Provinzial-
Gesetzsammlung

des

Königreiches

Galizien und Lodomerien

für das Jahr 1848.

umfassend die Gesetze und Verordnungen vom 1. Jänner bis 1. Dezember 1848.

Herausgegeben
auf Allerhöchsten Befehl unter der Aufsicht des k. k. galizischen Landesguberniums.

Dreißigster Jahrgang.

Lemberg.

Aus der k. k. galizischen Provinzial-Staats-Druckerei.

1853.

ZBIÓR
USTAW PROWINCYJONALNYCH
DLA
KRÓLESTW
GALICYI I LODOMERYI
z roku 1848,

obejmujący ustawy i rozporządzenia od d. 1. Stycznia do d. 1. Grudnia 1848.

Wydany za najwyższym rozkazem pod dozorem c. k. galicyjskiego Rządu krajowego.

Rok trzydziesty.

We Lwowie,

Z ces. król. galicyjskiéj drukarni rządowéj.

1853.

Chronologisches Verzeichniß

der

in der Provinzial-Gesetzsammlung des Königreiches Galizien und Lodomerien für das Jahr 1848 enthaltenen Verordnungen.

Zahl der Verordnung — Seite

Monat Jänner.

Spis chronologiczny

rozporządzeń,

zawartych w prowincyjonalnym zbiorze ustaw Królestw Galicyi i Lodomeryi z roku 1848.

Liczba rozporządzenia		Stronica

Miesiąc Styczeń.

Monat Februar.

Monat März.

Monat April.

Miesiąc Kwiecień.

Monat Mai.

Monat Juni.

Miesiąc Czerwiec.

Monat Juli.

Miesiąc Lipiec.

Monat August.

Miesiąc Sierpień.

Zahl der Verordnung		Seite

Miesiąc Wrzesień.

Monat Oktober.

Miesiąc Listopad.

Monat Dezember.

Miesiąc Grudzień.

Provinzial-

Gesetzsammlung

der

Königreiche

Galizien und Lodomerien

für das Jahr 1848.

Zbiór

Ustaw Prowincyjonalnych

w Królestwie

Galicyi i Lodomeryi

z roku 1848.

1.

Daß die wegen Bestechung der Beamten Beschuldigten, wenn sie dieses Verbrechens nicht schuldlos erklärt werden, von jeder Konkurrenz bei Verpachtungen auszuschließen seien.

Seine k. k. Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 16. Oktober 1847 zu befehlen geruht, daß die mit dem hohen Hofkanzleidekrete vom 5. Jänner 1812 Zahl 176 (Gub. Verordnung vom 31. Jänner 1812 Zahl 2958), bekannt gegebene Allerhöchste Bestimmung, wornach diejenigen, welche bei Bestand- oder sonstigen Verträgen über Aerarial-Lieferungen der Bestechung öffentlicher Beamten beschuldigt und derselben überwiesen werden, nebst der auf solche Verbrechen festgesetzten Strafe, noch insbesondere von jeder Konkurrenz zu derlei Verträgen ausgeschlossen werden sollen, in letzterer Beziehung auch auf Jene zu erweitern sei, welche hiebei der Bestechung öffentlicher Beamten beschuldigt worden, und über abgeführte gerichtliche Untersuchung von dem angeschuldeten Verbrechen nicht schuldlos erklärt worden sind.

Von welcher mit dem hohen Hofkanzleidekrete vom 1. Dezember 1847 Zahl 39792/3141 bekannt gegebenen Allerhöchsten Entschließung die k. k. Kreisämter zur Wissenschaft und Verständigung der unterstehenden Magistrate in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 8. Jänner 1848 Gubernial-Zahl 93174 ex 1847.

2.

Womit die provisorischen Bestimmungen über Privatanleihen mit Parzial- (Theil-) Obligazionen kundgemacht werden.

Nach Inhalt des hohen Hofkammer-Präsidial-Dekretes vom 17. Dezember 1847 Zahl 10127 wird bis zur definitiven Festsetzung gesetzlicher Bestimmungen über die Aufnahme von Privatanleihen in der Form von Privatobligazionen im In-

1.

Obwinieni o przekupowanie urzędników, jeżeli za niewinnych w téj zbrodni uznanymi nie zostaną, wyłączeni być mają od każdéj konkurencyi w rzeczach zadzierżawienia publicznych.

Jego c. k. Mość raczył najwyższém postanowieniem z dnia 16. Października 1847 rozkazać, iż przepis najwyższy dekretem wysokiéj kancelaryi nadwornéj z dnia 5. Stycznia 1812, za l. 176 (rozporządzenie gub. z d. 31. Stycznia 1812, za l. 2958) obwieszczony, podług którego ci, co przy umowach o pomieszkanie, lub innych o skarbowe dostawy, o przekupywanie urzędników publicznych obwinieni i przekonani zostali, oprócz kary na takie zbrodnie ustanowionéj, jeszcze oprócz tego od wszelkiéj konkurencyi do takich umów wykluczeni być powinni, pod względem ostatnim i do tych rozciągać się ma, którzy przytém o przekupowanie urzędników publicznych obwinieni zostali i po dokonaném śledztwie sądowém, względem zarzuconéj zbrodni, za niewinnych uznanymi nie byli.

O którémto najwyższém postanowieniu dekretem wysokiéj kancelaryi nadwornéj z dnia 1. Grudnia 1847 za l. 39792/3141 oznajmioném, c. k. Urzędy cyrkułowe dla wiedzy swojéj i obwieszczenia podwładnym Magistratom zawiadamia się.

Rozporządzenie gub. z d. 8. Stycznia 1848, l. gub. 93174 z r. 1847.

2.

Tymczasowe przepisy dla pożyczek prywatnych na cząstkowe obligi ogłasza się.

Podług treści dekretu prezydyjalnego wysokiéj Kamery nadwornéj z dnia 17. Grudnia 1847 za l. 10127, aż do ostatecznego ustanowienia prawnych przepisów dla zaciągania pożyczek prywatnych w kształcie obligów prywatnych

teresse der Gläubiger, welche sich bei denselben betheiligen, dann zur Sicherung des Allerhöchsten Lottoregales, endlich in der Rücksicht, um diese Parzial-Geschäfte mit den Bestimmungen des §. 1001 des allgemeinen österreichisch-bürgerlichen Gesetzbuches, und dem §. 12. der Allerhöchsten Entschließung vom 19. Oktober 1843 über die Emission von Akzien in Einklang zu bringen, die nachstehende provisorische Verfügung, in Folge einer Allerhöchsten Entschließung Seiner Majestät vom 19. Juni 1847, von der allgemeinen Hofkammer im Einverständnisse mit dem obersten Gerichtshofe erlassen:

1. Als der geringste Betrag, auf welchen eine Parzial-Obligazion in Privatanleihens-Geschäften künftig gestellt werden darf, hat der Betrag von Einhundert Gulden Konv. Münze zu gelten.

2. Alle Parzial-Obligazionen dieser Art müssen auf bestimmte Namen lauten, und die Ausfertigung derselben auf Ueberbringer ist fortan untersagt.

Gubernial-Kundmachung vom 9. Jänner 1848 Gubernial-Zahl 96294 ex 1847.

3.

Gegenstände, aus welchen die Privat-Studirenden an der k. k. Forstlehranstalt zu Maria-Brunn zu prüfen sind.

Mit Bezug auf das Kreisschreiben vom 1. Oktober 1847 Zahl 05830 werden in Folge Dekretes der hohen Studienhofkommission vom 17. Dezember 1847 Zahl 9126 durch das beiliegende ./. Verzeichniß die Gegenstände kundgemacht, welche an der k. k. Forstlehranstalt in Maria-Brunn vorgetragen werden, und aus welchen auch Jene, die sich einer Privatprüfung an diesem Institute unterziehen wollen, zu prüfen sind.

Gubernial-Kundmachung vom 14. Jänner 1848 Gubernial-Zahl 3306.

./.

Verzeichniß der Lehrgegenstände, welche in den 3 Jahrgängen der k. k. Forstlehranstalt zu Maria-Brunn vorgetragen werden.

I. Jahrgang.

1. Semester.

A. Physik und Chemie, Klimatologie und Bodenlehre.

w interesie wierzycieli, którzyby w tém udział mieli; tudzież dla zabezpieczenia regaliów loteryjnych, nakoniec w zamiarze, aby te cząstkowe czynności z przepisami §. 1001 powszechnéj Ustawy cyw. austr. i §. 12 najwyższego postanowienia z dnia 19. Października 1843, względem wydawania akcyj, pogodzić, wydaje c. k. powszechna Kamera nadworna za zniesieniem się z najwyższym Sądem Sprawiedliwości w skutek najwyższego postanowienia z dnia 19. Czerwca 1847 następujące tymczasowe rozporządzenia:

1. Jako najmniejszą ilość, na którą oblig cząstkowy w rzeczach pożyczki prywatnéj na przyszłość wystawionym być może, stanowi się ilość Sta ZłR. w m. k.

2. Wszystkie obligi cząstkowe tego rodzaju opiéwać powinny na pewne imię, a wystawianie takowych na okaziciela nadal zakazuje się.

Obwieszczenie gub. z d. 9. Stycznia 1848, l. gub. 96294 z r. 1847.

3.

Przedmioty, z których uczący się prywatnie w c. k. zakładzie nauki leśnéj w Mariabrunn, egzamina zdawać mają.

Z odniesieniem się do okólnika z dnia 1. Października 1847 za liczbą 65830, w skutek dekretu wysokiéj komisyi nauk z dnia 17. Grudnia 1847, za l. 9126, ogłasza się w załączonym spisie ·|. przedmioty, w c. k. zakładzie nauk leśnych w Mariabrunn dawane, z których i ci, co się poddać chcą pod egzamin prywatny, w tym instytucie egzamin taki zdawać mają.

Obwieszczenie gub. z d. 14. Stycznia 1848, l. gub. 3306.

·|·

Spis przedmiotów naukowych, które w 3 kursach rocznych c. k. zakładu nauk leśnych w Mariabrunn dawane bywają.

Kurs roczny I.

Półrocze I.

A. Fizyka i chemia, klimatologia i nauki znajomości gleby;

B. Arithmetik bis einschlüßig die Gleichungen.
C. Situazions-Zeichnungen (gemeinschaftlich für alle 3 Jahrgänge).

II. Semester.

A. Forstbotanik;
B. Forstzoologie;
C. Technologie;
D. Fortsetzung der Arithmetik bis einschlüßig der Logarithmen;
E. Situazions-Zeichnung wie im I. Semester.

II. Jahrgang.

I. Semester.

A. Forstkunde, u. z. die Lehre vom Waldabtriebe, vom Forstschutze, von der Forstbenutzung;
B. Mathematik, u. z. theoretische Geometrie;
C. Forstplanzeichnung (gemeinschaftlich für alle 3 Jahrgänge).

II. Semester.

A. Forstkunde, u. z. die Lehre vom Waldanbaue, und die von der Betriebs-Eintheilung, praktische Uebung im Holzanbau, praktische Uebung in der Betriebs-Regulirung;

B. Mathematik, u. z. Trigonometrie und Polygonometrie;

C. Forstplanzeichnung wie im I. Semester;
D. Praktische Geometrie-Vermessung.

III. Jahrgang.

I. Semester.

A. Forstkunde, u. z. Lehre über die Waldertrags-Bestimmung, Lehre von dem Forsthaushalte;
B. Mechanische Wissenschaften, als: Mechanik, Hydrostatik und Hydraulik;
C. Baukunst in nächster Beziehung auf förstliche Land- und Wassergebäude;
D. Zeichnung von Baurissen;
E. Uebung im Geschäftsstyle.

II. Semester.

A. Forstkunde, u. z. Staatsforst-Wirthschaftslehre, prak-

B. arytmetyka włącznie do ekwacyj ;
C. rysunki położenia (spólnie dla wszystkich 3 kursów).

Półrocze II.

A. Botanika leśna;
B. zoologia leśna;
C. technologia;
D. dalszy ciąg arytmetyki aż do logarytmów;

E. rysunki położenia jak w półroczu I.

Kurs roczny II.

Półrocze I.

A. Nauka leśna, mianowicie: nauka o wycinaniu lasu, o ochronie lasu, o używaniu lasu;

B. matematyka, mianowicie: teoryczna jeometryja:

C. rysunek planu lasowego (spólnie dla wszystkich 3 kursów).

Półrocze II.

A. Nauka lasowa, mianowicie: nauka o zapuszczaniu lasu, o wydzielaniu użytkowania, praktyczne ćwiczenie w sadzeniu lub sianiu drzew, praktyczne ćwiczenie w urządzeniu użytkowania;

B. matematyka, mianowicie: trygonometryja i poligonometryja;

C. rysunek planu lasowego, jak w półroczu I.;

D. praktyczny pomiar jeometryczny.

Kurs roczny III.

Półrocze I.

A. Nauka lasowa, mianowicie: nauka oznaczenia dochodu z lasu; nauka o gospodarstwie lasu;

B. umiejętności mechaniczne, jakoto: mechanika, hydrostatyka i hydraulika;

C. sztuka budownicza w najbliższym względzie na budynki lasowe na lądzie i na wodzie;

D. rysunki abrysów budowniczych;

E. ćwiczenie w stylu pism lasowych.

Półrocze II.

A. Nauka lasowa, mianowicie: nauka rządowego go-

tische Uebung in der Ertragsbestimmung, praktischer Haushalt und Rechnungswesen, Waldwerthberechnung;

B. Grundsätze zur Verfassung von Bauüberschlägen;
C. Zeichnung von Baurissen;
D. Wiederholte praktische Uebung in der Vermessung und Zusammenstellung des Vermessungs-Elaborates.

In der dazu passenden Jahreszeit werden mit Einstellung des theoretischen Unterrichtes die praktische Uebung abwechselnd im Forstvermessen, Nivelliren und der Forstertrags-Bestimmung nebst sonstigen beaufsichtigten Exkursionen vorgenommen werden.

Zur Vornahme der Privatprüfungen an dem Maria-Brunner Forstinstitute sind die Monate Mai, Juni und Juli bestimmt.

4.

Bestimmungen über den Verschleiß des Schießpulvers und Salniters im Krakauer Gebiete.

Mit Beziehung auf die Kundmachung vom 27. Jänner 1847, in welcher das Schießpulver und Salniter als Gegenstände des Staatsmonopols erklärt wurden, werden nunmehr in Ansehung des Verschleißes dieser Artikel folgende Bestimmungen zur öffentlichen Kenntniß gebracht:

1. Für den Verschleiß von Pulver und Salniter im Krakauer Gebiete werden eigens hiezu befugte Verschleißer bestehen, welche das ausschließende Recht zum Absatze dieser Artikel und das nöthige Material aus dem k. k. Aerarial-Pulver- und Verschleiß-Magazin zu Troppau zu beziehen haben werden.

2. Als Standorte des Verschleißes werden die Stadt Krakau und Chrzanow bestimmt, in jeder derselben wird ein befugter Verschleißer für das Schießpulver und einer für den Salniter bestehen, doch kann der Verschleiß beider Artikel auch von einer Person betrieben werden.

3. Die Befugniß zum Verschleiße von Pulver oder Salniter, oder von beiden zugleich kann nur Jenen ertheilt werden, welche sich mit einem ämtlich bestätigten Zeugniße hin-

spodarstwa lasowego, ćwiczenie praktyczne w oznaczeniu przychodu, praktyczne gospodarstwo i rachunkowość, wyrachowanie wartości lasu;

B. zasady układania kosztorysów budowniczych;

C. rysunek abrysów;

D. powtórne praktyczne ćwiczenie w robieniu pomiarów i zebranie wykazu elaboratu pomiarowego.

W stosownéj porze roku obok wstrzymania nauki teoryczněj, przedsiębrane będzie praktyczne ćwiczenie na przemian, to w przemierzeniu lasu, równaniu podług śródwagi, (niwelowaniu), oznaczeniu przychodu lasowego, prócz innych dozorowanych wycieczek dla nauki.

Dla egzaminów prywatnych w zakładzie nauki lasowéj Marienbrunnskiéj wyznaczone są miesiące Maj, Czerwiec i Lipiec.

4.

Przepisy o przedaży prochu strzelnego i saletry w obwodzie Krakowskim.

Odnośnie do obwieszczenia z dnia 27. Stycznia 1847 roku, przez które proch strzelniczy i saletra jako przedmioty monopolu krajowego ogłoszone zostały, następujące teraz, pod względem dystrybucyi rzeczonych artykułów, do wiadomości powszechnéj podaje się przepisy:

1. Do przedaży prochu i saletry na territorium krakowskiém ustanowieni zostają właściwie do tego upoważnieni dystrybutorowie, którzy będą mieć wyłączne prawo sprzedawania tych artykułów, potrzebne zaś materyjały z c. k. skarbowego magazynu prochu i saletry w Opawie pobierać będą.

2. Miasta Kraków i Chrzanów przeznacza się za miejsca dystrybucyi; w każdém z nich znajdować się będzie upoważniony dystrybutor prochu i dystrybutor saletry; jednakże dystrybucyja obu razem przedmiotów może być przez jednę i też samę osobę utrzymywaną.

3. Konsens na dystrybucyą prochu albo saletry, lub też obojga przedmiotów razem, tym tylko osobom udzielony być może, które urzędownie potwierdzoném świadectwem

sichtlich ihrer Solidität, und daß sie mit einem zur Aufbewahrung des Pulvers und Salniters geeigneten feuersichern Lokale versehen sind, auszuweisen vermögen.

Diejenigen Handelsleute und Krämer, welche ein solches Befugniß erlangen wollen, haben ihre dießfälligen, mit den vorerwähnten Zeugnissen belegten Gesuche entweder bei der k. k. Pulver- und Salniter-Verschleiß-Inspekzion zu Troppau, oder bei dem Garnisons-Artillerie-Distrikts-Kommando zu Olmütz einzureichen, von wo ihnen dann die ausgefertigten Befugnisse zukommen gemacht werden.

4. Die Vorschriften, welche jeder lizenzirte Pulver- und Salniter-Verschleißer im Allgemeinen unter eigener Verantwortung zu beobachten hat, sind in dem ihm ertheilten Befugnisse vorgezeichnet. Nebstdem unterliegen dieselben auch den Bestimmungen der Zoll- und Staatsmonopols-Ordnung, dann des Strafgesetzes über Gefällsübertretungen, in sofern solche auf die Ausübung ihres Befugnißes Bezug haben, und stehen in dieser Hinsicht unter der Ueberwachung und Kontrole der betreffenden k. k. Kameral-Gefällsbehörden.

5. Mittelst der ertheilten Befugniß wird jeder Handelsmann oder Krämer verpflichtet, daß zum bürgerlichen Verschleiße von Zeit zu Zeit benöthigte Pulver- und Salniter-Materiale nirgends anders, als aus dem ihm angewiesenen k. k. Verkaufsmagazin gegen bare Bezahlung zu beziehen, und er darf dasselbe nicht theuerer an die Parteien nach ihrem Bedarf abgeben, als um die in der Befugniß, welche zu Jedermanns Einsicht im Verkaufsgewölbe angeheftet werden muß, vorgezeichneten Verkaufspreise.

6. Nach Vorschrift der Zoll- und Monopols-Ordnung muß sich jeder befugte Verschleißer mit einem Material-Fassungsbüchel versehen, welches ihm von Seite der Verschleiß-Inspekzion gegen Entrichtung des entfallenden Kostenbetrags erfolgt, und in welches das jedesmal aus dem ärarischen Magazin bezogene Material dem Gewichte und der Gattung nach eingetragen, und von der Verschleiß-Inspekzion bestätigt wird.

7. Außer jenem Fassungsbüchel ist jeder befugte Pulver- und Salniter-Verschleißer ein eigenes Verkaufsprotokoll zu führen gehalten, welches nachstehende 4 Rubriken:

1. Datum des Verkaufs,
2. Name der abnehmenden Partei,

względnie swéj odpowiedzialności i że są w posiadaniu właściwego lokalu do przechowywania prochu i saletry zabezpieczonego od ognia wylegitymować się potrafią.

Kupcy i kramarze, życzący sobie takowy konsens otrzymać, winni są podania swoje w téj mierze, w zwyż wspomnionemi świadectwy opatrzone, albo do c. k. inspekcyi dystrybucyi prochu i saletry w Opawie, lub też do komendy dystrykcyjnéj artyleryi garnizonowéj w Ołomuńcu podać, zkąd wygotowane konsensa nadesłane im zostaną.

4. Przepisy, do których każdy w ogóle upoważniony dystrybutor prochu i saletry pod własną odpowiedzialnością stósować się powinien, wyrażone są w konsensie, onymże udzielić się mającym.

Obok tego ciż dystrybutorowie ulegają niemniéj przepisom, tyczącym się celnego i monopolicznego regulaminu, tudzież prawa karnego względem malwersacyi poborów, o ile takowe odnoszą się do używania nadanego im konsensu, i zostają w téj mierze pod nadzorem i kontrolą c. k. władz skarbowych.

5. Każdy kupiec lub kramarz, na mocy udzielonego sobie konsensu, obowiązany jest, potrzebny proch i saletrę na dystrybucyą obywatelską nie skąd inąd, jak tylko ze wskazanego sobie c. k. magazynu sprzedawczego za gotową zapłatę od czasu do czasu pobierać i nie może takowego stronom interesowanym w miarę ich potrzeby drożéj sprzedawać, tylko po cenach w konsensie wyrażonych, które dla przekonania się każdego z kupujących w sklepie sprzedawczym powinny być przybite.

6. Każdy upoważniony dystrybutor obowiązany jest wedle przepisu celno-monopolicznego regulaminu opatrzyć się w książeczkę, wykaz materyału zapasowego obejmującą, która mu przez inspekcyą dystrybucyjną za opłatą kosztów jéj udzieloną zostanie, i do takowéj pobrany za każdym razem z magazynu skarbowego materyał wedle gatunku i wagi zapisanym i przez inspekcyą dystrybucyjną poświadczonym zostanie.

7. Oprócz téj książeczki zapasowéj każdy upoważniony dystrybutor prochu i saletry obowiązany jest utrzymywać własny wywód sprzedaży (Verkaufsprotokoll), który następujące cztery rubryki, jakoto:

1. dzień sprzedaży,
2. nazwisko strony kupującéj,

3. Gewichtsbetrag,

4. Benennung der verschiedenen Pulver- und Salniter-Gattungen, nachzuweisen hat, und in welches beim Verkaufe von Pulver und Salniter die fünf Pfund übersteigenden Quantitäten nach den Bestimmungen der §§. 734 und 736 des Strafgesetzes über Gefällsübertretungen unter Angabe des Tages und des Namens der Abnehmer eingetragen, die kleineren Gewichtsbeträge hingegen blos im Ganzen am Ende jeder Woche ohne Benennung der Abnehmer vorzumerken sind.

Landleuten darf sowohl Schieß- als Sprengpulver nur gegen Beibringung obrigkeitlicher Erlaubnißscheine ausgefolgt werden, welche von Fall zu Fall bei den betreffenden Distrikts-Kommissären anzusuchen sind.

8. Keinem Verschleißer wird weniger als $^1/_8$ Zentner und mehr als 2 Zentner Wiener Gewicht von jeder Pulvergattung oder Salniter aus den ärarischen Magazinen auf einmal verabfolgt werden. Die Fassungen haben von Zeit zu Zeit stattzufinden, und vor jeder neuen Fassung hat sich der Trafikant über den Umstand, daß sein Vorrath an Material erschöpft sei und einer Ergänzung bedürfe, mit dem Fassungsbüchel und dem Verkaufsprotokolle bei der k. k. Polizei-Direkzion auszuweisen, und darüber eine ämtliche Bestätigung von der letztern einzuholen, welche derselbe bei der Abfassung des neuen Materialvorraths der k. k. Verschleiß-Inspekzion zu Troppau zu übergeben haben wird.

9. Damit beim Verführen des von den Verschleißern bezogenen Schießpulvers durch Fuhrleute oder Landboten jeder Gefahr möglichst vorgebeugt werde, ist nothwendig, daß die befugten Verschleißer oder deren Bestellte beim Ankauf des Pulvers dasselbe erstlich in einen Sack von festem Zwilch oder Drilich, und dann in einem gut brauchbaren Fäßchen verwahren, auch soll das Pulver nicht über die Nacht in Privat- oder Gasthäusern aufbewahrt, sondern gleich nach dem Bezuge an Ort und Stelle verführt werden.

10. Zur Abgabe und Vergütung des im Krakauer Gebiete durch die k. k. Gefällsorgane im Kontrabandwege be-

3. ilość wagi,

4. wyszczególnienie rozmaitych gatunków prochu i saletry obejmować powinien i do którego w razie sprzedaży prochu i saletry w ilości, przewyższającéj wagę pięciu funtów, stosownie do przepisów §§. 734 i 736 prawa karnego o przestępstwach poborowych, z wyrażeniem daty, oraz imienia i nazwiska kupującego zapisywać powinien, drobniejsze zaś ilości wagi tylko ogółowo, z końcem każdego tygodnia, bez wyrażenia nazwiska kupujących zaciągać ma.

Sprzedaż wiejskim ludziom prochu tylko za złożeniem przez nich pozwolenia na pismie, przez Zwierzchność udzielonego, uskuteczniana być może, o które takowe strony interesowane za każdym razem u Komisarzy dystryktowych wystarać się powinny.

8. Żadnemu dystrybutorowi nie może mniejsza ilość jak $1/_8$ centnara, większa zaś nad 2 centnary wagi wiedeńskiéj każdego gatunku prochu i saletry z magazynów skarbowych na raz być wydawaną. Zapasowania takowe od czasu do czasu dziać się mogą, i przed każdém nowém zapasowaniem obowiązany jest trafikant względnie téj okoliczności, że zapas jego materyałów został już wyczerpany i uzupełnienia wymaga, wywieźdź się książeczką zapasową i wywodem sprzedaży przed c. k. dyrekcyą policyi, i urzędowe poświadczenie w téj mierze od pomienionéj władzy uzyskać i takowe przy zapasowaniu nowego przyboru materyału c. k. inspekcyi dystrybucyjnéj w Opawie złożyć winien.

9. Celem zapobieżenia wszelkiemu niebezpieczeństwu z przewozu prochu, przez dystrybutorów nabytego, bądź furmanem, bądź wiejską podwodą, potrzebną rzeczą jest, ażeby ukonsensowani dystrybutorowie lub ich komisanci zakupiony proch, takowy najprzód do worka z mocnego drelichu lub ćwilichu, a następnie do porządnéj dobrze opatrzonéj baryłki pakowali; niemniéj tenże proch nie powinien w prywatnych ani zajezdnych domach przez noc być przechowywany, lecz prosto po nabyciu onegoż do miejsca swego przeznaczenia odwiezionym.

10. Do zwrotu i wynagrodzenia materyału prochowego i saletrzanego na terytorium krakowskiém przez c. k.

tretenen und eingezogenen Pulver- und Salniter-Materials ist gleichfalls der k. k. Verschleiß-Posten zu Troppau bestimmt.

Kundmachung des k. k. Hofkommissärs in Krakau vom 15. November 1847 Zahl 811 F.
Gubernial-Verordnung vom 19. Jänner 1848 Gubernial-Zahl 91615 ex 1847 an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Verlautbarung.

5.

Betreffend die Beibringung des Stempelpapiers von Seite der Streitgenossenschaft zur Ausfertigung des Urtheils über das mündlich geschlossene Verfahren.

In Folge Allerhöchster Entschließung vom 19. Mai 1846 wurde mit hohem Hofdekrete vom 22. Dezember 1847 Zahl 9182 über einen entstandenen Zweifel erklärt:

In den Fällen, in denen von Seite des, aus Streitgenossen bestehenden Theiles bei der Inrotulirung der Akten oder bei der Verfassung des Aktenverzeichnißes über das mündliche Verfahren einer der Streitgenossen erscheint, kann die Streitgenossenschaft nicht als abwesend betrachtet werden. Ihr liegt vielmehr, in sofern nicht allen Streitgenossen die Stempelfreiheit zusteht, ob, rücksichtlich der Beibringung des Stempelpapiers zur Ausfertigung des Urtheils dasjenige zu erfüllen, was das Stempel- und Taxgesetz §. 100 dem anwesenden stempelpflichtigen Theile auferlegt.

Genießt der Streitgenosse, welcher bei der erwähnten Amtshandlung anwesend ist, für seine Person die Stempelfreiheit, so hat er bei derselben Tagsatzung dem Gerichte anzuzeigen, ob er von den übrigen Streitgenossen zur Bestreitung des Stempels einen Vorschuß erhalten habe, oder warum er das Stempelpapier für die Streitgenossenschaft nicht beibringen könne und von welchem der stempelpflichtigen Streitgenossen das Stempelpapier am leichtesten und am schnellsten einzubringen wäre.

Hierüber hat dann das Gericht nach Vorschrift der Allerhöchsten Entschließung vom 20. November 1841 (Justizhofdekret vom 13. Dezember 1841) das Amt zu handeln.

władze poborowe na drodze kontrabandowéj znalezionego i zabranego, jest również c. k. urząd dystrybucyjny w Opawie przeznaczony.

Uwiadomienie c. k. Komisarza nadw. w Krakowie dnia 15. Listopada 1847 roku, l. 811 F.
Rozporządzenie gub. z d. 19. Stycznia 1848, l. gub. 91615 z r. 1847, do wszystkich c. k. urzędów cyrkułowych dla ogłoszenia.

5.

Spólnicy sporu powinni dostarczyć papiéru stęplowego na wyrok z ukończonego procesu ustnego.

W skutek najwyższego postanowienia z dnia 19. Maja 1846 zadeklarowano wysokim dekretem nadwornym z dnia 22. Grudnia 1847 za l. 9182 względem wznieconéj pewnéj wątpliwości:

W wypadkach, gdzie imieniem spólników sporu do inrotułowania aktów lub do ułożenia spisu aktów postępowania ustnego, jeden tylko spólnik sporu staje, cała spółka sporu za nieobecną uważana być nie może. Jest raczéj ich rzeczą, jeżeli nie wszystkim spólnikom sporu uwolnienie od stęplu przysługuje, aby co do przyniesienia stęplu na wyrok, tego dopełniła, co przepisuje ustawa stęplowo-taksowa dla strón obecnych do stęplu obowiązanych w §. 100.

Jeżeli spólnik sporu pomienionéj czynności, obecny ma dla osoby swojéj uwolnienie od stęplu, oznajmić ma na tym samym terminie sądowi, czy od drugich spólników sporu zaliczkę na opłacenie stęplu otrzymał, lub dlaczego papiéru stęplowego dla spólników sporu przynieść nie mógł, i od którego ze spólników sporu papiér stęplowy najłatwiéj i najprędzéj mógłby być uzyskanym.

Sąd będzie miał w téj mierze podług przepisu najwyższego postanowienia z dnia 20. Listopada 1841, (Dekret sądu nadworn. z d. 13. Grudnia 1841) swój urząd pełnić.

Dieses wird den untergeordneten Gerichtsbehörden zur Darnachachtung bekannt gegeben.

Verordnung des k. k. Appellazions-Gerichtes vom 7. Jänner 1848, Appellazions-Zahl 160.

Gubernial-Verordnung vom 21. Jänner 1848, Gubernial-Zahl 3363, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Verständigung der Dominien und Magistrate.

6.

Errichtung einer k. k. Zensur-Oberdirekzion in Wien, und eines k. k. obersten Zensur-Kollegiums.

Seine k. k. Majestät haben in Beziehung auf die Zensur der Bücher, Handschriften und sonstigen Gegenstände der Presse, die Errichtung einer Zensur-Oberdirekzion in Wien und eines obersten Zensur-Kollegiums unter folgenden Bestimmungen anzuordnen geruht:

1. Die Zensur-Oberdirekzion, mit welcher das Wiener Bücher-Revisionsamt vereiniget wird, bildet in Zensursachen, und zwar auch für jene Gegenstände, deren Erledigung den Wirkungskreis der Provinzial-Zensur-Behörden übersteigt, die erste Instanz, ohne jedoch aus dem Verhältniße der gegenseitigen Koordinirung mit den in den Provinzen bestehenden Zensur- und Revisionsbehörden zu treten.

2. Gegen die Beschlüsse der die erste Instanz bildenden Zensurbehörden über die Druckzuläßigkeit eines Werkes steht dem Verfasser das Recht der Berufung an das oberste Zensur-Kollegium zu, welches unter dem Vorsitze und der Leitung des Präsidenten der obersten Polizei- und Zensur-Hofstelle, aus Mitgliedern dieser Hofstelle, dann der geheimen Haus-, Hof- und Staats-Kanzlei, der vereinigten Hofkanzlei und der obersten Justizstelle zusammengesetzt ist.

3. Zum Behufe des Rekurses, oder auch um sein Manuskript durch geeignete Abänderung zensurgemäß einrichten, und neuerdings in die Zensur-Verhandlung leiten zu können, sind dem Verfasser auf sein Ansuchen die Gründe, aus welchen die Druckbewilligung versagt, und die wesentlicheren Stellen, wegen welcher das Manuskript für unzuläßig zum Drucke erkannt worden ist, bekannt zu geben.

4. Die Berufung an das oberste Zensur-Kollegium wird jedoch nicht zugestanden:

a) wo es sich nur um Aufsätze handelt, welche für Zeitschriften, Tag- und Flugblätter von nicht rein wissenschaftlichem Inhalte bestimmt sind;

Co podwładnym instancyjom sądowym dla zachowania ogłasza się.

Rozporządzenie c. k. sądu apelacyjnego z d. 7. Stycznia 1848. l. ap. 160. Rozporządzenie gub. z d. 21. Stycznia 1848, l. gub. 3363, do wszystkich c. k. urzędów cyrkułowych dla uwiadomienia podwładnych dominijów i magistratów.

6.

Ustanowienie c. k. naddyrekcyi cenzury w Wiédniu i c. k. najwyższego kolegium cenzury.

Najjaśniejszy Pan raczył we względzie cenzurowania książek, rękopismów i innych przedmiotów druku nakazać ustanowienie naddyrekcyi cenzury w Wiédniu i najwyższego kolegium cenzury, postanowiwszy, co następuje:

1. Naddyrekcyja cenzury, z którą będzie połączony wiédeński urząd, rewidujący książki, jest pierwszą instancyją w rzeczach cenzury, a to nawet w przedmiotach, przechodzących zakres działalności instancyj cenzurujących prowincyjnych, niewychodząc z stosunku wzajemnéj równości z instancyjami cenzurującémi po prowincyjach.

2. Przeciwko postanowieniom urzędów cenzurujących piérwszéj instancyi względem możności przypuszczenia dzieła do druku autor ma prawo odwołania się do najwyższego kolegium cenzury, złożonego pod prezydencyją i kierunkiem prezesa najwyższéj nadwornéj instancyi policyi i cenzury z członków téjże władzy nadwornéj, z członków tajnéj kancelaryi domu, dworu i stanu, z członków połączonéj kancelaryi nadwornéj i najwyższego trybunału sprawiedliwości.

3. W celu postawienia w możności odwołania się (apelowania) albo też przyprowadzenia rękopismu przez stosowną odmianę do zgodności z przepisami cenzury i oddania go na nowo pod rozpoznanie cenzury powinno się autorowi na jego prośbę wymienić przyczynę odmówienia pozwolenia do druku i główniejsze miejsca, z powodu których uznano niemożność przypuszczenia rękopismu do druku.

4. Nie wolno atoli odwoływać się do najwyższego kolegium cenzury:

a) jeżeli idzie tylko o artykuły, przeznaczone do pism czasowych, dzienników i pism ulotnych treści nie ściśle naukowéj;

b) wenn wegen einzelner Hinweglassungen und Aenderungen des Abdruckes Beschwerde erhoben werden will; endlich
c) wenn überhaupt keine wichtige Rücksicht für die Veröffentlichung des zensurirten Gegenstandes durch den Druck geltend gemacht werden kann.

5. Die Frist zur Ergreifung des Rekurses, welcher von nun an nicht mehr an die politische Hofstelle, sondern an das oberste Zensur-Kollegium Statt zu finden hat, verläuft in 14 Tagen nach der an den Exhibenten geschehenen Zurückstellung des Zensur-Gegenstandes, oder falls die Bekanntgebung der Beweggründe nachgesucht worden ist, vom Tage der Zustellung des hierüber erfolgten Bescheides.

6. In allem Uebrigen bleibt es bei den bisherigen gesetzlichen Bestimmungen und bei der dem Präsidium der k. k. Polizei- und Zensur-Hofstelle übertragenen obersten Leitung des gesammten Zensurwesens.

Die vorstehenden Allerhöchsten Anordnungen werden in Folge des an das Präsidium der k. k. obersten Zensur-Hofstelle herabgelangten Allerhöchsten Befehles vom 27. Dezember 1847 mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß ihre Wirksamkeit mit dem 1. Februar d. J. beginnt.

Gubernial-Kundmachung vom 28. Jänner 1848, Gubernial-Z. 6820.

7.

Daß die in Galizien geltenden Grundsätze, bezüglich der Militär-Bequartierung, theilweise auch im Krakauer Gebiete in Anwendung gebracht werden.

In Gemäßheit eines von dem k. k. Hofkriegs-Rathe einvernehmlich mit der k. k. vereinigten Hofkanzlei gefaßten Beschlußes haben mit dem 1. Februar 1848 die in andern Provinzen der Monarchie und namentlich in Galizien bestehenden Militärbequartierungs-Normen in dem Gebiete von Krakau mit nachstehenden Modalitäten in Anwendung zu treten.

§. 1.

Da die Beistellung der Bequartierungs-Erfordernisse für die k. k. Truppen vom Feldwebel abwärts gegen Bezug des systemmäßigen Schlafgeldes als eine Verpflichtung des Landes anzusehen ist, so werden die Stadt- und die Landgemeinden im Krakauer Gebiete, in welchen k. k. Truppen dislozirt sind,

b) jeżeliby chciano zanosić skargę o poopuszczanie niektórych miejsc i poczynione odmiany w tekście;
c) jeżeliby się w ogólności nie dał przytoczyć ważny powód do ogłoszenia cenzurowanego przedmiotu za pomocą druku.

5. Termin do odwołania się, które odtąd ma się dziać nie do politycznéj instancyi nadwornéj, lecz do najwyzszego kolegium cenzury, upływa w 14 dniach po zwróceniu podającemu przedmiotu cenzurowanego, lub, jeżeli prosił o oznajmienie sobie powodów, od dnia doręczenia mu na to rezolucyi.

6. We wszystkiém inném pozostaje przy dotychczasowych prawnych postanowieniach i przy poleconém prezydyjum c. k. nadwornéj instancyi policyi i cenzury najwyższém zawiadywaniu sprawami cenzury w ogólności.

Powyższe rozporządzenia Najjaśniejszego Pana podaje się stosownie do przesłanego do prezydyjum c. k. nadwornéj instancyi cenzury najwyższego rozkazu z dnia 27. Grudnia 1847 z tą uwagą do publicznéj wiadomości, że z dniem 1. Lutego r. b. nabywają mocy obowiązującéj.

Obwieszczenie gub. z d. 28. Stycznia 1848, l. gub. 6820.

7.

Przepisy, co do kwaterunku wojskowego w Galicyi obowiązujące, również i na terytorium krakowskiém częściowo w zastósowanie wprowadza się.

Stósownie do postanowienia, przez c. k. nadworną radę wojenną po zniesieniu się z c. k. połączoną kancelaryją nadworną wydanego, mają być z dniem 1. Lutego 1848 przepisy w innych prowincyjach monarchii, a mianowicie w Galicyi istniejące, tyczące się kwaterunku wojskowego, i na terytorium krakowskiém wedle następujących form zaprowadzone.

§. 1.

Gdy dostarczenie potrzeb kwaterunkowych dla c. k. wojsk, od felwebla zstępnie do prostego żołnierza, za zapłatą stósownego noclegowego (Schlafgeld), jako obowiązek krajowy ma być uważane: przeto gminy miejskie i wiejskie terytorium krakowskiego, w których c. k. wojska są roz-

und zwar die Letztern gemeinschaftlich mit den betreffenden Gutsbesitzern diese Last zu tragen haben.

§. 2.

Kraft dieser Verpflichtung ist das Land, respective jeder Stadt- und Land-Insaße verbunden, dem bei ihm bequartierten Soldaten die Unterkunft sammt Bett, das nöthige Licht und Feuerung gegen Bezahlung des Schlafgeldes von 1 kr. K. M. täglich (ohne Bett ½ kr.), dann für das Pferd den Stall sammt Streustroh gegen Rücklaß des Düngers herzugeben.

§. 3.

Die Gutsbesitzer haben die Naturalbequartierung nach Maßgabe ihrer der Kaminsteuer unterliegenden Wohngebäude zu tragen.

§. 4.

Befreit von der Militärbequartierungspflicht sind nur Pfarrwohnungen und andere zu geistlichen Zwecken bestimmte Gebäude, öffentliche Schulen, Spitäler, dann Posthäuser, sofern letztere ausschließend für den Postdienst und für die Unterbringung des Postmeisters und seiner Familie benützt werden.

§. 5.

Diejenigen Gemeinden, welche sich von der Last der gemeinschaftlichen Bequartierung befreien wollen, haben für kasern- oder schemalartige Unterkünfte für die Mannschaft mit Beistellung der Service-Erfordernisse an Licht und Beheizungs-Material, dann der Kasern-Requisiten gegen Bezug des Schlafgeldes von 1 kr. pr. Mann und Tag, und für schemalmäßige Stallunterkünfte mit Beistellung des Streustrohs und der Stallrequisiten gegen Vergütung von ½ kr. K. M. für jedes Pferd und Tag, dann Rücklaß des Düngers Sorge zu tragen.

§. 6.

Zu den Kosten für derlei Schemalunterkünfte haben die Gutsbesitzer im Verhältniß zu der auf dieselben entfallenden Quote von der auf die betreffende Gemeinde umgelegten Kaminsteuer-Schuldigkeit beizusteuern.

§. 7.

Die entfallende Schlafkreuzer-Vergütung wird von den betreffenden Truppenkörpern den einzelnen Gemeinden von Mo-

lokowane, a mianowicie ostatnie wspólnie z posiadaczami dóbr ciężar ten ponosić mają.

§. 2.

Na mocy tego zobowiązania winien jest kraj, a w szczególności każdy osadny mieszkaniec miejski i wiejski wkwaterowanemu do siebie żołnierzowi dostarczyć pomieszczenia z posłaniem, tudzież z potrzebném światłem i opałem za zapłatę jednego krajcara m. k. dziennie ($^1/_2$ kr. zaś bez posłania), tudzież dla konia stajnię i słomę na podściółkę, za pozostawieniem na swój użytek nawozu.

§. 3.

Posiadacze dóbr obowiązani są naturalny kwaterunek w miarę ulegających podatkowi dymowego swych zabudowań mieszkalnych ponosić.

§. 4.

Wolne są od powinności kwaterunku wojskowego mieszkania plebanów i inne dla potrzeb duchownych przeznaczone budynki, szkoły publiczne i szpitale, tudzież domy pocztowe, o ile te ostatnie wyłącznie przez służbę pocztową i pocztmistrza z jego familią są zajmowane.

§. 5.

Gminy, które od ponoszenia wspólnego kwaterunku uwolnić się życzą, obowiązane są do koszar lub do koszarowych pomieszczeń dla żołnierzy dostarczać potrzeb służbowych w świetle i palnych materyjałach, tudzież koszarowych rekwizytach za zapłatą jednego krajcara noclegowego (Schlafgeld) od każdego żołnierza dziennie, a do stajennych pomieszczeń koszarowych dostarczać słomy na podściółkę i rekwizytów stajennych za zapłatą $^1/_2$ krajcara dziennie za każdego konia i pozostawieniem sobie nawozu.

§. 6.

Do kosztów na takowe koszarowe pomieszczenia obowiązani są posiadacze dóbr przykładać się w stosunku do przypadającego na tychże udziału na właściwa gminę rozłożonych powinności z poboru dymowego.

§. 7.

Przypadające od właściwych korpusów wojskowych wynagrodzenia noclegowego dla pojedyńczych gmin, wy-

nat zu Monat zu Handen des Gemeind-Vorstandes gegen dessen Quittung bar ausgezahlt werden.

In dieser Quittung muß das betreffende Regiment, Bataillon, Kompagnie oder Eskadron bestimmt und deutlich benannt, die Anzahl der Köpfe und die Anzahl der Tage, wofür die Vergütung anzusprechen kommt, aufgeführt, und der bezahlte Geldbetrag mit Buchstaben ausgedrückt seyn. Korrigirte oder radirte Quittungen werden nicht angenommen. Auch genügt es nicht, solche Quittungen Seitens der Gemeinde blos durch beigefügte Kreuzzeichen zu fertigen, sondern, im Falle der Gemeindevorstand des Schreibens unkundig wäre, muß die erfolgte richtige Zahlung entweder vom Ortspfarrer, oder sonst einem des Schreibens kundigen Individuum mit ihrer Unterschrift bestätigt werden.

Kundmachung des k. k. Hofkommissärs in Krakau am 1. Jänner 1848 Zahl 4356, 4541, 4928 Pol.

Gubernial-Verordnung vom 29 Jänner 1848, Gubernial-Zahl 7621.

8.

Bestrafung der Verletzung telegraphischer Apparate und der telegraphischen Leitung längs der Eisenbahnen.

Längs der Eisenbahnen wird zufolge Allerhöchsten Befehls ein Staats-Telegraph mit elektrischer Leitung hergestellt.

Da der Telegraph in jedem Augenblicke zur Beförderung der wichtigsten Korrespondenzen in öffentlichen Angelegenheiten zu verwenden seyn wird, und auch bei dem Betriebe der Eisenbahnen als Signalvorrichtung für die Regelmäßigkeit und Sicherheit des Betriebes von dem wesentlichsten Einfluße ist, so muß die elektrische Leitung gegen jede frevelhafte Beschädigung gesichert werden.

In Folge hohen Hofkanzleidekretes vom 23. Dezember 1847 Zahl 43132 wird deßhalb zu öffentlicher Kenntniß gebracht, daß jede Verletzung der telegraphischen Leitung oder der telegraphischen Apparate zu den im Eisenbahn-Polizeigesetze §. 20 (kundgemacht mit dem Kreisschreiben vom 31. März 1847 Zahl 17170) verbotenen Handlungen gezählt und als solche verpönt werde.

Gubernial-Kundmachung vom 31. Jänner 1848, Gubernial-Zahl 993.

płacane będą każdomiesięcznie na ręce i za kwitem przełożonego gminy w gotowiźnie.

W kwicie tym należy właściwy pułk, batalijon, kompaniję lub szwadron, ilość głów i dni, za które należytość przypada, dokładnie i wyraźnie oznaczyć, tudzież wypłaconą kwotę pieniężną literami wypisać. Poprawiane lub skrobane kwity przyjmowane nie będą. Również niedosyć jest, ażeby takowe kwity ze strony gminy były tylko trzema znakami krzyża podpisywane, lecz w razie gbyby przełożony téjże nie umiał pisać, rzeczywiście nastąpiona wypłata podpisem własnoręcznym albo miejscowego plebana lub innéj wreszcie osoby piśmiennéj utwierdzoną być winna.

Uwiadomienie c. k. Komisarza nadw. w Krakowie z d. 1. Stycznia 1848, l. pol. 4356, 4541, 4928.
Rozporządzenie gub. z d. 29. Stycznia 1848, l. gub. 7621.

8.

Ukaranie uszkodzenia narządów (aparatów) telegraficznych i telegraficznych elektrociągów wzdłuż kolei żelaznych.

Z najwyższego rozkazu wystawiony będzie wzdłuż kolej żelaznych telegraf rządowy z elektrociągiem.

Ponieważ telegraf używany będzie każdéj chwili do przyspieszania najważniejszych korespondencyj w sprawach publicznych, a razem i przy jazdach koleją żelazną jako narząd, znak dający, wywiéra najistotniejszy wpływ na regularność i bezpieczeństwo téj jazdy, przeto elektrociąg telegraficzny od wszelkiego zuchwałego uszkodzenia zabezpieczony być musi.

W skutek dekretu wysokiéj kancelaryi nadwornéj z dnia 23. Grudnia 1847 do l. 43132, podaje się przeto do publicznéj wiadomości, że każde uszkodzenie telegraficznego elektrociągu lub telegraficznych narządów, policzone będzie do uczynków, ustawą policyjną dla kolej żelaznych §. 20 (okólnikiem z d. 31. Marca 1847 do l. 17170 ogłoszoną) zakazanych i jako taki ukaranym zostanie.

Obwieszczenie gub. z d. 31. Stycznia 1848, do l. gub. 993.

9.

Stempelfreiheit der Quittungen über Miethzinse für Unterkünfte der auf ungarischem Boden gelegenen Zoll- und Dreißigstämter.

Die hohe k. k. allgemeine Hofkammer hat mit dem Dekrete vom 22. November 1847 Zahl 41781/2787 entschieden, daß die Quittungen über Miethzinse, welche für Unterkünfte der auf ungarischem Boden gelegenen Zoll- und Dreißigstämter bezahlt werden, im Sinne der §§. 84 und 108 des Stempel- und Taxgesetzes stempelfrei sind.

Hievon werden die k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen und Gefälls-Organe zur Darnachachtung in die Kenntniß gesetzt.

Verordnung der Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 31. Dezember 1847 Zahl 31829.
Gubernial-Erledigung vom 31. Jänner 1848 Gubernial-Zahl 8526.

10.

Betreffend die Einführung eines summarischen Verfahrens bei sämmtlichen Militärgerichten.

Seine k. k. Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 30. Jänner 1847 für geringfügige Zivilrechtssachen die Einführung eines summarischen Verfahrens bei sämmtlichen Militärgerichten, selbe mögen wo immer in den erbländischen Staaten oder außerhalb derselben sich befinden, in der in beiliegender ⁒. k. k. hofkriegsräthlichen Vorschrift vom 10. Februar 1847 T. 188 enthaltenen Art, Allerhöchst anzuordnen geruhet.

Welche Allerhöchste Anordnung in Folge hohen Hofkanzlei-Dekretes vom 8. Jänner 1848 Z. 43063/1900 hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 2. Februar 1848 Gubernial-Zahl 5350.

⁒

Vorschrift über das summarische Verfahren in Zivil-Streitigkeiten bei den Militärgerichten.

Seine k. k. Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 30. Jänner 1847, für geringfügige Zivil-Rechts-

9.

Uwolnienie od stępla kwitów na czynsze z najmu pomieszkań dla urzędów cłowych i 30towych, na ziemi węgierskiéj położonych.

Wysoka c. k. powszechna kamera nadworna zawyrokowała dekretem z dnia 22. Listopada 1847 za l. 41781/2787, że kwity na czynsze za najęte pomieszkania dla urzędów cłowych i 30towych na ziemi węgierskiéj położone, w myśl §§. 84 i 108 ustawy steplowo-taksowéj od stęplu są wolne.

O tém zawiadamia się c. k. administracyje powiatowe i urzędy dochodowe dla zachowania.

Rozporządzenie c. k. administracyi dochodów skarbowych z d. 31. Grudnia 1847, l. 31829.
Uwiadomienie gub. z d. 31. Stycznia 1849, l. gub. 8526.

10.

O zaprowadzeniu postępowania sumarycznego u wszystkich sądów wojskowych.

Najjaśniejszy Pan raczyl najwyższą uchwałą z dnia 30. Stycznia 1847 rozporządzić, ażeby w mało znaczących sprawach cywilnych zaprowadzono u wszystkich sądów wojskowych, bez względu gdzie one się znajdują, czy w krajach dziedzicznych, czy téż za ich obrębem, postępowanie sumaryczne sposobem podanym w załączonym przepisie ·|. c. k. nadwornéj rady wojennéj z dnia 10. Lutego 1847 T. 188. zaprowadzone było.

Któreto najwyższe rozporządzenie podaje się stosownie do dekretu wysokiéj kancelaryi nadwornéj z dnia 8. Stycznia 1848, do liczby 43063/1900 niniejszém do publicznéj wiadomości.

Obwieszczenie gub. z d. 2. Lutego 1848, do l. gub. 5350.

·/·

Przepis względem postępowania sumarycznego w sporach prawnych cywilnych u sądów wojskowych.

Najjaśniejszy Pan raczył najwyższą uchwałą z dnia 30. Stycznia 1847 nakazać zaprowadzenie sumarycznego

sachen die Einführung eines summarischen Verfahrens bei sämmtlichen Militärgerichten, solche mögen wo immer in den erbländischen Staaten oder außerhalb derselben sich befinden, anzubefehlen, und daher für die Zukunft festzusetzen geruhet:

§. 1.

Rechtsstreitigkeiten über bestimmte Geldsummen, welche ohne Zinsen und andere Nebengebühren den Betrag von Zweihundert Gulden in Konvenzions-Münze nicht übersteigen, sind bei jedem Militär-Gerichte summarisch zu verhandeln.

§. 2.

Dieselbe Vorschrift gilt für Rechtsstreitigkeiten über andere Gegenstände, wenn der Kläger anstatt derselben eine Geldsumme, welche nach obiger Berechnung Zweihundert Gulden in Konvenzions-Münze nicht übersteigt, anzunehmen sich ausdrücklich erbietet.

§. 3.

Der Betrag der Schuld wird nach der Summe, auf deren Bezahlung in der Klage das Begehren gestellt ist, berechnet, wenn auch der Kläger oder der Beklagten mehrere sind, oder die verfallenen Beträge fortlaufender Zinsen oder Renten gefordert werden.

§. 4.

Wenn der Kläger einen Theil einer Zweihundert Gulden in Konvenzions-Münze übersteigenden Kapitals-Schuld oder den Ueberschuß fordert, welcher sich aus der Vergleichung mehrerer, beiden Theilen zustehenden Forderungen ergeben soll, so finden die §§. 1 und 2 gegenwärtiger Verordnung keine Anwendung.

§. 5.

Wechselklagen des bezeichneten minderen Betrages, in sofern solche bei Militär-Gerichten vorkommen, sind dem summarischen Verfahren zu unterziehen, auf Streitigkeiten über die Räumung oder Zurückstellung gemiethеter oder gepachteter Gebäude oder Grundstücke aber die §§. 1 und 2 nicht anzuwenden.

§. 6.

Durch Uebereinkommen beider Theile kann jedoch das summarische Verfahren für alle Rechtsstreitigkeiten ohne Unterschied des Gegenstandes und Betrages der Forderung gewählt werden.

postępowania u wszystkich sądów wojskowych, bez względu, gdzie one się znajdują, czy w krajach dziedzicznych, czy za ich obrębem, a tém samém ustanowić je na przyszłość.

§. 1.

Spory o pewne sumy pieniężne, nieprzenoszące dwóchset złotych reńskich monetą konwencyjną bez policzenia prowizyi i innych należytości ubocznych, mają się toczyć sumarycznie w każdym sądzie wojskowym.

§. 2.

Ten sam przepis służy w sporach o inne przedmioty, jeżeli powód oświadcza wyraźnie gotowość przyjęcia zamiast nich sumy pieniężnéj, nieprzechodzącéj podług powyższego wyrachowania dwóchset złotych reńskich m. k.

§. 3.

Ilość długu oblicza się według sumy, któréj zapłacenia w skardze żądano, chociażby powodów (skarzycielów) albo zapozwanych było kilku, albo żądano przypadłych (t. j. takich, którym czas wypłaty przyszedł) ilości ciągle bieżącéj prowizyi albo dochodów.

§. 4.

Jeżeli powód żąda części kapitału dłużnego, przenoszącego dwieście złotych reńskich monetą konwencyjną, lub przewyżki, mającéj wynikać z porównania kilku, obudwom stronom służących pretensyj, natenczas §§. 1 i 2 niniejszego rozporządzenia zastósowane być nie mogą.

§. 5.

Skargi wekslowe o oznaczoną mniejszą kwotę, wytoczone przed sądy wojskowe, powinny być sumarycznie sądzone, do sporów zaś o ustąpienie z najętych lub zadzierżawionych budynków lub gruntów, albo o oddanie ich nie mają być §§. 1 i 2 zastósowane.

§. 6.

Wszakże za zgodą obudwóch stron można użyć postępowania sumarycznego we wszystkich sporach prawnych bez różnicy przedmiotu i ilości pretensyi.

§. 7.

In sofern die gegenwärtige Verordnung keine nähere Bestimmung enthält, sind die über das gerichtliche Verfahren ertheilten allgemeinen Vorschriften auch im summarischen Prozesse zu befolgen.

§. 8.

Im summarischen Verfahren steht in der Regel den streitenden Theilen frei, sich eines mit dem stallo agendi bei den Militär-Gerichten versehenen Advokaten oder sonst befugten Vertreters zu bedienen oder nicht. — Jeder Theil ist jedoch, wenn es das Gericht ausdrücklich anordnet, in Person vor demselben zu erscheinen schuldig. — Auch wird dem Ermessen des Gerichtes überlassen, nach Erforderniß der Umstände die streitenden Theile über Thatsachen in Abwesenheit ihres Advokaten oder Vertreters zu vernehmen. Personen, welche mit muthwilliger Erneuerung bereits verworfener Klagen und Gesuche behelligen, sind gehörig zu belehren; wenn sie aber nicht abstehen, ist das Verfahren dennoch einzuleiten, und sich nach §. 25 dieser Vorschrift zu benehmen. Sollen streitende Parteien, die nicht im Orte des Gerichtes oder in der Nähe desselben wohnen, in Person eine Aeußerung abgeben, so ist ihre Vernehmung durch Ersuchschreiben an ein ihrem Wohnorte näheres Gericht zu bewirken.

§. 9.

Personen, die durch wichtige Gründe vor Gericht zu erscheinen gehindert sind, können auch durch Bevollmächtigte, die nicht Advokaten sind, verhandeln. Diese müssen jedoch 24 Jahre alt, männlichen Geschlechtes, von dem Gegenstande des Streites vollständig unterrichtet, und mit schriftlicher Vollmacht versehen seyn. Bekannte Winkelschreiber sind nie als Bevollmächtigte zuzulassen.

§. 10.

Die im Laufe des Prozesses oder der Exekuzionsführung vorkommenden schriftlichen Eingaben der Parteien, wenn sie von dem Bittsteller selbst verfaßt sind, bedürfen der Unterschrift eines Advokaten oder Vertreters nicht, und haben sich die Militärgerichte unbeschadet der Bestimmungen des vorhergehenden Paragraphes, die wegen Hintanhaltung unbefugter Advokaten, Vertreter und Winkelschreiber bereits bestehenden Vorschriften gegenwärtig zu halten.

§. 7.

O ile rozporządzenie niniejsze nie zawiéra dokładniejszego oznaczenia, należy i w procesie sumarycznym zachowywać ogólne przepisy postępowania sądowego.

§. 8.

W postępowaniu sumarycznèm wolno zwyczajnie obu spór wiodącym stronom użyć adwokata, upoważnionego do obrony w sądach wojskowych, albo jakiego innego upoważnionego zastępcy, lub téż obejść się bez niego. Każda atoli strona powinna, jeżeli sąd wyraźnie nakaże, stawać przed nim osobiście. Zdaje téż się na wolę sądu wysłuchanie strón spór wiodących o fakta w nieobecności ich adwokata lub zastępcy, gdyby tego okoliczności wymagały. Osobom, uprzykrzającym się na przekorę odnawianiem skarg już odrzuconych, powinno się dać należyte objaśnienie; jeżeli zaś nie odstępują od swego, potrzeba jednak rozpocząć postępowanie, stosując się do §. 25. niniejszego rozporządzenia. Gdyby strony prawujące się, a nie mieszkające w miejscu sądu lub jego poblizkości, miały osobiście czynić zeznanie, natenczas potrzeba prosić sąd bliższy ich zamieszkania o wysłuchanie ich.

§. 9.

Osoby, którym ważne przyczyny przed sądem stanąć nie pozwalają, mogą rozprawiać się także przez umocowanych, niebędących adwokatami. Ci umocowani zaś powinni mieć lat 24, być płci mezkiéj, zupełnie obeznani z przedmiotem sporu i opatrzeni pisemnèm pełnomocnictwem. Znanych pisarzów pokątnych nie należy nigdy przypuszczać jako pełnomocników.

§. 10.

Pisemne podania strón, wydarzające się w ciągu procesu albo egzekucyi, nie potrzebują być opatrzone podpisem adwokata albo zastępcy, jeżeli je proszący sam układał, a sądy wojskowe, nie uwłaczając postanowieniom paragrafu poprzedzającego, powinny mieć zawsze przed oczyma istniejące już przepisy względem powstrzymania nieupoważnionych adwokatów, zastępców i pisarzów pokątnych.

§. 11.

Die in gegenwärtiger Verordnung festgesetzten, oder zu Folge derselben von dem Gerichte bestimmten Fristen laufen auch an Feier- und Ferialtagen ununterbrochen fort. Nur wenn der letzte Tag der Frist auf einen Sonn- oder gebothenen Feiertag fallen würde, endigt sie sich mit dem nächstfolgenden Werktage.

§. 12.

Die Klage kann mündlich oder schriftlich angebracht werden. Die Vorschrift vom 13. August 1822 wegen Beibringung der Kompagnie-Zertifikate über fruchtlos versuchten Vergleich in der kroatischen, slavonischen und banatischen Militärgrenze, vor Annahme der Klage bei Gericht, hat fortan zu bestehen, und auch bei den Grenz-Regimentern in Siebenbürgen, in sofern dadurch die Real-Gerichtsbarkeit der Provinzial-Behörden nicht beirrt wird, in Wirksamkeit zu treten.

§. 13.

Will der Kläger die Klage mündlich anbringen, so hat das Gericht vor Allem in Ueberlegung zu ziehen, ob der Gerichtsstand gegründet, der Kläger sich selbst zu vertreten fähig, und wenn er im Namen eines Dritten auftritt, zur Klage berechtigt sei. Ist in diesen Rücksichten die Klage unzuläßig, so muß hierüber dem Kläger mündlich oder auf sein Verlangen durch Dekret Belehrung ertheilt, und der Beschluß des Gerichtes im Amtsprotokolle angemerkt werden.

§. 14.

Steht der Einleitung des Prozesses kein Hinderniß entgegen, so hat das Gericht die Klage zu Protokoll zu bringen, dabei dem Kläger zu einer zusammenhängenden und klaren Darstellung der Thatsachen, worauf sich die Forderung gründet, zur Unterstützung seiner Ansprüche mit den nöthigen Beweismitteln, und zu einem der Sache angemessenen, genau bestimmten Begehren die erforderliche Anleitung zu geben.

§. 15.

Findet das Gericht die Klage auffallend ungegründet, so ist darüber dem Kläger angemessene Belehrung zu ertheilen, insofern er sich aber zu freiwilliger Ablassung vom Prozesse nicht bewegen läßt, die Einleitung des Verfahrens nie zu verweigern.

§. 11.

Terminy, w rozporządzeniu niniejszém ustanowione, lub w skutek tegoż od sądu wyznaczone, upływają bez przerwy także w dnie świąteczne i feryjalne. Wtenczas tylko, gdyby ostatni dzień terminu przypadał na niedzielę albo przykazany dzień świąteczny, kończy się termin z następującym dniem powszednim.

§. 12.

Skargę można wnosić ustnie lub pisemnie. Przepis z dnia 13. Sierpnia 1822 względem złożenia zaświadczenia od kompanii spełzłego na niczém usiłowania w zrobieniu zgody w pograniczu horwackiém, sławońskiém i banackiém przed przyjęciem skargi u sądu, ma i nadal pozostać w swéj mocy i wprowadzony być w wykonanie także w pułkach pogranicznych w Siedmiogrodzkiéj Ziemi, jeżeli sądownictwo realne władz prowincyjnych nie dozna ztąd przeszkód.

§. 13.

Jeżeli skarzyciel chce wnieść skargę ustnie, sąd przede wszystkiém ma rozważyć, czy sądownictwo jego jest właściwe (forum competens), czy skarzyciel jest zdolny do zastępywania się, a jeżeli występuje imieniem trzeciego, czy do wniesienia skargi ma prawo. Jeżeli w którym z tych względów skargi dopuścić nie można, to skarzycielowi powinno się na to dać ustnie, lub gdyby tego żądał, dekretem objaśnienie, a uchwałę sądu zapisać w protokole.

§. 14.

Jeżeli wytoczeniu sprawy nie stoi nic na przeszkodzie, sąd zaciągnie skargę do protokołu, wskaże przytém skarzycielowi sposób jasnego i zwięzłego przedstawienia istoty rzeczy, na któréj się opiéra jego roszczenie, dla popiérania tychże roszczeń potrzebnemi dowodami i wniesienie swojego żądania, zastosowanego do rzeczy i oznaczonego dokładnie.

§. 15.

Jeżeli sąd znajduje skargę uderzająco bezzasadną, to powinien skarzyciela w téj mierze stosownie oświécić, gdyby się zaś do dobrowolnego odstąpienia od procesu nie dał nakłonić, nie odmawiać mu nigdy przystąpienia do rozprawy.

§. 16.

Ueber die Klage ist eine Tagsatzung anzuordnen und dem Bescheide ausdrücklich beizufügen, daß bei derselben summarisch zu verhandeln seyn werde. Der Kläger ist dazu durch Einhändigung eines Vorladungszettels, der Beklagte durch Zustellung einer Abschrift des Protokolles über die Klage vorzuladen. Wenn es die Beschaffenheit der Klage fordert, ist der Kläger anzuweisen, Abschriften der darin angeführten Urkunden zur Zustellung an den Beklagten zu überreichen.

§. 17.

Ist die Klage schriftlich überreicht worden, so hat das Gericht entweder sogleich eine Tagsatzung zur summarischen Verhandlung der Hauptsache anzuordnen, oder wenn dagegen nach den §§. 13, 14 und 15 Bedenken eintreten sollten, vorher noch den Kläger allein zu Protokoll zu vernehmen.

§. 18.

Erscheint bei der Tagsatzung der Beklagte nicht, so hat das Gericht die in der Klage angeführten Thatsachen, soweit dieselben durch die von dem Kläger vorgelegten Beweismittel nicht widerlegt werden, für wahr zu halten, und über die unter dieser Voraussetzung dem Kläger nach den Gesetzen zustehende Forderung durch Urtheil zu entscheiden. Erscheint der Kläger nicht, so wird der Beklagte über den Gegenstand der Klage vernommmen, seinen Angaben über Thatsachen, sofern die vorliegenden Beweismittel dieselben nicht widerlegen, Glauben beigemessen, und nach dieser Grundlage über das Recht des Klägers erkannt.

§. 19.

In beiden Fällen kann derjenige, welcher ohne alles eigene Verschulden die Tagsatzung versäumt hat, sein Ausbleiben rechtfertigen, und um Aufhebung des Urtheiles und neue Verhandlung über die Klage ansuchen. Er hat aber auch im Falle der Bewilligung dieses Begehrens seinem Gegner alle durch Verabsäumung der Tagsatzung verursachten Kosten zu ersetzen. Das Gesuch kann mündlich oder schriftlich, jedoch nur binnen einer Frist von acht Tagen angebracht werden, welche von dem Tage zu berechnen ist, an welchem das Hinderniß, bei der Tagsatzung zu erscheinen, aufgehört hat, und ist nach Vernehmung des anderen Theiles durch Bescheid zu erledigen. Bei der über das Gesuch angeordneten Tagsatzung

§. 16.

Na wniesioną skargę należy termin wyznaczyć i w rezolucyi wyraźnie dołożyć, że na nim rozprawa sumarycznie toczyć się będzie. Skarzyciela należy na nią wezwać doręczeniem mu karty pozewnéj, a pozwanego doręczeniem mu odpisu protokołu, na skargę spisanego. Jeżeli właściwość skargi tego wymaga, potrzeba skarzycielowi nakazać, aby złożył odpisy przywiedzionych w niéj dokumentów dla doręczenia ich zapozwanemu.

§. 17.

Jeżeli skargę na piśmie podano, sąd albo wyznaczy zaraz termin do sumarycznéj rozprawy w głównéj rzeczy, albo, gdyby podług §§. 13, 14 i 15 zachodziły wątpliwości, wybada piérwéj jeszcze skarzyciela samego do protokołu.

§. 18.

Jeżeli zapozwany na terminie nie stanie, sąd istotę rzeczy w skardze wyłuszczoną, o ile przytoczonemi dowodami skarzyciela nie jest zbita, za prawdziwą poczyta, i względem pretensyi, jaka się skarzycielowi pod tém przypuszczeniem należy, wyrokiem rozstrzygnie. Jeżeli powód nie stanie, natenczas wysłucha pozwanego względem przedmiotu skargi, jego skreśleniu istoty rzeczy, o ile go przedłożone dowody nie zbijają, da wiarę, i na téj podstawie zawyrokuje względem prawa skarzyciela.

§. 19.

W obu tych przypadkach może ten, który bez wszelkiéj własnéj winy termin upuścił, z nieprzybycia usprawiedliwić się i o uchylenie wyroku a oraz o nową rozprawę nad skargą prosić. Ale nawet w razie zezwolenia na jego żądanie będzie obowiązany powrócić swemu przeciwnikowi wszelkie zaniedbaniem terminu zrządzone koszta. Prośbę wnieść można ustnie albo pisemnie, ale tylko w przeciągu ośmiu dni, licząc od dnia, w którym przeszkoda stawienia się na termin ustała, na którą prośbę po wysłuchaniu strony drugiéj rezolucyja wydana być ma. Na terminie, danym na taką prośbę, należy w razie dozwolenia go zaraz przystąpić do rozprawy w rzeczy głównéj. Usprawiedli-

ist im Falle der Bewilligung derselben sogleich die Hauptsache zu verhandeln. Eine offenbar zu spät angebrachte Rechtfertigung des Ausbleibens ist von Amtswegen zu verwerfen.

§. 20.

Wird um Aufhebung der Folgen des Ausbleibens vor dem Tage der Zustellung des Urtheiles über die Hauptsache angesucht, so ist bis zur Erledigung dieses Gesuches die Ausfertigung und Zustellung des Erkenntnißes zu verschieben. Durch ein am Tage der Zustellung des Urtheils oder später angebrachtes Gesuch wird die Exekuzion des Erkenntnisses nicht aufgehalten.

§. 21.

Erscheint als Beklagter eine Person, die sich selbst zu vertreten unfähig oder über den Gegenstand der Klage zu verhandeln nicht berechtiget ist, so ist die Tagsatzung zu erstrecken, und die Vorladung des Beklagten mit den zur Einleitung eines gesetzmäßigen Verfahrens gehörigen Aufträgen zu erneuern.

§. 22.

Außer diesem Falle darf eine Erstreckung der Tagsatzung nur dann bewilliget werden, wenn der unverzüglichen zweckmäßigen Verhandlung ein unüberwindliches Hinderniß entgegensteht, oder beide Theile durch eigenhändig unterzeichnete schriftliche oder in Person vor Gericht abgegebene Erklärung darum ansuchen, oder auf gleiche Art im Falle des Ausbleibens des einen Theiles dessen Gegner auf die Erstreckung selbst anträgt. Findet das Gericht eine mündlich oder schriftlich angesuchte Erstreckung unzuläßig, so hat dasselbe sogleich die Verhandlung der Hauptsache vorzunehmen, oder wenn der um die Erstreckung ansuchende Theil nicht erschienen ist, nach Vorschrift des §. 18 über die Klage durch Urtheil zu entscheiden. Wer zu einer Tagsatzung die erforderlichen Urkunden nicht mitbringt, oder auf andere Art die Tagsatzung vereitelt, hat seinem Gegner die dadurch verursachten Kosten zu ersetzen.

§. 23.

Bei der zur Verhandlung der Hauptsache angeordneten Tagsatzung soll das Gericht vor Allem über den Gegenstand und die Veranlassung des Streites durch Vernehmung des Beklagten nähere Aufklärung zu erhalten suchen; sodann, wenn die Forderung des Klägers in ihrem vollen Betrage von dem Beklagten für richtig anerkannt wird, durch Urtheil auf Be-

wienie, oczywiście zapożno wniesione, powinno być z mocy urzędu odrzucone.

§. 20.

Jeżeliby przed dniem doręczenia wyroku w rzeczy głównéj proszono o uchylenie skutków nieobecności na terminie, to ekspedycyę i doręczenie wyroku aż do rozstrzygnienia téj prośby odroczyć należy. Prośba, w dniu doręczenia lub poźniéj podana, nie wstrzymuje wykonania wyroku.

§. 21.

Jeżeli jako zapozwany staje osoba, niezdolna do zastępywania siebie, albo niemająca prawa do rozprawiania się w przedmiocie skargi, to termin przedłużyć należy, i wezwanie pozwanego ponowić nakazami potrzebnémi do rozpoczęcia przepisanego prawem postępowania.

§. 22.

Wyjąwszy ten przypadek, przedłużenia terminu wtenczas tylko dozwolić można, jeżeli bezzwłocznéj i stosownéj rozprawie stoi na zawadzie przeszkoda nie do usunienia, albo obie strony oświadczeniem, własnoręcznie podpisaném, na piśmie lub osobiście przed sąd wniesioném, o to proszą, albo w razie niestawienia się jednéj strony przeciwnik jéj podobnym sposobem sam żąda odroczenia. Jeżeli sąd uzna, że odroczenia, którego ustnie lub pisemnie proszono, dopuścić nie można, to powinien natychmiast przystąpić do rozprawy w głównéj rzeczy, albo, jeżeli strona, prosząca o odroczenie, nie stanęła, skargę podług przepisu §. 18. rozstrzygnąć wyrokiem. Kto na termin nie przyniesie dokumentów potrzebnych, lub go innym sposobem niweczy, powinien powrócić przeciwnikowi koszta przez to zrządzone.

§. 23.

Na terminie, do rozprawy w głównéj rzeczy wyznaczonym, sąd powinien się przedewszystkiém starać badaniem pozwanego zasiągnąć dokładniejszego objaśnienia względem przedmiotu sporu i pobudki do niego, potém, jeżeli pozwany pretensyję skarzyciela w zupełnéj ilości za rzetelną uzna, zapłatę wyrokiem przysądzić, w przeciwnym razie

zahlung erkennen, im entgegengesetzten Falle aber einen Vergleich versuchen. Sollte nur der Streit über eine einzelne Thatsache die Ausgleichung hindern, so kann von dem Gerichte ein bedingter Vergleich vorgeschlagen werden, wodurch der Ausgang der Sache von dem Erfolge einer durch beiderseitiges Einverständniß festgesetzten Beweisführung abhängig wird.

§. 24.

Kommt kein Vergleich zu Stande, so ist dieses in dem Protokolle zu bemerken, und sogleich über den Gegenstand mündlich zu verhandeln. Wollen die Parteien von dem summarischen Verfahren keinen Gebrauch machen, so steht es ihnen frei, sich auf das schriftliche Verfahren zu vereinigen. Die Erklärung hierüber muß jedoch von denselben in der Regel vor Gericht persönlich abgegeben werden, nur wenn sie wegen Abwesenheit von dem Orte, wo dieses seinen Sitz hat, oder aus einem anderen Grunde zu erscheinen verhindert wären, kann sich das Gericht mit einem eigenhändig gefertigten schriftlichen Gesuche derselben begnügen; das schriftliche Verfahren aber ist nur dann zu bewilligen, wenn im Gerichtsorte oder dessen Nähe befugte Vertreter bestehen, und die Parteien ausdrücklich erklären, von diesen sich die Satzschriften verfassen lassen zu wollen, worauf die Behörden zu achten haben.

§. 25.

Bei der mündlichen Verhandlung hat das Gericht, die streitenden Theile mögen sich eines Advokaten bedienen oder nicht, von Amtswegen für ein regelmäßiges Verfahren zu sorgen, und beide Theile zu genauen, der Wahrheit getreuen Angaben über die entscheidenden Thatumstände und zur Benützung der erforderlichen Beweismittel aufzufordern. Jeder Theil ist zu einer bestimmten und klaren Aeußerung über die von seinem Gegner angeführten Thatsachen und über die Echtheit der zum Beweise derselben beigebrachten Urkunden anzuweisen, und mit den Folgen der Verweigerung einer deutlichen Erklärung bekannt zu machen. Der Rechte unkundige Personen sind nöthigenfalls über die Grundsätze des gerichtlichen Verfahrens, über die Beweislast und die Art der Beweisführung zu belehren. Die Verhandlung ist so zu leiten, daß der Gegenstand des Streites von beiden Seiten vollständig erörtert, aller Zeitverlust mit offenbar nicht zur Sache dienlichen oder bereits vorgekommenen Bemerkungen und Angaben vermieden, Einrede, Replik und Duplik in gehöriger Ordnung zu Protokoll ge-

zaś probować przyprowadzenia do zgody. Gdyby spór o jedno tylko faktum przeszkadzał pogodzeniu się, to sąd może przedkładać ugodę warunkową, przezcoby koniec sprawy zawisł od skutku przeprowadzenia dowodu, za obustronném porozumieniem się ustanowionego.

§. 24.

Jeżeli ugoda nie przyjdzie do skutku, to należy to zapisać w protokole i zaraz rozprawiać się ustnie w przedmiocie skargi. Gdyby strony nie chciały robić użytku z postępowania sumarycznego, to wolno im zgodzić się na postępowanie porządkowe. Wszelako oświadczyć się z tém mają zwyczajnie przed sądem osobiście; wtenczas tylko, gdyby z powodu nieobecności w miejscu siedziby sądowéj lub innéj przyczyny osobiście stanąć nie mogły, sąd na prośbie pisemnéj, własnoręcznie podpisanéj, poprzestać może; na pisemną rozprawę zaś wtenczas tylko zezwolić, jeżeli w miejscu siedziby sądu albo w jego poblizkości znajdują się zastępcy upoważnieni, a strony wyraźnie oświadczają chęć zdania na nich ułożenia pism sporowych, na co urzędy wzgląd mieć powinny.

§. 25.

W rozprawie ustnéj sąd bez względu, czy strony spór wiodące używają adwokata, czy nie, z mocy urzędu starać się ma o porządny tok w postępowaniu i wezwać obie strony do ścisłego, z prawdą zgadzającego się skreślenia stanowczych okoliczności rzeczy i do korzystania z potrzebnych środków. Obu stronom zalecić potrzeba, aby się względem faktów, przez swego przeciwnika przytoczonych, i względem dokumentów, na udowodnienie tych faktów złożonych, dokładnie i jasno wynurzały, i obeznać je ze skutkami odmówienia wyraźnego oświadczenia się. Osoby, nieświadome prawa, należy, gdy tego potrzeba, oświecić w zasadach postępowania sądowego, w trudności dowodu i sposobie dowodzenia. Rozprawę potrzeba tak prowadzić, aby przedmiot sporu przez obie strony był zupełnie roztrząsany, wszelka mitręga czasu uwagami i przytoczeniami, do rzeczy oczywiście nieprzydatnemi, lub raz już czynionemi, unikana, odpowiedź, replika i duplika w należytym porządku do protokołu wpisane i proces ile możności ukończony. Dalszych

bracht, und damit wo möglich der Prozeß geschlossen werde. Weitere Aeußerungen und Gegenäußerungen dürfen nur, so weit es zur Aufklärung über streitige Thatsachen nöthig ist, zugelassen werden. Der Beklagte hat alle Einwendungen und Beweismittel in der Einrede, der Kläger alles zur Widerlegung der Einrede Dienliche in der Replik anzubringen. Jedem Theile muß jedoch bis zum Schluße der Verhandlung gestattet werden, früher aus Versehen übergangene Beweismittel nachzuholen. Auch hat das Gericht, selbst wenn es erst nach geschlossener Verhandlung wahrnimmt, daß dieselbe in was immer für einer Beziehung unvollständig geblieben sei, die wahrgenommenen Mängel vor der Entscheidung durch wiederholte Vorladung und Vernehmung der Parteien zu verbessern.

§. 26.

Besondere Verhandlungen über den Gerichtsstand oder über einen Rückerlag der Klage finden nicht Statt. Zeigt sich im Laufe des Prozesses die Inkompetenz des Gerichtes, so ist das Verfahren sogleich durch Bescheid mit Anführung des Grundes einzustellen. Außer diesem Falle werden Streitigkeiten über den Gerichtsstand oder den Rückerlag mit der Hauptsache zugleich verhandelt und entschieden.

§. 27.

Jeder Theil ist schuldig, von ihm angeführte Urkunden seinem Gegner auf Verlangen bei der zur Verhandlung über die Klage angeordneten Tagsatzung in Original vorzuweisen, und wenn die Echtheit derselben bestritten wird (§. 29), die Originale den Prozeß-Akten beizulegen. Wird Eines oder das Andere verweigert, so dürfen die Urkunden der Entscheidung nicht zum Grunde gelegt werden.

§. 28.

Die Echtheit einer Urkunde kann bestritten werden, wenn auch die gerichtliche Rekognizion nicht angesucht worden ist.

§. 29.

Die Erklärung eines streitenden Theiles über die Echtheit der von seinem Gegner angeführten Urkunden ist mit der Verhandlung der Hauptsache zu verbinden. Hat derjenige, gegen welchen eine Urkunde angeführt worden ist, nicht im rechtlichen Verfahren am gehörigen Orte ausdrücklich erklärt,

przytoczeń odpornych o tyle tylko dopuścić można, o ile się do wyjaśnienia faktum potrzebnémi okażą. Pozwany powinien wszystkie zarzuty i dowody wnieść w swojéj odpowiedzi (ekscepcyi), powód wszystko to, co mu służy do zbijania odpowiedzi, w swojéj replice. Każdéj atoli stronie ma być aż do zamknięcia rozprawy dozwolono przytoczyć dodatkowo pominione z niedostrzeżenia się dowody. Sąd téż powinien, nawet gdyby dopiéro po ukończeniu rozprawy postrzegł, iż ta w jakimkolwiek względzie nie doszła do zupełności, dostrzeżone niedostateczności przez powtórne przyzwanie i wysłuchanie stron poprawić.

§. 26.

Osobne rozprawy względem właściwości sądu (competentia fori) lub zwrotu skargi miejsca nie mają. Gdyby się w ciągu procesu pokazała niewłaściwość sądu, postępowanie powinno być natychmiast wstrzymane rezolucyją z przytoczeniem w niéj powodu. Wyjąwszy ten przypadek, spory o właściwość sądu lub o zwrot skargi będą razem z główną sprawą pod rozprawę brane i rozstrzygane.

§. 27.

Każda strona powinna przywiedzione przez siebie dokumenta swemu przeciwnikowi na żądanie na terminie, do rozprawy nad skargą wyznaczonym, okazać w oryginale, a gdyby rzetelności tychże zaprzeczano (§. 29), oryginały załączyć do aktów procesu. Gdyby jednego lub drugiego odmówiono, to dokumenta za podstawę rozstrzygnieniu służyć nie mogą.

§. 28.

Prawdziwości dokumentu można zaprzeczyć, chociaż o sądowe rozpoznanie nie proszono.

§. 29.

Oświadczenie się strony spór wiodącej względem prawdziwości przytoczonych dokumentów przeciwnika połączyć należy z rozprawą w głównéj rzeczy. Jeżeli ten, przeciw któremu dokument okazano, nie oświadczył wyraźnie w ciągu postępowania prawnego w miejscu właściwém, że oryginał

daß das Original unecht, oder die beigebrachte Abschrift unrichtig sei, so ist das Original für echt, und die Abschrift für richtig zu halten.

§. 30.

Befinden sich Originale der angeführten Urkunden, oder zur Vergleichung der Handschriften nöthige Akten-Stücke in Verwahrung des Gerichtes oder einer anderen öffentlichen Behörde, so hat sich das Gericht von Amtswegen für die Herbeischaffung derselben zur Rekognizion oder zum Gebrauche bei Entscheidung des Prozesses zu verwenden. In Ansehung der Rekognizion der Handelsbücher sind die darüber ertheilten besonderen Vorschriften zu beobachten.

§. 31.

Beruft sich ein Theil auf Zeugen, so sind entweder die Thatsachen, worüber sie vernommen werden sollen, in dem Protokolle über die Verhandlung bestimmt zu bezeichnen, oder eigene Weisartikel den Akten beizulegen.

§. 32.

Werden Eide angeboten oder aufgetragen, so sind die Personen, welche sie ablegen sollen, in sofern darüber ein Zweifel Statt finden kann, namentlich zu bezeichnen. Derjenige, welchem ein Eid aufgetragen wird, ist zu einer bestimmten Erklärung darüber aufzufordern, ob er ihn ablegen oder zurückschieben wolle.

§. 33.

Von den streitenden Theilen oder ihren Sachwaltern abgefaßte Entwürfe zu Protokollen über Prozeß-Verhandlungen dürfen von dem Gerichte nie angenommen oder benützt werden.

§. 34.

Kann nach geschlossenem Verfahren sogleich entweder unbedingt oder durch Zulassung eines Eides entschieden werden, so ist ein Urtheil auszufertigen und beiden Theilen zuzustellen. Mit dem Urtheile zugleich sind dem Sachfälligen, oder wenn kein Theil in der Hauptsache ganz obgesiegt hat, beiden Theilen die Entscheidungsgründe einzuhändigen.

nie jest prawdziwy, lub okazana kopia niezgodna, oryginał za prawdziwy, a odpis za zgodny uważany być powinien.

§. 30.

Jeżeli oryginały dokumentów przywiedzionych, lub akta, do porównania pisma potrzebne, znajdują się w przechowaniu sądu lub jakiego innego urzędu publicznego, to sąd o dostanie takowych dla rozpoznania lub użytku przy rozstrzyganiu sprawy tamże z urzędu udać się powinien. We względzie rozpoznawania ksiąg handlowych zachowywać należy wydane w téj mierze osobne przepisy.

§. 31.

Jeżeli się jedna strona powołuje na świadków, to albo fakta, względem których mają być słuchani, powinny być dokładnie wytknięte w protokole rozprawy, albo też właściwe artykuły, dowodzić się mające (pozycyjonalne) załączone być do aktów.

§. 32.

Jeżeliby ofiarowano przysięgę lub spuszczono drugiéj stronie, to osoby mające ją składać powinny być po nazwisku wymienione, gdyby jaka wątpliwość zachodzić mogła. Tego, komu przysięgę zdano, wezwać potrzeba do stanowczego oświadczenia się, czy ją chce złożyć lub odkazać.

§. 33.

Konceptów protokołu, ułożonych przez strony spór wiodące albo ich zastępców, sąd nigdy ani przyjmować, ani też z nich użytkować nie może.

§. 34.

Jeżeli po ukończeniu postępowania rzecz da się zaraz albo bezwarunkowo rozstrzygnąć albo przez dopuszczenie przysięgi, to powinno się wydać wyrok i doręczyć obu stronom. Z wyrokiem należy upadającemu w sprawie, albo gdyby żadna strona w głównéj rzeczy całkiem nie wygrała, obu stronom doręczyć zarazem powody rozstrzygnienia.

§. 35.

Auf den Schätzungs- oder Erfüllungseid kann erkannt werden, obgleich die streitenden Theile sich nicht dazu erboten hätten.

§. 36.

Ob ein Eid zurückgeschoben, oder ein Eid, dessen Zurückschiebung unzuläßig ist, aufgetragen werden könne, bleibt dem Ermessen des Gerichtes überlassen. In keinem Falle findet eine Zurückschiebung Statt, wenn sie nicht schon bei Verhandlung der Hauptsache erfolgt ist. Wäre darüber im Prozesse keine ausdrückliche und rechtsgiltige Erklärung abgegeben worden, so hat das Gericht nur auf den Eid desjenigen Theiles, welchem derselbe aufgetragen worden ist, zu erkennen. Ist der Eid durch eine rechtsgiltige Erklärung ausdrücklich zurückgeschoben worden, so darf nur auf den zurückgeschobenen Eid erkannt, und nur, wenn das Gericht die Zurückschiebung unzuläßig fände, demjenigen Theile, welchem der Eid aufgetragen worden ist, die Ablegung desselben gestattet werden.

§. 37.

Der angebliche Aussteller einer Urkunde, der die Echtheit seiner Schrift, oder Unterschrift, oder seines Handzeichens bestreitet, muß auf Verlangen seines Gegners verurtheilt werden, ohne den Beisatz: seines Wissens und Erinnerns zu schwören, daß die Urkunde weder von ihm selbst, noch mit seiner Bestimmung von einem Dritten geschrieben oder unterschrieben worden sei. Dieser Eid kann nicht zurückgeschoben werden. Ist der streitende Theil, welcher eine gegen ihn angeführte Urkunde für unecht erklärt, nicht der angebliche Aussteller, so kann von ihm selbst dann, wenn er als Kurator oder gesetzlicher Vertreter im Namen eines Anderen Prozeß führt, der Eid gefordert werden, daß er die Urkunde nach seinem besten Wissen für unecht halte. Für die Zurückschiebung dieses Eides gelten die in dem §. 36 ertheilten Vorschriften.

§. 38.

Wer einen ihm aufgetragenen Eid ablehnen, oder die Ablegung eines Eides durch seinen Gegner hindern will, hat die dazu dienlichen Beweismittel bei Verhandlung der Hauptsache beizubringen. Nach geschlossenem Verfahren findet Gewissensvertretung oder Gegenbeweis nicht mehr Statt.

§. 35.

Przysięgę na szacunek, lub przysięgę, dowód uzupełniającą, można nakazać, chociażby strony spór wiodące z tém się nie oświadczyły.

§. 36.

Czy przysięga może być odkazaną, albo jeżeli jéj odkazania dopuścić nie można, zdaną stronie drugiéj, zależéć będzie od zdania sądu. W żadnym zaś razie odkazanie przysięgi miejsca nie ma, jeżeli jeszcze w ciągu rozprawy w rzeczy głównéj nie nastąpiło. Gdyby się w téj mierze w ciągu rozprawy wyraźnie i prawomocnie nie oświadczono, sąd ma nakazać wykonanie przysięgi tylko téj stronie, któréj ją zdano. Jeżeli przysięgę prawomocném oświadczeniem wyraźnie odkazano, to sąd tylko przysięgę odkazaną nakazać może, i tylko wtenczas wykonania jéj dozwolić stronie, któréj zdaną była, gdyby odkazanie przysięgi niedopustném uznał.

§. 37.

Domniemywany wydawca dokumentu, zaprzeczający prawdziwość swego pisma albo podpisu, albo też znaku własnoręcznego, powinien być na żądanie swego przeciwnika skazany na przysięgę bez tego dodatku: ile wiem i sobie przypominam, że dokumentu takiego ani on sam, ani kto trzeci za jego przyzwoleniem nie pisał ani podpisał. Téj przysięgi odkazać nie można. Jeżeli strona spór wiodąca, która przytoczony przeciwko sobie dokument nieprawdziwym być mieni, nie jest domniemywanym wydawcą, to można nawet wtenczas, gdyby jako kurator albo jako prawny zastępca imieniem kogo innego prawował się, wymagać od niego przysięgi na to, iż ów dokument ma według najlepszéj swojéj wiedzy za nieprawdziwy. Względem odkazania téj przysięgi służą przepisy dane w §. 36.

§. 38.

Kto zdaną sobie przysięgę chce od siebie odwrócić, albo wykonaniu przysięgi przez swego przeciwnika przeszkodzić, ma okazać służące do tego dowody podczas rozprawy w rzeczy głównéj. Po ukończeniu postępowania zastępstwo sumienia albo dowód przeciwny miejsca więcéj nie ma.

§. 39.

Findet das Gericht einen Zeugenbeweis nöthig, so hat dasselbe nach geschlossenem Verfahren die Zeugen durch Bescheid zur Abhörung sogleich vorzuladen. Den streitenden Theilen soll die Vorladung bekannt gemacht und gestattet werden, der Beeidigung der Zeugen beizuwohnen. In Rücksicht der unter fremder Gerichtsbarkeit stehenden Zeugen ist das erforderliche Ersuchschreiben sogleich auszufertigen.

§. 40.

Das Gericht soll von den streitenden Theilen übergebene zweckmäßige Weisartikel und Fragstücke benützen; überflüßige, dunkle oder unvollständige Artikel und Fragen weglassen, erläutern, ergänzen oder durch andere ersetzen; wenn keine Artikel und Fragstücke überreicht worden sind, die Fragen an die Zeugen selbst entwerfen, und überhaupt das Verhör so leiten, daß von dem Zeugen die ihm möglich bestimmte und klare Auskunft über die streitigen Thatsachen gegeben, nöthigenfalls die Glaubwürdigkeit seiner Aussagen gehörig in's Licht gesetzt werde. Sind die Zeugen einem anderen Gerichte unterworfen, so muß in dem Ersuchsschreiben um Abhörung derselben die erfolgte Einleitung des summarischen Verfahrens bemerkt, und über den Gegenstand des Zeugenbeweises die nöthige Aufklärung gegeben werden.

§. 41.

Beweisschriften oder Beweiseinreden werden nicht zugelassen. Nach beendigten Zeugenverhören wird sogleich das Urtheil geschöpft, und mit demselben zugleich dem Sachfälligen, oder wenn kein Theil in der Hauptsache ganz obgesiegt hat, beiden Theilen nebst den Entscheidungsgründen eine Abschrift der Zeugen=Aussagen zugestellt.

§. 42.

Findet das Gericht den Beweis durch Kunstverständige zuzulassen, so hat es seinen Beschluß beiden Theilen durch Bescheid mit Bezeichnung des Gegenstandes der Beweisführung zu eröffnen, und sie zugleich zur Vernehmung über die Wahl der Kunstverständigen vorzuladen, sodann aber, wenn die streitenden Theile nicht erscheinen, oder sich über einen zweckmäßigen Vorschlag nicht vereinigen, die Kunstverständigen nach eigenem Gutbefinden zu benennen, und den Augenschein sogleich vorzunehmen. Die Vorschrift des §. 41 gilt auch für den Beweis durch Kunstverständige.

§. 39.

Jeżeli sąd uzna potrzebę dowodu przez świadków, to powinien zaraz po skończeniu postępowania rezolucyją przyzwać świadków do wysłuchania ich. Strony, spór wiodące, powinno się uwiadomić o tém przyzwaniu i pozwolić im być obecnémi odbiéraniu od świadków przysięgi. Względem świadków, zostających pod obcą jurysdykcyją, należy niezwłocznie wygotować potrzebną odezwę.

§. 40.

Sąd powinien z podanych sobie od strón stosownych artykułów i pytań korzystać; zbyteczne, ciemne lub niedokładne artykuły i pytania ominąć, objaśnić, uzupełnić lub innémi zastąpić; jeżeli nie podano żadnych artykułów i pytań, pytania dla świadków sam ułożyć i w ogólności słuchanie świadków tak prowadzić, aby świadek możebnéj sobie stanowczéj i jasnéj wiadomości o faktach spornych mógł mu udzielić i aby w razie potrzeby wiarygodność jego zeznań należycie wyjaśnić się dała. Jeżeli świadkowie podlegają innemu sądowi, to w odezwie o wysłuchanie ich należy namienić o wytoczeniu postępowania sumarycznego i dać potrzebne objaśnienie co do przedmiotu dowodu przez świadków.

§. 41.

Pisma i odpowiedzi na te dowody nie są dozwolone. Po wysłuchaniu świadków ma zaraz zapaść wyrok, a z nim powinno się zarazem doręczyć upadłemu w sprawie, lub gdyby żadna strona w głównéj rzeczy całkiem nie wygrała, obu stronom oprócz powodów do wyroku odpis zeznań świadków.

§. 42.

Jeżeli sąd uzna za stosowna przypuścić dowód przez biegłych w sztuce, to powinien, oznaczywszy przedmiot dowodzenia, postanowienie swoje rezolucyją obu stronom oznajmić, wzywając je zarazem na wysłuchanie ich względem obioru biegłych w sztuce; gdyby zaś strony spór wiodące nie stanęły, lub się na stosowne przedstawienie (znawców) nie zgodziły, powinien sam według swego uznania mianować biegłych w sztuce i natychmiast przedsięwziąć ogląd rzeczy. Przepis §. 41. służy także względem dowodu przez biegłych w sztuce.

§. 43.

Wie vielen Glauben die Vergleichung der Handschriften verdiene, ist nach Beschaffenheit der Umstände zu beurtheilen. Die Vergleichung der Handschriften ist in der Regel von dem Gerichte selbst vorzunehmen. In zweifelhaften Fällen bleibt demselben zwar überlassen, auch das Gutachten von Kunstverständigen einzuholen und bei der Entscheidung zu benützen. Wird dieses aber nothwendig, so sind die Kunstverständigen sogleich von Amtswegen zu bestimmen, und ohne Zuziehung der Parteien zu vernehmen, nur die Vorschrift des §. 41 ist auch in diesem Falle zu beobachten.

§. 44.

Gegen ein im summarischen Verfahren ergangenes Urtheil kann die Appellazion mündlich oder schriftlich, jedoch nur binnen acht Tagen nach Zustellung desselben angemeldet werden. Beschwerden sind mit der Appellazions-Anmeldung zugleich zu überreichen, oder zu Protokoll zu geben. Abgesonderte, später überreichte Beschwerden werden nicht angenommen, und Appellazions-Einreden nicht zugelassen.

§. 45.

Rekurse müssen im summarischen Verfahren binnen acht Tagen nach der Zustellung des Bescheides bei dem Gerichte erster Instanz überreicht oder zu Protokoll gegeben werden. Im Falle einer Verzögerung des Verfahrens kann jeder Theil bei dem Appellazions-Gerichte unmittelbar Abhilfe suchen.

§. 46.

Gegen Beschlüsse, wodurch das summarische Verfahren eingeleitet, die Erstreckung einer Tagsatzung abgeschlagen, oder eine Vernehmung der Zeugen oder Kunstverständigen angeordnet wird, findet kein abgesonderter Rekurs Statt. Den streitenden Theilen steht frei, ihre Beschwerden dagegen nach ergangenem Urtheile mit der Appellazion gegen die Entscheidung der Hauptsache zu verbinden. Gegen Bescheide, wodurch das Ausbleiben bei einer Tagsatzung für gerechtfertiget erklärt, oder die Wiedereinsetzung in den vorigen Stand gegen eine verstrichene Fallfrist bewilliget wird, ist der Rekurs ganz unzuläßig.

§. 47.

Die Fristen zur Appellazion und zum Rekurse können nicht verlängert werden.

§. 43.

Ile wiary zasługuje porównanie pism ręki (charakterów), osądzić należy według okoliczności. Porównywaniem pism powinien się zwykle sam sąd zająć. W przypadkach wątpliwych wolno mu wprawdzie zasięgnąć także zdania biegłych w sztuce i korzystać z niego w rozstrzyganiu sprawy. Jeżeli zaś tego zajdzie potrzeba, to biegłych w sztuce należy natychmiast z mocy urzędu wyznaczyć i wysłuchać ich bez przyzwania stron; tylko i w tym razie potrzeba trzymać się przepisu §. 41.

§. 44.

Od wyroku zapadłego w sumaryczném postępowaniu odwołać się (apelować) można ustnie albo pisemnie, jednakże tylko w ciągu ośmiu dni po doręczeniu sobie wyroku. Zażalenia mają być wraz z zapowiedzeniem odwoływania się podane, lub do protokołu wniesione. Zażalenia osobne, później podawane, nie będą przyjęte, ani też odpowiedzi na te zażalenia dopuszczone.

§. 45.

Rekursy w sumaryczném postępowaniu mają być w ciągu ośmiu dni po doręczeniu rezolucyi u sądu pierwszéj instancyi podawane, albo do protokołu wnoszone. W razie zwlekania postępowania może każda strona szukać zarady u sądu apelacyjnego.

§. 46.

Od uchwał, wprowadzających postępowanie sumaryczne, odmawiających przedłużenia terminu, albo rozporządzających słuchanie świadków lub biegłych w sztuce, nie można osobno zakładać rekursu. Stronom spór wiodącym wolno swoje zażalenia przeciwko temu połączyć z odwołaniem się (apelacyą) od wyroku zapadłego w rzeczy głównéj. Od rezolucyj, uznających niestawienie się na terminie za usprawiedliwione, albo dozwalających przywrócenia do dawnego stanu przeciwko upłynieniu terminu, rekursu w żaden sposób dopuścić nie można.

§. 47.

Terminów do odwoływania się i rekursów nie można przedłużać.

§. 48.

Das Gericht erster Instanz hat Appellazion und Rekurs, wenn die Frist dazu verstrichen ist, von Amtswegen zu verwerfen, wenn aber Appellazion und Rekurs in gehöriger Zeit ergriffen wird, die Akten sogleich mit einem eigenen Berichte an das Obergericht direkt zu überreichen.

§. 49.

Nach erfolgter Appellazion gegen ein Urtheil kann das Obergericht, wenn es in der Prozeß-Verhandlung wesentliche Gebrechen findet, das Verfahren aufheben und eine neue Verhandlung einleiten, oder ohne Rücksicht auf die bei dem Gerichte erster Instanz erfolgte Vernehmung der Zeugen und Kunstverständigen weiteres Beweisverfahren, oder Erneuerung des Zeugen-Verhöres oder Augenscheines anordnen. Diese Verfügungen können auch ohne bestimmtes Begehren der streitenden Theile, jedoch immer nur dann stattfinden, wenn durch die Fehler des Verfahrens eine gründliche Entscheidung der Hauptsache unmöglich geworden, und von der Fortsetzung der Verhandlungen mit Wahrscheinlichkeit Erfolg zu erwarten ist, und haben ebenfalls direct an das Gericht erster Instanz zu ergehen.

§. 50.

Die für die Appellazion und für die Rekurse an das Appellazionsgericht ertheilten Vorschriften gelten, in sofern die Entscheidungen des Gerichtes erster Instanz von dem Appellazions-Gerichte abgeändert oder aufgehoben werden, auch für die Revision und für Rekurse an den obersten Gerichtshof.

§. 51.

Revisionen und Hofrekurse gegen gleichförmige Urtheile oder Bescheide hat das Gericht erster Instanz als unzuläßig, selbst von Amtswegen zu verwerfen.

§. 52.

Die Exekuzion kann mündlich oder schriftlich angesucht werden.

§. 53.

Dem Gläubiger steht frei, mit der Pfändung beweglicher Sachen zugleich die Schätzung derselben anzusuchen.

§. 48.

Sąd pierwszéj instancyi powinien odwołanie się i rekurs z mocy urzędu odrzucić, jeżeli czas do tego wyznaczony upłynał, jeżeli zaś odwołanie się i rekurs w należytym czasie założono, akta natychmiast osobném sprawozdaniem do sądu apelacyjnego przesłać.

§. 49.

Po założeniu odwołania się od wyroku sąd apelacyjny może, jeżeli w toku sprawy znajdzie istotne wady, znieść postępowanie i wprowadzić nową rozprawę, albo, niezważając na uskutecznione przez sąd pierwszéj instancyi wysłuchanie świadków, nakazać dalsze postępowanie w dowodach, albo ponowienie słuchania świadków lub biegłych w sztuce. Rozporządzenia te mogą téż i bez wyraźnego żądania strón prawujących się, jednakże zawsze tylko wtedy nastąpić, gdy z powodu uchybień w postępowaniu gruntowne rozstrzygnienie głównéj sprawy niepodobném się stało a z dalszych rozpraw z podobieństwem do prawdy skutku spodziewać się można, również do sądu pierwszéj instancyi mają być wprost wydawane.

§. 50.

Przepisy, wydawane względem odwołania się i rekursów do sądu apelacyjnego, służą także względem rewizyi i rekursów do najwyższego trybunału sprawiedliwości, jeżeli sąd apelacyjny wyrok sądu pierwszéj instancyi odmienił albo uchylił.

§. 51.

Rewizyje i rekursy do dworu przeciwko zgodnym wyrokom lub rezolucyjom sąd pierwszéj instancyi z mocy urzędu jako niemogące mieć miejsca odrzucić powinien.

§. 52.

O egzekucyję wolno prosić ustnie lub pisemnie.

§. 53.

Wierzycielowi wolno prosić razem o zagrabienie i oszacowanie rzeczy ruchomych.

§. 54.

Zur Feilbiethung beweglicher Sachen sind nur zwei Termine festzusetzen, bei deren letztem sie, wenn der Schätzungswerth nicht zu erhalten ist, auch unter demselben veräußert werden müssen.

§. 55.

Wenn sich die Klage auf eine, vollen Glauben verdienende Urkunde gründet, jedoch Zeugenbeweis oder Augenschein angeordnet wird, so hat das Gericht dem Kläger, wenn er nicht bereits hinlänglich sichergestellt ist, auf mündliches oder schriftliches Ansuchen die Exekuzion zur Sicherstellung der eingeklagten Forderung sammt Nebengebühren allenfalls auch mittelst Pfändung zu ertheilen. Diese Pfändung kann auch auf das, von dem Beklagten nach §. 1425 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches zu Gericht erlegte Gut bewilliget werden.

§. 56.

Auf gleiche Art ist der Beklagte zur Sicherstellung anzuhalten, wenn er gegen ein ihn unbedingt zur Zahlung verurtheilendes Erkenntniß erster oder zweiter Instanz Appellazion oder Revision ergreift.

Wien am 10. Februar 1847.

11.

Verbot, einem künstlich bereiteten Mineralwasser die Benennung eines bestehenden natürlichen Mineralwassers zu geben.

Seine k. k. Majestät haben aus Anlaß eines einzelnen Falles mit Allerhöchster Entschließung vom 7. Jänner 1834 zu befehlen geruht, es sei allen Bereitern künstlicher Mineralwässer strenge und bei Verlust des Befugnisses verboten, einem künstlich bereiteten Mineralwasser die Benennung eines bestehenden natürlichen Mineralwassers, z. B. künstliches Eger-, Selter- etc. Mineralwasser zu geben, sondern die künstlichen Mineralwässer seien nach dem Gehalte ihrer fixen Bestandtheile, als: künstliches Mineralwasser mit Soda, mit Eisen, mit Bittersalz 2c. zu benennen, anzukündigen und zu verkaufen.

Wovon die k. k. Kreisämter in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 26. Jänner 1848 Zahl 1332/85 im Nachhange

§. 54.

Do przedaży rzeczy ruchomych powinno się tylko dwa terminy wyznaczyć, a na drugim sprzedać one i poniżéj wartości oszacowania, gdyby jéj osiągnąć nie można było.

§. 55.

Jeżeli skarga zasadza się na dokumencie zasługującym na zupełną wiarę, a przecież dowód przez świadków albo też oglądanie nakazano, to sąd powinien wierzycielowi, jeżeliby nie miał jeszcze dostatecznego bezpieczeństwa, na jego ustne lub pisemne żądanie dozwolić egzekucyi dla zabezpieczenia zaskarżonéj pretensyi z należytościami ubocznémi, a w miarę okoliczności nawet przez grabienie. To grabienie może być także dozwolone na rzecz, przez pozwanego podług §. 1425 powsz. ustaw cywiln. do sądu złożoną.

§. 56.

Podobnymże sposobem zniewolić należy pozwanego do zabezpieczenia pretensyi, jeżeli zakłada odwołanie się lub rekurs od wyroku piérwszéj lub drugiéj instancyi, skazującego go bezwarunkowo na zapłacenie.

W Wiédniu dnia 10. Lutego 1847.

11.

Zakaz dawania wodzie mineralnéj, sztucznie zrobionéj, nazwy wody mineralnéj naturalnéj.

Z powodu poszczególnego wypadku, raczył Jego c. k. Mość najwyższém postanowieniem z dnia 7. Stycznia 1834 rozporządzić, aby wszystkim fabrykantom sztucznych wód mineralnych surowo pod utratą pozwolenia zakazano, wodom mineralnym sztucznie robionym dawać nazwę naturalnych wód mineralnych, jak n. p. sztucznéj wodzie egerskiéj, selcerskiéj i t. d. i że sztuczne wody mineralne podług treści ich stałych części składowych, jakoto: sztuczna woda mineralna ze sodą, żelazem, gorzką solą i t. d. nazwana, obwieszczone i przedawane być mają.

O czém c. k. urzędy cyrkułowe w skutek dekretu wysokiéj kancelaryi nadwornéj z dnia 26. Stycznia 1848 za

der hierortigen Verordnung vom 6. Dezember 1847 Zahl 86677 zur eigenen Wissenschaft und Nachachtung, so wie zur weiteren angemessenen Verlautbarung in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 13. Hornung 1848, Gubernial-Zahl 12111.

12.

Anwendung des Stempels auf die Kontrakte oder die, die Stelle der Kontrakte vertretenden Behandlungs-Protokolle über die bei dem Militärbetten-Geschäfte im Lizitazions- oder Offertwege hintangegebenen Arbeiten.

Der k. k. Hofkriegsrath hat im Einverständniße mit der hohen k. k. allgemeinen Hofkammer die in Abschrift mitfolgende Zirkular-Verordnung ⁒. an die General-Kommanden in den dem Stempel- und Taxgesetze unterworfenen Provinzen erlassen, womit denselben die Belehrung ertheilt wird, wie sich bei der Anwendung des Stempels auf die Kontrakte oder die, die Stelle der Kontrakte vertretenden Behandlungs-Protokolle über die bei dem Militärbetten-Geschäfte im Lizitazions- oder Offertwege hintangegebenen Wasch-, Walk- und Flicker-, dann Bettstätten-Reparaturs-Arbeiten zu benehmen sey.

Diese hohe Verordnung wird den k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen und untergeordneten Aemtern in Folge hohen Hofkammerdekretes vom 24. Dezember 1847 Z. 45894/3108 zur Wissenschaft und Darnachachtung mitgetheilt.

Verordnung der k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 16. Jänner 1848 Zahl 652.

Gubernial-Verordnung vom 26. Februar 1848 Gubernial-Zahl 16344, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Wissenschaft und Bekanntgebung.

⁒.

Abschrift einer hofkriegsräthlichen Zirkular-Verordnung an die General-Kommanden in Mähren, Nieder-Oesterreich, Inner-Oesterreich, Böhmen, Galizien, in der Lombardie und Venedig und Dalmazien, ddto. 7. Jänner 1847 E. 1.

Nachdem sich von Seite der Betten-Magazine bei der Stempelbemessung der Kontrakte oder der die Stelle der Kontrakte vertretenden Protokolle über behandelte Betten-, Wasch-, Walk-

l. 1332/85 dodatkowo do rozporządzenia tutejszego z dnia 6. Grudnia 1847, za l. 86677 dla własnéj wiedzy i zachowania się, jakotéż dla dalszego odpowiednego obwieszczenia zawiadamia się.

Rozporządzenie gub. z d. 13. Lutego 1848, l. gub. 12111.

12.

Użycie stęplu do kontraktów, lub ich miejsce zastępujących protokołów, sporządzonych na roboty łóżek żołnierskich, w drodze licytacyi lub ofert na piśmie poruczone.

C. k. nadworna rada wojenna w porozumieniu się z wysoką c. k. powszechną kamerą nadworną wydała rozporządzenie okólne tu w odpisie załączone ·|. do głównych komend wojskowych w prowincyjach, ustawie stęplowo-taksowéj podległych, mocą którego udziela się im instrukcyja, jak sobie postępować należy przy użyciu stęplu na kontrakty lub protokóły, takowe kontrakty zastępujące, na roboty około łóżek żołnierskich, jakoto: na pranie, maglowanie i łatanie powłók pościelnych, tudzież reperacyję łóżek w drodze licytacyi albo ofert pisemnych poruczone.

To wysokie rozporządzenie udziela się c. k. administracyjom powiatowym i podwładnym urzędom w skutek dekretu wysokiéj kamery nadwornéj z dnia 24. Grudnia 1847, za l. 45894/3108, dla wiadomości i zachowania.

Rozporządzenie c. k. administracyi dochodów skarbowych z d. 16. Stycznia 1848, l. 652.

Rozporządzenie gub. z d. 26. Lutego 1848, l. gub. 16344, do wszystkich urzędów cyrkułowych dla wiadomości i obwieszczenia.

·/·

Odpis rozporządzenia okólnego nadwornéj rady wojennéj do głównych komend w Morawie, Austryi niższéj, Austryi średniéj, w Czechach, Galicyi, w Lombardyi i Wenecyi, tudzież w Dalmacyi, z dnia 7. Stycznia 1847 E. 1.

Gdy ze strony magazynów łóżek żołnierskich przy wymierzaniu stęplu na kontrakty lub protokóły, miejsce tychże zastępujące, o ceny łóżek i pościeli, tychże prania,

und Flick=, dann Bettstätte=Reparaturs=Preise, durch ungleiche Auslegung der §§. 7 und 17 des Stempel= und Taxpatentes vom Jahre 1840 mehrfache Beirrungen ergeben haben, sieht sich der Hofkriegsrath nach gepflogener Rücksprache mit der allgemeinen Hofkammer veranlaßt, um das Aerar vor Stempelbeeinträchtigungen zu verwahren, ohne jedoch dabei den Pächtern unverhältnißmäßige Stempelbeträge aufzubürden und lästigen Stempel=Rückzahlungs=Reklamazionen vorzubeugen, den k. k. General=Kommanden bekannt zu machen, daß es bei Bestimmung des dießfälligen Stempels darauf ankomme, ob

a) in den erwähnten Verträgen oder Behandlungs=Protokollen ausdrücklich, oder allenfalls durch Beziehung auf abgesonderte Ausweise, Urkunden, Schriften, oder Rechnungen, die Größe der zu liefernden Arbeiten so bestimmt ausgedrückt wird, daß mit Rücksicht auf die ausdrücklich oder beziehungsweise angedeuteten Preise der Gesammtverdienst sich ziffermäßig ermitteln läßt, oder

b) ob die zu liefernden Arbeiten und der hiervon entfallende Verdienst darin mit einem Minimal= oder Maximalbetrage, oder nach beiden bestimmt wurde.

In diesen beiden Fällen a) und b) sind die fraglichen Kontrakte oder Behandlungsprotokolle zu Folge des §. 7 des Stempel= und Taxgesetzes dem klassenmäßigen Werthstempel unterworfen, und zwar immer nach dem sich ergebenden höchsten Betrage des Gesammtverdienstes.

Kann aber

c) die Größe der zu leistenden Arbeiten oder des dafür entfallenden Verdienstes auf die obige Art, somit auf keine Weise ermittelt werden, so unterliegt der dießfällige Kontrakt oder das dessen Stelle vertretende Protokoll nach dem §. 17 des Stempel= und Taxgesetzes dem fixen Stempel von 30 kr. pr. Bogen.

Dieß zur künftigen eigenen Richtschnur und Unterweisung der Militärbetten=Magazine.

13.

Die Taxordnung vom 11. Jänner 1810 für die bei dem Archive der alten Akten in Galizien vorkommenden Geschäfte bleibt in Wirksamkeit.

Die hohe k. k. allgemeine Hofkammer hat mit dem Dekrete vom 23. Dezember 1847 Z. 45764/3102 im Einverständniße mit der

maglowania, łatania i reperacyi łóżek, przez nierówne wykładanie §§. 7 i 17 patentu stęplowo-taksowego z roku 1840, wielorakie powydarzały się błędy, spowodowaną została nadworna rada wojenna, porozumiawszy się z powszechną kamerą nadworną w celu ochronienia skarbu od uszczerbku w dochodzie stęplowym, niechcąc jednak przytém dzierżawcom narzucać niestosownéj opłaty stęplów i zapobiedz uciążliwym reklamacyjom o zwrócenie nadwyżek stęplowych, oznajmić c. k. głównym komendom wojskowym, że przy oznaczeniu stęplu w téj rzeczy idzie o to, czyli

a) w pomienionych kontraktach albo protokołach wymienione są wyraźnie, lub w każdym razie odwołując się na oddzielne wykazy, dokumenta, pisma albo rachunki objętość robót żądanych, tak określnie wyrażoną jest, że z uwagą na ceny wyraźnie lub odnośnie wskazane, zarobek ogólny da się liczebnie wymierzyć, albo

b) czyli roboty żądane i zarobek z tego wynikający oznaczony był w nich ilością najmniejszą albo największą.

W tych obu zdarzeniach a) i b) kontrakty i protokoły orzeczone podlegają podług §. 7. ustaw stęplowo-taksowych klasycznemu stęplowi wartości, i to zawsze podług najwyższéj ilości wykrywającego się zarobku ogółowego.

Jeżeli zaś

c) objętość robót żądanych lub zarobku za nie przypadającego sposobem powyższym, a więc nijako się nie da wymiarkować, kontrakt taki, lub protokół, jego miejsce zastępujący, podlega podług §. 17. ustaw stęplowo-taksowych stałemu stęplowi trzydziestu krajcarów od każdego arkusza,

To dla własnego na przyszłość stosowania się i objaśnienia w tém magazynów łóżek wojskowych.

13.

Ustawa o taksach, wydana dnia 11. Stycznia 1810, dla czynności w archiwie dawnych aktów galicyjskich, pozostaje w swéj mocy.

Wysoka c. k. powszechna kamera nadworna rozporządziła dekretem z dnia 23. Grudnia 1847 za l. 45764/3102 zgodnie

k. k. vereinten Hofkanzlei und der k. k. obersten Justizstelle anzuordnen befunden, daß die Taxordnung vom 11. Jänner 1810 für die bei dem Archive der alten Akten (sogenannten galizischen Grod-Gerichts-Archive) vorkommenden Geschäfte unverändert fortzubestehen habe, und das Verfahren des Archivs in Bezug auf die Einhebung der Taxen, so wie es gegenwärtig besteht, aufrecht erhalten werde.

Es sind sonach die in dieser Taxordnung vorgeschriebenen Gebühren nebst der gleichzeitigen Verwendung des für die einzelnen Urkunden oder Schriften nach dem gegenwärtigen Stempel- und Taxgesetze entfallenden Stempels, wie es auch bisher schon geschehen ist, fortan einzuheben und zu verrechnen.

Hievon werden die k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen mit Beziehung auf die mit der hierortigen Verordnung vom 4. Oktober 1842 Zahl 25357 kundgemachten Bestimmungen, welche bei der Auflösung der Provinzial-Taxämter als Richtschnur zu dienen hatten, in die Kenntniß gesetzt.

Verordnung der k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 22. Jänner 1848 Zahl 486.

Gubernial-Verordnung vom 2. März 1848 Gubernial-Zahl 18021, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Wissenschaft und Bekanntgebung.

14.

Wegen Entrichtung der gesetzlichen Beiträge für die öffentlichen Fonde und Anstalten auch von den, dem Aerar aus dem Kaduzitäts-Rechte zufallenden Verlassenschaften.

Seine k. k. Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 30. November 1847 über eine allerunterthänigste Anfrage anzuordnen geruhet, daß die gesetzlichen Beiträge für die öffentlichen Fonde und Anstalten auch von den, dem Aerar aus dem Kaduzitäts-Rechte zufallenden Verlassenschaften zu entrichten sind.

Wovon die k. k. Kreisämter zur Wissenschaft und Verständigung der Magistrate und Dominien in Folge hohen Hofkanzleidekretes vom 20. Jänner l. J. Z. 41216/2265 in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 9. März 1848 Gubernial-Zahl 15088.

z c. k. powszechną kancelaryją nadworną i c. k. najwyższym trybunałem sprawiedliwości, iż ustawa taks z dnia 11. Stycznia 1810 dla czynności w archiwie dawnych aktów (tak zwanym archiwie galicyjskim sądów grodzkich) wydarzających się, bez odmiany i nadal trwać ma i postępowanie archiwowe co do pobierania taks, tak jak teraz trwa, utrzymane zostaje.

Należytości więc, w téjże taks ustanowie przepisane, tak, jak już działo się, pobierane i porachowane być mają, oprócz użycia razem stęplu do dokumentów i pism podług teraźniejszéj ustawy stęplowo-taksowéj przypadającego.

O tém zawiadamia się c. k. powiatowe administracyje z odniesieniem się do przepisów tutejszém rozporządzeniem z dnia 4. Października 1842, pod l. 25357 obwieszczonych, które po rozwiązaniu urzędów taksowych prowincyjnych za prawidło służyły.

Rozporządzenie c. k. administracyi dochodów skarbowych z d. 22. Stycznia 1848, l. gub. 486.

Rozporządzenie gub. z d. 2. Marca 1848, ł. gub. 18021, do wszystkich c. k. urzędów cyrkułowych dla wiadomości i ogłoszenia.

14.

O płaceniu prawem przepisanych składek dla funduszów i zakładów publicznych także i od tych spuścizn, które skarbowi prawem kadukowém przypadły.

Jego c. k. Mość raczył najwyższém postanowieniem z dnia 30. Listopada 1847 na najpokorniejsze zapytanie rozporządzić, że składki, prawem dla funduszów i zakładów publicznych przepisane, także i od tych spuścizn płacić należy, które skarbowi prawem kaduku przypadły.

O czém c. k. urzędy cyrkułowe dla wiadomości i uwiadomienia magistratów i dominiów w skutek dekretu wysokiéj kancelaryi nadwornéj z dnia 20. Stycznia 1848 za l. 41216/2265 obwieszcza się.

Rozporządzenie gub. z d. 9. Marca 1848, l. gub. 15088.

15.

Ueber den Rechtszug in Montansachen des Krakauer Gebietes.

Seine k. k. Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 21. November 1847 zu genehmigen geruhet, daß der Rechtszug in Montansachen des Krakauer Gebietes von dem hiefür als erste Instanz provisorisch bestimmten Distriktual-Berggerichte in Wieliczka an das galizische Appellazionsgericht, und von diesem an den obersten Gerichtshof zu leiten sey, und daß bis zur Einführung des österreichischen bürgerlichen Gesetzbuches und der für das Montanwesen bestehenden besonderen gesetzlichen Vorschriften im Krakauer Gebiete, auch den in zweiter und dritter Instanz zu fällenden Entscheidungen, die bisher im Krakauer Gebiete geltenden Berggesetze zum Grunde zu legen seyen.

Welches in Folge hohen Hofkanzlei-Dekretes vom 11. Februar 1848 Zahl 2475/126 hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 13. März 1848, Gubernial-Zahl 16067.

16.

Betreffend die Annahme der Lose und ihrer Abtheilungen der Lotto-Anlehen von den Jahren 1834 und 1839 auf die Dauer mehrerer Jahre ohne Vinkulirung als Kauzionen für Aerarial-Lieferungen, Pachtungen u. s. w.

Die hohe Hofkammer hat zur möglichen Vermeidung der vielen Vinkulirungen und Devinkulirungen der Schuldverschreibungen und Abtheilungen der beiden Lotto-Anlehen von den Jahren 1834 und 1839 und der damit verbundenen Uebelstände, sich bewogen gefunden zu gestatten, daß in Zukunft die vorgenannten Schuldverschreibungen und deren Abtheilungen auch auf die Dauer mehrerer Jahre ohne Vinkulirung als Kauzionen für das Aerar für die Lieferungen, Pachtungen, Leistungen u. s. w. angenommen werden können. Damit aber dadurch die Sicherheit des Aerars nicht gefährdet werde, müssen dabei folgende Bedingungen beobachtet werden:

15.

O toku prawniczym w rzeczach górnictwa w terytorium Krakowa.

Jego c. k. Mość raczył najwyższém postanowieniem z dnia 21. Listopada 1847 zezwolić, aby tok prawniczy w rzeczach górnictwa w terytorium Krakowa od sądu górniczego w Wieliczce, jako pierwszéj instancyi ku temu tymczasowie wyznaczonéj, szedł do galicyjskiego sądu apelacyjnego, a od tego do najwyższego trybunału sprawiedliwości, i by do czasu zaprowadzenia w terytorium Krakowa austryjackiej księgi ustaw cywilnych i prawnych przepisów dla górnictwa osobno istniejących, także wyrokom drugiéj i trzeciéj instancyi ustawy górnicze, dotychczas w terytorium krakowskiém obowiązujące, za podstawę służyły.

Co w skutek dekretu wysokiéj kancelaryi nadwornéj z dnia 11. Lutego 1848 za l. 2475/126 niniejszém do powszechnéj wiadomości podaje się.

Obwieszczenie gub. z d. 13. Marca 1848, l. gub. 16067.

16.

O przyjęciu losów na pożyczki z roku 1834 i 1839 do wylosowania przeznaczone, tudzież oddziałów tychże losów, na czas więcéj lat, jako kaucyj na dostawy, dzierżawy i t. d. skarbowe, bez onych winkulowania.

Wysoka c. k. kamera nadworna celem uniknienia ile możności licznego winkulowania i dewinkulowania zapisów długu i oddziałów obu pożyczek na wylosowanie z lat 1834 i 1839, niemniéj połączonych z tém niedogodności, spowodowaną została dozwolić, aby na przyszłość pomienione zapisy długu i ich oddziały także na przeciąg lat więcéj bez winkulowania, jako kaucyje dla skarbu na liwerunki, dzierżawy, roboty i t. d. przyjmowane być mogły. Aby zaś przez to pewność skarbu nie była zagrożoną, należy przy tém dopełnić następujących warunków:

1. Muß der Kontrahent bei der Uebergabe der Lose und Losabtheilungen der Lotto-Anlehen von den Jahren 1834 und 1839 zugleich eine eigene, oder in Beziehung auf die Lizitazionsbedingnisse abgefaßte Widmungs-Urkunde ausstellen.

2. Hat die Uebernahme nur bei der, der Kameral- oder politischen Landesstelle unmittelbar untergeordneten Kasse gegen einen dem Erleger auszustellenden Empfangsschein Statt zu finden.

3. Müssen die übernommenen Papiere als Depositen verrechnet, und unter der vorgeschriebenen mehrfachen Sperre sorgfältigst aufbewahrt werden. Auch muß bei den Skontrirungen auf das richtige Vorhandensein dieser Depositen die größte Aufmerksamkeit verwendet werden.

4. Kann die Zurückstellung an den Erleger nur über Auftrag der vorgesetzten Stelle und gegen Einziehung des Empfangsscheines erfolgen.

5. Ist die Behörde, welche diesen Auftrag ertheilt, insbesondere dafür verantwortlich, daß die Ausfolgung an den Kauzionanten oder seine Erben nur nach voller Ueberzeugung der erfüllten Verbindlichkeit und nach gehöriger Legitimazion ertheilt werde.

6. Müssen die auf die Dauer mehrerer Jahre als Kauzion ohne Vinkulirung erlegten Staatsschuld-Verschreibungen und Abtheilungen der Lotto-Anlehen von den Jahren 1834 und 1839 in jene demnach zu erweiternden Ausweise aufgenommen werden, welche in Folge der Hofkammer-Verordnung vom 20. Februar 1836 Zahl 1805/158, alle Vierteljahre über die auf die Dauer Eines Jahres als Kauzion ohne Vinkulirung erlegten, auf Ueberbringer lautenden Staatsschuld-Verschreibungen zu erstatten sind, um zu verhindern, daß nicht bereits amortisirte oder der Amortisirung nahe stehende Papiere als Kauzionen aufbewahrt werden. In diesem Ausweise sind aber nur jedesmal die neuen, im Laufe des letzten Vierteljahres vorgefallenen Erläge aufzunehmen.

7. Ist außer diesem vorbemerkten erweiterten Ausweise auch noch ein weiterer Ausweis über die auf die Dauer von mehreren Jahren erlegten sämmtlichen Lose und Losabtheilungen der beiden Lottoanlehen von den Jahren 1834 und 1839 nach Ablauf eines jeden halben Jahres der allgemeinen Hofkammer zu dem Ende vorzulegen, damit wegen der Umtauschung der erst nach ihrer Widmung als Kauzion ver-

1. Kontrahent, składając losy i oddziały losów pożyczek do wylosowania przeznaczonych z lat 1834 i 1839, obowiązany razem wystawić właściwy, albo z odniesieniem się do warunków licytacyi ułożony dokument ich przeznaczenia.

2. Przyjmować je ma tylko kasa, instancyi krajowéj kameralnéj albo politycznéj bezpośrednio podległa, i to za poświadczeniem odebrania (recepisem), na rzecz składającego wydaném.

3. Przyjęte papiery powinny jako depozyta wzięte być do porachunku i pod przepisaném kilkorakiém zamknięciem zachowane; niemniéj także podczas skontrowania potrzeba największą poświęcać uwagę na to, czy te depozyta rzeczywiście w całości znajdują się.

4. Zwrócenie depozytu temu, co go złożył, tylko na zlecenie przełożonéj instancyi i za odebraniem na powrót recepisu nastąpić może.

5. Instancyja, zwrócenie depozytu rozporządzająca, jest w szczególności odpowiedzialną za to, aby wydanie depozytu kaucyjonantowi lub jego spadkobiercom, tylko po zupełném przekonaniu się o dopełnioném zobowiązaniu się i należytém wykazaniu swego uprawnienia nastąpiło.

6. Złożone jako kaucyje bez winkulowania na więcéj lat zapisy długu stanu i oddziały pożyczek losowych z lat 1834 i 1839, powinny wzięte być do owych podług tego rozszérzonémi być mających wykazów, które w skutek rozporządzenia kamery nadwornéj z dnia 20. Lutego 1836 za l. 1805/158 co ćwierć roku względem zapisów długu stanu na czas jednego roku, jako kaucyje bez winkulowania złożonych i na oddawcę opiewających podawać należy dla przeszkodzenia, aby papiéry może już umorzone, albo blizkie umorzenia, jako kaucyje zachowywane nie były. Do tego zaś wykazu zawsze tylko nowe, w ciągu ostatniego ćwierćrocza wydarzone depozyta brać należy.

7. Oprócz tego przerzeczonego wykazu rozszérzonego przedłożyć należy powszechnéj kamerze nadwornéj po każdém półroczu dalszy jeszcze wykaz wszystkich losów i tychże oddziałów z obóch pożyczek losowych z roku 1834 i 1839 na czas lat więcéj złożonych ku temu, aby względem wymiany losów i ich cząstek, dopiéro po ich przeznaczeniu na kaucyje wylosowanych, na efekta takowe jeszcze

losten Lose und Losantheile gegen noch unverloste derlei Effekten, und wegen Vermeidung einer allfälligen Amortisirung derselben das Erforderliche veranlaßt werden kann.

8. Hat dasselbe Verfahren endlich für diejenigen Lose und Losabtheilungen Statt zu finden, welche nach Ausgang der Kontraktsjahre noch auf eine weitere Zeitperiode für einen neuen Kontrakt als Kauzion belassen werden wollen, wobei es sich von selbst versteht, daß in diesem Falle eine neue Widmungs-Urkunde ausgestellt werden muß, und daß die wieder als Kauzion gewidmeten Lose und deren Abtheilungen neuerdings in dem ad 6 vorgeschriebenen Ausweise aufgenommen werden müssen.

Hievon werden die k. k. Kreisämter mit Beziehung auf das demselben mit dem hierortigen Erlaße vom 23. April 1836 Zahl 17351 bekannt gegebene hohe Hofkammerdekret vom 20. Februar 1836 Zahl 1805/158 in Folge Dekretes der hohen Hofkammer vom 7. Februar 1848 Z. 2922/197 zur Wissenschaft, und soweit diese Normal-Weisung die kreisämtliche Amtswirksamkeit berührt, auch zur Nachachtung dann weiteren Verständigung der unterstehenden Magistrate mit dem Beisatze in die Kenntniß gesetzt, daß diese Weisung unter Einem auch der Kreiskasse mitgetheilt worden sei.

Gubernial-Verordnung vom 22. März 1848 Gubernial-Zahl 20796.

17.

Daß die Bewilligung der Annahme der Schuldverschreibungen und Abtheilungen der Lotto-Anlehen von den Jahren 1834 und 1839 als Kauzionen für Aerarial-Leistungen, auch bei Geschäfts-Leistungen mit politischen Fonden, Kommunen und Städten zu gelten habe.

Mit Beziehung auf das den k. k. Kreisämtern und Kreiskassen mit dem hierortigen Erlaße vom heutigen Tage Zahl 20796 bekannt gegebene hohe Hofkammmerdekret vom 7. Februar 1848 Zahl 2922/197, bezüglich der Bewilligung der Annahme der Schuldverschreibungen und Abtheilungen der beiden Lotto-Anlehen von den Jahren 1834 und 1839 als Kauzionen für Aerarial-Leistungen, wird den k. k. Kreisäm-

niewylosowane, i dla uniknienia wszelkiego przypadku ich amortyzacyi co potrzeba rozporządzić można.

8. Toż samo postępowanie nakoniec służyć ma dla tych jeszcze losów i ich cząstek, które po wyjściu roku umowy pozostaną jeszcze jako kaucyja na dalszy czas nowego kontraktu, przyczém rozumi się samo przez się, że w takim razie nowy dokument przeznaczenia wystawionym być musi, i że losy i ich cząstki, znowu na kaucyję przeznaczone, powtórnie do wykazu pod 6 przepisanego wzięte być powinny.

O tém obwieszcza się c. k. urzędy cyrkułowe z odniesieniem się do dekretu wysokiéj kamery nadwornéj z dnia 20. Lutego 1836 za l. 1805/158 tymże urzędom rozporządzeniem tutejszém z dnia 23. Kwietnia 1836, za l. 17351 obwieszczonego, w skutek dekretu wysokiéj kamery nadwornéj z dnia 7. Lutego 1848 za l. 2922/197 dla wiadomości, a jak dalece to rozporządzenie normalne dotyczy działalności urzędów cyrkułowych, także dla zachowania i dalszego zawiadomienia podwładnych magistratów z tém dołożeniem, że rozporządzenie to udzielone zostało także kasom cyrkułowym.

Rozporządzenie gub. z d. 22. Marca 1848, l. gub. 20796.

17.

Pozwolenie przyjmowania zapisów długu i cząstek z pożyczek losowych z roku 1834 i 1839 jako kaucyj w rzeczach skarbowych służyć ma także w czynnościach z funduszami politycznémi, gminami i miastami.

Z odniesieniem się do dekretu wysokiéj kamery nadwornéj z dnia 7. Lutego 1848 za l. 2922/197, c. k. kasom cyrkułowym rozporządzeniem tutejszém z dnia dzisiejszego za l. 20796 oznajmionego, co do pozwolenia przyjęcia zapisów długu i cząstek obu pożyczek losowych z lat 1834 i 1839 jako kaucyj na dostawy skarbowe, wskazuje się c. k. urzędom cyrkułowym i kasom cyrkułowym w skutek de-

tern und Kreiskassen in Folge hohen Hofkanzleidekretes vom 2. März 1848 Zahl 6894/608 zur Wissenschaft und Darnachachtung bedeutet, daß diese allgemeine Verfügung auch bei Geschäftsleistungen mit politischen Fonden, Komunen und Städten zu gelten habe.

Gubernial=Verordnung vom 22. März 1848, Gubernial=Zahl 23278.

18.

Erleichterungen bei der Einhebung der Verzehrungssteuer in Lemberg.

Die Staatsverwaltung hat beschlossen, zu Gunsten der ärmeren Klassen der Bevölkerung bei der Einhebung der Verzehrungssteuer in Lemberg folgende wesentliche Erleichterungen eintreten zu lassen:

1. Alle Gegenstände in Mengen, von denen die entfallende Steuergebühr mit Einschluß des städtischen Zuschlages den Betrag von Einem und Einem halben Kreuzer nicht erreicht, sind steuerfrei.

2. Von gemeinen Gemüsen, dann Milch wird die Steuer aufgehoben.

3. Für Mehl aus Getreide, Kartoffeln und Hülsenfrüchten aller Art, Gries, gerollte und gebrochene Gerste, Hafergrütze, inländischen Sago, Heidenmehl, Heidengrütze und derlei Graupen, Hirsebrei, Stärke, Kraftmehl und Haarpuder, Brot und überhaupt jede Bäckerwaare, ferner Backwerk, Lebzelten, Pfefferkuchen und Zwieback, wird vom Zentner die Verzehrungssteuer von zwölf Kreuzern auf zehn Kreuzer; für Schrott= und Haferbrot von sechs auf fünf Kreuzer vom Zentner herabgesetzt.

4. Für Brotfrüchte, als: Weitzen= und Spelzkörner, türkischer Weitzen, Roggen, Halbfrucht in Körnern, Heidekorn, wird vom Zentner die Verzehrungssteuer von neun auf sieben und Einen halben Kreuzer herabgesetzt.

5. Für Wein sind vom niederösterreichischen Eimer statt 1 fl. 40 kr., künftig 1 fl. 24 kr. zu bezahlen.

Welches hiemit in Folge hohen Hofkammer=Präsidial=Dekretes vom 19. März 1848 Zahl 2502/2 p. p. zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial=Kundmachung vom 24. März 1848, Gubernial=Zahl 26874.

kretu wysokiéj kancelaryi nadwornéj z dnia 2. Marca 1848 pod l. 6894/608, dla wiadomości i zachowania, że to ogólne rozporządzenie służyć ma także dla czynności z funduszami politycznémi, gminami i miastami.

Rozporządzenie gub. z d. 22. Marca 1848, l. gub. 23278.

18.

Ulgi w poborze podatku konsumcyjnego we Lwowie.

Rząd postanowił na korzyść klas uboższych z ludności, zaprowadzić istotne ulgi w pobieraniu podatku konsumcyjnego we Lwowie, jakoto:

1. Wszelkie artykuły w mnogości, od któréj przypadający podatek wraz z dodatkiem miejskim ilości półtora krajcara nie dosięga, są od podatku konsumcyjnego uwolnione.

2. Tenże podatek od jarzyn pospolitych i mléka ustaje.

3. Od mąki ze zboża, kartofli i ziemiopłodów strączastych wszelkiego rodzaju, grysiku, krup jęczmiennych i perłowych, grucy owsianéj, sago krajowego, mąki hreczanéj, kaszy hreczanéj i krup hreczanych, jagieł, krochmalu, mąki krochmalowéj i pudru, od chleba i w ogólności od każdego wyrobu piekarskiego, tudzież pieczywa, pierników i sucharów, zniża się podatek konsumcyjny od cetnara z dwunastu na dziesięć krajcarów, od chleba razowego i owsianego, z sześciu na pięć krajcarów od cetnara.

4. Od zboża na chléb, jakoto: pszenicy i orkiszu, kukurudzy, żyta, sumiszki w ziarnie, niemniéj od hreczki, zniża się podatek konsumcyjny z dziewięciu krajcarów od cetnara na krajcarów siedm i pół.

5. Od wina płacić sie ma od wiadra niższo-austryjackiego na przyszłość zamiast 1 złr. 40 kr., tylko 1 złr. 24 kr.

Co niniejszém w skutek dekretu prezydyjalnego wysokiéj kamery nadwornéj z dnia 19. Marca 1848 do l. 2502/2 p. p. do powszechnéj wiadomości podaje się.

Obwieszczenie gub. z d. 24. Marca 1848, l. gub. 26874.

19.

In Betreff der Stempelbehandlung der in Delegazions- und Requisizions-Fällen vorzunehmenden Amtshandlungen.

Zur Beseitigung entstandener Zweifel fand die k. k. allgemeine Hofkammer im Einverständniße mit der k. k. obersten Justizstelle die Bestimmung zu erlassen, daß in Delegazions- und Requisizions-Fällen für die Amtshandlungen, welche der delegirte oder requirirte Richter vorzunehmen hat, und für die bei demselben zu überreichenden Eingaben stets derjenige Stempel zu verwenden sei, welcher nach der Eigenschaft des delegirten oder requirirten Gerichtes gesetzlich vorgeschrieben ist.

Dieß wird hiemit im Grunde hohen Hofkammerdekretes vom **29.** Februar **1848** Zahl **3474** zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 27. März 1848 Gubernal-Zahl 26483.

20.

Stempelbehandlung der, auf Ansuchen ausländischer Behörden von inländischen Gerichten aufgenommenen Protokolle.

Aus Anlaß einer vorgekommenen Anfrage über die Stempelbehandlung der, auf Ansuchen ausländischer Behörden von inländischen Gerichten aufgenommenen Protokolle, fand die k. k. allgemeine Hofkammer im Einvernehmen mit der k. k. obersten Justizstelle zu erklären:

Die auf Ansuchen ausländischer Behörden aufzunehmenden Protokolle unterliegen, wenn sie nicht ihrer Eigenschaft nach stempelfrei sind, dem Stempel in gleicher Art wie jene, wozu das Ansuchen von einer inländischen Behörde gestellt worden ist. Die ersuchten inländischen Behörden haben den hiezu nöhigen Stempelbetrag aus eigenen Mitteln, und zwar dort wo Kanzlei-Pauschalien bestehen, aus diesen vorzuschießen, und bei Uebersendung der Protokolle den Ersatz dafür anzusprechen.

Sollte in einzelnen Fällen von der ausländischen Behörde der Ersatz der Stempelgebühren ohne Verschulden der

19.

O postępowaniu stęplowém co do czynności urzędowych w wypadkach delegacyi i rekwizycyi.

Dla uchylenia powstałych wątpliwości uznała c. k. powszechna kamera nadworna zgodnie z c. k. najwyższym trybunałem sprawiedliwości postanowić, że dla czynności urzędowych w wypadkach delegacyi i rekwizycyi, które sędzia delegowany albo wezwany przedsiębrać ma, i dla pism do niego podawanych, należy zawsze używać takiego stęplu, który podług właściwości sądu delegowanego albo rekwirowanego jest prawem przepisany.

Co niniejszém na zasadzie dekretu wysokiéj kamery nadwornéj z dnia 29. Lutego 1848 za l. 3474 do powszechnéj wiadomości podaje się.

Obwieszczenie gub. z d. 27. Marca 1848, l. gub. 26483.

20.

O stęplu na protokóły przez sądy krajowe na wezwanie instancyj zagranicznych przedsiębrane.

Z powodu uczynionego zapytania, jak postępować co do stęplu z protokółami na wezwanie instancyj zagranicznych przez sądy krajowe przedsiębranemi, zadeklarowała c. k. powszechna kamera nadworna, porozumiawszy się z c. k. najwyższym trybunałem sprawiedliwości:

Protokóły na wezwanie instancyj zagranicznych przedsiębrane podlegają, jeżeli z natury swojéj nie są od stęplu wolne, stęplowi takiemu, jak protokóły na żądanie instancyj krajowych przedsiębrane. Instancyje krajowe o to wezwane zaliczyć mają potrzebną ilość za stępel z własnych środków, a mianowicie z ryczałtowych pieniędzy kancelaryjnych, gdzie takowe istnieją, i przeséłając protokóły zwrotu zaliczki żądać.

Gdyby w poszczególnych wypadkach od instancyi zagranicznéj zwrotu należytości stęplowéj bez winy wezwanéj

ersuchten inländischen Behörden durchaus nicht eingebracht werden können, so hat letztere sich wegen der dießfalls nöthigen Vorkehrung an das vorgesetzte Appellazions-Gericht zu wenden.

Welches hiemit in Gemäßheit des hohen Hofkammerdekrets vom 29. Februar 1848 Zahl 4345/290 zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 11. April 1848, Gubernial-Zahl 26482.

21.

Verbot der Verwendung von Stempelpapier zum Drucke oder zur Lithographirung der Blanquetten von Urkunden oder Schriften.

Es kommen öfter Fälle vor, in denen Stempelpapier, das ist schon mit dem Stempelzeichen versehenes Papier, zum Drucke oder zur Lithographirung der Blanquetten von Urkunden und Schriften verwendet wird.

Die Erfahrung hat gezeigt, daß durch das bei der Drucklegung und Lithographirung beobachtete technische Verfahren die Schwärze des auf dem Stempelbogen abgedruckten Stempelzeichens gebleicht oder verwischt, und die Schärfe des weißen Adler-Abdruckes geglättet und unkenntlich gemacht wird, wodurch das ärarische Stempelpapier eine, die ämtliche Beurtheilung seiner Echtheit oder Unechtheit erschwerende Veränderung erleidet, und Verfälschungen zum Nachtheile des Aerars ausgesetzt ist.

Die hohe k. k. allgemeine Hofkammer hat daher mit dem Dekrete vom 10. Oktober 1847 Zahl 36362/2502 das Verbot ausgesprochen: daß auf gestempeltem Papiere nicht gedruckt und lithographirt, somit solches zum Drucke oder zur Lithographirung der Blanquetten von Urkunden und Schriften nicht verwendet werden darf.

Dagegen ist es Jedermann unbenommen, gedruckte oder lithographirte unausgefüllte Blanquetten der Stempel-Aufdruckung unterziehen zu lassen.

Die Uebertretung dieses Verbotes ist als die im §. 419 Zahl 1 des Gefällen-Strafgesetzes bezeichnete Gefälls-Uebertretung anzusehen, und mit der darin vorgeschriebenen Strafe zu ahnden.

instancyi krajowéj, na żaden sposób odebrać nie było można, wtenczas taż instancyja krajowa udać się ma o potrzebne w téj mierze zarządzenie do przełożonego sądu apelacyjnego.

Co niniejszém stosownie do dekretu wysokiéj kamery nadwornéj z dnia 29. Lutego 1848 za l. 4345/290 do powszechnéj wiadomości podaje sie.

Obwieszczenie gub. z d. 11. Kwietnia 1848, l. gub. 26482.

21.

Zakaz używania papiéru stęplowego do drukowania lub litografowania na nim blankietów na dokumenta albo pisma inne.

Wydarza się nieraz, że papiér stęplowy, to jest, znakiem stęplu już opatrzony, bywa używany do drukowania, albo litografowania na nim blankietów na dokumenta lub inne pisma.

Doświadczenie okazało, że przez techniczne postępowanie przy drukowaniu i litografowaniu czarność znaku stęplowego na papiérze odciśnionego blakuje albo się ściéra, i wybitność odcisku orła na biało zagładza się i staje się nie do rozeznania, przez co skarbowy papiér stęplowy podpada odmianie utrudzającéj sądzenia urzędowe o prawdziwości lub zfałszowaniu stępla, i wystawiony jest na podrabianie z uszczerbkiem skarbu.

Wysoka przeto c. k. powszechna kamera nadworna wydała dekretem z dnia 10. Października 1847 za l. 36362/2502 zakaz, aby na papiérze stęplowym nie wolno było nic drukować ani litografować, a zatém nie wolno go używać do drukowania albo litografowania blankietów na dokumenta i pisma.

Zato nie zbronno nikomu na drukowanych albo litografowanych, niezapisanych blankietach kazać stępel wytłoczyć.

Przekroczenie tego zakazu uważane będzie jako przestępstwo dochodowe §. 419 l. 1. ustawy karnéj dochodowéj oznaczone i karą tamże przepisaną skarcone.

Diese hohe Bestimmung wird zur Darnachachtung zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 12. April 1848, Gubernial-Zahl 31325.

22.

Stempelfreiheit der unter verschiedenen Benennungen vorkommenden Bewilligungen zu Reisen innerhalb des Kreises.

Da für Galizien die exzepzionelle Verfügung besteht, daß auch zu Reisen innerhalb eines Kreises Reise-Zertifikate genommen, und sonach ausgestellt werden müssen, so hat die hohe k. k. allgemeine Hofkammer laut Dekretes vom 1. Februar 1848 Zahl 52076/3525 bewilligt, daß, in solange diese exzepzionelle Verfügung besteht, die unter verschiedenen Benennungen, als: Passirscheine, Reise-Zertifikate, Geleitscheine u. dgl. ausgefertigten Vorweisungen zu Reisen innerhalb des Kreises, vom Stempel frei gelassen werden.

Rücksichtlich jener gleichen Reise-Ausweisungen, welche in früherer Zeit ausgestellt und wegen Mangel des Stempels beanständet wurden, ist sonach auch in Folge des bezogenen hohen Dekretes von der Einleitung des Strafverfahrens und von der Einhebung der Gebühr abzugehen.

Hievon werden die k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen und untergeordneten Aemter zur Wissenschaft und Darnachachtung in die Kenntniß gesetzt.

Verordnung der k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 5. März 1848 Zahl 4919.

Gubernial-Verordnung vom 13. April 1848, Gubernial-Zahl 28179, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Kundmachung.

23.

Stempelfreiheit der Ausweise und Empfangsbestätigungen über die an nothleidende Unterthanen verabfolgten Unterstützungen.

Aus Anlaß der über die Stempelbehandlung jener Ausweise gestellten Anfrage, welche von den Kreisämtern über die Vertheilung der Unterstützungsvorschüsse unter die Unterthanen verfaßt werden, hat die hohe k. k. allgemeine Hofkammer mit

Postanowienie to podaje się do powszechnéj wiadomości dla zachowania.

Obwieszczenie gub. z d. 12. Kwietnia 1848, l. gub. 31325.

22.

Uwolnienie od stępla kart podróżnych (paszportów) różnéj nazwy do jeżdżenia w granicach cyrkułu.

Gdy dla Galicyi trwa wyjątkowe rozporządzenie, iż do jeżdżenia w granicach jednego także cyrkułu potrzeba certyfikatów podróżnych i takowe wydawane być muszą, przeto wysoka c. k. powszechna kamera nadworna dekretem z dnia 1. Lutego 1848 za l. 52076/3525 zezwoliła, aby, dopóki to wyjątkowe rozporządzenie trwać będzie, karty podróżowania w granicach cyrkułu pod rozmaitemi nazwami wydawane, jakoto: pasyrszejny (poświadczenia przepuszczalne), certyfikaty podróżne, glejtowe i t. p. od stępla były wolne.

Co do podobnychże wykazów podróżnych w dawniejszym czasie wydawanych i dla braku stępla kwestyjonowanych, należy w skutek powołanego dekretu od wytoczenia procesu karnego i odebrania należytości odstąpić.

O tém obwieszcza się c. k. administracyje powiatowe i urzędy podwładne dla wiadomości i zachowania.

Rozporządzenie c. k. administracyi dochodów skarbowych z d. 5. Marca 1848, l. 4919.

Rozporządzenie gub. z d. 13. Kwietnia 1848, l. gub. 28179, do wszystkich c. k. urzędów cyrkułowych dla ogłoszenia.

23.

Uwolnienie od stępla wykazów i poświadczeń na dane w niedostatku będącym poddanym wsparcia.

Z powodu uczynionego zapytania, jak się obejść co do stępla z owemi wykazami, które układają urzędy cyrkułowe względem rozdzielenia między poddanych zaliczek pieniężnych na ich wsparcie, zadeklarowała wysoka c. k. po-

Dekret vom 28. März 1848 Zahl 3831/261 die Empfangsbestätigungen der nothleidenden Unterthanen über die an sie erfolgten Unterstützungen, es mögen die Letzteren unter Vermittlung des Kreisamtes oder unmittelbar von den Grundherrschaften ausbezahlt worden seyn, und die Ausweise über solche Unterstützungen im Sinne des §. 81 Z. 21 des Stempel- und Taxgesetzes, für stempelfrei zu erklären befunden.

Wovon die k. k. Kreisämter zur Verständigung der Dominien in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 13. April 1848, Gubernial-Zahl 31386.

24.

Ueber die Verpflichtung zur Berichtigung der Krankenhaus-Verpflegskosten für die in Arbeit stehenden oder auf der Wanderschaft begriffenen Gesellen und Lehrlinge.

Seine k. k. Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 4. März 1848 die Verpflichtung der Meister und Innungen zur Berichtigung der Krankenhaus-Verpflegskosten für die in Arbeit stehenden und erkrankten Gesellen und Lehrlinge, so wie der Dienstgeber für ihre Dienstboten aufrecht zu erhalten geruht, dagegen Allergnädigst bewilligt, daß die fräglichen Kosten der auf der Wanderschaft begriffenen und auf der Durchreise ohne in eine Arbeit getreten zu seyn, erkrankten Gesellen, falls solche nicht von ihnen oder ihren gesetzlich verpflichteten Angehörigen berichtigt werden können, im Wege der Konkurrenz jenes Kreises, wohin sie zuständig sind, wenn aber die Gesellen Ausländer sind, nach den allgemeinen Direktiven der Berichtigung der Verpflegsgebühren für Ausländer eingebracht werden.

Hievon werden gemäß hohen Hofkanzleidekrets vom 10. März 1848 Zahl 7777 die k. k. Kreisämter zur eigenen Wissenschaft und Nachachtung, wie auch zur weiteren Verständigung der Ortsobrigkeiten, und insbesondere auch der im Kreise vorhandenen Krankenanstalten, die sich bei der Kurkosten-Verrechnung hiernach zu benehmen haben, verständiget.

Gubernial-Verordnung vom 15. April 1848, Gubernial-Zahl 29043.

wszechna kamera nadworna dekretem z dnia 28. Marca 1848 za l. 3831/261, że recepisy czyli poświadczenia w niedostatku będących poddanych na odebrane wsparcia, czyliby takowe za pośrednictwem urzędu cyrkułowego lub bezpośrednio przez państwo wypłacane były, jako i wykazy na te wsparcia, w myśl §. 81 l. 21 ustawy stęplowo-taksowéj od stęplu są wolne.

O czém obwieszcza się urzędy cyrkułowe dla zawiadomienia dominiów.

Rozporządzenie gub. z d. 13. Kwietnia 1848, l. gub. 31386.

24.

O powinności zapłacenia kosztów szpitalnych za czeladników i chłopców terminujących, na robocie lub wędrówce będących.

Jego c. k. Mość raczył najwyższém postanowieniem z dnia 4. Marca 1848 utrzymać w swéj mocy obowiązek majstrów i cechów rzemieślniczych co do opłacania kosztów utrzymania chorych po szpitalach, za chorych czeladników i chłopców terminujących na robocie będących, jak równie służbodawców za ich sługi, przeciwnie zaś najłaskawiéj pozwolić, aby w obmowie będące koszta na czeladników, którzy na wędrówce lub w ciągu drogi, nie będąc nigdzie na robocie, zachorowali, jeżeli te koszta przez nich, lub ich do tego prawnie obowiązanych przynależących zapłacone być nie mogą, w drodze konkurencyi tego cyrkułu, do którego przynależą, a jeżeli czeladnicy są cudzoziemcami, podług powszechnych przepisów o zapłacenie kosztów utrzymania za cudzoziemców, odebrane były.

O tém zawiadamia się c. k. urzędy cyrkułowe stosownie do dekretu wysokiéj kancelaryi nadwornéj z dnia 10. Marca 1848 za l. 7777 dla własnéj wiadomości i zachowania, jakoteż dalszego obwieszczenia zwierzchnościom miejscowym i w szczególności także szpitalom po cyrkułach znajdującym się, które przy porachunkach kosztów lekarskich podług tego zachować się mają.

Rozporządzenie gub. z d. 15. Kwietnia 1848, l. gub. 29043.

25.

Ueber die Aufhebung der Frohnen und sonstigen unterthänigen Leistungen.

In Folge hohen Ministerial-Erlaßes vom 17. d. M. Zahl 867 M. J. werden vom 15. Mai 1848 angefangen in den Königreichen Galizien und Lodomerien alle Roboten und unterthänigen Leistungen gegen eine künftig zu ermittelnde Entschädigung auf Kosten des Staates aufgelassen.

Die bestehenden Dienstbarkeiten haben unberührt zu bleiben, und die dafür zu leistende Entschädigung ist einer künftigen Verhandlung vorbehalten.

Gubernial-Verordnung vom 22. April 1848, Gubernial-Zahl 34563.

26.

Berechnungsart des Pensions-Mehrdrittels für pensionirte Offiziere, wenn sie im Zivildienste angestellt werden.

Mit dem hierortigen Erlaße vom 14. Februar 1817 Zahl 5898 sind den k. k. Kreisämtern in Folge hohen Hofkanzleidekretes vom 2. Jäner 1817 Zahl 27442 die von seiner Majestät genehmigten Direktiven, betreffend die Anstellung pensionirter Offiziere im Zivildienste, bekannt gegeben worden, welche unter Andern die Bestimmung enthalten, daß falls die Erträgnisse des einem pensionirten Offizier verliehenen Zivildienstes die von ihm zuletzt genossene Militär-Pension nicht wenigstens um ein Drittheil übersteigen, das Abgängige auf dieses Drittel demselben als Personal-Zulage erfolgt werden soll.

Um nun in Fällen, wo pensionirten Offizieren bei der Anstellung im Zivildienste das Pensions-Mehrdrittel zu bemessen ist, hinsichtlich der Anrechnung der mit einem solchen Dienste verbundenen Emolumente ein gleichartiges und den Bestimmungen des obbezogenen Allerhöchsten Normatives entsprechendes Verfahren festzustellen, ist mit hohem Hofkammerdekrete vom 22. März 1848 Zahl 10402/201 erinnert worden, daß nach dem Wortlaute des gedachten Normatives, wornach die Erträgnisse des Dienstpostens im Allgemeinen

25.

O zniesieniu pańszczyzny i innych danin poddańczych.

W skutek wysokiego rozporządzenia ministeryjalnego z dnia 17. Kwietnia do l. 876 minist. spraw wewn., od dnia 15. Maja 1848 w królestwach Galicyi i Lodomeryi wszelkie robocizny pańszczyzniane i daniny poddańcze za wynagrodzeniem w swoim czasie wymierzyć się mającém na koszt rządu się znoszą.

Istniejące służebnictwa pozostają nienaruszone, a wynagrodzenie za takowe na przyszłość wymierzoném zostanie.

Obwieszczenie gub. z d. 22. Kwietnia 1848, l. gub. 34563.

26.

Sposób wyrachowywania przyczynku w ilości trzeciéj części pensyi dla oficerów pensyjonowanych, jeżeli otrzymują posadę w służbie cywilnéj.

Stosownie do dekretu wysokiéj kancelaryi nadwornéj z dnia 2. Stycznia 1817 do l. 27442, obwieszczono c. k. urzędom obwodowym rozporządzeniem gubernialném z dnia 14. Lutego 1817 do l. 5898, zatwierdzone przez Najjaśniejszego Pana prawidła, tyczące się umieszczenia pensyjonowanych oficerów w służbie cywilnéj, zawierające między innemi postanowienie, że w razie, gdyby dochody służby cywilnéj, nadanéj oficerowi pensyjonowanemu, nie przenosiły pobieranéj przez niego na ostatku pensyi wojskowéj przynajmniéj o trzecią część, niedostająca do téj trzeciéj części ilość ma mu być wypłacona jako dodatek do osoby.

Aby więc w wypadkach, gdy po umieszczeniu pensyjonowanych oficerów w służbie cywilnéj potrzeba wymierzyć im przyczynek w ilości trzeciéj części pensyi, we względzie policzenia połączonych z taką służbą korzyści ustanowić jednostajne, do postanowionych przez Najjaśniejszego Pana prawideł zastosowane postępowanie, przypomniała wysoka kamera nadworna dekretem z dnia 22. Marca 1848 do l. 10402/201, że według brzmienia wzmiankowanych przepisów, nakazujących liczyć dochody posady w ogólności bez

ohne Beschränkung zur Anrechnung bezeichnet werden, bei Bemessung der Pensions-Mehrdrittel alle lukrativen Emolumente, welche mit einer solchen Dienststelle verbunden sind, ohne Unterschied, mithin auch ohne Rücksicht auf den Umstand, ob derlei Bezüge der Vertaxirung unterliegen, oder nicht, mit in Anschlag gebracht werden müssen, und dieß zwar um somehr, als die in Pensionsfällen übliche, auf vertaxirte Bezüge sich beschränkende Art der Anrechnung auf die in aktive Zivildienste tretenden Militär-Pensionisten keine Anwendung leidet.

Mit dem bezogenen hohen Hofkammerdekrete ist übrigens auch bedeutet worden, daß das dießfällige Benehmen für künftig vorkommende Fälle zu gelten habe, ohne daß die bisher vorgekommenen nicht in diesem Sinne behandelten Fälle eine beschränktere Behandlung zu erleiden haben.

Wovon die k. k. Kreisämter zur Wissenschaft und Darnachachtung verständiget werden.

Gubernial-Verordnung vom 5. Mai 1848, Gubernial-Zahl 30860.

27.

Verbot, eine Offiziers-Charge im Wege der Quittirung oder Pensionirung gegen ein Entgelt aufzugeben.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Enrschließung vom **11.** Februar 1848 anzuordnen geruhet, daß jedes offen oder verdeckt geschlossene Uebereinkommen, wodurch ein in aktiver Dienstleistung stehender Offizier seine Charge im Wege der Quittirung oder Pensionirung gegen ein Entgelt aufzugeben zusichert, ein für allemal untersagt, und als ungiltig nach den §§. 878 und 916 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches zu behandeln sei.

Diese mit dem h. Hofkanzleidekrete vom 15. April 1848 Zahl 11196/965 herabgelangte Allerhöchste Entschließung wird den k. k. Kreisämtern zur Wissenschaft bekannt gegeben.

Gubernial-Verordnung vom 5. Mai 1848, Gubernial-Zahl 35288.

28.

Verbot der Ausfuhr und Durchfuhr von Pferden nach dem Auslande.

Mit Allerhöchster Genehmigung Seiner Majestät wird die Ausfuhr oder der Transport von Pferden und der Pferde-

ograniczenia, przy wyrachowywaniu przyczynku w ilości trzeciéj części pensyi, należy policzyć wszystkie z taką posadą połączone korzyści bez różnicy, a więc i bez względu na okoliczność, czy podobne pobory ulegają otaksowaniu lub nie, a to tém bardziéj, że zwyczajny w razie pensyjonowania na otaksowanych poborach ograniczający się sposób policzania nio stosuje się do pensyjonistów wojskowych, wstępujących w czynną służbę cywilną.

Wymienionym dekretem wysokiéj kamery nadwornéj oznajmiono wreszcie, że takie postępowanie zachowywać należy na przyszłość, nie podciągając zaszłych dotychczas wypadków pod ściślejsze rozpoznanie, chociażby nie w tym duchu były załatwione.

O czém zawiadamia się c. k. urzędy obwodowe dla ścisłego przestrzegania.

Rozporządzenie gub. z d. 5. Maja 1848, l. gub. 30860.

27.

Zakaz składania za zapłatę stopnia oficera przez kwitowanie lub pensyjonowanie się.

Najjaśniejszy Pan raczył najwyższą uchwałą z dnia 11. Lutego 1848 rozporządzić, ażeby każdą jawnie lub skrycie zawartą umowę, w któréj oficer, zostający w czynnéj służbie, przyrzeka złożyć za zapłatę swój stopień, a to kwitując lub idąc w pensyję, raz na zawsze za zakazaną uważano i takowe pod §§. 878 i 916 p. u c. podciągano.

Tę najwyższą uchwałę, objętą dekretem wysokiéj kancelaryi nadwornéj z dnia 15. Kwietnia 1848 do l. 11196/965, obwieszcza się c. k. urzędom obwodowym dla wiadomości.

Rozporządzenie gub. z d. 5. Maja 1848, l. gub. 35288.

28.

Zakaz wyprowadzenia i przeprowadzenia koni za granicę.

Za najwyższém zatwierdzeniem Najjaśniejszego Pana, zakazuje się aż do dalszego rozporządzenia wyprowadzać lub prze-

durchtrieb nach dem Auslande über die nicht an die deutschen Bundesstaaten stoßende Zollinie des vereinigten Zollgebietes, bis auf Weiteres verboten.

Dieß wird hiermit in Folge eines Erlaßes des k. k. Finanz-Ministeriums vom 21. April 1848 und des hohen Hofkammerdekretes vom 21. April 1848 Zahl 3791 mit dem Beifügen zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß auch der Transport von Pferden nach den vor der Hand abgetrennten, in offenem Aufruhr gegen die k. k. Regierung befindlichen Theilen des lombardisch-venezianischen Königreichs, oder durch dieselben nach anderen italienischen Staaten untersagt wird.

Gubernial-Kundmachung vom 5. Mai 1848, Gubernial-Zahl 35760.

29.

Stempelfreiheit der Beschwerden der Unterthanen gegen ihre Herrschaften wegen verweigerter freier Einfuhr der Getränke zum eigenen Gebrauche.

Die hohe k. k. allgemeine Hofkammer hat mit dem Dekrete vom 26. Februar 1848 Z. 4153/280 der k. k. galizischen Kameral-Gefällen-Verwaltung die Weisung erlassen, daß die Beschwerden der Unterthanen gegen ihre Herrschaften wegen der ihnen von diesen verweigerten freien Einfuhr der Getränke zum eigenen Gebrauche, dann wegen der von den Herrschaften verfügten Wegnahme dieser Getränke zu jenen Schriften gehören, rücksichtlich deren die Verhandlungen von den politischen Behörden im Grunde des §. 32 des Unterthanspatentes vom 1. September 1781 gepflogen werden, und gemäß des §. 81 Zahl 8 des Stempel- und Taxgesetzes und der mit dem hohen Hofkammer-Erlaße vom 25. März 1847 Zahl 8105/578 bekannt gegebenen Allerhöchsten Entschließung vom 13. Februar 1847 die unbedingte Stempelfreiheit genießen.

Hievon werden die k. k. Kreisämter zur eigenen Darnachachtung und zur Kundmachung an die unterstehenden Ortsobrigkeiten in die Kenntniß gesetzt.

Gubernial-Verordnung vom 8. Mai 1848, Gubernial-Zahl 23485.

prowadzać, albo przepędzać konie za granicę przez liniją cłowę połączonego obwodu cłowego do krajów związku niemieckiego nieprzypierającą.

Co w skutek rozporządzenia c. k. ministeryjum skarbu z dnia 21. Kwietnia 1848 i dekretu wysokiéj kamery nadwornéj z dnia 21. Kwietnia 1848 za l. 3791 z tym dodatkiem do publicznéj wiadomości podaje się, że przeprowadzanie koni do części królestwa lombardzko-weneckiego teraz oderwanych i w otwartém powstaniu przeciwko c. k. rządowi znajdujących się, lub przez nie do innych krajów włoskich, jest zabronione.

Obwieszczenie gub. z d. 5. Maja 1848, do l. gub. 35760.

29.

Skargi poddanych na swoich panów z powodu niedozwolenia wolnego wprowadzenia trunków na własny użytek nie podpadają stęplowi.

Wysoka c. k. powszechna kamera nadworna oznajmiła dekretem z dnia 26. Lutego 1848 do l. 4153/280, c. k. galicyjskiéj administracyi dochodów skarbowych, że skargi poddanych przeciw panom z powodu wzbronionego im ze strony tychże wolnego przywozu trunków na własny użytek, tudzież z powodu nakazanego przez panów zaboru tychże trunków, do owych pism należą, które na mocy §. 33 patentu o poddanych z dnia 1. Września 1781 idą pod rozprawę władz politycznych i stosownie do §. 81 ustawy stęplowéj i taksowéj i do ogłoszonéj dekretem wysokiéj kamery nadwornéj z dnia 25. Marca 1847 do l. 8105/578 najwyższéj uchwały z dnia 13. Lutego 1847 bezwarunkowo wolne są od stępla.

O czém uwiadamia się c. k. urzędy obwodowe dla przestrzegania i ogłoszenia tego rozporządzenia podwładnym zwierzchnościom miejscowym.

Rozporządzenie gub. z d. 8. Maja 1848, l. gub. 23485.

30.

Häuser, worin in der Folge ein Tabak-Kommissions-Waarenlager unterbracht wird, sind von der Militär-Einquartierung nicht frei.

Die hohe k. k. allgemeine Hofkammer hat die hohe k. k. vereinigte Hofkanzlei laut hohen Dekretes vom 19. Februar 1848 Zahl 2901 unter Mittheilung eines Exemplars der eben in Wirksamkeit tretenden Vorschrift für den Tabakverschleiß in die Kenntniß gesetzt, daß hiedurch die bisher jenen Häusern, wo sich Tabak-Kommissions-Waarenlager befinden, gegen Entrichtung des Reluizionsbetrages zugestandene, und auf die Vorschrift für Stempel- und Tabak-Verleger vom 1. September 1805 §. 19 gegründete Militär-Einquartierungs-Befreiung behoben erscheine, weil dermalen der Gefälls-Organismus ein ganz anderer als zu jener Zeit, und das in Händen der Verleger befindliche Materiale nicht mehr wie damals ein Gut des Allerhöchsten Aerars, sondern vom Augenblicke der Uebernahme von Seiten der Verleger, sei es durch Darlehen oder Kauf, deren Eigenthum sei, wobei es sich jedoch auch verstehe, daß diese neue Vorschrift bloß bei Bestellung von nunmehr erledigten Tabak-Groß-Verschleißplätzen zu gelten habe, dagegen die bisher jener Begünstigung sich erfreuenden Großverschleißer, in solange sie das Verlagsgeschäft führen, hierin nicht zu beirren seien.

Wovon die k. k. Kreisämter zur weiteren Verlautbarung in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 10. Mai 1848 Gubernial-Zahl 19614.

31.

Die in Kommunal-Angelegenheiten aufgenommenen Berathungs-Protokolle und Referate unterliegen, wenn sie als Beilagen von Eingaben an Behörden gebraucht werden, dem Beilagenstempel.

Die hohe k. k. allgemeine Hofkammer hat aus Anlaß einer Anfrage mit dem Dekrete vom 8. Februar 1848 Z. 48473/3295 bedeutet:

30.

Domy, w którychby na przyszłość umieszczono skład komisyjny towarów tabacznych, nie są wolne od kwaterunku wojskowego.

Wysoka c. k. powszechna kamera nadworna uwiadomiła wysoką c. k. połączoną kancelaryję nadworną według dekretu z dnia 19. Lutego 1848 do l. 2901, przesławszy zarazem jeden egzemplarz wchodzącego właśnie w wykonanie przepisu o drobnéj przedaży tabaki i tytuniu, że dozwolone dotychczas owym domom, w których są składy komisyjne towarów tabacznych, za złożeniem kwoty wykupnéj uwolnienie od kwater wojskowych, zasadzające się na przepisie dla ferlegerów papieru stęplowego i tytuniu z dnia 1. Września 1805 §. 19, uchylono, ponieważ teraz organizm dochodowy zupełnie jest inny jak wówczas, a materyjał będący w rękach ferlegerów nie jest już jak wówczas własnością najwyższego skarbu, lecz od chwili objęcia go przez ferlegerów staje się, czy to przez pożyczkę, czy przez kupno, ich własnością, przyczém jednakże i to się rozumie, że ten nowy przepis zastosowany być ma jedynie przy obsadzaniu opróżnionych teraz miejsc wielkich taryf tabaki i tytuniu, że zaś wielkim taryfikantom, doznających dotychczas owego uwzględnienia, nie należy w tém żadnéj robić trudności, jak długo będą się trudnili przedażą tytuniu.

O czém c. k. urzędy obwodowe dla dalszego ogłoszenia uwiadomienie odbierają.

Rozporządzenie gub. z d. 10. Maja 1848, l. gub. 19614.

31.

Protokóły obrad i referaty w rzeczach gminy ulegają stęplowi na załączenia (allegata) przepisanemu, jeżeli ich się używa za załączenia do podań do władz.

W skutek uczynionego zapytania oznajmiła wysoka c. k. powszechna kamera nadworna dekretem z dnia 8. Lutego 1848 do l. 48473/3295, co następuje:

Die von Magistraten in Angelegenheiten, in welchen es sich um die Verwaltung des Gemeinde-Vermögens oder überhaupt um privatrechtliche Beziehungen der Gemeinde zu anderen Personen handelt, aufgenommenen Berathungs-Protokolle und Referate sind kein Gegenstand der Stempelpflicht. Sie sind aber keineswegs nach §. 81 Z. 5 des Stempel- und Taxgesetzes unbedingt stempelfrei, weil die Magistrate hier blos als Verwalter des Komunalvermögens als Vertreter der Privatrechte der Gemeinde erscheinen, und die mit dem Hofkammer-Dekrete vom 17. August 1847 Zahl 25064/1741 kundgemachte Allerhöchste Entschließung vom 15. Juni 1847 (intimirt mit der hierortigen Zirkular-Verordnung vom 7. September 1847 Zahl 23289) ausdrücklich verfügt, daß die Angelegenheiten der gedachten Art, die Urkunden und Schriften, die von den Gemeinden ihren Vertretern, oder von einem Dritten im Interesse der Gemeinden ausgefertigt werden, der Stempelpflicht in dem Maße unterliegen, als das Stempel- und Taxgesetz dieselbe für die Urkunden und Schriften der Privatpersonen festsetzt.

Nachdem neue Urkunden und Schriften, die kein Gegenstand der Stempelpflicht sind, wenn sie als Beilagen der Eingaben an Behörden beigebracht werden, nach dem mit der hierortigen Zirkular-Verordnung vom 10. Juli 1844 Zahl 19743 kundgemachten hohen Hofkammerdekrete vom 17. Juni 1844 Zahl 9437/675, dem Beilagenstempel unterliegen, so sind auch die erwähnten Berathungs-Protokolle und Referate, als Beilagen von Eingaben an Behörden, dem Beilagenstempel zu unterziehen.

Dieß hat den k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen für die Zukunft als Norm zu dienen.

Verordnung der Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 16. März 1848, Zahl 5255.

Gubernial-Verordnung vom 10. Mai 1848, Gubernial-Zahl 34788, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Darnachachtung und Verlautbarung.

32.

Stempelbehandlung erneuerter Päße.

Wenn ein Paß, dessen Giltigkeitsdauer bereits abgelaufen ist erneuert, d. h., wenn die Reise-Bewilligung für einen weiteren, als den in dem Paße bei seiner Ausfertigung angesetzten Zeitraum ertheilt, und diese Bewilligung auf dem alten Paße selbst, oder auf einem demselben beigefügten Bogen an-

Protokóły obrad i referaty, spisane przez magistraty w rzeczach tyczących się zarządu majątku gminy, albo w ogólności stosunków prywatnych gminy do innych osób, nie ulegają stęplowi. Nie są one jednakże według §. 81. l. 5. ustawy stęplowéj i taksowéj bezwarunkowo od stęplu wolne, ponieważ magistraty występują tutaj jedynie jako zarządzający majątkiem gminy, jako zastępcy prywatnych praw gminy, a ogłoszona dekretem kamery nadwornéj z dnia 17. Sierpnia 1847 do l. 25064/1741 najwyższa uchwała z dnia 15. Czerwca 1847 (udzielona rozporządzeniem administracyi dochodów skarbowych z dnia 7. Września 1847 do l. 23289) wyraźnie stanowi, ze sprawy wymienionego rodzaju, dokumenta i pisma, od gmin swoim zastępcom, albo od osób innych w interesie gminy wydane, ulegają stęplowi o tyle, o ile ustawa stęplowa i taksowa przepisuje go dla dokumentów i pism osób prywatnych.

Ponieważ nowe dokumenta i pisma, niepodpadające stęplowi, według dekretu wysokiéj kamery nadwornéj z dnia 17. Czerwca 1844 do l. 9437/675, ogłoszonego rozporządzeniem administracyi dochodów skarbowych z dnia 10. Lipca 1844 do l. 19743, ulegają stęplowi dla załączeń przepisanemu, wiec i wymienione protokóły obrad i referaty powinny być, jako załączenia do podań do władz, opatrzone stęplem dla alegatów ustanowionym.

To ma służyć c. k. administracyjom okręgowym na przyszłość za prawidło.

Rozporządzenie c. k. administracyi dochodów skarbowych z d. 16. Marca 1848, l. 5255.

Rozporządzenie gub. z d. 10. Maja 1848, l. gub. 34788, do wszystkich c. k. urzędów obwodowych dla przestrzegania i ogłoszenia go.

32.

O stęplu na odnowione paszporty.

Jeżeli się odnawia paszport, którego czas już upłynął, t. j. jeżeli się udziela pozwolenia do podróżowania na dalszy, aniżeli w paszporcie przy wygotowaniu go wyrażony okres czasu, i to pozwolenie zamieszczoném zostaje na samymże dawnym paszporcie, albo na przydanym do niego arkuszu,

gemerkt wird, so hat der gesetzlich vorgeschriebene Paßstempel neuerdings in Anwendung zu kommen.

Von dieser, von der hohen k. k. allgemeinen Hofkammer im Einverständniße mit der k. k. vereinigten Hofkanzlei getroffenen Gesetzeserläuterung, werden die k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen und unterstehenden Aemter in Folge hohen Hofkammer-Dekretes vom 27. Februar 1848 Zahl 82/4 zur Wissenschaft und Nachachtung in die Kenntniß gesetzt.

Verordnung der k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 8. April 1848 Zahl 8507.

Gubernial-Verordnung vom 13. Mai 1848, Gubernial-Zahl 37338, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Darnachachtung und Bekanntmachung.

33.

Erleichterungen in der Entrichtung der Briefporto-Gebühren.

Um dem allgemeinen Verkehre, noch ehe es möglich ist, durchgreifende Reformen in der Einrichtung der Postanstalt vorzunehmen, jede zuläßige Erleichterung zu gewähren, hat der Ministerrath nachfolgende Aenderungen des bestehenden Porto-Regulativs der k. k. Postanstalt vom Jahre 1842 beschlossen:

1. Der Portosatz für den einfachen Brief wird auf die Entfernung bis einschlüßig 10 Meilen von 6 kr. auf 3 kr. K. M. herabgesetzt; für die Entfernungen von 10 bis 20 Meilen, dann für alle übrigen Entfernungen haben die bisherigen Portosätze von 6 kr. und 12 kr. fortan zu gelten.

2. Die Abnahme einer besonderen Bestellungsgebühr für die mit der Briefpost eingelangten, in die Wohnung der Empfänger zugestellten Briefpostsendungen hat in allen Orten, wo Aerarial-Postämter bestehen, und insbesondere bei der Stadtpost der Haupt- und Residenzstadt Wien aufzuhören. In den Orten jedoch, wo der Briefpostdienst durch Postmeister ausgeübt wird, welche die Zustellung der Briefpostsendungen durch von ihnen bestellte Briefträger besorgen, hat es vorläufig bei Abnahme der Zustellungs-Gebühr, wie sie zu Folge besonderer Bestimmungen eingeführt ist, zu verbleiben.

3. Für Zeitungen und Journale, welche außer dem Wege der Pränumerazion durch die k. k. Postämter versendet werden, für gedruckte oder lithographirte Zirkularien, Preiskourants, Börsezettel, Bücher, Broschüren, Musikalien, sowie für gedruckte Sachen aller Art, denen außer der äußeren Adresse etwas Geschriebenes nicht beiliegt, ingleichen für Kor-

potrzeba znowu użyć stęplu, ustawą dla paszportów przepisanego.

O tém objaśnieniu ustawy, danem od c. k. powszechnéj kamery nadwornéj w porozumieniu z c. k. połączoną kancelaryją nadworną, uwiadamia się c. k. kameralne administracyje okręgowe i podwładne urzędy stosownie do dekretu wysokiéj kamery nadwornéj z dnia 27. Lutego 1848 do l. 824.

Rozporządzenie c. k. administracyi dochodów skarbowych z d. 8. Kwietnia 1848, l. 8507.

Rozporządzenie gub. z d. 13. Maja 1848, l. gub. 37338, do wszystkich c. k. urzędów obwodowych dla przestrzegania i ogłoszenia go.

33.

Ulgi w płaceniu należytości listowego.

Chcąc dla ogólnéj komunikacyi piérwéj jeszcze, nim gruntowne reformy w urządzeniu zakładu pocztowego przedsięwziąć będzie można, przynieść wszelką dopuszczalną ulgę, uchwaliła rada ministrów następujące odmiany w trwającym regulaminie opłat listowych do c. k. zakładu pocztowego z roku 1842:

1. Listowe od pojedyńczego listu aż do 10 mil odległości włącznie, zniża się z 6 kr. na 3 kr. m. k.; dla odległości od mil 10 do 20, tudzież dla wszystkich innych odległości służyć mają dotychczasowe opłaty po 6 kr. i 12 kr. i nadal.

2. Należytość za doręczenie posełek pocztą listową nadeszłych, w pomieszkaniu odbierającego, ustać ma we wszystkich miejscach, gdzie są skarbowe urzędy pocztowe, i w szczególności na poczcie miejskiéj głównego i stołecznego miasta Wiédnia. W tych jeknak miejscach, gdzie pocztą listową zajmują się pocztmistrze, którzy posełki listowe doręczają przez utrzymywanych od siebie listonoszów, pozostać ma tymczasowie przy należytości za doręczenie, jaka osobnemi przepisami jést zaprowadzona.

3. Od gazet i dzienników rozsełanych przez c. k. urzędy pocztowe oprócz drogi prenumeracyjnéj, od drukowanych albo litografowanych okolników, cen fabrycznych, kart giełdowych, książek, zeszytów, sztuk muzycznych, jak za wszelkiego rodzaju rzeczy drukowane, do których oprócz zewnętrznego adresu nie ma dołączonego pisma jakiego,

rekturbogen ohne das Manuskript, lediglich mit den durch die Korrektur selbst veranlaßten Eintragungen oder Abänderungen, endlich für Waarenmuster, ist, wofern diese Gegenstände unter Kreuzband, welches den Inhalt wahrnehmen läßt, abgesendet, und bei der Aufgabe frankirt werden, der vierte Theil der tarifmäßigen Briefportogebühr, in keinem Falle aber weniger als ein Kreuzer K. M. als Portotaxe zu entrichten.

Diese Bestimmungen haben für alle Briefpostsendungen, die in sämmtlichen Theilen der Monarchie, mit Ausnahme von Ungarn, vom 1. Juni 1848 an vorkommen, in Wirksamkeit zu treten.

Gubernial-Kundmachung vom 13. Mai 1848, Gubernial-Zahl 38908.

34.

Patent, die Aufhebung aller Roboten und sonstigen unterthänigen Leistungen betreffend.

Wir Ferdinand der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, dieses Namens der Fünfte, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Oesterreich; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Ober- und Niederschlesien; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol ꝛc. ꝛc.

Seit Unserem Regierungsantritte ist die Wohlfahrt der Unserer Sorgfalt anvertrauten Königreiche Galizien und Lodomerien einer der vorzüglichsten Gegenstände Unserer unausgesetzten besonderen Erwägung. Vor Allem stellte sich Uns als eine nothwendige Vorbedingung jeder wesentlichen Verbesserung die Hinwegräumung derjenigen Hindernisse dar, welche die Begründung und Entwicklung des Wohlstandes und eine geordnete innere Verwaltung dieses Landes hemmen.

Als eines der wichtigsten dieser Hindernisse erkannten Wir das Mißverhältniß, daß in einem großen Theile des Landes zwischen der Größe der unterthänigen Leistungen an die Grundherrschaften und dem Grunbesitze, von welchem jene Leistungen entrichtet werden müssen, besteht. Nachtheilig für die Hebung des Landes fanden Wir es auch, daß die rechtliche

podobnież od arkuszy z poprawą druku (korekturą) bez rękopisma, jedynie z dopiskami lub odmianami, przez samo poprawianie spowodowanemi, nakoniec od próbek towarów, o ile przedmioty te pod obwiązaniem krzyżowém, przez które przedmiot poznać można, przeséłane i przy podaniu na pocztę frankowane są, płacić należy czwartą część należytości listowego podług taryfy; w żadnym atoli razie mniéj, jak jeden krajcar m. k., jako taksę listową.

Przepisy te wchodzą w wykonanie dla wszystkich posélek listowych, które we wszystkich częściach monarchii, oprócz Węgier, od 1. Czerwca 1848 wydarzać się będą.

Obwieszczenie gub. z d. 13. Maja 1848, do l. gub. 38908.

34.

Patent o zniesieniu wszelkiéj robocizny i innych powinności poddańczych.

My Ferdynand Piérwszy, z Bożéj łaski Cesarz Austryjacki, Król Węgierski i Czeski, tego imienia Piąty, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illirii; Arcyksiążę Austryi; Książę Lotaryngii, Zalcburga, Styryi, Karyntyi, Karnioli, Wyższego i Niższego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

Od czasu objęcia rządów Naszych, pomyślność poruczonych pieczołowitości Naszéj królestw Galicyi i Lodomeryi była szczególniejszym przedmiotem nieprzerwanéj i osobliwéj uwagi Naszéj. Przedewszystkiém przedstawiało się Nam, jako nieuchronny warunek wszelkiego rzeczywistego polepszenia uprzątnienie owych przeszkód, które ustalenie i rozwój dobrego bytu, niemniéj uporządkowanie administracyi tego kraju tamują.

Jako jednę z główniejszych przeszkód uznaliśmy niestosowność zachodzącą w znacznéj części kraju między objętością poddańczych powinności dziedzicom przysługujących, a posiadłością gruntową, z któréj owe powinności uiszczane być muszą. Jako rzecz szkodliwą dla podźwignienia kraju uznaliśmy także, że prawnie uznany rodzaj

Beschaffenheit des Besitzes der zahlreichsten Klasse Grundbesitzer, nämlich des unterthänigen Standes, noch nicht im Einklange mit dem allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuche festgestellt war, wodurch diese Grundbesitzer gehindert waren, an den Vortheilen eines gesetzlich gesicherten Eigenthumsrechtes und der Benützung des Real-Kredites Theil zu nehmen.

Um diese Uebel zu beseitigen und dem Landmanne den Weg zu eröffnen, durch seinen Fleiß zu einem gesteigerten Wohlstande zu gelangen, haben Wir mit Unserem Patente vom 13. April 1846 die Aufhebung der weiten Fuhren und der Hilfstage verfügt, dann mit Unserer Entschließung vom 12. November 1846 die Regulirung der Robot-Schuldigkeit, als der bedeutendsten unterthänigen Leistung, auf der Grundlage der Grundsteuer-Operate vom Jahre 1820 angeordnet, wie auch den unterthänigen Grundbesitzern das volle Nutzungs-Eigenthum der in ihrem rechtmäßigen Besitze befindlichen Grundstücke und das Recht, den Real-Kredit auf diese Grundstücke bis zu zwei Drittheilen ihres Werthes zu benützen, zuerkannt.

Während sich die Robot-Regulirung nach den von Uns genehmigten Bestimmungen in der Ausführung befand, traten im Lande Ereignisse ein, welche es nothwendig machten, den Maßregeln, durch die Wir die Wohlfahrt desselben zu befördern beabsichtigten, eine geänderte Richtung und erweiterte Ausdehnung zu ertheilen. In verschiedenen Theilen des Landes erklärten Gutsbesitzer, ihren Unterthanen die Robot-Schuldigkeit unentgeltlich erlassen zu wollen. Auch wurden Uns im Namen der Güterbesitzer Bitten um Aufhebung sämmtlicher unterthäniger Schuldigkeiten gegen gleichzeitige Auflösung der Dienstbarkeiten überreicht. Durch diese Schritte konnten sowohl diejenigen Güterbesitzer, welche nicht die Absicht hatten, den Unterthanen ihre Schuldigkeiten unentgeltlich zu erlassen, als auch die Gläubiger, denen dingliche Rechte auf den Gütern zustanden, in der Behauptung ihrer Rechte gefährdet werden, und es ergab sich daraus ein neuer Anlaß zu Spaltungen und Aufregung unter den Bewohnern des Landes.

In Erwägung dieser Umstände, die einen Aufschub in der Vollführung der von Uns angeordneten Maßregeln schlechterdings nicht gestatten, und von dem lebhaften Wunsche geleitet, den Wohlstand des Landvolkes durch die gänzliche Aufhebung der Natural-Robotleistung und der sonstigen unterthänigen Schuldigkeiten von dem Rustikal-Grundbesitze noch vollständiger zu begründen, als dieses durch die Robot-Regulirung erzielt würde; ferner in der wohlwollenden Absicht,

posiadłości najliczniejszéj klasy posiadaczy ziemskich, mianowicie stanu poddańczego, nie był jeszcze ustalony zgodnie z powszechną ustawą cywilną, przezco pomienieni posiadacze ziemscy nie mogli być uczestnikami tych korzyści, które prawu własności i kredytowi realnemu ustawami zapewnione są.

Dla uchylenia téj niedogody i dla utorowania pracowitemu rolnikowi drogi do osiągnienia lepszego bytu, rozporządziliśmy patentem Naszym z dnia 13. Kwietnia 1846 zniesienie dalekich podwód i dni pomocnych; a postanowieniem Naszém z dnia 12. Listopada 1846, uporządkowanie robocizny, jako najgłówniejszéj powinności poddańczéj na podstawie operatów podatku gruntowego z roku 1820, niemniéj przyznaliśmy poddańczym posiadaczom gruntowym zupełną własność pożytkową gruntów w ich prawném posiadaniu zostających i prawo używania kredytu rzeczowego na tychże gruntach do dwoch trzecich części ich wartości.

Podczas, gdy regulacya pańszczyzny podług uchwalonych przez Nas oznaczeń do skutku przychodziła, zaszły w kraju wypadki, które wywołały potrzebę nadania odmienionego kierunku i większéj rozciągłości środkom przez Nas zamierzonym do wzniesienia pomyślności jego. W różnych częściach kraju oświadczyli posiadacze dóbr, że chcą poddanym swoim powinność robocizny darować bezpłatnie. Podano Nam także w imieniu posiadaczy dóbr ziemskich prośby o zniesienie wszystkich powinności poddańczych z równoczesném rozwiązaniem służebnictw. Takiém postępowaniem mogliby być narażeni na niebezpieczeństwo w prawach swoich nietylko ci dóbr właściciele, którzy nie mieli zamiaru, aby poddanych od powinności bezpłatnie uwolniono, ale równie i wierzyciele, którym na dobrach przysługiwały prawa rzeczowe; zkąd nowa pobudka do roztérek i oburzenia umysłów między mieszkańcami kraju rozwinęła się.

Zważając na te okoliczności, które w dokonaniu środków przez Nas rozporządzonych żadnéj nie dopuszczają zwłoki, powodowani gorącém życzeniem, aby dobry byt ludu wiejskiego przez zupełne zniesienie robocizny pańszczyznianéj i innych poddańczych powinności z gruntów włościańskich (rustykalnych) dokładniéj ustalić, niżelibyto przez zregulowanie robocizny osiągnąć się dało, będąc także życzliwym zamiarem powodowani, aby właścicieli dóbr

die Grundherrschaften gegen verderbliche Erschütterungen ihrer Vermögens=Verhältnisse möglichst zu bewahren, endlich zur Befestigung der öffentlichen Sicherheit der Provinz und zur dauerhaften Beruhigung der Gemüther, befehlen Wir wie folgt:

1. Alle Roboten und sonstigen unterthänigen Leistungen, sowohl der Grundwirthe, als auch der Häusler und Inleute, haben mit 15. Mai 1848 aufzuhören.

2. Die bestehenden Dienstbarkeiten haben unberührt zu bleiben, die Unterthanen aber sind gehalten, dafür, soweit sie die Dienstbarkeit auf herrschaftlichem Grunde ausüben wollen, ein angemessenes Entgelt zu leisten, dessen Festsetzung zunächst dem gütlichen Uebereinkommen der Unterthanen mit ihrer Herrschaft anheimgestellt wird.

Kommt ein solches nicht zu Stande, so soll das Entgelt im baren Gelde auf dem für die Behandlung der Unterthans=Angelegenheiten vorgeschriebenen Wege, unter Freilassung des gerichtlichen Verfahrens, mit einem jährlichen Betrage bestimmt werden, der aber für diejenigen Unterthanen, deren Schuldigkeit durch die Robot=Regulirung nicht um ein volles Drittheil ihrer bisherigen Urbarial=Leistungen vermindert wird, zwei Drittheile ihrer bisherigen rechtmäßig gebührenden Urbarial= und grundherrlichen Zehentschuldigkeiten, für andere Unterthanen aber dasjenige Maß ihrer rechtmäßig gebührenden erwähnten Schuldigkeiten, das sich nach der erwähnten Robot=Regulirung ergeben würde, nie zu überschreiten hat. — In den Fällen, in denen bereits jetzt der Zins, der für den Genuß einer solchen Dienstbarkeit entrichtet werden muß, rechtmäßig festgestellt ist, hat es bei diesem Ausmaße zu verbleiben.

3. In sofern Unterthanen eine aus dem Unterthansverbande entspringende Dienstbarkeit in Folge einer Gütertheilung auf Grundstücken einer anderen als ihrer unmittelbaren Grundherrschaft ausüben, so hat diese Dienstbarkeit aufrecht zu bleiben, die Unterthanen sind jedoch verpflichtet, den Zins für den Genuß dieser Dienstbarkeit in dem Ausmaße, das nach dem vorstehenden Absatze festzustellen seyn wird, an den Staatsschatz, durch den sie von ihren Urbarial=Schuldigkeiten freigekauft werden, zu entrichten.

4. Die Grundherrschaften werden dagegen, vom 15. Mai 1848 angefangen, enthoben:

a) von der Entrichtung der Urbarial=Steuer; die Steuer von den geistlichen Zehentbezügen hat auch künftig den Zehentberechtigten obzuliegen;

ziemskich ile możności od zgubnych wstrząśnień w ich majątkowych stosunkach zachować, nakoniec w celu umocnienia powszechnego bezpieczeństwa prowincyi, oraz trwałego uspokojenia umysłów, rozkazujemy:

1. Wszystkie robocizny i inne poddańcze powinności, tak gospodarzy gruntowych, jakoteż chałupników i komorników, ustać mają z dniem 15. Maja 1848.

2. Trwające służebnictwa pozostają nienaruszone, atoli za to obowiązani są poddani, o ile prawa służebnictwa na pańskim gruncie wykonywać zechcą, uiszczać stosowną zapłatę, któréj ustanowienie zostawia się przedewszystkiém dobrowolnéj umowie poddanych ze swoimi panami.

Jeżeli ugoda taka nie przyjdzie do skutku, wtedy zapłata w drodze dla spraw poddańczych przepisanéj, z wolnością poszukiwania swego prawa u władz sądowych w roczném oznaczeniu gotowizny, wymienioną być ma, wszelako ta zapłata względnie do poddanych, których pańszczyzna przez regulacyję robocizny, nie o całą trzecią część ich dotychczasowéj powinności urbaryjalnéj zmniejszoną jest, dwóch trzecich części ich dotychczasowych prawnie należących się urbaryjalnych i dominikalnych dziesięcinnych powinności, — co do innych poddanych atoli owego wymiaru ich rzeczonych prawnie należących się powinności przenosić nie powinna, jakiby się podług pomienionego zregulowania pańszczyzny okazał. Tam, gdzie już teraz czynsz prawomocnie jest ustanowionym za używanie takowych służebnictw, przy tym wymiarze i nadal pozostać ma.

3. Jeżeli gdzie poddani prawo służebnictwa ze związku poddaństwa wypływające w skutek podziału dóbr wykonywują na gruntach nie do ich bezpośredniego, ale do obcego państwa należących, służebnictwo to utrzymuje się w swéj mocy, wszakże poddani są obowiązani czynsz za używanie tego służebnictwa, podług wymiaru, jaki w ustępie poprzedniczym określonym został, płacić do skarbu publicznego, który ich z powinności urbaryjalnych wykupuje.

4. Za to posiadacze dóbr ziemskich uwalniają się, poczynając od 15. Maja 1848:

a) od opłaty podatku urbaryjalnego; podatek od dziesięcin duchowieństwa płacić będzie i na przyszłość poborca dziesięciny;

b) voe der Verpflichtung zur Unterstützung ihrer bedürftigen Unterthanen;
c) von der Verbindlichkeit, wo bisher keine Grundbücher bestehen, dieselben zu errichten und zu führen;

d) von der Pflicht, ihre Unterthanen in Rechtsstreiten zu vertreten;
e) von der Leistung eines Beitrages zur Deckung des Aufwandes für die Landessicherheitswache;
f) von der Bestreitung der mit den Rekrutenstellungen, nämlich mit der Abführung der Rekruten auf den Assentplatz und deren Verpflegung verbundenen Auslagen, welche künftig von den Gemeinden zu tragen sind;
g) von der Leistung eines Beitrages zu den Heilungskosten bei epidemischen Menschenkrankheiten, der Lustseuche und Viehseuchen.

5. Durch die Bestimmungen über die künftige Einrichtung der ersten Instanzen werden die Gutsherren ferner von der Last der Verwaltung und Einhebung der direkten Steuern und von den Ausgaben und der Haftung, die mit der unentgeltlichen Ausübung der Zivil-Gerichtsbarkeit und der politischen Geschäftsführung verbunden sind, mit der thunlichsten Beschleunigung befreit werden.

6. Mit dem Eintritte der Befreiung der Grundherrschaften von der Last der Gerichtsbarkeit und der politischen Geschäftsführung wird auch die auf jedem Dominikal-Landgute als gesetzliches Pfand mit einem Achttheile bestandene Haftung für alle aus dem Unterthans-Verbande und der Verwaltung des Waisen-Vermögens entspringende Forderungen aufhören; bis dahin aber wird diese Haftung für alle Forderungen, welche aus einer nach dem 15. Mai 1848 stattgefundenen Handlung oder Unterlassung entstehen, auf ein Sechzehntel herabgesetzt.

7. In allen diesen Erleichterungen finden Gutsherren für den Verlust der Frohne und übrigen unterthänigen Giebigkeiten eine theilweise Entschädigung, welche bei der Ausmittlung der vom Staatsschatze übernommenen Vergütung mit einem Drittheile des Werthes der bisher bestandenen Schuldigkeiten in Anschlag zu bringen ist. Eine weitere Entschädigung liegt in dem Werthe der Dienstbarkeiten, welche die Unterthanen auf dem herrschaftlichen Grunde auszuüben berechtigt sind, sofern diese Dienstbarkeiten durch freiwil-

b) od obowiązku dawania zapomogi poddanym swoim tejże potrzebującym;

c) od obowiązku ułożenia ksiąg gruntowych, gdzie takowe jeszcze zaprowadzone nie są, niemniéj od utrzymania takowych;

d) od obowiązku zastepowania poddanych swoich w sprawach spornych;

e) od płacenia dodatku na pokrycie wydatków dla straży bezpieczeństwa;

f) od ponoszenia wydatków połączonych z przystawą rekrutów, mianowicie z odwożeniem rekrutów na miejsce asenterunku i tychże żywieniem, które na przyszłość ponosić będą gromady;

g) od płacenia dodatku do kosztów kuracyi w chorobach epidemicznych u ludzi, wenerycznych i zarazach na bydło.

5. Przez postanowienia względem przyszłego urządzenia piérwszych instancyj, uwolnieni będą ile możności jak najprędzéj, właściciele dóbr także od ciężaru zarządzania i pobiérania stałych podatków, niemniéj od wydatków i odpowiedzialności, które z wykonywaniem sądownictwa cywilnego i z zarządem spraw politycznych ściśle są połączone.

6. Z uwolnieniem posiadaczy dóbr gruntowych od ciężaru utrzymywania sądownictwa i zarządu spraw politycznych ustaje także trwające dotąd na każdéj majętności dominikalnéj, jako prawny zastaw, ręczenie w ósméj części (oktawa), za wszelkie pretensyje ze związku poddaństwa i zarządu majątkiem sierocińskim wynikające; do téj zaś chwili ręczenie to za wszelkie pretensyje, które z czynności lub opieszałości po dniu 15. Maja 1848 wynikłéj powstaną, zniża się na część szesnastą.

7. W tych wszystkich ulgach znajdą dóbr właściciele częściowe wynagrodzenie za utratę robocizny i innyh danin poddańczych, które przy wymierzeniu wynagrodzenia przez skarb najwyższy przyjętego, w jednéj trzeciéj części wartości byłych dotąd powinności porachowane być ma. Dalsze wynagrodzenie obejmuje wartość służebnictw, których poddani używać na gruncie pańskim mają prawo, o ile te służebnictwa w skutek dobrowolnéj umowy ustaną, lub gdzie takowe nadal pozostaną, w zapłacie, którą poddani za

liges Uebereinkommen aufhören, oder sofern solche fortbestehen, in dem Entgelte, das die Unterthanen für den Genuß dieser Dienstbarkeiten zu leisten haben. Für den Rest der rechtmäßig gebührenden Urbarial- und grundherrlichen Zehentbezüge, der unbedeckt bleibt, wird den Grundherrschaften und Urbarial-Berechtigten die Vergütung auf der Grundlage eines nach den Preisen des Grundsteuer-Provisoriums zu berechnenden Werthanschlages vom Staate geleistet, wovon aber ein Theilbetrag von 5 Perzent für die Kosten und Verluste der Einhebung abgezogen wird.

8. Die Mittel und Wege zur Bedeckung dieser nach den Urbarial-Preisen zu berechnenden Vergütung, die der Staat an die Grundherrschaften zu leisten hat, werden auf konstituzionellem Wege ermittelt werden.

9. Bis die schließliche Feststellung des Ausmaßes der Vergütung nach vorläufiger genauer Erhebung desjenigen Standes der Schuldigkeiten, welcher als die rechtmäßige Gebühr nach den bisherigen Vorschriften zu betrachten ist, erfolgen kann, wird den Grundherrschaften und Urbarial-Berechtigten als Vorschuß auf Abrechnung der künftigen Gebühr der Vergütung eine Rente erfolgt, welche nach dem bis zum 15. Mai 1848 stattgefundenen Besitzstande in dem Maße, als sich nicht gegen die Rechtmäßigkeit der bestandenen Schuldigkeiten in Absicht auf Gebühr oder Größe der Leistung ein gegründeter Anstand ergibt, bemessen wird.

10. Die Bestimmungen hinsichtlich des Ausmaßes des gedachten Vorschußes, der Art der Leistung und der Fristen, in welchen solche zu geschehen haben wird, werden nachträglich durch ein abgesondertes Kreisschreiben in der kürzesten Zeit zur allgemeinen Kenntniß gebracht werden.

11. Die Vergütung, welche der Staatsschatz für den Abfall an der Robotschuldigkeit leistet, tritt in Rechtsbeziehung an die Stelle dieser Schuldigkeit selbst, unterliegt daher den auf dem Gute selbst haftenden dinglichen Rechten.

12. Zur Bemessung der Vergütung wird in Lemberg unter dem Vorsitze des Landes-Gouverneurs eine Provinzial-Kommission aufgestellt, welche aus Gliedern der Landesstelle, der Kameral-Gefällen-Verwaltung, des Provinzial-Landtages und der Kammer-Prokuratur zu bestehen hat.

13. Den Parteien, welche sich durch die schließliche Feststellung des Betrages der Vergütung beschwert glauben, wird freigelassen, ihr Ansuchen um ein günstigeres Ausmaß

użytkowanie służebnictw uiszczać powinni. Za resztę prawnie należacych urbaryjalnych i dominikalnych poborów w dziesięcinie, które pokrytemi nie będą, nastąpi kosztem kraju (państwa) wynagrodzenie dziedzicom i do poborów urbaryjalnych uprawnionym na podstawie wyrachowania wartości podług cen w prowizoryjum podatku gruntowego przyjętych, z czego jednak ilość częściowa, piąty odsetek, za koszta i utraty poboru odtrąconą będzie.

8. Środki i sposoby pokrycia podług cen urbaryjalnych wyrachować się mającego wynagrodzenia, które skarb najwyższy dziedzicom zapłacić ma, w drodze konstytucyjnéj bliżéj wyjaśnione będą.

9. Dopóki ostateczne ustanowienie wymiaru wynagrodzenia po uprzedniém ścisłém wybadaniu stanu powinności, która, jako należytość prawna podług dotychczasowych przepisów uważana być ma, nie nastąpi, wypłacona będzie właścicielom dóbr ziemskich i do poborów urbaryjalnych uprawnionym renta, jako zaliczka na potrącenie z przyszłéj należytości wynagrodzenia, która podług stanu posiadania, jaki był do 15. Maja 1848, w takiéj objętości wymierzoną będzie, o ile przeciwko prawowitości byłych powinności ze względu na należytość i wielkość uiszczenia nie okaże się uzasadniona przeszkoda.

10. Przepisy o wymierzeniu pomienionéj zaliczki, o sposobie jéj wypłacenia i o terminach, w których wypłata nastąpić ma, podane będą dodatkowo oddzielnym okólnikiem do powszechnéj wiadomości w jak najkrótszym czasie.

11. Wynagrodzenie, które płaci skarb publiczny za ubytek powinności w robociznie, zastępuje pod względem prawniczym samą powinność, podpada więc prawom rzeczowym na samychże dobrach ciężącym.

12. Dla wymierzenia wynagrody złożona będzie we Lwowie komisyja prowincyjna pod przewodnictwem gubernatora krajowego, z członków rządu krajowego, administracyi dochodów skarbowych, sejmu prowincyjnego i prokuratury skarbu.

13. Stronom, któreby ostateczném ustanowieniem ilości wynagrodzenia uciążonémi się mieniły, dozwala się żądanie o pomyślniejszy wymiar wynagrodzenia wnieść przed sąd

der Vergütung nach den Bestimmungen, welche hierüber seiner Zeit erfolgen werden, vor dem Zivil-Richter geltend zu machen.

Wir erwarten, daß die Grundherrschaften und Unterthanen in diesen von Uns nach sorgfältiger Erwägung dessen, was für das öffentliche Wohl zuträglich ist, und in Beachtung der dringenden Verhältnisse zu ihrem beiderseitigen Vortheile erlassenen Anordnungen ein neues Merkmal Unserer ununterbrochenen Sorgfalt für ihr Wohl erkennen werden, **und daß vorzüglich die unterthänigen Grundbesitzer, Häusler und Inleute, deren Schuldigkeiten Wir selbst mit Opfern des Staatsschatzes aufheben, sich der ihnen zugewendeten Begünstigung durch Gehorsam gegen die Gesetze, Erhaltung der Ruhe und Ordnung, mit Enthaltung von allen gewaltsamen Angriffen auf Personen und Eigenthum, durch unerschütterliche Treue und Anhänglichkeit an Uns und Unsere Regierung und redliche Unterstützung der Grundherren durch Bestellung ihrer Felder gegen mäßigen Taglohn, würdig machen werden.**

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien den siebenzehnten April im Eintausend achthundert acht und vierzigsten, Unserer Reiche im vierzehnten Jahre.

Ferdinand, m. p.

(L. S.)

Franz Freiherr von Pillersdorff,
Minister des Innern.

Gubernial-Kundmachung vom 14. Mai 1848 Präsidial-Zahl 6293.

35.

Vorschrift über das bei Cholera-Epidemien von den Kreisämtern, Dominien, Ortsobrigkeiten, Seelsorgern und Sanitäts-Individuen zu beobachtende Verfahren.

Obgleich mit der Allerhöchsten Entschließung Seiner Majestät vom 4. Oktober 1831, Erlaß der galizischen Provinzial-Sanitäts-Kommission vom 24. Oktober 1831 Zahl 6442, ausgesprochen wurde, daß sich rücksichtlich der Cholera-Krankheit

cywilny podług przepisów, które w téj mierze swojego czasu nastąpią.

Tuszymy sobie, że właściciele dóbr ziemskich i poddani uznają w tych rozporządzeniach Naszych, któreśmy po troskliwém rozważeniu dobra publicznego, uwzględniając zarazem stosunki naglące ku obustronnéj korzyści, wydali, nowy dowód Naszéj nieprzerwanéj pieczołowitości o ich dobro, **i że szczególniéj posiadacze gruntów poddańczych, chałupnicy i komornicy, których powinności, nawet z poświęceniem skarbu publicznego, znosimy, staną się godnymi tych udzielonych sobie względów przez posłuszeństwo dla ustaw, utrzymywanie spokoju i porządku, chroniąc się wszelkich zamachów na osoby i własność czyją, przez niezłomną wierność i przychylność ku Nam i ku Naszemu rządowi, oraz przez szczére wspieranie właścicieli dóbr ziemskich, uprawiając ich role za umiarkowaną zapłatę dzienną.**

Dano w Naszém główném i rezydencyjonalném mieście Wiédniu dnia siedmnastego Kwietnia roku Pańsk. tysiąc ośmsetnego cztérdziestego ósmego, a cztérnastego panowania Naszego.

Ferdynand m. p.

(L. S.)

Frańciszek Baron Pillersdorff,
Minister spraw wewnętrznych.

Ogłoszenie gub. z dnia 14. Maja 1848, l. prez. 6293.

35.

Przepis, jak sobie postępować mają podczas epidemij cholerycznych urzędy obwodowe, dominija, zwierzchności miejscowe, duchowni i lekarze.

Lubo najwyższą uchwałą Najjaśniejszego Pana z dnia 4. Października 1831, (rozporządzenie galicyjskiéj prowincyjnéj komisyi zdrowia z dnia 24. Października 1831 do l. 6442) wyrzeczono, że we względzie choroby cholery należy się trzymać

nach den für epidemische und ansteckende Krankheiten bestehenden Vorschriften zu benehmen sei, so macht doch die große Ausbreitung, Heftigkeit und Bösartigkeit der Cholera-Epidemien und der schnelle Verlauf der einzelnen Krankheitsfälle eine besondere Sorgfalt und Genauigkeit in der Handhabung der sanitätspolizeilichen Maßregeln, und einige besondere Anordnungen nöthig.

Da die Brechruhr-Epidemie sich abermals den Grenzen dieser Provinz annähert, und zu besorgen ist, daß dieselbe bei ihrem Eindringen in das Land, zumal in den heißen Sommer- und Herbstmonaten, eine größere Ausdehnung erreichen dürfte, so findet sich das Landes-Gubernium veranlaßt, zur möglichsten Verhütung ihres Umsichgreifens nachstehendes Verfahren zur genauesten Darnachachtung vorzuzeichnen:

§. 1.

Vor Allem stellt sich die Nothwendigkeit heraus, die Veranlassungen zum Aufkeimen der Cholera unter der Bevölkerung, und dadurch auch die besondere Anlage zu derselben möglichst hintanzuhalten oder wenigstens zu vermindern, um so derart wenn nicht der Epidemie selbst, doch ihrer Heftigkeit und Ausbreitung entgegen zu wirken.

Zur leichteren Lösung dieser sanitätspolizeilichen Aufgabe ist eine besondere Belehrung über die Anlässe der Cholera und das im Zwecke der Verhütung des Krankheits-Ausbruches zu beobachtende diätetische Verhalten verfaßt worden, welche auch die Zeichen der eintretenden Krankheit und Rathschläge zu der den Cholera-Kranken zu leistenden ersten Hilfe umfaßt.

Der Inhalt dieser Belehrung, für deren allgemeine Verbreitung im Kreise das Kreisamt zeitgemäß Sorge zu tragen hat, ist daher den Bewohnern aller von der Cholera bedrohten oder von dieser Krankheit schon ergriffenen Orte von Seite der Obrigkeiten, Seelsorger, Aerzte, Wundärzte, Gemeinde- und Ortsvorsteher bei jeder Gelegenheit vorzuhalten, wo es nöthig erscheint, mit besonderer Rücksicht auf die Ortsverhältnisse und die Lebensweise der Ortsbewohner näher zu erläutern, und denselben die Pflicht der Selbsterhaltung, und die aus dieser abzuleitende Pflicht, sich durch genaue Beachtung der bezüglichen Rathschläge gegen die betreffende Krankheit zu verwahren, nachdrücklichst zu Gemüthe zu führen.

obowiązujących przepisów o chorobach epidemicznych i zaraźliwych, wielkie jednakże rozszerzenie, gwałtowność i zjadliwość epidemij cholerycznych, jak równie nagłość choroby wymaga szczególnéj troskliwości i ścisłości w przeprowadzeniu przepisów policyjnych pod względem zdrowia i wydania niektórych osobnych rozporządzeń.

Gdy się cholera znowu zbliża do granic téj prowincyi, a lękać się należy, aby choroba ta, dostawszy się do kraju, zwłaszcza w gorącéj porze letniéj i jesiennéj, bardzo się nie rozszerzyła, Rząd krajowy, chcąc ile możności zapobiedz jéj szerzeniu się, uznał potrzebę wytknąć sposób postępowania z zaleceniem jak najściślejszego przestrzegania go.

§. 1.

Przede wszystkiém okazuje się potrzeba uchylania ile możności, a przynajmniéj zmniejszania powodów do wszczynania się między ludnością cholery, a tém samém i do szczególniejszego usposobienia do niéj, aby tym sposobem działać jeżeli nie przeciwko saméj epidemii, to przynajmniéj przeciwko jéj gwałtowności i rozszerzaniu się.

Dla łatwiejszego rozwiązania tego zadania wydano osobną naukę o powodach do cholery i o zachowywaniu się dyjetetycznem w celu zapobieżenia wybuchowi choroby, wskazującą oraz znamiona wszczynającéj się choroby, niemniéj dającą radę, jak zasłabłym na cholerę nieść piérwszą pomoc.

Treść téj nauki, o któréj upowszechnienie w obwodzie Urząd obwodowy w należytym czasie postara się, powinny zwierzchności miejscowe, księża, lekarze, chirurgowie, przełożeni gmin i miejsc mieszkańcom wszystkich od cholery zagrożonych, albo od niéj już opanowanych miejsc przy każdéj sposobności przypominać, gdzieby tego potrzeba było, z szczególnym względem na stosunki miejscowe i tryb życia mieszkańców miejscowych dokładniéj objaśniać i wystawiać im jak najjaśniéj powinność utrzymania siebie samego i wynikającą ztąd powinność ścisłego zachowywania danych w téj nauce rad dla ustrzeżenia się w mowie będącéj choroby.

§. 2.

Um jede Beunruhigung der Gemüther möglichst hintanzuhalten, und die erfahrungsgemäß nur zu oft den nächsten Anlaß zum Krankheits-Ausbruche gebende Furcht und Angst vor der Krankheit niederzudrücken, ist die Brechruhr als eine in unseren Gegenden bereits heimisch gewordene und nicht als eine pestartige Krankheit darzustellen, ihre Entstehung, mit Hinweisung auf den dießfälligen Inhalt der vorbezogenen Belehrung, aus wahrnehmbaren, meistens vermeidlichen äußeren schädlichen Einflüssen abzuleiten, ihre Fähigkeit, sich durch Ansteckung zu verbreiten, als sehr beschränkt und bedingt zu bezeichnen, und vor Allem besonders Gleichmuth und Ruhe des Gemüthes nebst der in dem gleichen Zwecke empfohlenen angemessenen Lebensweise, bei jeder Gelegenheit als das unter allen Umständen sicherste Mittel sich vor Erkrankung zu verwahren, herauszuheben.

§. 3.

Um von dem Ausbruche der Brechruhr in einer Ortschaft schleunigst Kenntniß zu erhalten, wird allen Aerzten, Wundärzten, Seelsorgern und Ortsrichtern die verantwortliche Pflicht auferlegt, sobald zwei bis drei Erkrankungsfälle mit wäßrigem Erbrechen und Durchfall, Entstellung des Gesichts, Blau- und Kaltwerden der Hände und Füße nebst heftigen schmerzhaften Krämpfen in den Gliedmaßen in einer Ortschaft vorkommen, hierüber alsogleich der Ortsobrigkeit die Anzeige zu erstatten, während die Ortsseelsorger insbesondere auch jeden unter den vorbezeichneten und anderen auffallenden Erscheinungen erfolgten Todesfall zur Kenntniß der Ortsobrigkeit zu bringen, und diese eben so auf eine eintretende bedeutende Sterblichkeit im Orte sogleich aufmerksam zu machen haben.

§. 4.

Jede Ortsobrigkeit ist bei dem Einlangen einer solchen Anzeige verpflichtet, das im Orte oder nächstwohnende angestellte oder Privat-Sanitäts-Individuum zur dießfälligen Untersuchung und vorläufigen Hilfeleistung sogleich aufzufordern, gleichzeitig aber über den Vorfall und das vorläufig Veranlaßte dem Kreisamte die Anzeige zu erstatten; dagegen jeder von einem Dominium zu diesem Zwecke berufene Arzt oder Wundarzt dieser Aufforderung unausbleiblich und ohne dem geringsten Verzuge nachzukommen verbunden ist, und sich zur dießfälligen Reise, wenn ihm nicht gleichzeitig mit der Domi-

§. 2.

Aby wszelkiéj niespokojności umysłów ile możności przeszkodzić i uśmierzyć obawę i trwogę, będące najczęściéj najpiérwszą przyczyną wybuchu choroby, potrzeba wystawiać cholerę jako chorobę zwyczajną w naszych stronach, a nie morową, początek jéj, odwołując się do treści wzmiankowanéj powyżéj nauki, wywodzić z wpływów zewnętrznych szkodliwych, dostrzedz i najczęściej uniknąć się dających, jéj możność rozszerzania się przez zarazę wystawiać jako bardzo ograniczoną i warunkową, a szczególnie obojętność i spokojność umysłu obok zaleconego w tym samym celu stosownego trybu życia przy każdéj sposobności zalecać jako najpewniejszy środek ustrzeżenia się choroby we wszystkich okolicznościach.

§. 3.

Aby o wybuchu cholery w jakiém miejscu jak najspiesznićj mieć wiadomość, wkłada się na wszystkich lekarzów, chirurgów, księży i wójtów obowiązek pod odpowiedzialnością, ażeby, skoro się w jakiém miejscu wydarzą dwa lub trzy wypadki choroby, połączone z wodnistemi wymiotami i biegunką, ze zmienieniem twarzy, posinieniem i zziębnieniem rąk i nóg, z gwałtownym i bolesnym kurczem w członkach, zaraz o tém donieśli zwierzchności miejscowéj, plebani zaś, ażeby w szczególności o każdym wypadku śmierci, któryby się zdarzył, z przytoczonemi powyżéj albo innemi uderzającemi przypadłościami, donieśli zwierzchności miejscowéj i tę również na każdą znaczną śmiertelność w miejscu zaraz uważną zrobili.

§. 4.

Każda zwierzchność miejscowa, otrzymawszy takie doniesienie, jest obowiązana zawezwać bez zwłoki ustanowionego w miejscu albo pobliskości lekarza, albo lekarza prywatnego do rozpoznania i dania pomocy, jednocześnie zaś donieść o wypadku i poczynionych krokach Urzędowi obwodowemu; każdy zaś lekarz lub chirurg, wezwany w tym celu od dominium, powinien temu wezwaniu nieochybnie i bez najmniejszéj zwłoki zadość uczynić, i, gdyby z wezwaniem dominikalném nie przysłano po niego podwody z gminy, nająć do téj podróży własnym kosztem podwodę,

nikal-Aufforderung auch eine Gemeindefuhr beigestellt wird, einer auf eigene Kosten aufzunehmenden und in der Folge zu verrechnenden Vorspann zu bedienen hat. Sollte es das k. k. Kreisamt bei Annäherung der Cholera nöthig und angemessener finden, den einzelnen Kreis-Dominien die Sanitäts-Individuen namentlich zu bezeichnen, an die sie sich im Falle des Cholera-Ausbruches in ihrem Dominikal-Bezirke zu wenden haben, so ist sich von den Dominien an diese Bestimmung zu halten, und nur für den Fall, wenn das bezeichnete Sanitäts-Individuum von dem abgesendeten Eilboten nicht in seinem Wohnorte oder unterwegs angetroffen werden sollte, wegen sogleicher Berufung eines andern nächst domizilirenden Arztes oder Wundarztes gleichzeitig die angemessene Fürsorge zu treffen.

§. 5.

Dem k. k. Kreisamte bleibt es überlassen, mit Rücksicht auf die von einem Dominium eingebrachte Anzeige über den Krankheits-Ausbruch und die Vertrauenswürdigkeit des von dem Dominium vorläufig berufenen Sanitäts-Individuums, entweder die jedesfalls binnen der kürzesten Zeit zu erstattende Anzeige des Letzteren über den erhobenen Befund und die getroffenen Vorkehrungen abzuwarten, oder sogleich einen Kreis-Sanitäts-Beamten, oder ein anderes verläßliches Sanitäts-Individuum zur genauen Konstatirung des Vorfalles und Einleitung der nöthigen Vorkehrungen an Ort und Stelle abzusenden.

§. 6.

Findet das k. k. Kreisamt die letztgedachte Verfügung zu treffen, so hat sich der zu der betreffenden Amtshandlung bestimmte Arzt oder Wundarzt sogleich in den Krankheits-Ausbruchsort zu begeben, im Einvernehmen mit dem Dominium und dem von diesem vorläufig berufenen, etwa noch im Orte anwesenden Sanitäts-Individuum die einzelnen Umstände des betreffenden Krankheits-Ausbruches auf das Genaueste zu erheben, den Charakter der ausgebrochenen Krankheit durch sorgfältige Auffassung aller Krankheits-Erscheinungen und des bisherigen Krankheits-Verlaufes, so wie, wenn sich hiezu die Gelegenheit ergiebt, durch umständliche Verzeichnung der Obdukzions-Ergebnisse zu konstatiren, die im Heil- und Vorbauungszwecke nöthigen Einleitungen im Rückblicke auf die

a potém w rachunku podać. Gdyby c. k. Urząd obwodowy w razie zbliżania się cholery uznał potrzebę i stosowność wymienić dominiom swego obwodu lekarzów po nazwisku, do których się w razie wybuchu cholery udawać mają, dominia powinny się tego postanowienia trzymać, i tylko w razie, gdyby goniec oznaczonego lekarza w miejscu jego zamieszkania nie zastał lub w drodze nie spotkał, postarać się zaraz o wezwanie w ten moment innego w poblizkości mieszkającego lekarza lub chirurga.

§. 5.

Zależeć to będzie od Urzędu obwodowego, czy ma ze względu na doniesienie dominikalne o wybuchu choroby i na godność zaufania wezwanego od dominium lekarza, albo oczekiwać doniesienia lekarza o stanie choroby i poczynionych krokach, które w każdym razie w najkrótszym czasie przesłane być powinno, albo zaraz wysłać na miejsce urzędowego lekarza obwodowego, albo innego lekarza, na któregoby się spuścić można, dla dokładnego sprawdzenia wypadku i użycia potrzebnych środków.

§. 6.

Jeżeli c. k. Urząd obwodowy uznał potrzebę wysłania lekarza, lekarz albo chirurg, wyznaczony do téj czynności urzędowéj, ma się zaraz udać na miejsce, gdzie choroba wybuchła, w porozumieniu z dominium i z wezwanym poprzód przez dominium i może jeszcze w osadzie bawiącym lekarzem jak najdokładniéj zebrać szczególne okoliczności właściwego wybuchu choroby, sprawdzić właściwość choroby, zastanawiając się troskliwie nad wszystkiemi przypadłościami choroby i nad dotychczasowym rozwijaniem się jéj, niemniéj, gdyby się zdarzyła do tego sposobność, zapisując szczegółowo wynikłości obdukcyi, poczynić bezzwłocznie w celu leczenia i zapobieżenia chorobie potrzebne rozporządzenia ze względem na istotę choroby w szczególnych wypadkach

nähere Beschaffenheit der einzelnen Krankheitsfälle und alle Ortsverhältnisse unverzüglich zu treffen, und dem Kreisamte über den Befund und das Veranlaßte mit aller Beschleunigung einen umfassenden Bericht zu erstatten.

§. 7.

Wenn der vom Kreisamte zur Konstatirung der Epidemie bestimmte Arzt oder Wundarzt wegen zu großer Entfernung seines Wohnsitzes vom Epidemie-Orte, oder deßwegen, weil er schon mehrere Epidemien zu besorgen hat, die Behandlung der vorgefundenen Cholera-Kranken nicht selbst fortsetzen könnte, so hat er diese dem ihm von dem Kreisamte in Voraus in dem Untersuchungs-Auftrage namentlich zu bezeichnenden Sanitäts-Individuum aus der nächsten Gegend zu übertragen, zugleich die Zahl der von dem bestellten Aushilfsarzte wöchentlich vorzunehmenden Nachsichtsbesuche zu bestimmen, und Letzterm auch eine Informazion über die einzuschlagende Heilmethode und die in Anwendung zu bringenden sanitätspolizeilichen Maßregeln zu ertheilen.

§. 8.

Bei Ertheilung dieser mündlichen Instrukzion, so wie bei dem unmittelbaren eigenen Wirken am Krankenbette, soll sich zwar jeder Arzt von den durch die Erfahrung bewährten Heilgrundsätzen leiten lassen, sich jedoch bei Verordnung der Arzeneien, soviel möglich, an die allgemeine Spitals-Ordinazions-Norm, bei Kindern an die für Findlinge eingeführte besondere Ordinazions-Norm halten, und jede durch die Umstände nicht unerläßlich gebothene Darreichung zumal kostspieliger Arzeneien vermeiden. In sanitätspolizeilicher Hinsicht ist auf die erhobenen Gelegenheits-Ursachen der Krankheit und die Mittel der Entfernung oder Schwächung ihres Einflußes, auf zweckmäßige Unterbringung, Wartung und Pflege der Kranken, auf sorgfältige Reinigung und Lüftung der Krankenzimmer und des Bettzeuges, endlich auf die vorgeschriebene Behandlung der Verstorbenen das vorzüglichste Augenmerk zu richten.

§. 9.

Die von dem Kreisamte zur Konstatirung einer Epidemie und Einleitung der angemessenen sanitätspolizeilichen Vorkehrungen delegirten Sanitäts-Individuen sind für die Zweckmäßigkeit ihrer Anordnungen, die Ortsobrigkeiten dagegen für

i na wszystkie stosunki miejscowe, i przesłać urzędowi obwodowemu jak najspieszniéj obszerne sprawozdanie o stanie rzeczy i poczynionych rozporządzeniach.

§. 7.

Gdyby lekarz albo chirurg, przeznaczony od Urzędu obwodowego do sprawdzenia epidemii, dla wielkiéj odległości swego miejsca zamieszkania od miejsca epidemią nawiedzonego, albo też z powodu, że już ma sobie kilka epidemij zleconych, leczeniem chorych na cholerę, których zastał, sam dłużéj trudnić się nie mógł, powinien to zdać na lekarza z najbliższéj okolicy, którego mu Urząd obwodowy naprzód w poleceniu rozpoznania po nazwisku wymienił, wyznaczając oraz lekarzowi pomocniczemu liczbę odwiedzin na tydzień i udzielając mu informacyi co do sposobu leczenia i użycia środków pod względem policyi zdrowia.

§. 8.

Udzielając téj ustnéj instrukcyi, tudzież będąc bezpośrednio sam czynny przy łożu chorego, powinien się wprawdzie każdy lekarz powodować stwierdzonemi przez doświadczenie zasadami leczenia, zapisując atoli lekarstwa, trzymać się ile możności powszechnych przepisów dla szpitalów o ordynowaniu lekarstw, co do dzieci trzymać się osobnych dla podrzutków wprowadzonych przepisów ordynowania, i unikać wszelkiego zadawania zwłaszcza drogich lekarstw, jeżeli go okoliczności nieodbicie nie nakazują.

We względzie policyi zdrowia należy największą zwrócić uwagę na dostrzeżone okazyjonalne przyczyny choroby i na środki odwrócenia lub osłabienia jéj wpływu, na stosowne umieszczenie, obsługę i pielęgnowanie chorych, na troskliwe czyszczenie i przewietrzanie izb, w których chorzy leżą, i pościeli, wreszcie na przepisane postępowanie z trupami.

§. 9.

Lekarze, wysłani z ramienia Urzędu obwodowego dla sprawdzenia epidemii i przedsięwzięcia stosownych środków pod względem policyi zdrowia, są odpowiedzialni za stosowność swoich zarządzeń, zwierzchności miejscowe zaś

die pünktliche Ausführung der Letzteren verantwortlich, daher auch alle zur Besorgung der Epidemien verwendeten Wundärzte den Ersteren in medizinisch-wissenschaftlicher, den Letzteren aber in sanitätspolizeilicher Hinsicht untergeordnet.

Das k. k. Kreisamt hat mit genauer Berücksichtigung aller Umstände über den dießfälligen Antrag des Kreisarztes zu bestimmen, ob und in welchen Zeiträumen der leitende Arzt den Epidemie-Ort ferner zu besuchen hat, während Letzterer bei Gelegenheit der Nachsichtsreisen sich von der Zweckmäßigkeit der Ordinazionen des Aushilfs-Wundarztes und von der entsprechenden Handhabung der eingeleiteten sanitätspolizeilichen Maßregeln die genaueste Ueberzeugung zu verschaffen, und etwa entdeckte Gebrechen sogleich abzustellen, oder nach Umständen bei dem k. k. Kreisamte zur Abstellung in Antrag zu bringen verpflichtet ist.

§. 10.

Wenn in irgend einer Gegend des Kreises die Zahl der Epidemien bedeutend, und der gewöhnliche Wohnort eines mit Beruhigung verwendbaren Sanitäts-Individuums weit entfernt ist, so soll, um den Kranken leichter und mit Zeitersparniß Hilfe leisten zu können, ein Aushilfsarzt oder Wundarzt im Mittelpunkte der von der Epidemie betroffenen Gegend für die Zeit der Epidemie-Dauer exponirt, und ihm eine leicht wöchentlich mehrmal zu bereisende Anzahl der Epidemie-Orte zur Beaufsichtigung zugewiesen werden.

Sollte bei dem Umsichgreifen der Epidemien in einer Kreisgegend die zweckmäßige Krankenbehandlung durch die in derselben Gegend ansäßigen angestellten und Privat-Sanitäts-Individuen unmöglich werden, so hat das k. k. Kreisamt durch dem Bedarfe der einzelnen Gegenden entsprechende Vertheilung der in andern Kreisgegenden disponiblen Sanitäts-Individuen sogleich Abhilfe zu treffen, und erst dann, wenn auch diese nicht zureichen sollten, um Entsendung auswärtiger Aushilfsärzte bei der Landesstelle einzuschreiten.

§. 11.

Die Kreis-Sanitäts-Individuen und die eigends bestellten Aushilfsärzte und Wundärzte haben Armen unentgeltlich Hilfe zu leisten, wobei man sich vorsieht, daß auch Privatärzte der in ihrem Berufe liegenden dießfälligen Verpflichtung

za ścisłe wykonanie tychże; dla tego też wszyscy do leczenia epidemii użyci chirurgowie zależą we względzie medyczno-naukowym od lekarzów, we względzie policyi zdrowia zaś od zwierzchności miejscowych.

C. k. Urząd obwodowy, uwzględniając ściśle wszystkie okoliczności, powinien na dotyczący wniosek lekarza obwodowego postanowić, czy i w jakich okresach czasu lekarz kierujacy ma nadal odwiedzać miejsce od epidemii nawiedzone, lekarz zaś jest obowiązany, odbywając podróże dla doglądnienia, przekonać się jak najdokładniéj o stosowności ordynacyj chirurga do pomocy dodanego i o należytém przeprowadzaniu środków policyi zdrowia, a dostrzeżone może wady zaraz usunąć, albo według okoliczności wnieść u c. k. Urzędu obwodowego o usunienie onych.

§. 10.

Jeżeli w jakiejkolwiek okolicy obwodu liczba epidemij jest znaczna, a zwyczajne miejsce zamieszkania lekarza, któregoby z zaspokojeniem użyć można, odległe, potrzeba w celu dania chorym łatwiéj i spiesznéj pomocy, ustanowić na czas trwania epidemii lekarza pomocniczego, albo chirurga w środkowym miejscu okolicy, od epidemii nawiedzonéj, przydzielając mu do oglądania liczbę miejsc od epidemii nawiedzonych, któreby z łatwością co tydzień po kilka razy mógł odwiedzić.

Gdyby w razie szerzenia się epidemij w jakiéj okolicy obwodu należyte leczenie chorych zamieszkałym w téj okolicy tak z urzędu postanowionym, jako też prywatnym lekarzom niemożliwém się stało, c. k. Urząd obwodowy powinien zaraz zaradzić temu, rozdzielając lekarzów, będących do dyspozycyi w innych stronach obwodu, stosownie do potrzeby szczególnych okolic, i dopiero, gdyby i ci nie mogli wystarczyć, udać się do Rządu krajowego o przysłanie zkąd innąd lekarzów do pomocy.

§. 11.

Lekarze obwodowi i ustanowieni umyślnie lekarze pomocniczy i chirurgowie mają ubogim nieść pomoc bezpłatnie; Rząd krajowy spodziewa się atoli, że i lekarze prywatni dopełnią sumiennie swojéj z powołania powinności.

gewissenhaft nachkommen werden. Die Arzeneiköſten werden, so weit es Arme betrifft, nach den für Epidemien überhaupt bestehenden Direktiven bedeckt.

§. 12.

Die nöthigen Arzeneien sind entweder aus nahen öffentlichen Apotheken, oder aus den nächsten Hausapotheken der Landwundärzte zu beziehen. In Ortschaften, welche sowohl von einer öffentlichen Apotheke, als von dem Wohnorte eines zur Haltung einer Hausapotheke berechtigten Wundarztes weit entfernt sind, kann auch eine kleine Noth-Apotheke mit den bei Behandlung der Cholera gewöhnlich und dringend nöthigen Arzeneien versehen, unter verantwortlicher Obhut der Ortsobrigkeit für die Dauer der Epidemie errichtet werden. Auch haben zur Bereisung mehrerer Epidemie-Orte bestimmte Sanitäts-Individuen auf ihren dießfälligen Reisen einen kleinen Vorrath der bei Behandlung der betreffenden Krankheit häufig nöthigen, namentlich aber der heroischen, und überhaupt solcher Mittel, deren Verabreichung in Abwesenheit eines Arztes Profanen nicht anvertraut werden kann, mitzuführen, um überall, wo es nöthig wird, nicht nur mit Rath, sondern auch mit den nöthigen Arzeneimitteln den neu vorkommenden Cholera-Kranken ohne Zeitverlust beistehen zu können.

Bezüglich der Verrechnung der aus öffentlichen oder Haus-Apotheken der Landwundärzte verabfolgten Arzeneien bleiben die dießfalls bestehenden Vorschriften in Wirksamkeit; dagegen Arzeneien, welche aus dem im Epidemie-Orte deponirten Arzenei-Vorrathe, oder aus der Reiseapotheke des behandelnden Sanitäts-Individuums verabreicht werden, von diesem unter Beibringung des Arzeneifassungsscheines, und der sowohl von dem Dominium als von dem Ortsseelsorger bestätigten Nachweisung der wirklichen Arzenei-Verwendung zu verrechnen sind.

§. 13.

Der Arzt oder Wundarzt, der eine Cholera-Epidemie als solche konstatirt hat, ist verpflichtet, im Einvernehmen mit der Ortsobrigkeit sogleich die nöthige Anzahl brauchbarer und humaner Krankenwärter zu bestellen, und diese für den Zweck einer entsprechenden Krankenpflege praktisch abzurichten; auch hat er unter Mitwirkung der Ortsobrigkeit für die zeitliche Beischaffung aller übrigen materiellen Mittel der Krankenbe-

Wydatki na lekarstwa dla ubogich zastąpione będą w sposób dla epidemij w ogólności przepisany.

§. 12.

Lekarstwa należy brać albo z poblizkich apték publicznych, albo z najbliższych domowych aptek chirurgów, na prowincyi mieszkających. W miejscach tak od aptéki publicznéj, jako też od miejsca zamieszkania chirurga, do utrzymywania aptéki domowéj upoważnionego, daleko odległych, można pod dozorem i odpowiedzialnością zwierzchności miejscowéj założyć na czas epidemii aptéczkę tymczasową, zaopatrzoną w zwyczajne i koniecznie do leczenia cholery potrzebne lekarstwa. Lekarze też, wyznaczeni do objeżdżania kilku miejsc od epidemii nawiedzonych, powinni w swoich objażdżkach wozić z sobą mały zapas często do leczenia téj choroby potrzebnych lekarstw, mianowicie zaś gwałtownie działających i w ogólności takich środków, których zadawania w nieobecności lekarza nie można powierzać nielekarzom, aby wszędzie, gdzie tego potrzeba, nietylko radą, ale i stosownem lekarstwem bez straty czasu przyjść w pomoc świeżo zapadłemu na cholerę.

We względzie rachunku z lekarstw, wydanych z aptek publicznych albo domowych aptek chirurgów na wsi mieszkających, należy się trzymać odnoszących się do tego przedmiotu przepisów obowiązujących; rachunek z lekarstw zaś, branych z zapasu w miejscu panującéj epidemii złożonego, albo z aptéczki podróżnéj lekarza leczącego, poda tenże, załączywszy poświadczenie na brane lekarstwa i wykaz rzeczywiście użytych lekarstw, potwierdzony przez dominium i plebana miejscowego.

§. 13.

Lekarz lub chirurg, który, sprawdzając epidemiję, uznał ją za cholerę, jest obowiązany, zniósłszy się z zwierzchnością miejscową, przyjąć zaraz potrzebną ilość sposobnych i ludzkich posługaczów do chorych i przyuczyć ich praktycznie do dobréj obsługi chorych, powinien także przy pomocy zwierzchności miejscowéj postarać się o przysporzenie zawczasu wszelkich innych środków materyjalnych do le-

handlung in der Absicht thätige Sorge zu tragen, damit jedem neu Erkrankten die dringend nöthige erste Hilfe ohne dem geringsten Aufschub zugewendet werden kann.

Wie diese zu leisten ist, wurde in der abgesonderten Belehrung angedeutet, daher die Bewohner durch Vermitttlung des Ortsseelsorgers zur Beherzigung der dort enthaltenen Rathschläge aufzufordern, und diesen jene besonderen Anordnungen beizufügen sind, die mit Rücksicht auf die Eigenthümlichkeit der in einzelnen Ortschaften auftretenden Krankheit von dem betreffenden Sanitäts-Individuum nöthig erkannt werden.

§. 14.

Eine besondere Aufmerksamkeit hat insbesondere der die Epidemie konstatirende Arzt im Einvernehmen mit der Orts-Obrigkeit der zweckmäßigen Unterbringung der Kranken zu widmen, daher dort, wo sich ein Mangel an Unterbringungsorten für Kranke herausstellt, die Unterkunftslosen, namentlich aber Dienstbothen, durchwandernde Gesellen ꝛc., welche in den Wohnungen nicht verpflegt werden können, entweder in schon vorhandenen Spitälern, oder in dringenden Fällen in eigends dazu schnell einzurichtenden Nothspitälern zu unterbringen sind.

Bei Unterbringung der Kranken in einem solchen Spitale hat jedoch kein Zwang einzutreten, während daher diese vorzugsweise nur zur Unterbringung unterstandsloser Individuen und hilfloser Reisenden, deren herzlose Abschiebung oder Weiterbeförderung im Erkrankungsfalle an dem daran Schuldtragenden schwer geahndet werden müßte, bestimmt bleiben, wird es in den meisten, besonders aber in den kleineren Ortschaften, schon wegen der gegen Spitäler noch bestehenden Vorurtheile, zweckdienlicher, und eine den Heilzweck fördernde Betreuung der Kranken mehr zu erwarten seyn, wenn bei Erkrankung der Aeltern oder bei zu großer Ueberfüllung einzelner Wohnungen, die Kinder oder andere Familienglieder einstweilen bei Nachbarsleuten unterbracht, und in Erkrankungsfällen mehrerer Familienglieder die Unterbringung der Einzelnen bei Verwandten ꝛc. eingeleitet wird.

§. 15.

Schon bei Annäherung der Cholera und um so mehr während des Krankheits-Vorkommens im Orte, ist von den Ortsobrigkeiten ein verdoppeltes Augenmerk darauf zu richten, daß kein ungenußbares und gesundheitsschädliches Obst, Fleisch, Mehl, Brod oder anderes Nahrungsmittel verkauft und kon-

czenia chorych, a to w tym celu, aby każdy chory piérwszą nieodbicie potrzebną pomoc bez najmniejszéj zwłoki otrzymał.

Jak ją nieść należy, namieniono w osobnéj nauce; potrzeba więc za pośrednictwem plebanów miejscowych wzywać mieszkańców do uwzględnienia zawartych w niéj rad i szczególnych rozporządzeń, jakie lekarz ze względem na właściwość pojawiającéj się w tém lub owém miejscu choroby za potrzebne uzna.

§. 14.

Szczególniejszą uwagę powinien osobliwie lekarz, rozpoznający epidemiję, zwrócić w porozumieniu z zwierzchnością miejscową na stosowne pomieszczenie chorych; tém więc, gdzieby się brak miejsca do pomieszczenia chorych okazał, potrzeba niemających przytułku, osobliwie zaś sług, wędrującą czeladź i t. p., niemogących mieć starania w domu, umieszczać albo w pozakładanych już szpitalach, albo w szpitalach, które w nagłéj potrzebie umyślnie czém prędzéj pozakładać należy.

Umieszczając chorych w takim szpitalu, nie powinno się używać przymusu; podczas więc, gdy te szpitale służyć mają przedewszystkiém do umieszczenia w nich osób bez przytułku i podróżnych, niemających pomocy, których nieludzkie odesłanie szupasem lub wyprawienie w razie zasłabnienia w dalszą drogę musiałoby na winnych temu ściągnąć karę, będzieto w bardzo wielu miejscach, szczególnie małych, już z powodu napotykanego jeszcze uprzedzenia przeciwko szpitałom korzystnéj i przyczyni się bez wątpienia niemało do obudzenia zaufania, do wyzdrowienia tak potrzebnego, jeżeli w razie choroby na rodziców albo w razie zbytniego przepełnienia mieszkań dzieci albo inni członkowie rodziny będą tymczasem u sąsiadów pomieszczeni, a w razie choroby na kilku członków rodziny poczynione kroki dla pomieszczenia ich zosobna u krewnych.

§. 15.

Już za zbliżaniem się cholery, a tém bardziéj w razie zjawienia sie jéj we wsi, zwierzchność miejscowa powinna podwojoną zwrócić uwagę na to, aby nie przedawano i nie spożywano owoców będących nie do użycia i szkodliwych, takiegoż mięsa, maki, chleba lub innéj żywności; należy

sumirt werden; auch ist für eine gute Beschaffenheit des Trinkwassers zu sorgen, daher die zeitgemäße Reinigung der Brunnen und sonstigen Wasserbehälter nicht zu verabsäumen.

§. 16.

Für die Unterstützung der Armen ist während der Epidemie-Dauer unter Mitwirkung der Seelsorger entweder durch Vorschüsse aus disponiblen Armen-Unterstützungsfonden, oder durch freiwillige Geschenke der Herrschaftsbesitzer und anderer Vermöglichen, durch Sammlungen ꝛc. täthige Sorge zu tragen, daher bei jeder Gelegenheit auf Erweckung des Wohlthätigkeitssinnes hinzuwirken; und während insbesondere erwartet wird, daß die Dominien und Ortsobrigkeiten sich der Hilflosen auf jede thunliche Art annehmen, und sie auf das thätigste unterstützen werden, wird es den Ortsgemeinden obliegen, für die Einbringung der Fechsung solcher Familien zu sorgen, welche krankheitshalber die Ernte nicht besorgen könnten.

§. 17.

Die Dominien und Ortsobrigkeiten sind verhalten, Hausirer, Bettler und dienstlos herumziehende Menschen möglichst vom Orte hintanzuhalten, die nöthige Reinlichkeit auf den Strassen und in der Umgebung der Wohnhäuser zu überwachen, bei vorkommender Ueberfüllung enger dumpfer Wohnungen die möglichste Abhilfe zu treffen, für Unterbringungsorte der Kranken, Beischaffung des nöthigen Arzeneivorrathes und die nöthige Krankenpflege Fürsorge zu tragen, und überhaupt alle von dem betreffenden Sanitäts-Individuum anzugebenden besonderen sanitätspolizeilichen Maßregeln zu leiten, und deren genauen Vollzug zu überwachen.

§. 18.

Damit, wenn mehrere Sterbefälle rasch nach einander folgen, durch das oftmalige zeremonielle Versehen der Sterbenden, und durch das anhaltende Läuten der Sterbeglocke nicht Angst und Entsetzen unter den Insassen erregt, und dadurch die Anlage zum Krankheits-Ausbruche oder selbst dieser hervorgerufen werde, hat jedes durch des Rituale nicht strenge gebotene Gepränge bei dem Versehen mit den heiligen Sterbesakramenten während der Dauer der Epidemie im Orte zu unterbleiben, und es soll auch die Sterbeglocke nur Morgens und Abends für die Verstorbenen geläutet werden.

téż mieć staranie o dobrą wodę do picia, a więc nie zaniedbywać wyczyszczenia w należytym czasie studzień i innych zbiorników wody.

§. 16.

O wsparcie dla ubogich podczas epidemii potrzeba przy pomocy duchownych czynnie postarać się czyto przez wzięcie zaliczki z funduszów na wsparcie ubogich, czyto przez uzyskanie dobrowolnych na ten cel darów od właścicielów dóbr i innych osób zamożniejszych, czy też przez składki i t. p., i dla tego przy każdéj sposobności działać na obudzenie chęci do dobroczynności; i gdy Rząd krajowy szczególniéj oczekuje, że dominia i zwierzchności miejscowe ile możności opiekować się będą zostającymi bez pomocy i wspiérać ich jak najczynniéj, powinnością gmin będzie zająć się zbiorem plonu takich rodzin, któreby go dla słabości uskutecznić nie mogły.

§. 17.

Dominia i zwierzchności miejscowe są obowiązane nie przypuszczać ile możności do wsi krobników czyli handlarzów krubczanych, żebraków i wałęsających się bez służby ludzi, czuwać nad utrzymaniem ochędóstwa po ulicach i około domów, w razie przepełnienia ciasnych stęchłych mieszkań ile możności zaradzać temu, starać się o miejsce do pomieszczenia chorych, o dostarczenie potrzebnego zapasu lekarstw i o pielęgnowanie chorych i w ogólności kierować wszelkiemi szczególnemi środkami, jakie właściwy lekarz zaleci, i czuwać nad ich wykonaniem,

§. 18.

Aby w razie, gdyby kilka przypadków śmierci szybko po sobie zaszło, częste ceremonijalne opatrywanie umierających sakramentami i ciągłe wydzwanianie umarłym nie obudzało trwogi i przerażenia pomiędzy mieszkańcami i nie usposabiało do choroby, albo nie wywołało samejże choroby, powinna wszelka, rytuałami ściśle nie nakazana okazałość przy opatrywaniu chorych św. sakramentami w ciągu epidemii w miejscu ustać, a i dzwonić umarłym nie należy tylko rano i wieczorem.

Die Leichen der Verstorbenen sind wenigstens durch 3 Stunden nach erfolgtem Tode im Krankenbette zu belassen, hierauf entweder in einem dazu geeigneten Lokale des betreffenden Hauses, oder in der Leichenkammer des Ortes aufzustellen, und daselbst von den Angehörigen oder bestellten Leichenwächtern durch die nachfolgenden 45 Stunden zu beobachten; inzwischen aber die geräumten Wohnzimmer der Verstorbenen zu lüften, Räucherungen mit Essig oder Wachholderholz in denselben vorzunehmen, das Bettstroh zu vertilgen, das Bettzeug durch Lüften, Ausräuchern und Ausklopfen, die Bett- und Leibwäsche durch Auslaugen und Waschen zu säubern, endlich der verunreinigte Fußboden, die Bettstätte und anderes Geräthe durch Waschen und Scheuern mit Sand zu reinigen.

Die Einsegnung und Beerdigung der Verstorbenen hat nach Ablauf der gesetzmäßigen Zeitfrist in der gewöhnlichen Art und auf dem allgemeinen Leichenhofe zu geschehen, und es ist nur darauf zu sehen, daß die hie und da noch üblichen Todtenmahle, um die während der Epidemie besonders schädlichen Diätfehler zu vermeiden, überall unterbleiben.

§. 19.

Die Leitung der vorgedachten sanitätspolizeilichen Maßregeln kömmt den Ortsobrigkeiten in erster und dem Kreisamte in zweiter Instanz zu, daher sich das Kreisamt von der Zweckmäßigkeit und der Befolgung der dießfälligen Anordnungen zu überzeugen, und gegen saumselige Ortsobrigkeiten mit entsprechender Strenge das Amt zu handeln hat.

Zur Einholung dieser Ueberzeugung sind die von den Kreiskommissären, dem Kreisarzte und andern Kreisamts-Beamten aus anderen Diensteśrücksichten im Kreise vorzunehmenden Reisen zu benützen, doch bleibt es dem Herrn Kreisvorsteher unbenommen, bei hiezu vorliegendem wichtigen Anlaße auch eigends zu diesem Zwecke ein Amts-Individuum zu verwenden.

§. 20.

Die Auslagen, welche durch die bei Cholera-Epidemien in den Ortschaften erforderlichen Vorkehrungen, nämlich durch die Errichtung von Spitälern, durch Pflege und Beköstigung der armen Kranken, durch Reinigungs-Erfordernisse, Beischaffung der Todtenwägen u. dgl. herbeigeführt werden, sind nach der mit der Verordnung der Provinzial-Sanitäts-Kommis-

Zwłoki umarłych należy przynajmniej przez trzy godziny po śmierci zostawić w łożu śmiertelném, potém wystawić je w stosownem do tego miejscu właściwego domu, albo w trupialni miejscowéj, gdzie je albo krewni albo przyjęci do tego ludzie przez 45 następujących godzin pilnować mają; tymczasem zaś przewietrzać wypróżnione izby zmarłych, wykadzać je octem albo drzewem jałowcowém, zniszczyć słomę z posłania, oczyszczać pościel, przewietrzając, kadząc i trzepiąc ją, bieliznę zaś zoląc (mocząc w ługu) i piorąc ją, nakoniec myjąc i szorując podłogi, łóżka i inne sprzęty piaskiem.

Pokropienie i pogrzebanie umarłych ma się odbywać po upływie prawem przepisanego czasu zwyczajnym sposobem na powszechnym cmętarzu, tego tylko przestrzegać należy, aby zwyczajne jeszcze tu i owdzie stypy nigdzie nie odbywały się, a to dla uniknienia szczególnie podczas epidemii szkodliwych wykroczeń przeciwko dyjecie.

§. 19.

Kierunek wymienionych powyżéj środków policyi zdrowia należy do zwierzchności miejscowych w piérwszéj, a do Urzędu obwodowego w drugiéj instancyi, dla tego Urząd obwodowy powinien się przekonać o stosowności i wykonywaniu dotyczących rozporządzeń, i z opieszałemi zwierzchnościami miejscowemi postąpić sobie z stosowną surowością.

Do takiego przekonania się posłużą podróże komisarzów obwodowych, lekarza obwodowego i innych urzędników, z innych względów służbowych odbywać się mające, przełożonemu Urzędu obwodowego wolno atoli w razie ważnego powodu wysłać umyśnie w tym celu urzędnika.

§. 20.

Wydatki, jakie pociągają za sobą środki użyte podczas panującej po wsiach cholery epidemicznéj, jakoto: zakładanie szpitalów, pielęgnowanie i żywienie ubogich chorych, rzeczy potrzebne do czyszczenia, sprawienie karawanów i t. d., mają być stosownie do najwyższéj uchwały z dnia 7. Listopada 1831, ogłoszonéj rozporządzeniem prow. komisyi

sion vom 28. November 1831 Zahl 7927 bekannt gemachten Allerhöchsten Entschließung vom 7. November 1831, von den betreffenden Gemeinden und im Wege der Privatwohlthätigkeit zu decken.

§. 21.

Ist eine angezeigte Brechruhr-Epidemie als solche ärztlich konstatirt worden, so ist nebst dem laut §. 6 von dem untersuchenden Arzte zu erstattenden, die Anlässe der Entwicklung und Verbreitung der Krankheit, die Krankheitszeichen, das eingeschlagene Heilverfahren und die eingeleiteten sanitätspolizeilichen Maßregeln umfassenden Befundberichte, von dem die Krankenbehandlung fortsetzenden Sanitäts-Individuum bis zum Erlöschen der betreffenden Epidemie alle 8 Tage ein Kranken-Rapport dem Kreisamte zu überreichen.

Die vorgedachten Befundberichte sind auf den zu diesem Zwecke für alle Epidemien eingeführten Druckbögen zu entwerfen, wobei es jedoch dem Befundleger unbenommen bleibt, jene Umstände und Verhältnisse, die er umfassender, als es der Raum des Befundbogens gestattet, behandeln zu sollen glaubt, in einem besondern Beilagebogen darzustellen, oder in einen besonderen Einbegleitungsbericht aufzunehmen.

Zur Verfassung der achttägigen Rapporte wurden besondere Druckformularien bestimmt, welche das k. k. Kreisamt nach Bedarf unmittelbar von der Gubernial-Expedits-Direkzion zu beziehen, und den zur Behandlung der Brechruhr-Epidemien zu verwendenden Sanitäts-Individuen zum angemessenen Gebrauche rechtzeitig zuzuwenden hat.

§. 22.

Wie die einzelnen Kolonnen der Kranken-Rapporte auszufüllen sind, ist aus der Ueberschrift der ersteren deutlich zu entnehmen, es erübrigt daher in dieser Beziehung nur zu bemerken:

a) daß in der ersten Kolonne alle Dominien, und in der zweiten Kolonne alle Ortschaften, in denen der Rapportleger Brechruhr-Epidemien beaufsichtet, in chronologischer Reihenfolge, das ist: so wie der Epidemie-Ausbruch der Zeit nach erfolgte, namentlich anzuführen, und in den nachfolgenden Kolonnen alle sich auf die einzelnen Epidemien beziehenden nummerischen Daten anzusetzen sind;

zdrowia z dnia 28. Listopada 1831 do l. 7927, przez właściwe gminy i z dobroczynnych darów pokryte.

§. 21.

Jeżeli epidemiję, o której jako o cholerze epidemicznej doniesiono, lekarz za takę uznał, to oprócz zdania sprawy, jakie według §. 6. ma dać lekarz rozpoznający o powodach wszczęcia i szerzenia się choroby, o znamionach choroby, o użytym sposobie leczenia i środkach przedsięwziętych pod względem policyi zdrowia, powinien lekarz trudniący się dalej leczeniem chorych, aż do ustania epidemii, co ośm dni przesełać Urzędowi obwodowemu raport.

Wzmiankowane powyżej zdanie sprawy z istoty rzeczy ułożone być ma na zaprowadzonych w tym celu dla wszystkich epidemij arkuszach drukowanych, zostawiając sprawozdawcy wolność przedstawienia na osobnym załączyć się mającym arkuszu, albo w osobnej przyłączonej relacyi, owych okoliczności i stosunków, które obszerniej traktować sądzi być powinnością, aniżeliby tego miejsce w arkuszu na sprawozdanie dozwalało.

Na układanie ośmiodniowych raportów przeznaczono osobne formularze drukowane, które Urząd obwodowy w miarę potrzeby ma bezpośrednio od dyrekcyi ekspedytury gubernialnej sprowadzać i udzielać zawczasu do stosownego użytku lekarzom, do leczenia cholery epidemicznej użyć się mającym.

§. 22.

Jak która z rubryk raportów o chorobie ma być zapełniona, okazuje się jasno już z samych rubryk (kolumn), pozostaje więc w tym względzie tylko dodać:

a) że w pierwszej rubryce mają być wymienione wszystkie dominija, a w drugiej rubryce wszystkie wsie, w których relacyjonujący epidemii cholerycznej dogląda, a to porządkiem chronologicznym, to jest: tak, jak wybuch epidemii z kolei czasu nastąpił, w następujących zaś rubrykach wszelkie do pojedynczych epidemij odnoszące się dane liczebne;

b) daß in allen für die nummerischen Daten bestimmten Kolonnen alle Cholera-Kranken, gleichviel, ob sie in der Behandlung des Rapportlegers, eines selbst gewählten Arztes, oder in gar keiner ärztlichen Pflege standen, zu berücksichtigen sind;

c) daß, wenn die Epidemie in einer Ortschaft erlischt, diese in dem Rapporte nicht auszulassen, sondern mit entsprechender Ausfüllung der Kolonnen 10, 11 und 12 in der Absicht in dem Rapporte bis zum Erlöschen der Krankheit in dem ganzen Epidemie-Bezirke des Raportlegers fortan auszuweisen sei, damit aus der auf jedem Rapporte zu bewirkenden Hauptsummirung der Krankenzahl jederzeit die Zahl aller seit dem Epidemie-Ausbruche vorgekommenen Erkrankungs-, Genesungs- und Sterbe-Fälle ersehen werden kann;

d) daß endlich jene Ortschaften, in denen allenfalls ein wiederholter Krankheits-Ausbruch Statt fand, neuerdings in den Rapport aufzunehmen und die nummerischen Daten des zweiten, ohne Rücksicht auf die des ersten Krankheitsausbruchs, durch alle Kolonnen des Rapportes durchzuführen sind.

§. 23.

Damit aber eine gleichzeitige Uebersicht der Ergebnisse der einzelnen Epidemien erlangt werden kann, hat der Rapport-Abschluß jedesmal am Sonnabend zu geschehen, und ist sonach der mit dem auf den betreffenden Samstag fallenden Datum versehene Rapport sogleich dem Kreisamte einzusenden.

§. 24.

Jeder achttägige Kranken-Rapport ist dem Kreisamte mittelst eines Berichtes vorzulegen, welcher

1. eine kurze, bündige, klare Darstellung des ganzen Standes und der Ausbreitung der Epidemie in dem ganzen Epidemie-Bezirke des Rapportlegers zu enthalten hat, wobei insbesondere die Zahl der in der betreffenden achttägigen Periode vorgekommenen Erkrankungs-, Genesungs- und Todesfälle, im Vergleiche zur letzt vorangegangenen Rapportwoche, das günstigere oder ungünstigere Mortalitäts-Verhältniß, die intensive Ab- oder Zunahme der Erkrankungen, die Bezeichnung der Ortschaften, in denen die Krankheit am bösartigsten oder am gelindesten auftritt,

b) że we wszystkich rubrykach, przeznaczonych na dane liczebne, uwzględniać należy wszystkich chorych na cholerę, bez różnicy, czy ich leczył relacyjonujący, czy lekarz przez chorych samych wybrany, czy też nikt;

c) że, gdyby epidemija w jakiéj wsi ustała, ta wieś w raporcie nie ma być opuszczona, lecz po stosownem zapełnieniu rubryk 10., 11. i 12. w raporcie relacyjonującego w tym celu aż do ustania choroby w całym okręgu epidemii ciągle przytaczana, ażeby z głównego zesumowania w każdym raporcie liczby chorych zawsze okazywała się liczba wszystkich osób, które od wybuchu epidemii zachorowały, wyzdrowiały lub umarły;

d) że nakoniec owe wsie, w którychby może choroba powtórnie wybuchła, na nowo mają być wzięte do raportu, a dane liczebne powtórnego wybuchu choroby bez względu na dane liczebne z piérwszego jéj wybuchu przez wszystkie rubryki raportu przeprowadzone.

§. 23.

Aby zaś można mieć jednoczesny przegląd wypadków szczególnych epidemij, raport zawsze w sobote zamykać i, opatrzywszy go datą właściwéj soboty, zaraz Urzędowi obwodowemu przeséłać należy.

§. 24.

Każdy ośmiodniowy raport o chorobie ma być Urzędowi obwodowemu w relacyi przedłożony, która

1. zawierać ma krótkie, zwięzłe, jasne skreślenie całego stanu i rozszerzenia się epidemii w całym okręgu epidemicznym relacyjonującego; w téj relacyi należy szczególniéj mieć wzgląd na liczbę osób, które w właściwym ośmiodniowym okresie zachorowaly, wyzdrowiały lub umarły, w porównaniu z poprzednim tygodniem raportowym, na lepszy lub gorszy stosunek śmiertelności, na mocne ubywanie lub wzmaganie się wypadków choroby, wymieniając wsie, w których choroba najsrożéj lub najłagodniéj pojawia się,

und die Angabe, welche Klasse von Ortsbewohnern in Bezug auf Alter, Geschlecht, Beschäftigung und Lebensweise am häufigsten erkrankte, zu berücksichtigen ist.

2. Hat dieser Bericht die Angabe der beobachteten Abweichungen des Krankheits-Verlaufes und der vorgekommenen ungewöhnlichen, so wie der etwa ausbleibenden als pathognomisch angesehenen Krankheits-Erscheinungen, dann die Bezeichnung der beobachteten Krankheits-Komplikazionen zu enthalten, so wie in demselben ferner das Verhalten der Cholera zu den interkurrirenden Krankheiten und dieser zu der ersteren, die von der gewöbnlichen etwa abweichende Krankheisdauer, die sich als günstig oder ungünstig darstellenden besonderen prognostischen Zeichen, die Krankheitsausgänge und Nachkrankheiten, endlich das Verhalten der Rekonvaleszenz auszuheben sind.

3. In dem das Heil-Verfahren betreffenden Theile desselben Berichtes sind die beobachteten allgemeinen und besonderen Heilanzeigen, so wie die eingeschlagenen Heilmethoden, dann die in Anwendung gezogenen Arzeneimittel mit Rücksicht auf die nach Verschiedenheit des Heftigkeitsgrades, des besonderen Charakters, des Zeitraums und der Komplikazion der Krankheit, dann der Individualität des Kranken gewählte Form, Gabe, Verbindung und Anwendung, die Umstände, unter denen sich irgend eine Heilmethode oder ein einzelner Arzeneikörper besonders wirksam zeigte, ferner die Behandlungsart der Nachkrankheiten und das diätetische Verhalten kurz, deutlich und kunstgerecht auseinander zu setzen.

4. In Bezug auf sanitätspolizeiliche Vorkehrungen ist endlich alles dasjenige, was im Zwecke der Beschränkung der Weiterverbreitung und der Unterdrückung der Epidemie, rücksichtlich der zweckmäßigen Krankenpflege, der Leichenbehandlung u. s. w. neu einzuführen oder abzustellen nothwendig befunden worden ist, zu bemerken, und insbesondere gewissenhaft anzuzeigen, ob die zur Leitung und Ausführung der sanitätspolizeilichen Maßregeln berufenen Organe ihrer Pflicht gehörig nachkommen, und ob sich nicht die Herbeischaffung verschiedener Erfordernisse der Krankenpflege oder die Einleitung besonderer Vorkehrungen in einzelnen Epidemie-Orten nothwendig darstellt.

i wyszczególniając, jaka klasa mieszkańców co do wieku, płci, zatrudnienia i sposobu życia najczęściéj zapada na chorobę epidemiczną.

2. Relacyja ta ma zawiérać skreślenie dostrzeganych różnic w chorobie w ciągu jéj trwania i przypadłości nadzwyczajnych, równie jak i przypadłości, które, za patognomiczne uznane, może się nie objawiły, tudzież orzeczenie postrzeganych komplikacyj choroby, niemniéj stosunek, jak się ma cholera do wmieszywających się do niéj chorób, a te do cholery, różniący się może od zwyczajnego czas trwania choroby, szczególne znaki przepowiednie, które się dobremi lub złemi okazują, ostateczny obrót choroby, nakoniec co się dzieje podczas przychodzenia chorego do zdrowia.

3. W części relacyi o postępowaniu lekarskiém należy wyłożyć krótko, jasno i po lekarsku uważane ogólne i szczególne znamiona wyzdrowienia, użyte sposoby leczenia, użyte lekarstwa ze względem na formę, dozę, połączenie i zastosowanie ich podług różności stopnia gwałtowności choroby, jéj szczególnego charakteru, czasu trwania i komplikacyi, okoliczności, w których się jaki sposób leczenia albo jakie lekarstwo szczególnie skuteczném okazało, niemniéj sposób leczenia następujących po tém chorób i postępowanie pod względem dyjety.

4. Co do środków policyi zdrowia należy wreszcie namienić o wszystkiém, co dla przeszkodzenia szerzeniu się epidemii, albo dla jéj utłumienia we względzie należytego pielęgnowania chorych, obejścia się z trupami uznano za konieczne do zaprowadzenia albo uchylenia, a osobliwie oznajmić sumiennie, czy osoby, użyte do kierowania i przeprowadzenia środków policyi zdrowia, pełnią należycie powinność swoję i czy się nie okazuje konieczność dostarczenia rozmaitych rzeczy, potrzebnych do pielęgnowania chorych, albo też konieczność szczególnych środków zapobieżnych.

§. 25.

Die bei dem k. k. Kreisamte einlangenden achttägigen Kranken-Rapporte sind sogleich von dem Kreisarzte in allen Beziehungen genau zu prüfen, es ist wegen Abstellung der sich aus denselben etwa herausstellenden Gebrechen der Heilpflege oder der Sanitätspolizei ungesäumt das Nöthige zu veranlassen, und sodann aus sämmtlichen, denselben Zeitraum umfassenden achttägigen Kranken-Rapporten der kreisämtliche Kranken-Hauptrapport zu verfassen, wozu das gleiche Formulare, wie zu den Rapporten der einzelnen Sanitäts-Individuen zu benützen, und wobei sich gleichfalls an die §. 22. bestimmten Grundsätze zu halten, somit der Krankenstand des ganzen Kreises mit Anführung der einzelnen Ortschaften in chronologischer Ordnung zusammenzustellen ist.

§. 26.

Die Einsendung dieser kreisämtlichen Wochen-Rapporte an die Landesstelle hat unter Anschluß der in dieselben aufgenommenen Rapporte der einzelnen Sanitäts-Individuen mit möglichster Beschleunigung mittelst eines Berichtes zu geschehen, in welchem die Ansichten und Aeußerungen des Kreisarztes rücksichtlich der Epidemie im ganzen Kreise, so wie die mit Rücksicht auf den Inhalt der einzelnen Kranken-Rapporte von dem k. k. Kreisamte getroffenen Verfügungen ersichtlich gemacht werden sollen.

§. 27.

Bei Prüfung der bei dem k. k. Kreisamte einlangenden achttägigen Kranken-Rapporte hat der Kreisarzt und das k. k. Kreisamt vorzüglich darauf zu sehen, ob die ärztliche Hilfe schnell genug in Anspruch genommen und geleistet werde? ob auf die nöthige Reinigung der Wohnungen, der Krankenzimmer, und abgesehen von den die Entwicklung und Andauer der Cholera-Epidemie besonders begünstigenden Schädlichkeiten, auch auf die Beseitigung alles dessen gedrungen werde, was auf den Gesundheits-Zustand im Allgemeinen nachtheilig einwirken kann? ob überall ein zureichender Arzeneivorrath, namentlich aber ein angemessener Vorrath der bei Behandlung der Cholera vorzugsweise gebräuchlichen Medikamente vorhanden sey? ob die behandelnden Aerzte für die Fälle der dringendsten Noth die unentbehrlichsten Arzeneimittel auf ihren Reisen mitführen? ob die nach dem Ermessen des Kreisamtes

§. 25.

Nadchodzące do c. k. Urzędu obwodowego ośmiodniowe relacyje o chorobie powinien lekarz obwodowy pod każdym względem ściśle rozpoznawać, poczynić bez zwłoki, co będzie potrzeba do uchylenia wad w leczeniu lub utrzymywaniu policyi zdrowia, okazujacych się może z relacyi, a potém ułożyć ze wszystkich, ten sam okres czasu obejmujacych ośmiodniowych raportów, główny urzędu obwodowego raport o chorych, do czego użyje tegoż formularza, co i do raportów lekarskich, trzymajac się także postanowionych w §. 22. zasad, a więc zostawiając stan chorych całego obwodu w porządku chronologicznym z wymienieniem wsi.

§. 26.

Te tygodniowe raporty urzędów obwodowych przesełane być maja Rządowi krajowemu jak najspieszniéj w relacyi, przyłaczając do nich zamieszczone w nich raporty lekarzów, w któréj zdanie i oświadczenie się lekarza obwodowego we względzie epidemii w całym obwodzie, równie jak i rozrządzenia poczynione przez urząd obwodowy ze względem na treść pojedyńczych raportów o chorych, przytoczyć należy.

§. 27.

Rozpoznając nadchodzące do c. k. Urzędu obwodowego ośmiodniowe raporty, lekarz obwodowy i c. k. Urząd obwodowy powinni osobliwie na to baczyć, czy wezwano dość prędko pomocy lekarskiéj i czy ją dość prędko niesiono? czy przestrzegane bywa potrzebne czyszczenie pomieszkań, izb dla chorych i czy, pomijając szkodliwe wpływy, przyczyniające się szczególnie do powstania i trwania cholery epidemicznéj, uchylane bywa wszystko to, coby mogło wywrzeć szkodliwy wpływ na stan zdrowia? czy wszędzie znajduje się dostateczny zapas lekarstw, mianowicie zaś stosowny zapas lekarstw, najbardziéj do leczenia cholery używanych? czy lekarze użyci na przypadek najnaglejszéj potrzeby mają ze sobą na objażdżkach najpotrzebniejsze lekarstwa? czy lekarze, z polecenia Urzędu obwodowego do nadzoru w jednéj lub kilku wsiach od epidemii nawiedzonych

zur Oberaufsicht in einzelnen oder mehreren Epidemie-Orten bestimmten Aerzte die betreffenden Ortschaften in den ihnen vorgezeichneten Zeiträumen besuchen, und die dort bestellten Aushilfsärzte oder Wundärzte über die Art der Krankenbehandlung gehörig belehren und in die Würdigung der Handhabung der sanitätspolizeilichen Maßregeln genau eingehen? ob die exponirten Sanitäts-Individuen in den Ortschaften, in denen die Epidemie am meisten wüthet, ihr Domizil aufschlagen, oder sich wenigstens so nahe als möglich davon aufhalten? ob den Ortsarmen von Seite der Ortsobrigkeiten und Gemeinden die nöthige Unterstützung, und Erwerbsfähigen die Gelegenheit zum Erwerbe zugewendet wird? ob eine Lokalität für Unterkunftlose oder arme Kranke ausgemittelt und mit den unentbehrlichsten Requisiten versehen ist? ob die in Bezug auf die Behandlung der Leichen §. 18 angeführten Bestimmungen genau beobachtet werden, und ob sich endlich von den Sanitäts-Individuen bei der Medikamenten-Verordnung, so weit dieß ohne Beeinträchtigung des Hauptzweckes einer in jeder Beziehung entsprechenden Krankenpflege geschehen kann, an die rücksichtlich der Armenkrankenpflege bestehenden allgemeinen Vorschriften gehalten wird.

§. 28.

Nach dem Erlöschen der Epidemie in dem ganzen, einem Sanitäts-Individuum zugewiesenen Epidemie-Bezirke hat der betreffende Arzt oder Wundarzt einen, alle von ihm beaufsichteten Epidemien umfassenden, möglichst vollständigen Schlußbericht an das k. k. Kreisamt zu erstatten, in welchem folgende Punkte genau berücksichtigt werden sollen:

a) Ursachen der Epidemie,

b) Darstellung der Krankheit in Bezug auf Symptomen-Gruppe und ihren Verlauf in den einzeln zu würdigenden Stadien,

c) Dauer der Epidemie und Zahl der ergriffenen Kranken,

d) die in Anwendung gezogene Heilmethode und die dießfalls gemachten besonderen Beobachtungen.

e) daß Verhältniß der Verstorbenen und Genesenen in den einzelnen Epidemieorten und im ganzen Epidemie-Bezirke.

f) die in Wirksamkeit gesetzten sanitätspolizeilichen Maßregeln, und deren Einfluß auf Dauer und Ausdehnung der Epidemie.

przeznaczeni, odwiedzaja właściwe wsie w przepisanych im okresach czasu, i ustanowionych tam lekarzów pomocniczych i chirurgów należycie nauczają sposobu leczenia chorych i wchodzą ściśle w ocenienie przeprowadzenia środków policyi zdrowia? czy wysłani lekarze obrali mieszkanie we wsiach, gdzie się epidemija najbardziéj sroży, albo czy przynajmniéj mieszkają ile możności jak najbliżéj nich? czy zwierzchności miejscowe i gminy udzielają ubogim miejscowym potrzebnego wsparcia i czy nastręczają mogącym pracować sposobność do zarobku? czy wyszukano lokal dla niemających przytułku albo ubogich chorych i czy opatrzono go niezbędnemi sprzętami? czy przytoczone w §. 18. postanowienia o obejściu się z trupami ściśle bywają przestrzegane i czy się lekarze przy przepisywaniu lekarstw trzymają ogólnych przepisów o pielęgnowaniu chorych ubogich, o ile dziać się może bez uszczerbku głównego celu, to jest stosownego w każdym względzie pielęgnowania chorych.

§. 28.

Po ustaniu epidemii w całym okręgu, przydzielonym lekarzowi, ma właściwy lekarz albo chirurg przesłać c. k. urzędowi obwodowemu jak najdokładniejszy, wszystkie epidemije, które pod jego dozorem zostawały, obejmujący raport ostateczny, uwzględniwszy w nim ściśle następujące punkta:

a) przyczynę epidemii,

b) opis choroby co do grupy symptomatów i jéj objawiania się w szczególnych ocenić się mających okresach,

c) czas trwania epidemii i liczbę opanowanych od niéj osób,

d) użyty sposób leczenia i zrobione w tym względzie postrzeżenia,

e) stosunek zmarłych do tych, którzy wyzdrowieli w pojedyńczych wsiach, od epidemii nawiedzonych i w całym okręgu epidemicznym,

f) użyte środki policyi zdrowia i ich wpływ na czas trwania i szerzenie się epidemii,

g) aus der Beobachtung und Erfahrung entlehnte Vorschläge, wie künftig, wo nicht dem Aufkeimen, doch dem größeren epidemischen Umsichgreifen der Cholera entgegengewirkt werden könnte.

§. 29.

Unter Beobachtung der §. 28 angeführten Rücksichten hat endlich der Kreisarzt gleich nach erfolgtem Erlöschen der Brechruhr-Epidemie im ganzen Kreise über die gedachte Epidemie einen Hauptbericht zu erstatten, und das k. k. Kreisamt diesen, mit den allenfalls nöthig befundenen besonderen Bemerkungen, der Landesstelle unverweilt vorzulegen.

§. 30.

Die Reise-Partikularien der bei der Brechruhr-Epidemie verwendeten Sanitäts-Individuen, so wie die Konten der Apotheker und Landwundärzte über an Cholera-Kranke verabfolgte Arzeneien sind nach den für derartige Rechnungen bestehenden allgemeinen Vorschriften zu verfassen, und von dem Kreisamte in der Zeitfolge, in der sie einlangen, vorzulegen; dagegen die Rechnungen über die laut §. 20 bestrittenen sonstigen Auslagen nach den für die Verwaltung und Verrechnung des Kommunal-Vermögens bestehenden besonderen Vorschriften zu behandeln sind.

Gubernial-Kundmachung vom 14. Mai 1848, Gubernial-Zahl 39911.

36.

Erleichterung in den Kontrol-Maßregeln für Baumwolle, Baumwollgarne und andere Baumwollwaaren und für Kaffee.

Zur Erleichterung des Fabriksbetriebes und Handelsverkehres, und in der Erwägung, daß nach der stattgefundenen Herabsetzung des Zolles auf Baumwollgarne und Kaffee, der Reiz zur Einbringung dieser Waaren auf gesetzwidrigem Wege sich vermindert hat, daß ferner nach den gemachten Wahrnehmungen die Beibehaltung des Kommerz-Stempels für Seiden-, Lein- und Schafwollwaaren sich unter den gegenwärtigen Umständen nicht mehr als erforderlich darstellt, hat das Finanz-Ministerium Folgendes beschlossen:

1. Die Bestimmungen der §§. 370 bis 380 der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung, dann der §§. 168, 171 und

g) z uwagi i doświadczenia robione projekty, jakby można na przyszłość zaradzić jeżeli nie powstaniu cholery, to przynajmniej większemu epidemicznemu szerzeniu się jéj.

§. 29.

Zachowując wyszczególnione w §. 28. względy ma wreszcie lekarz obwodowy zaraz po ustaniu epidemii cholerycznéj w całym obwodzie złożyć główne sprawozdanie o wzmiankowanéj epidemii, a c. k. Urząd obwodowy przesłać go bez zwłoki Rządowi krajowemu z swojemi uwagami, gdyby tych uznał potrzebę.

§. 30.

Rachunki użytych podczas cholery lekarzów z należytości przypadających im za objażdżki, równie jak i rachunki aptékarzów i mieszkających na wsi chirurgów z lekarstw, wydanych dla chorych na cholerę, powinny być ułożone podług powszechnych przepisów o takich rachunkach, które Urząd obwodowy po kolei, w jakiéj nadchodzą, przedłoży, rachunki zaś z innych, według §. 20. poniesionych wydatków według osobnych przepisów o zarządzie i zdawaniu liczby z majątku gmin.

Obwieszczenie gub. z d. 14. Maja 1848, l. gub. 39911.

36.

Ulżenia w środkach kontrolowania bawełny, przędzy bawełnianéj i innych bawełnianych towarów, także i kawy.

Dla ulżenia ruchowi fabryk i handlu, i zważając, że po zniżeniu cła od przędzy bawełnianéj i kawy, pochóp do wprowadzania tych towarów drogą ustawom przeciwną, zmniejszył się, niemniéj, że podług czynionych dostrzeżeń stempel komercyjny dla towarów jedwabnych, lnianych i wełnianych w obecnych okolicznościach niepotrzebnym już przedstawia się, uchwaliło ministeryjum skarbu, co następuje:

1. Postanowienie §§. 370 do 380 ustawy cła i monopolów rządowych, tudzież §§. 168, 171 i 172 przepisu

172 der Vorschrift vom 31. Jänner 1836 über die Transportskontrole, treten für Baumwolle, Baumwollgarne und andere Baumwollwaaren bei den Versendungen innerhalb des inneren Zollgebietes außer Anwendung.

2. Auch hat die mit den §§. 105 und 106 der Vorschrift vom 31. Jänner 1836 festgesetzte Verbindlichkeit in den Fällen, in denen eine aus Baumwollgarn mit oder ohne Beimischung anderer Stoffe verfertigte Waare an einen anderen Gewerbetreibenden abgetreten wird, die Bollete oder Bezugsnote über die in der Waare enthaltenen Baumwollgarne an den Erwerber abzutreten, nicht ferner Statt zu finden, wenn die Abtretung der Waare innerhalb des inneren Zollgebietes erfolgt, und die letztere nicht bestimmt ist, in den Grenzbezirk, oder aus diesem in das innere Zollgebiet übertragen zu werden.

3. Der Kaffee wird außer Tirol und Vorarlberg, dann dem illirischen Küstenlande, wo mit Rücksicht auf die bestehenden Verhältnisse einstweilen noch die geschärfte Kontrole für Kaffee fortzubestehen hat, im innern Zollgebiete nur der einfachen Kontrole, auch dieser aber nur dann unterliegen, wenn die Menge des Kaffe's, der versendet werden soll, oder aufbewahret wird, fünf Pfund oder darüber beträgt.

4. Die Kommerzial-Waarenstemplung wird auf die derselben bisher unterliegenden Baumwoll-Waaren mit oder ohne Beimischung anderer Stoffe beschränkt. Alle anderen bisher stempelpflichtigen Waaren werden von dieser Stempelpflichtigkeit befreit.

5. Für Baumwoll-Waaren, welche vor der Appretnr dem Kommerzialstempel unterzogen wurden, und nach vollendeter Appretur neuerlich einer solchen Stemplung unterliegen, ist bei der neuerlichen Stemplung keine Gebühr mehr einzuheben, wenn diese neuerliche Stemplung bei demselben Amte, bei welchem der frühere Stempel abgenommen worden ist, erfolgt.

6. Diese Bestimmungen treten mit 1. Juni 1848 in Wirksamkeit.

Welches hiemit in Befolgung des hohen Finanz-Ministerial-Dekretes vom 9. Mai 1848 Zahl 716 zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 17. Mai 1848, Gubernial-Zahl 40267.

z dnia 31. Stycznia 1836, względem kontrolowania transportów bawełny, przędzy bawełnianéj i innych towarów bawełnianych w przesełkach w głąb obwodu cłowego wewnętrznego, ustają w zastósowaniu.

2. W wypadkach, gdzie towar z przędzy bawełnianéj z przymieszaniem innéj materyi, lub bez tego wyrobiony, drugiemu profesyjoniście odstępuje się, ustaje tak samo obowiązek §§. 105 i 106 przepisu z dnia 31. Stycznia 1836 względem odstąpienia nabywcy biletu czyli karty nabycia co do przędzy bawełnianéj w towarze zawartéj, jeżeli odstąpienie towaru dzieje się w głębi obwodu cłowego wewnętrznego, a towar nie jest przeznaczony przeprowadzonym być do okręgu granicznego, albo z tego do cłowego obwodu.

3. Kawa, oprócz Tyrolu i Forarlbergu, gdzie ze względu na zachodzące stosunki kontrola zaostrzona dla kawy tymczasowie trwać ma jeszcze daléj, podlegać będzie w wewnętrznym obwodzie cłowym tylko pojedyńczéj kontroli, i to tylko wtenczas, gdy ilość kawy, którą posełać lub przechować się ma, pięć funtów lub więcéj wynosi.

4. Stemplowanie towarów komercyjne ogranicza się na towarach bawełnianych z przymieszaniem lub bez przymieszania innych materyi, któremu dotychczas podpadały. Wszystkie inne dotąd stemplowi podpadające towary są od tego uwolnione.

5. Od towarów bawełnianych, które przed apreturą pod stempel komercyjny podciągnięte bywały, i po skończonéj apreturze takiemu stemplowaniu na nowo podlegają, nie należy od tego nowego stemplowania żadnéj opłaty pobiérać, jeżeli to nowe stemplowanie w tym samym urzędzie nastąpi, u którego piérwszy stempel był odjęty.

6. Przepisy te wchodzą w wykonanie z dniem 1. Czerwca 1848.

Co niniejszém w skutek dekretu wysokiego Ministeryjum skarbu z dnia 9. Maja 1848 za l. 716 do powszechnéj podaje się wiadomości.

Obwieszczenie gub. z d. 17. Maja 1848, l. gub. 40267.

37.

Patent, enthaltend die provisorische Wahlordnung für den ersten Reichstag.

Wir Ferdinand der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, dieses Namens der Fünfte, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Oesterreich; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Ober- und Nieder-Schlesien; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren, gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol 2c. 2c.

Nach Genehmigung der unterm heutigen Tage erscheinenden provisorischen Wahlordnung für den ersten Reichstag und nach dem Antrage Unseres Ministerrathes finden Wir den 26. Juni 1848 als den Tag der Eröffnung des ersten Reichstages festzusetzen.

Indem wegen Einleitung der Wahlen für die beiden Kammern auf Grundlage der provisorischen Wahlordnung die nöthigen Verfügungen getroffen werden, laden Wir sämmtliche, zur Theilnahme an dem Reichstage berufene Mitglieder beider Kammern ein, sich längstens am Vorabende dieses Tages in Unserer Haupt- und Residenzstadt einzufinden.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien den neunten Mai im Eintausend achthundert acht und vierzigsten, Unserer Reiche im vierzehnten Jahre.

Ferdinand, m. p.

(L. S.)

Pillersdorff,
Minister des Inneren und provisorischer Präsident.

Sommaruga,
Minister der Justiz und des Unterrichtes.

Krauß,
Finanzminister.

Latour,
Kriegsminister.

Gubernial-Kundmachung vom 18. Mai 1848 Präsidial-Zahl 6526.

37.

Patent o tymczasowym porządku wyborowym na piérwszy sejm walny.

My Ferdynand Piérwszy, z Bożéj łaski Cesarz Austryjacki; Król Węgierski i Czeski, tegoż imienia Piaty, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Iliryi; Arcyksiążę Austryi; Książe Lotaryngii, Zalcburga, Styryi, Karyntyi, Karnioli, Wyższego i Niższego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

Zatwierdziwszy dnia dzisiejszego wychodzący tymczasowy porządek wyborów na piérwszy sejm walny, stanowimy na wniosek Naszéj rady ministrów, dzień 26. Czerwca r. b. jako dzień zagajenia tego piérwszego sejmu.

Wydając stosowne rozporządzenia w celu przedsięwzięcia wyborów dla obóch izb na podstawie tymczasowego porządku wyborowego, wzywamy wszystkich do uczestnictwa w sejmie walnym powołanych członków izb obóch, aby się najpóźniéj w wiliją dnia rzeczonego w Naszém głównem stołeczném mieście znajdowali.

Dano w Naszém główném cesarskiém i stołeczném mieście Wiédniu dnia dziewiątego Maja w roku pańskim tysiąc ośmsetnym cztérdziestym ósmym, panowania Naszego cztérnastym.

Ferdynand m. p.

(L. S.)

Pillersdorff,
minister spraw wewnętrznych,
tymczasowy prezydent.

Sommaruga,
minister sprawiedliwości
i oświecenia.

Krauss,
minister finansów.

Latour,
minister wojny.

Obwieszczenie gub. z d. 18. Maja 1848, l. gub. 6526.

./.

Provisorische Wahlordnung zur Verfassungs-Urkunde vom 25. April 1848.

Zur Ausführung der in den §§. 35, 36 und 37 der Verfassungs-Urkunde enthaltenen Bestimmungen werden folgende Anordnungen zur Wahl der Mitglieder beider Kammern für den ersten Reichstag getroffen:

I. Wahl der Mitglieder des Senats.

§. 1.

Der Senat, dessen Mitglieder die Zahl von 200 nicht übersteigen werden, besteht:

1. Aus Prinzen des kaiserlichen Hauses nach vollendetem 24. Lebensjahre, welche der Kaiser von Fall zu Fall zu Mitgliedern des Senates ernennt.

2. Aus den von dem Kaiser ohne Rücksicht auf Stand und Geburt für ihre Lebensdauer ernannten Mitgliedern.

3. Aus 150 Mitgliedern, welche von den bedeutendsten Grundbesitzern für die ganze Dauer der Wahlperiode aus ihrer Mitte gewählt werden.

§. 2.

Die angefügte Vertheilung zeigt, wie viele von den zu 3. bezeichneten Mitgliedern jede Provinz in den Senat zu senden hat.

./.

Tymczasowy porządek wyborów, odnoszący się do konstytucyi z dnia 25. Kwietnia 1848.

Celem dopełnienia przepisów, §§. 35, 36 i 37 konstytucyi objętych, wydaje się następujące rozporządzenia do wybrania członków izby obojéj na piérwszy sejm walny:

I. Wybory na członków senatu.

§. 1.

Senat, którego skład liczby 200 członków nie przenosi, stanowią:

1. Książęta cesarskiego domu po ukończonym 24. roku życia, których wszakże przy wydarzających się sposobnościach mianuje Cesarz członkami senatu.

2. Członkowie mianowani dożywotnie przez Cesarza bez względu na stan i urodzenie.

3. 150 członków, których obierać będą najznakomitsi dóbr ziemskich posiadacze z grona swojego na cały czas trwania wyborów.

§. 2.

Podział przyłączony wskazuje, wiele każda prowincyja z członków pod 3. oznaczonych do senatu wysłać ma.

Vertheilung

der aus den bedeutendsten Grundbesitzern zu wählenden 150 Mitglieder des Senates.

Provinzen	Einheimische Bevölkerung	Entfallende Anzahl von Mitgliedern	Anmerkung.
Böhmen	4,318.732	37	
Mähren	1,778.827	15	
Schlesien	463.340	4	
Oesterreich ob der Enns .	718.740	6	
Salzburg	145.809	1	
Niederösterreich	1.453,315	13	
Steiermark	997.200	9	
Kärnthen	318.308	3	
Krain	458.541	4	
Küstenland	492.628	4	
Dalmatien	405.854	3	
Tirol	745.452	6	
Vorarlberg	102.725	1	
Galizien	4,627.620	40	
Bukowina	352.588	3	
Krakauer Gebiet. . . .	150.000	1	
	17,529.679	150	

§. 3.

Der Landes-Chef jeder Provinz wird im Einvernehmen mit den Provinzial-Ständen, oder wo keine solchen bestehen, unter Beiziehung von vier der größeren Grundbesitzer, die Höchstbesteuerten der Provinz in der Art ausmitteln, daß er aus den Repartizions-Auszügen und Steuerbüchern diejenigen Grundbesitzer nachweisen läßt, welche an Grund und der ihr gleichgehaltenen Urbarial- und Zehent-, dann der Gebäude-Klassensteuer vereint für das Jahr 1848 die höchste Steuer entrichten.

§. 4.

Von den höchsten vereinten Steuerbeträgen, welche einzelne Grundbesitzer, wenn auch von verschiedenen in derselben

Podział
150ciu członków senatu, z najznakomitszych posiadaczy dóbr wybranymi być mających.

Prowincyje	Ludność kraju	Liczba członków z niej przypadająca	Uwaga.
Czechy	4,318.732	37	
Morawa	1,778,827	15	
Szląsk	463.340	4	
Austryja powyżéj Anizy .	718.740	6	
Salzburg	145.809	1	
Austryja niższa	1,453.315	13	
Styryja	997.200	9	
Karyntyja	318.308	3	
Karniola	458.541	4	
Nadbrzeże	492.628	4	
Dalmacyja	405.854	3	
Tyrol	745.452	6	
Forarlberg	102.725	1	
Galicyja	4,627.620	40	
Bukowina	352.588	3	
Obwód Krakowa	150.000	1	
	17,529.679	150	

§. 3.

Naczelnik rządu krajowego w każdéj prowincyi w porozumieniu ze stanami prowincyi, lub gdzie ich nie ma, przyzwawszy cztérech znamienitszych posiadaczy ziemskich, wykryje za pomocą wyciągów repartycyjnych i ksiąg podatkowych takich posiadaczy dóbr ziemskich, którzy w podatku gruntowym i z tymże zarówno uważanym urbaryjalnym i dziesiecinnym niemniéj klasycznym z domów łącznie, na rok 1848 największy podatek opłacają.

§. 4.

Od najwyższych ilości łącznie wyrachowanych podatków począwszy, które pojedyńczy posiadacze ziemscy

Provinz gelegenen Besitzungen zu entrichten haben, ist mit der Ausmittlung auf die zunächst stehenden geringeren in so lange überzugehen, bis für jedes aus der Provinz in den Senat zu wählende Mitglied zwanzig Steuerpflichtige entfallen.

§. 5.

Die Namen dieser Höchstbesteuerten und der geringste Steuerbetrag, auf welchen zur Erreichung der erforderlichen Zahl herabgegangen werden mußte, sind mit dem Beisatze öffentlich bekannt zu machen, daß dieselben bei den bevorstehenden Wahlen von Mitgliedern für den Senat als Wähler und wählbar eintreten können und daß es denjenigen Steuerpflichtigen, welche gleiche Ansprüche auf das Wahlrecht zu haben vermeinen, unbenommen bleibt, ihre Ansprüche durch Nachweisungen ihrer Steuerzahlungen spätestens zehn Tage vor dem Beginne der Wahl geltend zu machen.

§. 6.

Außer dem, in dem vorstehenden Paragraphe bezeichneten Erfordernisse, in die Zahl der Höchstbesteuerten zu gehören, kann nur derjenige als Wähler auftreten, der

a) das 24. Lebensjahr zurückgelegt hat,
b) sich in der freien Ausübung der staatsbürgerlichen Rechte befindet, und
c) sich im bücherlichen Besitze des steuerpflichtigen Objekts befindet.

Das moralischen Personen gebührende Wahlrecht wird durch ihre gesetzlichen Repräsentanten ausgeübt.

§. 7.

Jeder Wähler kann nur in jener Provinz ein Wahlrecht ausüben, in welcher die Besitzungen gelegen sind, von welchen er den bezeichneten Steuerbetrag entrichtet.

Die Mitglieder des Senats können nur aus der Klasse der Wähler gewählt werden, und müssen das 30. Lebensjahr zurückgelegt haben.

§. 8.

Wenn ein Wähler in mehreren Provinzen einen, dem Wahlzensus entsprechenden Steuerbetrag entrichtet, so steht es

aczkolwiek z różnych, ale w tejże saméj prowincyi położonych posiadłości opłacać są obowiązani, należy przy dalszém badaniu przejść do takich kontrybuentów, którzy, chociaż pomniejszy opłacają podatek, wszelako bezpośrednio po nich następują; w tym porządku tak długo postępywać wypada, dopóki na każdego członka, z prowincyi do senatu obrać się mającego, dwadzieścia podatkujących nie wypadnie.

§. 5.

Nazwiska najwięcéj podatkujących i najmniejsza ilość podatku, do któréj dla osiągnienia potrzebnéj liczby przejść było potrzeba, publicznie ogłoszone będą z tym dodatkiem, że wymienieni mogą zebrać się na nadchodzące wybory członków senatu jako wyborcy i obieralni, i że tym podatkującym, którzy sądzą mieć równe prawo do wyborów, dozwala się, wykazując ilość opłaconych podatków, najpóźniéj dziesięć dni przed rozpoczęciem wyborów, domagania swe uzasadnić.

§. 6.

Prócz warunku w poprzednim paragrafie oznaczonego, aby należyć do liczby najwięcéj podatkujących, ten tylko jako wyborca wystąpić może, który

a) przeżył lat 24,

b) używa wolnego wykonywania praw obywatelskich, i

c) przedmiot, z którego podatek opłaca, tabularnie posiada.

Prawo wyborowe przysługujące osobom moralnym, wykonywają reprezentanci prawnie uznani.

§. 7.

Każdemu wyborcy w téj tylko prowincyi przysługuje prawo wyborowe, w któréj położone są posiadłości, z których oznaczoną ilość podatkową opłaca się.

Członkowie senatu tylko z grona wyborców obierani być mogą i powinni mieć skończonych lat 30.

§. 8.

Jeżeli wyborca w kilku prowincyjach takie ilości podatkowe opłaca, które go do prawa wyborowego upo-

ihm frei, die Provinz zu wählen, in der er sein Wahlrecht ausüben will.

§. 9.

An einem von dem Landes-Chef zu bestimmenden Tage wird von den im §. 6 bezeichneten Wählern, welche hiezu von dem Landes-Chef durch besondere Aufforderungen eingeladen werden, die Wahl der Mitglieder der Provinz für den Senat vorgenommen.

§. 10.

Vor dem Beginne des eigentlichen Wahlgeschäftes ernennen die Wähler aus ihrer Mitte fünf Mitglieder zur Leitung des Wahlgeschäftes, welche einen von ihnen zum Vorsitze berufen, im Beiseyn des Landes-Chefs das Wahlgeschäft leiten, und ein geeignetes Individuum für das Schreibgeschäft bestimmen.

§. 11.

Die Wähler haben sich vor dieser Kommission über ihre Berechtigung, als solche einzutreten, auszuweisen. Die Nichterscheinenden werden als auf ihr Stimmrecht verzichtend angesehen.

§. 12.

Bei der Abstimmung hat jeder Wähler eine der Zahl der zu wählenden Abgeordneten gleichkommende Anzahl von Wahlfähigen auf einem vorbereiteten, mit einer Stampiglie versehenen Wahlzettel zu bezeichnen, denselben in einen abgesonderten Umschlag zu legen und der Kommission zu übergeben.

§. 13.

Haben alle anwesenden Wähler ihre Stimmzettel abgegeben, so werden dieselben aus den Umschlägen herausgenommen, ohne vorläufig eingesehen werden zu dürfen, in eine Urne gesammelt, einzeln zur Vornahme der Registrirung herausgenommen, und von drei Mitgliedern der Wahl-Kommission in drei gleiche vorbereitete Listen eingetragen.

§. 14.

Jeder, der die absolute Stimmenmehrheit für sich hat, wird als gewähltes Mitglied des Senats in das Wahlprotokoll eingetragen.

ważniają, wolno mu tę prowincyję wybrać, w któréj życzy sobie prawa swego wyborowego używać.

§. 9.

Na dniu przez naczelnika rządu krajowego wyznaczyć się mającym, wyborcy w §. 6. oznaczeni a przez pomienionego naczelnika na ten cel wezwani, przedsięwezmą wybory członków prowincyjnych do senatu.

§. 10.

Przed rozpoczęciem właściwych rozpraw wyborowych, mianować będą wyborcy z grona swojego pięciu członków do kierowania rozprawami wyborczemi, którzy z pomiędzy siebie jednego do przewodniczenia powołają, rozprawy wyborowe w obecności naczelnika rzadu ułatwiają i zdolną do spisywania rozpraw osobę wyznaczą.

§. 11.

Przed tą komisyją wykażą się wyborcy, że jako tacy do wyborów są upoważnieni. Nieobecni poczytani będą za zrzekających się prawa głosowania.

§. 12.

Podczas głosowania oznaczy każden wyborca liczbę obieralnych, równającą się liczbie deputowanych, którzy obranymi być mają, a to na przygotowanéj, stampiliją nacechowanéj kartce, którą w okładce doręczy komisyi.

§. 13.

Gdy wszyscy obecni wyborcy kartki swe oddadzą, wyjęte będą z okładek, i nie zaglądając do nich, do urny zebrane, zostaną potém dla spisywania nazwisk po jednéj z urny dobyte, przez trzech członków komisyi wyborczéj w trzy równe przygotowane spisy zaciągane będą.

§. 14.

Każdy mający za sobą bezwarunkową większość głosów, zapisany będzie do protokółu wyborczego jako członek wybrany dla senatu.

§. 15.

Bei Stimmengleichheit oder bei nicht erreichter absoluter Mehrheit der Stimmen muß die Abstimmung in so lange erneuert werden, bis dieselbe erreicht ist, bei der dritten Abstimmung werden jedoch für jedes noch zu wählende Mitglied nur zwei von jenen Wählern, welche bei der zweiten Abstimmung die meisten Stimmen erhielten, in die engere Wahl gebracht.

§. 16.

Nach beendigter Wahl werden die Stimmzettel unter Siegel gelegt, das Abstimmungs-Protokoll von dem l. f. Kommissär und allen Anwesenden unterzeichnet, und an das Ministerium des Inneren eingesendet.

§. 17.

Die Mitglieder des Senats genießen keine Bezüge.

II. Wahl der Mitglieder in die Kammer der Abgeordneten.

a) Allgemeine Bestimmungen.

§. 18.

Die Kammer der Abgeordneten besteht aus 383 Mitgliedern, die Wahl derselben beruht auf der Volkszahl und auf der Vertretung aller staatsbürgerlichen Interessen.

§. 19.

Für je 50000 Einwohner wird Ein Abgeordneter gewählt.

§. 20.

In Berücksichtigung der besonderen Interessen der kommerziellen und gewerbtreibenden Bevölkerung, werden die in dem angegebenen Verzeichniße angeführten Städte zur Wahl der nebenbezeichneten Anzahl von Abgeordneten berechtiget. Zugleich weiset dieses Verzeichniß nach, wie viel Abgeordnete außerdem nach der Bestimmung des §. 19 auf jede Provinz nach der Volkszahl entfallen.

§. 15.

Przy równości lub niewypadłéj bezwarunkowéj większości głosów, głosowanie tak długo powtarzać należy, dopóki taka większość nie będzie osiągnioną; przy trzeciém jednak głosowaniu na każdego członka, którego jeszcze obrać potrzeba, dwóch tylko z tych wyborców pod ściślejsze wybory wziąść należy, którzy przy powtórném głosowaniu najwięcéj głosów mieli.

§. 16.

Po ukończonych wyborach kartki głosowe opieczętuje się, a protokół głosowania, przez komisarza rządowego i wszystkich obecnych podpisany, do ministeryjum spraw wewnętrznych przesłanym zostanie.

§. 17.

Członkowie senatu nie będą mieli żadnych poborów.

II. Wybory na członków izby deputowanych.

a) Przepisy ogólne.

§. 18.

Izbę deputowanych składa 383 członków; wybór ich zasadza się na ilości ludu (ludności) i na zastępstwie wszystkich spraw obywatelskich.

§. 19.

Na każde 50,000 mieszkańca obrany będzie jeden deputowany.

§. 20.

Mając wzgląd na właściwe potrzeby ludności, trudniącéj się handlem i rękodziełami, upoważnione będą miasta, w następującym spisie wyszczególnione, do wyboru obok oznaczonéj liczby deputowanych. Spis ten wykazuje razem, ile deputowanych prócz tego podług przepisu §. 19. na każdą prowincyję podług ludności przypada.

Vertheilung
der für die Kammer der Abgeordneten zu wählenden 383 Mitglieder unter die einzelnen Länder.

Provinzen	Einheimische Bevölkerung	Abgeordnete		Anmerkung.
		von	Zahl	
Böhmen . . .	4,318.732	Prag	4	
		Reichenberg	1	
		Eger	1	
		Budweis	1	
		das flache Land	83	
Mähren . . .	1,778.827	Brünn	2	
		Iglau	1	
		Olmütz	1	
		Sternberg	1	
		das flache Land	33	
Schlesien . . .	463.340	Troppau	1	
		das flache Land	9	
Oesterreich ob der Enns . . .	718.740	Linz	1	
		Steuer	1	
		das flache Land	14	
Salzburg . . .	145.809	Salzburg	1	
		das flache Land	3	
Niederösterreich .	1,453.315	Wien	15	
		Neustadt	1	
		das flache Land	21	
Steiermark . .	997.200	Gratz	2	
		das flache Land	19	
Kärnthen . . .	318.308	Klagenfurt	1	
		das flache Land	6	
		Latus . .	223	

Podział

383 członków, dla izby deputowanych obranymi być mających, z pomiędzy szczegółowych krajów.

Prowincyje	Ludność kraju	Deputowani		Uwaga.
		zkąd	liczba	
Czechy	4,318.732	Praga	4	
		Reichenberg	1	
		Eger	1	
		Budziszyn	1	
		Wsie	83	
Morawa	1,788.827	Berno	2	
		Iglawa	1	
		Ołomuniec	1	
		Sternberg	1	
		Wsie	33	
Szląsk	463.340	Opawa	1	
		Wsie	9	
Austryja powyżéj Anizy . . .	718.740	Linc	1	
		Stejer	1	
		Wsie	14	
Salzburg . . .	145.809	Salzburg	1	
		Wsie	3	
Austryja niższa .	1,453.315	Wiédeń	15	
		Neusztad	1	
		Wsie	21	
Styryja	997.200	Gradec	2	
		Wsie	19	
Karyntyja . . .	318.308	Klagenfurt	1	
		Wsie	6	
		Latus . .	223	

Provinzen	Einheimische Bevölkerung	Abgeordnete von	Zahl	Anmerkung.
		Translatus .	223	
Krain	458.541	Laibach	1	
		das flache Land	9	
Küstenland . . .	492.628	Triest	2	
		Görz	1	
		das flache Land	9	
Dalmazien . . .	405.854	Zara	1	
		Ragusa	1	
		Spalato	1	
		das flache Land	8	
Tirol	745.452	Innsbruck	1	
		Trient	1	
		das flache Land	15	
Vorarlberg . .	102.725	das flache Land	2	
Galizien . . .	4,627.620	Lemberg	3	
		Brody	1	
		Tarnopol	1	
		Stanislawow	1	
		Przemysl	1	
		das flache Land	89	
Bukowina . . .	352.588	Czernowitz	1	
		das flache Land	7	
Krakauer Gebiet .	150.000	Krakau	2	
		das flache Land	2	
			383	

Prowincyje	Ludność kraju	Deputowani		Uwaga.
		zkąd	liczba	
		Translatus .	223	
Karniolia . . .	458.541	Lubiana	1	
		Wsie	9	
Nadbrzeże . . .	492.628	Tryjest	2	
		Gorycyja	1	
		Wsie	9	
Dalmacyja . . .	405.854	Zara	1	
		Raguza	1	
		Spalato	1	
		Wsie	8	
Tyrol	745.452	Inszbruk	1	
		Tryjent	1	
		Wsie	15	
Forarlberg . . .	102.725	Wsie	2	
Galicyja	4,627.620	Lwów	3	
		Brody	1	
		Tarnopol	1	
		Stanisławów	1	
		Przemyśl	1	
		Wsie	89	
Bukowina . . .	352.588	Czerniowce	1	
		Wsie	7	
Obwód Krakowa .	150.000	Kraków	2	
		Wsie	2	
			383	

b) Wahl der Wahlmänner.

1. Eintheilung in Wahlbezirke und Distrikte.

§. 21.

Städte, die mehr als einen Abgeordneten zu wählen haben, werden nach der Anzahl derselben in möglichst gleiche Wahlbezirke abgetheilt.

§. 22.

Auf dem Flachlande werden nach der Anzahl der zu wählenden Abgeordneten Wahlbezirke mit einer Seelenzahl von je 50.000 gebildet, und dabei auf möglichste Abrundung dieser Bezirke Rücksicht genommen.

§. 23.

Für jeden Wahlbezirk wird ein Hauptort, in welchem die Wahl des Abgeordneten vorgenommen wird, bestimmt.

§. 24.

Die Wahl der Mitglieder zur Kammer der Abgeordneten geschieht durch gewählte Wahlmänner.

§. 25.

Jeder Wahlbezirk wird in Wahl-Distrikte eingetheilt.

Jeder Ort des flachen Landes mit einer Bevölkerung über 250 Einwohner kann einen Wahldistrikt bilden, und hat einen Wahlmann zu ernennen. Für jede weiteren 500 Einwohner wird um einen Wahlmann mehr ernannt, so daß z. B. auf einen Ort mit 1260 Einwohnern drei Wahlmänner entfallen.

§. 26.

Kleinere Ortschaften oder einzelne Weiler werden größeren Ortschaften zur Ergänzung der für einen Distrikt erforderlichen Bevölkerungszahl zugewiesen.

§. 27.

In der Regel werden für einen Wahldistrikt 2500 Einwohner angenommen. Orte über 3000 Seelen werden in zwei oder mehrere Wahldistrikte abgetheilt.

b) Wybory na wyborców.

1. Podział na obwody i okręgi wyborowe.

§. 21.

Miasta, które więcéj nad jednego deputowanego obierać mają, w miarę liczby tychże na równe o ile możności obwody wyborcze podzielone będą.

§. 22.

Po wsiach czyli w kraju otwartym obwody wyborcze w miarę liczby obierać się mających deputowanych utworzone zostaną, w którychto każdy 50,000 dusz ludności liczyć powinien, przyczém jak najstosowniejsze zaokrąglenie uwzględniać należy.

§. 23.

W każdym obwodzie wyznacza się główne miejsce na wybory deputowanego.

§. 24.

Wybór na członków izby deputowanych dzieje się przez obranych wyborców.

§. 25.

Obwody wyborcze podzieli się na wyborcze okręgi.

Każda osada, licząca więcéj nad 250 mieszkańców, może stanowić okręg wyborczy, który mianuje jednego wyborcę. Przy dalszém wyrachowaniu należy na każdą ilość 500 mieszkańców o jednego wyborcę więcéj mianować, tak n. p. że na osadę liczącą 1260 mieszkańców, przypadnie trzech wyborców.

§. 26.

Wsie pomniejsze, lub też pojedyńcze osady przydzielone zostaną do większych wsi lub miasteczek dla uzupełnienia liczby ludności, na jeden okręg potrzebnéj.

§. 27.

Na jeden okręg wyborczy przyjmuje się za zasadę 2500 mieszkańców; osady przeszło 3000 dusz liczące, dzielone będą na dwa lub więcéj okręgów wyborczych.

§. 28.

In Städten, welche eigene Abgeordnete in die Kammern senden, in welchen jedoch die Gesammtbevölkerung 20.000 Seelen nicht übersteigt, werden Wahldistrikte mit einer Bevölkerung von 500 Einwohnern bestellt, von welchen jeder zwei Wahlmänner ernennt.

§. 29.

In Städten über 20.000 Einwohner entfällt auf je 500 Einwohner ein Wahlmann.

Der Wahlmann ist immer aus den Wahlfähigen des Distriktes zu nehmen, in welchem gewählt wird.

§. 30.

Die Eintheilung der Wahldistrikte wird von den politischen Obrigkeiten mit Beiziehung der Gemeinde-Vorstände und Ausschüsse vorgenommen, und ist den Kreisämtern anzuzeigen.

2. Stimmrecht und Wählbarkeit bei Ernennung der Wahlmänner.

§. 31.

Bei Ernennung der Wahlmänner sind stimmfähig und wählbar:

a) alle österreichischen Staatsbürger ohne Unterschied der Konfession, die das 24. Lebensjahr zurückgelegt haben;
b) sich in der freien Ausübung der staatsbürgerlichen Rechte befinden;
c) seit sechs Monaten im Wahlbezirke ihren ordentlichen Wohnsitz haben, und
d) bei der Wahl der Mitglieder der ersten Kammer nicht wahlfähig sind.

Arbeiter gegen Tag- oder Wochenlohn, Dienstleute und Personen, die aus öffentlichen Wohlthätigkeits-Anstalten Unterstützungen genießen, können nicht als Wähler auftreten.

3. Vornahme der Wahlen der Wahlmänner.

§. 32.

Als Vorbereitung für die Wahlen der Wahlmänner wird unmittelbar nach bewirkter Eintheilung der Wahldistrikte von dem Orts-Vorstande, in Städten von dem Bürger-Ausschuße, unter Beiziehung einiger Wähler, das Verzeichniß

§. 28.

W miastach, które własnych deputowanych do izb wysełają, których ludność jednak 20,000 dusz nie przenosi, ustanowią się okręgi po 500 mieszkańców liczące, z których każdy dwóch wyborców mianuje.

§. 29.

W miastach z przeszło 20,000 ludności liczacych, przypada na każdą ilość 500 mieszkańców jeden wyborca.

Na wyborcę należy zawsze brać z liczby obieralnych w okręgu, w którym wybory odbywają się.

§. 30.

Podział na okręgi wyborcze uskutecznią zwierzchności polityczne, przywołując do téj czynności z przełożonych gmin i mężów wydziałowych, o czém urzędy obwodowe zawiadomić należy.

2. Prawo głosowania i obieralność przy mianowaniu wyborców.

§. 31.

Przy mianowaniu wyborców mają głos i mogą być obranymi:

a) wszyscy austryjaccy obywatele kraju bez różnicy wyznania, którzy 24 lat przezyli;
b) w wolném używaniu praw obywatelskich znajdujący się;
c) w okręgu wyborczym od sześciu miesięcy stale mieszkają, i
d) przy wyborach na członków izby piérwszéj nie są obieralnymi.

Robotnicy i z dziennego albo tygodniowego zarobku żyjący, sługi i osoby, pobierające wsparcie z publicznych zakładów dobroczynności, nie mogą występować jako wyborcy.

3. Wybory na wyborców.

§. 32.

Jako przygotowanie do wyborów na wyborców, bezpośrednio po uskutecznionym podziale na okręgi wyborcze, uskutecznionym zostanie przez przełożonych gminy, po miastach zaś przez mężów wydziałowych, za przyzwaniem

aller wahlberechtigten Einwohner des Distriktes angefertigt, und zu Jedermanns Einsicht im Amtsorte des Wahl-Distriktes bereit gehalten, und in größeren Orten jedem Wähler eine vorgedruckte Legitimazions-Karte, in welche sein Name eingeschrieben wird, ausgefertigt.

§. 33.

Beim Eintritte des Tages, welcher zur Wahl der Wahlmänner durch das Kreisamt bestimmt wird, haben sich die Wähler des Distrikts in dem bezeichneten Orte desselben zu versammeln, und unter der Leitung des abgeordneten obrigkeitlichen Beamten eine Wahl-Kommission niederzusetzen.

§. 34.

Diese hat aus dem Orts-Vorstande und zwei Ausschüssen und einer der Ausdehnung des Distrikts entsprechenden Anzahl von mindestens drei, höchstens fünf Wählern, welche diese aus ihrer Mitte bestimmen, zu bestehen, welchen ein geeignetes Individuum für das Schreibgeschäft beigegeben wird.

§. 35.

Jeder Stimmberechtigte muß persönlich erscheinen und muß seine Abstimmung vor der versammelten Wahl-Kommission abgeben.

§. 36.

Jeder Stimmberechtigte hat so viele zu Wahlmännern geeignete Personen zu bezeichnen, als der Distrikt, zu dem er gehört, zu ernennen hat.

Die Nichtausübung dieser vollen Berechtigung ist der Giltigkeit der übrigen Abstimmung nicht abträglich.

§. 37.

Streitigkeiten über die Stimmberechtigung entscheidet die Wahl-Kommission ohne weitere Berufung.

§. 38.

Die Abstimmung kann schriftlich durch Ueberreichung eines Wahlzettels, oder mündlich geschehen.

Die mündlichen Abstimmungen werden sogleich in das Wahlprotokoll, und von den zur Führung von Gegenlisten bestimmten Kommissions-Gliedern in diese eingetragen.

kilku wyborców, spis wszystkich mieszkańców okręgu do wyborów prawo mających, który w miejscu głównym okręgu wyborczego będzie w pogotowiu dla każdego do przéjrzenia, a w większych osadach wyda się każdemu wyborcy drukowana karta legitymacyjna, w któréj jego nazwisko wpisane będzie.

§. 33.

Na dniu, który dla wyborów na wyborców urząd obwodowy wyznaczy, wyborcy okręgu zebrać się mają w miejscu oznaczoném i pod przewodnictwem delegowanego przez zwierzchność urzędnika złożyć komisyje wyborczą.

§. 34.

Te składać mają przełożeni gmin, dwaj mężowie wydziałowi i pewna, rozciągłości okręgu odpowiadająca liczba wyborców, najmniéj z trzech a najwięcéj z pięciu składająca się, których sami wyborcy z grona swego wyznaczą, niemniéj dodana im do spisywania rozpraw uzdolniona osoba.

§. 35.

Każdy głosować prawo mający obowiązany stawić się osobiście i swój głos dać w obec zgromadzonéj komisyi wyborczéj.

§. 36.

Każdy do głosowania upoważniony powinien tyle osób na wyborców uzdolnionych oznaczyć, ile w okręgu mianowanych być ma, do którego on należy.

Niewykonanie tego prawa w całéj swéj rozciągłości nie uwłacza ważności reszty głosów.

§. 37.

Spory o prawo głosowania rozstrzyga komisyja wyborcza bez dalszego odwołania się.

§. 38.

Głosować wolno pisemnie podaniem kartki wyborowéj, albo téż ustnie.

Ustne głosy wpisane będą zaraz do protokółu wyborów, a przez członków komisyi do prowadzenia kontraspisów wyznaczonych, do tychże.

Die schriftlichen Abstimmungen werden gesammelt und nach Beendigung der mündlichen Abstimmung in der nämlichen Art zu Protokoll genommen.

§. 39.

Die Wahl-Kommission hat sich jeder direkten oder indirekten Einflußnahme auf die Wahlen zu enthalten.

§. 40.

Diejenigen, welche die absolute Stimmenmehrheit erhalten, sind bestimmt, als Wahlmänner zur Wahl des Abgeordneten mitzuwirken.

Wird diese absolute Stimmenmehrheit bei der ersten Wahl nicht erzielt, so wird eine zweite Wahl vorgenommen, und wenn auch bei dieser die absolute Stimmenmehrheit nicht erreicht wird, in der §. 15 vorgezeichneten Art vorgegangen.

§. 41.

Die Wahl-Kommission theilt der Bezirks-Obrigkeit das Ergebniß der Wahl zur Bekanntmachung an den landesfürstlichen Kommissär des Wahlbezirkes mit, macht es in dem Wahldistrikte öffentlich bekannt und händigt jedem Wahlmanne die in folgender Art abgefaßte Urkunde über seine Ernennung ein:

„Die unterzeichnete Wahl-Kommission des Wahldistriktes .... bestätigt, daß .... zu .... wohnend, am .... zum Wahlmann dieses Distriktes für die Wahl eines Abgeordneten zum Reichstage gewählt wurde .... den ....“

Sämmtliche Unterschriften der Wahl-Kommission mit beigedrucktem Siegel der Gemeinde.

§. 42.

In Städten und Orten, die in mehrere Wahldistrikte abgetheilt sind, werden die Namen der Wahlmänner jedes Distriktes mit thunlichster Beschleunigung bekannt gemacht.

§. 43.

Die Protokolle und Register der Wahl sind von der Kommission allseitig zu fertigen, und in der Gemeinde- oder obrigkeitlichen Registratur zu verwahren.

Głosy pisemne zbierać się, a po ukończeniu głosowania ustnego tym samym sposobem do protokółu zaciągać się będzie.

§. 39.

Komisyja wyborcza wszelkiego wpływu na wybory czyto wprost lub pośredniczo wystrzegać się ma.

§. 40.

Ci, co uzyskają bezwarunkową większość głosów, przeznaczeni są przy wyborach deputowanego jako wyborcy mieć uczestnictwo.

Jeżeli bezwarunkowa większość głosów nie będzie przy pierwszych wyborach osiągniętą, przedsięwzięte będą drugie wybory, a jeżeli i na tych nie uzyska się tej większości, postąpi się wtedy sposobem w §. 15. określonym.

§. 41.

Komisyja wyborcza udziela zwierzchności okręgu wynikłości wyborów, aby o nich zawiadomić komisarza rządowego obwodu wyborczego, obwieszcza je w wyborczym okręgu i każdemu wyborcy doręcza dokument jego mianowania w sposób następujący ułożony:

„Komisyja wyborcza w okręgu .... poświadcza, że .... mieszkający w .... wyborcą tego okręgu do obierania deputowanych na sejm walny obranym został. Dano ....“

Wszystkie podpisy komisyi wyborczéj i pieczęć gminy wyciśnięta.

§. 42.

W miastach i osadach, podzielonych na więcéj okręgów, nazwiska wyborców każdego okręgu ogłoszone będą ilo możności jak najspieszniéj.

§. 43.

Protokóły i rejestra wyborów podpisywać będzie komisyja na każdéj stronicy i przechowywać je w registraturze gminy albo zwierzchności.

c) Vornahme der Wahlen der Abgeordneten.

§. 44.

Für jeden Wahlbezirk wird ein l. f. Kommissär ernannt, welcher über die genaue Befolgung der Wahlordnung zu wachen hat.

§. 45.

Sämmtliche Wahlmänner eines Bezirks wählen einen Abgeordneten.

§. 46.

Wählbar als Abgeordneter ist jeder österreichische Staatsbürger, welcher
a) das 30. Lebensjahr zurückgelegt hat, und
b) Wähler für den Senat oder die Kammer der Abgeordneten in einem jener Theile der Monarchie ist, für welche die Verfassungs-Urkunde vom 25. April 1848 erlassen wurde.

§. 47.

Sämmtliche Wahlmänner des Wahlbezirkes werden wenigstens 6 Tage vor dem für die Wahl der Abgeordneten bestimmten Tage von dem l. f. Kommissär durch ein besonderes Schreiben, dessen Empfang durch Rückstellung eines inliegenden Empfangscheines zu bestätigen ist, von der Vornahme der Wahl in Kenntniß gesetzt.

§. 48.

Zur Vornahme einer giltigen Wahl der Abgeordneten ist die Anwesenheit von $^3/_4$ der Wahlmänner des Bezirkes erforderlich.

§. 49.

Nur die anwesenden Wahlmänner sind zur Abgabe ihrer Stimme berechtiget.

§. 50.

Die Vornahme der Abgeordneten-Wahl beginnt mit Aufstellung einer Wahl-Kommission.

§. 51.

Die Wahlmänner wählen zu diesem Ende aus ihrer Mitte sieben Personen, welche einen von ihnen zum Obmanne bestimmen, und einen Protokollsführer.

c) Wybory na deputowanych.

§. 44.

Na każdy obwód wyborczy mianowany będzie komisarz rządowy, który ma mieć baczność na ścisłe przestrzeganie porządku wyborowego.

§. 45.

Wszyscy wyborcy obwodowi obierają jednego deputowanego.

§. 46.

Obieralnym jest każdy obywatel austryjacki, który

a) skończył 30 lat życia, i
b) jest wyborcą dla senatu albo izby deputowanych w jednéj części monarchii z tych, dla których konstytucyja z dnia 25. Kwietnia 1848 nadaną została.

§. 47.

Wszystkich wyborców obwodowych obwieści komisarz rządowy o nastąpić mających wyborach przynajmniéj na 6 dni przed dniem do wyborów na deputowanych oznaczonym, a to umyślnym listem, którego doręczenie zwróceniem recepisu, w środku dołączonego, poświadczyć należy.

§. 48.

Do ważności wyborów na deputowanych potrzebna obecność $^{3}/_{4}$ części wyborców okręgowych.

§. 49.

Obecni tylko wyborcy mają prawo głosować.

§. 50.

Wybory deputowanych rozpoczynają się ustanowieniem komisyi wyborczéj.

§. 51.

Wyborcy obierają tym końcem siedm osób z grona swojego, które jednego z pośród siebie oznaczą przewodnikiem a jednego protokolistą.

§. 52.

Die Wahl-Kommission hat sich jedes direkten oder indirekten Einflußes auf die Wahlmänner, und eben so der l. f. Kommissär sich jeder Bemerkung über die Wahl-Kandidaten, jedes Vorschlages, sowie jeder Empfehlung gewissenhaft zu enthalten.

Der l. f. Kommissär ist in dem Wahlbezirke, für welchen er bestellt ist, nicht wählbar.

§: 53.

Die Wahl wird durch absolute Stimmenmehrheit und mittelst geheimer Abstimmung vorgenommen.

§. 54.

Jedem Wahlmanne wird ein, mit einem Stempelzeichen versehener Wahlzettel mit einem Umschlage eingehändigt.

§. 55.

Der Wahlmann schreibt auf diesen Wahlzettel den Namen des von ihm vorgeschlagenen Abgeordneten, legt den Zettel in den Umschlag und übergibt ihn der Wahl-Kommission.

§. 56.

Sind alle Stimmzettel abgegeben, so werden in Gegenwart der Wahlmänner die Wahlzettel aus den Umschlägen herausgenommen, und ohne vorläufig eingesehen werden zu dürfen, in einer Urne gemischt und dann eröffnet.

§. 57.

Der Obmann der Wahl-Kommission liest die Abstimmung ab, der Sekretär trägt sie in das Wahlprotokoll ein, und ein oder mehrere Mitglieder der Kommission führen die Gegenlisten.

§. 58.

Wenn bei der ersten Abstimmung keine absolute Stimmenmehrheit erzielt wird, so wird in ganz gleicher Art eine zweite Wahl und Abstimmung vorgenommen.

§. 59.

Wird auch bei der zweiten Wahl keine absolute Stimmenmehrheit erreicht, so wird zur dritten Wahl geschritten,

§. 52.

Komisyja wyborcza wystrzegać się ma wszelkiego wpływu, czy to wprost, czy pośredniczo na wyborców, tak samo komisarz rządowy każdéj uwagi nad kandydatami, wszelkiego przedłożenia, jako też wszelkiego zalecania.

Komisarz rządowy nie jest obieralnym w tym obwodzie, dla którego jest ustanowionym.

§. 53.

Wybory odbywają się bezwarunkową większością głosów i głosowaniem tajemném.

§. 54.

Każdemu wyborcy doręczona będzie kartka wyborcza oznaczona stęplem w okładce.

§. 55.

Wyborca wypisuje na niéj nazwisko tego, którego przedkłada na deputata, chowa kartkę do okładki i oddaje ją komisyi wyborczéj.

§. 56.

Gdy już wszystkie kartki głosowe pooddawane będą, wyjmie się takowe w obecności wyborców z okładek, a nie zaglądnąwszy wprzódy do nich, do urny włożone, zamieszane i nareszcie otworzone zostaną.

§. 57.

Przewodniczący komisyi wyborczéj odczytuje głosowania, sekretarz wciąga je do protokołu wyborczego a jeden lub więcéj członków komisyi prowadzi kontralistę.

§. 58.

Gdy przy piérwszém głosowaniu nie będzie bezwarunkowéj głosów większości, nastąpią drugie wybory i głosowania zupełnie w tym samym sposobie.

§. 59.

Jeżeliby i na drugich wyborach bezwarunkowéj większości głosów nie osiągnięto, natenczas przystąpić na-

bei welcher jedoch nur zwischen den beiden Vorgeschlagenen, die in der zweiten Wahl die meisten Stimmen erhielten, gewählt werden darf.

§. 60.

Nach erreichter absoluter Stimmenmehrheit wird das Kommissions-Protokoll und die Gegenliste in Gegenwart der Wahlmänner geschlossen, und von allen Kommissions-Gliedern und wenigstens zehn Wahlmännern gefertigt.

§. 61.

Das Protokoll wird mit den Gegenlisten an das Ministerium des Innern eingesendet, und die Wahlzetteln werden versiegelt beigeschlossen.

§. 62.

Die zur Wahl eines Mitgliedes des Senats oder der Abgeordneten zusammengetretene Versammlung von Wählern oder Wahlmännern darf sich mit keinem andern Gegenstande als mit dieser Wahl beschäftigen.

§. 63.

Die Frage über die den Abgeordneten der zweiten Kammer zu gewährende Entschädigung wird von der Reichs-Versammlung bei Abfassung des definitiven Wahlgesetzes entschieden werden.

Bis dahin wird den Abgeordneten, welche ihren ordentlichen Wohnsitz außer der Residenz haben, die Vergütung der Reisekosten für die Hinreise mit 2 fl. K. M. pr. Meile, worin zugleich die Vergütung für die Rückreise begriffen ist, geleistet, und ein Betrag monatlicher Zweihundert Gulden angewiesen werden.

Wien am 9. Mai 1848.

Pillersdorff,
Minister des Innern und provisorischer Präsident.

Sommaruga,
Minister der Justiz und des Unterrichtes.

Krauß,
Finanzminister.

Latour,
Kriegsminister.

Gubernial-Kundmachung vom 18. Mai 1848, Präsidial-Zahl 6526.

leży do trzecich wyborów, na których wszelako tylko z pomiędzy dwóch przedstawionych, którzy na wtórych wyborach najwięcéj głosów mieli, wybierać wolno.

§. 60.

Osiągnąwszy bezwarunkową większość głosów, protokół komisyi z kontralistą zamknięty będzie w obec wyborców, a przez wszystkich członków komisyi i przynajmniéj dziesięciu wyborców podpisany zostanie.

§. 61.

Protokół z kontraspisem przysłanym będzie ministrowi spraw wewnętrznych z dołączeniem opieczętowanych kartek wyborczych.

§. 62.

Zgromadzenie piérwotnych wyborców lub mężów wyborowych, zebrane do obrania członka senatu albo izby deputowanych, nie może zajmować się innym przedmiotem, jak tylko wyborami.

§. 63.

Pytanie względem oznaczenia wynagrodzenia deputowanych izby drugiéj, rozstrzygnie się na zgromadzeniu sejmu walnego, gdy ustawa o wyborach stanowczo uchwalona będzie.

Aż do owéj chwili wyznacza się dla deputowanych, którzy stałego mieszkania w stolicy nie mają, wynagrodzenie kosztów podróżnych w ilości 2 ZłR. m. k. za każdą milę, czém także objętą jest i podróż na powrót, oraz dwieście ZłR. miesięcznie.

W Wiédniu dnia 9. Maja 1848.

Pillersdorff,
minister spraw wewnętrznych,
tymczasowy prezydent.

Sommaruga,
minister sprawiedliwości
i oświecenia.

Krauss,
minister finansów.

Latour.
minister wojny.

Ogłoszenie gub. z d. 18. Maja 1848, l. praes. 6526.

38.

Die Errichtung neuer Privat-Gebäude in der Nähe der Pulver-Depots betreffend.

In Folge des hohen Hofkanzlei-Dekretes vom 28. April 1848 Zahl 12242/569, haben Seine Majestät in Erledigung des allerunterthänigsten Vertrages, womit um Festsetzung Allerhöchster Bestimmungen bei Errichtung von Gebäuden in der Nähe der Pulver-Depots gebeten wurde, seit der Allerhöchsten Entschließung vom 12. April 1848 Nachstehendes festzusetzen geruht:

„Für die Anlegung von Munizions-Depots und Friedens-Pulver-Magazinen finde ich künftig eine Entfernung von wenigstens 400 Klaftern von Wohngebäuden als Normal-Distanz zu bestimmen; für Verschleiß-Depots, in soferne sie nicht mehr als 50 Zentner Pulver enthalten, genügt eine Distanz von 200 Klaftern. Innerhalb dieses Umkreises ist auch die Errichtung neuer Privat-Gebäude nicht zu gestatten, und dieses Verbot gehörig kundzumachen.

Sollten aus diesem Anlaße Entschädigungs-Ansprüche von den betreffenden Grundeigenthümern erhoben werden, so sind sie nach den bestehenden gesetzlichen Bestimmungen und den allfälligen besondern Verhältnissen des Falles zu behandeln."

Wovon das k. Kreisamt verständiget wird.

Gubernial-Verordnung vom 24. Mai 1848, Gubernial-Zahl 38733.

39.

Provisorische Verordnung gegen den Mißbrauch der Presse.

Nachdem das unterm 31. März 1848 kundgemachte provisorische Preßgesetz einer genauen Revision unterzogen worden ist, findet sich der Ministerrath bei dem dringenden Bedürfniße veranlaßt, die nachstehenden Bestimmungen in Wirksamkeit treten zu lassen, welche bis zur Feststellung eines Preßgesetzes durch den Reichstag zu gelten haben.

§. 1.

In Gemäßheit der Allerhöchsten Entschließung vom 14. und des Patentes vom 15. März, dann des §. 19 der Ver-

38.

O stawianiu prywatnych budynków w poblizkości składów prochu.

Według dekretu wysokiéj kancelaryi nadwornéj z dnia 28. Kwietnia do l. 12242/569 raczył Najjaśniejszy Pan w załatwieniu najpoddańniejszego przełożenia, w którém proszono o wydanie najwyższych postanowień we względzie wznoszenia budynków w poblizkości składów prochu, od czasu najwyższéj uchwały z dnia 12. Kwietnia 1848 wydać następujące prawidło:

„Do zakładania składów strzeliwa i magazynów prochu niewojennych (w czasie pokoju) uznaje za stosowną ustanowić na przyszłość odległość przynajmniéj 400 sążni od domów mieszkalnych za odległość normalną, dla składów do drobnéj przedaży, jeżeli w nich nie leży nad 50 cetnarów prochu, odległość 200 sążni będzie dostateczna. W obrębie tym nie należy dozwalać wznoszenia nowych budynków prywatnych, i w tym celu ma być niniejszy zakaz należycie ogłoszony.

Gdyby właściciele dotyczących gruntów domagali się z tego powodu wynagrodzenia, należy postąpić sobie z nimi podług istniejących prawnych postanowień, mając oraz wzgląd na zachodzące może szczególne okoliczności wypadku.

O czém uwiadamia się c. kr. urzędy obwodowe.

Rozporządzenie gub. z d. 24. Maja 1848, l. gub. 38733.

39.

Prowizoryczne rozporządzenie przeciw nadużyciu druku.

Po ścisłéj rewizyi prowizorycznéj ustawy drukowéj, pod dniem 31. Marca 1848 ogłoszonéj, rada ministrów w potrzebie nagłéj widzi się spowodowaną wprowadzić w działalność następujące przepisy, które mają zachować swą wagę, dopóki sejm walny prawa drukowego nie ustanowi.

§. 1.

Według najwyższego postanowienia z dnia 14. i patentu z dnia 15. Marca, tudzież §. 19. ustawy konstytucyjnéj

fassungs-Urkunde sind alle auf die Zensur von Druckschriften und Bildwerken sich beziehenden Gesetze und Verordnungen aufgehoben.

§. 2.

Alle Strafen, welche bis zur Kundmachung der gegenwärtigen Verordnung wegen Uebertretungen durch die Presse verwirkt und nicht bereits vollzogen worden sind, werden hiemit aufgehoben.

Der fernere Verkehr mit den bis jetzt erschienenen Druckschriften unterliegt jedoch den Bestimmungen der gegenwärtigen Verordnung.

§. 3.

Was in dieser Verordnung von Druckschriften angeordnet ist, gilt auch von allen mittelst mechanischer Mittel, namentlich durch Steindruck, Kupferstich oder Holzschnitt vervielfältigten Schriften oder Bildwerken.

§. 4.

Jede Druckschrift muß mit dem Namen des Druckers oder des Verlegers, ferner mit der Angabe des Ortes und der üblichen Bezeichnung der Zeit des Druckes versehen seyn.

§. 5.

Auch um eine Zeitung oder periodische Schrift herauszugeben, bedarf es keiner Erlaubniß einer Obrigkeit; sondern es genügt, daß vor Herausgabe der Zeitung oder periodischen Schrift der Behörde ein verantwortlicher Redakteur angezeigt werde, welcher im Inlande wohnhaft und wenigstens 24 Jahre alt seyn muß.

Die Ausweisung hierüber hat in Provinzial-Hauptstädten bei der Landesstelle, außer denselben bei dem Kreisamte zu geschehen.

Der Redakteur ist schuldig, seinen Namen jedem einzelnen Blatte oder Hefte beizusetzen. Den Herausgebern der gegenwärtig bestehenden Zeitungen und periodischen Schriften ist zu obiger Ausweisung eine Frist von acht Tagen bewilliget.

§. 6.

Der Herausgeber einer Zeitung oder periodischen Schrift ist schuldig, jede ämtliche oder ämtlich beglaubigte Berichtigung der darin mitgetheilten Thatsachen sogleich nach deren

wszelkie przepisy i rozporządzenia, tyczące się cenzury, druków i obrazów, zniesione zostają.

§. 2.

Wszystkie kary, na które do czasu ogłoszenia niniejszego rozporządzenia względem przestępstw drukowych zasłużą, a które dotychczas nie są spełnione, niniejszém znoszą się.

Dalszy jednak obrót pismami, które dotychczas wyszły z druku, podlega przepisom niniejszego rozporządzenia.

§. 3.

To, co niniejsze rozporządzenie o pismach drukowych postanawia, ważne jest także co do wszelkich pism i obrazów, które przez środki mechaniczne, mianowicie przez rytowanie na kamieniu, miedzi lub drzewie pomnażają się.

§. 4.

Na każdém pismie drukowém powinno być umieszczoném imię drukarza lub wydawcy, dalej wyrażone miejsce, tudzież zwykły czas druku.

§. 5.

Także do wydawania gazety lub pisma peryjodycznego nie trzeba zezwolenia zwierzchności, lecz dość, jeżeli przed wydawaniem gazety lub pisma peryjodycznego władza o redaktorze odpowiedzialnym zawiadomioną będzie, ten zaś powinien być w kraju zamieszkały i mieć przynajmniej lat 24.

Dowody na to mają być złożone w stolicach prowincyjonalnych u rządu krajowego, a na prowincyi w urzędzie cyrkułowym.

Redaktor winien wymienić nazwisko swe na każdym pojedyńczym egzemplarzu lub zeszycie. Wydawcom wychodzących teraz gazet i pism peryjodycznych dozwala się ku złożeniu powyższych dowodów termin dni ośmiu.

§. 6.

Wydawca gazety lub pisma peryjodycznego winien każde urzędowe, lub przez urząd zawierzytelnione sprostowanie rzeczy tamże udzielonych, zaraz po odebraniu tegoż

Empfang in seine Zeitung oder periodische Schrift kostenfrei aufzunehmen. Andere Berichtigungen von Thatsachen von Seite der Angegriffenen ist der Herausgeber in gleicher Art, jedoch nur in soweit unentgeltlich aufzunehmen schuldig, als der Umfang der Entgegnung den Umfang des Artikels nicht übersteigt. Uebersteigt der Umfang der Entgegnung den Umfang des Artikels, auf welchen die Entgegnung sich bezieht, so sind für die mehreren Zeilen, die jedoch gegen den Willen der Redakzion nicht das Zweifache des angreifenden Artikels übersteigen dürfen, die gewöhnlichen Einrückungs-Gebühren zu zahlen.

§. 7.

Wird wegen des Inhalts einer Zeitung oder periodischen Schrift Klage erhoben, so ist der Redakteur auf das vom Kläger bei der Gerichtsbehörde gestellte Verlangen und über Aufforderung der Letzteren verpflichtet, sogleich die erfolgte Klage anzuzeigen, und ebenso seiner Zeit das Urtheil mitzutheilen.

§. 8.

Die Uebertretung der Vorschriften der §§. 4, 5, 6, 7 ist mit einer Strafe von fünf bis einhundert Gulden zu belegen.

§. 9.

Wer durch den Inhalt oder die Darstellung einer Druckschrift sich eines Verbrechens oder einer schweren Polizei-Uebertretung schuldig macht, verfällt im Allgemeinen in die durch die bestehenden Gesetze dagegen verhängte Strafe, so weit durch die gegenwärtige Verordnung nicht etwas Anderes verfügt wird.

Es werden jedoch hiemit die Vorschriften der §§. 52.—58 und 107 des I. Th. und 234—237 und 241 des II. Th. des Strafgesetzbuches in Bezug auf Uebertretungen, welche durch die Presse verübt werden, außer Wirksamkeit gesetzt, und es haben die in den nachfolgenden §§. 10—14 enthaltenen milderen Bestimmungen an deren Stelle zu treten.

§. 10.

Wer mittelst der Presse zu einem Angriffe auf die Person des Landesfürsten, zur gewaltsamen Veränderung der Konstituzion des österreichischen Kaiserstaates, zum Abfalle einzel-

do swéj gazety lub pisma peryjodycznego bezpłatnie przyjąć. Inne sprostowania rzeczy winien wydawca równie od osób zaczepionych, wszelako z tém tylko ograniczeniem bezpłatnie przyjąć, jeżeli objętość odpowiedzi nie przenosi objętości artykułu. Gdyby objętość odpowiedzi przenosiła objętość artykułu, do którego odnosi się odpowiedź, tedy za więcéj wierszy, które jednakże przeciw woli redakcyi nie mają przechodzić dwa razy tyle, jak artykuł zaczepny, zwykła insercyjna opłata należy.

§. 7.

Jeżeli z powodu treści gazety lub pisma peryjodycznego wniesiono zaskarzenie, redaktor na oświadczone przez oskarzyciela u sądu żądanie i za poleceniem sądu natychmiast o zaskarzeniu doniesienie uczynić powinien, tudzież swego czasu wyrok do wiadomości podać.

§. 8.

Na przestąpienie przepisów §§. 4., 5., 6., 7 nakłada się kara od 5 do 100 ZłR.

§. 9.

Kto przez treść lub przedstawienie w piśmie drukowém czyni się winnym zbrodni lub ciężkiego politycznego przestępstwa, ulega w ogólności karze, którą istniejące prawa w tym względzie przepisują, o ile niniejsze rozporządzenie inaczéj w téj mierze nie stanowi.

Przepisy jednakże §§. 52. do 58. i 107. I. części, tudzież 234. do 237. i 241. II. części ustawy karnéj względem przestepstw, przez druk popełnionych, niniejszém znoszą się, w których miejsce wstępują łagodniejsze przepisy, zawarte w §§. 10. do 14.

§. 10.

Kto przez druk do targnięcia się na osobę monarchy, do gwałtownéj zmiany konstytucyi państwa austryjackiego, do odpadnięcia pojedyńczych części kraju, do ujarzmienia

ner Landestheile, zur Unterjochung des Vaterlandes durch einen äußeren Feind auffordert, wird mit schwerem Kerker bis zu zehn Jahren gestraft.

§. 11.

Lästerungen und alle Arten von böswilligen Verletzungen der schuldigen Ehrfurcht gegen die Person des Landesfürsten, welche durch Druckschriften erfolgen, sind als Verbrechen, und zwar dann, wenn sie in der Absicht geschehen, um Abneigung oder Verachtung gegen das Staatsoberhaupt zu erwecken, mit ein= bis fünfjährigem schweren Kerker, wenn aber diese Absicht nicht erweislich ist, mit Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre zu bestrafen.

§. 12.

Wer in einer Druckschrift durch Schmähungen oder andere unwahre und höhnische Darstellungen die Konstituzion des österreichischen Kaiserstaates verächtlich zu machen, oder gegen dieselbe aufzureizen sucht, macht sich eines Vergehens schuldig, das mit einfachem oder strengem Arreste von vierzehn Tagen bis zu drei Monaten, bei sehr erschwerenden Umständen aber bis zu einem Jahre zu bestrafen ist.

§. 13.

Wer in Druckschriften Gott lästert, oder eine in dem Kaiserstaate anerkannte Religion der Verachtung oder dem Spotte Preis gibt, verfällt in die Strafe des Kerkers von einem Monate bis zu einem Jahre.

§. 14.

Wer in einer Druckschrift auf eine in den §§. 234—237 und 241 des II. Theiles des Strafgesetzbuches bezeichnete Weise die Ehre von Privatpersonen, von Körperschaften, von Behörden oder obrigkeitlichen Personen in Bezug auf ihre Amtshandlungen angreift, soll mit einfachem oder strengem Arreste von drei Tagen bis zu drei Monaten bestraft werden.

§. 15.

Verletzungen der Sittlichkeit durch unzüchtige Druckschriften oder Darstellungen sind mit einfachem oder strengem Arreste von vierzehn Tagen bis zu sechs Monaten zu bestrafen.

ojczyzny przez zewnętrznego nieprzyjaciela wzywa, karany będzie ciężkiém więzieniem do lat dziesięciu.

§. 11.

Szydzenie i wszelkie złośliwe uwłaczanie należytéj czci ku osobie monarchy, drukiem objawione, jako zbrodnia, a to jeżeli działo się w zamiarze, by ku monarsze wzbudzić niechęć i pogardę, ciężkiém więzieniem od jednego do dziesięciu lat, jeżli zaś tego zamiaru dowieść nie można, więzieniem od sześciu miesięcy do roku jednego karane być ma.

§. 12.

Kto w pismie drukowém przez szyderstwo lub inne nieprawdziwe i obelżywe przedstawienia konstytucyje państwa austryjackiego w pogardę podać, lub naprzeciw tejże podburzać usiłuje, staje się winnym przekroczenia, które pojedyńczym lub surowym aresztem od cztérnastu dni do trzech miesięcy, a przy okolicznościach bardzo uciążających do roku jednego karane być ma.

§. 13.

Kto w pismach drukowych bluźni Bogu, lub którą w państwie cesarskiém uznaną religiję na pośmiewisko podaje, podpada karze więzienia od miesiąca do roku jednego.

§. 14.

Kto w pismie drukowém sposobem, w §§. 234 do 237 i 241 II. części karnéj ustawy wskazanym, cześć osób prywatnych, korporacyj, władz lub osób zwierzchność stanowiących względnie ich urzędowych czynności narusza, ma być karany pojedyńczym lub surowym aresztem od trzech dni do trzech miesięcy.

§. 15.

Obraza dobrych obyczajów przez bezwstydne pisma drukowe lub przedstawienia, karana ma być pojedyńczym lub surowym aresztem od cztérnastu dni do sześciu miesięcy.

§. 16.

Wenn in Druckschriften Thatsachen des Privat= oder Familienlebens, welche das öffentliche Interesse nicht berühren, besprochen werden, ist eine solche Besprechung an den Schuldtragenden dann als Mißbrauch der Presse zu bestrafen, wenn sie die Ehre des Angegriffenen zu kränken geeignet ist. Die Strafe ist in Geld von zehn bis hundert Gulden, bei erschwerenden Umständen mit Arrest von drei Tagen bis zu drei Monaten zu verfügen.

§. 17.

Wer durch Druckschriften wissentlich ein falsches für die öffentliche Sicherheit beunruhigendes Gerücht weiter verbreitet, macht sich eines Vergehens schuldig, welches mit strengem Arreste von acht Tagen bis zu sechs Monaten zu bestrafen ist.

§. 18.

Geldstrafen, die nicht erlegt werden können, werden in Arreststrafen von einem Tage für je zehn Gulden verwandelt. Bei Vollziehung der Arreststrafe soll dem Verhafteten jede seiner Bildung und gesellschaftlichen Stellung angemessene, mit dem Zwecke der Anhaltung vereinbarliche Schonung gewährt werden.

§. 19.

Jedes verurtheilende Erkenntniß kann zugleich die Unterdrückung oder Vernichtung der für strafbar erklärten Schrift oder des für strafbar erklärten Theiles derselben aussprechen, in Bezug auf die mit Beschlag belegten und alle noch im Besitze des Verfassers, Herausgebers, Verlegers, Buchhändlers oder Druckers vorfindlichen oder sonst hinterlegten Exemplare.

§. 20.

Die Personen, welche zum Erscheinen einer sträflichen Druckschrift mitgewirkt haben, sind in folgender Ordnung verantwortlich:

a) zuförderst der Verfasser, in soferne Druck und Herausgabe mit seinem Wissen und Willen geschehen sind;
b) der Herausgeber, in soferne er nicht einen im Inlande befindlichen Verfasser namhaft macht und nachweiset, daß die Herausgabe mit dessen Wissen und Willen geschehen sei;

§. 16.

Jeźli w pismach drukowych o zdarzeniach z życia prywatnego lub familijnego, które interesu publicznego nie dotykają, jest mowa, tedy to jako nadużycie druku natenczas na osobach, przy których wina, ukaranem będzie, jeźli jest tego rodzaju, iż szarpie sławę osoby nagabanej. Za to wymierza się pieniężna kara od dziesięciu do sta ZłR., przy uciążających zaś okolicznościach kara aresztu od trzech dni do trzech miesięcy.

§. 17.

Kto przez pisma drukowe z umysłu fałszywą, bezpieczeństwo powszechne niepokojącą pogłoskę rozszérza, staje się winnym przekroczenia, które surowym aresztem od ośmiu dni do sześciu miesięcy karane być ma.

§. 18.

Kary pieniężne, które złożone być nie mogą, zamienić można na karę aresztu dnia jednego za każde dziesięć ZłR. Przy spełnieniu kary aresztu zachować należy dla przyaresztowanego wszelkie względy jego wykształceniu i towarzyskiemu stanowisku odpowiedne, a z celem przyaresztowania zgodne.

§. 19.

Każde wyrokujące postanowienie może oraz wyrzec przytłumienie lub zniszczenie pisma uznanego kary godnem, albo części tegoż jako takowa uznanej, względnie do aresztem obłożonych, i jeszcze w całości w posiadaniu autora, wydawcy, nakładcy, księgarza lub drukarza znajdujących się, lub gdziekolwiek indziéj złożonych egzemplarzy.

§. 20.

Osoby, które wspólnie działały na wyjście z druku pisma kary godnego, w następnym porządku są odpowiedzialne:

a) najprzód autor, ile druk i wydanie działo się z jego wiedzą i wolą;

b) wydawca, ile tenże nie wymienia autora w kraju przebywającego i dowodzi, że wydanie działo się z jego wiedzą i wolą;

c) der Verleger, und soferne dieser nicht bekannt ist, oder nicht im Inlande wohnt,
d) der Drucker, und ist auch dieser nicht bekannt oder nicht im Inlande,
e) der Verbreiter.

Für den Inhalt der Zeitungen und Zeitschriften haftet der verantwortliche Redakteur, wenn sich nicht ein im Inlande wohnender Vefasser nennt, oder die Verantwortung auf sich nimmt.

Ist jedoch durch Mißbrauch der Presse ein Verbrechen verübt worden, so gelten die allgemeinen Grundsätze in Betreff der Bestrafung der Mitschuldigen.

§. 21.

Als Verbreiter ist auch der Buchhändler verantwortlich, wenn er eine sträfliche Schrift verbreitet, welche ihm außer dem gewöhnlichen Wege des Buchhandels zugekommen, oder auf welcher nicht der Name des Verfassers oder des Herausgebers, Verlegers oder Druckers nebst der Bezeichnung des Ortes und der üblichen Bezeichnung der Zeit des Druckes angegeben, oder wegen welcher eine Beschlagnahme verfügt, und ihm ämtlich bekannt gemacht worden ist.

§. 22.

Die Uebertretungen der Strafgesetze durch die Presse können nur dann gerichtlich verfolgt und zur Strafe gezogen werden, wenn die sträfliche Schrift in Verkehr gesetzt, oder auf anderem Wege in Umlauf gebracht worden ist.

Wenn der Druck vollendet, und die Verbreitung nur durch Umstände, die nicht vom Willen des Angeschuldigten herrühren, verhindert worden ist, so kann keine andere Strafe verhängt werden, als die Unterdrückung der sträflichen Schrift oder des sträflichen Theiles derselben.

§. 23.

Das Recht auf Bestrafung erlischt durch Verjährung, wenn binnen sechs Monaten von dem Zeitpunkte der vollendeten Uebertretung des Preßgesetzes das strafrechtliche Verfahren nicht eingeleitet, oder durch eben so lange Zeit das Eingeleitete nicht fortgesetzt wird.

§. 24.

In Bezug auf die Berechtigung zur Betreibung des Buch- und Kunsthandels, sowie der Buchdruckerei, Lithogra-

c) nakładca, ile tenże nie jest wiadomy lub nie mieszka w kraju;
d) drukarz, i jeżli tenże nie jest wiadomy lub nie ma go w kraju;
e) rozszérzacz.

Za treść gazet i pism czasowych ręczy odpowiedzialny redaktor, jeżli autor w kraju mieszkający nie wymieni się i nie przyjmie na się odpowiedzialności.

Jeżli atoli przez nadużycie druku popełniono zbrodnię, tedy mają wagę zasady powszechne względem ukarania współwinowajców.

§. 21.

Jako rozszérzacz jest także odpowiedzialnym księgarz, szérzący pismo karze podpadające, które doń mimo zwyczajnéj drogi handlu księgarskiego doszło, lub na którém brakuje imienia autora lub wydawcy, nakładcy lub drukarza, też oznaczenia miejsca i zwykłego oznaczenia czasu i druku, lub na które położony jest areszt, i o tém go urzędownie zawiadomiono.

§. 22.

Przekroczenia przepisów karnych przez druk wtedy tylko sądownie dochodzone i pod karę poddane być mogą, gdy pismo, karze ulegające, weszło w handel lub obieg na innéj drodze.

Jeżli druk ukończono, a rozszérzenie tylko w okolicznościach, od woli obwinionego niezależnych przeszkodę znalazło, tedy inna kara nie ma miejsca, jak przytłumienie kary godnego pisma lub takowéj części tegoż.

§. 23.

Prawo karania gaśnie przedawnieniem, jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od czasu dokonanego przestąpienia prawa drukowego nie rozpoczęto postępowania karnego, lub jeżli rozpoczętego przez równie długi czas daléj nie prowadzono.

§. 24.

Co do upoważnienia do prowadzenia handlu księgarskiego lub handlu sztuk, niemniéj drukarni, litografii lub

phie und verwandten Gewerbe hat es vor der Hand bei den bestehenden Gesetzen zu verbleiben.

Wenn die Unternehmer solcher Anstalten sich Uebertretungen der gegenwärtigen Verordnung zu Schulden kommen lassen, so kann bei einem dritten Uebertretungsfalle, falls der Uebertreter schon einmal zur Kerkerstrafe vorurtheilt worden, von dem Preßgerichte auch der Verlust der Berechtigung ausgesprochen werden.

§. 25.

Das öffentliche Anschlagen und Ausrufen von Druckschriften, sowie deren Verkauf oder Austheilung auf öffentlicher Strasse, ist außer den öffentlichen Behörden nur den berechtigten Buch- und Kunsthandlungen und Buchdruckereien durch ihre Bestellten gestattet. Diese müssen vorläufig der Sicherheitsbehörde angezeigt werden, und sich mit einer besonderen schriftlichen Ermächtigung ihres Bestellers auszuweisen vermögen.

Die Uebertretung dieser Vorschrift ist für jeden Uebertretuugsfall nebst der Beschlagnahme der Druckschrift mit einer Strafe von drei bis zu dreißig Gulden, und im Falle der Uneinbringlichkeit mit Arrest von einem bis zu fünf Tagen zu ahnden.

§. 26.

In Bezug auf die öffentliche Ausstellung von Bildwerken, Kupferstichen und andern Werken der bildenden Kunst, welche den Anstand oder die Sittlichkeit zu verletzen geeignet sind, bleiben die bestehenden Vorschriften in ihrer Wirksamkeit.

§. 27.

Das Verfahren in Preßsachen wird gleichzeitig durch eine besondere Verordnung geregelt.

Wien am 18. Mai 1848.

Die interimistischen Minister:

Pillersdorff. **Sommaruga.**
Krauß. **Latour.**
Doblhoff. **Baumgartner.**

Gubernial-Kundmachung vom 25. Mai 1848 Präsidial-Zahl 6835.

innego pokrewnego handlu, tymczasowie przy istniejących przepisach ma pozostać.

Gdyby przedsiębiercy takich zakładów dopuścili się przestępstw niniejszego rozporządzenia, tedy przy trzecim razie przestąpienia, jeźli przestępca już raz na karę więzienia był skazanym, sąd drukowy utratę upoważnienia do handlu zawyrokować może.

§. 25.

Publiczne przez przybicie kart uwiadomienia i obwoływania pism drukowych, tudzież sprzedaż tychże lub rozdzielanie po ulicach publicznych dozwalają się prócz władz publicznych tylko upoważnionym księgarniom, handlom dzieł sztuki i drukarniom przez wysłańników tychże. O tych należy wprzódy donieść do urzędu bezpieczeństwa, każdy zaś z nich powinien być w stanie, wykazać się szczególném pisemném umocowaniem od swego pryncypała.

Przestąpienie tego przepisu za każdy taki przypadek oprócz obłożenia aresztem pisma drukowego, karą od trzech do trzydziestu ZłR., a gdyby tych odebrać nie można, aresztem od jednego do pięciu dni karane być ma.

§. 26.

Co się tyczy wystawienia na widok publiczny obrazów, rycin i innych dzieł sztuki, któreby mogły kazić przyzwoitość i dobre obyczaje, dotychczasowe przepisę pozostają w swéj sile.

§. 27.

Postępowanie w rzeczach druku wydaje się równocześnie osobném rozporządzeniem.

W Wiédniu dnia 18. Maja 1848.

Tymczasowi ministrowie:

Pillersdorff. **Sommaruga.**
Krauss. **Latour.**
Doblhoff. **Baumgartner.**

Obwieszczenie gub. z d. 25. Maja 1848, l. prez. 6835.

40.

Provisorische Verordnung über das Verfahren in Preß-sachen.

Bei der Anwendung der unter Einem kundgemachten Verordnung gegen den Mißbrauch der Presse ist sich nach folgenden vom Ministerrathe festgesetzten Bestimmungen zu benehmen:

I. Von dem Verfahren.

§. 1.

Im Falle der Uebertretung einer der in den §§. 4, 5, 6, 7 und 25 der Verordnung gegen den Mißbrauch der Presse enthaltenen Vorschriften steht die Untersuchung und Bestrafung in den Provinzial-Hauptstädten den Magistraten, außer denselben den Kreisämtern zu.

Gegen die Erkenntnisse dieser Behörden findet die Berufung an die Landesstelle Statt, welche nur zur Bestätigung oder Milderung berechtigt ist.

Jeder weitere Rekurs ist ausgeschlossen.

§. 2.

Für das Verfahren und die Bestrafung der durch Mißbrauch der Presse verübten Uebertretungen wird bis auf weitere Anordnung jenes Gericht erster Instanz bestimmt, welches nach der Verfassung einer jeden Provinz der ordentliche Gerichtsstand des Fiskus in Zivilsachen ist. Dasselbe hat als erkennendes Gericht in Preßsachen aus vier Räthen und einem Vorsitzenden zu bestehen.

Die Räthe und der Vorsitzende zur Bildung des Preßgerichtes sind auf ständige Weise vom Justiz-Ministerium zu bestimmen. Ueber die Frage der Schuld oder Nichtschuld entscheidet jedoch ein Geschwornen-Gericht, welches dem Richter-Kollegium von Fall zu Fall beigegeben wird.

§. 3.

Die strafrechtliche Verfolgung der durch die Presse verübten Uebertretungen geschieht im Wege des Anklage-Prozesses.

Das Verfahren ist öffentlich und mündlich.

40.

Prowizoryczne rozporządzenie względem postępowania w sprawach druku.

Przy zastosowaniu zarazem obwieszczonego rozporządzenia przeciw nadużyciom druku postępować należy według następujących przez Radę Ministrów wydanych przepisów:

I. O postępowaniu.

§. 1.

W przepadku przestąpienia którego z przepisów, objętych §§. 4., 5., 6., 7. i 25. rozporządzenia wydanego przeciw nadużyciom druku śledztwo i ukaranie w prowincyjonalnych stolicach jest rzeczą magistratów, a na prowincyi rzeczą urzędów cyrkułowych.

Przeciw wyrokom tych władz odwołać się można do Rządu krajowego, który ma tylko prawo zatwierdzenia i złagodzenia wyroków.

Żaden dalszy rekurs nie ma miejsca.

§. 2.

Dla sądzenia i karania przestępstw, popełnionych przez nadużycie druku, przeznacza się, nim późniejsze nastąpi rozporządzenie, ów sąd piérwszéj instancyi, który według urządzenia każdéj prowincyi jest właściwym sądem fiskusa w sprawach cywilnych. Sąd ten, jako wyrokujący w sprawach druku, składać będą cztéréj radźcy i prezydujący.

Radźców i prezydującego do składu sądu w sprawach druku mianuje w sposób stały ministerium sprawiedliwości. Czy zaś zachodzi lub nie zachodzi wina, to rozstrzéga sąd przysięgłych, który do składu sędziów każdą razą przydany będzie.

§. 3.

Karne przewiedzenie przestępstw, przez druk popełnionych, dzieje się w drodze żałoby.

Postępowanie jest jawne i ustne.

§. 4.

Für die Besorgung der durch die gegenwärtige Verordnung dem Staatsanwalte übertragenen Amtshandlungen ist von Seite des Justiz-Ministeriums ein hiezu geeigneter Rechtskundiger zu bestellen und öffentlich bekannt zu machen.

In Fällen, wo die Anklage von einer Behörde erhoben wird, kann diese Behörde auch einen ihrer Beamten bestimmen, um neben dem Staatsanwalte die Anklage zu verfolgen.

§. 5.

Die zur Aufrechthaltung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit bestellte Ortsbehörde ist angewiesen, jede Druckschrift mit Beschlag zu belegen:

a) wenn es der Schrift an der im §. 4 der Verordnung gegen den Mißbrauch der Presse geforderten Benennung oder Bezeichnung fehlt, oder wenn die Benennung oder Bezeichnung falsch ist; wenn in Bezug auf Zeitungen oder periodische Schriften die im §. 5 ebenda vorgeschriebene Ausweisung nicht geschehen, oder wenn beim öffentlichen Anschlagen oder Ausrufen, dem Verkaufe oder der Austheilung von Druckschriften auf öffentlicher Strasse dasjenige nicht beobachtet worden ist, was der §. 25 der Verordnung gegen den Mißbrauch der Presse vorschreibt;

b wenn der Inhalt einer Druckschrift, mit deren Ausgeben bereits begonnen worden ist, eine solche Uebertretung begründet, welche im öffentlichen Interesse von Amtswegen verfolgt werden kann.

§. 6.

In allen anderen Fällen kann der Beschlag nur vom Gerichte auf Antrag des Staatsanwaltes oder eines Privatklägers angeordnet werden, wobei der im §. 11 aufgestellte Grundsatz gilt.

Die Beschlagnahme findet jedenfalls nur in der am Schluße des §. 19 der Verordnung gegen den Mißbrauch der Presse bezeichneten Ausdehnung Statt, und darf sich nie auf das Manuskript selbst beziehen.

§. 7.

Das Gericht verfügt über das Gesuch um Verhängung des Beschlages sogleich nach dessen Empfang.

§. 4.

Ku sprawowaniu czynności, które obecne rozporządzenie wkłada na prokuratora, mianować będzie ministerium sprawiedliwości zdatnego ku temu prawnika i tegoż poda do wiadomości.

W przypadkach, gdzie urząd wnosi żałobę, może tenże postanowić jednego z tych urzędników, któryby obok prokuratora przeprowadził żałobę.

§. 5.

Władza miejscowa, do utrzymania powszechnego porządku i bezpieczeństwa postanowiona, ma obowiązek, na każde pismo drukowe areszt położyć (mit Beschlag zu belegen):

a) Jeźli to pismo nie ma imienia lub znaku, którego wymaga §. 4. rozporządzenia przeciw nadużyciom druku, lub jeźli imię albo znak są fałszywe; jeźli co się tycze gazet i pism peryjodycznych zaniechano złożyć dowodu w §. 5. tamże przepisanego, albo jeźli przy publicznem przybiciu lub ogłoszeniu, przy przedaży lub rozdawaniu pism drukowanych na publicznem miejscu nie zachowano tego, co §. 25. rozporządzenia o nadużyciu druku przepisuje;

b) jeźli treść pisma drukowego, które rozdawać rozpoczęto, znamionuje takie przestępstwo, którego w interesie powszechnym z urzędu dochodzić można.

§. 6.

W wszelkich innych przypadkach areszt tylko od sądu na wniosek prokuratora lub prywatnego oskarzyciela położony być może, przyczem ma wagę prawidło w §. 11. przepisane.

W każdym razie areszt tylko w rozciągłości, §. 19. rozporządzenia o nadużyciu druku oznaczonéj, ma miejsce, a nigdy aż do samego rękopisma rozciągać się nie może.

§. 7.

Na prośbę o położenie aresztu sąd stanowi zaraz po utrzymaniu téjże.

§. 8.

Die zur Aufrechthaltung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit bestellte Behörde hat die von ihr ausgegangene Beschlagnahme im Falle b) des §. 5 innerhalb der nächsten 24 Stunden, und wenn die Beschlagnahme an einem anderen Orte, als wo das Preßgericht seinen Sitz hat, geschehen ist, längstens binnen drei Tagen dem Staatsanwalte und dem Gerichte anzuzeigen, und dem letzteren die Aktenstücke über die Begründung und den Vollzug des Beschlages zu übergeben. Sogleich nach erhaltener Anzeige erkennt das Gericht, ob der Beschlag wieder aufzuheben sei oder fortzubestehen habe. Im letzteren Falle, so wie da, wo das Gericht selbst den Beschlag erkannt hat, nimmt dasselbe die Untersuchung der Uebertretung, wegen welcher der Beschlag erkannt wurde, sogleich vor. In den im §. 5, Absatz a) erwähnten Fällen ist die von der Sicherheitsbehörde verfügte Beschlagnahme innerhalb der oben erwähnten Frist der nach §. 1 kompetenten Behörde anzuzeigen, und derselben die weitere Amtshandlung zu überlassen.

§. 9.

Alle Gerichtsbeschlüsse werden den Parteien und dem Staatsanwalte bekannt gemacht, ausgenommen, wo diese Bekanntmachung für die Führung der Untersuchung selbst einen unwiederbringlichen Nachtheil hervorbrächte.

§. 10.

Wird in den Fällen, wo der Beschlag nicht vom Gerichte verfügt worden ist, demjenigen, gegen welchen derselbe verfügt wurde, die Bestätigung oder Aufhebung des Beschlages von Seite des Gerichtes oder der nach §. 1 kompetenten Behörde nicht innerhalb drei Tagen, oder wenn die Beschlagnahme an einem vom Amtssitze des Gerichtes oder der Behörde verschiedenen Orte geschehen ist, innerhalb acht Tagen, von der erfolgten Beschlagnahme an gerechnet, eröffnet, so verliert der Beschlag ohne weitere Verfügung von Rechtswegen seine Wirksamkeit, und den durch den Beschlag Beschädigten gebührt der Ersatz des Schadens und der Kosten aus der Staats-Kasse. Dasselbe gilt von dem Falle, wenn der Beschlag vom Gerichte oder der nach §. 1 kompetenten Behörde aufgehoben, oder wenn binnen drei Tagen nach gerichtlicher Bewilligung oder Bestätigung der Beschlagnahme keine Klage überreicht wird. Die Erlöschung des Beschlages hindert nicht die weitere Verfolgung des Straffälligen.

§. 8.

Władza, do utrzymania powszechnego porządku i bezpieczeństwa postanowiona, ma o położonym przez siebie areszcie w przypadku b) w przeciągu następnych 24 godzin, a jeżli areszt położono w innem miejscu, a nie w miejscu siedziby sądu drukowego, najdalej w przeciągu trzech dni prokuratorowi lub sądowi donieść, tudzież temu ostatniemu oddać akta względem spowodowania i położenia aresztu. Zaraz po otrzymaném doniesieniu wyrokuje sąd, czy areszt ma być zdjęty, lub czyli dalej trwać ma. W drugim przypadku, tudzież tam, gdzie sąd ten areszt nakazał, przedsiębierze niezwłocznie śledzenie przestępstwa, z przyczyny którego areszt nakazanym został. W przypadkach, w §. 5. ustępie a) wymienionych, należy o areszcie, który władza bezpieczeństwa poleciła, w przeciągu terminu wyżej wyrażonego stosownie do §. 1. do należytego urzędu uczynić doniesienie, zdając na tenże dalsze przeprowadzenie czynności.

§. 9.

O wszelkich wyrokach sądowych należy zawiadomić strony i prokuratora, wyjąwszy przypadki, w którychby to zawiadomienie dla samego toku śledztwa niepowetowaną szkodę zrządzić miało.

§. 10.

Gdyby w przypadkach, gdzie areszt nie od sądu nakazany, onego, przeciw któremu go nakazano, o zatwierdzeniu lub zdjęciu aresztu ze strony sądu lub urzędu, według §. 1. za właściwy uznanego, nie w przeciągu trzech dni, albo jeżli areszt nie w miejscu siedziby sądu lub urzędu położonym został, w przeciągu ośmiu dni, od położenia aresztu rachując nie zawiadomiono, tedy areszt, nie potrzebując dalszego rozporządzenia, z prawa traci swą wagę, a temu, który przez areszt szkody doznał, wynagrodzenie szkody i kosztów z kasy skarbowéj należy. Toż ma miejsce w przypadku, jeżli areszt przez sąd lub urząd, według §. 1. właściwym uznany, jest zdjęty, albo jeżli w przeciągu trzech dni po sądowém poleceniu lub zatwierdzeniu aresztu skargi nie podano. Zgaśnięcie aresztu nie przeszkadza dalszemu dochodzeniu obwinionego.

§. 11.

Die Staatsanwälte verfolgen die Preßübertretungen von Amtswegen, ausgenommen in den Fällen, in welchen nach dem allgemeinen Strafgesetzbuche nur auf die Klage der beleidigten Privatpersonen eingeschritten werden darf. In Fällen der letzteren Art hat der Staatsanwalt nur auf Ansuchen der beleidigten Privatperson einzuschreiten.

§. 12.

Die Klage, sie mag vom Staatsanwalte oder von einem Privatkläger angebracht werden, muß die genaue Anzeige der Schrift und der Stellen, worin die Uebertretung liegen soll, enthalten, und dem zuständigen Untersuchungs-Gerichte übergeben werden.

§. 13.

Das Gericht erkennt längstens in den nächsten drei Tagen, nachdem die Klage überreicht ist, ob Grund zur gerichtlichen Verfolgung der angezeigten Uebertretung vorhanden sei, und nimmt sogleich, wenn solcher Grund vorhanden, die Untersuchung vor.

§. 14.

Die Voruntersuchung (das Vorverfahren) ist in der Regel durch einen zum Richteramte befähigten Beamten des Preßgerichtes vorzunehmen, welcher jedoch dann von jeder Mitwirkung bei den Verhandlungen des erkennenden Gerichtes ausgeschlossen ist.

Erhebungen außer dem Orte des Gerichtes hat er durch die zur Erhebung des Thatbestandes in Kriminal-Angelegenheiten kompetente Behörde vornehmen zu lassen; übrigens ist auch der Staatsanwalt so wie jeder Privatkläger berechtigt, während der Voruntersuchung Anträge auf einzelne Erhebungen bei dem Untersuchungs-Richter zu stellen.

§. 15.

Bei dieser Voruntersuchung hat der Richter im Allgemeinen nach den Regeln des bestehenden Untersuchungs-Verfahrens vorzugehen; dem Angeklagten sind alle Anklagepunkte und die wider ihn vorliegenden Beweise vorzuhalten, und seine Erklärungen darüber aufzunehmen, doch darf der Rich-

§. 11.

Prokuratorowie dochodzą z urzędu przestępstw drukowych, wyjąwszy przypadki, w których według ustawy karnéj tylko w skutek żałoby obrażonéj osoby prywatnéj działania rozpocząć wolno. W przypadkach ostatniego rodzaju prokurator działa tylko w skutek żałoby obrażonéj osoby prywatnéj.

§. 12.

Żałoba, bądź ją wnosi prokurator, bądź prywatny, zawiérać ma dokładne orzeczenie pisma lub miejsc, które stanowią przestępstwo, i być podana do należytego sądu śledczego.

§. 13.

Najdaléj w przeciągu najbliższych trzech dni po podaniu żałoby, wyrokuje sąd, czy zachodzi powód sądowego badania doniesionego przestępstwa, a gdy taki powód zachodzi, przedsiębierze zaraz śledztwo.

§. 14.

Wstępne śledztwo (wstępne postępowanie) pospolicie przedsiębierze urzędnik sądu drukowego, upoważniony do pełnienia obowiązków sędziego, którego wszelako następnie od wszelkiego udziału w działaniach wyrokującego sądu usunąć potrzeba.

Badania poza miejscem, w którém siedziba sądu, ma tenże sąd spowodować za pośrednictwem urzędu, który jest właściwym dla badań istoty uczynku w sprawach kryminalnych; wreszcie i prokurator i każdy prywatny oskarzyciel ma prawo w ciągu wstępnego śledztwa czynić przed śledczym sędzią wnioski względem punktów poszczególnych badania.

§. 15.

W tych wstępnych śledztwach sędzia postępuje w ogólności podług zasad porządku śledczego; obżałowanemu potrzeba objawić wszystkie punkta żałoby i dowody, naprzeciw niemu mówiące, tłómaczenia jego co do tego przedmiotu zapisać; na żaden atoli sposób sędzia nie jest mocen uczynić

ter in keiner Weise von den in den §§. 363—366 des I. Thls. des Strafgesetzbuches bestimmten Strafen Gebrauch machen, und eine häusliche Durchsuchung in der Wohnung des Beschuldigten nur mit Bewilligung des Gerichtes vornehmen.

§. 16.

Der Angeklagte ist während der Untersuchung in der Regel auf freiem Fuße zu belassen. Betrifft jedoch die Anschuldigung eine Uebertretung, welche nach diesem Gesetze eine Kerkerstrafe von fünf Jahren nach sich ziehen kann, so hat das Gericht zu erkennen, ob er auf freiem Fuße gegen angemessene Kauzion, oder im Verhafte zu untersuchen sei.

§. 17.

Die Untersuchungs-Akten sind, wenn der Staatsanwalt klagt, an ihn einzusenden; derselbe kann, wenn er die Voruntersuchung noch unvollständig findet, auch jetzt noch unmittelbar bei dem Untersuchungsrichter die Anträge auf Vervollständigung stellen.

§. 18.

Ist die Voruntersuchung vollständig, so übergibt der Staatsanwalt binnen acht Tagen die Akten mit der Anklageschrift an das Preßgericht.

Die Anklageschrift enthält:

1. Die genaue Bezeichnung der Druckschrift und der Stellen, auf welche die Anklage gegründet wird.

2. Die Benennung der Uebertretung, wegen welcher die Anklage erhoben wird.

3. Die Benennung der angeschuldeten Personen.

4. Die Benennung jener Zeugen und Sachverständigen, deren Erscheinung in der Gerichtssitzung der Staatsanwalt für nothwendig hält.

5. Den Antrag auf Schuldig-Erklärung und auch das Maß der Strafe.

§. 19.

Ebenso ist, wenn die Klage nicht vom Staatsanwalte erhoben wurde, dem Privatkläger am Schluße der Voruntersuchung von dem Untersuchungsrichter die Akten-Einsicht zu gestatten, und er hat, in soferne auf seine Anträge nicht vorerst eine Vervollständigung der Untersuchung nöthig wird, eine Anklage nach den Erfordernissen des vorhergehenden

użytku z kar, w §§. 363. — 366. części I. ustawy karnéj przepisanych, rewizyja zaś w domu obwinionego tylko za przyzwoleniem sądu przedsięwziętą być może.

§. 16.

W czasie śledztwa obżałowany pospolicie na wolnéj stopie pozostać ma. Gdyby atoli żałoba tyczyła się przestępstwa, któreby według téj ustawy karę pięcioletniego więzienia za sobą pociągało, tedy sąd wyrokuje, czy tenże na wolnéj stopie za daniem przyzwoitéj kaucyi, lub pod aresztem badany być ma.

§. 17.

Akta śledcze, jeżeli prokurator wnosi żałobę, do tegoż odesłane być mają; tenże znalazłszy niedokładném wstępne śledztwo, mocen jest teraz jeszcze bezpośrednio od sędziego śledczego zażądać uzupełnienia onego.

§. 18.

Jeżeli wstępne śledztwo jest dokładne, prokurator odda w przeciągu ośmiu dni akta wraz z żałobą do sądu drukowego.

Ta żałoba zawiéra:

1. Dokładne opisanie pisma drukowego i miejsc pisma, które są przedmiotem żałoby.

2. Nazwę przestępstwa, przeciw któremu podniesiona żałoba.

3. Imię osoby obwinionéj.

4. Imię tych świadków i znawców, których obecność na posiedzeniu sądowém prokurator uzna potrzebną.

5. Wniosek do ogłoszenia winy, jakoteż wymierzenia kary.

§. 19.

Podobnie, jeźli nie prokurator zanosi żałobę, prywatnemu oskarzycielowi na końcu wstępnego śledztwa sędzia dozwoli przejrzeć akta, on zaś, jeźli na żądanie jego piérwéj uzupełnienie śledztwa potrzebném nie będzie, ma żałobę stosownie do wymagania poprzedzającego §. 18. pod upadnięciem tejże w przeciągu naznaczyć się mającego terminu

§. 18. bei Verlust derselben innerhalb einer ihm anzuberaumenden Frist von acht Tagen entweder zu Protokoll zu geben, oder schriftlich einzureichen, worauf die Akten an das Preßgericht übergeben werden.

§. 20.

Das Gericht setzt, sobald die Anklage übergeben ist, oder im Falle des vorhergehenden Paragraphes die Akten bei demselben einlangen, einen Gerichtstag zur öffentlichen Verhandlung an. Zugleich theilt es das Duplikat der Anklage dem Angeklagten mit, und befiehlt ihm, an dem angesetzten Gerichtstage selbst, und wenn er will, mit einem Vertheidiger zu erscheinen, auch wenigstens acht Tage vor der angesetzten Tagfahrt jene Zeugen und Sachverständigen, die er dazu vorgeladen haben will, und den gewählten Vertheidiger zu benennen. Bei der Wahl des Vertheidigers ist der Angeklagte an die berechtigten Rechtsfreunde nicht gebunden.

§. 21.

Die im vorigen Paragraphe erwähnte Vorladung ist dem Angeklagten wenigstens vierzehn Tage vor dem Gerichtstage zuzustellen.

§. 22.

Wenn der Staatsanwalt auf Bestrafung einer Uebertretung anträgt, worauf Kerkerstrafe gesetzt ist, wird für den Angeklagten, wenn er einen Vertheidiger zu wählen unterläßt, ein solcher von Amtswegen aufgestellt.

§. 23.

Dem Angeklagten und seinem Vertheidiger steht die Einsicht der Untersuchungs-Akten in der Gerichtskanzlei offen.

§. 24.

Zur Gerichtssitzung werden ferner die klagende Partei, der Staatsanwalt, die Geschwornen und jene Zeugen und Sachverständigen vorgeladen, deren Vorladung von den Parteien oder dem Staatsanwalte verlangt oder vom Gerichte für nothwendig erachtet wird.

§. 25.

Die Gerichtssitzung ist öffentlich. Das Gericht kann jedoch eine geheime Sitzung anordnen, wenn nach seinem Ermessen

ośmiodniowego albo do protokołu podać, albo na piśmie wnieść, poczém akta do sądu drukowego oddane będą.

§. 20.

Skoro żałobę podano, lub skoro w przypadku orzeczonym w paragrafie poprzedzającym akta doszły do sądu, naznacza tenże termin do publicznych rozpraw. Zarazem udzielając duplikatu żałoby obżałowanemu, nakazuje mu na oznaczony termin samemu, lub jeźli tego chce, w towarzystwie obrońcy stawić sie, a przytém przynajmniéj ośm dni przed stawieniem się wymienić onych świadków i znawców, ktorych życzy sobie mieć obecnymi, tudzież wybranego przez się obrońcę swojego. W wyborze obrońcy obżałowany nie wiąże się do upoważnionych prawników.

§. 21.

Cytacyja, w poprzedzającym paragrafie wspomniana, obżałowanemu przynajmniéj na dni czternaście przed terminem doręczoną być musi.

§. 22.

Jeźli prokurator jest za ukaraniem przestępstwa, za które kara więzienia jest postanowiona, tedy obżałowanemu, gdyby obrońcę wybrać zaniedbał, takowy z urzędu dodanym będzie.

§. 23.

Obżałowanemu i jego obrońcy wolno przejrzeć akta śledcze w kancelaryi sądowéj.

§. 24.

Potém przyzwani będą na posiedzenie oskarzyciel, prokurator, przysięgli i ci świadkowie i znawcy, których stawienia się strony lub prokurator zażądają, lub takowe sąd za potrzebne uzna.

§. 25.

Posiedzenie odbywa się jawnie. Sąd atoli tajne posiedzenie rozporządzić mocen, jeżeli według jego zdania

aus der Oeffentlichkeit der Verhandlung Verletzung der Sittlichkeit erfolgen würde. Ein solcher Beschluß kann jedoch nur mit Stimmeneinhelligkeit gefaßt werden.

Die Ausschließung erstreckt sich niemals auf die berechtigten Rechtsanwälte. Ueberdieß hat jede Partei das Recht, auch in geheimer Sitzung drei Personen ihres Vertrauens zur Seite zu haben.

§. 26.

In der Gerichtssitzung wird zuerst die Anklageschrift, dann werden, wenn nicht der Angeklagte schon vorher etwas vorzutragen verlangt, die nöthigen Urkunden verlesen, Zeugen und Sachverständige vernommen, Beweis-Einreden erörtert, und die Parteien und der Vertheidiger mit ihren Ausführungen und Gesuchen gehört, wobei dem Angeklagten und seinem Vertheidiger immer das letzte Wort zu gestatten ist. Selbst wenn die Klage nicht vom Staatsanwalte erhoben wurde, ist derselbe im Interesse des Gesetzes zu hören. Der Präsident, die Richter, die Geschwornen und der Staatsanwalt sind befugt, an die Parteien, Zeugen und Sachverständigen Fragen zu stellen; auch die Parteien können solche Fragen stellen, sei es unmittelbar selbst, oder indem sie sich deßhalb an den Präsidenten wenden.

§. 27.

Die Zeugen werden in der Gerichtssitzung vor ihrer Einvernehmung beeidigt, im Falle bloßer Privatklage jedoch nur, wenn eine Partei es verlangt; die frühere Beeidigung eines Zeugen durch den Untersuchungsrichter oder durch ein anderes requirirtes Gericht ist ausnahmsweise zulässig, wenn die Vorladung des Zeugen in die Gerichtssitzung wegen zu weiter Entfernung oder Krankheit desselben nicht thunlich ist. In solchen Fällen wird die Aussage der Zeugen, wenn es von einer Partei begehrt oder vom Gerichte für nöthig erachtet wird, in der Gerichtssitzung verlesen.

§. 28.

Nachdem das Gericht die Verhandlung geschlossen erklärt hat, faßt der Präsident den wesentlichen Inhalt der Verhandlung in einer kurzen Zusammenstellung, ohne jedoch seine eigene Ansicht kund zu geben, fügt die etwa sachdienliche Erläuterung des Gesetzes bei, und stellt sodann die von den

z jawności rozpraw wyniknąć może obraza dobrych obyczajów. Takowa uchwała zapaść może tylko jednomyślnością głosów.

Wyłączenie nie rozciąga się nigdy do upoważnionych obrońców prawnych. Prócz tego każda strona ma prawo także i na tajném posiedzeniu mieć obok siebie trzy osoby swego zaufania.

§. 26.

Na posiedzeniu należy naprzód żałobę, potém, jeźli obżałowany już przedtém głosu nie zażąda, potrzebne dokumenta odczytać, daléj świadków i znawców wysłuchać, tudzież rozebrać zarzuty naprzeciw dowodom postawione i wysłuchać wykłady i wniesienia strón i obrońców tychże, przyczém obżałowany i jego obrońca zawsze ostatni głos dozwolony mieć powinien. Prokurator, chociażby nie wnosił żałoby, w interesie prawa słuchany być ma. Prezes, sędzia, przysięgli i prokurator mają prawo zadawać pytania stronom, świadkom i znawcom, lecz i strony mogą zadawać pytania bądź bezpośrednio same, bądź udając się oto do prezesa.

§. 27.

Od świadków przed badaniem tychże potrzeba na posiedzeniu sądowém odebrać przysięgę, atoli w razie prywatnego zaskarzenia wtedy tylko, gdy którakolwiek strona tego zażąda; uprzednie odebranie od świadka przysięgi przez sędziego śledczego lub inny w tym względzie zawezwany sąd może mieć wyjątkowo miejsce, jeżeli cytacyja świadka na posiedzenie dla odległego oddalenia lub choroby tegoż uskutecznić się nie da. W takich przypadkach odczyta się na posiedzeniu sądowém zeznanie świadków, jeżeli tego którabądź strona zażąda, lub to sąd za potrzebne uzna.

§. 28.

Gdy sąd rozprawy za skończone ogłosił, prezes ma zebrać istotną ich osnowę w króciuchną treść, nie wyjawiając jednakże własnego zdania, dodać przydatne objaśnienia ustawy i zadać przysięgłym zapytania, które mają być proste, szczegółowe, jak najwyraźniejsze i tylko ku

Geschwornen zu beantwortenden Fragen, welche einfach, getrennt und möglichst bestimmt und nur auf die angeschuldete Uebertretung im Allgemeinen und die besonderen erschwerenden Umstände gerichtet seyn sollen, wobei über jeden beschwerenden Umstand eine besondere Frage zu stellen ist.

Zugleich wird den Geschwornen bemerkt, daß sie sich über die einzelnen Fragen besonders zu erklären haben.

Mit diesen Fragen, den etwa während der Verhandlung genommenen Noten und der Druckschrift, auf welche sich die Anklage gründet, ziehen sich die Geschwornen, wenn sie nicht schon auf der Stelle über den Ausspruch einig werden, in die Berathungskammer zurück, wobei ihnen keine Akten mitgegeben werden.

In der Berathungskammer ernennen sie aus ihrer Mitte einen Vorstand. Bis sie über den Ausspruch einig sind, dürfen sie mit Niemandem verkehren.

§. 29.

Die Geschwornen beantworten der Reihe nach die ihnen gestellten Fragen, indem sie in Bezug auf die in den einzelnen Fragen enthaltenen Thatsachen den Angeklagten für schuldig oder nicht schuldig erklären, — ein dritter Ausspruch ist unzulässig. Sie sind hiebei an keine bestimmten Beweisarten gebunden, sondern urtheilen nach ihrer inneren Ueberzeugung. Sie sind nicht schuldig, die Gründe ihrer Entscheidung anzugeben.

Zur Schuldig-Erklärung sind wenigstens zwei Drittel der Stimmen erforderlich.

Bei der Rückkehr der Geschwornen in den Sitzungssaal spricht der Vorstand derselben laut und für das Publikum vernehmlich das Schuldig oder Nichtschuldig mit kurzen Worten aus, als:

„Die Erklärung der Geschwornen ist bei abgelegtem Eide auf die erste Frage: Schuldig (Nichtschuldig); auf die zweite Frage: Schuldig (Nichtschuldig), u. s. w."

§. 30.

Hat das Geschwornen-Gericht den Angeklagten schuldig befunden, so erkennt das rechtsverständige Gericht in geheimer Berathung über das Strafausmaß.

Dasselbe faßt seinen Beschluß nach absoluter Stimmenmehrheit, und macht sogleich das Urtheil nebst den Beweggründen den Anwesenden bekannt.

zaskarzonemu przestępstwu w ogólności i obciążającym okolicznościom skierowane, przyczém co do każdéj obciążającéj okoliczności pojedyńczo pytanie zadać potrzeba.

Zarazem przysięgłym oznajmić to należy, jako na pojedyńcze pytania zosobna odpowiadać mają.

Z temi pytaniami, z notatkami, które może podczas rozpraw poczynili, tudzież z pismem drukowém, które spowodowało żałobę, przysięgli, jeźli już w téj chwili co do zdania nie zjednoczyli się, udają się na ustęp do izby radnéj, nie biorąc z sobą żadnych aktów.

Na ustępie obiorą z pośród siebie prezydującego. Dopokąd w zdaniu nie zjednoczą się, nie wolno im z nikim być w styczności.

§. 29.

Przysięgli, odpowiadając z kolei na zadane sobie pytania, obżałowanego co do faktów, zawartych w pojedyńczych pytaniach, winnym lub niewinnym uznają. Trzecie zdanie miejsca nie ma. Nie będąc oni przytém związani jakiemikolwiek dowodami, sądzą jedynie według swego wewnętrznego przekonania. Nie są także obowiązanymi przytaczać powody zdań swoich.

By kogo uznać winnym, trzeba, by nato przynajmniéj dwie trzecie części głosów zgodziły się.

Gdy już przysięgli wrócili do sali radnéj, prezydujący tychże głośno, dla publiczności zrozumiale i krótko wyrzecze, czy obżałowanego winnym lub niewinnym uznali.

N. p. „Przysięgli oświadczają z odwołaniem się do wykonanéj przysięgi co do piérwszego pytania: winny (niewinny); co do drugiego pytania: winny (niewinny) i t. d.“

§. 30.

Jeżeli sąd przysięgłych uznał obżałowanego winnym, wyrokuje w tajném posiedzeniu sąd prawników względem wymiaru kary.

Tenże stanowi uchwałę podług bezwarunkowéj większości głosów i ogłasza obecnym wyrok i powody tegoż.

Den Parteien, welche nicht erscheinen, wird das Urtheil in gesetzlicher Weise zugestellt.

§. 31.

Das Gericht kann auf keine größere Strafe erkennen, als vom Staatsanwalt oder Privatkläger in Antrag gebracht wurde. So lange das Urtheil nicht verkündet ist, kann der Kläger in jeder Lage des Verfahrens, gegen Vergütung aller Kosten und der Schäden, die Klage wieder zurücknehmen, und eben so kann der Staatsanwalt die gerichtliche Verfolgung gegen den Angeklagten wieder aufgeben, in welchem Falle die Staatskasse die Kosten und Schäden trägt.

§. 32.

So lange die Verhandlung nicht geschlossen ist, kann das Gericht dieselbe auf kurze Zeit vertagen. Nach dem Schluße der Verhandlung muß sogleich zur Urtheilsschöpfung geschritten werden.

§. 33.

Das Sitzungs-Protokoll enthält die Benennung der anwesenden Gerichtsmitglieder und des Staatsanwaltes, der erschienenen Parteien und des Vertheidigers, die Aufzeichnung jener Punkte, deren Protokollirung das Gericht verordnet, insbesondere das für die Entscheidung der Sache Wesentliche von den Zeugenaussagen und den Geständnissen, so wie alle Beschlüsse des Gerichtes.

§. 34.

Wenn der gehörig vorgeladene Angeklagte in der Gerichtssitzung nicht erscheint, so hindert dieses das Geschwornen-Gericht nicht an der Fällung seines Ausspruches auf Grund der Ergebnisse der Gerichtsverhandlung.

§. 35.

Ist der Angeklagte abwesend oder sein Aufenthalt unbekannt, oder kann die Einhändigung der Vorladung nicht an seinem Aufenthaltsorte, oder endlich bei einem angeklagten Fremden überhaupt nicht geschehen, so ist die Vorladung öffentlich zu erlassen, d. i. am Sitzungsorte des urtheilenden Gerichts öffentlich anzuschlagen, und durch die Provinzial-Zeitung bekannt zu machen. In gleicher Art ist das ergangene Urtheil zu veröffentlichen.

Stronom, które się nie stawiły, wyrok w drodze przepisanéj doręczony będzie.

§. 31.

Sąd nie jest mocen większą zawyrokować karę, niż żądał prokurator lub oskarzyciel prywatny. Dopóki nie ogłoszono wyroku, oskarzyciel może w czasie trwających rozpraw każdéj chwili za wynagrodzeniem kosztów i szkody odstąpić od żałoby, podobnie może prokurator zrzec się sądowych rozpraw względem obżałowanego, w którym razie kasa skarbowa koszta i szkody na siebie przyjmie.

§. 32.

Dopóki rozpraw nie zamknięto, sąd może je na czas krótki odroczyć. Po zamknięciu rozpraw następuje wydanie wyroku.

§. 33.

Protokół posiedzeń ma zawiérać imiona obecnych członków sądowych i prokuratora, stawionych stron i obrońcy, spisane te punkta, które sąd zaciągnąć polecił, w szczególności zaś ze zeznań świadków i obżałowanego to, co stanowi istotę w rozstrzyganiu sprawy, nakoniec postanowienia sądu.

§. 34.

Jeżeli obżałowany pomimo należytéj cytacyi nie stawi się na posiedzenia sądu, ta okoliczność nie tamuje objawienia zdania sądu przysięgłych na podstawie wynikłości rozpraw.

§. 35.

Jeżeli obżałowany nie jest obecny, lub pobyt jego niewiadomy, albo jeżeli doręczenia cytacyi w miejscu pobytu jego, lub nakoniec co do obcego obżałowanego uskutecznić nie można, tedy cytacyja ma się dziać publicznie, t. j. w miejscu posiedzeń sądu wyrokującego publicznie ją przybić i przez gazetę krajową ogłosić należy. Tym samym sposobem zapadły wyrok ogłoszony być ma.

§. 36.

Ist der Angeklagte im Auslande, und kann die Behändigung der Vorladung an ihn geschehen, so wird ihm damit zugleich die Benennung eines inländischen, im Orte des Gerichtes wohnenden Gewalthabers für Empfangnahme der richterlichen Beschlüsse unter der Androhung aufgetragen, daß sonst ein solcher vom Gerichte auf seine Kosten bestellt würde.

§. 37.

Ein Kontumaz-Urtheil kann niemals vor Ablauf von vierzehn Tagen vom Tage der Bekanntmachung desselben in Vollzug gesetzt werden. Auch kann der Angeklagte, gegen den ein solches Urtheil ergangen ist, bei dem Gerichte, welches das Urtheil erlassen hat, um Wiederaufnahme des Verfahrens und Bestimmung einer weiteren Gerichtssitzung bitten.

Dieses hemmt jedoch nicht die Vollziehung des rechtskräftig gewordenen Urtheils.

§. 38.

Erscheint der Angeklagte auch bei der von dem Gerichte bestimmten weiteren Sitzung nicht, so wird das ergangene Kontumazial-Erkenntniß als ein endgiltiges erklärt.

Jedenfalls, wenn auch das Kontumaz-Urtheil aufgehoben wird, fallen ihm die durch seine Versäumung veranlaßten Kosten zu Last.

§. 39.

Eine Berufung gegen den Ausspruch des Preßgerichtes findet nicht Statt.

Wegen Verletzung wesentlicher Formen des Verfahrens und eben so wegen gesetzwidriger Ausmessung der Strafe oder sonst unrichtiger Anwendung klarer Gesetze kann das Urtheil im Wege einer Beschwerde an den obersten Gerichtshof angegriffen werden.

§. 40.

Diese Beschwerde muß binnen drei Tagen nach eröffnetem Urtheile bei dem Preßgerichte angezeigt werden.

Durch die in gesetzlicher Frist geschehene Meldung der Nullitäts-Beschwerde wird der Urtheilsvollzug aufgehalten.

§. 36.

Jeżeli obżałowany za granicą przebywa, a doręczenie cytacyi uskutecznione być nie może, tedy onemu zarazem polecić potrzeba, ażeby ustanowił tutejszokrajowego, w miejscu sądu mieszkającego pełnomocnika do odbierania postanowień sądowych, zagrażając mu przytém, iż w przeciwnym razie takawy od sądu na koszt jego ustanowiony będzie.

§. 37.

Wyrok in contumatiam nigdy przed upływem cztérnastu dni od dnia ogłoszenia tegoż wykonany być nie może. Mocen także obżałowany, przeciw któremu zapadł wyrok takowy, prosić sąd, który ów wyrok wydał, o nowe zagajenie rozpraw tudzież zwołanie innego posiedzenia.

To jednak nie wstrzymuje wykonania wyroku, jeżeli tenże stał się prawomocnym.

§. 38.

Gdyby obżałowany także na dalsze od sądu zwołane posiedzenie znowu się nie stawił, nowy wyrok in contumatiam jako ostateczny ogłoszony będzie.

W każdym razie, gdyby nawet zniesiono wyrok, in contumatiam zapadły, obżałowany przyjąć musi koszta, które przez zaniedbanie spowodował.

§. 39.

Naprzeciw wyrokowi sądu drukowego niemasz odwołania.

Z powodu naruszenia istotnéj formy postępowania, jako téż z powodu nieprawnego wymiaru kary, albo innego mylnego zastosowania wyraźnych przepisów, mozna przeciw wyrokowi udać się drogą żałoby do najwyższego trybunału sprawiedliwości.

§. 40.

O zaniesionéj żałobie potrzeba w przeciągu trzech dni po ogłoszonym wyroku uczynić doniesienie do sądu drukowego.

Uczynione w terminie prawnym doniesienie o żałobie w celu unieważnienia wyroku zaniesionéj, wstrzymuje wykonanie wyroku.

Das Preßgericht legt sämmtliche Akten sogleich dem obersten Gerichtshofe vor.

§. 41.

Der oberste Gerichtshof hat über die im Wege der Nullitäts-Beschwerde an ihn gelangten Akten eine öffentliche Sitzung von wenigstens 6 Räthen und einem Präsidenten anzuordnen, in welcher der Staasanwalt und die Parteien, welche in Person oder durch Bevollmächtigte dazu vorzuladen sind, mit ihren Ausführungen gehört, und auf ihr Verlangen auch die bei dem Gerichte erster Instanz verlesenen Urkunden und das gerichtliche Protokoll wörtlich vorgelesen werden.

Die Urtheilsschöpfung erfolgt in geheimer Berathung nach absoluter Stimmenmehrheit, und wird das Urtheil mit den Beweggründen sogleich in öffentlicher Sitzung verkündet.

§. 42.

Wird das Urtheil der ersten Instanz von dem obersten Gerichtshofe blos hinsichtlich der Strafausmessung annullirt, so hat das Preßgericht auf Grund des von den Geschwornen hinsichtlich der Schuld gefällten Ausspruches von Neuem über das Strafausmaß zu erkennen. Wird vom obersten Gerichtshofe das ganze Urtheil aufgehoben, so ist bei dem Preßgerichte ein neuerliches Verfahren anzuordnen, und dem Preßgerichte sind die erwiesenen Gebrechen zur künftigen Vermeidung bekannt zu machen. Es bleibt jedoch dem Ermessen des obersten Gerichtshofes überlassen, unter besonderen Umständen den neuen Ausspruch über das Strafausmaß oder die neue Verhandlung an ein anderes Gericht zu weisen.

§. 43.

Gegen das Erkenntniß, wodurch Jemand in Anklagestand versetzt, oder wodurch eine Beschlag- oder Verhaftnahme verfügt wird, findet der Rekurs an das Appellazionsgericht Statt.

Der Vollzug des unterrichterlichen Erkenntnißes wird jedoch, wenn Gefahr auf dem Verzuge haftet, durch diesen Rekurs nicht aufgehalten.

Gegen ein Erkenntniß, wodurch eine Beschlag- oder Verhaftnahme verweigert, oder wodurch ausgesprochen wird, daß kein Grund zur gerichtlichen Verfolgung vorhanden sei, findet kein Rekurs Statt.

Sąd drukowy wszelkie akta najwyższemu trybunałowi sprawiedliwości natychmiast przedłoży.

§. 41.

Najwyższy trybunał sprawiedliwości w skutek przedłożonych sobie aktów z powodu żałoby o unieważnienie wyroku zaniesionéj, złoży jawne posiedzenie przynajmniéj z sześciu radźców i prezesa, w którém prokurator i strony, wezwane do stawienia się osobistego, lub przez pełnomocników co do wniesień swoich słuchane będą, tudzież jeźli tego zażądają, dokumenta i protokół sądowy, które w sądzie piérwszéj instancyi były odczytane, znowu dosłownie odczytane będą.

Wydanie wyroku dzieje się w tajnéj radzie według bezwarunkowéj większości głosów, a wyrok i jego powody natychmiast na publiczném posiedzeniu ogłoszony być ma.

§. 42.

Jeżeli wyrok piérwszéj instancyi tylko co do wymiaru kary został unieważnionym, sąd przysięgłych na posadzie wyroku, co do winy wydanego, na nowo względem wymiaru kary zawyrokuje. Jeżeli najwyższy trybunał całkowity zniesie wyrok, tedy sądowi drukowemu zlecone będą powtórne sądy, któryto sąd o udowodnionych uchybieniach w celu chronienia się tychże w przyszłym razie zawiadomiony być powinien. Atoli zależéć to będzie od woli najwyższego trybunału, czy dla zajścia szczególnych okoliczności nowe zawyrokowanie względem wymiaru kary lub względem powtórnych sądów nie należy poruczyć innemu sądowi.

§. 43.

Naprzeciw wyrokowi, wytaczającemu przeciw komu żałobę, albo rozporządzającemu areszt na pisma lub osobę, otwarty jest rekurs do sądu apelacyjnego.

Wykonanie atoli wyroku sądu niższego w przypadku niebezpieczeństwa z przyczyny zwłoki nie wstrzymuje się tym rekursem.

Naprzeciw wyrokowi, niedozwalającemu aresztu na pisma lub osobę, albo oznajmującemu, iż nie ma powodu do badania sądowego, rekurs nie ma miejsca.

§. 44.

Gegen die Erkenntnisse der Appellazions-Gerichte findet keine weitere Berufung Statt.

II. Von der Zusammensetzung des Geschwornen-Gerichts.

§. 45.

Bis zu dem Zeitpunkte, wo ein allgemeines Gesetz über die Zusammensetzung der Geschwornen-Gerichte auf Grund einer geregelten Gemeinde-Verfassung erscheinen wird, sollen die Geschwornen-Listen in der Art gebildet werden, daß die in dieselben einzutragenden Personen von der gesammten wahlberechtigten Bevölkerung der Stadt, in welcher das Preßgericht seinen Sitz hat, durch Wahl ernannt werden. Wahlberechtigt hiezu sind alle in dem Orte der Wahl ansäßigen österreichischen Staatsbürger männlichen Geschlechtes, welche selbständig, 24 Jahre alt und im Vollgenuße ihrer bürgerlichen Rechte sind, ohne Unterschied des Glaubensbekenntnißes. Die Zahl der in jeder Stadt, in welcher ein Preßgericht seinen Sitz hat, für die Anfertigung der Geschwornen-Listen zu ernennenden Personen richtet sich nach der Volksmenge und anderen Verhältnissen, und soll nirgends weniger als zweihundert oder mehr als achthundert betragen.

Die von der Kommunalbehörde im Einvernehmen mit dem Preßgerichte festzusetzende Zahl wird auf die von ersterer zu bildenden Wahldistrikte der Stadt und allenfalls der nächsten Umgebung vertheilt.

§. 46.

Jeder Wähler ist zum Geschwornen wählbar, wenn er in der Stadt, in welcher sich das Preßgericht befindet, oder in der nächsten Umgebung seinen Wohnsitz hat. Doch können Geistliche aller Konfessionen und Beamte wegen möglicher Kollisionen mit ihren Berufspflichten nicht zu Geschwornen gewählt werden.

§. 47.

Die Liste der Gewählten ist von der Kommunal-Behörde, durch welche die Wahl geleitet wurde, dem Preßgerichte mitzutheilen, zugleich öffentlich kundzumachen, und es steht Jedermann frei, der sich berechtigt hält, die auf ihn gefallene Wahl abzulehnen, oder welcher dafür hält, daß ein Anderer unge-

§. 44.

Naprzeciw wyrokom sądów apelacyjnych żadne odwołanie miejsca nie ma.

II. O składzie sądu przysięgłych.

§. 45.

Do czasu, póki nie wyjdzie ustawa powszechna względem składu sądu przysięgłych na podstawie uregulowanego urządzenia gmin, spisy przysięgłych w ten sposób zaprowadzone będą, że osoby, tamże wpisać się mające, od całéj ludności, posiadającéj prawo obioru w mieście, w którém siedziba sądu drukowego, za pomocą wyborów wyznaczone być powinny. Prawo obioru ma każdy w miejscu wyborów osiadły austryjacki obywatel, rodzaju mezkiego, niezawisły, liczący lat 24 wieku, używający w pełni praw obywatelskich, bez względu na wyznanie religijne. Liczba osób, które w każdém mieście, gdzie sąd drukowy ma siedzibę, do ułożenia spisu przysięgłych mianowane być mają, stosuje się do ludności i innych okoliczności i nie ma być nigdzie niższą od dwóchset a wyższa od ośmiuset.

Liczba tychże, od władzy gminy w porozumieniu z sądem drukowym oznaczyć się mająca, będzie rozdzielona na powiaty wyborowe miasta, które władza gminna utworzy, tudzież na najbliższe okolice, jeżli się tego okaże potrzeba.

§. 46.

Każdy wyborca obieralnym jest na przysięgłego, jeżli zamieszkał w mieście, w którém siedziba sądu drukowego, albo w poblizkiéj jego okolicy. Jednakże duchowni wszelkich wyznań i urzędnicy, dla zajść mogących kolizyj z obowiązkami ich powołania, na przysięgłych obierani być nie mogą.

§. 47.

Spisu obranych, Urząd gminny, który wyborami kierował, udzieli sądowi drukowemu, podając go oraz do powszechnéj wiadomości, a każdemu, mniemającemu mieć prawo do tego, od wyboru nań padłego uchylić się wolno, jak niemniéj każdemu, ktoby twierdził, iż ten lub ów niepra-

setzlicher Weise in die Liste aufgenommen worden sei, in der anzuberaumenden Frist von 14 Tagen die geeigneten Vorstellungen zu machen und auf Berichtigung der Liste anzutragen.

Ueber derlei Reklamazionen entscheidet das Preßgericht mit Zuziehung von vier Geschwornen aus der Zahl derjenigen, gegen welche keine Anstände erhoben worden sind.

§. 48.

Die Namen der auf die Geschwornen-Liste Eingetragenen werden von dem Preßgerichte an einem kundzumachenden Tage unter Zulassung des Publikums durch das Los in Reihen von je 100 Namen gebracht, und hiebei auch durch das Los für das ganze Jahr die Ordnung bestimmt, in welcher diese Reihen monatsweise das Geschornen-Gericht zu bilden haben.

§. 49.

Drei Tage vor der öffentlichen Sitzung werden aus den 100 Namen der Reihe, welche eben an der Ordnung ist, 36 durch das Los gezogen, und den Parteien und dem Staatsanwalte bekannt gemacht.

Der Kläger und der Angeklagte können jeder ein Drittel von diesen 36 Geschwornen verwerfen.

Der Staatsanwalt oder der Privatkläger übt sein Rekusazions-Recht zuerst aus.

Die übrigen zwölf, oder wenn deren mehr sind, die aus den übrig gebliebenen durch neue Losung zu wählenden zwölf bilden das Geschwornen-Gericht. Auch sollen drei Ersatzmänner für mögliche Verhinderungsfälle bestimmt, und zu diesem Ende weitere neun Geschworne durch's Los gezogen werden, von denen jeder Theil drei zu verwerfen berechtigt ist.

§. 50.

Der Gerichts-Präsident hat den Geschwornen vor dem Beginne der Verhandlung, und zwar wenn der Angeklagte erscheint, in dessen Gegenwart den Eid abzunehmen: „Daß sie der ganzen Verhandlung mit aller Aufmerksamkeit beiwohnen, alle Anschuldigungs- und Entschuldigungsgründe und Beweise sorgfältig prüfen, und parteilos nach ihrem Gewissen und nach innerster Ueberzeugung als Ehrenmänner ihren Ausspruch thun wollen.“

wnym sposobem do spisu wciągnionym został, wolno w oznaczyć się mającym terminie dni 14 czynić stosowne przedstawienia i sprostowania spisu domagać się.

Względem podobnych reklamacyj rozstrzyga sąd drukowy wraz z zawezwanymi ku temu czterma przysięgłymi, obranymi z liczby tych, przeciw którym żadnego nie podniesiono zarzutu.

§. 48.

Imiona tych, których wciągnięto do spisu przysięgłych, sąd drukowy w dniu oznaczonym w obec publiczności zbierze losem w seryje, po sto imion obejmujące, i równie losem postanowi na cały rok porządek, w którym te seryje od miesiąca do miesiąca sąd przysięgłych składać mają.

§. 49.

Trzy dni przed jawném posiedzeniem ze stu imion téj seryi, na którą przypada kolej, 36 losem będą wyciągnięte i oznajmione stronom i prokuratorowi.

Oskarzyciel i obżałowany, jeden jak drugi, trzecią część z tych 36 odrzucić mogą.

Prokurator lub oskarzyciel prywatny wykonywa najpiérwéj prawo wyłączenia.

Innych dwunastu, lub jeżli ich jest więcéj, tedy onych dwunastu, którzy z pozostałych za pomocą nowego losowania są wybrani, składa sąd przysięgłych. Także trzej zastępcy na możebny wypadek przeszkody wybrani będą, w którym celu jeszcze dziewięciu przysięgłych losem wybrać należy, z których atoli każda strona po trzech usunąć będzie mocna.

§. 50.

Prezes sądu powinien od przysięgłych przed zagajeniem rozpraw, w szczególności zaś, gdy stanął obżałowany, w przytomności tegoż odebrać przysięgę: „jako przy całych rozprawach z wszelką uwagą obecni, wszelkie zarzuty i odparcia tychże, tudzież dowody troskliwie badać będą i bezstronnie według sumienia i według wewnętrznego przekonania jak ludzie uczciwi zdania swe objawiać chcą.“

Der Präsident legt den Geschwornen die Eidesformel vor, und sie beschwören dieselbe mit den Worten: „Ich schwöre es, so wahr mir Gott helfe!“

§. 51.

Da das Amt eines Geschwornen sowohl eine Bürgerehre als eine Bürgerpflicht ist, so kann Niemand, der dazu berufen wird, sich desselben entschlagen.

Gegen diejenigen, welche sich der Erfüllung dieser Pflicht ohne rechtfertigenden Grund entziehen, ist von Seite des Preßgerichtes mit angemessener Ahndung vorzugehen.

Wien den 18. Mai 1848.

Die interimistischen Minister:

Pillersdorff.	**Sommaruga**
Krauß.	**Latour.**
Dobblhof.	**Baumgartner.**

Gubernial-Kundmachung vom 25. Mai 1848 Präsidial-Zahl 6835.

41.

Die Kontrolpflichtigkeit der Moldauer Weine, bezüglich des Grenzbezirkes in der Bukowina, wird aufgehoben.

Die hohe k. k. allgemeine Hofkammer hat mit dem Dekrete vom 27. April 1848 Zahl 9818/1077 die Kontrolpflichtigkeit der Moldauer Weine, bezüglich des Grenzbezirks in der Bukowina, aufzuheben befunden.

Diese den Verkehr erleichternde Bestimmung tritt mit 1. Juni 1848 in Wirksamkeit.

Gubernial-Kundmachung vom 27. Mai 1848, Gubernial-Zahl 42864.

42.

Ueber die Verwechslung der Noten der österreichischen Nazionalbank, und deren Verwendung als Zahlungsmittel.

Wiewohl die österreichische Nazionalbank wirksame Vorkehrungen getroffen hat, um die Verwechslung ihrer Noten ohne Unterbrechung stattfinden zu lassen, und wiewohl in Kurzem

Prezes przedłoży przysięgłym rotę przysięgi, ci zaś ją wykonają temi słowy: „Tak przysięgam i tak mi Boże dopomóż!“

§. 51.

Ponieważ urząd przysięgłych jest zaszczytnym, tak jak pełnienie tegoż obowiązkiem obywatela, przeto nikt z wezwanych od niego uchylić się nie powinien.

Ktoby bez usprawiedliwiającego powodu od pełnienia tego obowiązku uchylał się, ten od sądu drukowego należycie skarconym będzie.

W Wiédniu dnia 18. Maja 1848.

Tymczasowi ministrowie:

Pillersdorff. Sommaruga.
Krauss. Latour.
Doblhoff. Baumgartner.

Obwieszczenie gub. z d. 25. Maja 1848, l. prez. 6835.

41.

Uchylenie powinności poddawania pod kontrolę win multańskich w okręgu granicznym na Bukowinie.

Wysoka c. k. powszechna kamera nadworaa uznała dekretem z dnia 27. Kwietnia 1848, do l. 9818/1077 za stosowną, uchylić powinność poddawania win multańskich pod kontrolę w okręgu granicznym na Bukowinie.

To postanowienie, ułatwiające handel, wejdzie dnia 1. Czerwca 1848 w wykonanie.

Obwieszczenie gub. z d. 27. Maja 1848, l. gub. 42864.

42.

O wymianie nót banku narodowego austryjackiego i użyciu ich za środek do płacenia.

Lubo bank narodowy austryjacki użył skutecznych środków, aby wymiana nót jego bez przerwy odbywać się mogła, i lubo wkrótce zwiększenia się zapasów monety spodziewać

eine Vermehrung der Münzvorräthe zu erwarten ist, so haben doch die Ereignisse der neuesten Zeit einen unerwarteten, so stürmischen Andrang bei den Verwechslungs-Kassen, und einen so raschen jede Berechnung überschreitenden Münz-Ausfluß verursacht, daß der Ministerrath nach reifer Erwägung aller Verhältnisse die unbedingte Nothwendigkeit anerkannt hat, eine vorübergehende Maßregel zu ergreifen, um einer bedenklichen Störung des Geldumlaufes zu begegnen.

Die Nazionalbank wurde diesem zufolge ermächtigt, in der Vollziehung der Verwechslung der Noten jene Beschränkung einstweilen eintreten zu lassen, welche durch eine besondere Kundmachung zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Zugleich wird festgesetzt, daß Jedermann verhalten seyn soll, die Noten der priv. österr. Nazionalbank bei allen Zahlungen nach ihrem vollen Nennwerthe anzunehmen. Gebührt die Zahlung in einer bestimmten Münzsorte, so ist sie nach der Wahl des Schuldners in dieser Münzsorte, oder, nach deren Werthe zur Zeit der Zahlung, in Banknoten zu leisten.

Diese Vorschrift hat nur einstweilen, und so lange als die gegenwärtigen außerordentlichen Umstände dauern — zu gelten, und es wird, wenn solche nicht vor dem Zusammentritte des ersten Reichstages wieder außer Anwendung gesetzt worden seyn sollte, eine der ersten Aufgaben des Ministerrathes seyn, dem gedachten Reichstage die erforderlichen Gesetzes-Vorschläge zur Feststellung dieses Gegenstandes vorzulegen.

In Folge des hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 21. Mai 1848 Zahl 1193 F. M., wird diese Anordnung des hohen Ministerrathes zur genauen Nachachtung bekannt gemacht.

Gubernial-Kundmachung vom 29. Mai 1848, Präsidial-Zahl 7071.

43.

Wegen Verleihung der Konzessionen zur Haltung von Musikalien-Leihanstalten.

Das hohe Ministerium des Inneren II. Sekzion hat dem k. k. Landes-Präsidium mit Erlaß vom 2. Mai 1848 Z. 9089/1847 M. J. II. eröffnet, daß in Uebereinstimmung mit der von der allgemeinen Hofkammer schon früher ausgesprochenen Ansicht die Konzessionen zur Haltung von Musikalien-Leihanstalten in

się należy, jednakże wypadki najnowszego czasu sprawiły tak nagły, wszelką rachubę przechodzący wychód monety, że rada ministrów, rozważywszy dojrzale wszystkie stosunki, uznała za niezbędną konieczność, użyć tymczasowego środka do zapobieżenia krytycznemu zatamowaniu obiegu pieniędzy.

Stosownie do tego upoważniono bank narodowy, ażeby, dopełniając wymiany nót, kazał tymczasem użyć ograniczenia, jakie się osobném ogłoszeniem do publicznéj wiadomości podaje.

Zarazem ustanawia się, że każdy ma być obowiązany do przyjmowania nót uprzywil. austr. banku narodowego przy wszystkich wypłatach w ich zupełnéj wartości imiennéj. Jeżeli wypłata należy się w pewnym gatunku monety, to ma być uiszczona według wyboru dłużnika w tym gatunku monety, albo według jéj wartości w czasie wypłaty w banknotach.

Ten przepis ma trwać tylko tymczasem i tylko tak długo, jak długo trwają obecne nadzwyczajne okoliczności, a gdyby przed zebraniem się pierwszego sejmu (Reichstagu) nie był cofnięty, będzieto jedném z pierwszych zadań rady ministrów, przedłożyć wzmiankowanemu sejmowi stosowne wnioski do ustawy w celu uregulowania tego przedmiotu.

Stosownie do polecenia wysokiego ministerstwa skarbu z dnia 21. Maja 1848 do l. 1193 M. S. ogłasza się niniejsze rozporządzenie wysokiéj Rady ministrów dla ścisłego dopełnienia.

Obwieszczenie gub. z d. 29. Maja 1848, l. prez. 7071.

43.

O udzielaniu pozwolenia do utrzymywania zakładów wypożyczania nót.

Wysokie ministerstwo spraw wewnętrznych sekcyi II. oznajmiło prezydyjum c. k. Rządu krajowego z dnia 2. Maja 1848 do l. 9089—1847 M. S. W. II. wydaném, że zgodnie z wyrażoném już dawniéj zdaniem powszechnéj kamery nadwornéj pozwolenia do utrzymywania zakładów wypożyczania nót

erster Instanz von der Landesstelle zu verleihen, und die hierüber vorkommenden Rekurse bei der allgemeinen Hofkammer, beziehungsweise bei dem Finanzministerium, als der obersten Kommerzial-Gewerbsbehörde, zu verhandeln sind.

Hievon werden die k. k. Kreisämter zur weiteren Kundmachung in Kenntniß gesetzt.

Gubernial-Verordnung vom 30. Mai 1848, Gubernial-Zahl 41478.

44.

Ueber die Verwendung der Banknoten als Zahlungsmittel.

Nachträglich zu dem Kreisschreiben vom 29. Mai 1848 Zahl 7071 Präs., über die Verwechslung der Noten der österreichischen Nazionalbank und deren Verwendung als Zahlungsmittel, hat der Ministerrath beschlossen, daß die Bestimmung, nach welcher die in einer bestimmten Münzsorte gebührenden Zahlungen nach der Wahl des Schuldners in dieser Münzsorte oder nach deren Werthe zur Zeit der Zahlung in Banknoten zu leisten sind, sich bloß auf diejenigen Zahlungen zu beziehen hat, welche in Gold- oder ausländischen Silber-Münzen gebühren. Für alle anderen Zahlungen gilt der, rücksichtlich der Annahme der Banknoten nach ihrem vollen Nennwerthe ausgesprochene Grundsatz.

Diese Bestimmung wird hiermit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 31 Mai 1848, Gubernial-Zahl 43370.

45.

Portofreiheit der ämtlichen Korrespondenz der Baubehörden und ihrer Beamten.

Aus Anlaß einer Anfrage des böhmischen Guberniums hat die hohe Hofkammer wegen der Portofreiheit der Baubehörden und Beamten das abschriftlich ./· angeschlossene Dekret an die oberste Hof-Postverwaltung zu erlassen befunden. Zu Folge hohen Hofkammerdekretes vom 16. Mai 1848 Zahl 17355 werden hievon die Kreisämter zur Darnachachtung und weiteren Verständigung der erwähnten Beamten in die Kenntniß gesetzt.

Gubernial-Verordnung vom 31. Mai 1848, Gubernial-Zahl 43783.

udziela w pierwszéj instancyi Rząd krajowy, odwołania zaś w tym przedmiocie rozstrzyga powszechna kamera nadworna, a odnośnie ministerstwo skarbu jako najwyższa władza handlowo-przemysłowa.

O czém uwiadamia się c. k. Urzędy obwodowe dla dalszego ogłoszenia.

Rozporządzenie gub. z d. 30. Maja 1848, l. gub. 41478.

44.

O użyciu nót bankowych za środek do płacenia.

Dodatkowo do okólnika z dnia 29. Maja 1848 do l. prez. 7071, o wymianie nót banku narodowego austryjackiego i użyciu onych za środek do płacenia, postanowiła rada ministrów, ażeby postanowienie, według którego wypłaty, należące się w pewnym gatunku monet, podług upodobania dłużnika tym gatunkiem monet, albo według ich wartości w czasie wypłaty notami bankowémi uiszczone być mają, odnosiło się tylko do tych wypłat, które się należą złotem albo zagraniczną monetą srebrną. Dla wszystkich innych wypłat służy za prawidło zasada, wyrzeczona względem przyjmowania nót bankowych w ich całkowitéj wartości imiennéj.

To postanowienie podaje się niniejszém do publicznéj wiadomości.

Obwieszczenie gub. z d. 31. Maja 1848, l. gub. 43370.

45.

O uwolnieniu korespondencyi urzędowéj władz budowniczych i ich urzędników od opłaty pocztowéj.

Na zapytanie Rządu krajowego czeskiego wysoka kamera nadworna spowodowaną się widziała, wydać względem uwolnienia władz budowniczych i urzędników od opłaty pocztowéj załączony w kopii dekret ./. do najwyższej nadwornéj administracyi pocztowéj; stosownie do dekretu wysokiéj kamery nadwornéj z dnia 16. Maja 1848, do l. 17355, uwiadamia się Urzędy obwodowe dla przestrzegania i oznajmienia tego wzmiankowanym urzędnikom.

Rozporządzenie gub. z d. 31. Maja 1848, l. gub. 43783.

./.

Abschrift eines Dekretes der allgemeinen Hofkammer an die k. k. oberste Hof-Postverwaltung ddto. 7. März 1848 Zahl 8354/321.

Die ämtliche Korrespondenz:
1. der Provinzial-Baudirekzionen mit den Bezirks-Ingenieurs und Bauaufsehern,
2. der Kreisämter mit den im Kreise befindlichen Bezirks-Ingenieurs und Bauaufsehern,
3. der Bezirksingenieurs mit den in jedem Bezirke befindlichen Bauaufsehern,
4. der im Dienste reisenden Baudirekzions-Adjunkten und Amtsingenieurs, sowie des Baudirektors mit der Baudirekzion, den Kreisämtern, den Bezirksingenieurs und den Bauaufsehern und umgekehrt — ist bei der Auf- und Abgabe, und sowohl bei der Brief- als bei der Fahrpost portofrei zu behandeln. Doch sind hierbei alle für offiziose Sendungen bestehenden Vorsichten, nämlich: die gehörige Aufschrift der aufgebenden Behörde oder Person, der Gebrauch des Amtssiegels und die Führung des Post-Journals zu beobachten, und ist diese Korrespondenz, insbesondere die des Baupersonales unter einander, bei obwaltendem Verdachte des Mißbrauchs der kommissionellen Eröffnung zu unterziehen. Den betreffenden Behörden und Individuen wird gleichzeitig im Wege des böhmischen Landes-Guberniums eingeschärft, sich jedes Mißbrauches dieser Portofreiheit zu Privatzwecken zu enthalten.

46.

Ueber die Einsammlung und die Abfuhr der zur Bestreitung der Staatsbedürfnisse einfließenden freiwilligen Gelder.

In der gegenwärtigen bedrängten Zeit, wo die Hilfsquellen des Staates in einem außerordentlichen Maße in Anspruch genommen werden, hat sich in allen Klassen und Ständen rege Vaterlandsliebe auf eine höchst erfreuliche Weise kundgegeben. Gold- und Silbergeräthe werden täglich unentgeltlich zur Einschmelzung überbracht, bare Geldbeträge fließen

./.

Kopija dekretu powszechnéj kamery nadwornéj z dnia 7. Marca 1848 do l. 8354/321 do najwyższéj nadwornéj administracyi poczt.

Urzędowa korespondencyja

1. prowincyjnéj Dyrekcyi budowniczéj z inżynierami powiatowymi i dozorcami budowli,
2. urzędów obwodowych z będącymi w obwodzie inżynierami powiatowymi i dozorcami budowli,
3. inżynierów powiatowych z dozorcami budowli w każdym powiecie,
4. jeżdżących w służbie adjunktów dyrekcyi budowniczéj i inżynierów urzędowych, niemniéj dyrektora budowniczego z dyrekcyją budowniczą, urzędami obwodowemi, inżynierami powiatowymi i dozorcami budowli i odwrotnie — nie ulega opłacie pocztowéj ani przy oddawaniu ani przy odbiéraniu jéj czyto przez pocztę listową, czy też wozową. Wszelkie atoli ostrożności co do posełek urzędowych mają być przestrzegane, mianowicie napis władzy lub osoby posełającéj należycie położony, pieczęć urzędowa wyciśnięta i dziennik prowadzony, a korespondencyja ta, szczególnie urzędników budowniczych z sobą, ma być w razie podejrzenia o nadużyciu otworzona w obec komisyi. Właściwym władzom i osobom zaleca się zarazem surowo przez Rząd krajowy czeski, aby tego uwolnienia od opłaty pocztowéj w celu prywatnym nie nadużywały.

46.

Względem zbiérania i oddawania dobrowolnych ofiar pieniężnych ku zaspokojeniu potrzeb Państwa.

W obecnym czasie ucisku, gdzie pomocne źródła Państwa nadzwyczajnie wyczerpują się, gorąca miłość ojczyzny objawiła się we wszystkich klasach i stanach w sposób nader pocieszający. Sprzęty i naczynia złote, srebrne, znoszą codziennie bezpłatnie do przetopienia; gotowe sumy w pieniądzach wpływają od szlachetnych patryjotów dla ulżenia skar-

von edlen Patrioten zur Erleichterung des Staatsschatzes oder für unsere braven Truppen ein; patriotisch gesinnte Staatsbeamte bringen einen Theil ihrer Bezüge freiwillig dem Staate zum Opfer, und unterziehen sich für das allgemeine Beste den mit einer Einschränkung ihrer Genüsse verbundenen Entbehrungen. Alle diese Leistungen gereichen den Gebern zu um so größerem Ruhme, als der Entschluß zur Darbringung solcher Opfer unaufgefordert aus der eigenen Gesinnung und freiwilligen Selbstbestimmung dieser Vaterlandsfreunde hervorgeht.

Während sich diese ehrenvollen Beweise echten Bürgersinnes fortwährend mehren, sind dem Finanz-Ministerium von einigen Seiten Mittheilungen des Wunsches zugegangen, daß von Seite der Staatsverwaltung diesen patriotischen Bestrebungen durch Maßregeln entgegengekommen werde, welche es Gutgesinnten erleichtern, ihre patriotischen Absichten in das Werk zu setzen.

Diesem Wunsche entsprechend sind folgende Verfügungen getroffen worden:

1. Alle landesfürstlichen Kassen und Gefällsämter sind angewiesen, sämmtliche Beiträge, welche in Barem, in edlen Metallen oder in öffentlichen Obligazionen mit der Bestimmung der Verwendung für die Staatsbedürfnisse überhaupt, oder für bestimmte Zweige des Staatsaufwandes, oder für die Armee als freiwillige Gabe, oder als Darleihen erlegt werden, zu übernehmen, zu quittiren und in der Empfangsbestätigung den Zweck, für welchen der Erlag erfolgte, deutlich auszudrücken. Die erlegten Beträge sind getrennt von allen anderen Empfängen zu verrechnen, und im Wege der Provinzial-Kassen an die Staats-Zentral-Kasse abzuführen.

2. Auch städtische und Gemeinde-Kassen werden aufgefordert, solche Gaben zu übernehmen und an die Staats-Kassen zu überliefern.

3: Die Namen der patriotischen Geber und die von ihnen erlegten Beträge, dann der Personen oder Vereine, durch deren Vermittlung die Beiträge einfloßen, werden durch die öffentlichen Blätter in den Ländern, in denen der Erlag erfolgte, zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

4. In soferne in einzelnen Orten mehrere Personen sich vereinigen, um zur Leistung freiwilliger Beiträge für Staatsbedürfnisse aufzufordern, oder deren Einsammlung und Abfuhr an die Staats-Kassen zu vermitteln und zu überwachen, so haben die landesfürstlichen Behörden, deren Amtswirksamkeit

bowi Państwa, lub dla walecznego wojska naszego; urzędnicy stanu patryjotycznie myślący, ofiarują dobrowolnie część poborów swoich dla dobra powszechnego, odmawiając sobie nie jedno z ograniczeniem pożytków w związku będące. Te wszystkie dary przynoszą dawcom tém większą sławę, że powzięta myśl niesienia tych ofiar wyszła bez wezwania, z własnego natchnienia i dobrowolnego poświecenia siebie, tych szczérych przyjaciół ojczyzny.

Podczas, gdy te pełne zaszczytu dowody prawdziwego ducha obywatelskiego ciągle się pomnażają, doszły do ministeryjum skarbu z niektórych strón wynurzone życzenia, aby rząd tym patryjotycznym usiłowaniom odpowiedział środkami, któreby dobrze myślącym ułatwiały drogę do uskutecznienia swych patryjotycznych zamiarów.

Dogadzając życzeniu temu, rozporządzono:

1. Wszystkie monarchiczne kasy i urzędy dochodów skarbowych mają zlecenie, wszelkie datki w gotowiźnie, drogich kruszcach albo w obligach publicznych z oznaczeniem ich użycia na potrzeby Państwa w ogólności, lub dla pewnych gałęzi wydatków administracyi krajowéj, albotéż dla wojska, jako dary dobrowolne lub jako pożyczki składane, przyjmować, z odebranych kwitować i w poświadczeniu odebranych wymienić wyraźnie cel złożonego daru. Ze złożonéj gotowizny prowadzone będą rachunki oddzielnie od wszystkich innych datków i odsełane przez kasy prowincyjne do centralnéj kasy Państwa.

2. I kasy miejskie i gminne wzywa się także, aby takie datki odbierały i do kas Państwa odsełały.

3. Nazwiska dawców patryjotycznych i kwoty od nich złożone, tudzież osoby albo towarzystwa, pośrednictwem których te składki wpływać będą, podane zostaną do powszechnéj wiadomości przez pisma publiczne w tych krajach, gdzie były złożone.

4. Jeżeli w niektórych miejscach łączyć się będzie więcéj osób dla wzywania do dobrowolnych składek na potrzeby Państwa, lub dla pośredniczenia w zbieraniu i odsełaniu takowych i onych dozorowania, władze monarchiczne, o urzędowanie których utworzenie takich towarzystw opiérać się

durch die Errichtung solcher Vereine berührt wird, und die Ortsobrigkeiten das Entstehen dieser Vereine nicht nur nicht zu hemmen, sondern vielmehr solches zu erleichtern, und das gesetzmäßige Wirken entstandener Vereine für ihren rühmlichen Zweck zu unterstützen.

Gubernial-Kundmachung vom 2. Juni 1848, Präsidial-Zahl 7243.

47.

Auf den Staatsherrschaften ist die Vereinigung des Kirchensängers-Dienstes mit jenem des Schullehrers zu vermeiden.

Aus Anlaß eines vorgekommenen Falles hat die hohe Hofkammer unterm 28. März 1848 Zahl 7943, in der Erwägung, daß die Vereinigung des Kirchensänger-Dienstes mit jenem des Schullehrers für den Unterricht der Jugend mit schädlichen Störungen verbunden ist, verordnet, daß in allen Fällen, wo es sich auf Staatsherrschaften um Errichtung von neuen Schulen in gr. kath. Gemeinden, oder um Dotazions-Regulirungen schon bestehender handeln wird, darauf Bedacht zu nehmen sei, daß die Kummulirung der beiden obigen Dienste, mit Ausnahme ganz besonders rücksichtswürdiger Umstände, vermieden werde.

Wovon die k. k. Kreisämter zur Darnachachtung bei derartigen Schulverhandlungen in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 11. Juni 1848, Gubernial-Zahl 45272.

48.

Portofreiheit der für die Militär-Verpflegsbranchen bestimmten Nachweisungen über den Stand der Feldfrüchte und Witterungs-Verhältnisse.

Laut hohen Dekretes des Ministeriums des Inneren vom 7. Juni 1848, Zahl 731/106, hat das h. k. k. Finanz-Ministerium im Einverständniße mit dem k. k. Kriegs-Ministerium die abschriftlich hier ⁄. zuliegende Weisung bezüglich der Portofreiheit der Nachweisungen über den Stand der Feldfrüchte rc. an die oberste Hof-Postverwaltung gerichtet.

będzie, jak równie zwierzchności miejscowe tworzenia się tych towarzystw nietylko tamować nie mają, ale raczéj takowe ułatwiać i prawną działalność towarzystw powstałych w ich chlubnym celu wspiérać powinny.

Ogłoszenie gub. z d. 2. Czerwca 1848, l. prez. 7243.

47.

W dobrach skarbowych unikać należy połączenia służby kościelnego (diaka) z służbą nauczyciela szkolnego.

Wysoka kamera nadworna zważywszy, że połączenie służby kościelnego (diaka) z służbą nauczyciela szkolnego połączone jest z przeszkodami, szkodliwemi nauce młodzieży, rozporządziła dnia 28. Marca 1848, do l. 7943, ażeby w każdym razie, gdy idzie o założenie w dobrach skarbowych szkół w gminach gr. kat., albo uporządkowanie dotacyi już założonych, miano uwagę na to, aby nie skupiać obydwóch powyższych służb, wyjąwszy okoliczności na szczególny wzgląd zasługujące.

O czém uwiadamia się c. k. Urzędy obwodowe dla przestrzegania niniejszego rozporządzenia w podobnych rozprawach szkolnych.

Rozporządzenie gub. z d. 11. Czerwca 1848, l. gub. 45272.

48.

Wykazy stanu urodzajów polnych i powietrza dla wojskowych urzędów nad żywnością nie podpadają opłacie pocztowéj.

Według dekretu wysokiego Ministerstwa Spraw wewnętrznych z dnia 7. Czerwca 1848, do l. 731/106, wydało wysokie Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Wojny do najwyższéj nadwornéj administracyi poczt załączone tutaj ·/. w kopii rozporządzenie względem uwolnienia od opłaty pocztowéj wykazów stanu urodzajów polnych i t. d.

Die k. k. Kreisämter haben hievon weiter die Ortsobrigkeiten zu verständigen.

Gubernial-Verordnung vom 15. Juni 1848, Gubernial-Zahl 47296.

./.

Abschrift eines an die k. k. oberste Hof-Postverwaltung erlassenen Dekretes des k. k. Finanz-Ministeriums ddto. 25. Mai 1848, Zahl 13880/543.

Die Korrespondenz der Magistrate und Dominien und nicht l. f. Lokalobrigkeiten, bezüglich auf die Absendung oder den Empfang der für die Militär-Verpflegs-Branchen bestimmten Nachweisungen über den Stand der Feldfrüchte und Futterkräuter, so wie über die Witterungs-Verhältnisse, sind gegen Bezeichnung auf der Adresse mit den Worten „Stand der Feldfrüchte“ oder „Witterungs-Verhältnisse“ in derselben Art portofrei zu behandeln, wie dieß bezüglich der Marktpreistabellen mit dem Hofkammerdekrete vom 17. August 1847, Zahl 31081/1175, bestimmt worden ist.

49.

Daß die Weisung wegen Berechnung des Pensions-Mehrdrittels für im Zivildienste angestellte pensionirte Offiziere, auch auf die städtischen, ständischen und öffentlichen Fondskassen Anwendung habe.

Mit hohem Hofkanzleidekrete vom 12. April 1848, Zahl 10856, ist anher bedeutet worden, daß das den Kreisämtern mit dem hierortigen Erlasse vom 5. Mai 1848, Zahl 30860, bekannt gegebene hohe Hofkammerdekret vom 22. März 1848, Zahl 10402/201, mit welchem das Verfahren bei der Berechnung des Pensions-Mehrdrittels für pensionirte Offiziere, die in aktive Zivildienste treten, näher bestimmt wird, auch auf die Bezüge aus Kassen, welche dem Ministerium des Inneren unterstehen, daher auf die ständischen, städtischen und öffentlichen Fondskassen Anwendung habe.

Wovon die k. k. Kreisämter zur Wissenschaft und Nachachtung mit dem Beifügen in die Kenntniß gesetzt werden,

C. k. Urzędy obwodowe mają o tém uwiadomić zwierzchności miejscowe.

Rozporządzenie gub. z d. 15. Czerwca 1848, l. gub 47293.

./.

Kopija dekretu Ministerstwa Skarbu z dnia 25. Maja 1848, do l. 13880/543, do najwyższéj nadwornéj administracyi poczt.

Korespondencyja magistratów i dominijów i niemonarchicznych zwierzchności miejscowych względem przesłania lub odebrania wykazów stanu urodzajów polnych i roślin pastewnych, i stanu powietrza dla wojskowych urzędów nad żywnością, ma za położeniem słów: „stan urodzajów polnych" albo „stan powietrza" tak samo nie ulegać opłacie pocztowéj, jak to względem tabel cen targowych dekretem kamery nadwornéj z dnia 17. Sierpnia 1847, do l. 31081/1175, rozporządzono.

49.

Przepis względem wyrachowywania przyczynku w ilości trzeciéj części pensyi dla oficerów, umieszczonych w służbie cywilnéj, stosuje się także do kas miejskich, stanowych i kas funduszów publicznych.

Dekretem wysokiéj kancelaryi nadwornéj z dnia 12. Kwietnia 1848, do l. 10856, oznajmiono Rządowi krajowemu: że dekret wysokiéj kamery nadwornéj z dnia 22. Marca 1848, do l. 10402/201, obwieszczony c. k. Urzędom obwodowym rozporządzeniem gubernialném z d. 5. Maja 1848 do l. 30860, określający dokładniéj postępowanie w wyrachowywaniu przyczynku w ilości trzeciéj części pensyi dla oficerów pensyjonowanych, wstępujących w czynną służbę cywilną, zastosowany być ma także do poborów z kas, zostających pod zarządem Ministerstwa Spraw wewnętrznych, a więc i do kas stanowych, miejskich i kas funduszów publicznych.

O czém c. k. Urzędy obwodowe dla wiadomości i zastosowania się zawiadomienie odbierają z tą uwagą, że o tém

daß hievon auch die städtischen Behörden, Magistrate und Kämmereien zu verständigen sind.

Gubernial-Verordnung vom 16. Juni 1848, Gubernial-Zahl 34052.

50.

Wegen Aufhebung der Verschärfungs-Strafe durch Ausstellung im Kreise bei schweren Polizei-Uebertretungen.

Seine k. k. Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 4. Mai 1848 über Antrag des Ministerrathes die Aufhebung der Verschärfungs-Strafe durch Ausstellung im Kreise bei schweren Polizei-Uebertretungen nach den §§. 118 und 259 des St. G. B. II. Theils, bei den Uebertretungen des Wucherpatents vom 2. Dezember 1803 §§. 17 und 19, und nach dem Hofdekrete vom 25. Juli 1805, im zweiten Uebertretungsfalle der Satzungsvorschriften bei einem großen Grade von boshafter Bevortheilung anzuordnen geruht.

Was hiemit in Folge des hohen Hofkanzleidekretes vom 12. Mai 1848, Zahl 14310/682, zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 16. Juni 1848, Gubernial-Zahl 44606.

51.

Die Verwechslung der Noten der österreichischen Nazionalbank und deren Verwendung als Zahlungsmittel, dann die Ausgabe der Noten zu Einem und zu Zwei Gulden betreffend.

Wir Ferdinand der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, dieses Namens der Fünfte; König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Oesterreich; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Ober- und Nieder-Schlesien; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren, gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol 2c. 2c.

In Erwägung der dringenden Umstände, durch welche Unser Ministerrath zu den einstweiligen, in den Zirkularien Unse-

rozporządzeniu mają także zawiadomić władze miejskie, magistraty i kameraryje miejskie.

Rozporządzenie gub. z d. 16. Czerwca 1848, l. gub. 34052.

50.

O uchyleniu kary zaostrzenia przez wystawę na publiczne widowisko w okręgu (na rusztowaniu) w ciężkich przestępstwach policyjnych.

Jego c. k. Mość raczył najwyższém postanowieniem z dnia 4. Maja 1848 na przedstawienie Rady Ministrów uchylić kazać karę zaostrzenia przez wystawę na publiczne widowisko w okręgu (na rusztowaniu) w ciężkich przestępstwach policyjnych podług §§. 118 i 259 ustawy karnéj części II., w przestępstwach patentu o lichwiarstwie z dnia 2. Grudnia 1803 §§. 17. i 19. i podług dekretu nadwornego z dnia 25. Lipca 1825, w drugim wypadku przestępstwa przepisów taksy wiktuałów przy złośliwém skrzywdzeniu w wysokim stopniu.

Co niniejszém w skutek dekretu wysokiéj kancelaryi nadwornéj z dnia 12. Maja 1848, za l. 14310 682, do powszechnéj wiadomości podaje się.

Obwieszczenie gub. z d. 16. Czerwca 1848, l. gub. 44606.

51.

O mienianiu nót narodowego banku austryjackiego i użycia ich za środek do płacenia, i o puszczeniu w obieg nót jednoreńskowych i dwureńskowych.

My Ferdynand Piérwszy, z Bożéj łaski Cesarz Austryjacki; Król Węgierski i Czeski, tegoż imienia Piąty; Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Iliryi; Arcyksiążę Austryi; Książę Lotaryngii, Zalcburga, Styryi, Karyntyi, Karnioli, Wyższego i Niższego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

Rozważywszy naglące okoliczności, które Naszą Radę Ministrów spowodowały wydać okólnikami Naszego niższo-

rer nieder-österreichischen Landesregierung vom 22. Mai 1848 enthaltenen Verfügungen über die Verwechslung der Noten der österreichischen Nazionalbank und deren Verwendung als Zahlungsmittel bestimmt wurde, haben Wir Uns bewogen gefunden, diesen Verfügungen nachträglich Unsere landesfürstliche Genehmigung zu ertheilen.

Hiernach ist die Nazionalbank nebst der in der Verwechslung ihrer Noten in Silbergeld eingetretenen Einschränkungen berechtigt, Noten zu Einem und Zwei Gulden auszugeben. Ferners ist Jedermann gehalten, die Noten der privilegirten österreichischen Nazionalbank bei allen Zahlungen nach ihrem vollen Nennwerthe anzunehmen. Wenn jedoch die Zahlung in Gold- oder in ausländischen Silbermünzen gebühret, so ist sie, nach der Wahl des Schuldners, in diesen Münzen oder nach dem Werthe der letztern, wie er zur Zeit der Zahlung besteht, in Banknoten zu leisten.

Die Bestimmungen über die Beschränkung der Notenverwechslung gegen Silbergeld, und über die Verwendung der Banknoten zu Zahlungen haben nur einstweilen, und so lange die gegenwärtigen außerordentlichen Umstände dauern, zu gelten.

Sollten diese Bestimmungen nicht vor dem Zusammentritte des ersten Reichstages außer Anwendung gesetzt werden, so machen Wir es Unserem Ministerium zur besonderen Pflicht, dem gedachten Reichstage die entsprechenden Gesetze zur Feststellung dieser wichtigen Angelegenheit in Vorschlag zu bringen.

Gegeben in Unserer kaiserlichen königlichen Haupt- und Residenzstadt Wien am zweiten Juni im Eintausend achthundert acht und vierzigsten, Unserer Reiche im vierzehnten Jahre.

Ferdinand m. p.

(L. S.)

Sommaruga,	**Krauß,**
Justizminister.	Finanzminister.

Gubernial-Kundmachung vom 17. Juni 1848, Präsidial-Zahl 7990.

austryjackiego Rządu krajowego z dnia 22. Maja 1848 tymczasowe rozporządzenia względem mieniania nót austryjackiego banku narodowego i użycia ich jako środka do płacenia, skłoniły Nas dać tym rozporządzeniom dodatkowo Nasze cesarskie zatwierdzenie.

Tym sposobem upoważniony jest bank narodowy obok wprowadzonego ograniczenia w mienianiu swych nót na srébrną monetę, wydać noty bankowe na jeden i na dwa ZłR. Każdy więc obowiązany jest noty uprzywilejowanego austryjackiego banku narodowego we wszystkich wypłatach podług zupełnéj wartości imiennéj przyjmować. Jeżeli jednak płata należy w monecie złotéj lub w zagranicznych monetach srebrnych, takowa podług wyboru dłużnika albo w takichże gatunkach monety, lub też podług ich wartości. jaka będzie w czasie wypłaty, w banknotach uiszczana być ma.

Przepisy co do ograniczenia mieńby nót bankowych na monetę srebrną i użycia tych nót do wypłaty, obowiązują tylko tymczasowie i tylko tak długo, dopóki obecne nadzwyczajne okoliczności trwać będą.

Gdyby przepisy te przed zebraniem się piérwszego sejmu walnego odwołane nie były, w takim razie wkładamy na Ministeryjum Nasze ten szczególny obowiązek, aby rzeczonemu sejmowi przedłożyło odpowiedny wniosek do ustawy, ten ważny przedmiot ustalić mogącéj.

Dano w Naszém cesarsko-królewskiém główném i stołeczném mieście Wiédniu dnia drugiego Czerwca w roku tysiąc ośmsetnym cztérdziestym ósmym, panowania Naszego cztérnastym.

Ferdynand m. p.

(L. S.)

Sommaruga,
Minister Sprawiedliwości.

Krauss,
Minister Skarbu.

Ogłoszenie gub. z d. 17. Czerwca 1848, l. prez. 7990.

52.

Stempelfreiheit der von der administrativen Behörde an das Fiskalamt ergehenden Mandata ad agendum et litem contestandam.

Aus Anlaß einer vorgekommenen Anfrage hat die hohe k. k. allgemeine Hofkammer mit dem Dekrete vom 24. Februar 1848, Zahl 2534/175, entschieden, daß die von der administrativen Behörde an das Fiskalamt ergehenden Mandata ad agendum et litem contestandam als bloß ämtliche Aufträge auch in jenen Fällen unbedingt stempelfrei sind, wo es sich nm die Vertretung stempelpflichtiger Fonde oder Personen handelt.

Hievon werden die k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen zur Nachachtung in Kenntniß gesetzt.

Verordnung der k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 6. April 1848, Zahl 6880.

Gubernial-Verordnung vom 18. Juni 1848, Gubernial-Zahl 37336, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Wissenschaft und Kundmachung.

53.

Wegen Anlegung von Waisengeldern in Sparkassen.

Nach dem von der k. k. obersten Justizstelle an sämmtliche Appellazionsgerichte erlassenen Dekrete vom 10. Mai 1848, Zahl 3155, wurde nach Eröffnung des Justizministeriums vom 29. April 1848, Zahl 182, in Betreff der Anlegung von Waisengeldern bei Sparkassen, auf Grund der Allerhöchsten Entschließungen vom 19. Februar und 17. April 1848, über die Vorträge der obersten Justizstelle nachstehende provisorische Verfügung genehmigt:

„Die Gerichtsbehörden sind ermächtigt, Waisengelder, welche nicht füglich auf eine der im §. 230 des b. G. B. erwähnten Arten fruchtbringend angelegt werden können, welche jedoch für einen Pupillen in keinem Falle den Betrag von 300 fl. im Kapitale übersteigen dürfen, bei den mit öffentlicher Genehmigung bestehenden Sparkassen, und in Triest beim Monte civico commerciale anzulegen, bis eine zweckmäßigere Anlegung derselben möglich wird. Von Kapitalien höheren Be-

52.

Mandata ad agendum et litem contestandam, wydane Urzędowi fiskalnemu od władz administracyjnych, nie podpadają stęplowi.

Z powodu uczynionego zapytania postanowiła wysoka c. k. powszechna kamera nadworna dekretem z dnia 24. Lutego 1848, do l. 2534/175, ażeby mandata ad agendum et litem contestandam, wydane Urzędowi fiskalnemu od władz administracyjnych, jako polecenia tylko urzędowe nawet i w owych przypadkach nie podpadały stęplowi, w których idzie o zastępowanie funduszów albo osób, do używania stęplu obowiązanych.

O czém uwiadamia się c. k. kamer. administracyje okręgowe dla przestrzegania niniejszego przepisu.

Rozporządzenie administracyi dochodów skarbowych z d. 6. Kwietnia 1848, l. gub. 6880.

Rozporządzenie gub. z d. 18. Czerwca 1848, l. gub. 37336, do wszystkich c. k. Urzędów obwodowych dla ich wiadomości i ogłoszenia tego rozporządzenia.

53.

O umieszczaniu pieniędzy sierocińskich w kasach oszczędności.

Według dekretu c. k. najwyższego Trybunału sprawiedliwości z dnia 10. Maja 1848, do l.3155, wydanego do wszystkich sądów apelacyjnych, zatwierdzono według oznajmienia Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 29. Kwietnia 1849, do l. 182, we względzie umieszczania pieniędzy sierocińskich w kasach oszczędności, na mocy najwyższéj uchwały z dnia 19. Lutego i 17. Kwietnia 1848, na wniosek najwyższego Trybunału sprawiedliwości następujące tymczasowe rozporządzenie:

„Władze sądowe są upoważnione, umieszczać pieniądze sierocińskie, których nie można łatwo umieścić na prowizyi w którykolwiek sposób, wymieniony w §. 230. p. U. c., które atoli dla jednéj sieroty w żadnym razie nie mogą przewyższać sumy kapitału 300 ZłR., w kasach oszczędności publicznie dozwolonych, a w Tryjeście w Monte civico commerciale, dopóki nie nastręczy się sposobność dogodniejszego umieszczenia. Kapitałów większych nie wolno u tych

trages wird eine Anlegung bei diesen Anstalten nicht gestattet, und wo dieselbe besteht, ist sie sogleich abzustellen."

Welche provisorische Verfügung im Grunde Anordnung des Ministeriums des Innern vom 6. Juni 1848, Zahl 335/17, allgemein bekannt gemacht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 25. Juni 1848, Gubernial-Zahl 48325.

54.

Wegen Anlegung der gerichtlichen Depositen in dem Staatsschulden-Tilgungsfonde.

In der Erwägung, daß bei den gerichtlichen Depositenämtern bedeutende Barsummen erliegen, welche dem allgemeinen Verkehre oft auf lange Zeit entzogen sind, und in Betrachtung der hieraus für den allgemeinen Erwerb, den Geldumlauf und die Nazional-Produkzion vorzüglich in den gegenwärtigen bedrängten Zeitverhältnissen entstehenden wichtigen Nachtheile, endlich mit Rücksicht auf die unbedingte Nothwendigkeit, die gegenwärtig gesteigerten Staatserfordernisse im außerordentlichen Wege zu bedecken, fand sich der Ministerrath bestimmt, eine Maßregel zu ergreifen, durch welche die unfruchtbar erliegenden Barsummen dem allgemeinen Verkehre zugeführt, für die Eigenthümer der Depositen selbst nutzbringend gemacht, und dem Staatsschatze neue Hilfsquellen geöffnet werden.

Dem Beschluße des Ministerrathes zu Folge, wurde mit dem Erlaße des Finanz-Ministeriums vom 29. Mai 1848, Zahl 1066, verordnet:

1. Die bei den Depositenämtern der landesfürstlichen und der Patrimonial-Gerichte erliegenden, oder künftighin dort in Aufbewahrung kommenden baren Summen, welche durch einen längeren Zeitraum als vier Wochen daselbst aufbewahrt werden, ohne zu einer anderen Anlegung die Bestimmung erhalten zu haben, sie mögen in Papiergeld oder in klingender Münze bestehen, sind an die Depositenkasse des Staatsschulden-Tilgungsfondes abzuführen.

2. Die Depositenämter sind verpflichtet, längstens binnen 14 Tagen einen Ausweis über die bei ihnen erliegenden Barbeträge, bei denen die bemerkte Bedingung eintritt, zu verfassen, und den nach diesem Ausweise sich ergebenden Betrag unter Anschluß des Ausweises entweder unmittelbar, oder wenn sich das Depositenamt in einem Orte befindet, wo die

zakładów umieszczać, a gdzieby się tak działo, ma to zaraz ustać.“

To rozporządzenie tymczasowe podaje się stosownie do rozporządzenia Ministerstwa Spraw wewnętrznych z dnia 6. Czerwca 1848, do l. 335/17, do publicznéj wiadomości.

Obwieszczenie gub. z d. 25. Czerwca 1848, l. gub. 48325.

54.

O umieszczaniu depozytów sądowych w funduszu umarzania długów stanu.

Zważywszy, że w sądowych depozytach leżą znaczne sumy gotowizną, które z powszechnego obrotu częstokroć na długo są uchylone, zważywszy wielkie ztąd niedogodności dla powszechnego zarobku, obiegu pieniędzy i produkcyi, szczególnie w obecnych uciśnionych czasach, mając wreszcie wzgląd na bezwarunkową konieczność pokrycia nadzwyczajnym sposobem teraźniejszych większych potrzeb państwa, Rada Ministrów widziała się spowodowaną chwycić się środka, który dostarczy powszechnemu obrotowi gotowizny, leżącéj bez pożytku, uczyni ją dla właścicielów depozytów przynoszącą pożytek i otworzy skarbowi państwa nowe źródła pomocy.

Stosownie do postanowień Rady Ministrów, rozporządzono reskryptem Ministerstwa Finansów z dnia 29. Maja 1848, do l. 1066:

1. Sumy w gotowiźnie, znajdujące się w depozytach sądów monarszych i patrymonijalnych, lub na przyszłość do nich dla przechowania przyjść mogące, które leżą u nich dłużéj niż cztéry tygodnie, a nie otrzymały przeznaczenia do innego umieszczenia, bez względu, czy są w pieniądzach papiérowych, czy w monecie brzęczącéj, mają być oddane do kasy depozytowéj funduszu umarzania długu stanu.

2. Urzędy depozytowe są obowiązane ułożyć najdaléj w czternaście dni wykaz znajdujących się u siebie sum w gotowiźnie, względem których przytoczony warunek zachodzi, i kwotę, jaka się z wykazu wykryje, załączywszy wykaz, albo bezpośrednio przesłać do Dyrekcyi funduszu umarzania długu stanu, albo, gdyby Urząd depozytowy był

unmittelbare Aufgabe auf die Fahrpostanstalt nicht erfolgen kann, im Wege der betreffenden Kreiskasse an die Direkzion des Staatsschulden-Tilgungsfondes einzusenden.

3. Von dieser Verpflichtung sind bloß diejenigen Depositenämter enthoben, bei welchen im Ganzen nicht wenigstens ein Betrag von 50 Gulden erlieget.

4. Alle Barsummen, welche künftig bei den Depositenämtern erlegt werden, sind am Schluße eines jeden Monates, in welchem die bemerkte vierwöchentliche Frist verstrichen ist, nebst dem bezüglichen Ausweise einzusenden.

5. Alle Depositen werden vom Tage des Einlangens an die Direkzion des Staatsschulden-Tilgungsfondes, bis zu dem Tage, an welchem sie dem betreffenden Depositenamte wieder zurückgesendet werden, mit 3 Perzent verzinset.

6. Die Zinsen werden bei der Zurückzahlung des Depositums berichtiget; so lange diese nicht geschehen ist, kann eine Verjährung der Zinsen nicht beginnen.

7. Die Zurückzahlung des Depositums geschieht nicht an die Partei unmittelbar, sondern nur an das Depositenamt selbst, welches sich, so oft eine Partei die Zurückzahlung begehrt, und dasselbe durch andere an den Staatsschatz noch nicht abgeführte Depositen nicht in der Lage ist, die geforderte Zahlung zu leisten, an die Direkzion des Staatsschulden-Tilgungsfondes zu wenden hat.

8. Die in klingender Münze erlegten Beträge werden ohne Ausnahme in klingender Münze, und zwar auf Verlangen der Eigenthümer, Goldmünzen in Gold, Silbermünzen in Silber zurückbezahlt. Münzen, welche in dem österreichischen Kaiserstaate keinen gesetzlichen Umlauf haben, werden nach ihrem Werthe berechnet, und dieser seiner Zeit gleichfalls in klingender Münze berichtiget.

9. Diejenigen Depositen, rücksichtlich deren von dem Eigenthümer, oder von anderen dazu Berechtigten binnen vier Wochen, vom Tage des Erlages an gerechnet, bei dem Gerichte eine andere Anlegung oder Verwendungsart, als jene bei dem Staatsschatze in Vorschlag gebracht wird, sind, so lange über dieses Einschreiten die Verhandlung ordnungsmäßig gepflogen wird, im Depositenamte zu bewahren, jedoch in dem nach Absatz 4. zu verfassenden Ausweise ersichtlich zu machen.

w miejscu, gdzie jéj bezpośrednio na pocztę wozową podać nie można, za pośrednictwem właściwéj kasy cyrkularnéj.

3. Od téj powinności uwalnia się tylko te Urzędy depozytowe, u których nie leży w całości przynajmniéj 50 ZłR.

4. Wszelkie sumy w gotowiźnie, jakie na przyszłość u Urzędów depozytowych złożone będą, powinny być przy końcu każdego miesiąca, w którym wymieniony termin cztérech tygodni upłynął, odesłane wraz z dotyczącym wykazem.

5. Od wszelkich depozytów będzie od dnia przybycia ich do Dyrekcyi funduszu umarzania długu stanu aż do dnia odesłania ich na powrót Urzędowi depozytowemu opłacana prowizyja po trzy od sta.

6. Prowizyja będzie wypłacona przy spłaceniu depozytu; jak długo to nie nastąpiło, przedawnienie prowizyi zacząć się nie może.

7. Depozyt nie będzie spłacony stronie bezpośrednio, lecz urzędowi depozytowemu, który, ile razyby jaka strona zażądała oddania, a ten nie był w stanie uiszczenia zażądanéj wypłaty innémi do skarbu Państwa nieodesłanémi depozytami, ma się udać do Dyrekcyi funduszu umarzania długu stanu.

8. Kwoty, złożone monetą brzęczącą, będą bez wyjątku monetą brzęczącą wypłacone, a to na żądanie właścicielów, monety złote złotem, monety srébrne srébrem. Monety, niemające w Cesarstwie Austryjackiém obiegu prawnego, będą obliczone według swéj wartości, a te w swoim czasie również monetą brzęczącą wypłacone.

9. Depozyta, względem których właściciel, albo kto inny do tego upoważniony w ciągu cztérech tygodni od dnia złożenia ich wniesie u sądu na inny sposób umieszczenia ich, aniżeli na umieszczenie w skarbie Państwa, mają być tak długo, jak długo na takie żądanie stosowne rozprawy się toczą, przechowane w depozycie, lecz przywiedzione w wykazie, według odstępu 4. sporządzić się mającego.

10. Alle Eingaben und Verhandlungen, aus Anlaß der Anlegung der Depositen bei dem Staatsschatze und deren Zurückforderung aus demselben, sind stempelfrei zu behandeln.

Diese Anordnung des Finanz-Ministeriums wird allgemein mit dem Beisatze bekannt gemacht, daß die Gerichtsbehörden von der obersten Justizstelle die entsprechende Weisung in dieser Beziehung erhalten haben.

Gubernial-Kundmachung vom 25. Juni 1848, Gubernial-Zahl 48522.

55.

Ueber die außerordentliche Besteuerung einiger Bezüge und Arten des Einkommens.

Die durch den Drang unerwarteter Ereignisse herbeigeführten außerordentlichen Erfordernisse des Staates nehmen auch außerordentliche Mittel der Abhilfe in Anspruch. Dieselben können aber auf eine durchgreifende Weise nur im Wege der Gesetzgebung festgestellt werden. Dieses gilt insbesondere von der Einführung einer, alle Arten des Einkommens umfassenden Besteuerung.

Um jedoch, wenigstens soweit es die Umstände zulassen, zur Deckung des dringendsten Bedarfes, auf Verminderung des Staatsaufwandes und die Eröffnung neuer Quellen des Einkommens hinzuwirken, hat der Ministerrath mit Allerhöchster Genehmigung Seiner Majestät und mit Vorbehalt der Bestimmungen, die durch den Reichstag werden vorgezeichnet werden, Folgendes anzuordnen beschlossen:

1. Für die Dauer der gegenwärtigen schwierigen Verhältnisse ist eine außerordentliche Abgabe zu entrichten:

a) von den Genüssen, welche landesfürstliche Zivil- oder Militärbeamte, dann ständische Beamte an Besoldungen und Personalzulagen aus dem Staatsschatze, aus den politischen Fonden und aus den ständischen Kassen beziehen;

b) von den Pensionen, Quieszenten-Gehalten, Gnadengaben und Unterhalts-Beiträgen, welche Zivil- oder Militärbeamte, pensionirte Offiziere, dann die Witwen oder andere Angehörige der Beamten oder Offiziere aus dem Staatsschatze oder den bemerkten Fonden und Kassen erhalten;

c) von dem in den Ländern, für welche diese Anordnungen Wirksamkeit erhalten, bestehenden reinen Einkommen inländischer und ausländischer Pfründen, Klostergemeinden und geistlichen Orden, wovon bloß das Einkommen der Orden,

10. Wszelkie podania i rozprawy względem umieszczenia depozytów w skarbie Państwa i względem zażądania ich ztamtąd na powrót nie podpadają stęplowi.

Niniejsze rozporządzenie Ministeryjum Finansów podaje się z tą uwagą do powszechnéj wiadomości: że władze sądowe odebrały w tym względzie polecenie od najwyższego Trybunału sprawiedliwości.

Obwieszczenie gub. z d. 25. Czerwca 1848, l. gub. 48522.

55.

O nałożeniu nadzwyczajnego podatku na niektóre pobory i dochody.

Nadzwyczajne potrzeby Państwa, wynikłe z nacisku niespodziewanych wypadków, wymagają też nadzwyczajnych środków zaradźczych. Te atoli nie dadzą się tylko przez prawodawstwo skutecznie ustanowić. Odnosi się to szczególnie do zaprowadzenia podatku, obejmującego wszelkie gatunki dochodu.

Aby zaś przynajmniéj, o ile tego okoliczności dozwalają, dla pokrycia najnaglejszéj potrzeby, wpływać na zmniejszenie wydatków Państwa i dobycie nowych źródeł dochodu, Rada Ministrów postanowiła za najwyższém zezwoleniem Najjaśniejszego Pana i z zastrzeżeniem postanowień, jakie sejm walny (Reichstag) poweźmie, co następuje:

1. Przez czas trwania teraźniejszych trudnych okoliczności ma być opłacany nadzwyczajny podatek:

a) od użytków, jakie pobiéraja urzędnicy skarbowi cywilni i wojskowi, tudzież urzędnicy stanowi w płacach i dodatkach do osoby ze skarbu Państwa, z funduszów politycznych i z kas stanowych;

b) od pensyj, płac kwijescentów, darów łaski i datków na utrzymanie, jakie pobierają urzędnicy cywilni albo wojskowi, oficerowie pensyjonowani, niemniéj wdowy albo inni członkowie rodziny urzędnika albo oficera ze skarbu Państwa, albo wymienionych funduszów i kas;

c) od czystego dochodu z prebend krajowych i zagranicznych, towarzystw klasztornych i zakonów duchownych, znajdującego się w krajach, dla których niniejsze rozporządzenia będą miały moc obowiązującą, z którego wyłącza

die sich der Krankenpflege widmen, dann die Unterhaltsbeiträge, die den Mendikanten aus dem Religionsfonde erfolgt werden, auszunehmen sind.

2. Von dieser Abgabe werden diejenigen Beamten, Pensionisten, Pfründner und Klostergemeinden freigelassen, deren Gesammtgenuß an dem zur Belegung mit der Abgabe geeigneten Einkommen den Betrag von Eintausend Gulden jährlich nicht erreicht.

3. Die Abgabe wird in zwei Abstufungen bemessen, und zwar: mit fünf Perzent von denjenigen, deren jährlicher Gesammtgenuß **1000** fl. erreicht, jedoch **3000** fl. nicht überschreitet, und mit zehn Perzent von denjenigen, deren jährlicher Genuß **3000** fl. übersteigt.

4. Von den Genüssen, die aus öffentlichen Kassen bezogen werden, ist die Abgabe stets bei der Auszahlung der Gebühr in dem Verhältnisse zu dem fällig gewordenen Betrage der letzteren in Abzug zu bringen.

5. Ueber die Ausmittlung des reinen Einkommens der Pfründner, Klostergemeinden und geistlichen Orden wird eine besondere Vorschrift die näheren Bestimmungen enthalten. Von den Beträgen, welche diese Personen oder Körperschaften aus öffentlichen Kassen beziehen, hat jedoch, soferne der Bezug den Betrag von **1000** fl. jährlich erreicht oder überschreitet, der unter 4. vorgeschriebene Abzug, mit Vorbehalt der weiteren Abrechnung einzutreten, ohne die Ausmittlung des Gesammt-Einkommens abzuwarten.

6. Die Diäten der Beamten in den neun ersten Klassen werden einstweilen auf drei Viertheile des ursprünglichen Ausmaßes herabgesetzt. Für die zehnte, eilfte und zwölfte Diätenklasse hat es bei der bisherigen Bemessung zu verbleiben.

7. In den Fällen, in denen bei Uebersiedelungen eines Beamten eine Möbelentschädigung mit einem Theilbetrage des Gehaltes aus dem Staatsschatze oder einem politischen Fonde gebührt, ist dieselbe nur nach Abzug der unter 3. bestimmten Perzenten zu bemessen.

8. Um rücksichtlich der zwar beschränkten Anzahl der höheren Pensionen dem Staatsschatze eine noch größere Erleichterung, als durch die festgesetzte Abgabe erzielt werden kann, zu verschaffen, wird vorläufig kein zeitlicher oder bleibender Ruhegenuß aus dem Staatsschatze und den politischen Fonden mit einem höheren Betrage als Achttausend Gulden jährlich erfolgt. Der Betrag, um welchen der Ruhegenuß nach Abzug der von demselben gebührenden Abgabe das Ausmaß von

się tylko dochód zakonów, trudniących się usługą około chorych, jako też datki na utrzymanie, jakie pobierają z funduszu religijnego zakony, z jałmużny żyjące.

2. Od tego podatku uwalnia się owych urzędników, pensyjonistów, prebendarzów i towarzystwa zakonne, których całkowity użytek z dochodu, podatkiem obłożyć się mającego, nie dochodzi tysiąca złotych reńskich rocznie.

3. Podatku tego będą dwa stopnie, a to: pobierać go się będzie po pięć od sta od owych, których roczna ogółowa płaca 1000 ZłR. dochodzi, jednakże 3000 ZłR. nie przechodzi, a po dziesięć od sta od owych, których roczna płaca 3000 Złr. przewyższa.

4. Od użytków, pobieranych z kas publicznych, podatek ma być zawsze zaraz przy wypłacie należytości odtrącony w stosunku do kwoty płacy, jakiéj czas wypłaty przyszedł.

5. Względem wyrachowauia czystego dochodu prebendarzów, towarzystw klasztornych i zakonów duchownych wyjdzie przepis, zawierający dokładniejsze postanowienia. Od kwot, które te osoby albo korporacyje z kas publicznych pobierają, należy jednakże, jeżeli pobierana kwota 1000 ZłR. rocznie wynosi albo przenosi, przepisane pod 4. potrącenie z zastrzeżeniem dalszego obrachowania uskutecznić, nie czekając obliczenia dochodu ogółowego.

6. Dyjurne urzędników pierwszych dziewięciu klas zniża się tymczasem na trzy czwarte części pierwotnego wymiaru. Dla dziesiątéj, jedenastéj i dwunastéj klasy dyjurn pozostanie dotychczasowy wymiar.

7. W razie, gdy się przy przesiedlaniu urzędnika należy wynagrodzenie za meble w jakowejś części płacy ze skarbu albo funduszu politycznego, ma toż być tylko po odtrąceniu wyznaczonych pod 3. procentów wymierzone.

8. Aby co do małéj wprawdzie liczby wyższych pensyj większą jeszcze sprawić ulgę skarbowi Państwa, aniżeli to przez ustanowiony podatek osiągnąć można, nie będzie tymczasowie żadna czasowa albo stała pensyja ze skarbu Państwa i funduszów politycznych w wyższéj kwocie wypłacana, jak ośmiu tysięcy złotych reńskich rocznie. Ilość, o którą płaca po odtrąceniu należącego się od niéj podatku wymiar 8000 ZłR. rocznie przewyższa, zatrzy-

8000 fl. jährlich überschreitet, wird bei der Auszahlung der Gebühr in dem Verhältniße zu derselben einstweilen zurückbehalten.

9. Diese Anordnungen werden in Folge des Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 18. Juni 1848, Z. 2138, mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß dieselben vom 1. Juli 1848 in Anwendung zu treten haben.

Gubernial-Kundmachung vom 26. Juni 1848, Gubernial-Zahl 49401.

56.

Wegen genauer und richtiger Führung der jüdischen Geburts-, Trauungs- und Sterbebücher.

Man ist hierorts zur Kenntniß gelangt, daß die jüdischen Geburts-, Trauungs- und Sterbebücher noch immer höchst mangelhaft geführt werden, was hauptsächlich darin seinen Grund hat, daß die Familienänderungen, welche in die gedachten Bücher eingetragen werden sollen, insbesondere die Geburtsfälle, den Matrikelführern von den Parteien nicht zu gehöriger Zeit, d. i. gleich nach stattgefundener Aenderung, angezeigt werden.

Um nun diesem sowohl in politischer als zivilrechtlicher Beziehung so bedeutenden Uebelstande zu begegnen, werden die k. k. Kreisämter angewiesen, sämmtlichen Rabbinern, Religionsweisern, Judengemeinde-Vorstehern und den sonstigen mit der Matrikel-Führung betrauten Personen, die genaue und richtige Führung dieser Bücher nach der Vorschrift des Patentes vom 20. Februar 1784 und der nachgefolgten gesetzlichen Anordnungen, namentlich dem Kreisschreiben vom 19. November 1813 (Piller. Slg. pag. 213) wiederholt zur Pflicht zu machen, dieselben hierin genau zu überwachen; ferner die Republizirung des §. 30 der Judenordnung vom Jahre 1789, wornach jeder Hausvater verpflichtet ist, die in seiner Familie sich ergebenden Veränderungen, dem Gemeindevorstande und Rabbiner anzuzeigen, und des betreffenden Absatzes des Generale zur Einführung der Judenordnung vom 6. August 1786, Z. 16653 ad 4., wornach zu einer solchen vorläufigen Anzeige auch die Beschneider und die das Begräbniß Vornehmenden verpflichtet sind, in allen unterstehenden Judengemeinden erneuert einzuschärfen, und auf deren genauere Beobachtung selbst zu sehen und anzudringen, wobei die Parteien auf die nachtheiligen Folgen der Unterlassung dieser Anzeigen, beson-

mana będzie tymczasem przy wypłacie należytości w stosunku do niéj.

9. Niniejsze ustanowienia podaje się w skutek rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18. Czerwca 1848, do l. 2138, do publicznéj wiadomości z tą uwagą, że z dniem 1. Lipca 1848 wejdą w wykonanie.

Obwieszczenie gub. z d. 26. Czerwca 1848, do l. gub. 49401.

56.

Nakaz prowadzenia ściśle i dokładnie żydowskich ksiąg urodzenia, ślubu i śmierci.

Rząd krajowy dowiedział się, że żydowskie księgi urodzenia, ślubu i śmierci ciągle jeszcze nader niedostatecznie prowadzone bywają, czego przyczyna głównie w tém leży, że strony zmian zachodzących w rodzinach, a mających być zaciągniętemi w wzmiankowanych księgach, osobliwie narodzin, nie podają utrzymującym metryki w należytym czasie, to jest zaraz po zaszłéj zmianie.

Aby téj, we względzie politycznym i cywilno-prawnym tak wielkiéj niedogodności zapobiedz, otrzymują polecenie c. k. Urzędy obwodowe, aby wszystkim rabinom, tudzież biegłym w religii, przełożonym gmin żydowskich i innym osobom, mającym sobie powierzone prowadzenie metryk, zaleciły powtórnie ściesłe i dokładne prowadzenie tych ksiąg według przepisu patentu z dnia 20. Lutego 1784 i późniejszych rozporządzeń prawnych, mianowicie według okolnika z dnia 19. Listopada 1813 (Zbiór Pillera stron. 213), ściśle ich w tém dopilnowały; niemniéj aby powtórne ogłoszenie §. 30 przepisu o żydach z roku 1789, według którego każdy ojciec rodziny jest obowiązany, zachodzące w jego rodzinie zmiany oznajmić przełożonemu gminy i rabinowi, tudzież dotyczącego odstępu Generale do zaprowadzenia ustawy o żydach z dnia 6. Sierpnia 1786, do l. 16653 ad 4., według którego do takiego oznajmienia także obrzezujący i pogrzeb odprawiający są obowiązani, we wszystkich podwładnych sobie gminach na nowo nakazały i na ścisłe onychże przestrzeganie same miały oko i na to nastawały, zwracając uwagę stron na szkodliwe skutki z zaniedbania takiego doniesienia, szczególnie w ich cywilno-prawnych stosunkach. Gdy oprócz

ders in ihren zivilrechtlichen Verhältnissen aufmerksam zu machen sind. Da ferner fast bei keiner Judengemeinde die Matrikelbücher auf vorschriftsmäßigem Druckpapiere geführt werden, und die auf Schreibpapier verlegten meistens ganz willkührliche Rubriken enthalten, so muß auch auf die Beseitigung dieses Uebelstandes mit allem Nachdrucke eingewirkt, und den betreffenden Bezirks-Kommissären zur Pflicht gemacht werden, sich hievon gelegenheitlich die Ueberzeugung zu verschaffen, und wahrgenommene Gebrechen dem k. Kreisamte zur Abstellung anzuzeigen.

Sollten demungeachtet noch Uebertretungen dieser Vorschriften vorkommen, so ist gegen die Schuldtragenden mit aller Strenge vorzugehen, und die Strafbestimmungen der hierortigen Verordnung vom 6. November 1815, Z. 47602 ad 7., gegen dieselben unnachsichtlich in Anwendung zu bringen.

Gubernial-Verordnung vom 27. Juni 1848, Gubernial-Zahl 16613.

57.

Stempelbehandlung der Tabular-Prioritäts-Zessionen.

Urkunden, mittelst welchen ein Landtafel- oder Grundbuchs-Prioritätsrecht ganz oder zum Theile an einen späteren Hypothekar-Gläubiger abgetreten wird, unterliegen ohne Rücksicht auf die darin ausgedrückten Geldforderungen nach §. 17 des Stempel- und Taxgesetzes dem Stempel von 30 kr. für den Bogen.

Dieß wird in Folge Dekretes der hohen k. k. allgemeinen Hofkammer vom 19. Februar 1848, Z. 1938/134, hiemit sämmtlichen k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen und untergeordneten Aemtern bekannt gemacht.

Verordnung der k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 21. März 1848, Zahl 6196.

Gubernial-Verordnung vom 28. Juni 1848, Gubernial-Zahl 37340, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Wissenschaft und Bekanntgebung.

58.

Ueber die provisorische Einführung mehrerer mildernden Bestimmungen des Strafgesetzes.

Da mehrere Bestimmungen des derzeit bestehenden Strafgesetzbuches über Verbrechen und schwere Polizei-Uebertretungen vom 3. September 1803 der Gesittung und Bildungsstufe der

tego prawie w żadnéj gminie żydowskiéj metryk nie prowadzą na przepisanym papiérze drukowanym, a ułożone na papiérze do pisania najczęściéj całkiem dowolne zawierają rubryki, potrzeba więc i na uchylenie téj niedogodności nastawać z największą sprężystością, i właściwym komisarzom obwodowym polecić, aby się o tém przy sposobności przekonywali i o dostrzeżonych wadach c. k. Urzędowi obwodowemu dla uchylenia tychże wad donosili.

Gdyby się pomimo tego jeszcze przekroczenia tych przepisów zdarzały, to z winnymi z największą surowością postąpić należy, wymierzając na nich karę bez pobłażania podług przepisów rozporządzenia z dnia 6. Listopada 1815, do l. 47602 ad 7.

Rozporządzenie gub. z d. 27. Czerwca 1848, l. gub. 16613.

57.

O stęplu na ustąpienie piérwszeństwa tabularnego.

Dokumenta, któremi piérwszeństwa w księgach krajowych albo gruntowych ustępuje się całkiem albo w części późniejszemu wierzycielowi hipotecznemu, podpadają bez względu na wyrażone w nich pretensyje pieniężne podług §. 17. ustawy stęplowéj i taksowéj stęplowi 30 kr. od arkusza.

Co się stosownie do dekretu wysokiéj c. k. powszechnéj kamery nadwornéj z dnia 19. Lutego 1848, do liczby 1938/134, wszystkim c. k. kamer. administracyjom powiatowym i urzędom podwładnym ogłasza.

Rozporządzenie c. k. administracyi dochodów skarbowych z d. 21. Marca 1848, l. 6196.

Rozporządzenie gub. z d. 28. Czerwca 1848, l. gub. 37340, do wszystkich Urzędów obwodowych dla wiadomości i obwieszczenia.

58.

O zaprowadzeniu tymczasowém niektórych łagodzących postanowień w ustawie karnéj.

Ponieważ niektóre postanowienia obowiązującéj obecnie ustawy karnéj na zbrodnie i ciężkie przestępstwa policyjne z dnia 3. Września 1803 nie odpowiadają w żadnym wzglę-

Völker des österreichischen Kaiserstaates, sowie den Einrichtungen eines konstituzionellen Staates in keiner Weise mehr entsprechen, so haben Seine Majestät über einen Antrag des Justiz-Ministers und nach Einvernehmung Ihres Ministerrathes mit Allerhöchster Entschließung vom 22. Mai vorläufig, und bis zur Kundmachung eines im konstituzionellen Wege abzufassenden und zu sankzionirenden neuen Strafgesetzbuches, die nachstehenden Abänderungen an den bestehenden Strafgesetzen zu verordnen beschlossen:

1. Die in den §§. 17 lit. b) und c), 19, 20 und dem zweiten Absatze des §. 22 des 1. Theiles, und in dem §. 8, lit. e), §§. 15, 16, 19, lit. a) und c), und §. 21 des 2. Theiles des genannten Strafgesetzbuches enthaltenen Vorschriften werden außer Wirksamkeit gesetzt.

Es darf daher von jetzt an wegen Verbrechen keine Verurtheilung:

a) zur Ausstellung auf der Schandbühne,
b) zur Züchtigung mit Stock- oder Ruthenstreichen,
c) zur Brandmarkung;

und eben so wenig wegen schwerer Polizei-Uebertretungen:

d) zur körperlichen Züchtigung, oder
e) zur öffentlichen Ausstellung im Kreise mehr erfolgen.

2. In den Fällen, für welche eine dieser Strafarten in den Gesetzen als Verschärfung angedroht ist, ist entweder die Hauptstrafe innerhalb der gesetzlichen Schranken verhältnißmäßig strenger zu bestimmen, oder derselben eine andere gesetzlich zulässige Verschärfungsart hinzuzufügen.

Insoferne die körperliche Züchtigung für schwere Polizei-Uebertretungen als Hauptstrafe festgesetzt wäre, ist dieselbe unter Anwendung des §. 23, 2. Theiles des Strafgesetzbuches in Arreststrafe, mit Rücksicht auf den Nahrungsstand des Sträflings abzuändern.

3. Körperliche Züchtigung ist künftighin auch als Disciplinar-Strafe wider Beschuldigte und Sträflinge nicht mehr zu verhängen, sondern es sind anstatt derselben die übrigen in den Gesetzen festgesetzten Maßregeln in Anwendung zu bringen.

4. Die in dem §. 272 des 1. Theiles des Strafgesetzbuches vorgesehene häusliche Durchsuchung wegen Verdacht eines Verbrechens darf in Zukunft nicht mehr von den Organen der Sicherheitsbehörde nach ihrem eigenen Ermessen, sondern nur auf Grundlage eines förmlichen Beschlußes des Kriminal-Gerichtes, von dessen Abgeordneten, oder von der

dzie uobyczajeniu i stopniowi oświaty ludów Państwa Austryjackiego, ani też urządzeniom Państwa konstytucyjnego, na wniosek więc Ministra Sprawiedliwości i po wysłuchaniu Swojéj Rady Ministrów postanowił Najjaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z dnia 22. Maja tymczasem i aż do ogłoszenia nowéj ustawy karnéj, w drodze konstytucyjnéj ułożyć i zatwierdzić się mającéj, nakazać następujące odmiany w istniejących ustawach karnych:

1. Przepisy zawarte w §§. 17. lit. b) i c), 19. i 20., i w drugim odstępie §. 22. części I. i w §. 8. lit. e), §§. 15., 16., 19. lit. a) i c) i w §. 21. części II. wymienionéj ustawy karnéj, znosi się.

Nie wolno więc odtąd za popełnienie zbrodni skazać:

a) na wystawienie na pręgierzu,
b) na chłostę kijami lub rózgami,
c) na piętnowanie;
ani też za ciężkie przestępstwa policyjne:
d) na chłostę cielesną, albo
e) na wystawienie na publiczne widowisko pośród warty.

2. W przypadkach, dla których jeden z tych gatunków kary jest ustawami jako zaostrzenie zagrożony, należy albo karę główną w obrębach prawnych stosunkowo surowiéj ustanowić, albo też dodać do niéj inny, prawem dozwolony sposób zaostrzenia.

Jeżeliby chłosta cielesna postanowiona była na ciężkie przestępstwa policyjne jako kara główna, to, zastosowując §. 23. części II. ustawy karnéj, należy ją ze względem na stan żywienia się winowajcy zamienić w karę aresztu.

3. Chłosty cielesnéj nie należy na przyszłość nawet jako kary dyscyplinarnéj na obżałowanych i winowajców nakładać, lecz użyć zamiast niéj reszty prawem ustanowionych środków.

4. Rewizyi domu z powodu podejrzenia o zbrodnię, przewidzianéj §. 272. części I. ustawy karnéj, nie wolno na przyszłość przedsiębrać organom władzy bezpieczeństwa według własnego osądzenia, lecz tylko na mocy formalnego postanowienia sądu karzącego, przez jego delegowanych, albo przez władzę, powołaną prawem do rozpoznania istoty

zur Thatbestandserhebung gesetzlich berufenen, jedoch zu diesem Akte durch das Kriminal-Gericht eigends zu ermächtigenden Behörde vorgenommen werden.

Dieser Beschluß des Kriminal-Gerichtes ist bei Kollegial-Gerichten von dem Kollegium, bei Einzelngerichten aber von dem Inquirenten nach Maßgabe der hinsichtlich der persönlichen Verhaftungen mit dem Hofdekrete vom 19. September 1826, Nro. 2220 der Justiz-Gesetzsammlung festgesetzten Vorschrift zu fassen, dem betroffenen Wohnungsinhaber bei Vornahme der Hausdurchsuchung in schriftlicher Ausfertigung vorzuweisen, und sammt der genauen Nachweisung der gesetzlichen Rechtfertigungs-Gründe den Akten beizuschließen.

5. Die Vorschrift des §. 306 1. Theiles des Strafgesetzbuches, wornach die Untersuchung der eines Verbrechens rechtlich beschuldigten Person auf freiem Fuße nur dann stattfinden kann, wenn die Beschuldigung ein Verbrechen betrifft, welches nach dem Gesetze höchstens eine einjährige Kerkerstrafe nach sich ziehen könnte, ist in Zukunft allgemein in jenem gelinderen Sinne anzuwenden, welche ihr ohnehin bisher schon von verschiedenen Auslegern zuerkannt worden ist. Hiernach ist die Verschonung des Beschuldigten mit dem Verhafte, wenn die übrigen Erforderniſſe des §. 306 vorhanden sind, auch auf jene Fälle auszudehnen, wo zwar im Gesetze die Kerkerstrafe im Allgemeinen bis auf fünf Jahre ausgemessen, allein nach der Beschaffenheit der Umstände als wahrscheinlich vorauszusehen ist, daß dieselbe nach Maßgabe der §§. 48 und 49 vermöge überwiegender Milderungsumstände, oder aus Rücksicht für die schuldlose Familie des Beschuldigten, bis auf ein Jahr herabgesetzt werden dürfte.

6. In Beziehung auf die Einrichtung der Untersuchungsgefängnisse, so wie der Strafanstalten für die wegen Verbrechen Verhafteten sind zwar vor der Hand die bestehenden Vorschriften aufrecht zu halten; allein es ist den Verhafteten, zumal den erst nur im Untersuchungsgefängniße befindlichen Beschuldigten, in der allseitigen Behandlungsart, jede durch Humanität und anständige Begegnung empfohlene Erleichterung zuzuwenden, die nur immer mit der Vorschrift des Gesetzes, mit der Sicherheit der Anhaltung und dem Zwecke der Strafe verträglich ist. Insbesondere soll aber

a) bei der Absonderung der Verhafteten nach bestimmten Kategorien, nebst den ohnehin schon vorgeschriebenen Rücksichten, auch auf die Art der ihnen zur Last gelegten Verbrechen, sowie auf ihre Bildungsstufe angemessener Bedacht genommen werden; ferner

czynu, jednakże do tego aktu przez sąd karzący umyślnie upoważnić się mającą.

To postanowienie sądu kryminalnego ma być powzięte w sądach kolegijalnych przez kolegijum, w sądach niekolegijalnych przez badającego a stosownie do przepisu, wydanego we względzie osobistego aresztowania dekretem nadwornym z dnia 19. Września 1826, do l. 2220 zbioru ustaw sądowych, mieszkańcowi, którego to dotyczy, przy przedsiębraniu przetrząsania domu na piśmie okazane i wraz z dokładnym wywodem usprawiedliwienia do akt załączone.

5. Przepis §. 306 części I. ustawy karnéj, według którego śledztwo z osobami, prawnie o zbrodnię posądzonémi, na wolnéj stopie wtedy tylko odbywać się może, kiedy obwinienie tyczy się zbrodni, któraby podług prawa mogła pociągnąć za sobą najwięcéj karę więzienia jednego roku, ma być na przyszłość w owéj łagodniejszéj myśli zastosowane, jakę jéj i tak dotychczas różni objaśniacze przyznawali. Stosownie do tego należy powstrzymanie się od aresztowania obwinionego, jeżeli reszta warunków §. 306. zachodzi, także na owe przypadki rozciągnąć, w których wprawdzie prawo ustanawia karę więzienia w ogólności aż do pięciu lat, lecz z rodzaju okoliczności z podobieństwem do prawdy wnosić można, że ona w miarę §§. 48 i 49 z powodu przeważania okoliczności łagodzących, albo ze względu na niewinną rodzinę obwinionego aż na rok zniżona będzie.

6. We względzie urządzenia więzień śledźczych, jako téż więzień karnych dla uwięzionych za zbrodnię trzeba tymczasem istniejące przepisy utrzymać w ich mocy, jednakże powinno się uwięzionym, zwłaszcza obwinionym, zostającym dopiéro w więzieniu śledźczém, w każdym gatunku postępowania sprawiać wszelką ulgę, jakę ludzkość i przyzwoite obchodzenie się nakazuje i jaka się tylko z przepisem prawa, z bezpieczeństwem przytrzymania i celem kary da pogodzić. Osobliwie zaś powinno się

a) przy oddzielaniu uwięzionych podług pewnych kategoryj oprócz przepisanych już i tak względów, zważać także należycie na rodzaj zbrodni, o jakę ich obwiniają, niemniej téż na stopień ich oświaty; tudzież

b) den Verhafteten, eben mit Rücksicht auf ihre Bildungsstufe, kein Hinderniß in der Zuweisung angemessener Lektüre, sowie von Schreib-Materialien in den Weg gelegt und hiernach auch, mit einstweiliger Aufhebung der Wirksamkeit des §. 318 1. Theiles des Strafgesetzbuches, unter den erforderlichen Vorsichten die Erlaubniß gewährt werden, in den Morgen- und Abendstunden Licht zu brennen.

7. Die Bestimmungen der §§. 363, 364 und des zweiten Absatzes des §. 365 des 1. Theiles des Strafgesetzbuches werden dahin abgeändert, daß in den drei dort angegebenen Fällen, wenn nämlich der eines Verbrechens Beschuldigte sich bei dem Verhöre sinnenverwirrt stellt, oder auf die an ihn gestellten Fragen keine Antwort gibt, oder lügt, durchaus keine Disziplinar-Strafe mehr in Anwendung kommen darf. Der Untersuchungsrichter hat in diesen Fällen nach der Schlußanordnung des §. 363 die Belehrung des Obergerichtes anzusuchen.

Endlich werden

8. die §§. 433 und 434 des 1. Theiles dahin abgeändert, daß wegen der dort aufgezählten Verbrechen die von den Kriminal-Gerichten erster Instanz gefällten Strafurtheile vor ihrer Bekanntmachung in Zukunft nur dann dem Kriminal-Obergerichte vorzulegen sind, wenn dadurch auf eine Strafe in der Dauer von mindestens sechs Monaten erkannt wird.

Hierdurch soll also den wegen minder strafbaren Handlungen abgeurtheilten Verbrechern die Erleichterung zugehen, daß die von der Vorlegung der Urtheile an das Obergericht untrennbare Verzögerung in der Beendigung des Straf-Prozesses bei solchen Strafurtheilen entfallen soll, wo vermöge der Kürze der Strafdauer eben jene Verzögerung den Verurtheilten nicht selten empfindlicher als die verwirkte Strafe selbst treffen würde. — Das ihm nach dem Strafgesetze gegen derlei Urtheile zustehende Recht des Rekurses soll aber hierdurch in keiner Weise verkürzt werden.

Wegen Aufhebung der Strafe, der Anhaltung zur öffentlichen Arbeit für Verbrechen, und zur öffentlichen Gemeindearbeit wegen schwerer Polizei-Uebertretung, erläßt das Justiz-Ministerium im Einvernehmen mit dem Ministerium des Inneren unter Einem den geeigneten Auftrag an die berufenen Behörden um unverzügliche Berichterstattung darüber, welche Hindernisse der sogleichen Abschaffung auch dieser Strafe

b) nie robić uwięzionym właśnie ze względu na stopień ich oświaty żadnéj trudności w dostarczeniu im stosownych dzieł do czytania, jako też materyjałów do pisania, i tém samém, uchylajac tymczasowo moc obowiazujaca §. 318. części I. ustawy karnéj, z należytą ostrożnością pozwolić palić światło w godzinach rannych i wieczornych.

7. Postanowienia §§. 363, 364 i odstępu drugiego §. 365 części I. ustawy karnéj zmienia się w ten sposób, że w przytoczonych tam trzech przypadkach, to jest, jeżeli obwiniony o zbrodnię podczas badania udaje cierpiącego pomieszania zmysłów, albo na pytania żadnéj nie daje odpowiedzi, albo kłamie, wcale żadnéj kary dyscyplinarnéj użyć nie wolno. Sędzia badający powinien w tych przypadkach podług rozporządzenia, na końcu §. 363 umieszczonego, zasięgnąć objaśnienia sądu przełożonego.

Nakoniec

8. zmienia się §§. 433. i 434. części I. w ten sposób, że wyroki sądów karnych piérwszéj instancyi na wymienione w nich zbrodnie przed ogłoszeniem ich na przyszłość tylko wtenczas sądowi kryminalnemu przełożonemu przedkładane być mają, jeżeli niemi nałożono karę przynajmniéj sześciu miesięcy.

Przez to mają więc zbrodniarze, osądzeni za zbrodnie mniéj karygodne, doznawać téj ulgi, że zwłoka w ukończeniu procesu karnego, połączona zawsze z przedkładaniem wyroków sądowi przełożonemu, co do owych wyroków ma ustać, w którychby dla krótkości czasu trwania kary właśnie owa zwłoka była częstokroć dla skazanego dotkliwszą od samejże zasłużonéj kary. Przysłużające zaś według ustawy karnéj prawo odwołania się (rekursu) od takich wyroków nie ma przez to w żaden sposób doznać ścieśnienia.

Względem zniesienia kary, zniewalającéj do robót publicznych za zbrodnie, a do robót publicznych w gminie za ciężkie przestępstwa policyjne, wydaje Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Spraw wewnętrznych zarazem stosowne polecenie właściwym władzom doniesienia bez zwłoki o tém, jakie przeszkody stoją może na zawadzie zniesieniu także téj kary w téj lub owéj pro-

etwa in der einen oder anderen Provinz nicht bloß vermöge der Beschränktheit der Gefängnisse, sondern vor Allem aus Rücksicht für die Gesundheit der Sträflinge selbst entgegenstehen und wie diese Hindernisse ungesäumt beseitigt werden können.

Weitere von dem Ministerrathe wohl ebenfalls höchst wünschenswerth erkannte Abänderungen an den bestehenden Strafgesetzen, welche nämlich über die Grenze einer bloßen Abschaffung von Härten hinausgehen, indem sie gleichzeitig durch neue gesetzliche Bestimmungen ersetzt werden müßten, sind dem Reichstage vorzubehalten.

Diese provisorischen, im Ministerrathe beschlossenen Bestimmungen werden im Grunde Ermächtigung Seiner Majestät vom 22. Mai l. J. und in Folge des Dekretes des h. k. k. Ministeriums des Innern vom 31. Mai 1848, Z. 379, zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 5. Juli 1848, Gubernial-Zahl 50521.

59.

Portofreiheit der von Dominien und Magistraten an die Kreisämter eingesendeten Konskripzions-Elaborate.

Im Anbuge ⁄. erhalten die k. k. Kreisämter eine Abschrift des Dekretes, welches das hohe k. k. Finanz-Ministerium im Einverständniße mit dem Ministerium des Inneren wegen ausnahmsweiser Portofreiheit der von den Dominien und Magistraten an die Kreisämter eingesendeten Konskripzions-Elaborate an die k. k. Oberste Hof-Postverwaltung erlassen hat, zur Wissenschaft und weiteren Bekanntgebung an die unterstehenden Magistrate und Dominien.

Gubernial-Verordnung vom 9. Juli 1848, Gubernial-Zahl 48543.

⁄.

Abschrift eines an die k. k. oberste Hof-Postverwaltung erlassenen Dekretes des k. k. Finanz-Ministeriums ddto. 19. Mai 1848, Zahl 14761/578.

Im Einvernehmen mit dem Herrn Minister des Innern wird in Erledigung des Berichtes vom 19. Jänner 1848, Z. 940/151, gestattet, daß ausnahmsweise die die Konskripzions-

wincyi nietylko z powodu szczupłości więzień, ale przede wszystkiém ze względu na zdrowie winowajców, i jakby się te przeszkody bez zwłoki usunać dały.

Dalsze przez Radę Ministrów także za bardzo pożądane uznane zmiany w istniejących ustawach karzących, to jest takie, które wychodzą za obręb samego tylko uchylania surowości, gdyż musiałyby być zastąpione nowémi prawnémi postanowieniami, zastrzega się sejmowi walnemu. (Reichstagowi.)

Niniejsze tymczasowe, w Radzie Ministrów uchwalone postanowienia podaje się na mocy upoważnienia Najjaśniejszego Pana z dnia 22. Maja 1848 i w skutek dekretu wysokiego c. k. Ministerstwa Spraw wewnętrznych z dnia 31. Maja 1848, do l. 379, do powszechnéj wiadomości.

Obwieszczenie gub. z d. 5. Lipca 1848, l. gub. 50521.

59.

Uwolnienie od opłaty pocztowéj operatów konskrypcyjnych od dominijów i magistratów Urzędom cyrkułowym przesełanych.

W aneksie ·/. otrzymują c. k. Urzędy cyrkułowe odpis dekretu wydanego od wysokiego c. k. Ministeryjum Skarbu w porozumieniu się z Ministerstwem Spraw wewnętrznych do c. k. najwyższego nadwornego poczt Zarządu względem wyjątkowego uwolnienia od pocztowegn operatów konskrypcyjnych, które Dominia i Magistraty Urzędom cyrkułowym przesełają, a to dla wiadomości i dalszego obwieszczenia podwładnym Dominiom i Magistratom.

Rozporządzenie gub. z d. 9. Lipca 1848, l. gub. 48543.

·/·

Odpis dekretu c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 19. Maja 1848, za l. 14761/578, do c. k. najwyższego nadwornego poczt Zarządu.

W porozumieniu z Ministrem Spraw wewnętrznych w odpowiedzi na sprawozdanie z dnia 19. Stycznia 1848, za l. 940/151, dozwala się, aby posełki od Dominiów i Magistra-

Elaborate (Tabellen, Summarien) betreffenden Sendungen der Dominien und Magistrate an die Kreisämter, gegen genaue Bezeichnung auf den Kouverts und Beobachtung der sonstigen Vorschriften, portofrei behandelt werden, wonach die k. k. oberste Hof-Postverwaltung an die Prov. Ober-Postverwaltungen das Erforderliche zu erlassen hat.

Die Entscheidung der Frage, ob und welche andere Konskripzions-Angelegenheiten sich ebenfalls zur portofreien Behandlung eignen, bleibt einem späteren Zeitpunkte vorbehalten.

60.

Ueber die Einsendungsart der im Staatsschulden-Tilgungsfonde anzulegenden gerichtlichen Depositen.

Laut Dekrets des hohen Finanz-Ministeriums vom 27. Juni 1848, Z. 2213, sind die bei den landesfürstlichen und Patrimonial-Gerichten, sowie bei den Gemeinden erliegenden, oder künftig dahin gelangenden baren Depositen, welche gemäß der Bestimmungen des Kreisschreibens vom 26. Juni 1848, Z. 48522, im Staatsschulden-Tilgungsfonde anzulegen sind, nicht unmittelbar, sondern im Wege des hierortigen k. k. Provinzial-Kameral-Zahlamtes an die Staatsschulden-Tilgungsfonds-Hauptkasse abzuführen.

Die bezügliche Bestimmung des gedachten Kreisschreibens wird dem zu Folge dahin abgeändert: daß die Depositenämter verpflichtet seien, die bei ihnen erliegenden Barbeträge, bei denen die Bedingung der Anlegung im Staatsschulden-Tilgungsfonde eintritt, mit dem zu verfassen angeordneten Ausweise und der Münzliste in jedem Falle an die nächste Kreiskasse abzuführen, von wo die weitere Einsendung dieser Beträge an das Kameral-Zahlamt, und von diesem an die Direkzion des Staatsschulden-Tilgungsfondes erfolgen wird.

Nachdem das Kameral-Zahlamt und die Kreiskassen vom Landes-Präsidium unterm 5. Juli 1848, Z. 9132, entsprechend beauftragt wurden, werden die k. k. Kreisämter aufgefordert, diese abändernde Bestimmung mit Beziehung auf das bezogene Kreisschreiben sämmtlichen Magisträten und Dominien sogleich bekannt zu machen.

Uebrigens wird den k. k. Kreisämtern die genaue Ueberwachung des Vollzuges dieser Anordnung eingebunden.

Gubernial-Verordnung vom 13. Juli 1848, Gubernial-Zahl 52340.

tów do Urzędów cyrkułowych dotyczące elaboraty konskrypcyjne (tabele, sumaryjusze), pod warunkiem dokładnego oznaczenia przedmiotu na kopercie i zachowanie innych przepisów, w postępowaniu wyjątkowo za wolne od opłaty pocztowego uważane były, podług czego c. k. najwyższy nadworny Zarząd poczt do prowincyjnych zwierzchniczych zarządów pocztowych potrzebne wyda rozporządzenie.

Rozstrzygnienie pytania, czyli i które sprawy konskrypcyjne do bezopłatnego postępowania pocztowego przydają się, zachowuje się na później.

60.

Sposób przesełania depozytów, sądowych do umieszczenia na funduszu, umarzającym długi Stanu.

Podług dekretu wysokiego Ministerstwa Skarbu z dnia 27. Czerwca 1848, pod l. 2213, depozyta, w gotowiźnie u sądów monarchicznych i patrymonijalnych, jak i u gmin leżące, które stosownie do przepisów okolnika z dnia 26. Czerwca 1848, pod l. 48522, na funduszu, umarzającym długi Stanu, umieszczane być powinny, nie wprost, ale przez tutejszy c. k. prowincyjny Urząd płatniczy do głównéj kasy funduszu, umarzającego długi Stanu, odsełać należy.

Dotyczący przepis wspomnionego okolnika odmienia się w skutek tego tym sposobem, że Urzędy depozytowe są obowiązane, leżące u nich gotowe pieniądze, względem których zachodzą warunki umieszczenia ich na funduszu, umarzającym długi Stanu, z nakazanym wykazem i spisem monety w każdym razie odesłać do najbliższego Urzędu cyrkułowego, zkąd dalsze przesłanie ich do kameralnego Urzędu płatniczego, a od tegoż do Dyrekcyi funduszu, umarzającego długi Stanu nastąpi.

Gdy zaś tak Urząd główny płatniczy, jako i kasy cyrkułowe odebrały w téj mierze od Prezydyjum krajowego pod dniem 5. Lipca 1848, za l. 9132, stosowne zlecenia, wzywa się przeto c. k. Urzędy cyrkułowe, aby ten odmieniony przepis z odniesieniem do powołanego okolnika wszystkim magistratom i dominiom obwieszczony był.

Wreszcie zaleca się c. k. Urzędom cyrkułowym czuwać ściśle nad dopełnieniem tego rozporządzenia.

Rozporządzenie gub. z d. 13. Lipca 1848, l. gub. 52340.

61.

Stempelfreiheit der von den Seelsorgern über das abgelegte Gelübde der Mäßigkeit ausgestellten Zeugnisse

In Folge Dekretes der hohen k. k. allgemeinen Hofkammer vom 28. März 1848, Zahl 8024/533, sind die von den Seelsorgern über das abgelegte Gelübde der Mäßigkeit ausgestellten Zeugnisse stempelfrei zu behandeln.

Hievon werden die k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen und sonstigen Gefälls-Organe zur Darnachachtung in die Kenntniß gesetzt.

Verordnung der k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 21. April 1848, Zahl 9631.

Gubernial-Verordnung vom 14. Juli 1848, Gubernial-Zahl 44272, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Wissenschaft und Kundmachung.

62.

Stempelfreiheit der, den Militär-Todtenscheinen von Seiten der Militär-Kommanden beizusetzenden Bestätigungsklausel.

Die hohe k. k. allgemeine Hofkammer hat mit dem Dekrete vom 15. April 1848, Zahl 6486/417, entschieden, daß die den Militär-Todtenscheinen von Seiten der Militär-Kommanden beizusetzende Bestätigungs-Klausel dem Legalisirungs-Stempel pr. 30 kr. nicht unterliege, weil nach den bestehenden Verordnungen diese von Amtswegen beizufügende Klausel einen integrirenden Bestandtheil des Todtenscheines bildet und als ein selbständiges Zeugniß nicht angesehen und behandelt werden kann.

Hievon werden die k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen und untergeordneten Aemter zur Darnachachtung in die Kenntniß gesetzt.

Verordnung der Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 9. Mai 1848, Zahl 11777.

Gubernial-Erledigung vom 21. Juli 1848, Gubernial-Zahl 47869.

61.

Uwolnienie od stęplu świadectw, wydanych od plebanów na uczynione śluby przestrzegania wstrzemięźliwości.

W skutek dekretu wysokiéj c. k. Kamery nadwornéj z dnia 28. Marca 1848, za l. 8024/533, powinny świadectwa plebanów na uczynione śluby zachowania wstrzemięźliwości w postępowaniu za wolne od stęplu być uważanémi.

O tém zawiadamia się c. k. Administracyje powiatowe i inne Urzędy dochodowe dla zachowania.

Rozporządzenie c. k. Administracyi dochodów skarbowych z d. 21. Kwietnia 1848, l. 9631.

Rozporządzenie gub. z d. 14. Lipca 1848, l. gub. 44272, do wszystkich c. k. Urzędów cyrkułowych dla wiadomości i ogłoszenia.

62.

Uwolnienie od stęplu potwierdzających klauzuł ze strony komend wojskowych na poświadczeniach śmierci osób wojskowych.

Wysoka c. k. powszechna Kamera nadworna zawyrokowała dekretem z dnia 15. Kwietnia 1848, za l. 6486/417, że klauzuły potwierdzające, domieszczane na poświadczeniach śmierci osób wojskowych ze strony wojskowych komend, stęplowi legalizacyjnemu 30 kr. nie podlegają, ponieważ taka, podług trwających rozporządzeń z Urzędu dodana klauzuła tworzy uzupełniającą część składową świadectwa śmierci i jako świadectwo samoistne uważaném być, a więc i postępowaniu jako takie ulegać nie może.

O tém uwiadamia się c. k. Administracyje powiatowe i podwładne Urzędy dla zachowania.

Rozporządzenie c. k. Administracyi dochodów skarbowych z d. 9. Maja 1848, l. 11777.

Uwiadomienie gub. z d. 21. Lipca 1848, l. gub. 47869.

63.

Betreffend die Auflassung des standrechtlichen Verfahrens für Hochverrathsfälle.

Das hohe Ministerium des Innern hat das in Folge des hohen Hofkanzlei-Erlaßes vom 23. September 1846, Zahl 31381, mit der Allerhöchsten Entschließung Sr. Majestät vom 15. September 1846 eingeführte standrechtliche Verfahren für Hochverrathsfälle außer Wirksamkeit gesetzt.

Die Bestimmungen, welche bezüglich dieses Verfahrens mit dem Kreisschreiben vom 6. Oktober 1846, Zahl 58161, allgemein kundgemacht worden sind, treten daher außer Kraft, was in Folge des hohen Ministerial-Erlaßes vom 14. Juli 1848, Zahl 2022, zur öffentlichen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 24. Juli 1848, Präsidial-Zahl 10134 (Gubernial-Zahl 56901).

64.

Stempelflicht der in hebräischer Sprache verfaßten, oder mit jüdischen Schriftzeichen geschriebenen Urkunden.

Die hohe k. k. allgemeine Hofkammer hat mit dem Dekrete vom 20. April 1848, Zahl 10602/696 bedeutet, daß, nachdem die Stempelpflichtigkeit einer Urkunde weder von der Sprache, in welcher, noch von den Schriftzeichen, mit welchen sie abgefaßt ist, und ebensowenig von der rechtlichen Beweiskraft, sondern von der Bestimmung derselben zu den im §. 6. des Stempel- und Taxgesetzes angeführten Zwecken abhängig ist, auch die in hebräischer Sprache verfaßten, oder mit jüdischen Schriftzeichen geschriebenen Urkunden dem Stempel unterliegen, wobei es sich übrigens von selbst versteht, daß hiedurch die Bestimmungen des Hofkanzleidekrets vom 22. Oktober 1814 Zahl 1106 der J. G. S. unberührt bleiben.

Hievon werden die k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen unter Anschluß einer Abschrift ⅓. des Kreisschreibens des k. k. galizischen Landesguberniums ddto. 18. November 1814, Zahl 41633, mit welchem das obenbezogene Hofkanzleidekret kund gemacht wurde, zur Darnachachtung in Kenntniß gesetzt.

Verordnung der k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 20. Mai 1848, Zahl 11847.

Gubernial-Erledigung vom 26. Juli 1848, Gubernial-Zahl 50062.

63.

O zniesieniu sądu doraźnego na przypadki zdrady głównéj.

Wysokie Ministeryjum Spraw wewnętrznych zniesło ustanowiony najwyższą uchwałą Najjaśniejszego Pana z dnia 15. Września 1846, stosownie do dekretu wysokiéj Kancelaryi nadwornéj z dnia 23. Września 1846, l. 31381, sąd doraźny na przypadki zdrady głównéj.

Postanowienia, ogłoszone we względzie tego sądu okolnikiem z dnia 6. Października 1846, do l. 58161, tracą moc obowiązującą, co się stosownie do reskryptu ministeryjalnego z dnia 14. Lipca 1848, do l. 2022, do publicznéj wiadomości podaje.

Obwieszczenie gub. z d. 24. Lipca 1848, l. prez. 10134 (l. gub. 56901.)

64.

Dokumenta, ułożone w języku hebrajskim, albo pisane pismem żydowskiém, podpadają stęplowi.

Wysoka c. k. powszechna Kamera nadworna oznajmiła dekretem z dnia 20. Kwietnia 1848, do l. 10602/696, że, ponieważ powinność stęplowania jakiego dokumentu nie zawisła ani od języka, w jakim jest napisany, ani od pisma (znaków, liter), jakiém jest pisany, ani téż od jego prawnéj mocy dowodu, lecz od przeznaczenia jego do celów, w §. 6. ustawy stęplowéj i taksowéj przytoczonych, także dokumenta w języku hebrajskim ułożone, albo żydowskiém pismem (literami) pisane, stęplowi podpadają; że zresztą rozumi się samo przez się, że to na postanowienia dekretu Kancelaryi nadwornéj z dnia 22. Października 1814, do l. 1106, nie wpływa.

O czém uwiadamia się c. k. kam. Administracyje obwodowe, załączając kopiję okolnika c. k. Rządu krajowego z dnia 18. Listopada 1814, do l. 41633, którym wymieniony powyżéj dekret Kancelaryi nadwornéj ogłoszono.

Rozporządzenie c. k. Administracyi dochodów skarbowych z d. 20. Maja 1848, l. 11847.

Rozporządzenie gub. z d. 26. Lipca 1848, l. gub. 50062.

·/·

Abschrift
des Kreisschreibens des k. k. galizischen Landes-Guberniums vom 18. November 1814, Z. 41633.

Wegen Aufhebung des Gebrauchs der hebräischen und sogenannten jüdischen Sprache und Schrift in allen öffentlichen, gerichtlichen und außergerichtlichen Handlungen.

Nachdem die für die Israeliten in der Vorzeit bestandenen Rabbinal-Gerichte überall aufgehoben worden, und die israelitischen Glaubensgenossen angewiesen sind, eben dort, wo die christlichen Unterthanen, Recht zu suchen und Recht zu nehmen; so haben Seine k. k. Majestät mit höchstem Hofkanzleidekrete vom 22. Oktober l. J. zu befehlen geruhet, daß auch der Gebrauch der hebräischen und sogenannten jüdischen Sprache und Schriften in allen öffentlichen, gerichtlichen und außergerichtlichen Handlungen aufgehoben, und statt derselben sich künftig der landesüblichen Sprache bedient, auch jedes, nach geschehener Kundmachung dieses Allerhöchsten Befehls in der hebräischen Sprache, oder auch nur mit hebräischen oder jüdischen Buchstaben geschriebenes Instrument, für ungiltig und nichtig angesehen werden soll.

Welche Allerhöchste Entschließung hiemit allgemein bekannt gemacht wird.

65.

Die Inländer können an den ausländischen Studienanstalten studiren.

Nachdem die bestehende Vorschrift, welche den Inländern das Studiren im Auslande untersagt, mit dem bereits Allerhöchsten ausgesprochenen Prinzipe der Lernfreiheit im Widerspruche ist, so kann dem Wunsche Einzelner, an auswärtigen Studienanstalten zu studiren, aus dem Standpunkte des öffentlichen Unterrichtes nicht entgegengetreten werden.

./.

Kopija
okolnika c. k. Rządu krajowego galicyjskiego z dnia 18. Listopada 1814, do l. 41633.

O zniesieniu hebrajskiego i tak zwanego żydowskiego narzecza i pisma we wszystkich sprawach publicznych sądowych i pozasądowych.

Ponieważ sądy rabinów, które dawniéj dla izraelitów były ustanowione, wszędzie poznoszono, a wyznańcom wiary Izraela nakazano poszukiwać i uzyskiwać tam prawa, gdzie i poddanym chrześcijanom; więc Najjaśniejszy Pan raczył najwyższym dekretem Kancelaryi nadwornéj z dnia 22. Października 1848 rozkazać, ażeby uchylono także używanie hebrajskiego i tak zwanego żydowskiego języka i pisma we wszystkich publicznych sądowych i pozasądowych czynnościach, i ażeby zamiast niego używano na przyszłość języka krajowego, i ażeby każdy dokument za nieważny i niebyły uważano, którýby po ogłoszeniu tego najwyższego rozkazu był w języku hebrajskim, albo chociażby tylko hebrajskiemi albo żydowskiemi głoskami pisany.

Tę najwyższą uchwałę podaje się niniejszém do powszechnéj wiadomości.

65.

Krajowcy mogą uczyć się w zakładach naukowych zagranicznych.

Gdy przepis dotąd trwający, którym uczenie się krajowców za granicą zakazano, nie zgadza się z wyrzeczoną już przez Najjaśniejszego Pana zasadą wolnéj nauki, nie można przeto życzeniu poszczególnych osób co do uczenia się w zagranicznych zakładach naukowych sprzeciwiać się.

Wovon der Lehrkörper sämmtlicher Gymnasial- und Fakultäts-Studien zu Folge hohen Unterrichts-Ministerial-Erlasses vom 14. Juli 1848, Z. 4484, zur Darnachachtung in die Kenntniß gesetzt wird.

Gubernial-Verordnung vom 27. Juli 1848, Gubernial-Zahl 56701.

66.

Das Reinigungsverfahren der Wäsche und sonstigen Effekten in Fällen ansteckender Krankheiten betreffend.

In Erledigung der von der bestandenen k. k. Hofkanzlei abgeforderten Anträge zur Reglung des Desinfekzions-Verfahrens hat das hohe Ministerium des Innern mit dem Erlaße vom 14. Juli 1848, Zahl 29710 ausgesprochen, daß es bei dem Umstande, wo über das Medizinalwesen überhaupt, und demnach auch in sanitäts-polizeilicher Beziehung Reformen in Aussicht stehen, vor der Hand bei dem bisherigen Desinfekzions-Verfahren, und bei den dießfälligen provinziellen Einrichtungen mit dem zu verbleiben habe, daß es in vorkommenden Fällen dem behandelnden Arzte überlassen sei, nach der Natur der auftretenden Krankheit zu beurtheilen, ob eine Desinfekzion der Wäsche und sonstigen Effekten nöthig sei oder nicht; daß aber eine solche Reinigung nicht allein, wenn ansteckende Krankheiten tödtlich enden, sondern auch während des Verlaufs solcher Krankheiten, und so auch bei erfolgter Wiedergenesung der Kranken Platz zu greifen habe.

Diese hohe Verfügung ist sämmtlichen Ortsobrigkeiten zur Wissenschaft, und allen im Kreise ansäßigen Aerzten und Wundärzten zur genauen Nachachtung bekannt zu machen.

Gubernial-Verordnung vom 28. Juli 1848, Gubernial-Zahl 56219.

67.

Studienfreiheit der Beamten, Praktikanten und anderen Angestellten.

In Anbetracht des ausgesprochenen Grundsatzes der Lehr- und Lernfreiheit, hat es laut Erlaßes des hohen Ministeriums des öffentlichen Unterrichtes vom 13. Juli 1848, Zahl 4483, von den bestehenden Vorschriften, welche den Beamten und Praktikanten, so wie allen anderen Angestellten das gleichzeitige Studiren untersagen, sein Abkommen.

O czém zawiadamia się grono nauczycieli wszystkich gymnazyjów i fakultetów w skutek rozporządzenia wysokiego Ministeryjum Oświecenia z dnia 14. Lipca 1848, pod l. 4484, dla zachowania.

Rozporządzenie gub. z d. 27. Lipca 1848, l. gub. 56701.

66.

O czyszczeniu bielizny i innych rzeczy w razie chorób zaraźliwych.

Na zażądane przez byłą c. k. Kancelaryje nadworną i przedstawione wnioski do uporządkowania czynności desinfekcyjnych (oczyszczania z pierwiastku zarazy) zawyrokowało wysokie Ministeryjum Spraw wewnętrznych pod dniem 14. Lipca 1848, za l. 29710, że tam, gdzie w rzeczach lekarskich w ogólności, a zatem i we względzie policyi zdrowia odmiany zajść mają, tymczasem przy dotychczasowém postępowaniu desinfekcyjném i urządzeniach w téj mierze prowincyjnych pozostać ma, a w zdarzających się wypadkach będzie rzeczą lekarza ordynującego osądzić podług natury objawiającéj się choroby, czy oczyszczanie bielizny i innych rzeczy z zarodu zarazy potrzebném jest lub nie; to jednak oczyszczanie przedsiębrać należy nietylko wtenczas, kiedy choroba zaraźliwa śmiercią się kończy, ale i w ciągu biegu takich chorób, jak równie i po ozdrowieniu chorych.

To wysokie rozporzadzenie obwieścić należy wszystkim zwierzchnościom miejscowym dla ich wiadomości, a wszystkim lekarzom i chirurgom po cyrkułach dla ścisłego zachowania.

Rozporządzenie gub. z d. 28. Lipca 1848, l. gub. 56219.

67.

Wolność nauki dla urzędników, praktykantów i innych, w służbie publicznéj umieszczonych.

Z uwagi na wyrzeczoną zasadę wolnego nauczania i uczenia się ustają przepisy dotąd trwające, urzędnikom i praktykantom, jako i wszystkim innym w służbie publicznéj umieszczonym, równoczesne chodzenie na naukę zabraniające, a to stosownie do rozporządzenia wysokiego Ministeryjum publicznego oświecenia z dnia 13. Lipca 1848, za l. 4483.

Wovon die k. k. Kreisämter und der Lehrkörper aller Studienanstalten zur Wissenschaft und Darnachachtung in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 29. Juli 1848, Gubernial-Zahl 56897.

68.

Grundsätze über das bei Wasserbauten bezüglich der auszumittelnden und zu repartirenden Konkurrenzbeiträge zu beobachtende Verfahren.

Durch die mit dem 15. Mai 1848 in Wirksamkeit getretene Aufhebung sämmtlicher Urbarial-Leistungen ist eine nicht unbedeutende Ertragsrubrik der bisherigen Grundherrschaften hinweggefallen, dagegen das Reinerträgniß des Realbesitzthums der Rustikal-Grundbesitzer gestiegen. In Berücksichtigung der hiedurch, und die zu erwartende Gleichstellung der Grundsteuer für alle Grundbesitzer, wesentlich geänderten Einkommens-Verhältnisse der bestandenen Dominikal- und Rustikal-Grundbesitzer, werden mit Hinweisung auf die §§. 9 und 11 des Wasserbau-Konkurrenz-Normals vom 2. Dezember 1830, Z. 73000, zu der hierortigen über die Art der Ausmittlung der Wasserbau-Konkurrenz-Beiträge erflossenen Verordnung vom 11. Juni 1828, Z. 413, folgende erläuternde Verfügungen zur Darnachachtung hinausgegeben:

In dem mit §. 9. dieser Vorschrift vorgezeichneten Ausweise Nro. II. über den Schaden an Grundstücken ist in der Rubrik „Steuern," welche von dem Brutto-Erträgniß abgeschlagen werden, nicht die bisherige, sondern die nach dem neuen Regulirungs-Normativ auszumittelnde, bereits in der Ausarbeitung befindliche und demnächst zu gewärtigende Steuerquote einzutragen, was für alle Fälle, wo die Steuer in den Ausweisen vorkommt, zu gelten hat.

Die Rubrik „Urbarial-Leistungen" ist unausgefüllt zu lassen, wodurch sich die Veränderungen in den nachfolgenden Rubriken „Netto-Ertrag," „Kapitals-Betrag" „wird in den Vertheilungsmaßstab aufgenommen mit" von selbst ergeben werden.

In den mit dem §. 10 dieser Vorschrift vorgeschriebenen Ausweis Nro. III. über den Schaden an Grund- und Hauslasten, sind die bisher zum Bezuge der Urbarial-Leistungen berechtigt gewesenen Parteien nicht aufzunehmen, wodurch sich die in dem §. 11. dieser Vorschrift angedeutete Ueber-

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe i grono nauczycieli wszystkich zakładów naukowych dla wiadomości i zachowania obwieszcza się.

Rozporządzenie gub. z d. 29. Lipca 1848, l. gub. 56897.

68.

Zasady postępowania przy budowach wodnych co do wyrachowania i rozłożenia składek w drodze konkurencyi.

Przez zniesienie wszystkich powinności urbaryjalnych, które z dniem 15. Maja 1848 weszło w wykonanie, odpadła nie mała rubryka przychodów dotychczasowym panom gruntowym, przeciwnie zaś czysty dochód z posiadłości gruntowéj posiadaczy gruntów rustykalnych podniósł się. Mając więc wzgląd na zmienione istotnie przez to i przez spodziewane zrównanie podatku gruntowego stosunki dochodowe posiadaczy gruntów dominikalnych jako i rustykalnych, wydaje się następne objaśniające rozporządzenia do zachowania z odkazaniem do §§. 9. i 11. przepisu normalnego względem konkurencyi do budów wodnych z dnia 2. Grudnia 1830, za l. 73000, i wydanego ztąd pod 11. Czerwca 1828, za l. 413, rozporządzenia co do sposobu wymiarkowania składek w drodze konkurencyi na budowy wodne przypadających.

We wskazanym przez §. 9. tego przepisu wykazie pod Nr. II. co do szkód poniesionych w gruntach, należy w rubryce „podatki", które się od dochodu (brutto) odciąga, nie dotychczasową kwotę podatku, ale tę zapisać, która podług nowego prawidła regulacyjnego wyrachowaną będzie, i już w wypracowaniu znajdując się, niebawem obwieszczona będzie.

Rubrykę: „powinności urbaryjalne" należy próżno zostawić, przezco odmiany w następujących rubrykach: „dochód czysty", „ilość kapitału", „przyjmuje się do wymiaru rozkładowego w ...." same się wykażą.

Do wykazu Nr. III. wskazanego §. 10. tegoż przepisu, co do szkód w ciężarach gruntowych i budynkowych, nie należy brać stron, które dotychczas uprawnione były do poboru danin urbaryjalnych, przez co zgodność sumy ciężarów gruntowych w tablicy III. wyrażona w §. 11. tegoż

einstimmung der Summe der Grundlasten in der Tabelle **III.** mit den in der Tabelle **II.** ausgewiesenen gleichartigen Beträgen ebenfalls von selbst ergeben wird.

Diese Verfügung hat mit dem Zeitpunkte der Aufhebung der Urbarial-Leistungen, d. i. mit dem 15. Mai 1848, in Wirksamkeit zu treten, in der Art, daß für alle vor diesem Zeitpunkte neu hergestellten, rekonstruirten oder konservirten Wasserbauten, mögen die Konkurrenz-Verhandlungen für dieselben bereits gepflogen und geprüft, die Beiträge eingefordert und eingezahlt worden seyn oder nicht, die Ausmittlung der Konkurrenz-Beiträge nach den früheren Bestimmungen, für Wasserbauten aller Art, welche nach diesem Zeitpunkte hergestellt werden, aber nach der gegenwärtigen Bestimmung zu geschehen hat. Bei jenen Wasserbauten, welche nach dem 15. Mai 1848 ausgeführt werden, für welche aber die Konkurrenz-Verhandlung schon früher gepflogen worden ist, hat wegen der neuen Berechnungsweise keine Reassummirung der Konkurrenz-Verhandlung einzutreten, sondern es wird bloß die Provinzial-Staatsbuchhaltung bei sich ergebenden Gelegenheiten, insbesondere bei der Prüfung der Rechnungen über diese Bauten, die Konkurrenz-Beiträge in der jetzt vorgezeichneten Art auszumitteln haben.

Bei jenen Wasserbauten, welche vor dem 15. Mai 1848 begonnen wurden, und nach diesem Tage fortgesetzt werden, ist mit diesem Zeitpunkte ein Abschnitt zu machen, und die Baukosten bis dahin nach der früheren, die weiteren aber nach der neueren Weise zu repartiren.

Die k. k. Kreisämter werden übrigens angewiesen, bei jenen Wasserbauten, welche gegenwärtig ausgeführt werden, für welche aber die Konkurrenz-Beiträge nach der früheren Repartizionsweise ausgemittelt wurden, von den Rustikal-Grundbesitzern entsprechend größere Konkurrenz-Beiträge einzufordern.

Gubernial-Verordnung vom 1. August 1848, Gubernial-Zahl 42363.

przepisu, z kwotami takiemi samémi w tablicy II. wykazanémi, podobnież sama przez się okaże się.

Rozporządzenie to wejść ma w wykonanie od chwili uchylenia powinności urbaryjalnych, t. j. z dnia 15. Maja 1848, a to w tym sposobie, iż za wszystkie przed owym czasem nowo postawione, odbudowane, albo w należytym stanie utrzymywane budowy wodne, czyby rozprawy w drodze konkurencyi już ukończone i rozpoznane, składki wybierane i zapłacone były, albo nie, wyrachowanie składek konkurencyjnych podług dawniejszych postanowień — dla budów zaś wodnych wszelkiego rodzaju, które już po tym okresie czasu postawione będą, podług postanowienia niniejszego dziać się ma. Co do budów wodnych, stawianych po dniu 15. Maja 1848, względem których atoli rozprawa konkurencyjna już piérwéj toczyła się, nie należy z powodu nowego sposobu wyrachowania rozprawy konkurencyjnéj reasumować, ale tylko będzie rzeczą prowinc. Izby rachunkowéj przy wydarzających się sposobnościach, a w szczególności przy badaniu rachunków z pomienionych budów, wyrachować wkładki konkurencyjne podług teraz wskazanego sposobu.

Co do owych zaś budów wodnych, które przed dniem 15. Maja 1848 rozpoczęte i po tym dniu daléj prowadzone zostały, należy z tymże dniem zrobić przedział i koszta budowy po ten dzień rozłożyć po dawnemu, a dalsze po tym dniu podług nowego sposobu.

Zaleca się wreszcie c. k. Urzędom cyrkułowym przy tych budowach wodnych, które obecnie prowadzone są, dla których jednak składki konkurencyjne podług dawniejszego rozkładu wyrachowane zostały, wymagać od posiadaczy gruntów rustykalnych stosownie większych składek konkurencyjnych.

Rozporządzenie gub. z d. 1. Sierpnia 1848, l. gub. 42363.

69.

Befreiung von der Weg= und Brückenmaut=Entrichtung aller Fuhren mit Baumaterialien zur Wiedererbauung eines durch irgend ein Elementarereigniß zerstörten Gebäudes.

Das k. k. Finanz=Ministerium hat im Einvernehmen mit dem k. k. Ministerium des Innern den Absatz 9 des §. 4 des Weg= und Brückenmaut=Gesetzes vom 24. Mai 1821, wornach bisher nur die Fuhren mit Baumaterialien zur Wiedererbauung eines abgebrannten Hauses mautfrei behandelt wurden, für die Zukunft dahin zu erweitern befunden, daß alle Fuhren mit Baumaterialien zur Wiedererbauung eines durch irgend ein Elementarereigniß zerstörten Gebäudes auf dem Lande gegen kreisämtliche, und in den Städten gegen Magistrats=Zertifikate von der Weg= und Brückenmaut frei zu halten sind.

Diese Verfügung wird hiemit zur allgemeinen Kenntniß im Grunde hohen Finanz=Ministerialdekretes vom 27. Juni 1848 mit dem Beisatze gebracht, daß dieselbe vom heutigen Tage an in Wirksamkeit zu treten habe.

Gubernial=Kundmachung vom 1. August 1848, Gubernial=Zahl 51848.

70.

Ueber die Blechdicke der Dampfkessel.

Laut Dekretes des hohen Ministeriums des Inneren vom 14. Juli 1848, Z. 1456, ist dasselbe mit jenem der öffentlichen Arbeiten übereingekommen, in den Bestimmungen des mit dem Kreisschreiben vom 10. Oktober 1844, Zahl 62055, kundgemachten Hofkanzleidekrets vom 31. August 1844, Zahl 37871, hinsichtlich der Blechdicke der Dampfkessel nachstehende Aenderung eintreten zu lassen:

Die in der diesem Hofdekrete beigelegenen Tabelle enthaltene Bestimmung der Blechdicke hat zwar fortan auch für die Lokomotivkessel zu gelten, jedoch wird festgesetzt, daß sich die in der obersten horisontalen Kolumne stehenden Zahlen 2 bis 8 nicht auf die absolute Dampfspannung im Kessel, sondern auf die Anzahl der Atmosphären zu beziehen haben, welche

69.

Uwolnienie od opłaty myta drogowego i mostowego wszystkich podwód z materyjałem budowlanym dla odbudowania budynku, przez jaki elementarny wypadek zniszczonego.

C. k. Ministeryjum Skarbu za porozumieniem się z c. k. Ministeryjum Spraw wewnętrznych, rozciągneło ustęp 9. §. 4. Ustawy myta drogowego i mostowego z dnia 24. Maja 1821, podług którego dotychczas tylko podwody z materyjałem budowlanym do odbudowania domu spalonego od myta uwolnione były, w ten sposób, że wszystkie podwody z materyjałem budowlanym do odbudowania gmachu przez jakikolwiek wypadek elementarny zniszczonego, po wsiach za poświadczeniem Urzędu cyrkułowego, a po miastach magistratu miejscowego od opłaty drogowego i mostowego wolne być mają.

Rozporządzenie to podaje się na mocy dekretu wysokiego Ministeryjum Skarbu z dnia 27. Czerwca 1848 do powszechnéj wiadomości z tym dokładem, że takowe z dniem dzisiejszym wchodzi w wykonanie.

Obwieszczenie gub. z d. 1. Sierpnia 1848, l. gub. 51848.

70.

O grubości blachy kotłów parowych.

Według dekretu wysokiego Ministeryjum Spraw wewnętrznych z dnia 14. Lipca 1848, do l. 1456, zgodziło się to Ministeryjum z Ministeryjum Robót publicznych na to, aby w postanowieniach dekretu Kancelaryi nadwornéj z dnia 31. Sierpnia 1844, do l. 37871, ogłoszonego okolnikiem z dnia 10. Października 1844, do l. 62055, we względzie grubości blachy kotłów parowych następującą kazać zaprowadzić odmianę:

Oznaczenie grubości blachy, zawarte w przyłączonéj do tego dekretu tablicy, ma wprawdzie nadal i dla kotłów u parowców (lokomotyw) być stanowczém, jednakże ustanawia się, że liczby 2 do 8 w najwyższéj kolumnie pozioméj ściągać się mają nie do bezwarunkowéj tężności pary w kotle, lecz do ilości atmosfer, jakę para w kotle nad

der Dampf im Kessel über den Luftdruck erhalten soll, so zwar, daß wenn jetzt in der Tabelle die entsprechende Blechdicke für eine Dampfspannung von 80 Pfund pr. Quadratzoll über den Luftdruck (welche Spannung etwas über 6 Atmosphären beträgt) in der mit der Zahl 7 überschriebenen vertikalen Kolumne aufgesucht werden muß, in Hinkunft die nächst vorhergehende mit 6 überschriebene Kolumne hierzu genügen wird, wodurch also z. B. für einen 34 zölligen Kessel nicht mehr, wie es jetzt der Fall ist, Bleche von 5·9 oder nahe 6 Linien Dicke nöthig seyn werden, sondern diese schon mit 5·1 stark als genügend zu betrachten sind.

Gubernial-Kundmachung vom 2. August 1848, Gubernial-Zahl 53924.

71.

Hinsichtlich des Verfahrens bei Ausmittlung des der außerordentlichen Abgabe unterliegenden reinen Einkommens inländischer und ausländischer Pfründen, Klostergemeinden und geistlicher Orden.

Mit Bezug auf den Absatz 5 des Kreisschreibens vom 26. Juni 1848, Z. 49401, erhalten die k. k. Kreisämter im Anschluße ·/. die von dem hohen Finanz-Ministerium herabgelangte Vorschrift über das Verfahren bei Ausmittlung des der außerordentlichen Abgabe unterliegenden reinen Einkommens inländischer Pfründen, Klostergemeinden und geistlicher Orden zur unverweilten Kundmachung und Vollziehung der darin enthaltenen Bestimmungen.

Die in dem §. 2 vorbehaltene Aufforderung zur Fatirung des Einkommens der Pfründen, deren Erträgniß in den buchhalterisch adjustirten Inventarien unter 1000 fl. ausgewiesen ist, hat nur in dem Falle einzutreten, wo es entweder bekannt, oder doch wahrscheinlich ist, daß das wirkliche Einkommen den Ansatz des Inventars überschreite, und den Betrag von 1000 fl. erreiche.

Aus dem im weiteren Anschluße mitfolgenden Ausweise *) werden die k. k. Kreisämter ferner ersehen, welche von den im dortigen Kreise befindlichen Pfründen mit einem Einkommen von 1000 fl. und darüber inventirt sind. Von allen

---

*) Wurde als für die Gesetzsammlung entbehrlich nicht aufgenommen.

ciśnięcie powietrza osięgnąć powinna, a to tak, że gdy teraz stosownéj grubości ściany na tężność pary 80 funtów na cal kwadratowy nad ciśnienie powietrza (którato tężność nieco nad 6 atmosfer wynosi) szukać potrzeba w kolumnie prostopadłéj, w któréj u góry stoi liczba 7, na przyszłość wystarczy poprzednia kolumna, mająca u góry liczbe 6, w skutek czego więc nie potrzeba już będzie n. p. dla kotła 34 calowego, jak dotąd blachy 5·9, albo blizko 6 linij grubości, lecz ściana 5·1 grubości będzie dostateczna.

Obwieszczenie gub. z d. 2. Sierpnia 1848, l. gub. 55924.

71.

Sposób postępowania przy wyrachowaniu czystego dochodu z krajowych i zagranicznych prebend, gmin klasztornych i zakonów duchownych, podlegających nadzwyczajnemu podatkowi.

Odnośnie do 5. ustępu okolnika z dnia 26. Czerwca 1848 pod l. 49401, doséła się c. k. Urzędom cyrkułowym w aneksie ·/. przepis, wyszły od wysokiego Ministerstwa Skarbu względem postępowania przy wyrachowaniu czystego dochodu beneficyjów, gmin klasztornych i zakonów duchownych krajowych i zagranicznych, podlegających nadzwyczajnemu podatkowi, a to dla bezzwłocznego obwieszczenia i dopełnienia zawartych w nim postanowień.

Zastrzeżone §. 2. wezwanie do zeznania dochodu beneficyjów, których przychód w inwentarzach, przez Izbę rachunkową zrektyfikowanych niżéj 1000 ZłR. wykazane są, w tym tylko razie nastąpić może, gdy albo wiadomo, albo prawdopodobne jest, że istotny dochód jest większy niż w inwentarzu położony, i do 1000 ZłR. dochodzi.

Z wykazu w dalszém załączeniu *) dowiedzą się c. k. Urzędy cyrkułowe, które beneficyja w ich cyrkułach znajdujące się wciągnione są do inwentarza z dochodem 1000 ZłR. i przeszło tyle. Fasyje więc przepisane powinny z takich

*) W Zbiorze Ustaw prowinc., jako zbędny, nie został umieszczonym.

diesen, so wie auch von den dort bezeichneten Klostergemeinden müssen daher die vorgeschriebenen Bekenntnisse sogleich abverlangt werden.

Ist ein Benefizium dieser Art dermalen vakant, so ist die förmliche Fatirung durch den Spiritualien-Administrator überflüßig, und das reine Einkommen lediglich durch die nach §. 11 aufzustellende Kommission aus den den Kreisämtern ohnehin bekannten Daten, nämlich aus den Sicherstellungs-, Abrechnungs- und Lizitazions-Akten, sowie aus den Vorschreibungen des Pachtschillings der Temporalien, der trockenen Gefälle und aus sonstigen Behelfen zu ermitteln, und dann zur Steuerbemessung anher auszuweisen.

In Bezug auf die Natural-Leistungen und Giebigkeiten der Grundholden, deren Abfall Seitens der Benefiziaten in ihren Bekenntnissen auf Grund des A. h. Patents vom 17. April d. J. behauptet, und darum ein geringeres als das inventirte Einkommen ausgewiesen wird, wird in jenen Fällen, wo das wahre Sach- und Rechtsverhältniß nicht klar vorliegt, die nöthige Erhebung mit Rücksicht auf die Normalvorschrift vom 26. Mai 1848, G. Z. 38348 *), im kürzesten Wege durchzuführen seyn. Ueberhaupt wollen der Herr Kreisvorsteher darauf sehen, damit diese Verhandlungen mit Beseitigung aller Weitwendigkeit möglichst einfach, doch eindringlich gepflogen und dergestalt beschleunigt werden, damit alle Operate bis 15. September 1848 bei der Landesstelle einlangen, damit die Steuerbemessung und Bekanntgebung der Gebühr nach der Anordnung des hohen Finanz-Ministeriums bis 1. Oktober erfolgen könne.

Zur besseren Evidenz sind über den Fortgang des Geschäfts von 14 zu 14 Tagen Rapporte nach dem zuliegenden Muster :/: der Landesstelle vorzulegen.

Gubernial-Verordnung vom 5. August 1848, Gubernial-Zahl 55714.

---

*) Siehe dieselbe im Ergänzungsbande des Landesgesetzblattes vom Jahre 1849, unter Nro. 375, Seite 168.

beneficyjów, jako też i od wytkniętych tam gmin klasztornych natychmiast być zażądane.

Jeżeli które beneficyjum tego rodzaju jest opróżnione, formalne fasyjonowanie przez administratora in spiritualibus jest zbyteczne i dosyć, aby czysty dochód, przez komisyją podług §. 11. ustanowić się mającą, z dat Urzędom cyrkułowym prócz tego znanych, mianowicie: z aktów zabezpieczenia, obrachowania i licytacyi, jako też z zapisek czynszu dzierżawnego, temporaliów, z przychodów suchych i innych źródeł pomocnych wyrachowany, a potém dla wymierzenia podatku tu przedłożony był.

Co do powinności i danin w naturze od posiadaczy gruntowych, których odpadnienie beneficyjaryjusze w fasyjach swoich na zasadzie najwyższego Patentu z dnia 17. Kwietnia 1848 przywodzą, i z tego powodu mniejszy dochód, jak w inwentarzu oznaczony, wykazują, należy tam, gdzie prawdziwy stosunek rzeczy i prawa jasno się nie przedstawia, przeprowadzić jak najkrótszą drogą potrzebne rzeczy dochodzenie z uwagą na przepis normalny z dnia 26. Maja 1848, za l. gub. 38348 *). W ogólności przełozeni cyrkułów na to baczyć zechcą, aby te rozprawy z uchyleniem wszelkich rozwlekłości, ile możności jak najprościej, jednakże gruntownie toczone i tak dalece przyspieszone były, aby wszystkie operaty do 15. Września 1848 już się u Rządu krajowego znajdowały, by wymierzenie podatku i wskazanie należytości podług rozporządzenia wysokiego Ministerstwa Skarbu do 1. Października nastąpić mogło.

Dla osiągnienia lepszéj ewidencyi przedkładane być mają Rządowi krajowemu raporta o postępie téj czynności co 14 dni podług załączonego wzoru :/:.

Rozporządzenie gub. z d. 5. Sierpnia 1848, l. gub. 55714.

---

*) Obacz w Dzienniku praw krajowych z roku 1849, tomie uzupełniającym, pod nr. 375, str. 168.

./.

Vorschrift

über die Ausmittlung des der außerordentlichen Abgabe unterliegenden reinen Einkommens innländischer und ausländischer Pfründen, Klostergemeinden und geistlicher Orden.

1. Die im Absatze 5 der Verordnung vom 18. Juni 1848, Z. 2138 F. M., angeordnete Ausmittlung des der Besteuerung unterliegenden reinen Einkommens der Pfründen, Klostergemeinden und geistlichen Orden, hat auf der Grundlage genauer Bekenntnisse (Fassionen) zu erfolgen, welche von den Betheiligten nach dem beiliegenden Formular ./. auszufertigen und in zweifacher Ausfertigung binnen 14 Tagen bei dem Kreisamte, in dessen Amtsbezirk sich der Steuerpflichtige befindet, zu überreichen sind. Hat der Steuerpflichtige seinen bleibenden Wohnsitz außerhalb der Länder, für welche die gegenwärtige Vorschrift gilt, so ist das Bekenntniß bei jenem Kreisamte zu überreichen, in dessen Amtsbezirke sich das steuerpflichtige Haupteinkommen der Partei befindet.

2. Die Einbringung der Bekenntnisse kann von denjenigen Pfründnern, über deren Einkommen schon ein aus einem andern Anlasse aufgenommenes, ämtlich beglaubigtes Inventar aufgenommen wurde, unterlassen werden, wenn dieses Inventar das reine jährliche Einkommen der Pfründe mit einem unter 1000 fl. stehenden Betrage ausweiset. Ein solcher Pfründner ist jedoch, wenn er von dem Kreisamte zur Einbringung des Bekenntnisses besonders aufgefordert wird, verpflichtet, diese Aufforderung in der Frist, die ihm dazu vorgezeichnet werden wird, zu entsprechen, dieses im Einklange mit der gegenwärtigen Vorschrift zu verfassen und gehörig einzubringen.

3. In den Bekenntnissen ist das gesammte Einkommen der Pfründe, Klostergemeinde, und in soweit ein geistlicher Orden ein von den Pfründen und Klostergemeinden geschiedenes Vermögen besitzt, das Einkommen von demselben anzugeben.

4. Die Hauptarten des Einkommens sind:

I. vom Grundertrage;

II. von Gebäuden, so weit solche nicht blos zur Bewohnung des Pfründners und seiner Gehilfen, oder zur Bewirthschaftung des Grundes und Bodens dienen;
III. von den mit dem Grundbesitze verbundenen grundherrlichen, obrigkeitlichen oder aus der Ausübung der Gerichtsbarkeit entspringenden Rechten und Befugnissen;
IV. von geistlichen Zehenten;
V. vom Bergbaue und Hüttenbetriebe;
VI. von Kapitals-Interessen und anderen stehenden Zinsen;
VII. von Stolagebühren;
VIII. von Beiträgen
a) aus öffentlichen Fonden,
b) von anderen Personen;
IX. von anderen unter den vorhergehenden nicht begriffenen Zuflüssen.

5. In Absicht auf die unter I. II. III. IV. V. aufgeführten Zweige des Einkommens muß angegeben werden:

a) das Besitzthum oder Unternehmen, von welchem das Einkommen einfließt, wobei auch der Steuerbogen, in welchem das Besitzthum für die Grund-, Gebäude- oder Erwerbsteuer erscheint, anzuführen ist;
b) soweit es sich um Gegenstände handelt, die der Grund-, Urbarial- oder Zehentsteuer einbezogen sind, der Betrag, auf welchen bei dieser Steuerbemessung der Ertrag angeschlagen und die Steuer bestimmt ist;
c) die Angabe, wie das Besitzthum benützt wird, ob nämlich durch Pachtung, oder durch eigene Verwaltung des Inhabers;
d) die Nachweisung, welchen Betrag das Einkommen im Laufe der letzten drei Jahre abgeworfen hat, wobei, so ferne die Benützung im Wege der Verpachtung durch schriftliche Pachtverträge stattfand, Abschriften der letzteren beizulegen sind. Uebrigens sollen nebst dem Pachtzinse auch die Nebenleistungen, die der Pächter nebst diesem Zinse zu leisten hatte, in Anschlag gebracht werden;
e) bei den nicht durch Verpachtung benützten Ertragszweigen wird von dem Roheinkommen der Aufwand, der zur Erzielung des Ertrages geschehen mußte, bei den verpachteten Ertragszweigen aber jener Aufwand der Erhaltung und Verwaltung, dessen Bestreitung der Besitzer erweislich auf sich genommen hat, in Abzug gebracht;

f) wenn der Fatent noch nicht durch drei Jahre im Genuße des Besitzthums steht, so hat er den Ertrag wenigstens für den Zeitraum seiner Benützung anzugeben.

6. Dieselben Grundsätze sind auch auf die unter VII. und IX. bemerkten Einkommenszweige anzuwenden, soweit solche nicht stehende Gebühren sind.

7. Die stehenden Gebühren, dann die Kapitals-Interessen sollen mit ihrem vollen Betrage aufgeführt werden.

8. Besteht ein Zins oder ein ähnlicher Bezug aus Naturalien, so sind dieselben nach dem Preisdurchschnitte des nächsten Marktortes für das nächstvorhergegangene Jahr zu Gelde zu berechnen.

9. Beträge, die in W. W. Papiergeld einfließen, sind nach dem Kurse von 250 auf Konv. Münze zurückzuführen.

10. Von dem auf diese Art ausgemittelten Einkommen dürfen keine anderen, als folgende Ausgaben in Abzug gebracht werden:

a) die auf den Gegenständen des Einkommens haftenden landesfürstlichen direkten Steuern und die für Gemeinde- oder andere öffentliche Zwecke eingeführten Zuschläge;
b) die Beträge, die für den Unterhalt der Gehilfen eines Seelsorgers entrichtet werden müssen;
c) die Kirchenauslagen, soweit solche aus dem Pfarreinkommen, und nicht aus dem Kircheneinkommen zu leisten sind;
d) die Zinsen von Schulden, mit denen das Einkommen belastet ist;
e) Beiträge, welche aus dem Einkommen an Schulen, oder andere Anstalten oder Personen entrichtet werden.

11. Bei jedem Kreisamte wird zur Prüfung der Bekenntnisse eine Kommission bestellt, welche unter der Leitung des Kreishauptmanns oder seines Stellvertreters mindestens aus einem Kreisamtsbeamten und aus einem Abgeordneten der Kameral-Bezirksverwaltung zu bestehen hat.

12. Diese Kommission hat die Form, Vollständigkeit und Richtigkeit des Bekenntnisses mit Benützung der vorhandenen Inventarien, älteren Fassionen, Steuerakten und anderer zu Gebote stehenden Behelfe, welche, so ferne sie bei den politischen Landesstellen und Landesbuchhaltungen erliegen, der Kommission sogleich und ohne eine besondere Aufforderung abzuwarten, zuzumitteln sind, zu prüfen, die vorschriftmäßige Umstaltung und Ergänzung einzuleiten und das Erforderliche zur Richtigstellung der Angaben vorzukehren.

13. Dieser Kommission steht daher zu, die Fatenten, die Pächter, Miether oder andere Personen, welche über die Richtigkeit der Angaben Aufschluß zu geben in der Lage sind, bei eintretenden wichtigen Zweifeln gegen diese Angaben zu vernehmen, wie auch in die Rechnungen des Fatenten Einsicht zu nehmen.

14. Diese Kommission ist ferner berechtigt, nach ihrem Ermessen gegen die zur Einbringung der Bekenntnisse Verpflichteten, welche dieser Verbindlichkeit in der festgesetzten Frist nicht nachkommen, entweder mit Geldstrafen, oder durch Zusendung geeigneter Rechnungskündiger vorzugehen, welche die Fassionen für den zur Fatirung Verpflichteten zu verfassen und von demselben die Reiseentschädigung und Diäten zu empfangen haben. Dem zur Fatirung Verpflichteten liegt ob, die erforderlichen Angaben und Behelfe zur Verfassung der Fassion dem Ausgesendeten mitzutheilen, und das von diesem entworfene Bekenntniß, so ferne er es richtig findet, zu unterfertigen, im entgegengesetzten Falle hingegen den Verfasser auf die wahrgenommenen Gebrechen und Unrichtigkeiten aufmerksam zu machen, und, wenn die von ihm geforderten Aenderungen nicht vorgenommen werden, seine Bemerkungen auf dem Entwurfe des Bekenntnisses anzusetzen. Die kreisämtliche Kommission hat die Erörterungen, die sich zur vollständigen Aufklärung und Richtigstellung des Bekenntnisses als nothwendig darstellen, zu pflegen und dasselbe unter Beiziehung des zur Fatirung Verpflichteten in die Ordnung zu bringen.

15. Die richtig erkannten oder in die Ordnung gebrachten Bekenntnisse sind ohne Verzug, mit Beischluß aller dabei benützten Behelfe, an die politische Landesstelle einzusenden.

16. Bei der politischen Landesstelle hat zur Schlußprüfung und Feststellung des Steuerbetrages eine aus Gliedern derselben, dann aus Abgeordneten der Kameral-Gefällen-Verwaltung (oder wo sich die Kameral-Gefällen-Verwaltung nicht im Sitze des Guberniums befindet, der Kameral-Bezirks-Verwaltung) und aus Gliedern der Provinzial-Staatsbuchhaltung zusammengesetzte Kommission zu bestehen, welche, so ferne noch Ergänzungen oder weitere Erhebungen für nothwendig erkannt werden, solche schleunigst einleitet, den Steuerbetrag ausmittelt und letzteren nach dem anliegenden Muster ://: dem Steuerpflichtigen bekannt macht. Die

Operate sind unter Zurückbehaltung der in die Akten der politischen Landesstelle und der Provinzial-Staatsbuchhaltung gehörigen Behelfe, zur Verwahrung an die Kreiskommissionen zurückzusenden.

17. Gegen die Entscheidung der bei der politischen Landesstelle niedergesetzten Kommission steht dem Steuerpflichtigen binnen 14 Tagen die Berufung, welche jedoch keine einhaltende Kraft hat, an das Finanz-Ministerium offen, woselbst zur Entscheidung solcher Gesuche gleichfalls eine gemischte Kommission bestellt wird.

18. Die Steuer ist von den zur Entrichtung Verpflichteten vom 1. Juli 1848 an, in gleichen vierteljährigen Raten nachträglich (decursive) am 1. Oktober, 1. Jänner, 1. April, 1. Juli jeden Jahres an die Steuerkasse abzuführen.

%.

Fassion

des Einkommens von de zur Bemessung der außerordentlichen Abgabe von dem geistlichen Einkommen gemäß des über A. h. Genehmigung erflossenen Ministerialerlasses ddo. 18. Juni 1848, Nr. 2138/F. M.

	fl.	kr.
An Empfängen.		
I. Vom Grundertrage.		
Nach der Katastralschätzung vermög Steuerbogen dto. Nr. beträgt der Reinertrag sämmtlicher hieher gehöriger Grundstücke .... fl. kr.		
Der wirklich erlangte Ertrag dagegen in eigener Benützung hat nach 3jährigem Durchschnitte ergeben:		
von Joch □Klftr. Ackerland .... " "		
" " " Gärten .... " "		
" " " Wiesen und Huttungen .... " "		
" " " Weingärten .... " "		
" " " Wald .... " "		
Nach Abschlag der Bestellungskosten pr. " "		
Verbleiben .... fl. kr.		
Im Pachtwege haben vermög beiliegender Pachtverträge ergeben:		
Joch □Klftr. Ackerland .... fl. kr.		
" " Gärten .... " "		
" " Wiesen .... " "		
" " Weingärten .... " "		
" " Wald .... " "		
II. Von Gebäuden.		
(In soferne solche nicht bloß zur Bewirthschaftung des Grundes und Bodens oder zur Bewohnung des Pfründners und seiner Gehilfen dienen.)		
Diese bestehen:		
a) NB. Die Gebäude, sobald selbe eigene Kon-		
b) skripzions-Nummern haben, sind besonders		
c) aufzuführen.		

	fl.	kr.
Davon beträgt der Zinsertrag und die Gebäudesteuer .... fl. kr.		
Davon werden abgezogen die Kosten der Erhaltung mit .... " "		
Der reine Nutzen beträgt also .... fl. kr.		

III. Von grundherrlichen, obrigkeitlichen oder sonstigen aus der Ausübung der Gerichtsbarkeit entspringenden Rechten und Befugnissen.

NB. Die verschiedenen Zweige derselben sind hier anzuführen; der Ertrag zuerst, wie solcher der Grund- oder Urbarialsteuer zum Grunde gelegt ist, dann auch abgesondert die davon bisher entrichteten letztjährigen Steuerbeträge, wie in den früheren Rubriken (intra columnam) inner den Linien anzusetzen.

Darauf ist aber auch der wirklich erzielte Ertrag nach dreijährigem Ertrag bei jedem einzelnen dieser Einnahmszweige außer den Linien anzusetzen, und jedesmal die Beziehung auf jene Dokumente beizufügen, aus denen die Nachweisung des angesetzten Ertragsziffers geliefert werden kann.

IV. Von geistlichen Zehenten.

Diese sind nach Gemeinden und nach den Gattungen des Bezuges zu spezifiziren; der Ertrag ist nach einem dreijährigen Durchschnitte anzunehmen. In jenen Ländern, wo dieser Zehent schon Gegenstand der Grund- oder Urbarialsteuer ist, muß der dabei veranschlagte Werth und die davon entrichtete letztjährige Steuer spezifisch aufgeführt werden.

V. Vom Berg-Hüttenwesen.

Auch hier müssen die einzelnen Gewerke und Unternehmungen abgesondert aufgeführt, ihre Benennung angegeben, sich auf die erlangte Belehnung oder Lizenz berufen und der Betrag der darauf lastenden Erwerb- oder sonstigen Steuer und Abgaben angesetzt werden, wie solche zuletzt entrichtet worden ist.

	fl.	kr.
VI. Von Kapitalsinteressen und anderen stehenden Zinsen.		
Hier müssen die Beträge der einzelnen Kapitale, der Name des Schuldners, der dafür bestellten Hypothek, der Zinsenfuß und die unterscheidenden Merkmale der darüber vorhandenen Schuldurkunde intra columnam angegeben werden.		
Die hier anzusetzenden Zinsen betreffen solche Einnahmen, welche nicht vielmehr in die Rubrik III. gehören. Sie müssen hier nach Gattung, nach Gemeinden oder Personen, von denen sie entrichtet werden, gesondert aufgeführt werden.		
VII. Von Stola-Gebühren.		
Hieher gehören auch fixe Stola-Reluizionen. Der Ertrag aus unfixen Stola-Empfängen wird nach dreijährigem Durchschnitte angesetzt.		
VIII. Von Beiträgen.		
a) Aus öffentlichen Fonden,		
b) von anderen Personen.		
Sollten diese in Beträgen von wechselnder Höhe dem Benefizium zufließen, so ist der dreijährige Durchschnitt anzunehmen.		
IX. Von anderen, unter den vorhergehenden nicht begriffenen Zuflüssen.		
Hieher gehören auch die Einnahmen von stiftungsmäßigen Gebühren für verrichtete geistliche Funkzionen, die nicht als Stola entrichtet werden, dann der dreijährig durchschnittliche Betrag von Manual-Stipendien u. dgl.		

Daß die hier aufgeführten Einnahmen und Ausgaben richtig und getreu angegeben worden seien, bekräftiget der Unterzeichnete mit seiner Fertigung.

am 1848.

N. N.

:/:

Land: Kreis:

Steuerpflichtiger:

Zahlungsauftrag.

Das einbekannte Einkommen wurde zur Steuerbemessung ämtlich mit Folgendem festgestellt:

	In K.M. fl.	kr.
Einnahmen		
der Rubrik I.		
II.		
III.		
IV.		
V.		
VI.		
VII.		
VIII.		
IX.		
Zusammen		
Ausgaben.		
Zusammen		
Nach Abzug der Ausgaben von den Einnahmen bleibt reiner Ueberschuß		
wovon die Steuer mit Perzent entfällt		

Sage Gulden Kreuzer, welche in vier Vierteljahresraten am 1. Oktober, 1. Jänner, 1. April und 1. Juli eines jeden Jahres an die Kasse zu bei Vermeidung gesetzlicher Zwangsmittel abzuführen.

am 18

(L. S.)

(Fertigung.)

:/: Kreis:

Rapport

für den Monat über den Fortgang der Steuerbemessung an dem geistlichen Einkommen.

	Zahl der Fatirungspflichtigen im Ganzen	Die Bekenntnisse wurden					Das Steuerausmaß ward von der Landesstelle festgestellt		
		überreicht	geprüft und richtig gestellt	der Landesstelle vorgelegt	von der Landesstelle zur Ergänzung oder Verbesserung zurückgestellt	nach vorgenommener Ergänzung und Richtigstellung wieder vorgelegt	für Steuerpflichtige	mit fl.	mit kr.
Bis Ende des letzten Monates	60	6	2	—	—	—	—	—	—
Im Laufe dieses Monats sind zugewachsen	12	16	10	8	2	—	6	82	40
Zusammen	72	22	12	8	2	—	6	82	40
Abgefallen	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Rest	69	—	—	—	—	—	—	—	—

72.

Stempelfreiheit der den Kreis-Ingenieuren in städtischen Bau-Angelegenheiten auszufertigenden Reise-Zertifikate.

Aus Anlaß eines besonderen Falles, worüber eine Anfrage an die hohe Hofkanzlei erfolgte, hat das hohe Finanz-Ministerium mit Erlaß ddto. 15. Juni 1848, Zahl 13151, zu bedeuten geruhet, daß die Reise- (Zeitverwendungs-) Zertifikate, welche den in städtischen Bauangelegenheiten über Auftrag der politischen Landesbehörde reisenden Kreisingenieurs zur Erlangung der Reisekosten-Vergütung ausgestellt werden, im Sinne des §. 81 Zahl 25 des Stempel- und Taxgesetzes vom Stempel frei zu halten seien.

Wovon die k. k. Kreisämter zur weiteren Verständigung der Kreisingenieurs und der unterstehenden Magistrate in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 6. August 1848, Gubernial-Zahl 50786.

73.

Ueber die Beibehaltung oder Rückstellung einer früher erhaltenen Zivil-Ehren-Medaille für den Fall, wenn der Betheilte später eine solche Medaille höherer Kategorie erhält.

Das hohe Ministerium des Inneren hat mit Erlasse vom 15. Juli 1848, Zahl 1792/268 bedeutet, daß über die Seiner k. k. Majestät zur Allerhöchsten Schlußfassung unterbreitete Frage: ob in dem Falle, wenn ein mit einer Zivil-Ehren-Medaille betheiltes Individuum eine solche Medaille höherer Kategorie erhält, der Betheilte die früher erhaltene Zivil-Ehren-Medaille nebst der später erhaltenen behalten und zugleich tragen dürfe? Seine k. k. Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 30. Juni 1848 zu bestimmen geruht haben, daß der Empfänger einer Medaille höherer Kategorie, welcher sich bereits im Besitze einer Ehren-Medaille geringeren Grades befindet, nicht gehalten sei, dieselbe zurückzustellen, oder sich des Gebrauches derselben zu begeben, es wäre denn, daß bei der späteren Verleihung die Rückstellung der früher

72.

Uwolnienie od stępla certyfikatów podróży, wydawanych dla inżynierów cyrkułowych w rzeczach budów miejskich.

Z powodu poszczególnego wypadku, względem którego uczyniono zapytanie do wysokiéj Kancelaryi nadwornéj, raczyło wysokie Ministerstwo Skarbu rozporządzeniem z dnia 15. Czerwca 1848, za l. 13151, wskazać, że certyfikaty podróży (strawionego czasu), które wystawia się inżynierom cyrkułowym, jadącym z polecenia Władzy krajowéj politycznéj, w rzeczy budów miejskich, dla uzyskania zwrotu kosztów podróży, w myśl §. 81 l. 25 Ustawy steplowo-taksowéj, za wolne od stęplu uważać należy.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe uwiadamia się dla dalszego uwiadomienia inżynierów obwodowych i podwładnych magistratów.

Rozporządzenie gub. z d. 6. Sierpnia 1848, l. gub. 50786.

73.

O zatrzymaniu lub zwróceniu otrzymanego dawniéj cywilnego medalu honorowego wtenczas, gdy obdarzony otrzyma późniéj takiż medal wyższéj klasy.

Wysokie Ministeryjum Spraw wewnętrznych wskazało rozporządzeniem z dnia 15. Lipca 1848, pod l. 1792/268, iż na przedłożone Jego c. k. Mości do najwyższéj uchwały zapytanie, czy w tym razie, gdy osoba cywilnym medalem honorowym obdarzona, otrzyma medal taki wyższéj kategoryi, może oprócz medalu poźniéj dostąpionego, zatrzymać dawniejszy i razem takowy nosić? Jego c. k. Mość raczył najwyższém postanowieniem z dnia 30. Czerwca 1848 zadeklarować, że otrzymujący medal honorowy wyższéj klasy, mający już piérwéj takiż medal stopnia niższego, nie jest obowiązany do zwrócenia lub zaniechania nosić go, chybaby w nadaniu poźniejszego medalu, zwrócenie dawniejszego lub nieużywanie go było wyraźnie za warunek położone, na co władza wniosek czyniąca w zachodzącym

erhaltenen Medaille oder ihr Nichtgebrauch ausdrücklich als Bedingung vorgezeichnet worden wäre, was von der vorschlagenden Autorität vorkommenden Falles schon bei der Stellung des Einrathens an Seine k. k. Majestät zur Verleihung einer Medaille höherer Kategorie an ein schon mit einer Medaille betheiltes Individuum zu berücksichtigen seyn wird.

Hievon werden die k. k. Kreisämter zur Wissenschaft und Nachachtung in die Kenntniß gesetzt.

Gubernial-Verordnung vom 9. August 1848, Gubernial-Zahl 55851.

74.

Wegen Hintanhaltung der Uebergriffe der Privilegienbesitzer.

Wiederholt vorgekommene Beschwerden und Rekurse haben zu der Wahrnehmung geführt, daß die Inhaber ausschließender Privilegien auf Erfindungen und Verbesserungen im Gebiete der Industrie vielfache Mißbräuche und störende Uebergriffe in die Arbeitsrechte der befugten Gewerbs-Unternehmer, zu großem Nachtheile für diese Letztern begehen, und daß überhaupt solche Erfindungspatente nicht selten nur in der Absicht gelöst werden, um auf diesem Wege unter dem Schutze eines Privilegiums auf irgend eine geringfügige Erfindung oder Verbesserung sich den Betrieb einer gewerblichen Beschäftigung anzumaßen, für welche das Gesetz die Erwirkung eines ämtlichen Befugnisses unter Nachweisung bestimmter Erfordernisse vorzeichnet, und welche Nachweisung zu leisten sie außer Stande sind.

Ein solcher Zustand der Dinge verträgt sich nicht mit der durch die bestehende Gewerbsverfassung festgesetzten Ordnung und der dem berechtigten Gewerbsstande gegen Eingriffe in seine Arbeitsrechte gesetzlich zugesicherte Schutz verlangt dringend eine Abhilfe.

Zufolge Dekrets des hohen k. k. Ministeriums des Ackerbaues und des Handels vom 28. Juli 1848, Zahl 205, werden daher sämmtliche Behörden angewiesen, auf strenge Handhabung der Bestimmung des Privilegien-Patents vom 31. März 1832, §. 10., der gemäß die Rechte der Privilegienbesitzer nur auf den eigentlichen Gegenstand der privilegirten Erfindung oder Verbesserung beschränkt sind, und daher weder auf verwandte Gegenstände ausgedehnt, noch den bestehenden

razie, składając Jego c. k. Mości wniosek doradźczy względem nadania medalu wyższéj kategoryi osobie obdarzonéj już takim medalem uwagę zwrócić powinna.

O tém obwieszcza się c. k. Urzędy cyrkułowe dla wiedzy i zachowania.

Rozporządzenie gub. z d. 9. Sierpnia 1848, l. gub. 55851.

74.

O powstrzymywaniu nadużyć ze strony właścicieli przywilejów.

Kilkakrotne skargi i rekursy naprowadziły na postrzeżenie, że właściciele wyłącznych przywilejów na wynalazki i ulepszenia w dziedzinie przemysłu dopuszczają się wielorakich nadużyć i szkodliwego wdzierania się w prawa roboty upoważnionych przedsiębierców w zawodzie przemysłowym z wielkim uszczerbkiem dla tychże, i że w ogólności takie patenty na wynalazki nie raz tylko w tym celu brane bywają, aby tą drogą pod zasłoną przywileju na jaki wynalazek albo ulepszenie małéj wagi przywłaszczyć sobie wolność zajmowania się jakiém zatrudnieniem przemysłowém, dla którego prawo przepisuje wyjednanie urzędowego upoważnienia za wykazaniem pewnych własności, a czego wykazać oni nie są w stanie.

Taki stan rzeczy nie zgadza się z porządkiem, ustanowionym ustawą o profesyjach, a prawem przyobiecana upoważnionemu stanowi przemysłowemu opieka przeciwko wdzieraniu się w jego prawa roboty wymaga nieodbicie zaradzenia temu.

Stosownie do dekretu wysokiego c. k. Ministerstwa Rolnictwa i Handlu z dnia 28. Lipca 1848, do l. 205, poleca się wszystkim władzom, ażeby jak najmocniéj nastawały na ścisłe zachowywanie postanowień patentu o przywilejach, z dnia 31. Marca 1832 §. 10., według których prawa posiadaczów przywilejów ograniczają się tylko na właściwym przedmiocie uprzywilejowanego wynalazku lub ulepszenia, a tém samém nie mogą być ani rozciągnione na

Gewerbsgesetzen oder anderen Gerechtsamen zuwider ausgeübt werden dürfen, feste Hand zu halten.

Gubernial-Kundmachung vom 9. August 1848, Gubernial-Zahl 58316.

75.

Wegen Fortsetzung des Unterrichtes auch während der Herbstferien in den Volksschulen.

Mit dem hohen Unterrichts-Ministerial-Dekrete vom 3. August 1848, Zahl 4943/1128, wurde Nachstehendes bedeutet: Zu Folge der §§. 86 und 87 der politischen Schulverfassung der deutschen Schulen ist während der Herbstferien der Unterricht in den Volksschulen, mit Ausnahme jenes über die Religion, in der Regel einzustellen, und nur in gewissen Ausnahmsfällen forthin zu ertheilen.

Da die Wahrnehmung gemacht wurde, daß der Erfolg des Unterrichts durch dieses lange Aussetzen benachtheiligt wird, so findet sich das Ministerium des öffentlichen Unterrichts zu der Anordnung bestimmt, daß in soferne es nach Beschaffenheit der Lokal-Verhältnisse thunlich ist, dahin gewirkt werde, damit der Unterricht und die Wiederholung des früher Erlernten auch nach den Schlußprüfungen fortgesetzt werde.

Den Lehrindividuen, welche dieser Weisung mit Eifer nachkommen, ist solches als besonderes Verdienst anzurechnen.

Wovon die k. k. Kreisämter zur Wissenschaft in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 11. August 1848, Gubernial-Zahl 59798.

76.

Betreffend die nicht einzutretende Abnahme der Ueberwachungsgebühren bei Ein- und Ausladungen zollpflichtiger Artikeln auf Nebenwegen.

Das hohe k. k. Finanz-Ministerium hat mit dem Dekrete vom 8. Juni 1848, Zahl 18582/16 bedeutet, daß in den Fällen, in denen Parteien der Uebertritt über die Grenze mit zollpflichtigen Artikeln ausnahmsweise auf Nebenwegen gestattet wird, die Abnahme der sogenannten, bisher nur für die außerämtlichen Ein- und Ausladungen vorgeschriebenen Ueberwachungsgebühren nicht einzutreten haben, zumal diese Fälle wesentlich verschieden von einander sind.

styczne z sobą przedmioty, ani téż wykonywane wbrew istniejącym ustawom o profesyjach albo innym upoważnieniom.

Obwieszczenie gub. z d. 9. Sierpnia 1848, l. gub. 58316.

75.

O trwaniu nauki w szkołach ludowych przez wakacyje jesienne.

Dekretem wysokiego Ministerstwa Oświecenia z dnia 3. Sierpnia 1848, za l. 4943/1128, wskazano co następuje: Stosownie do §§. 86. i 87. politycznéj Ustawy szkolnéj szkół niemieckich, powinna być nauka w szkołach trywijalnych, z wyjątkiem nauki religii, podczas wakacyj jesiennych zatamowana i tylko w pewnych przypadkach wyjatkowych daléj udzielana.

Gdy się okazało, że postęp nauki przez tę długą przerwę ponosił uszczerbek, przeto Ministeryjum publicznego Oświecenia spowodowaném zostało rozporządzić, aby, ile tylko miejscowe okoliczności dozwolą, zmierzać czynnie do tego, by nauka i powtarzanie tego, czego się już nauczono, także i po egzaminach ostatecznych nie były przerywane.

Uczniom, którzy pójdą z gorliwością za tą skazówką, należy to policzyć za szczególną zasługę.

O czém obwieszcza się c. k. Urzędy cyrkułowe dla wiadomości.

Rozporządzenie gub. z d. 11. Sierpnia 1848, l. gub. 59798.

76.

O niepobieraniu należytości za dozorowanie przy ładowaniu i wyładowywaniu towarów cłu podległych po drogach ubocznych.

Wysokie c. k. Ministeryjum Skarbu wskazało dekretem z dnia 8. Czerwca 1848, za l. 18582/16, że w wydarzeniach, gdzie stronom przejście granicy z rzeczami cłu podpadającemi na drogach ubocznych wyjątkowo dozwolone, tak zwanych należytości za dozorowanie, dotychczas tylko dla towarów, poza urzędem ładowanych i wyładowywanych, przepisanych, pobierać więcéj nie należy, zwłaszcza że takie wypadki istotnie od siebie różnią się.

Hievon werden die k. k. Kameral=Bezirks=Verwaltungen und ausübenden Aemter in Kenntniß gesetzt.

Verordnung der Kameral=Gefällen=Verwaltung vom 11. Juli 1848, Z. 15194.

Gubernial=Verordnung vom 11. August 1848, Gubernial=Zahl 60046, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Bekanntmachung.

77.

Die nebst den Schuldscheinen ausgestellten Quittungen über Darlehen aus öffentlichen Fonden sind stempelfrei.

Die hohe k. k. allgemeine Hofkammer hat aus Anlaß einer vorgekommenen Anfrage mit dem Dekrete vom 3. April 1848, Zahl 10739/699, bedeutet, daß die den klassenmäßig gestempelten Schuldscheinen beigefügten Quittungen über die wirklich zugezählte Darlehensvaluta aus öffentlichen Fonden, nach §. 81 Zahl 25 des Stempel= nnd Taxgesetzes unbedingt stempelfrei seien.

Hievon werden die k. k. Kameral=Bezirks=Verwaltungen und unterstehenden Aemter zur Nachachtung in die Kenntniß gesetzt.

Verordnung der k. k. Kameral=Gefällen=Verwaltung vom 2. Mai 1848, Zahl 9969.

Gubernial=Verordnung vom 18. August 1848, Gubernial=Zahl 46025, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Verlautbarung.

78.

Stempelbehandlung bei Legalisirung der von auswärtigen Behörden im diplomatischen Wege nachgesuchten Tauf=, Trauungs= und Todtenscheine, so auch jeder derlei Urkunden, wenn sie über Ansuchen der Parteien zum Gebrauche im Auslande ausgefertigt werden.

Im Anschluße ⁒/. wird den k. k. Kameral=Bezirks=Verwaltungen und den untergeordneten Aemtern in Folge hohen Hofkammerdekretes vom 15. April 1848, Z. 9666/628, die Abschrift einer Note der allgemeinen Hofkammer an die k. k. vereinte Hofkanzlei Z. 9666/628, betreffend die Stempelbehandlung der von auswärtigen Behörden im diplomatischen

O czém zawiadamia się wszystkie c. k. Administracyje powiatowe i Urzędy wykonawcze.

Rozporządzenie c. k. Administracyi dochodów skarbowych z d. 11. Lipca 1848, l. 15194.

Rozporządzenie gub. z d. 11. Sierpnia 1848, l. gub. 60046, do wszystkich c. k. Urzędów cyrkułowych dla obwieszczenia.

77.

Kwity, wystawione prócz zapisów długu (rewersów) na pożyczkę z funduszów publicznych, są wolne od stęplu.

Wysoka c. k. Kamera nadworna z powodu zaszłego pytania wskazała dekretem z dnia 3. Kwietnia 1848, za l. 10739/699, że kwity na wyliczoną rzeczywiście walutę pożyczki z funduszów publicznych, dołączone do zapisów długu klasycznie stęplowanych, podług §. 81 l. 25 Ustawy stęplowo-taksowéj są bezwarunkowo od stęplu wolne.

O tém zawiadamia się c. k. Administracyje powiatowe i podwładne Urzędy dla zachowania.

Rozporządzenie c. k. Administracyi dochodów skarbowych z d. 2: Maja 1848, l. 9969.

Rozporządzenie gub. z d. 18. Sierpnia 1848, l. gub. 46025, do wszystkich c. k. Urzędów cyrkułowych dla ogłoszenia.

78.

Postępowanie co do stęplu przy legalizowaniu metryk chrztu, ślubu i śmierci, od Władz zagranicznych w drodze dyplomatycznéj żądanych, jako téż na żądanie strón do użytku za granicą wydawanych.

W aneksie ·/. doséła się c. k. Administracyjom powiatowym i podwładnym Urzędom do zachowania odpis noty powszechnéj Kamery nadwornéj do c. k. połączonéj nadwornéj Kancelaryi za l. 9666/628, względem postępowania stęplowego przy legalizowaniu metryk chrztu, ślubu i śmierci, od Władz zagranicznych w drodze dyplomatycznéj żądanych, tudzież

Wege nachgesuchten Tauf-, Trauungs- und Todtenscheiue bei deren Legalisirung, dann die Stempelbehandlung derlei Urkunden, wenn sie auf Ansuchen der Parteien, aber blos zum Gebrauche im Auslande nothwendig werden, zur Darnachachtung zugestellt.

Verordnung der k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 8. Mai 1848, Zahl 11458.

Gubernial-Verordnung vom 18. August 1848, Gubernial-Zahl 47870, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Darnachachtung.

Abschrift einer Note der allgemeinen Hofkammer an die löbliche k. k. vereinte Hofkanzlei vom 15. April 1848, Zahl 9666/628.

Die verehrte Note vom 15. Jänner 1846, Zahl 42718, deren Beilagen im Anschluße zurückfolgen, enthält:

1. die Frage, ob die Tauf-, Trau- und Todtenscheine, welche von ausländischen Behörden (also nicht von den Parteien) im diplomatischen Wege abgefordert werden, und welche nach der Allerhöchsten Entschließung vom 2. August 1842, gegen Beobachtung der Reziprozität von Seite der auswärtigen Staaten die Stempelfreiheit genießen, auch bei ihrer Legalisirung stempelfrei zu behandeln seyen, und

2. den Antrag, daß Tauf, Trau- und Todtenscheine und andere Urkunden dieser Art, wenn sie auch nicht auf Verlangen der Behörden im diplomatischen Wege, sondern auf Ansuchen der Parteien, aber bloß zum Gebrauche im Auslande nothwendig werden, bei ihrer außdrücklichen Widmung für das letztere vom Stempel frei zu lassen wären.

Was die Frage ad 1. betrifft, so kann die Bejahung dieser Frage zwar nicht aus dem von der Tiroler Kameral-Gefällen-Verwaltung aufgestellten, jedoch schon von der löblichen k. k. vereinten Hofkanzlei als unstichhältig befundenen Grunde, als unterliege nämlich blos die Legalisirung von Privatunterschriften dem Legalisirungs-Stempel, wohl aber aus der Allerhöchsten Entschließung vom 2. August 1842 hergeleitet werden, deren Sinn überhaupt dahin gerichtet ist, die fraglichen Urkunden in jeder Beziehung frei von einer Stempelauflage den ausländischen Behörden zukommen zu lassen, in sofern das gleiche Verfahren auch von dem auswärtigen Staate beobachtet wird.

postępowania z temiż dokumentami, gdy na żądanie strón, ale tylko do użytku za granicą potrzebnemi będą, a to w skutek dekretu wysokiéj Kamery nadwornéj z dnia 15. Kwietnia 1838, za l. 9666/628.

Rozporządzenie c. k. Administracyi dochodów skarbowych z d. 8. Maja 1848, pod l. 11458.

Rozporządzenie gub. z d. 10. Sierpnia 1848, l. gub. 47870, do wszystkich c. k. Urzędów cyrkułowych dla zachowania.

./.

Odpis noty powszechnéj Kamery nadwornéj do c. k. połączonéj Kancelaryi nadwornéj z d. 15. Kwietnia 1848, l. 9666/628.

Szacowna nota z dnia 15. Stycznia 1846, za l. 42718, któréj aneksa obok zwraca się, zawiéra:

1. zapytanie, czy metryki chrztu, ślubu i śmierci, żądane od Władz zagranicznych (więc nie od strón) w drodze dyplomatycznéj, które podług najwyższego postanowienia z dnia 2. Sierpnia 1842 z zachowaniem wzajemności ze strony Państw zagranicznych doznają uwolnienia od stępla, także i wtenczas, gdy legalizowane będą, jako wolne od stępla uważane być mają, i

2. wniosek, aby metryki chrztu, ślubu i śmierci, jako też inne tego rodzaju dokumenta, chociażby nie na żądanie władz w drodze dyplomatycznéj, ale na prośbę strón, lecz tylko do użytku za granicą potrzebnemi były, gdy wyraźnie na to przeznaczone będą, od stęplu wolne pozostały.

Co do pytania pod 1., nie można wprawdzie potwierdzającéj odpowiedzi na to pytanie wyprowadzić z powodu, przez Administracyją tyrolską dochodów skarbowych przytoczonego, atoli już przez c. k. połączoną Kancelaryję nadworną za niedostateczny uznanego, jakoby mianowicie tylko legalizacyje podpisów prywatnych stęplowi legalizacyjnemu podlegały, lecz właśnie z najwyższego postanowienia z dnia 2. Sierpnia 1842, którego myśl w ogólności zmierza do tego, aby rzeczone dokumenta w każdym względzie bez opłaty stęplu zagranicznym władzom dostawały się, jeżeli wzajemnego postępowania przestrzegać będzie rząd zagraniczny.

Was aber den Antrag ad 2. betrifft, so kann die allgemeine Hofkammer demselben nicht beipflichten. Denn nach §. 92 des Stempel- und Taxgesetzes muß jede stempelflichtige Urkunde gleich bei der Ausfertigung auf dem mit dem gesetzmäßigen Stempel versehenen Papiere geschrieben werden, und es wird hierbei durchaus kein Unterschied gemacht, ob die Urkunde zum Gebrauche für das In- oder Ausland bestimmt ist. Gerade die mit der Allerhöchsten Entschließung vom 2. August 1842 zugestandene Ausnahme in Betreff der von ausländischen Behörden im diplomatischen Wege abgeforderten Tauf-, Trau- und Todtenscheine bestärkt die Regel hinsichtlich der Stempelpflicht dieser Urkunden, in soweit sie von Parteien abverlangt werden, und wollte diesen Urkunden in der Voraussetzung ihrer Bestimmung für das Ausland die Stempelfreiheit zugestanden werden, so müßte konsequent auch allen übrigen Urkunden in der gleichen Voraussetzung dieselbe Begünstigung eingeräumt werden, wodurch das Stempelgefäll, abgesehen von den Prävarikazionen, denen es bei einer solchen Gestaltung ausgesetzt wäre, einen empfindlichen Verlust erleiden würde. Bei so bewandten Verhältnissen könnten selbst die Schwierigkeiten in der Beischaffung des Stempels, wenn sie auch wirklich so erheblich wären, nicht berücksichtigt werden. Wenn man jedoch erwäget, daß wer immer aus dem Auslande eine Sache im Inlande sich bestellet, für die Mittel zur Bestreitung des erforderlichen Kostenaufwandes Bedacht nehmen muß, so können die Schwierigkeiten nicht gar so groß, oder doch gewiß nicht größer als für die Inländer seyn, die sich aus entfernten österreichischen Provinzen stempelpflichtige Urkunden verschaffen müssen, und denen hierbei keinerlei Begünstigung zu Statten kömmt.

Mit diesen Bemerkungen, die man unter Einem den Kameral-Gefällen-Verwaltungen bekannt gibt, erledigen sich zugleich die verehrten Noten vom 3. Februar 1846, Z. 4230, und vom 26. Februar 1848, Zahl 1493.

79.

Ueber den Durchfuhr-Handel zwischen Brody und Odessa.

In Beziehung auf die Abweichungen, die in der Handhabung der zwischen der kaiserl. österreichischen und der kaiserl. russischen Regierung durch die Konvenzion vom 5/17. August 1818, über den Durchfuhrhandel zwischen Brody und Odessa festge-

Co się zaś tyczy wniosku pod 2., nadworna Kamera powszechna do niego przychylić się nie może; albowiem podług §. 92. Ustawy stęplowo-taksowéj każdy dokument, stęplowi podpadający, powinien zaraz przy wystawianiu go pisany być na papierze podług ustawy stęplowanym, i żadnéj tam nie ma różnicy, czy dokument przeznaczony do użytku w kraju, lub za granicą. Właśnie przyznany najwyższém postanowieniem z dnia 2. Sierpnia 1842 wyjątek dla metryk chrztu, ślubu i śmierci, żądanych w drodze dyplomatycznéj przez władze zagraniczne, utwierdza prawidło co do powinności stęplowania tych dokumentów, jak dalece żądane są przez strony, a gdyby tym dokumentom pod warunkiem przeznaczenia ich dla zagranicy uwolnienie od stęplu przyznać chciano, wypadałoby konsekwentnie toż samo uwzględnienie przyznać także wszystkim innym dokumentom, przypuszczając ten sam warunek, przezco dochód stęplowy, pominąwszy oszukaństwa, na które w takim składzie rzeczy byłby wystawiony, doznawałby dotkliwéj utraty.

W takich stosunkach nie możnaby nawet mieć względu na trudności w dostaniu stęplu, chociażby istotnie były znaczne. Zastanowiwszy się jednak, że ktokolwiek z zagranicy rzecz jakę sobie tu w kraju zamawia, o środkach załatwienia potrzebnych kosztów pamiętać powinien, tedy owe trudności nie mogą być tak bardzo wielkiemi, albo przynajmniéj zapewne nie większemi, jak są dla krajowców, którzy z odległych prowincyj austryjackich potrzebują mieć dokumenta stęplowi podlegające, a którym w téj mierze żadne uwzględnienie nie przysługuje

Uwagi te, których razem udziela się Administracyjom dochodów skarbowych, obejmują wraz odpowiedź na szacowne noty z dnia 3. Lutego 1846, za l. 4230, i 26. Lutego, 1848, za l. 1493.

79.

O handlu przechodowym między Brodami i Odesą.

Ze względu na różnicę, jaka zaszła w przeprowadzeniu postanowień miedzy Rządami cesarsko-austryjackim i cesarsko-rosyjskim umową z dnia 5./17. Sierpnia 1818 o handeł przewozowy między Brodami a Odesą ułożonych, zwa-

setzten Bestimmungen von Seite der letztgenannten Regierung eingetreten sind, und mit Bedachtnahme auf das von der kaiserl. russischen Regierung geltend gemachte Bedürfniß eines erhöhten Schutzes ihrer Staatsinteressen bei dem Betriebe des genannten Durchfuhrhandels, ist zum Zwecke einer zu bewirkenden Ausgleichung eine neue Uebereinkunft zwischen beiden Regierungen am 10. Juli 1847 verabredet und sofort beiderseits Allerhöchst genehmigt worden, in Folge deren Nachstehendes hiermit zur öffentlichen Kenntniß gebracht wird:

1. Zu Kauzionen für Durchfuhr-Güter, die von Brody nach Odessa abgehen, werden von der kaiserl. russischen Regierung wieder, gemäß dem §. 11. der mit der gedachten Konvenzion vom 5/17. August 1818 verbundenen besonderen Vorschrift, persönliche Bürgschaften unter den aus dem weitern Inhalte dieser Kundmachung zu entnehmenden Modalitäten und Bedingungen zugelassen.

2. Zur Leistung solcher persönlicher Bürgschaften sind russische Kaufleute erster und zweiter Gilde berechtigt; doch darf die gleichzeitige Haftung für eine oder mehrere Sendungen von Durchfuhrgütern aus Brody nach Odessa bei einem Kaufmanne erster Gilde den Betrag von 30,000 Silberrubeln, und bei einem Kaufmanne zweiter Gilde den Betrag von 15,000 Silberrubeln nie übersteigen.

3. Bei Benützung der eben bemerkten Kauzions-Modalität durch persönliche Bürgschaft darf das kaiserlich-russische Hauptzollamt in Radziwiłow, wo die Eintrittsbehandlung der Durchfuhr-Waaren gepflogen wird, die im §. 6 der zur gedachten Konvenzion vom Jahre 1818 gehörigen Vorschrift nur für bestimmte Fälle vorbehaltene innere Besichtigung der Waarensendung, wenn die im 6. Punkte dieser Kundmachung vorkommende Ausnahme nicht Platz greift, jedesmal vornehmen; doch soll dabei nach Art des für die österr. Zollämter vorgezeichneten Verfahrens vorgegangen, die innere Besichtigung, wenn die Sendung aus mehreren Kisten, Ballen, Päcken u. s. w. besteht, und nicht der gegründete Verdacht einer Uebertretung der russischen Zollvorschriften vorhanden ist, auf einen verhältnißmäßigen Theil derselben beschränkt und ohne Beschädigung der Waare vorgenommen, auch wegen dieser Besichtigung der betheiligten Partei keine vermehrte Auslage verursacht werden.

4. Die Kauzionsleistung durch persönliche Bürgschaft wird bei Durchfuhr-Gütern, die auch zum innern Verbrauche nach Rußland eingeführt werden dürfen, a) mit dem Betrage

żając oraz na okazaną przez Rząd ces. rosyjski potrzebę większéj ochrony dla interesów swego państwa, z wymienionego handlu przewozowego wynikających, ułożono w celu porozumienia się nową umowę między obudwoma Rządami dnia 10. Lipca 1847 i zatwierdzono ją zaraz obustronnie; w skutek któréjto umowę podaje się do publicznéj wiadomości, co następuje:

1. Jako kaucyję dla towarów przewozowych, idących z Brodów do Odesy, przypuszcza Rząd ces. rosyjski znowu zgodnie z §. 11. połaczonego z wymienioną umową z dnia 5/17. Sierpnia 1818 osobnego przepisu rękojmię osobistą w sposób i pod warunkami w dalszéj treści niniejszego ogłoszenia zawartémi.

2. Do dawania takiéj osobistéj rękojmi mają prawo kupcy rosyjscy piérwszéj i drugiéj giłdy; zaręczenie na raz za jedne lub więcéj posełek towarów przechodowych, idących z Brodów do Odesy, nie może jednak u kupca piérwszéj giłdy przewyższać 30,000 rubli śrebrnych, a u kupca drugiéj giłdy ilości 15,000 rubli śrebrnych.

3. W razie, gdyby robiono użytek z wymienionego sposobu dawania kaucyi za pomocą rękojmi osobistéj, może ces. rosyjska główna komora w Radziwiłowie, gdzie się postępowanie na wstępie z towarami przechodowémi odbywa, rozpoznanie wewnątrz posełki towarów, zastrzeżone §. 6. należącego do wymienionéj umowy z roku 1818 przepisu, każdą razą przedsięwziąć, jeżeli przytoczony w punkcie 6. tego ogłoszenia wyjątek nie zachodzi; jednakże ma się to dziać sposobem dla austr. Urzędów cłowych przepisanym, przeglądanie wewnątrz, jeżeli transport składa się z kilku skrzyń, wantuchów, pak i t. p., a nie ma uzasadnionego podejrzenia, iż przekroczono rosyjskie przepisy celne, ograniczać się ma na stosunkowéj części onychże i odbyć się bez uszkodzenia towaru, ani też z powodu takiego przeglądania sprawiać stronom większe wydatki.

4. Kaucyja za pomocą rękojmi osobistéj oblicza i wymierza się co do towarów przechodowych, mogących być i na zużycie wewnętrzne do Rosyi wprowadzone, a) w ilo-

des dafür entfallenden Einfuhrzolles und b) mit einem Zuschlage von 10 Perzent dieser Zollgebühr, der jedoch, wenn er weniger beträge, auf 4 Silberrubel als Minimalbetrag vom Pud Bruttogewicht erhöht, und würde er mehr betragen, auf 15 Silberrubel als Maximalbetrag vom Pud Bruttogewicht zurückgeführt werden soll, berechnet und bemessen. Das Ausmaß der Kauzion durch persönliche Bürgschaft für Durchfuhr=Güter, deren Einfuhr zum inneren Verbrauche in Rußland nicht erlaubt ist, fällt unter die in dem 6. Punkte der gegenwärtigen Kundmachung enthaltene Bestimmung.

5. In Betreff der Durchfuhr=Güter, bei welchen die Kauzionsart der persönlichen Bürgschaft nicht in Anwendung kommt, bleibt nebst der altvertragsmäßigen Bestimmung über die innere Besichtigung derselben das konvenzionell festgesetzte Kauzionsausmaß (§. 10 der im Jahre 1818 verabredeten Vorschrift), mit Ausnahme jener Güter, deren Einfuhr zum inneren Verbrauche in Rußland nicht gestattet ist, und die nunmehr der im nächstfolgenden Punkte angegebenen Erhöhung des Kauzions=Ausmaßes unterliegen, unverändert.

6. Der russischen Regierung ist auf die Dauer der getroffenen neuen Uebereinkunft die allgemeine Erhöhung des in der Konvenzion vom Jahre 1818 festgesetzten Ausmaßes der Kauzion für alle jene Durchfuhrgüter, deren Einfuhr zum inneren Verbrauche in Rußland verboten ist, auf den Betrag von 600 Silberrubeln vom Pud Bruttogewicht, unabhängig von der zur Kauzionsleistung gewählten Art zugegeben, wobei aber hinsichtlich der inneren Waarenbesichtigung die im Jahre 1818 verabredeten, das Zollverfahren abkürzenden Bestimmungen unverändert in Kraft bleiben, und somit die Leistung der Kauzion durch persönliche Bürgschaft keine Ausnahme hievon begründet.

7. Den österreichischen Unterthanen soll es frei stehen, die zugelassenen Arten der Kauzionsleistung für die Durchfuhr=Güter, nämlich persönliche Bürgschaft, barer Kauzionserlag und hypothekarische Kauzion, nach ihrem Gutdünken zu benützen; doch ist der russischen Regierung das Recht vorbehalten, jene österreichischen Unterthanen von Kauzionsleistungen mittelst persönlicher Bürgschaft auszuschließen, die eine nach den russischen Zollverordnungen gehörig erwiesene, als Schleichhandel oder Versuch des Schleichhandels sich darstellende Uebertretung verschuldet haben.

8. Die Gültigkeit der vorstehenden, am 10. Juli 1847 vereinbarten und von der russischen Regierung bereits in

ści należącego się od nich cła i b) w dodatku 10 od sta tegoż cła, który, gdyby mniej wynosił, ma być na 4 ruble śrebrne jako najmniejszość od pudu wagi obwojowéj (brutto) podwyższony, a gdyby więcéj wynosił, na 15 rubli śrebrem jako najwyższość zniżony. Wymiar kaucyi za pomocą rękojmi osobistéj od towarów przechodowych, których na zużycie wewnętrzne do Rosyi wprowadzać nie wolno, dzieje się według postanowienia w punkcie 6. niniejszego ogłoszenia.

5. Co do towarów przewozowych, do których kaucyjonowanie za pomocą rękojmi osobistéj nie zastosowuje się, ustanowiony umową wymiar kaucyi (§. 10. umówionego w r. 1818 przepisu) pozostanie bez odmiany obok postanowienia z dawnéj umowy we względzie przeglądania towarów wewnątrz, wyjąwszy owe towary, których na wewnętrzne zużycie do Rosyi wprowadzać niewolno, a które teraz ulegają podwyższonemu wymiarowi kaucyi, podanemu w następującym punkcie.

6. Rządowi rosyjskiemu przyzwolono na czas trwania nowéj umowy na powszechne podwyższenie ustanowionego w umowie z roku 1818 wymiaru kaucyi od wszystkich tych towarów przechodowych, których przywóz na wewnętrzne zużycie w Rosyi jest zakazany, do wysokości 600 rubli śrebrnych od pudu wagi obwojowéj (brutto), niezawiśle od sposobu obranego do dania kaucyi, jednakże we względzie przeglądania towarów wewnątrz pozostaną umówione w roku 1818, postępowanie celne skrócające postanowienia bez odmiany w swéj mocy, a tém samém danie kaucyi za pomocą rękojmi osobistéj nie uzasadnia wyjątku od tego.

7. Poddanym austryjackim ma być wolno, korzystać podług upodobania z dozwolonych sposobów dawania kaucyi od towarów przewozowych, to jest z rękojmi osobistéj, ze złożenia kaucyi w gotowiźnie i z kaucyi hipotecznéj; Rządowi rosyjskiemu zastrzega się atoli prawo wyłączenia owych poddanych austryjackich od dawania kaucyi za pomocą rękojmi osobistéj, którzy się dopuścili przekroczenia, podług rosyjskich przepisów celnych należycie udowodnionego, jako przemytnictwa, albo pokuszenia się o przemytnictwo.

8. Prawomocność niniejszych, na dniu 10. Lipca 1847 zawartych i przez Rząd rosyjski już w wykonanie wpro-

Wirksamkeit gesetzten Bestimmungen erstreckt sich bis zu Ende des Jahres 1852, und wofern nicht beide Regierungen sich bis dahin über einen längeren Fortbestand derselben mit Berücksichtigung der inzwischen gemachten Erfahrungen einverstanden hätten, kann von der österreichischen Regierung zufolge ihres ausgedrückten Vorbehaltes mit Ablauf der Dauer der getroffenen Uebereinkunft die Zurückführung der dadurch eingetretenen Abänderungen der Vertragsbestimmungen vom Jahre 1818, namentlich in Betreff der inneren Waarenbesichtigung und des Kauzionsausmaßes für jene Durchfuhrgüter, deren Einfuhr zum inneren Verbrauche in Rußland nicht gestattet ist, auf jene älteren Vertragsbestimmungen wieder in Anspruch genommen werden. Zum Schluße wird noch bemerkt, daß das Zollamt in Radziwiłow von seiner Regierung angewiesen ist, von allen russischen Kaufleuten 1. und 2. Gilde, welche dort persönlich oder durch ihre bevollmächtigten Kommissionäre Handel treiben, eine eigene Vormerkung zu führen, worin bei jedem Kaufmanne außer der Summe, auf welche seine für den Durchfuhrhandel ihm eingeräumte Kauzionsfähigkeit mittelst persönlicher Bürgschaft sich erstreckt, auch ersichtlich seyn soll, ob und wieviel davon in einem solchen Haftungsbande sich befindet. Die unentgeltliche Einsicht dieser Vormerkungen soll allen österr. Unterthanen, die ein Interesse haben, sich darüber zu unterrichten, gestattet werden; nebstdem soll von dem genannten Zollamte dem kaiserl. russischen Konsulate in Brody monatlich die nämliche Vormerkung zukommen, damit die österr. Unterthanen in der Lage sich befinden, auch daselbst Einsicht davon nehmen, oder Auskünfte daraus einholen zu können.

Gubernial-Kundmachung vom 21. August 1848, Gubernial-Zahl 31902.

80.

Ueber den Gebrauch der Titel „Herr" und „Frau" bei gerichtlichen Ausfertigungen und Gestattung eines Sitzes bei Gerichtsverhandlungen.

In der Nebenlage ⁒. erhalten die k. k. Kreisämter die gedruckte Verordnung des k. k. Appellazionsgerichtes vom 9. August 1848, Zahl 17312, betreffend den Gebrauch der Titel „Herr" und „Frau" bei gerichtlichen Ausfertigungen und Gestattung eines Sitzes bei Gerichtsverhandlungen, zur Vertheilung an

wadzonych postanowień rozciąga się do końca roku 1852, a gdyby się obadwa Rządy do owego czasu o dłuższe trwanie tychże ze względem na zrobione tymczasem doświadczenia nie porozumiały, może Rząd austryjacki na mocy wyraźnego zastrzeżenia z upływem czasu zawartéj umowy znowu żądać sprowadzenia wynikłych ztąd odmian w postanowieniach umowy z roku 1818 do dawniejszych postanowień rzeczonéj umowy, mianowicie we względzie przeglądania towarów wewnątrz i wymiaru kaucyi od owych towarów przechodowych, których na zużycie wewnętrzne w Rosyi wprowadzać niewolno. Nakoniec robi się uwagę, że Urząd celny w Radziwiłowie otrzymał od swego Rządu polecenie utrzymywania osobnego spisu wszystkich kupców rosyjskich piérwszéj i drugiéj giłdy, którzy się tam osobiście albo przez swoich umocowanych komisyjonerów handlem bawią, w którym co do każdego kupca oprócz sumy, na jakę się rozciąga przyznana w handlu przechodowym możność dania kaucyi za pomocą kaucyi osobistéj, ma być także wyszczególniono, czy i ile z niéj już obciążono rękojmią. Wszystkim poddanym austryjackim, którymby na tém zależało dowiedzieć się o tém, ma być wolno przejrzéć te spisy bez opłaty; oprócz tego wymieniony Urząd cłowy co miesiąc ma przesłać ces. rosyjskiemu konzulatowi w Brodach ten sam spis, ażeby poddani austryjaccy mogli i tam przejrzéć go, albo zasięgnąć z niego wiadomości.

Obwieszczenie gub. z d. 21. Sierpnia 1848, l. gub. 31902.

80.

Względem używania tytułu „Pan“ i „Pani“ na ekspedycyjach sądowych i pozwolenia siedzenia podczas rozpraw sądowych.

W aneksie ⁒. doséła się c. k. Urzędom cyrkułowym drukowane rozporządzenie c. k. Sądu apelacyjnego z dnia 9. Sierpnia 1848, pod l. 17312, względem używania tytułu „Pan“ i „Pani“ na ekspedycyjach sądowych i pozwolenia stronom siedzenia przy rozprawach sądowych — a to dla

die Justizämter, mit dem Bedeuten, daß die Magistrate diese Verordnung vom k. k. Appellazionsgerichte erhalten.

Gubernial-Verordnung vom 23. August 1848, Gubernial-Zahl 63090.

·/·

Verordnung

des galizischen k. k. Appellazions-Gerichts, an sämmtliche unterstehende Zivil- und Kriminal-Gerichte vom 9. August 1848, Zahl 17312.

Ueber die von der vereinten Hofkanzlei im Einvernehmen mit der obersten Justizstelle und der Hofkommission in J. G. S. erörterte Frage: ob nicht bezüglich der gesetzlichen Bestimmungen über den Gebrauch des Titels „Herr" und „Frau" in gerichtlichen Ausfertigungen und Gestattung eines Sitzes vor gerichtlichen Kommissionen, mit Rücksicht auf die seit dem Zeitpunkte, in welchem jene gesetzlichen Vorschriften erfloßen sind, geänderten Verhältnisse eine entsprechende Abänderung und beziehungsweise Erweiterung des Gebrauches der gedachten Vorzüge einzutreten hätte? wurde vom Ministerium des Inneren im Einverständniße mit dem k. k. Justizministerium bestimmt, daß in Zukunft die erwähnten Vorzüge außer dem Adel, den Beamten und der Seelsorge, Geistlichkeit im Allgemeinen, auch allen jenen Personen einzuräumen seyen, welche nach den Orts- oder ihren persönlichen Verhältnissen einen solchen Grad von Ansehen genießen, daß bezüglich derselben dieses Zugeständniß angemessen erscheint.

Was in Folge Hofdekretes vom 26. Juli 1848, Zahl 4740, den sämmtlichen unterstehenden Zivil- und Kriminal-Gerichten zur Darnachachtung bekannt gegeben wird.

rozdania tego rozporządzenia justycyjaryjuszom, gdyż Magistraty dostają osobno to rozporządzenie od Sądu apelacyjnego.
Rozporządzenie gub. z d. 23. Sierpnia 1848, l. gub. 63090.

Rozporządzenie

c. k. galic. Sądu apelacyjnego do wszystkich podwładnych Sądów cywilnych i karnych, z dnia 9. Sierpnia 1848, l. 17312.

Na zapytanie rozpoznane przez połączoną Kancelaryję nadworną w porozumieniu z najwyższym Sądem Sprawiedliwości i nadworną Komisyją w rzeczach prawodawstwa sądowego: czyby, odnośnie do prawnych przepisów względem używania tytułu „Pan“ i „Pani“ na sądowych ekspedycyjach i pozwolenia stronom siedzenia przed komisyją sądową, z uwagą na zmienione stosunki od czasu, jak te prawne przepisy były wyszły, nie należałoby zaprowadzić odpowiednéj odmiany, czyli właściwie obszérniejszego rozciągnienia w używaniu rzeczonych prerogatyw? postanowiło Ministeryjum Spraw wewnętrznych zgodnie z c. k. Ministeryjum Sprawiedliwości, iż na przyszłość prerogatywy pomienione, oprócz szlachty, urzędników, plebanów i duchowieństwa w ogólności, tym także wszystkim osobom przyznawać należy, które ze stosunków miejscowych lub osobistych mają powage w takim stopniu, że to odznaczenie zdaje się być dla nich przyzwoitém.

Co w skutek dekretu nadwornego z dnia 26. Lipca 1848, pod l. 4740, wszystkim podwładnym Sądom cywilnym i kryminalnym dla zachowania ogłasza się.

81.

Patent über die Aufhebung der Roboth und der sonstigen Unterthans-Schuldigkeiten in der Bukowina.

Wir Ferdinand der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, dieses Namens der Fünfte; König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Oesterreich; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Ober- und Nieder-Schlesien; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren, gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol ꝛc. ꝛc.

Seit Unserem Regierungsantritte ist die Wohlfahrt der Unserer Sorgfalt anvertrauten Königreiche Galizien und Lodomerien und der rücksichtlich der Administrazion dahin einverleibten Landschaft Bukowina, einer der vorzüglichsten Gegenstände Unserer unausgesetzten besonderen Erwägung.

Vor Allem stellte sich Uns als eine nothwendige Vorbedingung jeder wesentlichen Verbesserung die Hinwegräumung derjenigen Hindernisse dar, welche die Begründung und Entwicklung des Wohlstandes und eine geordnete innere Verwaltung dieses Landes hemmen.

Als eines der wichtigsten dieser Hindernisse erkannten Wir das Mißverhältniß, das in einem großen Theile des Landes zwischen der Größe der unterthänigen Leistungen an die Grundherrschaften und dem Grundbesitze, von welchem jene Leistungen entrichtet werden müssen, besteht.

In Erwägung dieser Umstände und von dem lebhaften Wunsche geleitet, auch in der Bukowina, wie in Galizien den Wohlstand des Landvolkes durch die gänzliche Aufhebung der Natural-Robothleistung und der sonstigen unterthänigen Schuldigkeiten von dem Rustikal-Grundbesitze zu begründen, ferner in der wohlwollenden Absicht, die Grundherrschaften gegen verderbliche Erschütterungen ihrer Vermögens-Verhältnisse möglichst zu bewahren, befehlen Wir, wie folgt:

1. Die mit Unserem Patente vom 17. April 1848 für die Königreiche Galizien und Lodomerien ausgesprochene Aufhebung der Roboth und der sonstigen unterthänigen Leistungen, sowohl der Grundwirthe, als der Häusler und Inn-

81.

Patent o zniesieniu pańszczyzny i innych powinności poddańczych w Bukowinie.

My Ferdynand Piérwszy, z Bożéj łaski Cesarz Austryjacki; Król Węgierski i Czeski, tegoż imienia Piąty; Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Iliryi; Arcyksiążę Austryi; Książę Lotaryngii, Zalcburga, Styryi, Karyntyi, Karnioli, Wyższego i Niższego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

Od czasu objęcia przez Nas rządu było dobro powierzonych Naszéj pieczy Królestw Galicyi i Lodomeryi i wcielonéj do nich we względzie administracyjnym Ziemi Bukowińskiéj jednym z najgłówniejszych przedmiotów Naszéj nieprzerwanéj szczególniejszéj rozwagi.

Przede wszystkiém uważaliśmy za warunek konieczny do każdego istotnego ulepszenia uprzątnienie zawad, wstrzymujących ugruntowanie i rozwinienie dobrego bytu i uporządkowane wewnętrzne zawiadywanie tymże krajem.

Za jedne z najważniejszych zawad uznaliśmy zły w znacznéj części kraju stosunek ilości powinności poddańczych, przysługujących dworom, do posiadłości gruntu, z któréj owe powinności uiszczane być muszą.

Zważywszy te okoliczności i powodowani mocnem życzeniem ugruntowania i na Bukowinie podobnie jak w Galicyi dobrego bytu ludu wiejskiego przez zupełne zniesienie odrabiania pańszczyzny i innych powinności poddańczych z posiadłości włościańskich, niemniéj w chęci ochronienia dziedziców ile możności od zgubnych wstrząśnień ich stosunków majątkowych, rozkazujemy, co następuje:

1. Wyrzeczone patentem Naszym z dnia 17. Kwietnia 1848 dla Królestw Galicyi i Lodomeryi zniesienie pańszczyzny i innych powinności poddańczych tak gospodarzów gruntowych, jako też chałupników i komorników, rozciąga

leute, wird auch auf die Landschaft Bukowina ausgedehnt, für diese aber der 1. Juli 1848, an welchem Tage die gedachten Leistungen in Folge der Einleitungen der Behörden bereits aufgehört haben, als Termin bestimmt, von welchem an die Wirksamkeit dieser Begünstigung gegen eine künftige Entschädigung vom Staate zu beginnen hat.

Damit aber die Grundherrschaften in der Bukowina durch die plötzliche Aufhebung der bisherigen unterthänigen Roboth in der Einführung ihrer heurigen Erzeugnisse nicht behindert werden, sind die Unterthanen verpflichtet, den noch nicht abgearbeiteten Theil der für das laufende Jahr 1848 im Grunde der bisher für die Bukowina bestandenen Urbarial-Gesetze noch entfallenden Natural-Roboth, zur Sicherstellung der heurigen Fechsung und im Interesse aller Bewohner des Kreises, den Grundherrschaften gegen einen vom Kreisamte mit Beobachtung der Lokal-Verhältnisse in den verschiedenen Bezirken auszumittelnden billigen Taglohn zu leisten, welcher seiner Zeit bei Ausmittlung der Entschädigung für die Grundherrschaften berücksichtigt und denselben ersetzt werden wird.

2. Die bestehenden Dienstbarkeiten haben unberührt zu bleiben, die Unterthanen aber sind gehalten, dafür soweit sie die Dienstbarkeiten auf herrschaftlichem Grunde ausüben wollen, ein angemessenes Entgelt zu leisten, dessen Festsetzung zunächst dem gütlichen Uebereinkommen der Unterthanen mit ihrer Herrschaft anheimgestellt wird.

Kommt ein solches nicht zu Stande, so soll das Entgelt im baren Gelde auf dem für die Behandlung der Unterthans-Angelegenheiten vorgeschriebenen Wege unter Freilassung des gerichtlichen Verfahrens mit einem jährlichen Betrage bestimmt werden, der aber den Werth der bisherigen rechtmäßig gebührenden Urbarial- und grundherrlichen Zehentschuldigkeiten nie zu überschreiten hat.

In den Fällen, in denen bereits jetzt der Zins, der für den Genuß einer solchen Dienstbarkeit entrichtet werden muß, rechtmäßig festgestellt ist, hat es bei diesem Ausmaße zu verbleiben.

3. In sofern Unterthanen eine aus dem Unterthans-Verbande entspringende Dienstbarkeit in Folge einer Gütertheilung auf Grundstücken einer anderen als ihrer unmittelbaren Grundherrschaft ausüben, so hat diese Dienstbarkeit aufrecht zu bleiben, die Unterthanen sind jedoch verpflichtet, den Zins für den Genuß dieser Dienstbarkeit in dem Aus-

się także na Ziemię Bukowińską, dla któréj atoli ustanawia się dzień 1. Lipca 1848, w którymto dniu wzmiankowane powinności w skutek poczynionych przez władze rozporządzeń już ustały, jako termin, od którego to uwzględnienie ma wejść w wykonanie za wynagrodzeniem przez Państwo (Rząd).

Aby zaś dziedzicom na Bukowinie nagłe zniesienie dotychczasowéj pańszczyzny nie przeszkadzało w zebraniu tegorocznych płodów, są poddani obowiązani jeszcze nieodrobioną część robocizny za rok bieżący 1848 według ustaw urbaryjalnych, jakie dopotąd dla Bukowiny istniały, jeszcze w naturze przypadającą w celu ocalenia zbioru tegorocznego i dla dobra wszystkich mieszkańców cyrkułu dziedzicom odrabiać za słuszną przez Urząd cyrkularny ze względem na stosunki miejscowe w różnych okręgach oznaczyć się mającą zapłatę dzienną, na którą w czasie przy wyrachowaniu wynagrodzenia dla dziedziców wzgląd miany i onymże zwróconą będzie.

2. Służebnictwa trwające mają bez naruszenia pozostać, poddani zaś są obowiązani za to, o ile chcą wykonywać służebnictwa na gruntach pańskich, dawać stosowną zapłatę, któréj ustanowienie zostawia sie przede wszystkiém dobrowolnéj ugodzie poddanych z swoimi panami.

Jeżeli ugoda taka nie przyjdzie do skutku, to zapłata ma być ustanowiona w gotowiźnie w ilości rocznéj sposobem, dla spraw poddańczych przepisanym, z wolnością udania się do sądu, którato zapłata nie może jednak przewyższać wartości dotychczasowych prawnie należących się powinności urbaryjalnych i dominikalnych dziesięcinnych.

W razie, gdyby już teraz prawomocnie czynsz był ustanowiony, jaki za używanie takiego służebnictwa ma być płacony, należy się trzymać tego wymiaru.

3. Jeżeli poddani prawo służebnictwa, ze związku poddaństwa wypływające, wykonywują w skutek podziału dóbr na gruntach, nie do ich bezpośredniego, lecz do obcego dominium należących, służebnictwo to ma pozostać w swéj mocy, atoli poddani są obowiązani czynsz za używanie tego służebnictwa w ilości, według poprzedniego ustępu ustanowić

maße, das nach dem vorstehenden Absatze festzustellen seyn wird, an den Staatsschatz, durch den sie von ihren Urbarial-Schuldigkeiten freigekauft werden, zu entrichten.

4. Die Grundherrschaften werden dagegen, vom 1. Juli 1848 angefangen, enthoben:

a) von der Entrichtung der gegenwärtig mit der Grundsteuer vereint vorgeschriebenen Urbarial- und Zehentsteuer, welche mit Rücksicht auf die von den Grundherrschaften bei der letzten Steuerregulirung eingelegten Fassionen ausgemittelt und ausgeschieden werden wird;

b) von der Verpflichtung zur Unterstützung ihrer bedürftigen Unterthanen;

c) von der Verbindlichkeit, wo bisher keine Grundbücher bestehen, dieselben zu errichten und zu führen;

d) von der Pflicht, ihre Unterthanen in Rechtsstreiten zu vertreten;

e) von der Bestreitung der mit den Rekrutenstellungen, nämlich mit der Abführung der Rekruten auf den Assentplatz und deren Verpflegung verbundenen Auslagen, welche künftig von den Gemeinden zu tragen sind;

f) von der Leistung eines Beitrages zu den Heilungskosten bei epidemischen Menschenkrankheiten, der Lustseuche und Viehseuchen.

5. Durch die Bestimmungen über die künftige Einrichtung der ersten Instanzen werden die Gutsherren ferner von der Last der Verwaltung und Einhebung der direkten Steuern und von den Ausgaben und der Haftung, die mit der unentgeltlichen Ausübung der Zivil-Gerichtsbarkeit und der politischen Geschäftsführung verbunden sind, mit der thunlichsten Beschleunigung befreit werden.

6. Mit dem Eintritte der Befreiung der Grundherrschaften von der Last der Gerichtsbarkeit und der politischen Geschäftsführung wird auch die auf jedem Dominikal-Landgute als gesetzliches Pfand mit einem Achttheile bestandene Haftung für alle aus dem Unterthansverbande und der Verwaltung des Waisenvermögens entspringenden Forderungen aufhören, bis dahin aber wird diese Haftung für alle Forderungen, welche aus einer nach dem 1. Juli 1848 stattgefundenen Handlung oder Unterlassung entstehen, auf ein Sechszehntel herabgesetzt.

7. In allen diesen Erleichterungen finden die Gutsherrn für den Verlust der Frohne und übrigen unterthänigen Giebigkeiten eine theilweise Entschädigung, welche bei der Aus-

się mającej, płacić do skarbu publicznego, który ich z ich powinności urbaryjalnych wykupuje.

4. Za to posiadaczów dóbr uwalnia się, zacząwszy od dnia 1. Lipca 1848:

a) od opłaty teraz łącznie z podatkiem gruntowym zapisanego urbaryjalnego i dziesięcinnego podatku, które ze względem na fasyje dziedziców, złożone przy ostatniéj regulacyi podatków, będą wyrachowane i wyłączone;

b) od obowiązku dawania zapomogi swoim w potrzebie zostającym poddanym;

c) od obowiązku założenia i prowadzenia ksiąg gruntowych, gdzie takowych jeszcze nie ma;

d) od obowiązku zastępywania swoich poddanych w sprawach spornych;

e) od ponoszenia wydatków, połączonych z przystawą rekrutów, mianowicie z odwożeniem rekrutów na miejsce asenterunku i żywieniem tychże, które na przyszłość będą ponosiły gromady;

f) od płacenia datku na koszta leczenia podczas chorób epidemicznych na ludzi, choroby weneryczněj i zarazy na bydło.

5. Przez postanowienia względem przyszłego urządzenia piérwszych instancyj będą właściciele dóbr także od ciężaru zarządzania stałemi podatkami i pobierania tychże, niemniéj od wydatków i odpowiedzialności, połączonych z wykonywaniem sądownictwa cywilnego i z zarządem spraw politycznych ile możności jak najprędzéj uwolnieni.

6. Z uwolnieniem posiadaczów dóbr od ciężaru utrzymywania sądownictwa i zawiadywania sprawami politycznémi ustaje także ciążące dotąd na każdéj majętności dominikalnéj jako prawny zastaw ręczenie w ósméj części (oktawa) za wszelkie pretensyje ze związku poddaństwa i zarządu majątkiem sierocińskim wynikające; do téj zaś chwili zniża się ręczenie to za wszelkie pretensyje, które z czynności jakiéj lub zaniechania czego, po dniu 1. Lipca 1848 wynikły, na część szesnastą.

7. W tych wszystkich ulgach znajdą właściciele dóbr częściowe wynagrodzenie za utratę robocizny i innych danin poddańczych, które przy wymierzaniu wynagrodzenia, przez

mittlung der vom Staatsschatze übernommenen Vergütung mit einem Drittheile des Werthes der bisher bestandenen Schuldigkeiten in Anschlag zu bringen ist.

Eine weitere Entschädigung liegt in dem Werthe der Dienstbarkeiten, welche die Unterthanen auf dem herrschaftlichen Grunde auszuüben, ohne ein besonderes Entgelt dafür zu leisten, bisher berechtigt waren, sofern diese Dienstbarkeiten durch freiwilliges Uebereinkommen aufhören, oder sofern solche fortbestehen, in dem Entgelte, das die Unterthanen für den Genuß dieser Dienstbarkeiten zu leisten haben. Für den Rest der rechtmäßig gebührenden Urbarial- und grundherrlichen Zehentbezüge, der unbedeckt bleibt, wird den Grundherrschaften und Urbarial-Berechtigten die Vergütung auf der Grundlage eines nach den Preisen des Grundsteuer-Provisoriums zu berechnenden Werthanschlages vom Staate geleistet, wovon aber ein Theilbetrag von 5 Perzent für die Kosten und Verluste der Einhebung abgezogen wird.

8. Die Mittel und Wege zur Bedeckung dieser nach den Urbarial-Preisen zu berechnenden Vergütung, die der Staat an die Grundherrschaften zu leisten hat, werden auf konstituzionellem Wege ermittelt werden.

9. Bis die schließliche Feststellung des Ausmaßes der Vergütung nach vorläufiger genauer Erhebung desjenigen Standes der Schuldigkeiten, welcher als die rechtmäßige Gebühr nach den bisherigen Vorschriften zu betrachten ist, erfolgen kann, wird den Grundherrschaften und Urbarial-Berechtigten als Vorschuß auf Abrechnung der künftigen Gebühr der Vergütung eine Rente erfolgt, welche nach dem bis zum 1. Juli 1848 stattgefundenen Besitzstande in dem Maße, als sich nicht gegen die Rechtmäßigkeit der bestandenen Schuldigkeiten in Absicht auf Gebühr oder Größe der Leistung ein gegründeter Umstand ergibt, bemessen wird.

10. Die Bestimmungen hinsichtlich des Ausmaßes des gedachten Vorschußes, der Art der Leistung und der Fristen, in welchen solche zu geschehen haben wird, werden nachträglich durch ein abgesondertes Kreisschreiben in der kürzesten Zeit zur allgemeinen Kenntniß gebracht werden.

11. Die Vergütung, welche der Staatsschatz für den Abfall an der Robothschuldigkeit leistet, tritt in Rechtsbeziehung an die Stelle dieser Schuldigkeit selbst, unterliegt daher den auf dem Gute selbst haftenden dinglichen Rechten.

12. Zur Bemessung der Vergütung wird in Lemberg unter dem Vorsitze des Landes-Gouverneurs eine Provinzial-

Skarb Państwa przyjętego, w jednéj trzeciéj części wartości byłych dotąd powinności policzone być ma.

Dalsze wynagrodzenie obejmuje wartość służebnictw, których poddani na gruncie pańskim używać mieli prawo bez opłacania za to osobnego wynagrodzenia, o ile te służebnictwa w skutek dobrowolnéj umowy ustają, albo, gdzie takowe nadal pozostają, w zapłacie, którą poddani za używanie służebnictw uiszczać powinni. Za resztę prawnie należących się powinności urbaryjalnych i pobieranych do dworu dziesięcin, która niepokrytą pozostaje, nastąpi wynagrodzenie dziedzicom i do pobierania powinności urbaryjalnych uprawnionym na podstawie wyrachowania wartości podług cen, w prowizoryjum podatku gruntowego przyjętych, ze strony Państwa, z czego jednak ilość częściowa pięciu od sta za koszta i straty poboru odtrącona będzie.

8. Środki i sposoby pokrycia wynagrodzenia, podług cen urbaryjalnych wyrachować się mającego, które Państwo dziedzicom ma zapłacić, będą w drodze konstytucyjnéj wyjaśnione.

9. Dopóki ostateczne ustanowienie wymiaru wynagrodzenia po uprzedniém ścisłém zbadaniu stanu powinności, któren jako prawna należytość podług dotychczasowych przepisów uważany być ma, nie nastąpi, wypłacony będzie właścicielom dóbr jako też mającym prawo do powinności urbaryjalnych, dochód (renta) jako zaliczka na potrącenie z przyszłéj należytości wynagrodzenia, która podług stanu posiadania, jaki był do dnia 1. Lipca 1848, wymierzona będzie o tyle, o ile przeciwko prawnéj należności byłych powinności ze względu na należytość i wielkość powinności nie okaże się uzasadniona wątpliwość.

10. Przepisy o wymierzaniu wymienionéj zaliczki, sposobie wypłacania jéj i terminach, w których wypłata ma nastąpic, będą podane dodatkowo oddzielnym okolnikiem do powszechnéj wiadomości w jak najkrótszym czasie.

11. Wynagrodzenie, które płaci skarb publiczny za ubytek w powinności pańszczyznianéj, zastępuje pod względem prawniczym samę powinność, podpada więc prawom rzeczowym, na samychże dobrach ciężącym.

12. Do wymierzenia wynagrodzenia złożona będzie we Lwowie komisyja prowincyjna pod przewodnictwem gu-

Kommission aufgestellt, welche aus Gliedern der Landesstelle, der Kameral-Gefällen-Verwaltung, des Provinzial-Landtages und der Kammerprokuratur zu bestehen hat.

13. Den Parteien, welche sich durch die schließliche Feststellung des Betrages der Vergütung beschwert glauben, wird freigelassen, ihr Ansuchen um ein günstigeres Ausmaß der Vergütung nach den Bestimmungen, welche hierüber seiner Zeit erfolgen werden, vor dem Zivilrichter geltend zu machen.

Wir erwarten, daß die Grundherrschaften und Unterthanen in diesem von Uns nach sorgfältiger Erwägung dessen, was für das öffentliche Wohl zuträglich ist, und in Beachtung der dringenden Verhältnisse zu ihrem beiderseitigen Vortheile erlassenen Anordnungen ein neues Merkmal Unserer ununterbrochenen Sorgfalt für ihr Wohl erkennen werden, und daß vorzüglich die unterthänigen Grundbesitzer, Häusler und Innleute, deren Schuldigkeiten Wir selbst mit Opfern des Staatsschatzes aufheben, sich der ihnen zugewendeten Begünstigung durch Gehorsam gegen die Gesetze, Erhaltung der Ruhe und Ordnung, mit Enthaltung von allen gewaltsamen Angriffen auf Personen und Eigenthum, durch unerschütterliche Treue und Anhänglichkeit an Uns und Unsere Regierung, durch willige Leistung der denselben für das heurige Jahr nach dem ersten Absatze Unseres gegenwärtigen Patentes gegen eine angemessene Bezahlung obliegenden Robothleistung und künftige redliche Unterstützung der Grundherren durch Bestellung ihrer Felder gegen einen mäßigen Taglohn würdig machen werden.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien den 9. August 1848.

Ferdinand m. p.

(L. S.)

Anton Freiherr von Doblhoff,
Minister des Innern.

Gubernial-Kundmachung vom 23. August 1848, Gubernial-Zahl 63134.

bernatora kraju z członków Rządu krajowego, Administracyi dochodów krajowych, sejmu prowincyjnego i Prokuratury Kamery.

13. Stronom, któreby ostateczném ustanowieniem ilości wynagrodzenia skrzywdzonemi się być mniemały, dozwala się wnieść żądanie o pomyślniejszy wymiar wynagrodzenia przed Sąd cywilny podług przepisów, które w téj mierze w swoim czasie wydane będą.

Tuszymy sobie, że właściciele dóbr ziemskich i poddani uznają w tych rozporządzeniach, któreśmy po troskliwém rozważeniu dobra publicznego, uwzględniając zarazem stosunki naglące dla ich obustronnéj korzyści wydali, nowy dowód Naszéj nieprzerwanéj pieczołowitości o ich dobro, i że szczególniéj posiadacze gruntów poddańczych, chałupnicy i komornicy, których powinności nawet z poświęceniem skarbu publicznego znosimy, tych udzielonych sobie względów przez posłuszeństwo dla ustaw, utrzymywanie spokoju i porządku, chroniąc się wszelkich zamachów na osoby i własność, przez niezłomną wierność ku Nam i ku Naszemu Rządowi, przez chętne odrabianie pańszczyzny za zapłatę stosowną, do któréj na ten rok według piérwszego odstępu niniejszego Naszego patentu są obowiązani, i przez szczére na przyszłość wspiéranie właścicielów dóbr ziemskich, uprawiając ich role za umiarkowaną zapłatę dzienną, staną się godnymi.

Dano w Naszém Cesarskiém główném i stołeczném mieście Wiédniu dnia 9. Sierpnia 1848.

Ferdynand m. p.

(L. S.)

Antoni Baron Doblhoff,
Minister Spraw wewnętrznych.

Uwiadomienie gub. z d. 23. Sierpnia 1848, l. gub. 63134.

82.

Ueber das Verfahren in Straffällen bei vorschriftswidriger Indossirung eines Stempels.

Ueber eine in Anregung gekommene Frage, ob im Falle der vorschriftswidrigen Indossirung eines Stempelbogens die gesetzliche Stempelgebühr neuerlich eingehoben werden müsse oder nicht, hat die hohe k. k. allgemeine Hofkammer mit dem Dekrete vom 28. März 1848, Z. 8157/538 entschieden, daß die gesetzliche Stempelgebühr, wenn der indossirte Stempelbogen dieselbe erreicht, gar nicht, wenn er aber geringer ist, bloß das Abgängige an der gesetzlichen Stempelgebühr einzufordern ist.

Es müsse jedoch in vorkommenden Straffällen darauf gesehen werden, daß der vorschriftswidrig indossirte Stempelbogen zu einer ferneren Verwendung unbrauchbar gemacht werde.

Hievon werden die k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen und unterstehenden Aemter zur Darnachachtung in die Kenntniß gesetzt.

Verordnung der k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 8. Mai 1848, Zahl 9714.

Gubernial-Verordnung vom 30. August 1848, Gubernial-Zahl 47868, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur weiteren Bekanntmachung.

83.

Ueber die Vornahme gerichtlicher Schätzungen außer Streitsachen von Gegenständen, die Mobilien sind.

In der Nebenlage ·/. wird den k. k. Kreisämtern die von dem hierländigen k. k. Appellazions-Gerichte erlassene, die Schätzungen außer Streitsachen, deren Gegenstände Mobilien sind, betreffende Verordnung mit dem Bedeuten zugestellt, daß mit derselben die Magistrate von dem k. k. Appellazions-Gerichte werden unmittelbar betheilt werden.

Gubernial-Verordnung vom 30. August 1848, Gubernial-Zahl 64739.

82.

Co do postępowania w wypadkach, podlegających karze w razie niezgodnego z przepisami indosowania stęplu.

Na wniesione zapytanie, czy w razie przeciwnego przepisom indosowania arkusza stęplowego, prawna stęplu należytość znowu odebrana być powinna lub nie, zawyrokowała wysoka c. k. powszechna Kamera nadworna dekretem z dnia 28. Marca 1848, za l. 8157/538, iż prawna stęplu należytość, jeżeli indosowany arkusz stęplowy jéj wyrównywa, wcale pobiérana być nie ma, jeżeli zaś jest na mniejszą ilość, to tylko odebrać należy, co do prawnéj należytości stęplowéj brakuje.

Wszakże w wydarzających się wypadkach podlegających karze, na to uważać należy, aby arkusz stęplu, nie podług przepisu indosowany, do dalszego użycia uczynić nieprzydatnym.

O tém zawiadamia się c. k. Administracyje powiatowe i Urzędy podwładne dla zachowania.

Rozporządzenie c. k. Administracyi dochodów skarbowych z d. 8. Maja 1848, l. gub. 9714.

Rozporządzenie gub. z d. 30. Sierpnia 1848, l. gub. 47868, do wszystkich c. k. Urzędów obwodowych dla dalszego obwieszczenia.

83.

O oszacowaniu sądowém w sprawach niespornych, którego przedmiotem są rzeczy ruchome.

W aneksie ·/. doséła się c. k. Urzędom cyrkułowym rozporządzenie tutejszego c. k. Sądu apelacyjnego o szacowaniu w sprawach niespornych, którego przedmiotem rzeczy ruchome — rozporządzenie to Magistraty wprost od c. k. Sądu apelacyjnego otrzymują.

Rozporządzenie gub. z d. 30. Sierpnia 1848, l. gub. 54739.

·/·

Verordnung

des k. k. galizischen Appellazions-Gerichtes an die unterstehenden Zivil-Gerichte vom 21. August 1848, Zahl 18178.

In Folge Eröffnung vom 5. August 1848, Zahl 2007, hat das k. k. Ministerium der Justiz im Einklange mit dem Ministerrathe folgende provisorische Verfügung zu treffen befunden:

Um den Parteien Auslagen zu ersparen, wird bis zum Erscheinen der neuen Gerichtsordnung einstweilen angeordnet, daß bei allen gerichtlichen Schätzungen außer Streitsachen, deren Gegenstand Mobilien sind, nur die Beiziehung eines Kunstverständigen für jedes einschlägige Fach Statt zu finden habe, in soferne nicht die betheiligten Parteien die Beiziehung von zwei Sachverständigen ausdrücklich verlangen.

Hievon werden sämmtliche Zivilgerichte in Folge hohen Hofdekretes vom 9. August 1848, Zahl 5062, in Kenntniß gesetzt.

84.

Hinsichtlich der Straffälligkeit unrichtiger Erklärungen über verzehrungssteuerpflichtige Gegenstände in den geschlossenen Städten.

Nach den §§. 286 und 290 des Gefälls-Strafgesetzes sind Unrichtigkeiten in den Erklärungen über verzehrungssteuerpflichtige Gegenstände in den geschlossenen Städten selbst dann strafbar, wenn die Parteien größere, als die wirklich vorhandenen Mengen angeben.

Da in den geschlossenen Städten rücksichtlich der Nachweisung der Steuer-Entrichtung nicht dieselben Anordnungen, welche für die Nachweisung der Verzollung zollpflichtiger Gegenstände gelten, bestehen, so hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium mit Dekret vom 14. Juni 1848, 19756/132, angeordnet, daß für die Zukunft wegen solcher Ungenauigkeiten in den Steueransagen gegen die Parteien kein Strafverfahren einzuleiten seyn werde.

·/·

Rozporządzenie

c. k. galicyjskiego Sądu apelacyjnego do podwładnych Sądów cywilnych z dnia 21. Sierpnia 1848, pod l. 18178.

W skutek oznajmienia z dnia 5. Sierpnia 1848, pod l. 2007, wydało c. k. Ministeryjum Sprawiedliwości zgodnie z Radą Ministrów następujące tymczasowe rozporządzenie:

Dla oszczędzenia stronom wydatków rozporządza się tymczasowo aż do wyjścia nowego porządku postępowania sądowego, iż przy wszystkich sądowych oszacowaniach w sprawach niespornych, których przedmiotem są rzeczy ruchome, należy dla każdego oddzielnego przedmiotu jednego tylko w sztuce biegłego przyzwać, chybaby strony interesowane wezwania dwóch wyraźnie żądały.

O tém zawiadamia się wszystkie Sądy cywilne w skutek dekretu nadwornego z dnia 9. Sierpnia 1848, pod l. 5062.

84.

O podpadaniu karze nierzetelnych deklaracyi na rzeczy, ulegające podatkowi konsumcyjnemu w miastach zamkniętych.

Podług §§. 286 i 290 Ustawy karnéj na przestępstwa dochodowe nierzetelności oświadczeń na artykuły, podatkowi konsumcyjnemu ulegające w miastach zamkniętych, podpadają karze wtenczas nawet, kiedy strony podają większe iłości, aniżeli są w rzeczywistości.

Gdy po miastach zamkniętych co do wykazania należytości podatku nie te same dane są rozporządzenia, które służą ku wykazaniu iłości oclenia rzeczy cłu podpadających, przeto wysokie c. k. Ministerstwo Skarbu rozporządziło dekretem z dnia 14. Czerwca 1848, za l. 19756/132, iż na przyszłość względem takich niedokładności w opowiedzeniu podatkowém postępowanie karne wytaczać się nie będzie.

Die k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen in Lemberg und Krakau werden beauftragt, zum Vollzug dieser hohen Anordnung an die betreffenden unterstehenden Aemter und Organe die nöthige Verfügung zu erlassen.

Verordnung der k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 13. Juli 1848, Zahl 15575, an sämmtliche k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen.

Gubernial-Verordnung vom 6. September 1848, Gubernial-Zahl 60045, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Bekanntgebung.

85.

Daß es von der unter gewissen Bedingungen gestatteten Abtretung des Schuldienstes abzukommen habe.

Der dreizehnte Abschnitt der Volksschulen-Verfassung gestattet unter gewissen Bedingungen die Abtretung des Schuldienstes. Dieser Uebelstand wird durch die im Zuge befindliche Reorganisirung des Volksschulwesens ohne Zweifel beseitiget werden. Das Ministerium des öffentlichen Unterrichts findet daher schon jetzt anzuordnen, daß es von derlei Schuldienstabtretungen, bis zur erfolgten Reorganisirung des Volksschulwesens, von nun an abzukommen habe.

Von dieser mit dem Dekrete vom 28. August 1848, Zahl 5555, herabgelangten hohen Ministerial-Entschließung werden die k. k. Kreisämter zur geeigneten Amtshandlung und Darnachachtung in Kenntniß gesetzt.

Gubernial-Verordnung vom 9. September 1848, Gubernial-Zahl 66970.

86.

Hinsichtlich der Dienstdauer für zu den Reservekörpern auf die Kriegsdauer zu reengagirende Stellvertreter.

Was das k. k. Kriegs-Ministerium bezüglich der Anfrage: auf welche Dienstdauer Supplenten für zu den Reservekörpern auf die Kriegsdauer gestellte Individuen zu reengagiren sind? an das k. k. General-Militär-Kommando erlassen hat, wird den k. k. Kreisämtern in beiliegender ⁒. Abschrift zur Wissenschaft und Belehrung der Dominien mitgetheilt.

Gubernial-Verordnung vom 11. September 1848, Gubernial-Zahl 66944.

C. k. Administracyje powiatowe we Lwowie i w Krakowie odbieraja zlecenie, dla dopełnienia tych rozporzadzeń, aby nakazać co potrzeba dotyczącym podwładnym Urzędom i organom.

Rozporządzenie c. k. Administracyi dochodów skarbowych z d. 13. Lipca 1848, l. 15575, do wszystkich Administracyj powiatowych.

Rozporządzenie gub. z d. 6. Września 1848, l. gub. 60045, do wszystkich Urzędów cyrkułowych dla obwieszczenia.

85.

Pozwolone pod pewnemi warunkami odstępowanie służby szkolnéj uchyla się.

Rozdział 13. Ustawy dla szkół ludowych pozwala pod pewnemi warunkami ustąpienia służby szkolnéj. Ta niedogodność będzie przez odbywającą się reorganizacyję szkół bez wątpienia usuniona. Ministerstwo Oświecenia publicznego rozporządza więc już teraz, ażeby podobne odstępowanie służby szkolnéj aż do ukończenia reorganizacyi szkół ludowych odtąd ustało.

O tém postanowieniu ministeryjalném, wydaném dekretem z dnia 28. Sierpnia 1848, do l. 5555, uwiadamia się c. k. Urzędy obwodowe w celu poczynienia tego, co z Urzędu wypadnie, niemniéj w celu przestrzegania tego postanowienia.

Rozporządzenie gub. z d. 9. Września 1848, l. gub. 66970.

86.

O czasie trwania służby zastępców, którzy na czas wojny do korpusów rezerwowych na nowo zaciągnionymi być mają.

Rozporządzenie, które c. k. Ministerstwo Wojny na zapytanie: na jak długo mają być zaciągani zastępcy naborowych, oddanych na czas wojny do korpusów rezerwowych, wydało do c. k. głównéj Komendy wojskowéj, udziela się c. k. Urzędom obwodowym w załączonym odpisie dla wiadomości tudzież dla objaśnienia w tym względzie Dominijów.

Rozporządzenie Rządu krajow. z d. 11. Września 1848, l. gub. 66944.

./.

Abschrift der an sämmtliche Truppenabtheilungen vom k. k. General-Militär-Kommando am 1. September 1848, lit. Q. 4510, erlassenen Verordnung.

Mit dem Reskripte vom 3. Juli 1848, K. 3429, hat das Kriegs-Ministerium zur Förderung des Rekrutengeschäfts bewilligt, daß die Rekruten von der dießjährigen zweiten Stellung auf Kriegsdauer, jedoch mit der Verpflichtung des Wiedereintrittes bei einer künftig vrrkommenden Rekrutirung, assentirt werden dürfen.

Es kommt daher bei der Entscheidung der Frage, auf welche Dienstdauer die für derlei Rekruten zu reengagirenden Stellvertreter zu verpflichten sind, darauf an, ob der Supplirte für die gesetzliche Dienstzeit, oder nur für die ausnahmsweise bewilligte Dienstzeit, d. i. für die Dauer des Krieges die Militärbefreiung zu erlangen wünscht.

In dem ersteren Falle hätte der Supplent eine achtjährige Kapitulazion, im zweiten Falle aber nur eine Kapitulazion auf Kriegsdauer zu übernehmen, wobei es sich von selbst versteht, daß ein Rekrut, welcher sich bloß auf die Dauer des Krieges vertreten ließ, in der Folge wieder zum Militär abgegeben werden kann, und daß ihm alsdann die von seinem Stellvertreter zugebrachte Militärdienstzeit in die Kapitulazion einzurechnen ist.

Von der Dauer der zu übernehmenden Kapitulazion sind die betreffenden Stellvertreter zur Vermeidung aller Reklamazionen gehörig zu verständigen, und es ist die Kapitulazions-Dauer in dem Supplirungs-Vertrage und in den Assentprotokollen anzusetzen.

87.

Ueber den Wirkungskreis des Justiz-Ministeriums.

Bis zur Erlassung eines Gesetzes über die künftige Organisazion der Gerichtsbehörden und deren Stellung zu dem Justiz-Ministerium, wird der Wirkungskreis des Letzteren mit Allerhöchster Genehmigung Seiner Majestät vom 19. August provisorisch auf folgende Art festgestellt:

·/·

Odpis rozporządzenia c. k. głównéj Komendy wojskowéj z dnia 1. Września 1848, lit. Q. 4510, wydanego do wszystkich oddziałów wojsk.

Ministerstwo Wojny reskryptem z dnia 3. Lipca 1848, K. 3429, pozwoliło w celu ułatwienia naboru, asentować na czas wojny rekrutów z tegorocznego powtórnego naboru, jednakże z obowiązkiem wstąpienia na powrót do wojska w przyszłéj rekrutacyi.

Rozwiązanie pytania, na jak długo należy zaciągać zastępców takich rekrutów, zawisło więc od tego, czy zastąpiony chce dostąpić uwolnienia od służby wojskowéj na prawem określony czas służby, czy téż tylko na wyjątkowo dozwolony, t. j. na czas trwania wojny.

W piérwszym przypadku miałby zobowiązać się do ośmioletnéj kapitulacyi, w drugim zaś jedynie na czas wojny; przyczém rozumie się samo przez się, że rekrut, który dał zastępcę tylko na czas wojny, poźniéj znowu do wojska oddany być może, i że mu w takim razie czas przez jego zastępcę wysłużony w kapitulacyję wliczony być ma.

Dla uniknienia wszelkich reklamacyj potrzeba właściwych zastępców należycie uwiadomić, na jak długo kapitulacyję przyjąć mają, a czas trwania kapitulacyi wyrazić w umowie o zastępstwo i w protokołach asentowania.

87.

O zakresie działań Ministerstwa Sprawiedliwości.

Dopóki ustawa przyszłéj organizacyi Instancyj sądowniczych nie wyjdzie, i stanowisko tych Instancyj względem Ministerstwa Sprawiedliwości oznaczone nie będzie, stanowi się tymczasowie za najwyższém zatwierdzeniem Najjaśniejszego Pana z dnia 19. Sierpnia, zakres działalności tegoż Ministerstwa w sposobie następującym:

§. 1.

Dem Justiz-Ministerium steht die administrative Leitung des gesammten Justizwesens in allen jenen österreichischen Provinzen und in Ansehung aller jener Justiz-Organe zu, auf welche sich bisher die Wirksamkeit der Senate der obersten Justizstelle erstreckte. Das Justiz-Ministerium führt die Oberaufsicht über sämmtliche Zivil- und Kriminalgerichte, dann über die Advokaten und Notare, und überhaupt über alle bei der Rechtspflege beschäftigte Personen, besorgt die Ausarbeitung der in das Justizfach einschlagenden Gesetzesentwürfe, so wie die Kundmachung der dahin gehörigen Gesetze und Verordnungen. Ihm steht es zu, jene Verfügungen und Einrichtungen zu treffen, welche geeignet sind, die konstituzionellen Reformen in der Rechtspflege, in solange darüber nicht definitive Organisazions-Gesetze zu Stande kommen, einstweilen provisorisch in Wirksamkeit treten zu machen.

Belehrungen über die Anwendung der Gesetze können von dem Justiz-Ministerium mit jener Wirkung erlassen werden, mit welcher nach den bisherigen Gesetzen derlei Belehrungen von den oberen Gerichtsbehörden an die unteren erlassen werden konnten, und auch noch fortan erlassen werden können.

§. 2.

Die bisher bestandene Hofkommission in Justiz-Gesetzsachen ist aufgelöset, und deren Mitglieder, Beamte und Diener verbleiben mit ihrem bisherigen Dienst-Charakter, Rang, Titel und Bezügen bei dem obersten Gerichtshofe, in soweit dieselben bisher schon dem Personalstande der obersten Justizstelle angehört haben.

§. 3.

Die oberste Justizstelle hat von nun an nur mehr als Gerichtsbehörde ihr Amt zu handeln, sie erhält daher die Benennung: „Oberster Gerichtshof," sowie ihre Räthe und Sekretäre in ihren ämtlichen Funkzionen den Titel: „Räthe und Sekretäre des obersten Gerichtshofes" zu führen haben.

Auch in den an den obersten Gerichtshof gelangenden Eingaben hat die bisherige Aufschrift: „Euere Majestät" in jene „oberster Gerichtshof" überzugehen.

§. 1.

Ministerstwu Sprawiedliwości przysłuża władza kierowania administracyjnego całém sądownictwem w tych wszystkich prowincyjach austryjackich i odnośnie do tych wszystkich organów sądowniczych, do których się rozciągała działalność Senatów najwyższego Trybunału sprawiedliwości (oberste Justizstelle). Ministerstwo Sprawiedliwości ma naczelny dozór nad wszystkiémi sądami cywilnemi i karnemi, tudzież nad adwokatami i notaryjuszami i w ogólności nad wszystkiemi osobami około wymierzania sprawiedliwości zatrudnionemi; zajmuje się wypracowaniem projektów do ustawy w zawodzie sądownictwa, jako też ogłaszaniem ustaw i rozporządzeń do tegoż odnoszących się. Jego jest rzeczą poczynić takie rozporządzenia i urządzenia, przez któreby reformy konstytucyjne w prawnictwie i sądownictwie tymczasowie, dopóki w téj mierze nie wyjdzie stanowcza ustawa organizacyjna, weszły w wykonanie.

Objaśnienia względem zastosowania ustaw, może Ministerstwo Sprawiedliwości udzielać z tym samym skutkiem, z jakim podług ustaw dotychczasowych zwierzchne Instancyje sądownicze udzielać mogły podobnych objaśnień i ciągle jeszcze udzielać ich mogą sądom podwładnym.

§. 2.

Istniała dotychczas Komisyja nadworna w rzeczach prawodawstwa jest rozwiązana, a jéj członkowie, urzędnicy i słudzy pozostają przy najwyższéj Izbie sądowéj, z zatrzymaniem charakteru, stopnia, tytułu i poborów swojéj posady, jak dalece należeli dotychczas do stanu urzędników najwyższego Trybunału sprawiedliwości.

§. 3.

Odtąd najwyższy Trybunał sprawiedliwości sprawować będzie Urząd swój tylko jak Instancyja sądownicza, otrzymuje zatém nazwę: „Najwyższéj Izby sądowéj", jak też radźcy i sekretarze tego Trybunału w swoich urzędowych czynnościach używać mają tytułu radźców i sekretarzów najwyższéj Izby sądowéj.

Nawet w podaniach do najwyższéj Izby sądowéj, tytułowanie dotychczasowe: „Najjaśniejszy Panie", przechodzi w napis: „Najwyższa Izbo sądowa".

§. 4.

Die Gerichtsbehörden haben das Richteramt in allen Beziehungen völlig unabhängig von dem Justiz-Ministerium nach den bestehenden Gesetzen zu verwalten. Anträge auf Begnadigungen, welche den Wirkungskreis des obersten Gerichtshofes überschreiten, sowie die nach dem Gesetze auf Todesstrafe zu fällenden Urtheile, sind von dem obersten Gerichtshofe dem Justiz-Ministerium zur weiteren Verfügung vorzulegen.

§. 5.

Die Geschäfts-Ausweise der ersten Instanzen und jene der Appellazionsgerichte, welche von diesen Behörden nach den bestehenden Gesetzen am Schluße des Jahres erstattet werden müssen, sowie die vorgeschriebenen statistischen Ausweise sind künftig von den Appellazions-Gerichten unmittelbar an das Justiz-Ministerium einzusenden. Auf gleiche Weise hat der oberste Gerichtshof seine Geschäfts-Ausweise und statistischen Tabellen dem Justiz-Ministerium vorzulegen.

Da übrigens jeder Gerichts-Vorsteher für den geregelten Gang der Geschäfte bei dem seiner Leitung unterstehenden Gerichte zu wachen hat und verantwortlich ist, so erhält es für die Zukunft von Erstattung der bisher üblichen Quartals- und Semestral-Ausweise an die Oberbehörden und den obersten Gerichtshof sein Abkommen, und es bleibt den Appellazions-Gerichten überlassen, für Fälle des Erfordernißes besondere Nachweisungen von den Gerichten der ersten Instanz abzuverlangen.

§. 6.

In Ansehung der Wiederbesetzung erledigter systemisirter Dienststellen gelten folgende Bestimmungen:

a) der oberste Gerichtshof hat in Ansehung der in seinem Kollegium sich erledigenden Raths-, sowie aller eine Richteramts-Prüfung voraussetzenden Dienststellen, dann der Vorsteher seiner Hilfsämter den Besetzungs-Vorschlag an das Justiz-Ministerium vorzulegen; die übrigen bei dem obersten Gerichtshofe sich erledigenden Dienststellen aber selbständig zu besetzen. Da sich jedoch nach der gegenwärtigen Feststellung des Wirkungskreises des obersten Gerichtshofes dessen Bedarf an subalternem Personale erst durch die Erfahrung der nächsten Zukunft herausstellen kann, so hat der oberste Gerichtshof vor der Hand im

§. 4.

Instancyje sądowe sprawować mają Urząd sędziego we wszelkich względach całkiem niezawiśle od Ministerstwa Sprawiedliwości podług ustaw trwających. Wnioski na ułaskawienie, przechodzące zakres działalności najwyższéj Izby sądowéj, jako i wyroki, z mocy prawa na karę śmierci wydawane, przedłoży najwyższa Izba sądowa Ministerstwu Sprawiedliwości dla dalszego rozporządzenia.

§. 5.

Wykazy czynności piérwszych Instancyj i Sądów apelacyjnych, które podług ustaw trwających te Instancyje z końcem każdego roku podawać były obowiązane, jak równie przepisane wykazy statystyczne, przesélać mają na przyszłość Sądy apelacyjne wprost do Ministerstwa Sprawiedliwości. Podobnymże sposobem najwyższa Izba sądowa przedkładać ma wykazy swoich czynności i tablice statystyczne Ministerstwu Sprawiedliwości.

Gdy wreście każdy przełożony Sądu czuwać ma nad porządnym biegiem interesów w Sądzie, jego sterowi podlegającym i za to jest odpowiedzialnym, przeto podawanie zwykłych dotąd wykazów ćwierć- i półrocznych do Instancyj sądowych zwierzchniczych i do najwyższéj Izby sądowéj, na przyszłość ustaje i zostawia się Sądom apelacyjnym w razach potrzeby żądać wykazów od Sądów piérwszéj Instancyi.

§. 6.

Co do obsadzenia opróżnionych posad systemizowanych służą przepisy następujące:

a) Najwyższa Izba sądowa winna co do posad radźców, w kolegium swojém opróżnionych, jak i tych wszystkich posad służbowych, które wymagają odbytego egzaminu na sędziego i co do posad przełożonych swoich Urzędów pomocniczych przedłożyć wniosek do obsadzenia Ministerstwu Sprawiedliwości; inne posady służbowe, w najwyższéj Izbie sądowéj opróżniane, mocna jest samodzielnie obsadzać. Gdy jednak w obecném ustanowieniu zakresu działalności najwyższéj Izby sądowéj, potrzebna ilość urzędników podwładnych (subalternów) dopiero w doświadczeniu najbliższéj przyszłości wykryć się może;

Falle der Erledigung eines Dienstpostens bei demselben jederzeit vorläufig die Genehmigung zu dessen Wiederbesetzung bei dem Justiz-Ministerium einzuholen;

b) die Appellazions-Gerichte haben in Ansehung der bei denselben sowohl, als bei den ersten Instanzen in Erledigung kommenden Raths- und sonstigen Konzepts-Dienststellen, sowie rücksichtlich der Vorsteher der Hilfsämter (mit Ausnahme der Stellen eines Präsidenten oder Vize-Präsidenten der Appellazionsgerichte selbst, bei welchen kein Besetzungsvorschlag stattfindet), den Besetzungsvorschlag an das Justiz-Ministerium zu überreichen. Die übrigen Dienstposten bei den Appellazions-Gerichten und ersten Instanzen, in soferne deren Besetzung nicht den letzteren selbst überlassen ist, haben die Appellazions-Gerichte selbständig zu besetzen. In soferne auf die Besetzung solcher Stellen nach den bisherigen Gesetzen ein Einvernehmen mit den administrativen Behörden stattzufinden hatte, wird dasselbe vor der Hand auch noch ferner zu pflegen seyn.

c) Im Uebrigen bleibt der bisherige Wirkungskreis der ersten Instanzen in Dienstbesetzungssachen unverändert.

d) Die Besetzung sämmtlicher Raths- und Präsidenten-Stellen wird über den Antrag des Justiz-Ministeriums von Seiner Majestät erfolgen.

e) In Ansehung der Fiskal-Adjunkten-Stellen, geht der Wirkungskreis der obersten Justizstelle an das Justiz-Ministerium über.

f) Die Advokaten und Notare werden von dem Justiz-Ministerium ernannt. Dasselbe ist hierbei an die bisher bestandene Festsetzung einer bestimmten Zahl derselben ferner nicht gebunden.

Eine eigene Verordnung wird demnächst die Stellung der Advokaten und Notare provisorisch regeln.

g) In Ansehung der Wechsel-Sensale und Wechselgerichts-Beisitzer geht vor der Hand und bis zur Errichtung von Handelskammern der bisherige Wirkungskreis der obersten Justizstelle an das Justiz-Ministerium über.

h) Die Besetzung aller Stellen der Staatsanwaltschaft bleibt dem Justiz-Minister vorbehalten.

przeto najwyższa Izba sadowa w razie opróżnienia u niéj jakowéj posady służbowéj, winna tymczasowie za każdym razem postarać się uprzednio u Ministerstwa Sprawiedliwości o zezwolenie na obsadzenie takowéj.

b) Sądy apelacyjne co do opróżnionych u siebie lub przy piérwszych Instancyjach posad radźców i innych w zawodzie konceptowym, niemniéj przełożonych w Urzędach pomocniczych (wyjąwszy posady prezesów i wiceprezesów przy samychże Sądach apelacyjnych, dla obsadzenia których podanie wniosku czyli propozycyi miejsca nie ma) przedłożyć mają swój wniosek Ministerstwu Sprawiedliwości. Inne posady przy Sądach apelacyjnych i piérwszych Instancyjach, jak dalece obsadzenie przy tych drugich nie jest im samym poruczone, obsadzać mają Sądy apelacyjne samodzielnie. Jak dalece do obsadzenia jakiéj posady było podług Ustaw dotychczasowych potrzebne zniesienie się z Instancyjami administracyjnemi, przy tém samém pozostać ma tymczasowie i nadal.

c) Wreszcie dotychczasowy zakres działalności piérwszych Instancyj w obsadzeniu posad służbowych zostaje nieodmienionym.

d) Obsadzenie wszystkich posad radźców i prezesów nastąpi na wniosek Ministerstwa Sprawiedliwości przez Najjaśniejszego Pana.

e) Co do posad adjunktów fiskalnych, zakres działalności najwyższego Trybunału przechodzi do Ministerstwa Sprawiedliwości.

f) Adwokatów i notaryjuszów mianować będzie Ministerstwo Sprawiedliwości. Toż Ministerstwo nie jest nadal obowiązane trzymać się ustanowionéj dotąd pewnéj liczby adwokatów i notaryjuszów.

Osobne rozporządzenie ureguluje niebawem stanowisko adwokatów i notaryjuszów.

g) Dotychczasowy zakres działalności najwyższego Trybunału względem senzałów i asesorów przy Sądach wekslowych, przechodzi tymczasowie aż do utworzenia Izb handlowych do Ministerstwa Sprawiedliwości.

h) Obsadzenie wszystkich posad rzecznikostwa rządowego (Prokuratoryi) zastrzeżone dla Ministerstwa Sprawiedliwości.

§. 7.

Anträge auf Pensionirung oder Quieszirung der Justizbeamten sind, in soferne es sich um Beamte des obersten Gerichtshofes handelt, von diesem, in allen übrigen Fällen aber von den Appellazionsgerichten an das Justiz-Ministerium zu leiten. Handelt es sich aber um die Kassirung eines Justizbeamten, um die unfreiwillige Entlassung oder Suspendirung eines Advokaten, eines Notars, eines Wechsel-Sensalen oder eines Wechselgerichts-Beisitzers, so ist jederzeit das Erkenntniß von dem obersten Gerichtshofe zu fällen, und vor der Ausfertigung dem Justiz-Ministerium vorzulegen.

§. 8.

Die Disziplinar-Gewalt jedes Vorstehers über die seiner Leitung unterstehenden Beamten und Diener, wie solche bisher bestanden, wird aufrecht erhalten. Die Appellazions-Gerichte haben über sämmtliche in ihrem Gerichts-Sprengel befindlichen Justiz-Organe die Oberaufsicht zu führen, und sind in dieser Beziehung zur Verhängung gesetzlicher Disziplinar-Strafen berechtiget, gegen welche die Berufung an das Justiz-Ministerium zuläßig ist.

Die Advokaten und Notare werden vorläufig in Disziplinar-Angelegenheiten, soweit dieselben nicht den aus ihrer Mitte zu bildenden Kammern zugewiesen werden, mit Ausschluß der ersten Instanzen, zunächst den Appellazions-Gerichten unterstellt.

§. 9.

In Ansehung der Urlaubs-Ertheilungen hat es bei den bestehenden gesetzlichen Bestimmungen sein Bewenden, mit den Ausnahmen, daß der bisherige Wirkungskreis der obersten Justizstelle in Ansehung der Urlaubs-Ertheilungen für die Beamten und Diener der ersten und zweiten Instanzen an das Justiz-Ministerium überzugehen hat, und daß die Ertheilung von Urlauben für Advokaten und Notare, selbe mögen zur Reise in das Inland oder das Ausland angesucht werden, zur Kompetenz der Appellazionsgerichte gehöre.

§. 10.

Die Anweisung systemisirter Bezüge eines Justizbeamten oder Dieners hat bis auf anderweitige Verfügung durch un-

§. 7.

Wnioski do pensyjonowania lub kwijeskowania urzędników sądowniczych, jak dalece rzecz idzie o urzędników najwyższéj Izby sądowéj, czynić będzie taż Izba: we wszystkich innych razach Sądy apelacyjne do Ministerstwa Sprawiedliwości. Jeżeli zaś chodzi o skasowanie urzędnika sądowniczego, o mimowolne usunienie albo zawieszenie od urzędowania którego z adwokatów, notaryjuszów, senzałów wekslowych, lub z asesorów Sądu wekslowego, zapaść ma wyrok każdego czasu od najwyższéj Izby sądowéj, który przed ekspedycyją przedłożyć należy Ministerstwu Sprawiedliwości.

§. 8.

Władza dyscyplinarna każdego przełożonego nad urzędnikami i sługami pod jego kierunkiem zostającymi, zachowuje się tak, jak dotąd istniała, w swéj mocy. Sądy apelacyjne prowadzić będą główny dozór nad wszystkiemi w ich obrębie sądowym znajdującemi się organami sprawiedliwości, i w tym względzie upoważnione są wymierzać kary dyscyplinarne prawem ustanowione, przeciwko którym wolne do Ministerstwa Sprawiedliwości odwołanie się.

Adwokaci i notaryjusze w rzeczach dyscypliny (karności), jak dalece nie będą przydzielonymi do Izb, z ich grona utworzyć się mających, oddani są uprzednio z wyłączeniem piérwszych Instancyj pod władzę Sądów apelacyjnych.

§. 9.

Co do udzielania urlopów pozostaje rzecz przy trwających dotąd prawnych przepisach z tą odmianą, że dotychczasowy zakres działalności najwyższego Trybunału co do urlopowania urzędników i sług piérwszych i drugich Instancyj przechodzi w zakres Ministerstwa Sprawiedliwości, i że dawanie urlopów adwokatom i notaryjuszom, czyby o te proszono dla jazdy w kraju lub za granicę, należą do kompetencyi Sądów apelacyjnych.

§. 10.

Asygnowanie poborów systemizowanych dla urzędnika lub sługi sądowego wychodzić ma aż do dalszego rozpo-

mittelbares Einschreiten des Vorstehers jenes Gerichtes, bei welchem der Diensteid abgelegt wurde, oder eine Gehalts-vorrückung eintritt, bei dem Finanz-Ministerium zu geschehen. Anträge auf nicht systemisirte Auslagen aus dem Staatsschatze sind von dem obersten Gerichtshofe oder den Appellazions-Gerichten, je nachdem es das Personale des Ersteren oder die dem Letzteren unterstehenden Organe betrifft, dem Justiz-Ministerium vorzulegen.

§. 11.

Der künftige nothwendige Einfluß der Staatsanwaltschaft auf alle Berathungen in Gesetzgebungs-, Organisirungs- und Personal-Angelegenheiten wird bei der definitiven Einführung dieses Institutes festgestellt werden.

Welche mit dem Dekrete des Justiz-Ministeriums vom 21. August 1848, Zahl 2545, erlassene provisorische Vorschrift in Folge Anordnung des Ministeriums des Innern vom 2. September 1848, Zahl 2121/85, bekannt gemacht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 16. September 1848, Gubernial-Z. 68669.

88.

Patent über die Aufhebung des Unterthänigkeits-Verbandes und die Entlastung des bäuerlichen Besitzes.

Das Allerhöchste Patent vom 7. September 1848, laut welchem Seine Majestät der Kaiser den Beschlüssen des konstituirenden Reichstages über die Aufhebung des Unterthänigkeits-Verbandes und die Entlastung des bäuerlichen Besitzes die Sankzion ertheilt haben, wird den k. k. Kreisämtern in der entsprechenden Anzahl nebenliegend ·/. zur unverzüglichen vorschriftsmäßigen Kundmachung zugestellt.

Gubernial-Kundmachung vom 18. September 1848, Gubernial-Z. 69072.

rządzenia za bezpośredniem wstawieniem się przełożonego tego Sądu, gdzie urzędnik przysięgę złożył, lub w którym do wyższéj pensyi posunięty został, z Ministerstwa Skarbu. Wnioski względem wydatków niesystemizowanych ze skarbu Państwa przedkładać mają najwyższa Izba sądowa, jeżeli się tyczy jéj urzędników, lub Sądy apelacyjne, jeżeli się odnosi do organów tymże podlegających, Ministerstwu Sprawiedliwości.

§. 11.

Konieczny wpływ na przyszłość Prokuratoryi Państwa do wszystkich obrad w rzeczach ustawodawstwa, organizacyi i stanowienia liczby urzędników oznaczonym zostanie przy stanowczém zaprowadzeniu tego instytutu.

Któryto przepis tymczasowy, wydany dekretem Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 21. Lipca 1848, do l. 2545, w skutek rozporządzenia Ministerstwa Spraw wewnętrznych z dnia 2. Września 1848, do l. 2121/85, obwieszcza się.

Obwieszczenie gub. z d. 16. Września 1848, l. gub. 68669.

88.

Patent o uchyleniu stosunku poddaństwa i uwolnieniu posiadłości włościańskich od ciężarów.

Najwyższy Patent z dnia 7. Września 1848, według którego Najjaśniejszy Cesarz Jego Mość uchwały sejmu ustawodawczego o uchyleniu stosunku poddaństwa i uwolnieniu posiadłości włościańskich od ciężarów zatwierdził, przeséła się c. k. Urzędom obwodowym w załączeniu ·/. w odpowiednéj ilości, by tenże bezzwłocznie w sposób przepisany ogłosiły.

Ogłoszenie gub. z d. 18. Września 1848, l. gub. 69072.

./.

Wir Ferdinand der Erste, konstituzioneller Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, dieses Namens der Fünfte, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Oesterreich; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Ober- und Nieder-Schlesien; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren, gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol rc. rc.

Haben über Antrag Unseres Ministerrathes in Uebereinstimmung mit dem konstituirenden Reichstage beschlossen und verordnen, wie folgt:

1. Die Unterthänigkeit und das schutzobrigkeitliche Verhältniß ist sammt allen diese Verhältnisse normirenden Gesetzen aufgehoben.

2. Grund und Boden ist zu entlasten; alle Unterschiede zwischen Dominikal- und Rustikal-Gründen werden aufgehoben.

3. Alle aus dem Unterthänigkeits-Verhältniße entspringenden, dem unterthänigen Grunde anklebenden Lasten, Dienst-Leistungen und Giebigkeiten jeder Art, sowie alle aus dem grundherrlichen Obereigenthume, aus der Zehent-, Schutz-, Vogt- und (Wein-) Bergherrlichkeit und aus der Dorfobrigkeit herrührenden, von den Grundbesitzungen oder von Personen bisher zu entrichten gewesenen Natural-, Arbeits- und Geldleistungen, mit Einschluß der bei Besitzveränderungen unter Lebenden und auf den Todesfall zu zahlenden Gebühren, sind von nun aufgehoben.

4. Für einige dieser aufgehobenen Lasten soll eine Entschädigung geleistet werden, für andere nicht.

5. Für alle aus dem persönlichen Unterthansverbande, aus dem Schutzverhältniße, aus dem obrigkeitlichen Jurisdikzions-Rechte und aus der Dorfherrlichkeit entspringenden Rechte und Bezüge kann keine Entschädigung gefordert werden, wogegen auch die daraus entspringenden Lasten aufzuhören haben.

6. Für solche Arbeitsleistungen, Natural- und Geldabgaben, welche der Besitzer eines Grundes als solcher, dem

My Ferdynand Pierwszy, Cesarz konstytucyjny Austryi, Król Węgierski i Czeski, tego imienia Piaty, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Iliryi; Arcyksiążę Austryjacki; Książę Lotaryński, Salcburgski, Styryi, Karyntyi i Karnioli, Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

Na wniosek Naszéj Rady Ministrów, zgodnie z sejmem ustawodawczym, uchwaliliśmy i stanowimy co następuje:

1. Poddaństwo i stosunki władzy opiekuńczéj z wszelkiemi do tychże odnoszącemi się ustawami, zostają uchylone.

2. Ciężary gruntowe znoszą się; wszelkie różnice między dworskiemi i włościańskiemi gruntami zostają uchylone.

3. Wszelkie ze stosunku poddaństwa wynikające, do poddańczego gruntu przywiązane ciężary, służebności i daniny wszelkiego rodzaju, niemniéj wszelkie z tytułu zwierzchniéj dworskiéj własności gruntowéj, z dziesięcin, władzy opiekuńczéj wójtowskiéj, z winnic, górnictwa i ze zwierzchnictwa wiejskiego pochodzące od posiadłości gruntowych, lub od osób, dotąd w naturaliach, robociznie lub pieniądzach składane, włącznie z należytościami, jakie przy odmianach posiadania pomiędzy żyjącymi, lub na przypadek śmierci opłacać należało, — zostają odtąd uchylone.

4. Za niektóre z takowych uchylonych ciężarów ma być dane wynagrodzenie, za inne nie będzie dane żadne wynagrodzenie.

5. Za wszelkie z osobistych związków poddaństwa, z opiekuńczych stosunków zwierzchniczego prawa jurysdykcyi i dziedzictwa wiejskiego wypływające prawa i korzyści, żadne wynagrodzenie nie może być wymagane, nawzajem atoli ustać mają wszelkie ztąd wynikające ciężary.

6. Za takie robocizny, daniny w naturaliach i pieniądzach, które posiadacz gruntu z tego tytułu dziedzicowi

Guts-, Zehent- oder Vogtherrn zu leisten hatte, ist baldigst eine billige Entschädigung auszumitteln.

7. Die Holzungs- und Weiderechte, sowie die Servitutsrechte zwischen den Obrigkeiten und ihren bisherigen Unterthanen sind entgeltlich, das dorfobrigkeitliche Blumensuch- und Weiderecht, sowie die Brach- und Stoppelweide unentgeltlich aufzuheben.

8. Eine aus Abgeordneten aller Provinzen zu bildende Kommission hat einen Gesetzesentwurf auszuarbeiten und der Reichsversammlung vorzulegen, welcher zu enthalten hat die Bestimmungen:

a) über die entgeltliche Aufhebung der in emphiteutischen oder sonstigen über Theilung des Eigenthumes abgeschlossenen Verträgen begründeten wechselseitigen Bezüge und Leistungen;

b) über die Aufhebbarkeit von Grundbelastungen, die etwa im §. 3 nicht aufgeführt sind;

c) über die Art und Weise der Aufhebung oder Regulirung der im §. 7 angeführten Rechte;

d) über den Maßstab und die Höhe der zu leistenden Entschädigung und über den aus den Mitteln der betreffenden Provinz zu bildenden Fond, aus welchem lediglich die für die betreffende Provinz zu berechnende Entschädigungsquote durch Vermittlung des Staates getilgt werden soll;

e) über die Frage, ob für die nach §§. 2, 3 und 8, lit. b), aufzuhebenden, jedoch in den §§. 5 und 6 nicht angeführten Giebigkeiten und Leistungen eine Entschädigung, und welche, zu entrichten sei.

9. Die Patrimonialbehörden haben die Gerichtsbarkeit und die politische Amtsverwaltung provisorisch bis zur Einführung landesfürstlicher Behörden auf Kosten des Staates fortzuführen.

10. Das im 6. Absatze ausgesprochene Prinzip der Entschädigung für die Arbeitsleistungen, Natural- und Geldabgaben soll jedoch allfällige spätere Anträge der zufolge des 8. Absatzes niederzusetzenden Kommission, wodurch dieses Prinzip erklärt oder eingeschränkt werden könnte, nicht ausschließen.

11. Auch der Bier- und Branntweinzwang mit den ihm anhaftenden Verbindlichkeiten hat wegzufallen.

dóbr, dziesięcin lub władzy wójtowskiéj składać był obowiązany, ma być w jak najkrótszym czasie obmyśleném słuszne wynagrodzenie.

7. Prawa wrębu i pasienia, równie jak prawa służebności pomiędzy zwierzchnictwami i ich dotychczasowemi poddanymi znoszą się za wynagrodzeniem, prawo zaś zwierzchności wiejskiéj zbierania kwiecia i prawo pasienia, równie jak pasienie na ugorach i ścierniskach bez wynagrodzenia.

8. Komisyja, mająca się utworzyć z delegowanych wszystkich prowincyj, wypracować ma i przedłożyć sejmowi projekt do ustawy, która następujące zawiérać ma postanowienia:

a) względem zniesienia za wynagrodzeniem wzajemnych korzyści i powinności, umowami stanowiącemi o podziale własności, bądź pod emfiteutycznym, bądź pod innym względem zawarowanych;
b) względem zniesienia ciężarów gruntowych, któreby w §. 3. nie były poszczególnione;
c) względem sposobu i trybu zniesienia lub uregulowania praw, w §. 7. poszczególnionych;
d) względem miary i wysokości mającego udzielić się wynagrodzenia i względem mającego utworzyć się na ten koniec funduszu ze źródeł dotyczącéj prowincyi, z któregoby jedynie na dotyczącą prowincyję wyrachować się mająca kwota indemnizacyjna za pośrednictwem Rządu umorzoną być mogła;
e) względem pytania, czyli i jakie ma być dane wynagrodzenie za mające się uchylić wedle §§. 2., 3., 8. lit. b), jednakże w §§. 5. i 6. nieposzczególnione daniny i służebności?

9. Zwierzchności patrymonijalne mają tymczasowo do wprowadzenia władz rządowych sprawować nadal jurysdykcyją i administracyją polityczną na koszt skarbu.

10. Orzeczona w ustępie 6. zasada wynagrodzenia za robociznę, za daniny w naturalijach i pieniądzach nie może jednak wyłączać poźniéj zapaść mogących wniosków Komisyi, wedle §. 8. ustanowić się mającéj, przez któreby zasada ta objaśnioną lub ograniczoną być mogła.

11. Uchyla się także przymus pobiérania piwa i wódki, tudzież zobowiązania z tymże połączone.

Unsere Minister des Innern, der Justiz und der Finanzen sind mit dem Vollzuge dieses Gesetzes beauftragt.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien, den siebenten September im Eintausend achthundert acht und vierzigsten, Unserer Reiche im vierzehnten Jahre.

Ferdinand, m. p.

(L. S.)

Wessenberg,
Minister-Präsident und Minister des Aeußeren.

Doblhoff,
Minister des Inneren.

Bach,
Minister der Justiz.

Latour,
Minister des Krieges

Krauß,
Minister der Finanzen.

Hornbostl,
Minister des Handels.

Schwarzer,
Minister der öffentlichen Arbeiten.

89.

Instrukzion für die Kommission, welche zur Untersuchung neu vollendeter, mit Dampfkraft zu betreibender Privat-Eisenbahnen vor der Ertheilung der Bewilligung zur Betriebseröffnung abzuordnen ist.

Mit Beziehung auf die hierortige Verordnung vom 31. März 1847, Z. 17170, wird den k. k. Kreisämtern die mit hohem Hofkanzleidekrete vom 19. April 1848, Zahl 11842, herabgelangte Instrukzion für die Kommission, welche zur Untersuchung neu vollendeter, mit Dampfkraft zu betreibender Privat-Eisenbahnen vor der Ertheilung der Bewilligung zur Betriebseröffnung abzuordnen ist, im Anschluße ·/. zur Wissenschaft und weiteren Kundmachung mitgetheilt.

Gubernial-Verordnung vom 22. September 1848, Gubernial-Zahl 37009.

Wykonanie niniejszéj ustawy poruczamy Naszym Ministrom Spraw wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu.

Dano w Naszém cesarskiém, stołeczném i rezydencyjonalném mieście Wiédniu dnia siódmego Września, tysiąc ośmset cztérdziestego ósmego roku, panowania Naszego cztérnastego.

Ferdynand m. p.

(L. S.)

Wessenberg,
Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw zagranicznych.

Doblhoff,
Minister Spraw wewnętrznych.

Bach,
Minister Sprawiedliwości.

Latour,
Minister Wojny.

Krauss,
Minister Skarbu.

Hornbostl,
Minister Handlu.

Szwarcer,
Minister Robót publicznych.

89.

Instrukcyja dla komisyi, która w celu rozpoznania nowo ukończonych prywatnych kolej żelaznych, siłą pary iść mających, przed pozwoleniem do jéj otwarcia, wysadzoną być ma.

Rząd krajowy, odnosząc się do rozporządzenia swego z dnia 31. Marca 1847, do l. 17170, udziela w załączeniu c. k. Urzędom obwodowym dla wiadomości ich i ku dalszemu ogłoszeniu nadesłaną dekretem Kancelaryi nadwornéj z dnia 19. Kwietnia 1848, do l. 11842, instrukcyję ·/. dla komisyi, która w celu rozpoznania nowo ukończonych prywatnych kolej żelaznych, na siłę pary zbudowanych, przed udzieleniem pozwolenia do jéj otwarcia, wysadzoną być ma.

Rozporządzenie gub. z d. 22. Września 1848, l. gub. 37009.

·/·

Instrukzion

für die Kommission, welche zufolge des mit Allerhöchster Entschließung vom 30. Jänner 1847 erlassenen Eisenbahn-Polizeigesetzes zur Untersuchung neu vollendeter, mit Dampfkraft zu betreibender Privat-Eisenbahnen vor der Ertheilnng der Bewilligung zur Betriebseröffnung abzuordnen ist.

§. 1.

Die Privat-Eisenbahngesellschaft, welche die Eröffnung einer konzessionirten Bahn oder eines Stückes derselben beabsichtiget, hat um die Bewilligung hiezu bei jener Landesstelle einzuschreiten, in deren Gebiet die Direkzion dieser Bahn ihren Sitz hat.

Liegt die zu eröffnen beabsichtigte Bahn in demselben Landesgebiete, so ernennt die Landesstelle die politischen und technischen Mitglieder der nach §. 2. des Eisenbahn-Polizeigesetzes abzuordnenden Untersuchungs-Kommission, sie bezeichnet von diesen Mitgliedern dasjenige, welches die Kommission zu leiten hat, bestimmt auch den Ort und die Zeit des Zusammentrittes der Kommission, und erläßt die dießfalls erforderlichen Weisungen unter gleichzeitiger Vorbescheidung der bittstellenden Eisenbahngesellschaft.

In soferne die zu untersuchende Bahn auch das, oder nur das Gebiet anderer Landesstellen berührt, werden auch diese von dem eingelangten Ansuchen um die Bewilligung zur Betriebseröffnung mit der Einladung zur Zusammensetzung der Kommission behufs der Untersuchung der in jenem Landesgebiete liegenden Eisenbahn zu verständigen seyn.

Diejenige Landesstelle, in deren Gebiet die Direkzion der bittstellenden Eisenbahngesellschaft ihren Sitz hat, hat auch bei den Kommissionen zur Untersuchung solcher Bahnstrecken, welche in dem Gebiete anderer Landesstellen liegen, namentlich in Bezug auf die im §. 5 dieser Instrukzion vorgeschriebene Erhebung, durch Abgeordnete zu interveniren; es wird daher von der ersteren in den Verständigungen über das eingelangte Ansuchen der letzteren zugleich das über die Absendung von Abgeordneten Verfügte mitzutheilen seyn. Die Leitung der

·/·

Instrukcyja

dla komisyi, która stosownie do ustawy policyjnéj dla kolej żelaznych, wydanéj najwyższą uchwałą z dnia 30. Stycznia 1847, w celu rozpoznania nowo ukończonych prywatnych kolej żelaznych, na siłę pary zbudowanych, przed udzieleniem pozwolenia do ich otwarcia, wysadzoną być ma.

§. 1.

Towarzystwo prywatne kolej żelaznych, zamierzające otworzyć kolej dozwoloną albo część téjże, ma o pozwolenie ku temu wnieść podanie do Rządu krajowego, w którego obrębie dyrekcyja téj kolei ma swoje siedzibę.

Jeżeli kolej otworzyć się mająca, ciągnie się w obrębie tego kraju, Rząd krajowy mianuje członków politycznych i technicznych komisyi, która do rozpoznania téjże według §. 2. Ustawy policyjnéj dla kolei żelaznych wysadzoną być ma, wymienia z tych członków owego, który ma komisyją kierować, wyznacza też miejsce i czas zebrania téj komisyi i wydaje potrzebne w tym względzie rozporządzenia, rezolwując zarazem prośbę towarzystwa kolei żelaznéj.

Jeżeliby kolej, którą rozpoznać potrzeba, dotykała także albo tylko obrębu innych Rządów krajowych, należy je także uwiadomić o wniesioném podaniu o pozwolenie jéj otwarcia i zaprosić do złożenia komisyi w celu przeglądu kolei, w owym obrębie kraju leżącéj.

Rząd krajowy, w którego obrębie dyrekcyja wnoszącego prośbę towarzystwa ma swoje siedzibę, ma także przez delegjowanych swoich być czynną (interweniować) przy komisy ach do przeglądu części kolei żelaznéj, leżących w obrębie innych Rządów krajowych, mianowicie we względzie rozpoznania w §. 5. przepisanego; w uwiadomieniach więc o nadeszłych podaniach towarzystwa zamieści zarazem Rząd krajowy to, co względem wydania delegatów rozporządzi. W każdym razie należy kierunek komisyi do człon-

Kommission liegt jedesmal den Mitgliedern jener Landesstellen ob, in deren Gebiet sich die zu eröffnende Bahnstrecke befindet.

§. 2.

Ist die Kommission zur festgesetzten Zeit und an dem bezeichneten Orte zusammengetreten, so ist vor Allem von der bittstellenden Eisenbahngesellschaft die Nachweisung zu pflegen, daß sie nach §. 1 der allgemeinen Bestimmungen über das bei Eisenbahnen zu beobachtende Konzessions-System, zur Ausführung der zu untersuchenden Bahn, mit besonderer Rücksicht auf die in der Konzession vorgezeichnete Richtung, die Bewilligung erhalten, daß sie nach §. 8 eben dieser Bestimmungen die Genehmigung des Bau-Projektes eingeholt, und daß sie den ihr nach §. 9 derselben Bestimmungen zur Ausführung zugestandenen Termin eingehalten habe, wornach in jedem Falle zur weiteren Untersuchung zu schreiten ist.

§. 3.

Diese weitere Untersuchung zerfällt in zwei Theile, nämlich in jenen, ob die Bahn und die zu derselben gehörigen Gegenstände, dann die zur Verhütung von Unglücksfällen erforderlichen Herstellungen und Vorsichten in einer Art ausgeführt sind, daß ein regelmäßiger, ungestörter und gesicherter Betrieb erwartet werden kann, so wie, ob in Bezug auf die ausgeführten Bauwerke auch den übrigen privaten und öffentlichen Rücksichten entsprochen worden ist, — dann in jenen, ob die Fahrbetriebsmittel und überhaupt alle zum Fahrbetriebe erforderlichen Gegenstände in einer solchen Beschaffenheit und Menge zur Verfügung stehen, sowie, ob für die bei dem Eintritte von Unglücksfällen zur Unterstützung und Rettung oder zur Abwendung größerer Gefahren dienlichen Mittel und Geräthe dergestalt Vorsorge getroffen ist, daß auch hiernach ein regelmäßiger, ungestörter und gesicherter Betrieb mit vollem Grunde erwartet, bei Unglücksfällen aber die schleunigste Hilfe geleistet werden kann.

§. 4.

In Betreff des ersten Theiles der Untersuchung wird derselben das von den Behörden genehmigte Bauprojekt, mit Rücksicht auf die nach Vorschrift des §. 7 der allgemeinen Bestimmungen über das bei Eisenbahnen zu beobachtende Konzessions-System der Eisenbahn-Unternehmung zur Pflicht gemachten Vorsichten zur Grundlage zu dienen haben.

ków owego Rządu krajowego, w którego obrębie leży część kolei otworzyć się mająca.

§. 2.

Skoro komisyja w ustanowionym czasie i w oznaczoném miejscu się zbierze, powinna przede wszystkiém zażądać od towarzystwa przedsiębierców kolei żelaznéj dowodów, że według §. 1. przepisów ogólnych o sposobie udzielania pozwoleń do budowania kolei uzyskało takie pozwolenie co do kolei rozpoznać się mającéj, ze szczególnym względem na wytknięty w pozwoleniu kierunek, że według §. 8. tych przepisów prosiło o zatwierdzenie projektu budowy, i że dotrzymało terminu, wyznaczonego sobie według §. 9. tychże przepisów, poczém w każdym razie przystąpi do dalszego rozpoznania.

§. 3.

To dalsze rozpoznanie dzieli się na dwie części, mianowicie najprzód, czy kolej i należące do niéj przedmioty, tudzież urządzenia i ostrożności dla zapobieżenia nieszczęśliwym przypadkom wykonane są tak, że się można spodziewać regularnéj, pewnéj i bezpiecznéj jazdy, niemniéj, czy co do budowli wykonanych, także innym względom prywatnym i publicznym zadosyć się stało; powtóre, czy środki przewozowe i w ogólności wszelkie do jazdy potrzebne przedmioty są rozrządzalne w takiéj jakości i ilości, niemniéj, czy na przypadek nieszczęścia postarano się o środki i narzędzia do niesienia pomocy i ratunku, albo zapobieżenia większemu nieszczęściu w ten sposób, iż można z tego spodziewać się regularnéj, pewnéj i bezpiecznéj jazdy, a w razie nieszczęśliwego wypadku najspieszniejszéj pomocy.

§. 4.

Co do piérwszéj części rozpoznania posłuży komisyi za podstawę projekt budowy, przez Instancyje potwierdzony, ze względem na ostrożności, włożone stosownie do postanowienia §. 7. powszechnych przepisów o systemie zezwalania na budowę kolej żelaznych, dawanego przedsiębiercom kolei żelaznéj.

Es ist daher zu erheben:

1. Ob die Bahn nach dem genehmigten Projekte mit Beachtung der in der Konzessions-Urkunde ausgesprochenen, oder der Eisenbahngesellschaft nachträglich zur Pflicht gemachten, sowie jener Vorsichten ausgeführt ist, welche auf Grund der im Eisenbahnwesen gemachten Erfahrungen und technischen Entdeckungen als nothwendig oder als besonders entsprechend anerkannt werden, um die allgemeine Sicherheit zu bewahren, und namentlich benachbarte Gebäude, öffentliche Strassen, Brücken oder die von der Eisenbahn Gebrauch machenden Personen vor Beschädigungen zu schützen, sowie, ob das ganze Bauwerk oder dessen Einzelnheiten überhaupt nichts enthalten, was in irgend einer öffentlichen Rücksicht beanständet werden müßte.

Bei dieser Untersuchung wird auch zu erheben seyn, ob die Eisenbahngesellschaft auch jenen rechtskräftigen Verpflichtungen nachgekommen ist, welche ihr bei Gelegenheit der Untersuchung der Bahnanlage vor dem Beginne des Baues oder während der Ausführung desselben zum Schutze von privaten oder öffentlichen, wenn auch auf den Bahnbetrieb keinen Bezug habenden Interessen, von den berufenen politischen Behörden auferlegt worden sind.

2. Ob der Bahnbau in allen seinen Einzelnheiten den Anforderungen der Solidität, mit besonderer Rücksicht auf den Zweck der Bauwerke entspricht, und ob also in dieser Beziehung allenthalben für die Sicherheit des auf der Bahn auszuführenden Verkehrs zureichend gesorgt ist.

Diese Untersuchung ist nicht allein durch den Augenschein, sondern auch durch auf der Bahn vorzunehmende Fahrten mit Lokomotiven und Wagen, oder durch andere von der Kommission zu bestimmende Proben zu pflegen.

3. Ob in Hinsicht auf die Hochbauten dieselben den Landesbaugesetzen mit Rücksicht auf die Erfordernisse, welche wegen des Zusammenflußes mehr oder weniger großer Menschenmassen zu beachten sind, entsprechen, und ob sie mit den vorgeschriebenen Feuerlösch-Requisiten versehen sind. Insoferne sich die zu untersuchenden Hochbauten in solchen, oder in der Umgebung solcher Städte befinden, für welche eigene Bauvorschriften bestehen, sind zur Untersuchungs-Kommission Mitglieder der städtischen Baubehörden beizuziehen.

4. Ob mit Rücksicht auf die Größe der anzuwendenden Tender längs der Bahn in angemessenen Entfernungen für die

Rozpoznać więc należy:

1. Czy kolej zbudowano według zatwierdzonego projektu, z zachowaniem ostrożności wyrażonych w pozwoleniu albo włożonych poźniej na przedsiębierców kolei żelaznéj, tudzież takich, które, opierając się na doświadczeniu co do kolej żelaznych nabytém i na wynalazkach technicznych, uznano za konieczne albo bardzo stosowne do zachowania bezpieczeństwa powszechnego, a mianowicie do ochronienia przyległych budynków, gościńców publicznych, mostów albo użytkujących z kolei osób od uszkodzenia, niemniéj, czy cała budowa albo jéj szczegóły nie zawiérają w ogólności czego, coby z jakiegokolwiek względu publicznego uchyloném być musiało.

Przy takiém rozpoznawaniu potrzeba też się przekonać, czy towarzystwo, które zbudowało kolej żelazną, dopełniło prawomocnych powinności, włożonych na nie przez właściwe władze polityczne przy sposobności rozpoznawania zakładu budowy kolejowéj przed rozpoczęciem téj budowy, albo w ciągu uskutecznienia jéj dla ochrony stosunków prywatnych albo publicznych, chociażby z jazdą na kolei żelaznéj w żadnym związku niezostających.

2. Czy budowa kolei odpowiada we wszystkich swoich szczegółach wymaganiom trwałości, szczególnie we względzie przeznaczenia budowli, czy wiec w tym względzie wszędzie dostatecznie dbano o bezpieczeństwo przewozu, na kolei odbywać się mającego?

To rozpoznanie ma być przedsiębrane nietylko przez obejrzenie, lecz i przez jazdę parowcami i wozami pociągowemi, albo téż przez inne próby, jakie komisyja za potrzebne uzna.

3. Czy budowle wierzchnie zastosowane są do krajowych przepisów budowniczych ze względem na potrzeby, jakich z powodu napływu więcéj lub mniéj wielkich mas ludu z oka spuszczać nie należy, i czy są zaopatrzone potrzebnémi narzędziami do gaszenia ognia. O ile wierzchnie budowy, rozpoznawać się mające, znajdują się w takich miastach albo w okolicy takich miast, dla których istnieją osobne przepisy budownicze, do komisyi rozpoznawczéj należy wezwać członków władz budowniczych miejskich.

4. Czy ze względem na wielkość używać się mających wozów zapasowych wzdłuż kolei w stosownych odstę-

Anstalten zur Aufnahme von Wasser hinreichend und verläßlich gesorgt ist.

5. Ob auch längs der Bahn die Meilenzeiger und Niveau-Tafeln aufgestellt sind.

6. Ob da, wo Wegübergänge im Niveau der Bahn liegen, gehörige Absperrschranken nebst Tafeln, auf welchen das Verbot des Ueberschreitens und des eigenmächtigen Eröffnens dieser Schranken, sowie überhaupt das Betreten der Bahn an anderen als an den zum Uebergange vorgerichteten Punkten in der Landessprache deutlich zu lesen ist, angebracht sind.

Ferner, ob in den Bahnhöfen diejenigen Manipulazions-Räume, zu welchen das Publikum nicht zugelassen werden soll, mit Schranken oder Verbotstafeln gehörig bezeichnet sind.

Endlich, ob überhaupt die Bahn dort, wo es die öffentlichen Sicherheitsrücksichten gebieten, entsprechend eingefriedet ist.

7. Ob die von den dazu berufenen Behörden bestimmten Strecken oder Punkte an Bergabhängen oder in Gebirgsgegenden, auf welchen die im §. 22 des Eisenbahn-Polizeigesetzes ausgesprochenen Handlungen nicht vorgenommen werden dürfen, mit kennbaren Merkmalen bezeichnet sind.

§. 5.

In Betreff des zweiten Theiles der Untersuchung wird zu erheben seyn:

1. Ob die Fahrbetriebsmittel so konstruirt sind, daß mit vollem Grunde erwartet werden kann, daß dieselben alle in Bezug auf die Haltbarkeit im Gebrauche, und daß die Wagen mit Rücksicht auf die Niveau-Verhältnisse der Bahn in Bezug auf das Vorhandenseyn einer genügenden Zahl von Bremsen, sowie daß ferner namentlich die Personenwagen in Bezug auf die Verhinderung des Herabfallens der Reisenden während der Fahrt die gehörige Sicherheit versprechen, daß endlich bei den Personenwagen im Allgemeinen solche Verschlußvorrichtungen angebracht sind, welche von den Reisenden im Nothfalle ohne Anstrengung und schnell geöffnet werden können, wenn nicht die besonderen Verhältnisse der Bahn, oder der Konstrukzion der Wagen einer Bahn eine Ausnahme von dieser Regel räthlich machen.

Rücksichtlich der Lokomotive muß insbesondere erhoben werden, ob dieselben wenigstens drei Räderpaare haben, dann

pach postarano się dostatecznie i należycie o urządzenie nabierania wody?

5. Czy wzdłuż kolei drogoskazy i tablice poziomu są poustawiane?

6. Czy tam, gdzie drogi przechodzą w równéj z koleją wysokości, znajdują się należyte przegrody wraz z tablicami, na których zakaz przekraczania i dowolnego odmykania tejże przegrody, równie jak w ogólności wstępowania na kolej na innych jak do przechodzenia przeznaczonych punktach, w języku krajowym wyraźnie ma być wypisany?

Niemniéj, czy w dworcach kolei lokale do manipulacyi, do których publiczność nie ma być przypuszczona, szrankami albo tablicami ostrzegającémi należycie są oznaczone?

Nakoniec, czy kolej w tych miejscach, gdzie wzgląd na bezpieczeństwo publiczne nakazuje, należycie jest ogrodzona?

7. Czy oznaczone przez właściwe władze przestrzenie albo punkta na pochyłościach albo w górach, na których wymienione w §. 22. Ustawy policyjnéj czynności przedsiębrać nie wolno, są opatrzone widocznemi znakami?

§. 5.

Co do drugiéj części rozpoznania przekonać się potrzeba:

1. Czy środki przewozowe tak są urządzone, iż się słusznie spodziewać można, że jedynie co do trwałości w używaniu ich, a wozy ze względem na stosunki poziomu kolei co do zaopatrzenia w dostateczną ilość hamulców, niemniéj, że mianowicie wozy osobowe, we względzie przeszkodzenia spadaniu podróżnych podczas jazdy, należyte obiecują bezpieczeństwo, że wreście u wozów osobowych w ogólności takie przyrządzenia do zamykania są porobione, któreby podróżni w nagłéj potrzebie bez natężenia i prędko mogli otworzyć, jeżeli szczególniejsze stosunki kolei albo budowy wozów na jakiéj kolei nie doradzają wyjątku od tego prawidła?

Co do parowców potrzeba się w szczególności przekonać, czy są przynajmniéj na trzech parach kół, niemniéj,

ob sie mit Vorrichtungen zur Verhinderung des Ausfluges der Funken aus den Rauchfängen und des Verstreuens von Glut aus den Aschenkästen, sowie auch mit Bahnräumern nach Konstrukzionen, welche für diese Zwecke als entsprechend anerkannt werden, versehen sind; und es muß überdieß nachgewiesen werden, daß deren Dampfkessel die gesetzmäßige Probe bestanden haben. Im Falle zur Ausführung des Betriebes stabile Dampfmaschinen angewendet werden sollten, so muß auch für diese nachgewiesen werden, daß die Kessel der gesetzlichen Probe unterzogen worden sind.

Die Menge der vorhandenen Fahrbetriebsmittel ist zu erheben, und diese ist von der Kommission zu beurtheilen, ob sie für den einzuleiten beabsichtigten Verkehr, mit Rücksicht auf die Zuläßigkeit der von Zeit zu Zeit vorzunehmenden Untersuchungen und der Bewerkstelligung vorkommender Reparaturen, als genügend erscheint.

2. Ob für die nach den Dienst-Instrukzionen auszuführende Signalisirung, sowohl auf den Stazionen, als längs der Bahn, dann bei den Zügen die hiezu erforderlichen Hilfsmittel in der erforderlichen Menge und Beschaffenheit, sowie, ob sowohl in den Stazionen als in den Bahnwächterhäusern, dann zur Betheilung des Zugbegleitungs-Personales gute Uhren vorhanden sind.

3. Ob an denjenigen Bahnstellen, wo die Oertlichkeit bei jeder Fahrt eine Mäßigung der Geschwindigkeit erfordert, die in den Dienst-Instrukzionen bezeichneten fixen Signale aufgestellt sind, wobei zugleich an Ort und Stelle in Erwägung zu ziehen seyn wird, ob das in den Instrukzionen vorgeschriebene Maß der Ermäßigung der Geschwindigkeit den besonderen örtlichen Verhältnissen zur Erreichung der gehörigen Sicherheit entspricht.

4. Ob das im §. 8 des Eisenbahn-Polizeigesetzes benannte Betriebspersonale im Sinne des §. 5 dieses Gesetzes in jener Zahl und mit jenen Eigenschaften bestellt ist, und ob demselben die zur Ausübung der in den Dienst-Instrukzionen vorgeschriebenen Obliegenheiten erforderlichen Mittel dergestalt zu Gebote gestellt sind, daß dessen Geschäftsführung und Erfüllung der obliegenden Verpflichtungen mit der gehörigen Ordnung, Regelmäßigkeit und Sicherheit voraussichtlich ist.

Von der Eisenbahngesellschaft ist zu diesem Ende ein Ausweis über diesen Personalstand, mit Angabe der Qualifikazion und der Stazionirung abzufordern, und die Kommission hat die Hinlänglichkeit dieses Personales mit Hinblick

czy są zaopatrzone w narządy przeciw wylatywaniu iskier z kominów i rozsypywaniu żaru z popielni, jako też wygarniaczem takich kształtów, jakie do tego za stosowne uznane będą; oprócz tego wykazać się należy, że ich kotły parowe są podług przepisu wypróbowane. Jeżeliby do jazdy miano używać stałych maszyn parowych, to i co do tych wykazać potrzeba, że kotły poddano pod próbę, prawem nakazaną.

Należy dowiedzieć się o ilości znajdujących się środków przewozowych, a komisyja ma wyrzec, czy ją do rozpocząć się mającéj jazdy ze względem na możebne od czasu do czasu przedsiębrać się mające oglądy i uskutecznienie potrzebnéj naprawy za dostateczną uznaje.

2. Czy do sygnalizowania nakazanego instrukcyją służbową znajdują się tak na stanowiskach, jako też wzdłuż kolei, tudzież przy pociągach potrzebne do tego środki w potrzebnéj do tego ilości i jakości, niemniéj, czy są dobre zégary tak na stacyjach, jako też w domach strażników kolejowych, tudzież do zaopatrzenia niemi osób, stanowiących konwoj pociągu?

3. Czy w owych ustępach kolei, gdzie miejscowość przy każdéj jeździe wymaga zwolnienia szybkości, oznaczone w instrukcyi znaki stałe są popostawiane, przyczém zarazem na miejscu rozważyć potrzeba, czy przepisana w instrukcyi miara zwalniania szybkości odpowiada szczególnym stosunkom miejscowym do osiągnienia należytego bezpieczeństwa?

4. Czyli dobrano służbę wymienioną w §. 8. Ustawy policyjnéj dla kolej żelaznych, w myśl §. 5. tejże ustawy w takiéj liczbie i takich własności, i czy onéj oddano do zarządzenia środki, jakich do sprawowania powinności, instrukcyją służbową na nią włożonéj, potrzebuje, aby ztąd wnieść można, że wykonanie czynności i poruczonych obowiązków porządnie, regularnie i bezpiecznie odbywać się będzie?

Od towarzystwa przedsiębierców kolei należy w tym celu zażądać wykazu etatu osób z wyszczególnieniem ich uzdolnienia i stanowiska, a komisyja powinna osądzić o dostateczności służby ze względem na rozległość zamierzo-

auf den Umfang des einzuleiten beabsichtigten Verkehres, so wie die Qualifikazion mit Beachtung der Vorschrift, daß die Lokomotivführer geprüft seyn müssen, dann mit besonderer Rücksicht auf den §. 12 und beziehungsweise auf die §§. 43 und 44 des Eisenbahn-Polizeigesetzes zu beurtheilen.

5. Ob das im vorhergehenden Punkte bezeichnete Dienstpersonale mit den von der Landesstelle genehmigten Dienst-Instrukzionen versehen sei, sowie ob diese Instrukzionen zu Jedermanns Einsicht, dann ein Buch, in welches von den Reisenden allfällige Beschwerden eingetragen werden können, auf allen Stazionen in Bereitschaft sind.

6. Ob dasjenige Personale, welches zur Bewachung der Bahn berufen ist, sowie jenes, welches mit dem Publikum zu verkehren hat, mit einer kennbaren Dienstkleidung oder mit einem bestimmten Abzeichen versehen ist.

7. Ob die Tender mit den bei eintretenden Störungen in der Beförderung der Wagenzüge zur schleunigen Behebung der Ursache der Störung erforderlichen, und in der Instrukzion für den Lokomotivführer aufgezählten Werkzeugen und Requisiten ausgerüstet sind, ferner ob die in den Gesetzen behufs der den erkrankten oder beschädigten Personen zu leistenden schleunigen Hilfe vorgezeichneten Einleitungen getroffen sind.

§. 6.

Sollte die Eisenbahngesellschaft die im §. 2 dieser Instrukzion vorgeschriebenen Nachweisungen zu pflegen nicht im Stande seyn, so sind die von der Eisenbahngesellschaft etwa vorzubringenden Entschuldigungsgründe in das Protokoll aufzunehmen.

§. 7.

Sodann ist die weitere Untersuchung nach Vorschrift der §§. 3, 4 und 5 zu pflegen, und es ist der Befund ebenfalls in das Protokoll aufzunehmen.

Werden bei dieser Untersuchung in einer oder der andern Beziehung Anstände erhoben, so sind dieselben der Eisenbahngesellschaft bekannt zu geben. Sollte diese den einen oder den andern der erhobenen Anstände nicht begründet finden, so hat sie ihre dießfällige Aufklärung zu Protokoll zu geben; erkennt sie jedoch einen Anstand für begründet, so hat sie die Art und Weise, wie sie denselben zu beseitigen glaubt, anzugeben. In

nego przewozu, jako też uzdolnienie i zastosowaniem się do przepisu, że konduktorowie parowców muszą być egzaminowani, niemniéj ze względem na §. 12., a odnośnie na §§. 43. i 44. Ustawy policyjnéj dla kolej żelaznych.

5. Czy służba, w poprzednim punkcie wymieniona, jest opatrzona w instrukcyję służbową, przez Rząd krajowy zatwierdzoną, niemniéj, czy ta instrukcyja jest w pogotowiu, aby ją każdy mógł przejrzéć, a oprócz tego, czy jest na doręczu książka na każdéj stacyi, w którejby podróżni mogli zapisywać swoje zażalenia?

6. Czy służba, do straży kolei przeznaczona, niemniéj służba, mająca wchodzić w styczność z publicznością, ma suknie odróżniające się, albo oznaki pewne?

8. Czy na przypadek jakich przeszkód jazdy pociągu wozy zapasowe są zaopatrzone w narzędzia i rekwizyta, potrzebne do spiesznego usunięcia przyczyny przeszkody i wyliczone w instrukcyi dla konduktora parowca, tudzież czy poczyniono wszystkie przepisane przygotowania dla dania spiesznéj pomocy osobom zasłabłym albo uszkodzonym?

§. 6.

Gdyby towarzystwo przedsiębierców kolei nie mogło się wykazać według §. 2. niniejszéj instrukcyi, powinno się zaciągnąć do protokołu usprawiedliwienie, jeżeli je towarzystwo przytoczyło.

§. 7.

Potém przystępuje się według przepisu §§. 3., 4. i 5. do dalszego rozpoznania i zaciąga stan rzeczy do protokołu.

Gdyby przy takiém rozpoznawaniu w tym lub owym względzie miano co do zarzucenia, należy je oznajmić towarzystwu przedsiębierców. Gdyby towarzystwo ten lub ów zarzut uznawało nieuzasadnionym, powinno podać swoje objaśnienie do protokołu; jeżeli zaś go uzasadnionym uznaje, powinno podać sposób, w jaki go usunąć zamierza. W obudwu razach powinna komisyja porobić w protokole swoje

beiden Fällen hat die Kommission ihre Bemerkungen über die von der Eisenbahngesellschaft gegebenen Aufklärungen oder zugesicherten Abhilfen dem Protokolle beizufügen.

§. 8.

Ueber Verlangen hat der Kommissionsleiter der Eisenbahngesellschaft einen Auszug derjenigen Stellen des Kommissions-Protokolles, welche dieselbe zu ihrem Benehmen für nöthig oder nützlich findet, zu erfolgen.

§. 9.

Das Kommissions-Protokoll hat der Kommissionsleiter mit einer kurzen Darstellung der Ergebnisse der Untersuchung der Landesstelle zur weiteren Verfügung vorzulegen.

90.

Wegen Ausübung der Praxis durch die an der Krakauer Universität vor Einführung des österreichischen Studienplanes graduirten Aerzte, approbirten Wundärzte und Apotheker.

Das Ministerium des Inneren hat laut herabgelangten hohen Dekretes vom 3. September 1848, Zahl 2265, alle an der Krakauer Universität vor Einführung des österreichischen Studienplanes graduirten Aerzte, approbirten Wundärzte und Apotheker, in soferne selbe die österreichische Staatsbürgerschaft genießen, rücksichtlich der Ausübung der Praxis im gesammten Umfange der österreichischen Monarchie den an den Universitäten zu Prag, Pesth, Padua und Pavia graduirten und approbirten gleichnahmigen Sanitäts-Individuen rücksichtlich der Ausübung der Praxis gleichzustellen befunden.

Wovon die k. k. Kreisämter zur weiteren Verlautbarung und künftigen Nachachtung in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 22. September 1848, Gubernial-Z. 68664.

uwagi nad objaśnieniem towarzystwa przedsiębierców albo nad przyrzeczonémi środkami zaradczémi.

§. 8.

Przewodniczący komisyi powinien towarzystwu przedsiębierców, jeżeli tego zażąda, wydać wyciąg owych ustępów protokołu, które towarzystwo do swego postępowania za potrzebne albo pożyteczne uznaje.

§. 9.

Przewodniczący komisyi, opisawszy w krótkości wynikłość rozpoznania, powinien protokoł komisyi Rządowi krajowemu do dalszego rozrządzenia przełożyć.

90.

O wykonywaniu praktyki graduowanych lekarzów, tudzież chirurgów i aptékarzów, aprobowanych w uniwersytecie krakowskim przed zaprowadzeniem austryjackiego planu szkolnego.

Ministerstwo Spraw wewnętrznych postanowiło według dekretu z dnia 3. Września 1848, do l. 2265, porównać wszystkich w uniwersytecie krakowskim przed zaprowadzeniem austryjackiego planu szkolnego graduowanych lekarzów, tudzież aprobowanych chirurgów i aptékarzów, jeżeli posiadają obywatelstwo Państwa austryjackiego, we względzie wykonywania praktyki w całéj monarchii austryjackiéj z osobami takiegoż zawodu, graduowanemi lub aprobowanemi w uniwersytecie praskim, peszteńskim, padewskim lub pawijskim.

O którémto rozporządzeniu uwiadamia się c. k. Urzędy obwodowe z zaleceniem dalszego ogłoszenia i stosowania się doń na przyszłość.

Rozporządzenie gub. z d. 22. Września 1848, l. gub. 68664.

91.

Bestimmung des Gewichtes für den Absatz der Unschlitt-Kerzen.

Es sind wiederholt Klagen vorgekommen, daß die Unschlittkerzen in sogenannten Bünden oder Packeten, die kein volles Pfund wiegen, erzeugt und verkauft werden, wodurch das Publikum, welches seinen Bedarf an diesem Verbrauchs-Artikel nach Pfunden zu kaufen pflegt, vielfach beeinträchtigt wird.

Zur Beseitigung dieses Uebelstandes wurde von dem Wiener Magistrate den dortigen Seifensiedern mit Erlaß vom 1. Juli 1848, zur Nachachtung bedeutet, daß vom 1. November 1848 angefangen, jedes Bund und jedes Packet Unschlittkerzen das volle Gewicht Eines Pfundes von 32 Loth enthalten müsse.

Da es wünschenswerth erscheint, daß ein gleichförmiger Vorgang in dieser Hinsicht im Bereiche der ganzen Monarchie stattfinde, und da nicht verkannt werden kann, daß im entgegengesetzten Falle der von Wien aus in die Provinzen gerichtete Ausfuhrhandel mit diesem Gewerbsprodukte eine nachtheilige Stockung erleiden, wo nicht ganz in Verfall gerathen würde; so wird den k. k. Kreisämtern zu Folge der Verordnung des hohen Handels-Ministeriums vom 13. September 1848, Zahl 1192/389, aufgetragen, eine gleiche Verfügung bezüglich auf die Erzeugung und den Verkauf der Unschlittkerzen durch die Ortsobrigkeiten treffen zu lassen.

Gubernial-Verordnung vom 27. September 1848, Gubernial-Z. 70779.

92.

Ueber die Eröffnung einer provisorischen montanistischen Lehranstalt in Vordernberg.

Da die bisherige k. k. Berg-Akademie in Schemnitz nun eine ungarische Staatsanstalt geworden ist, woselbst künftig alle Vorträge in ungarischer Sprache gehalten werden sollen, so entstand die Nothwendigkeit für alle Jene aus den kais. österr. Erbländern, welche sich dem Bergwesen widmen wollen, eine ähnliche Lehranstalt in einer dieser Provinzen zn errichten.

91.

Ustanowienie wagi dla przedaży świec łojowych.

Nieraz już zanoszono skargi, że świece łojowe bywają wyrabiane i przedawane w tak zwanych kupkach lub paczkach, niezpełna funt ważących, przez co publiczność, która ten artykuł na funty kupować zwykła, czestokroć szkody doznaje.

W celu uchylenia tego oszukaństwa oznajmił Magistrat wiedeński tamecznym mydlarzom rozporządzeniem z dnia 1. Lipca 1848, że zacząwszy od dnia 1. Listopada 1848 każda kupka i każda paczka świec łojowych ma ważyć funt 32łótowy.

Gdy byłoby do życzenia, ażeby w tym względzie jednostajnie w całej monarchii postępowano, i gdy zapoznać nie można, że w przeciwnym razie handel wywozowy świec z Wiednia na prowincyję musiałby się zatamować, jeżeli nie całkiem ustać; przeto nakazuje się c. k. Urzędom obwodowym stosownie do rozporządzenia wysokiego Ministerstwa Handlu z dnia 13. Września 1848, do l. 1192/389, by poleciły Zwierzchnościom miejscowym wydać takież rozporządzenie we względzie wyrabiania i przedawania świec łojowych.

Rozporządzenie gub. z d. 27. Września 1848, l. gub. 70779.

92.

O otworzeniu tymczasowego zakładu naukowego górniczego w Fordernbergu.

Ponieważ dotychczasowa c. k. Akademia górnicza w Szemnicach stała się teraz zakładem rządowym węgierskim, w którym na przyszłość wszystkie odczyty będą miewane w języku węgierskim, więc wynikła potrzeba założenia podobnego zakładu naukowego w której z prowincyj austryjackich dziedzicznych dla wszystkich tych mieszkańców z tychże prowincyj, którzyby się górnictwu oddawać chcieli,

Mit der vollständigen Organisirung einer solchen Lehranstalt ist ein längerer Zeitaufwand unerläßlich verbunden; um aber dießfalls jede längere Unterbrechung so viel möglich zu beseitigen, hat das k. k. Ministerium der öffentlichen Arbeiten, im Einverständniße mit dem Ministerium des Unterrichtes und der Finanzen, die Einleitung getroffen, daß vor der Hand provisorisch für das Studienjahr 1848/49, mit 1. November 1848 eine montanistische Lehranstalt zu Vordernberg in Steiermark eröffnet werde.

Diese Anstalt hat vorzugsweise eine praktische Tendenz, und wird aus zwei Jahrkursen bestehen, in deren I. die Bergbaukunde, Bergmaschinenlehre, Markscheidekunst, Geognosie und Petrefaktenkunde; im II. Hüttenkunde und die dahin gehörige Maschinenlehre, dann das Bergrecht vorgetragen werden.

In beiden Lehrkursen beginnen die Vorlesungen gleichzeitig am obigen Tage, und diejenigen, welche in diese Lehr-Anstalt eintreten wollen, haben sich rechtzeitig bei dem Direktor derselben in Vordernberg anzumelden.

Wer als ordentlicher Berg-Eleve aufgenommen zu werden wünscht, hat sich, wenn derselbe die Vorstudien auf der Bergakademie in Schemnitz zurücklegte, mit den Prüfungs-Zeugnissen der vorausgegangenen 2 oder 3 bergakademischen Jahrkurse auszuweisen; für eintretende Techniker sind die Prüfungszeugnisse aus der Mathematik, Physik, Mineralogie, darstellenden Geometrie, Mechanik, Zivilbau- und Zeichnungskunde und aus der allgemeinen Chemie von einem öffentlichen politechnischen Institute erforderlich.

Außerordentliche Zuhörer bedürfen dieser Nachweisungen nicht, sie können jedoch nur in so ferne zu den Vorlesungen zugelassen werden, als dieß der beschränkte Raum der Lokalitäten in Vordernberg, nach vorzugsweiser Berücksichtigung der ordentlichen Berg-Eleven, noch erlaubet.

Für diejenigen Bergakademiker, welche im Laufe des letzten Studienjahres 1847/48 an der Berg-Akademie in Schemnitz, der eingetretenen politischen Ereignisse wegen, ihre Endprüfungen über die von ihnen besuchten Vorlesungen nicht ablegen konnten, und dieses nachträglich zu thun wünschen, wird in dem k. k. Montan-Museum in Wien eine Prüfungs-Kommission zusammengesetzt werden, welche die dießfälligen Prüfungen vom 20. bis 28. Oktober 1848 vornehmen soll.

Do zupełnego uorganizowania takiego zakładu naukowego niezbędnie potrzeba dłuższego czasu; aby zaś każdą w tym względzie dłuższą przerwę ile możności uchylić, c. k. Ministerstwo Robót publicznych, zniosłszy się z Ministerstwem Oświecenia i Skarbu, poleciło, ażeby na teraz otworzono tymczasowo na rok szkolny 1848/49 z dniem 1. Listopada 1848 zakład naukowy górniczy w Fordernbergu w Styryi.

Dążność tego zakładu jest przedewszystkiém praktyczna i będzie się z dwóch kursów rocznych składała; z których w piérwszym wykładana będzie nauka górnictwa, nauka o maszynach górniczych, kruszcomiernictwo, geognozyja i nauka o skamieniałościach, w drugim hutnictwo i odnosząca się do tegoż nauka o maszynach, tudzież prawo górnicze.

Na obydwóch kursach zaczynają się odczyty równocześnie w powyższym dniu, a ci, którzyby chcieli wstąpić do tego zakładu naukowego, powinni się zawczasu zgłosić do Dyrekcyi tegoż zakładu w Fordernbergu.

Kto chce być przyjęty jako zwyczajny uczeń górniczy, ma się wykazać, jeżeli nauki przygotowawcze w Akademii górniczéj w Szemnicach ukończył, zaświadczeniami zdawanego egzaminu z poprzednich dwóch lub trzech kursów rocznych w Akademii górniczéj; wstępujący technicy potrzebują mieć zaświadczenie odbytych egzaminów z matematyki, fizyki, mineralogii, geometryi wykreślnéj, mechaniki, z nauki budownictwa cywilnego i rysunków, niemniéj chemii ogólnéj od którego z publicznych zakładów politechnicznych.

Słuchacze nadzwyczajni nie potrzebują tych zaświadczeń, jednakże mogą oni być tylko o tyle na odczyty przypuszczeni, o ile szczupłe miejsce budynku w Fordernbergu po uwzględnieniu przedewszystkiém zwyczajnych uczniów górniczych tego dozwala.

Dla owych akademików górniczych, którzy w ciągu ostatniego roku szkolnego 1847/48 w Akademii górniczéj w Szemnicach z powodu wypadków politycznych nie mogli zdawać ostatecznych egzaminów z przedmiotów, na które uczęszczali, a którzyby je późniéj zdawać chcieli, będzie ustanowiona w c. k. muzeum górniczém w Wiédniu komisyja do egzaminowania, która od dnia 20. do 28. Października 1848 będzie z tych przedmiotów egzaminowała.

Die Prüfungs-Kandidaten haben sich demnach rechtzeitig wegen Ablegung der von ihnen gewünschten Prüfung, mit Vorweisung der betreffenden Frequentazions-Bestätigung, bei der Direkzion des genannten Museums in Wien anzumelden.

In Beziehung auf die künftige definitive Organisazion der k. k. österr.-montanistischen Lehranstalt, vom Studienjahre 1849/50 angefangen, werden die getroffenen Einrichtungen rechtzeitig öffentlich bekannt gemacht werden, und es wird hier nur noch vorläufig bemerkt, daß die Vorbereitungsstudien für dieselbe, wie sie bereits oben für Techniker angegeben wurden, und wozu nur noch die Geognosie, Petrefaktenkunde, analitische Chemie und Probierkunde kommen werden, an einem der politechnischen Institute von Wien, Prag, Gratz, und bezüglich der letztgenannten Wissenschaften an dem k. k. Montan-Museum in Wien, in beliebiger Reihenfolge gemacht werden können.

Dieß wird in Folge des Erlaßes des hohen Ministeriums der öffentlichen Arbeiten vom 21. September 1848, Z. 254, zur öffentlichen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 27. September 1848, Präsidial-Z. 13016, (Gubernial-Zahl 73301).

93.

Kundmachung an die Patrimonial-Behörden und Beamten über die provisorische Versehung der Gerichtsbarkeit und politischen Amts-Verwaltung.

Mit dem Erlaße des hohen Ministeriums des Innern vom 17. September 1848, Zahl 3869/164, ist die nebenliegende Publikazion ⁄. an die Patrimonial-Behörden und Beamten über die provisorische Versehung der Gerichtsbarkeit und politischen Amtsverwaltung durch die bisher bestandenen Patrimonial-Behörden herabgelangt, welche hiemit den betreffenden Behörden und Beamten bekannt gemacht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 28. September 1848, Präsidial-Z. 13031.

Kandydaci do egzaminów mają więc zawczasu względem zdawania egzaminu, którego sobie życzą, z poświadczeniem uczęszczania na odczyty, zgłosić się do Dyrekcyi wymienionego muzeum w Wiédniu.

Co do przyszłéj ostatecznéj organizacyi c. k. austryjackiego zakładu naukowego górniczego, zacząwszy od roku szkolnego 1849/50, poda się poczynione urządzenia zawczasu do publicznéj wiadomości, a tu robi się jeszcze tylko nawiasem uwagę, że nauki przygotowawcze do niéj, jakie już powyżéj dla techników wymieniono, a do których przyjdzie jeszcze tylko geognozyja, nauka o skamieniałościach, chemia rozbiorowa i probierstwo, można w którym z instytutów politechnicznych w Wiédniu, Pradze, Gradcu, a co się tyczy wymienionych na ostatku nauk, w c. k. muzeum górniczém w Wiédniu w dowolnéj kolei pobierać.

Co się w skutek reskryptu wysokiego Ministerstwa Robót publicznych z dnia 21. Września 1848, do l. 254, do publicznéj wiadomości podaje.

Obwieszczenie gub. z d. 27. Września 1848, l. prez. 13016 (l, gub. 73301).

93.

Uwiadomienie, wydane do władz i urzędników patrymonijalnych, względem tymczasowego sprawowania sądownictwa i administracyi politycznéj.

Rozporządzeniem wysokiego Ministerstwa Spraw wewnętrznych z dnia 17. Września 1848, za l. 3869/164, nadeszła załączona tu publikacyja ⁄. do władz i urzędników patrymonijalnych względem tymczasowego sprawowania juryzdykcyi sądowniczéj i administracyi politycznej przez istniałe dotychczas zwierzchności patrymonijalne; co niniejszém dotyczącym instancyjom i urzędnikom patrymonijalnym obwieszcza się.

Rozporządzenie gub. z d. 28. Września 1848, l. prez. 13031.

./.

Kundmachung
an die Patrimonial-Behörden und Beamten.

In dem Gesetze vom 7. September 1848 über die Aufhebung des Unterthänigkeits-Verbandes, wurde im §. 9 verordnet:

„Die Patrimonial-Behörden haben die Gerichtsbarkeit und die politische Amtsverwaltung provisorisch bis zur Einführung landesfürstlicher Behörden auf Kosten des Staates fortzuführen.“

Die mit dem Vollzuge des Gesetzes beauftragten Minister des Innern, der Justiz und der Finanzen, welche mit dieser Einführung eifrigst beschäftigt sind, finden bis dahin an sämmtliche Magistrate und Dominien, sowie an deren Beamten, unter Beziehung auf die allgemeine Kundmachung vom heutigen Tage, Folgendes zur Darnachachtung zn verfügen:

1. Sämmtliche Patrimonial-Behörden haben die Gerichtsbarkeit und politische Amtsverwaltung nach den bestehenden Gesetzen mit einer durch die schwierigen Zeitumstände erhöhten Gewissenhaftigkeit fortzuführen.

2. Zur Ausmittlung der ihnen für diese Geschäftsführung gebührenden Kostenvergütung werden an dem Sitz einer jeden Landesregierung gemischte Kommissionen aufgestellt. An diese Kommissionen sind von den einzelnen Munizipal-Behörden und Dominien treue, unter eidesstätiger Fertigung des Oberbeamten, dann des Munizipal-Vorstandes oder Herrschafts-Besitzers ausgefertigte Fassionen einzuschicken, worin die sämmtlichen mit der Verwaltung der Gerichtsbarkeit und der politischen Amts-Verwaltung verbundenen Jahresauslagen spezifisch aufgezählt sind. Hiebei sind die Besoldungen der Beamten und Diener in Geld, dann die Naturalbezüge derselben mit dem Ansatze des Durchschnittswerthes aufzunehmen, und wahrheitsgetreu die durch die ökonomische Verwaltung und die wegfallende Verrechnung der nun aufgehobenen Unterthänigkeits-Giebigkeiten bisher erwachsenen Auslagen auszuscheiden.

3. Die aus diesen Ausweisen von der Kommission festgestellten Kostenbeträge sollen sohin mit Rücksicht auf die fortlaufenden und ebenfalls genau zu verrechnenden Gerichts- und

./.

Uwiadomienie
dla władz i urzędników patrymonijalnych.

W ustawie z dnia 7. Września 1848 względem uchylenia związku poddanictwa, rozporządzono w §. 9:

„Władze patrymonijalne mają sprawować daléj na koszt Skarbu Państwa sądownictwo i administracyję polityczną doczasowo do zaprowadzenia władz z ramienia Monarchy“.

Ministerstwa Spraw wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu, upoważnione do wprowadzenia téj Ustawy w wykonanie, i zaprowadzeniem tego najgorliwiéj zajęte, uznały potrzebę, nim to nastąpi, wydać do wszystkich Magistratów i Dominijów, jako i do urzędników tychże, z odniesieniem do ogólnego obwieszczenia z daty dzisiejszéj, następujące ku zachowaniu się tychże rozporządzenia:

1. Wszystkie władze patrymonijalne sprawować mają sądownictwo i zarząd polityczny podług ustaw trwających z sumiennością, dla trudnych okoliczności czasu podwyższona.

2. Dla wymierzenia należącego onym za te ich urzędowe czynności wynagrodzenia kosztów, złożone będą w miejscu siedziby rządów krajowych mieszane komisyje. Do tych komisyj podawać mają szczegółowe władze municypalne i Dominija wierne, podpisami nadurzędnika tudzież przełożonego municypalności albo właściciela dóbr, pod przysięgą stwierdzone fasyje, w których wszelkie wydatki roczne z utrzymywaniem juryzdykcyi sądowniczéj i zarządu politycznego połączone, poszczególnie wyliczyć należy. Przytém płace urzędników i sług dominikalnych w pieniądzach, niemniéj pobory w naturaliach, ocenionych podług średniéj wartości, w tychże fasyjach sumiennie wykazane a wydatki zarządu ekonomicznego i przez ustające porachunki z uchylonych teraz danin poddańczych dotąd wynikłe, oddzielone być mają.

3. Ilości kosztów z tych wykazów od komisyi ustanowione, powinny następnie z uwzględnieniem bieżących i równie dokładnie porachować się mających taks sądowych

Grundbuchstaxen vierteljährig liquidirt, und der allfällige Ueberschuß zur Zahlung angewiesen werden.

4. Diejenigen Dominien, welche nachzuweisen vermögen, daß sie in Folge der mit dem Gesetze vom 7. September 1848 ausgesprochenen Aufhebung der aus dem Unterthänigkeits-Verbande ihnen bisher zugeflossenen Bezüge nicht im Stande seien, die Kosten der Jurisdikzion und politischen Amtsverwaltung zu bestreiten, haben bei den im Art. 2. bezeichneten Kommissionen Vorschüsse anzusprechen, welche ihnen nach genauer Prüfung der Verhaltnisse gegen künftige vierteljährige Verrechnung angewiesen werden können.

5. Man hegt das Vertrauen, daß die bisherigen Patrimonial-Gerichtsherren sowie ihre Beamten hiebei mit der offensten Rechtlichkeit zu Werke gehen werden.

6. Das Staatsärar übernimmts durch die ihm in dem Gesetze vom 7. September 1848 überwiesenen Kosten dieser provisorischen Verwaltung keineswegs auch schon die Haftung und Verantwortung für die Amtshandlungen der Patrimonialbeamten, diese Haftung kann erst dann auf den Staat übergehen, wenn nach vorausgegangener Prüfung und Liquidirung der Gebarung durch die l. f. Uebernahms-Kommissäre an bestimmt und speziell kundzumachenden Tagen die Verwaltung durch l. f. Behörden ihren Anfang nimmt. Bis dahin wird den bisherigen Gerichtsherren nur die Entschädigung für die auf Kosten des Staates fortgeführte Verwaltung geleistet, ohne daß sie für ihre Beamten der Haftung, so weit selbe mit Vorbehalt des Regresses gesetzlich besteht, enthoben, und ohne daß die Gutskörper rücksichtlich der Gebarung mit Waisen- und Depositengeldern dort, wo die Oktava besteht, vor Eintritt der l. f. Behörden entlastet werden.

7. Eben daraus erhellt, daß bis dahin das bisherige Dienstverhältniß der Patrimonialbeamten zu ihren Patrimonialherren nicht als aufgelöst erscheine, und das Ministerium vermag nur die Versicherung zu ertheilen, daß auf die tüchtigen Patrimonialbeamten, welche die gesetzlichen Qualifikazionen zu den l. f. Stellen und das Zeugniß einer unbescholtenen und thätigen Amtsführung nachweisen, bei Besetzung der

i ksiąg gruntowych co ćwierć roku być likwidowane, a wszelka nadwyżka ku wypłaceniu zaasygnowaną.

4. Dominija, wykazać mogące, że wydatków na utrzymywanie sądownictwa i zarządu politycznego z powodu uchylonych przez ustawę z dnia 7. Września 1848 poborów, które ze związku poddaństwa potąd na rzecz ich wpływały, ponosić nie są w stanie, mają u rzeczonych w art. 2. komisyj zaliczek żądać, które im po ścisłém rozpoznaniu okoliczności będzie można zaasygnować pod warunkiem wyrachowania, poźniéj co ćwierć roku składać się mającego.

5. Ministerstwo pokłada zaufanie w dotychczasowych juryzdykcyję patrymonijalną wykonujących panach i ich urzędnikach, że w tym względzie z najotwartszą prawością postępować będą.

6. Skarb Państwa, przyjmując przekazane sobie ustawą z dnia 7. Września 1848 koszta tymczasowéj administracyi, nie bierze na siebie bynajmniéj także rękojmi i odpowiedzialności za urzędowanie urzędników patrymonijalnych; rękojmia może wtenczas dopiéro przejść na Rząd, gdy po uprzedniém rozpoznaniu i zlikwidowaniu czynności pieniężnych przez rządową komisyję odbierczą w dniach, określnie i poszczególnie obwieszczonych, administracyja przez władze monarchiczne początek swój weźmie. Do téj chwili będzie tylko dotychczasowym panom, wykonywającym juryzdykcyję, udzielane wynagrodzenie za dalsze kosztem Skarbu utrzymywanie administracyi, nie uwalniając ich od odpowiedzialności za swych urzędników, jak dalece ta z zastrzeżeniem regresu prawnie istnieje, i nie uwalniając samychże dóbr przed wprowadzeniem w działalność władz monarchicznych od ciężącéj na nich oktawy, gdzie takowa istnieje, ze względu zarządu pieniądzmi sierocińskiemi i depozytowemi.

7. Ztąd właśnie wypływa, że do owéj chwili stosunek służbowy urzędników patrymonijalnych do swoich mocodawców patrymonijalnych okazuje się nierozwiązanym, a Ministerstwo daje tylko to zapewnienie, że przy obsadzaniu posad przy nowo zaprowadzić się mających władzach monarchicznych będzie ile możności jak najsłuszniejszy wzgląd miany na zdatnych urzędników patrymonijalnych,

neu einzuführenden landesfürstlichen Behörden möglichst billiger Bedacht genommen werden wird.

Wien am 15. September 1848.

Der Minister des Innern, **Doblhoff** m. p.

Der Minister der Justiz, **Bach** m. p.

Der Minister der Finanzen, **Krauß** m. p.

94.

Kundmachung an das Landvolk über die provisorische Versehung der Gerichtsbarkeit und der politischen Amtsverwaltung.

Mit dem Erlaße des hohen Ministeriums des Innern vom 17. September 1848, Zahl 3869/164, ist die nebenliegende Publikazion ·/. an das Landvolk über die provisorische Versehung der Gerichtsbarkeit und der politischen Amtsverwaltung durch die bisher bestandenen Patrimonial-Behörden herabgelangt, welche hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 28. September 1848, Präsidial-Z. 13031.

·/.

Kundmachung an das Landvolk.

Durch das im konstituzionellen Wege erflossene Gesetz vom 7. September 1848 ist das Unterthänigkeits-Verhältniß sammt den daraus entspringenden Lasten aufgehoben worden. — Die Freiheit der Personen und des Grund und Bodens soll eine allgemeine und gleiche seyn, und in Zukunft alle Staatsbürger nur landesfürstlichen Behörden in der politischen Amtsverwaltung und in der Justizpflege unterstehen. Die Einführung dieser landesfürstlichen Behörden ist bereits in Angriff genommen, doch wird jeder billig Denkende einsehen, daß eine so umfassende und kostspielige Umgestaltung nur allmälig in's Leben treten kann. Es wurden daher durch das gedachte Gesetz zwar auch die aus dem obrigkeitlichen Jurisdikzionsrechte und der Dorfherrlichkeit entspringenden Lasten der Berechtigten aufgeho-

którzy udowodnią swoje prawem przepisane uzdolnienie do posad monarchicznych i wykażą się świadectwy czynnego i nieskazitelnego urzędowania.

W Wiédniu dnia 15. Września 1848.

Minister Spraw wewnętrznych,
Doblhoff, m. p.

Minister Sprawiedliwości,
Bach, m. p.

Minister Skarbu,
Krauss, m. p.

94.

Uwiadomienie, wydane do ludu, o tymczasowém sprawowaniu sądownictwa i administracyi politycznéj.

Rozporządzeniem Ministerstwa Spraw wewnętrznych z dnia 17. Września 1848, za l. 3869/164, nadesłano tu załączoną publikacyję ·/. do ludu wiejskiego o tymczasowém sprawowaniu juryzdykcyi sądowéj i administracyi politycznéj przez byłe dotychczas władze patrymonijalne; co się niniejszém do powszechnéj wiadomości podaje.

Obwieszczenie gub. z d. 28. Września 1848, l. prez. 13031.

·/·

Uwiadomienie,

wydane do ludu wiejskiego.

Mocą ustawy, drogą konstytucyjną pod dniem 7. Września 1848 wydanéj, stosunek poddańczy i wypływające ztąd ciężary zostały uchylone.

Wolność osób i ziemi ma być powszechna i równa, i wszyscy obywatele kraju tak pod względem administracyi politycznéj jak i sądowéj podlegać mają na-przyszłość tylko władzom monarchicznym. Zaprowadzenie tych władz monarchicznych jest już w robocie; wszakże każdy, rzeczy podług słuszności biorący poznaje, że to, tyle rozległe i kosztowne przekształcenie zwolna tylko w życie wchodzić może. Uchylono więc już mocą rzeczonéj ustawy i ciężary, z prawa juryzdykcyi zwierzchniczéj i dominikalnego dla uprawnionych wynikające; trwanie jednak do pewnego czasu władz patrymonijalnych dla sprawowania sądownictwa i za-

ben, jedoch der einstweilige Fortbestand der Patrimonial-Behörden zur Versehung der Gerichtsbarkeit und der politischen Amtsverwaltung als unerläßlich erkannt, und laut §. 9 bestimmt, daß die Patrimonial-Behörden ihr Amt provisorisch bis zur Einführung landesfürstlicher Behörden auf Kosten des Staates fortzuführen haben.

Daraus folget, daß derzeit die bisherigen Behörden noch gesetzlich bestehen, und daß, wenn nicht die größte Unordnung und Anarchie einreißen soll, ihren Anordnungen und Entscheidungen nach erlangter Rechtskraft fortan unweigerlicher Gehorsam zu leisten ist.

Die Ministerien des Innern, der Finanzen und der Justiz, welche mit dem Vollzuge des Gesetzes vom 7. September 1848 beauftragt, und für den geregelten Gang der Verwaltung einerseits, sowie für Schonung des Staatsärars andererseits verantwortlich sind, finden daher kundzumachen und zu verordnen:

1. Die Patrimonial-Behörden, (Magistrate, Justizämter, Pfleg- und Landgerichte, Grundbuchs-, Steuerbezirks- und Ortsobrigkeiten u. dgl.) haben nach den gesetzlichen Vorschriften, soweit dieselben nicht durch das Patent vom 7. September 1848 §. 1. außer Wirksamkeit gesetzt sind, die Gerichtsbarkeit und die politische Amtsverwaltung unter ihrer Haftung provisorisch auf Kosten des Staates überall und in so lange fortzuführen, bis ausdrücklich und speziell kundgemacht wird, daß und welche landesfürstliche Behörden und von welchem Zeitpunkte an die Geschäfte übernehmen.

2. Ueber die Art und Weise der Liquidirung der bis dahin vom Staate zu vergütenden Verwaltungskosten wird eine besondere Verordnung erlassen.

3. Die Gerichts- und Grundbuchstaxen, mit Ausnahme der durch das Gesetz vom 7. September 1848 §. 3. aufgehobenen Gebühren bei Besitz-Veränderungen unter Lebenden und auf den Todesfall sind noch fortan nach dem gesetzlichen Bestande an die Patrimonial-Behörden bei Exekuzion zu entrichten, und man zählt um so zuversichtlicher auf die bereitwillige Leistung derselben, als in diesen zu verrechnenden Bezügen nur eine kleine Entschädigung für die dem Staate überwiesenen Kosten liegt.

4. Ebenso bestehen, mit Ausnahme der das aufgehobene Unterthänigkeits-Verhältniß betreffenden Anordnungen, die auf die politische Amtsverwaltung bezüglichen Gesetze, insbe-

rządu politycznego, uznano za rzecz nieodzowną, i mocą §. 9. rzeczonéj wyż ustawy uchwalono, iż zwierzchności patrymonijalne urząd swój sprawować mają doczasowo, t. j. póki władze monarchiczne na koszt Skarbu (Państwa) zaprowadzone nie będą.

Ztąd wypływa, że dotychczasowe władze patrymonijalne jeszcze prawnie istnieją, i że, jeżeli największy nieład i bezrząd nastąpić nie ma, rozporządzeniom ich i wyrokom, gdy nabędą mocy prawa, należy ciągle nieodmowne posłuszeństwo.

Zatém Ministerstwa Spraw wewnętrznych, Skarbu i Sprawiedliwości, upoważnione do wykonawstwa ustawy z dnia 7. Września 1848, a odpowiedzialne z jednéj strony za uporządkowany bieg administracyi, jak z drugiej za ochranianie Skarbu Państwa, uznały potrzebę obwieścić i rozporządzić co następuje:

1. Władze patrymonijalne (magistraty, justycyjaryjaty, sądy opiekuńcze i wiejskie, zwierzchności ksiąg gruntowych, obwodowe zwierzchności podatkowe i miejscowe i t. p.), jak dalece patentem z dnia 7. Września 1848 §. 1. z zakresu działalności swojéj wyjęte nie zostały, mają podług przepisów prawa sprawować sądownictwo i administracyję polityczną tymczasowie pod własną odpowiedzialnością na koszt Skarbu publicznego wszędzie i tak długo, dopóki wyraźnie i szczegółowo ogłoszone nie będzie, jako i które władze rządowe, oraz odkąd czynności te obejmują.

2. Względem sposobu porachowania (likwidowania) kosztów administracyi, za które do owego czasu Skarb wynagrodzi, wyjdzie osobne rozporządzenie.

3. Taksy sądowe i ksiąg gruntowych z wyłączeniem należytości, ustawą z dnia 7. Września 1848, §. 3. uchylonych, przy zmianach w posiadłości między żyjącymi i na przypadek śmierci opłacać należy podług ich prawnego istnienia jeszcze i nadal zwierzchnościom patrymonijalnym pod surowością egzekucyi, a tém pewniéj tuszyć sobie, że takowe z chętną gotowością uiszczane będą, ile że te pobory, wyrachować się mające, małe tylko stanowią wynagrodzenie wydatków, Skarbowi przekazanych.

4. Podobnież z wyjątkiem rozporządzeń, odnoszących się do zniesionynh stosunków poddańczych, pozostają na teraz w zupełnej mocy swojéj ustawy dotyczące zarządu poli-

sondere auch jene über die Konkurrenz-Beiträge, die Gemeindelasten, die Ortspolizei, derzeit noch in voller Wirksamkeit.

Mit Vertrauen erwartet das Ministerium, daß alle österreichischen Staatsbürger, insbesondere die nunmehr von dem drückenden Unterthans-Verbande befreiten Landbewohner, den Gehorsam vor den aufrecht bestehenden Gesetzen und den Behörden bewahren, sich selbst dadurch den Schutz der Freiheit in der Ordnung, und durch Achtung des fremden Eigenthumes die Erhaltung des eigenen sichern, und keinen Anlaß zur strengen Ahndung von Gesetzwidrigkeiten geben werden.

Wien, den 15. September 1848.

Der Minister des Innern
Doblhoff m. p,

Der Minister der Justiz
Bach m. p.

Der Minister der Finanzen
Krauß m. p.

95.

Ueber das Verfahren bei Rückzahlung gerichtlicher Depositen durch neu an die Tilgungsfonds-Hauptkasse abzuführende Depositengelder.

In der Anlage ·/. erhalten die k. k. Kreisämter die von dem k. k. Appellazionsgerichte mit der Zuschrift vom 9. August 1848, Z. 16978, anher mitgetheilte Verfügung des k. k. hohen Finanz-Ministeriums an die k. k. Tilgungsfonds-Hauptkasse über das Verfahren bei Rückzahlung der gerichtlichen Depositen durch neu abzuführende Depositengelder mit dem Auftrage, dieselbe bezüglich auf das Kreisschreiben vom 26. Juni 1848, Zahl 48522, dann auf die hierortige Verordnung vom 13. Juli 1848, Zahl 52340, den Magistraten und Dominien sogleich bekannt zu geben.

Gubernial-Verordnung vom 28. September 1848, Gubernial-Z. 62118.

·/·

(Copia ad Nrum. 1640 J. M., 1862 F. M.)

§. 14. Wenn das Depositenamt, welches die Rückzahlung von Kapitalien anspricht, mit neuen zur Abfuhr an die Tilgungsfonds-Hauptkasse bereit liegenden Depositen versehen

tycznego, w szczególności ustawy względem dodatków konkurencyjnych, ciężarów gminnych, policyi miejscowéj.

Ministerstwo podaje się niepłonnéj nadziei, że wszyscy obywatele monarchii austryjackiéj, szczególnie zaś włościanie, od uciażliwego zwiazku poddaństwa teraz uwolnieni, zachowają posłuszeństwo dla ustaw i władz istniejących, a przez to sobie samym obronę wolności w porządku a szanowaniem własności cudzéj utrzymanie swojéj zabezpieczą i nie dadzą żadnego powodu do surowego karania postępków prawu przeciwnych.

W Wiédniu dnia 15. Września 1848.

Minister Spraw wewnętrznych,
Doblhoff, m. p.

Minister Sprawiedliwości,
Bach, m. p.

Minister Skarbu,
Krauss, m. p.

95.

O postępowaniu przy spłacie depozytów sądowych pieniędzmi depozytowemi, świéżo do głównéj kasy funduszu umarzania długów odesłać się mającemi.

Rząd krajowy, przesełając c. k. Urzędom obwodowym udzielone sobie od c. k. Sądu apelacyjnego w odezwie ·/. z dnia 9. Sierpnia 1848, do l. 16978, rozporządzenie wysokiego c. k. Ministerstwa Skarbu, wydane do c. k. głównéj kasy funduszu umarzania długów o postępowaniu przy spłacaniu depozytów sądowych pieniędzmi depozytowemi, świéżo odesłać sie mającemi, zaleca ogłosić je bez zwłoki Magistratom i Dominijom, z odwołaniem się na okolnik z dnia 26. Czerwca 1848, do l. 48522, tudzież na rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 13. Lipca 1848, do l. 52340.

Rozporządzenie Rządu krajow. z d. 28. Września 1848, l. gub. 62118.

·/.

(Kopija do liczby 1640 M. Sp., 1862 M. Sk.)

§. 14. Jeżeli Urząd depozytowy, żądający spłacenia kapitałów, ma depozyta, przygotowane do odesłania do głównéj kasy funduszu umarzania długów, powinien obliczyć

ist, so hat dasselbe die Zinsen des aufzukündigenden Kapitals bis zu dem Tage des Aufkündigungs-Schreibens zu berechnen, und der Tilgungsfonds-Hauptkasse den Gesammtbetrag des Kapitals und der Zinsen bekannt zu geben; befindet sich nun zu dieser Zeit bei dem Depositenamte ein zur Abfuhr an die Tilgungsfonds-Hauptkasse geeigneter Betrag, so hat sich das Depositenamt, je nachdem dieser Betrag der Summe des aufgekündigten Kapitals und der Zinsen gleich ist, dieselbe überschreitet, oder sie nicht erreicht, auf folgende Weise zu benehmen:

Im ersten Falle, wo der bei dem Depositenamte erliegende Betrag gerade soviel beträgt, als die Tilgungsfonds-Hauptkasse an Kapital und Zinsen zahlen sollte, stellt das Depositenamt eine Empfangsbestätigung über den Gesammtbetrag des Kapitals und der Zinsen aus, und behält den bei ihm erliegenden Betrag zur Rückzahlung des aufgekündigten Depositums. — Die Tilgungsfonds-Hauptkasse, welche jedesmal, so oft ein Depositenamt die Berechnung von Zinsen vornimmt, sich die Ueberzeugung von der Richtigkeit derselben zu verschaffen hat, stellt über den von dem Depositenamte zurückgehaltenen Betrag eine neue Empfangs-Bestätigung aus und behandelt denselben wie jedes andere Depositum nur mit dem einzigen Unterschiede, daß in diesem Falle die Interessen schon von dem Tage des Aufkündigungs-Schreibens des Depositenamtes an laufen.

Im zweiten Falle, wenn der bei dem Depositenamte erliegende Betrag die Summe des Kapitals und der Zinsen übersteigt, quittirt das Depositenamt letztere Summe, und sendet den Betrag, um welchen die Depositen die zurückzahlende Summe übersteigen, bar an die Tilgungsfonds-Hauptkasse, diese stellt über den ganzen Depositenbetrag eine neue Empfangsbestätigung aus, und behandelt ihn als ein neues Depositum.

Im dritten Falle, wo der bei dem Depositenamte zur Abfuhr an die Tilgungsfonds-Hauptkasse bereit liegende Betrag die Summe des aufgekündigten Kapitals und der Zinsen nicht erreicht, stellt das Depositenamt über letztere Summe eine Empfangsbestätigung an die Tilgungsfonds-Hauptkasse aus. Diese Kasse zahlt an das Depositenamt den Betrag, um welchen die zurückzuzahlende Summe den Depositen-Betrag übersteigt, und stellt über letztern Betrag eine neue Empfangs-Bestätigung aus, welchen sie gleichfalls als neues Depositum behandelt.

odsetki od wypowiedzieć się mającego kapitału, wypadające do dnia pisma wypowiednego, oznajmić głównéj kasie funduszu umarzania długów ogół kapitału i odsetków; jeżeli się tedy wówczas znajduje w Urzędzie depozytowym kwota, sposobna do odesłania do głównéj kasy funduszu umarzania długów, Urząd depozytowy wedle okoliczności, mianowicie, czyli ta kwota wyrównywa sumie wypowiedzianego kapitału i odsetków, czy ją przewyższa lub jéj nie dochodzi, powinien sobie postąpić w następujący sposób:

W piérwszym przypadku, gdy leżąca w urzędzie depozytowym kwota właśnie tyle wynosi, ileby główna kasa funduszu umarzania długów w kapitale i odsetkach wypłacić powinna, wyda Urząd depozytowy rewers na ilość ogółową kapitału i odsetków, a leżącą u siebie kwotę zatrzyma na spłacenie wypowiedzianego depozytu. — Główna kasa funduszu umarzania długów, która zawsze, ile razy jaki Urząd depozytowy oblicza prowizyję, przekonać się powinna o rzetelności obliczenia, wyda na zatrzymaną przez Urząd depozytowy kwotę nowy rewers i postąpi sobie z nią tak jak z każdym innym depozytem, z tą jedynie różnicą, że w tym razie prowizyja należy już od dnia wypowiednego pisma Urzędu depozytowego.

W drugim przypadku, gdy kwota, leżąca w Urzędzie depozytowym, przewyższa sumę kapitału i odsetków, Urząd depozytowy kwituje z téj ostatniéj sumy, odséła ilość, o którą depozyta przewyższają sumę spłacić się mającą, w gotowiźnie do głównéj kasy funduszu umarzania długów, ta zaś wyda na całą kwotę depozytową nowy rewers i postąpi z nią jak z nowym depozytem.

W trzecim przypadku, gdy kwota, przygotowana w Urzędzie depozytowym do odesłania do głównéj kasy funduszu umarzania długów, nie dochodzi sumy wypowiedzianego kapitału i prowizyi, Urząd depozytowy na tę ostatnią sumę wyda rewers głównéj kasie funduszu umarzania długów. Kasa ta, wypłaciwszy Urzędowi depozytowemu kwotę, o którą suma wypłacić się mająca przenosi depozyt, wyda na ten ostatni nowy rewers, który równie za nowy depozyt uważa.

96.

Wegen unverzüglicher Kundmachung der zur Kenntniß des Publikums dienlichen ämtlichen Daten.

Der Herr Minister der öffentlichen Arbeiten hat unterm 11. September 1848, Zahl 557, der Landesstelle den nachfolgenden Erlaß zur Wissenschaft und Nachachtung mitgetheilt: „Da es im Hinblicke auf die neue Gestaltung des öffentlichen Lebens nur höchst wünschenswerth seyn kann, daß die Staatsverwaltung, somit auch das Ministerium der öffentlichen Arbeiten, alle jene Daten, welche geeignet sind, entweder über die Richtung und das Maß seiner Wirksamkeit überhaupt ein richtiges Urtheil zu begründen, oder die durch andere minder allgemeine Beziehungen rege gemachte Theilnahme des Publikums zu befriedigen, demselben so schnell als möglich in verläßlicher Weise zur Kenntniß bringe; so fordere ich sämmtliche zu diesem Ministerium gehörigen leitenden Staatsbeamten, insbesondere aber den Herrn Unterstaatssekretär und die Chefs der einzelnen Sekzionen hiemit auf, diesem Bedürfnisse unausgesetzt Rechnung zu tragen, und namentlich dafür zu sorgen, daß derlei Daten nicht nur in angemessenen Zeitabschnitten, etwa in Form einfacher, leichtfaßlicher, mit den nöthigen ämtlichen Erläuterungen versehener tabellarischer Uebersichten, unverzögert durch die Zeitungsblätter der Oeffentlichkeit übergeben, sondern daß auch die in den Zwischenzeiten allenfalls auftauchenden außerordentlichen Vorfallenheiten und Ergebnisse unverzüglich auf demselben Wege zur Kenntniß des Publikums gebracht werden.

Gleichzeitig mache ich es sämmtlichen Vorstehern der diesem Ministerium untergeordneten Prov. Behörden zur besonderen Pflicht, dasselbe in der Lösung dieser gemeinnützigen Aufgabe auf's Zuvorkommendste zu unterstützen.

Die Behörden werden daher aufgefordert, im Vorkommensfalle die Landesstelle durch schleunige Anzeige der hierauf einschlagenden Notizen und Vorkommnisse in den Stand zu setzen, diesem hohen Verlangen vollkommen entsprechen zu können.

Gubernial-Verordnung vom 28. September 1848, Gubernial-Z. 71046.

96.

O ogłaszaniu spiesznem dat urzędowych, potrzebnych do wiadomości publiczności.

Minister robót publicznych udzielił dnia 11. Września 1848, do l. 557, Rządowi krajowemu następujące rozporządzenie dla wiadomości i zachowywania: „Gdy ze względu na nowe kształtowanie się życia publicznego nie inaczéj, jak bardzo pożądaném być może, iżby Administracyja publiczna, a zatém i Ministerstwo Robót publicznych podawało jak najspieszniéj w sposób niewątpliwy do powszechnéj wiadomości wszelkie daty, któreby w ogólności mogły posłużyć za podstawę zdaniu czyto o kierunku i mierze jego działalności, czy też do zaspokojenia udziału publiczności, obudzonego innemi mniéj powszechnemi stosunkami; przeto wzywam niniejszém wszystkich do tego Ministerstwa należących kierujących urzędników Państwa, w szczególności zaś podsekretarza stanu i naczelników poszczególnych sekcyj, ażeby téj potrzebie bezustannie zadosyć czynili, a mianowicie o to się starali, ażeby takie daty nietylko w stosownych okresach czasu, na przykład w kształcie pojedynczych, łatwych do pojęcia, i potrzebnemi urzędowemi objaśnieniami opatrzonych wykazów tabelarycznych, bez zwłoki przez gazety powszechnie były ogłaszane, lecz ażeby także pojawiające się może wśród okresów nadzwyczajne zdarzenia i wypadki bez zwłoki tą samą drogą podawano do wiadomości publicznéj.

Równocześnie wkładam obowiązek na wszystkich zwierzchników władz prowincyjnych, temu Ministerstwu podległych, ażeby je z uprzedzającą gotowością wspierali w rozwiązaniu tego powszechnemu dobru użytecznego zadania.

Wzywa się wiec władze, ażeby w razie, jeżliby co zaszło, przez spieszne doniesienia dotyczących wiadomości i zdarzeń stawiały Rząd krajowy w możności zupełnego uczynienia zadosyć temu wysokiemu żądaniu.

Rozporządzenie gub. z d. 28. Września 1848, l. gub. 71046.

97.

In Betreff der Mauthgebühren-Entrichtung für die Benützung zeitweiliger Ueberfuhren an mauthpflichtigen Brücken.

Das hohe k. k. Finanz-Ministerium hat mit dem Dekrete vom 28. Juni 1848, Zahl 21070/176 ausgesprochen, daß in dem Falle, als eine mauthpflichtige Brücke wegen Elementar-Ereignissen zeitweilig abgetragen oder gesperrt werden muß, und die Kommunikazion durch eine Ueberfuhr erhalten wird, nicht die Ueberfuhrsgebühren, sondern die bestandenen Brückenmauthgebühren einzuheben, Fußgeher und Personen mit Zieh- oder Schiebkarren aber gebührenfrei zu überschiffen seyen, wornach auch rücksichtlich der zeitweilig eintretenden Ueberfuhr zwischen Krakau und Podgórze gleichmäßig vorgegangen werden darf.

Hievon werden die k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen zur Darnachachtung in Kenntniß gesetzt.

Verordnung der k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung vom 31. Juli 1848, Zahl 17972.

Gubernial-Verordnung vom 30. September 1848, Gubernial-Z. 72601, an sämmtliche k. k. Kreisämter zur Verlautbarung.

98.

Bestimmung des Bandes für den mit Allerhöchster Bewilligung in den k. k. österreichischen Staaten zu tragenden herzoglich-Luchesischen St. Georgs-Orden.

Um die auffallende Aehnlichkeit der Dekorazion des österr. milit. Marien-Theresien-Ordens mit jener des herzoglich-Lucca'schen Mil. St. Georgs-Ordens aufzuheben, und der hierdurch oft herbeigeführten Verwechslung dieser beiden Orden zu begegnen, haben Seine k. k. Majestät nach dem Antrage des Herrn Kriegsministers mit Allerhöchster Resoluzion vom 6. September 1848 anzuordnen geruhet, daß alle Individuen in den k. k. österreichischen Staaten, welche mit Allerhöchster Bewilligung den herzoglich-luchesischen St. Georgs-Orden tragen, sich hiebei eines Bandes zu bedienen haben, dessen weißer Mittelstreifen nicht breiter als eine Linie ist.

97.

O opłaceniu należytości mytowéj za używanie tymczasowych przewozów przy mostach, mytu podlegających.

Wysokie c. k. Ministerstwo Skarbu wyrzekło dekretem z dnia 28. Czerwca 1848, l. 21070/176, że w przypadku, gdyby most, podlegający opłacie myta, z powodu wypadków elementarnych na jakiś czas znieść lub zamknąć miano, komunikacyję zaś za pomocą przewozu utrzymywano, nie opłatę od przewozu, ale mostowe, jakie przódy było, pobierać, idących zaś pieszo i osoby, któreby ciągnęły taczki albo popychały, bez opłaty przewozić należy, tudzież, że według tego rozporządzenia także co do tymczasowo zachodzącego przewozu między Krakowem i Podgórzem postępować można.

O czém ku zachowaniu oznajmia się c. k. powiatowym Administracyjom skarbowym.

Rozporządzenie c. k. Administracyi dochodów skarbowych z d. 31. Lipca 1848, l. 17972.

Rozporządzenie gub. z d. 30. Września 1848, l. gub. 72601, do wszystkich c. k. Urzędów cyrkułowych ku ogłoszeniu wydane.

98.

Oznaczenie wstęgi orderowéj książęcego lukajskiego (Lucca) orderu św. Jérzego, który za najwyższém pozwoleniem w Państwie c. k. austryjackiém nosić można.

Dla uchylenia uderzającego podobieństwa między dekoracyją austryjackiego wojskowego orderu Maryi Teresy a książęcego lukajskiego wojskowego orderu św. Jérzego, i by zaradzić mogącemu się nieraz wydarzyć wzięciu jednego za drugi, raczył Jego c. k. Mość, na wniosek pana Ministra Wojny, najwyższém postanowieniem z dnia 6. Września 1848 rozporządzić, ażeby, kto w c. k. krajach austryjackich za najwyższém pozwoleniem nosi książęcy lukajski order św. Jérzeko, używał doń wstęgi, któréj biały paseczek środkowy nie ma być szérszy nad jednę liniję.

Hievon werden die k. k. Kreisämter in Folge hohen Ministerial-Erlaßes vom 19. September 1848, Zahl 3988, zur weiteren Veranlassung mit der Weisung in die Kenntniß gesetzt, den Vollzug dieser Allerhöchsten Anordnung in dem hiezu geeigneten Wege überwachen zu lassen.

Gubernial-Verordnung vom 30. September 1848, Gubernial-Z. 72791.

99.

Herabsetzung der Verzehrungssteuer für den Weinmost und die Weinmaische.

Um das Ausmaß der Verzehrungssteuer für Weinmost und Weinmaische mit der in Folge des Hofkammer-Präsidial-Dekrets vom 19. März 1848, Zahl 2502, durch die hierortige Kundmachung vom 24. März 1848, Zahl 26874, herabgesetzten Verzehrungssteuer für Wein in ein angemessenes Verhältniß zu bringen, fand das h. Finanz-Ministerium mit dem Erlasse vom 29. September 1848, Zahl 5387/F. M. die Verzehrungssteuer für den nieder-österr. Eimer Weinmost und Weinmaische bei der Einfuhr nach Lemberg von 1 fl. 15 kr., auf Einen Gulden drei Kreuzer herabzusetzen.

Diese Bestimmung wird hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 5. Oktober 1848, Gubernial-Zahl 73786.

100.

Betreffend die Hinausgabe von 5 % Kasseanweisungen, und die Modalitäten ihrer Einlösung, Ausgabe und sonstiger Verwendung.

Auf Grundlage des durch reichstäglichen Beschluß vom 21. August 1848 dem Finanz-Ministerium eröffneten Kredits, hat sich dasselbe zur Hinausgabe von 5 % Kasse-Anweisungen bestimmt gefunden. Diese werden auf Beträge von 30, 60, 90, 300, 600 und 900 Gulden lauten.

Jede Kasse-Anweisung wird nach Ablauf eines Jahres (vom 1. September 1848 gerechnet) auf Verlangen des Besitzers entweder bar eingelöset, oder gegen eine neue umge-

O tém zawiadamia sie c. k. Urzedy obwodowe w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa z dnia 19. Września 1848, l. 3988, ku dalszemu zarządzeniu zzaleceniem, aby nad dopełnieniem tego najwyższego postanowienia w przyzwoity sposób czuwano.

Rozporządzenie gub. z d. 30. Września 1848, l. gub. 72791.

99.

O zniżeniu podatku konsumcyjnego od brzeczki winnéj (moszczu) i wina niewyrobionego (mesu winnego).

Aby wymiar podatku konsumcyjnego od moszczu i wina niewyrobionego przywieść do należytego stosunku z podatkiem konsumcyjnym od wina, zniżonym na mocy dekretu prezydyjum Kamery nadwornéj z dnia 19. Marca 1848, do l. 2502, ogłoszeniem Rządu krajowego z dnia 24. Marca 1848, do l. 26874, uznało wysokie Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 29. Września 1848, do l. 5387/M. F. za stosowną, podatek konsumcyjny od niższo-austryjackiego wiadra moszczu i wina niewyrobionego przy wprowadzeniu do Lwowa zniżyć za 1 zr. 15 kr. na jeden złoty reński trzy krajcary.

Któreto postanowienie podaje się niniejszém do publicznéj wiadomości.

Obwieszczenie gub. z d. 5. Października 1848, l. gub. 73786.

100.

O wprowadzeniu pięcioprocentowych asygnacyj kasowych w obieg i o sposobie wykupienia, wydawania i jakiegokolwiek innego użycia onych.

Na mocy kredytu, dozwolonego Ministerstwu Skarbu uchwałą sejmu walnego z dnia 21. Sierpnia 1848, toż Ministerstwo spowodowaném się widziało do puszczenia pięcioprocentowych asygnacyj kasowych w obieg. Będą one opiewały na ilość 30, 60, 90, 300, 600 i 900 zr.

Każda asygnacyja kasowa będzie po upływie roku (licząc od 1. Września 1848) na żądanie posiadacza albo za gotowiznę wykupiona, albo też na nową wymieniana,

wechselt, und auch vor Ablauf dieser Zeit bei allen Zahlungen an die Staatskassen und an alle öffentliche Kassen, und insbesondere auch bei Einzahlungen auf Anlehen, welche die Finanzverwaltung abzuschließen in die Lage käme, im vollen Nominalbetrage sammt dem auf der Rückseite ausgedrückten Zinsenbetrage als bares Geld angenommen.

Die Zinsen werden, wenn der Inhaber es verlangt, nach Ablauf eines halben Jahres (welches gleichfalls vom 1. September 1848 an gerechnet wird) unter gleichzeitiger Verwechslung gegen neue Anweisungen von der Staats-Zentralkasse und von den Prov. Einnahmskassen bar entrichtet.

Auch ist ihre Annahme als Kauzion bei allen Verhandlungen mit der Staatsverwaltung für das Aerar oder für politische Fonds gestattet.

Die Hinausgabe der Kasse-Anweisungen, sowie deren Wechselung in neue, bei Erhebung der halbjährigen verfallenen Zinsen, erfolgt in Wien durch die Staats-Zentralkasse und in den Provinzen durch die Provinzial-Zahlämter.

Die Ausgabe dieser Anweisungen wird indeß auch bei allen übrigen Kassen Statt finden, welche für den Staatsschatz und politische Fonde Zahlungen leisten. Da die Interessen gleichmäßig vom 1. September 1848 zu laufen beginnen, so hat jede Partei, welche eine solche Kasse-Anweisung bei öffentlichen Kassen einlöset, die auf derselben haftenden 5% Zinsen zu vergüten.

Welche Bestimmungen hiemit im Grunde des hohen Finanz-Ministerial-Dekrets vom 16. September 1848, Zahl 4988, zur allgemeinen Kenntniß gebracht werden.

Gubernial-Kundmachung vom 5. Oktober 1848, Gubernial-Zahl 74061.

101.

Bestimmung der Grundsätze bei Verleihung der Gewerbsbefugnisse, oder bei Zulassung zu den freien Beschäftigungen.

Bei der gegenwärtigen Stockung des Verkehrs und den namentlich für die gewerbtreibenden Klassen drückenden Zeitverhältnissen fand das hohe Handels-Ministerium unterm 10. September 1848, Zahl 1086/356, nachstehende Bestimmungen zu erlassen, welche bis zum Erscheinen eines allgemeinen Re=

a nawet przed upływem tegoż czasu we wszystkich wypłatach do kas Państwa i do wszystkich kas publicznych, a szczególnie też w zaliczaniu na pożyczki, któreby administracyja Skarbu zawarła, w całkowitej wartości imiennej wraz z wyrażoną na odwrotnej stronie ilością prowizyi jak gotowizna przyjmowana.

Prowizyje wypłaci, gdyby dzierzyciel tego żądał, po upływie półrocza, (które się także od 1. Września 1848 liczy), wymieniawszy ją zarazem na nową asygnacyję, gotowizną centralna kasa Państwa lub kasy percepcyi prowincyjne.

Wolno też przyjmować je na kaucyję w wszelakich układach z administracyją Państwa dla Skarbu albo funduszów politycznych.

Puszczanie asygnacyj kasowych w obieg, jako też wymiana tychże na nowe przy odbieraniu półrocznej prowizyi, której czas wypłaty przyszedł, uskutecznia w Wiedniu centralna kasa Państwa a w prowincyjach prowincyjne Urzędy płatnicze.

Asygnacyje te będą jednakże i wszystkie inne kasy wydawały, które wypłacają za Skarb Państwa i za fundusze polityczne. Ponieważ prowizyje jednakowo od 1. Września 1848 liczą się, każdy więc, kto takę asygnacyję kasową w kasie publicznej nabywa, powinien powrócić ciążącą na niej prowizyję pięcioprocentową.

Te postanowienia podaje się niniejszém na mocy dekretu wysokiego Ministerstwa Skarbu z dnia 16. Września 1848, do l. 4988, do powszechnej wiadomości.

Obwieszczenie gub. z d. 5. Października 1848, l. gub. 74061.

101.

Oznaczenie zasad przy nadawaniu uprawnień na rękodzielnictwa lub przypuszczenia do zatrudnień wyzwolonych.

Obecne zatamowanie handlu, mianowicie zaś okoliczności, rękodzielniczym klasom czuć się dające, były dla Ministerstwa Handlu powodem, iż pod dniem 10. Sierpnia 1848, l. 1086/356, wydało następujące postanowienia, które, nim wyjdzie powszechny regulamin dla handlu i przemysłowości,

gulativs über Handel und Gewerbe, bei vorkommenden Gesuchen um Verleihung eigentlicher Gewerbsbefugnisse, oder bei Anmeldungen des Betriebes der bisher als frei behandelten Beschäftigungen, zur Richtschnur zu dienen haben:

1. Bei den auf Befugnisse beschränkten Beschäftigungsarten, welche bis nun in die Kategorie der Polizei-Gewerbe gehörten, ist sowohl auf die persönliche Befähigung, als insbesondere auf den Lokalbedarf strenge Rücksicht zu nehmen, daher eine Vermehrung derselben nur dann zu gestatten, wenn auf vollkommen glaubwürdige Art dargethan ist, daß diese Vermehrung wirklich im Interesse des Publikums liege.

2. Bei Kommerzial-Gewerben, welche nach der bisherigen Norm vom Lokalbedarfe unabhängig waren, ist nebst der persönlichen Befähigung und der Nachweisung der für einige derselben vorgeschriebenen Fonde bei Verleihung eigentlicher Konzessionen auf die obwaltenden Verhältnisse genau Bedacht zu nehmen, und mit aller möglichen Umsicht und Schonung für den Besitzstand vorzugehen, wenn das Publikum in der billigen Befriedigung seiner Anforderungen dadurch nicht gefährdet wird.

Es sind demnach solche Unternehmungen, welche sowohl für den Befugnißwerber, als für jene, die gleichartige Gewerbe bereits betreiben, nur Nachtheil voraussehen lassen, und die unverhältnißmäßige Anhäufung solcher Kommerzial-Befugnisse einstweilen nach Möglichkeit hintanzuhalten.

3. Was die freien Beschäftigungen betrifft, welche bisher lediglich gegen Anzeige bei der Obrigkeit und Anmeldung zur Zahlung der Erwerbsteuer ausgeübt wurden, so hat es rücksichtlich der Form der Bewilligung bei diesem Grundsatze zu verbleiben.

Da jedoch die Erfahrung lehrt, daß diese freien Beschäftigungen, namentlich der Viktualienhandel, zu Mißbräuchen vielfach Anlaß geben, unverhältnißmäßig angehäuft werden und die polizeiliche Aufsicht erschweren, ferner daß viele Individuen, welchen wegen Mangel an genügender Subsistenz die Heirathsbewilligung versagt wurde, das Verbot durch die Anmeldung zum Betriebe eines solchen Geschäftes umgehen, und in Kurzem mit ihren Familien in Dürftigkeit verfallen, auch zuweilen fremde, in mancher Hinsicht bedenkliche Individuen auf solche Art ein Aufenthaltsrecht erlangen; so werden bei vorkommenden Anmeldungen alle diese Umstände in Ueberlegung zu nehmen, und jene Anmeldungen zurückzuweisen seyn,

przy potocznych prośbach o nadanie właściwego uprawnienia do rękodzielnictwa, lub jeźliby oznajmionem było zajmowanie się zatrudnieniem dotychczas za wolne uważaném, za prawidło służyć mają:

1. Co do zatrudnień, które potrzeba upoważnienia ktemu były ograniczone, a które dotąd do kategoryi rękodzieł policyjnych należały, należy ściśle uważać tak na osobiste uzdolnienie, jak w szczególności na miejscowa potrzebę, a zatém na pomnożanie takowych wtenczas tylko zezwalać, jeżeli z zupełną wiarygodnością dowiedziono będzie, że takowe istotnie zgodne jest z interesem publiczności.

2. Co do rękodzielnictwa komercyjnego, które podług dotychczasowych przepisów nie zależały od potrzeby miejscowéj, tedy przy nadawaniu właściwych koncesyj należy oprócz osobistego uzdolnienia i wykazania się z przepisanych dla niektórych profesyj funduszów, także na zachodzące stosunki i przytém ze wszelką oględnością i szanowaniem stanu posiadania postępować, byle przez to publiczność w zaspokojeniu swoich słusznych wymagań nie cierpiała.

Przedsiębierstwa zatém, które tak dla ubiegających się o uprawnienie, jak i dla tych, którzy się rękodziełami temi samémi zajmują, tylko szkodę przewidywać dają, tudzież niestosunkowe pomnażanie komercyjnych konsensów tymczasowie ile możności powstrzymywać wypada.

3. Co do zatrudnień wyzwolonych, które potąd tylko za oznajmieniem Zwierzchności i opłaceniem podatku zarobkowego wykonywano, należy co do formy pozwolenia przy téj saméj pozostać zasadzie.

Gdy jednak doświadczenie uczy, że te wolne zatrudnienia, mianowicie handel wiktuałami, podają sposobność do wielorakiego nadużycia, i, mnożąc się bez względu na stosunkowość, dozór policyi utrudniają, daléj, że wiele ludzi, którym dla braku dostatecznego utrzymania pozwolenie do żenienia się odmówiono, zakaz ten przez oznajmienie zajmowania się takiém zatrudnieniem omijają i wkrótce wraz z rodziną swoją na biédę schodzą, tudzież że czasem obcy pod niejednym względem podejrzani ludzie tym sposobem prawo pobytu otrzymują; przeto przy podobnych zgłoszeniach się należy te wszystkie okoliczności brać na uwagę i odrzucać oznajmienia, z którychby się pokazało, że za-

bei welchen es sich herausstellt, daß die Beschäftigung aus Leichtsinn zur Umgehung polizeilicher Maßregeln, ohne alle Aussicht auf genügenden Erwerb oder mit Hintansetzung anderer entsprechenden Erwerbsquellen, gewählt wurden.

Die k. k. Kreisämter haben diese Grundsätze den untergeordneten Ortsobrigkeiten bekannt zu geben, und sie zum möglichst umsichtigen Verfahren bei Gewerbs-Verleihungen oder der Zulassung freier Beschäftigungen anzuweisen, insbesondere aber denselben zur Pflicht zu machen, Beschäftigungen dieser Art nur solchen Individuen zuzugestehen, die außer Stande sind, auf anderen Wegen ihr Auskommen zu finden, selbe aber allen Jenen zu versagen, die ihre Zuständigkeit, oder wenigstens einen mehrjährigen Aufenthalt an dem Orte, wo sie die freie Beschäftigung auszuüben wünschen, nicht gehörig nachzuweisen vermögen, weil dieß das sicherste Mittel ist, den Zudrang beschäftigungsloser Menschen, namentlich in größeren Städten abzuwehren, wo sie, wenn ihnen die Beschäftigung keinen genügenden Erwerb sichert, nur zu häufig der Kommune zur Last fallen.

Gubernial-Verordnung vom 6. Oktober 1848, Gubernial-Zahl 72812.

102.

Wegen Ausgabe neuer Scheidemünze.

Um die Ausgleichungen bei Zahlungen, welche bei den Staats-Kassen und zwischen den Privaten in Konvenzions-Münze geleistet werden, nach dem vorhandenen Bedürfniße noch mehr zu erleichtern, als dieß bisher der Fall war, und damit auch bei dem bekannten Ausströmen der Silber-Theilungs-Münze über die Reichsgrenzen, dem bereits fühlbaren Mangel der Theilungs-Scheide-Münzen thunlichst begegnet werde, haben Seine Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 19. August 1848 über Antrag des Ministeriums die Ausprägung neuer Scheidemünzen aus Silber und aus Kupfer genehmigt, welche künftig, sowie die bisher bestehenden Silbertheilungs- und Kupfer-Scheidemünzen, zur Ausgleichung der Zahlungen in Konvenzions-Münze dienen sollen.

Vom Tage dieser Kundmachung angefangen, erhalten die, nach den beigefügten Zeichnungen ausgeprägten zwei neuen Scheidemünzen, und zwar die Silbermünze eines Sechs-

trudnienie obrano sobie przez lekkomyślność dla podejścia przepisów policyjnych bez nadziei dostatecznego zarobku lub z zaniechaniem innych odpowiedniejszych źródeł zarobkowości.

C. k. Urzędy obwodowe mają te zasady podwładnym Zwierzchnościom miejscowym obwieścić i onym zalecić, aby przy nadawaniu konsensów lub przypuszczaniu do zatrudnień wolnych jak najostrożniéj postępowały, w szczególności zaś ten wkładały na nie obowiązek, aby zatrudnień tego rodzaju takim tylko osobom dozwalały, któreby nie były w stanie innym sposobem utrzymać się, takowego jednak tym wszystkim odmówić, którzyby przynależności swojéj do miejsca, lub przynajmniéj kilkoletnego pobytu w miejscu, gdzie wolne zatrudnienie mieć pragną, należycie wykazać nie mogły; jestto albowiem najpewniejszym środkiem powstrzymania napływu ludzi bez zatrudnienia, szczególniéj po większych miastach, gdzie, jeżeli im takie zatrudnienie dostatecznego zarobku nie zapewnia, gminie za nadto często ciężarem się stają.

Rozporządzenie gub. z d. 6. Października 1848, l. gub. 72812.

102.

O wydaniu nowéj monety zdawkowéj.

Aby wyrównanie w wypłatach, u kas rządowych i między osobami prywatnemi w monecie konwencyjnéj czynionych, podług zachodzącéj potrzeby bardziéj jeszcze jak dotąd ułatwić i by razem zapobiedz ile możności dającemu się czuć niedostatkowi monet zdawkowych podzielnych z powodu wypływu za granicę Państwa śrebrnéj monety podzielnéj; uchwalił Najjaśniejszy Pan najwyższém postanowieniem z dnia 19. Sierpnia 1848 na wniosek Ministerstwa, aby nowe monety zdawkowe ze śrebra i miedzi wybite były, które na przyszłość, tak jak trwające dotychczas monety śrebrne podzielne i miedziane zdawkowe, do wyrównania płat w monecie konwencyjnéj posługiwać mają.

Poczynając od dnia obwieszczenia, nabywają dwojakie monety zdawkowe, podług dołączonego rysunku wybite, prawnego obiegu we wszystkich krajach austryjackich, mia-

kreuzer=Stückes und die Kupfermünze eines Zweikreuzer=Stückes in den gesammten österreichischen Ländern gesetzlichen Umlauf.

Die äußeren Merkmale des neuen Sechskreuzer=Stückes sind der glatte Rand, das kaiserliche Wappen mit der darüber schwebenden Kaiserkrone und der Umschrift: „k. k. österreichische Scheidemünze" auf der Vorderseite; dann die Bezeichnung ihres Nennwerthes mit: „6 Kreuzer" auf der Kehrseite. Das Zweikreuzer=Stück, mit eben denselben Merkmalen auf der Vorderseite versehen, ist mit seinem Nennwerthe: „2 Kreuzer" auf der Kehrseite bezeichnet.

Beide Münzen enthalten auf ihrer Kehrseite das Jahr der Ausprägung und den Buchstaben jenes Münzamtes, bei welchem sie geprägt wurden.

Der innere Gehalt besteht darin, daß bei den Sechskreuzer=Stücken, von welchen 288 Stücke Eine feine Wiener Mark Silber enthalten, aus der feinen Wiener Mark 28 fl. 48 kr., und die Zweikreuzer=Stücke aber nach dem Verhältniße der Einkreuzer=Stücke ausgemünzt werden.

Uebrigens sind die öffentlichen Kassen angewiesen und die Privaten gehalten, diese zwei neuen Scheidemünzen in ihrem vollen Nennbetrage nach Maßgabe der hierüber in den bestehenden Vorschriften für die Annahme der Scheidemünze enthaltenen Anordnungen anzunehmen.

Gubernial=Kundmachung vom 7. Oktober 1848, Gubernial=Zahl 74501.

103.

Wegen bewilligungsfreier Annahme eines Diploms als Mitglied einer ausländischen Gesellschaft oder Akademie.

Zur Annahme eines Diploms als Mitglied einer ausländischen gelehrten Gesellschaft oder Akademie bedarf es in Zukunft

nowicie: moneta śrebrna sześciokrajcarówek i moneta miedziana dwukrajcarówek.

Znaki zewnętrzne nowych sześciokrajcarówek są: brzeg gładki, herb cesarski z unoszącą się nad nim koroną cesarską i napisem dokoła: „C. K. austryjacka moneta zdawkowa“ na czelnéj stronie; tudzież napis oznaczający jéj wartość imienną: „6 krajcarów“ na stronie odwrotnéj.

Dwukrajcarówka z témi samémi znakami na stronie czelnéj, oznaczoną ma wartość imienną: „2 krajcary“ na stronie odwrotnéj.

Obie monety mają na stronie odwrotnéj wyrażony rok bicia i początkową głoskę owego urzędu menniczego, u którego wybite zostały.

Ich wartość wewnętrzna jest ta: że sześciokrajcarówkami, z których 288 sztuk zawiéra jedne grzywnę wiédeńską czystego śrebra, wybitych będzie z jednéj grzywny wiédeńskiéj śrebra czystego 28 zr. 48 kr., a dwukrajcarówki bite są w stosunku jednokrajcarówek.

Kasy publiczne mają zlecenie a prywatne osoby są obowiązane, te dwa nowe gatunki monety zdawkowéj przyjmować w ich zupełnéj ilości imiennéj w miarę rozporządzeń zawartych w przepisach względem przyjmowania monety zdawkowéj trwających.

Obwieszczenie gub. z d. 7. Października 1848, l. gub. 74501.

103.

Że do przyjęcia dyplomu na członka zagranicznego towarzystwa lub zagranicznéj akademii pozwolenia nie potrzeba.

Do przyjęcia dyplomu na członka zagranicznego towarzystwa lub zagranicznéj akademii nie potrzeba na przyszłość

durchaus keiner besonderen Bewilligung. Wovon der Lehrkörper in Folge Ministerial-Erlaßes vom 18. September 1848, Zahl 4032, zur Wissenschaft in Kenntniß gesetzt wird.

Gubernial-Verordnung vom 9. Oktober 1848, Gubernial-Zahl 73405.

104.

Ueber die Berechtigung der Militär-Aerzte zur Ausübung der Zivil-Praxis.

Mehrere Unter-Chirurgen der k. k. Armee haben in ihrem im Namen Aller Seiner Majestät überreichten Gesuche unter Andern auch vorgestellt, daß sie in dem ihnen von Seiner Majestät ertheilten Befugniße zur Ausübung der Zivilpraxis nach Maß des von ihnen erlangten Approbazions-Grades von Seite der Zivil-Behörden willkührlich beschränkt werden.

Im Auftrage des hohen Ministeriums des Innern vom 20. September 1848, Zahl 1562, werden den k. k. Kreisämtern demnach die rücksichtlich des Rechtes der Militär-Aerzte zur Zivilpraxis bestehenden Verordnungen in Erinnerung gebracht, welche dahin lauten, daß den Magistern der Chirurgie, welche als Militär-Aerzte in der k. k. Armee dienen, das Recht zur Ausübung der Praxis im Zivile in eben dem Maße zusteht, wie solches den Zivil-Wundärzten zukömmt, welche den Magistersgrad aus der Chirurgie an einer inländischen Universität erlangt haben; daß aber, da den Patronen der Chirurgie das Recht zur Ausübung ihrer Kunst nur dann zusteht, wenn sie entweder ein chirurgisches Gewerbe besitzen, oder von der Obrigkeit oder Gemeinde des Ortes, wo sie ihre Kunst ausüben wollen, eine fixe Bestallung genießen, auch den Militär-Wundärzten, welche bloße Patroni der Chirurgie sind, das Recht zur wundärztlichen Praxis beim Zivile nur dann zukömmt, wenn sie obige gesetzliche Bestimmungen erfüllt haben.

Hiernach ist das Weitere zu veranlassen.

Gubernial-Verordnung vom 9. Oktober 1848, Gubernial-Zahl 73829.

osobnego pozwolenia. O czém kolegium nauczycieli zawiadamia się w skutek rozporządzenia ministrowskiego z dnia 18. Września 1848, l. 4032.

Rozporządzenie gub. z d. 9. Października 1848, l. gub. 73405.

104.

O uprawnieniu lekarzy wojskowych do wykonywania praktyki cywilnéj.

Wielu podchirurgów c. k. armii przedstawiło w swojéj prośbie, imieniem wszystkich do Najjaśniejszego Pana podanéj, między innemi i to, że w uprawnieniu swojém do wykonywania praktyki cywilnéj, przez Najjaśniejszego Pana sobie udzieloném wedle osiągnionego stopnia swojéj aprobaty, ze strony władz cywilnych samowolnie ograniczani bywają.

Z polecenia wysokiego Ministerstwa Spraw wewnętrznych z dnia 20. Września 1848, l. 1562, przypomina się c. k. Urzędom obwodowym istniejące rozporzadzenie o prawie lekarzy wojskowych do praktyki cywilnéj, które opiéwa, iż magistrom chirurgii, służącym w c. k. armii za lekarzy wojskowych, służy prawo wykonywania praktyki w cywilności w téj saméj mierze, jak chirurgom cywilnym, którzy stopień magistra chirurgii na którym krajowym uniwersytecie otrzymali; że jednak, gdy patronom chirurgii prawo wykonywania swéj sztuki wtenczas tylko służy, gdy albo utrzymują profesyję chirurgiczną, albo od zwierzchności lub gminy miejsca, gdzie sztukę swoję wykonywać chcą, mają nadaną sobie stałą posadę, także i chirurgom wojskowym, będącym patronami chirurgii, prawo do praktyki chirurgicznéj w cywilności wtenczas tylko służy, gdy powyższych, prawem przepisanych warunków dopełnili.

Stosownie do tego należy dalsze poczynić zarządzenia.

Rozporządzenie gub. z d. 9. Października 1848, l. gub. 73829.

105.

Erleichterungen des Verkehrs mit Bezug auf einige Bestimmungen der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung.

Zur Erleichterung des Verkehrs werden folgende Anordnungen getroffen:

1. Die mit den §§. 121 und 125 Z. 1 der Vorschrift zur Vollziehung der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung angeordnete Beschränkung der Zeiträume, während welcher die zur Ausweisung des Bezuges, Ursprunges oder der Verzollung ausgestellten Urkunden zum Behufe dieser Ausweisung angewendet werden können, auf die Hälfte des mit dem §. 120 festgesetzten Ausmaßes wird aufgehoben.

2. Von dem Verbote des Nachttransportes im Grenzbezirke (§. 335 Z. u. St. M. O.) werden außer den §. 336 Z. u. St. M. O. aufgeführten Gegenständen, noch folgende Waaren ausgenommen, wenn sie in offenem unverpackten Zustande geführt werden, inländischen Ursprunges sind, und nicht für einzelne Gegenden zur Verhinderung des Schleichhandels eine Beschränkung dieses Nachttransportes sich als nöthig erweist:

Brod, gemeines (d. i. kein süßes, als: Zwieback oder Backwerk), Butter, Milch, Schmalz, Unschlitt, Gänse- und Schweinefett, Geflügel und Eier,
Fische, frische, Frösche und Krebse,
Flachs, Hanf, Werg,
Fleisch, frisches, dann Wildpret,
Gemüse, unzubereitete, Getreide, Nüsse, Obst frisches, und Schwämme eßbare, Hörner, Klauen, Knochen und Schaffüße,
Pech, Theer, Schmeer und Wagenschmiere.

3. Von der Verpflichtung des §. 349 Z. u. St. M. O., die nicht kontrolpflichtigen Waaren, die einen Stoff, ein Erzeugniß oder überhaupt einen Gegenstand der Beschäftigung eines Gewerbetreibenden ausmachen, von der Ablegung im Orte der Bestimmung, wenn sich im Letzteren ein zu den Amtshandlungen der Waarenkontrole ermächtigtes Gefällenamt, oder eine Abtheilung der Finanzwache befindet, zu diesem Amte oder dieser Abtheilung zu stellen, werden alle Waaren befreit:

105.

Ulgi w handlu odnośnie do niektórych przepisów ustawy cła i monopolów rządowych.

Dla ulżenia handlowi rozporządza się, co następuje:

1. Ograniczenie przedziałów czasu, w których dokumenta dla wykazania miejsca nabycia, pochodzenia lub oclenia wydane, ku temu wykazaniu się użyte być mogą §§. 121 i 125, l. 1, przepisu o dopełnieniu ustawy cła i monopolów rządowych do połowy wymiaru §. 120 ustanowionego, rozporządzone, uchyla się.

2. Z pod zakazu transportowania nocą w okręgu granicznym (§. 335 ust. cł. i monop. rząd.) wyłącza się oprócz przedmiotów w §. 336 ust. cł. i monop. rząd. wymienionych, jeszcze następujące poniżéj towary, jeżeli te prowadzone będą otworem, t. j. niezapakowane, jeżeli są pochodzenia krajowego i jeżeli ograniczenie nocnego transportu nie okaże się potrzebném w szczególnych okolicach, dla zagrodzenia przemytnictwu:

Chléb powszedni (t. j. niesłodki, jako to: sucharki, ciasteczka), masło, mléko, smalec, łój, tłuszcz gęsi i wieprzowy (sadło), drób i jaja,
ryby świéże, żabki i raki,
len, konopie, kłaki,
mięso świéże, zwierzyna,
jarzyny nieprzyrządzone, zboże, orzechy, owoce świéże i grzyby do jedzenia, rogi, kopyta, kości i nóżki owcze,

smoła, maź, sadło, smarowidło wozowe.

3. Od powinności, §. 349 ust. cł. i monop. rząd. przepisanéj, aby towary kontroli niepodpadające, będące produktem (płodem) piérwiastkowym, wyrobem, albo w ogólności przedmiotem zatrudnienia profesyjonisty, przed złożeniem ich w miejscu przeznaczenia, jeżeli się w tém miejscu znajduje urząd dochodowy, do kontrolowania towarów upoważniony, albo oddział straży finansowéj, do tegoż urzędu lub do tegoż oddziału straży przystawione były, — uwolnione są wszystkie towary:

a) die nicht in die Reihe der Gewerbe der Putz-, Galanterie- und Krämerwaaren, der Metallarbeiten, der Chokolade und des Konfekts, der ätherischen Oele, Tarifpost 435, der Parfümeriewaaren gehören, oder

b) die innerhalb desselben Ueberwachungsbezirkes (§. 176 der Vorschrift zur Vollziehung der Z. und St. M. O.) von einem Orte an den andern gesendet werden. Es genügt bei solchen Waaren, wenn innerhalb 24 Stunden, vom Augenblicke der Ablegung an gerechnet, die begleitende Urkunde dem Amte oder der Abtheilung vorgelegt wird.

4. Bei Versendung kontrolpflichtiger Waaren im Grenzbezirke kann die Stellung der Waare zum Amte im Orte der Absendung, oder beziehungsweise zu jenem Amte, welchem dieser Ort für die Amtshandlungen der Waarenkontrole zugewiesen ist, sowie die Anlegung des ämtlichen Verschlußes, in so ferne kein Verdacht eines Mißbrauches der Deckungsurkunde, um deren Ausstellung es sich handelt, obwaltet, unterbleiben, wenn

a) die Sendung innerhalb desselben Ueberwachungsbezirkes, oder

b) in Mengen erfolgt, die wenn sie nicht zum Gewerbsbetriebe bestimmt wären, von der für den Grenzbezirk vorgeschriebenen Kontrole ausgenommen seyn würden. Es genügt in diesen Fällen, wenn die zollämtliche Gestattung zum Transporte unter Vorlegung der geforderten Nachweisung vorschriftsgemäß nachgesucht, und den Bestimmungen über die Stellung der Waare zu dem Kontrolsorgane, an welches dieselbe angewiesen wird, Genüge geleistet wird.

Wird die Waare ohne „Verschluß" versendet, so hat das Amt diesen Umstand in der Deckungsurkunde ausdrücklich zu bemerken.

Auch ist, wo die erwähnten Bedingungen eintreten, die Stellung zu einem Zwischenamte nicht vorzuzeichnen.

Auch das Ansuchen um zollämtliche Gestattung des Transportes kontrolpflichtiger Waaren im Grenzbezirke kann unterbleiben, wenn dieselben in der Bewegung des innern Fabriksverkehrs mit den zu Folge des §. 104 der Vorschrift zur Vollziehung der Z. u. St. M. O. gestatteten Büchern über den inneren Fabriksverkehr versehen, aus einem Orte, in welchem sich ein zu dem Verfahren der Waarenkontrole ermächtigtes Gefällsamt nicht befindet, an einen innerhalb desselben Ueberwachungs-Bezirkes gelegenen Ort versendet werden.

a) które nie należą do rzędu profesyj towarów strojnych (modniarskich) galanteryjnych i kramarskich, wyrobów kruszcowych, czekulady i konfitur, do olejków eterycznych (poz. 435 taryfy) i pachnideł, lub

b) które pośród tego samego okręgu nadzorczego (§. 176 przepisu o dopełnieniu ust. cł. i monop.) z jednego miejsca na drugie posełane będą. Co do tych towarów dosyć, jeżeli dokument osłonny w ciągu 24 godzin, licząc od chwili złożenia towarów, urzędowi lub oddziałowi straży przedstawiony będzie.

4. Przesełając towary kontroli podległe w okręgu granicznym, może się obejść bez stawienia towaru do urzędu w miejscu odsełki, albo też odnośnie do tego urzędu, któremu to miejsce dla urzędowego kontrolowania towarów przydzielone, i bez przyłożenia urzędowéj pieczęci, jeżeli nie ma podejrzenia o nadużycie dokumentu osłonnego, o wydanie którego rzecz idzie, a to:

a) jeżeli posełka wśród tego samego okręgu nadzorczego, lub

b) w takich ilościach czyni się, które, gdyby nie dla profesyi przeznaczone były, byłyby od kontroli, dla okręgu granicznego przepisanéj, wyłączone. W takich wypadkach dosyć jest, złożywszy żądane wykazanie, prosić, jak przepis każe, o zezwolenie ze strony urzędu cłowego transportowania i przepisom o przystawieniu towaru do urzędu kontrolującego, do którego jest przekazany, zadosyć uczynić.

Gdy towar posełа się „bez opieczętowania", urząd okoliczność tę w dokumencie osłony wyraźnie wypisze. Tam nawet, gdzie pomienione warunki zachodzą, nie potrzeba przekazywać stawienia towaru do jakiego urzędu, w środku traktu położonego.

Lecz i prośba o pozwolenie urzędu cłowego do przeprowadzenia towarów kontroli podległych w okręgu granicznym może być niepotrzebna, jeżeli towary w wewnętrznym obiegu między fabrykami opatrzone książkami, dla wewnętrznego między fabrykami obiegu podług §. 104 przepisu o dopełnieniu ust. cł. i mon. dozwolonémi, przesełane będą z miejsca, w którem nie ma urzędu dochodowego, do kontrolowania towarów upoważnionego, do miejsca położonego wewnątrz tego samego okręgu nadzorczego.

Führt der auf dem Buche vorgezeichnete Weg über einen mit einem Kontrolsamte versehenen Ort, so ist die Waare bei diesem Amte zu stellen.

5. Auch im inneren Zollgebiete kann von der, Behufs der Einholung der zollämtlichen Gestattung zum Transporte kontrolpflichtiger Waaren vorgeschriebenen Stellung der Waare zu dem Amte im Orte der Absendung, oder auf dem Zuge an den Ort der Bestimmung, sowie von der Anlegung des ämtlichen Verschlußes unter den Z. 4 angeführten Bedingungen und Vorsichten abgegangen werden:

a) wenn es sich um Sendungen von Waaren der geschärften Kontrole, die zum Gewerbsbetriebe bestimmt sind, in Mengen handelt, die im Grenzbezirke von der Kontrole ausgenommen sind, und die Sendung nicht den Weg aus dem inneren Zollgebiete in den Grenzbezirk nimmt, oder

b) wenn die Versendung kontrolpflichtiger Waaren aus einem mit Steuerlinien umschlossenen und an den Zugängen mit Gefällsämtern versehenen Orte nach einem andern Orte im innern Zollgebiete erfolgt.

Es sind jedoch von dem an der Steuerlinie aufgestellten Amte, über welches der Austritt der Waare stattfindet, die §. 149 der Vorschrift zur Vollziehung der Z. u. St. M. O. vorgezeichneten Amtshandlungen genau vorzunehmen.

6. Das im §. 139 der Vorschrift zur Vollziehung der Z. u. St. M. O. enthaltene Ausmaß der im Grenzbezirke kontrolfreien Menge von Baumwollengarn wird von 4 Pfund auf 8 Pfund, des Spitzengrundes von 8 Loth auf 16 Loth, und der andern Baumwollwaaren auf sechszehn Pfund erhöht.

Sollte ein Stück Baumwollgewebe mehr als 16 Pfund wiegen, so ist das ganze Stück von der Kontrole frei zu lassen.

7. Mit Ausnahme des Küstenlandes und des lombardisch-venezianischen Königreiches, werden in allen Provinzen, für welche die Z. u. St. M. O. Giltigkeit hat:

a) Kakao, Gewürznelken, Ingber, Muskatblüthe und Muskatnüsse, Vaniglie und Zimmt von den Bestimmungen über die Einfuhr von Spezereiwaaren in die mit Legstätten versehenen Orte, dann in Betreff der Aufsicht über den Transport und die Aufbewahrung kontrolpflichtiger Waaren im Grenzbezirke (§§. 263 und 337 bis 344 Z. u. St. M. O.), sowie von den Anordnungen des §. 169 der Vorschrift zur Vollziehung der Z. u. St. M. O. ausgenommen;

Jeżeli droga wytknięta na książce prowadzi przez miejsce, w którém jest urząd kontrolujący, towar u tego urzędu stawiony być ma.

5. Także i wewnątrz obwodu celnego odstąpić można od przepisanego stawienia towaru do urzędu w miejscu wysełki lub na trakcie do miejsca przeznaczenia ku otrzymaniu urzędowego pozwolenia przeprowadzania towarów kontroli podległych, jako i od przyłożenia urzędowéj pieczęci pod warunkami i przepisami pod l. 4. wskazanemi, jeżeli

a) rzecz idzie o posełki towarów, zaostrzonéj kontroli wymagających, a do prowadzenia profesyi przeznaczonych w takich ilościach, które w okręgu granicznym z kontroli są wyłączone i posełka nie idzie drogą z wewnętrznego obwodu celnego do granicznego okręgu; lub
b) jeżeli posełka towarów kontroli podległych wychodzi z miejsca, liniami podatkowemi zamkniętego i na wchodach urzędami dochodowemi opatrzonego, do drugiego miejsca wewnątrz obwodu celnego.

Wszakże urząd, na linii podatkowéj ustanowiony, przez który towar wychodzi, winien przedsiębrać czynności, §. 149 przepisu o dopełnieniu ustawy cł. i mon. przepisane.

6. Miara ilości przędzy bawełnianéj, w okręgu granicznym od kontroli uwolnionych, §. 139 przepisu o dopełnieniu ust. cł. i mon. wskazana, powiększoną zostaje ze czterech na ośm funtów, a tła korónkowego, z ośmiu na szesnaście łutów, co do innych zaś towarów bawełnianych na funtów szesnaście.

Gdyby jedna sztuka tkaniny bawełnianéj ważyła więcéj jak funtów szesnaście, cała sztuka wolna ma być od kontroli.

7. Z wyjątkiem nadbrzeża i Królestwa Lombardzko-Weneckiego, we wszystkich prowincyjach, w których ustawa cła i mon. rząd. prawnie obowiązuje:

a) kakau, goździki, imbir, kwiat muszkatołowy i gałki muszkatołowe, wanilija i cynamon wyłącza się z pod przepisów o wprowadzeniu towarów korzennych w miejsca, opatrzone komorami składowémi, tudzież przepisów o dozorowaniu transportów i przechowaniu towarów kontroli podległych w okregu granicznym (§§. 263 i 337 do 344 ust. cł. i mon. rząd.) niemniéj z rozporządzeń §. 169 przepisu o dopełnieniu ust. cł. i mon. rząd.;

b) Das im §. 139 der Vorschrift zur Vollziehung der Z. u. St. M. O. enthaltene Ausmaß der im Grenzbezirke kontrolfreien Mengen wird bei folgenden kontrolpflichtigen Waaren erhöht: Kaffee von fünf Pfund auf zehn Pfund, Zuckermehl und Zucker-Raffinate von 15 Pfund auf 25 Pfund, Piment von einem halben Pfund auf Ein Pfund, Branntwein, Branntweingeist und andere gebrannte geistige Flüssigkeiten von einem Achtel Eimer auf einen Viertel Eimer.

8. In allen Provinzen, für welche die Z. u. St. M. O. Giltigkeit hat, mit Ausnahme von Tirol und Vorarlberg, dem Küstenlande und dem lomb. venezianischen Königreiche, wird die Menge des Kaffee's, die im inneren Zollgebiete nach den Bestimmungen des hierortig. Dekrets vom 9. Mai 1848, Zahl 716 F. M., von den Vorschriften der einfachen Kontrole ausgenommen ist, von fünf Pfund auf zehn Pfund erhöht.

Dieses wird in Folge hohen Ministerial-Erlaßes vom 1. Oktober 1848 hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 9. Oktober 1848, Gubernial-Zahl 74883.

106.

Wegen Beförderung der Wiederbelebung beim Verdachte des Scheintodes eines an der Brechruhr verstorbenen Kranken und Ueberwachung jeder vorzeitigen Beerdigung derlei Leichen.

Mit dem Erlaße des hohen Ministeriums des Innern vom 29. September 1848, Zahl 4391, wurde erinnert, daß bei dem Umstande, wo nach den vorliegenden Erfahrungen bei Cholera-Kranken häufig der Scheintod eintritt, im geeigneten Wege dafür zu sorgen sei, damit nicht nur beim eintretenden Verdachte des Scheintodes die Wiederbelebung auf jede Weise befördert, sondern auch Niemand begraben werde, bevor sich nicht die sichern Zeichen des wahren Todes eingestellt haben.

In Folge dessen werden die k. k. Kreisämter angewiesen:

a) die genaue und allgemeine Beobachtung der in Bezug auf die Behandlung der Cholera-Leichen in dem §. 18

b) Wymiar ilości, w okręgu granicznym od kontroli wolnych, §. 139 przepisu o dopełnieniu ust. cł. i mon. rzad. oznaczony, podwyższa się co do następujących, kontroli podległych towarów: co do kawy, z pięciu funtów na dziesięć, mąki cukrowéj i cukru rafinowanego, z piętnastu na dwadzieścia pięć funtów, pimentu, z pół funta na cały funt; co do gorzałki, spirytusu gorzałczanego i innych wypalanych płynów spirytusowych z jednéj ósméj części wiadra na ćwierć wiadra.

8. We wszystkich prowincyjach, w których ustawa cła i mon. rząd. prawomocnie obowiązuje, z wyjątkiem Tyrolu i Forarlbergu, nadbrzeża i Królestwa Lombardzko-Weneckiego, ilość kawy wewnątrz obwodu cłowego podług przepisów dekretu Ministerstwa z dnia 9. Maja 1848, za l. 716/M. F. z przepisów pojedyńczéj kontroli wyłączona, podwyższa się z pięciu funtów na dziesięć.

Co w skutek wysokiego rozporządzenia Ministra z dnia 1. Października 1848 niniejszém do powszechnéj wiadomości podaje się.

Obwieszczenie gub. z d. 9. Października 1848, l. gub. 74883.

106.

O usiłowaniu przywrócenia do życia ludzi, na cholerę zmarłych, gdy zachodzi podobieństwo letargu (śmierci na pozór), i o nadzorze, by takich zmarłych przed czasem nie grzebano.

Rozporządzeniem wysokiego Ministerstwa Spraw wewnętrznych z dnia 29. Września 1848, l. 4391, dane jest upomnienie, że, gdy podług świeżych doświadczeń często u chorych na cholerę wydarza się podobieństwo letargu (pozorna śmierć), w drodze przyzwoitéj o to mieć należy staranie, aby nietylko w razie podejrzenia letargu wszelkiemi środkami starano się o przywrócenie do życia, ale aby nikogo pierwéj nie grzebano, dopóki się pewne znaki istotnéj śmierci nie objawią.

W skutek tego zaleca się c. k. Urzędom obwodowym:

a) nad tém starannie czuwać, iżby ustanowieni po miastach oglądacze trupów, tudzież urzędnicy sanitarni, na pro-

der Normal-Vorschrift vom 14. Mai 1848, Zahl 39911, ausgesprochenen Bestimmungen durch die in den Städten bestellten Todtenbeschauer und die auf dem flachen Lande zur Cholera-Behandlung verwendeten Sanitäts-Individuen sorgfältig überwachen zu lassen, und jeder vorzeitigen Leichenbeerdigung mit allem Nachdrucke entgegenzuwirken, wobei zur genauesten Darnachachtung beigefügt wird, daß die Beerdigung einer Leiche vor Ablauf der vorgeschriebenen 48stündigen Beobachtungsfrist nur in dem einzigen Ausnahmsfalle von der Ortsobrigkeit mittelst eines auszustellenden besonderen Erlaubnißscheines bewilligt werden kann und darf, wenn nach der schriftlichen Erklärung des zur Leichenbeschau berufenen Arztes oder Wundarztes bei rasch vorschreitender Verwesung einer Leiche einerseits über den eingetretenen wirklichen Tod nicht der geringste Zweifel vorliegt, und andererseits aus der Verzögerung der Leichenbeerdigung ein Gesundheitsnachtheil für die Umgebung besorgt werden kann;

b) sämmtliche Dominien und Ortsseelsorger sind zur eigenen Wissenschaft und weiteren Belehrung der Ortsvorstände und Gemeindeglieder mittelst eines in schnellen Umlauf zu setzenden Zirkulars darauf, daß bei Cholera-Kranken nicht selten der Scheintod eintritt, aufmerksam zu machen, und zur thätigen Mitwirkung zu dem Zwecke, damit Niemand, an dem die untrüglichen Zeichen des wirklichen Todes nicht schon deutlich ausgebildet sind, beerdiget werde, mit dem Beisatze aufzufordern, daß abgesehen von allen anderen minder verläßlichen Zeichen, nur der unverkennbare Leichengeruch und die sich gewöhnlich am ersten auf der Rückenfläche des Körpers und auf der Bauchdecke ausbildenden mißfarbigen, in das Grünliche spielenden Todtenflecke, als sichere Zeichen der eingetretenen Verwesung, und somit als verläßliche Merkmale des wahren Todes anzusehen sind.

c) Sind die Dominien und Ortsseelsorger mittelst des vorgedachten Zirkulares zugleich nachdrücklichst aufzufordern, ihren ganzen Einfluß darauf zu verwenden, damit in jedem einzelnen Falle, in dem der geringste Verdacht des möglichen Scheintodes eintritt, die ausdauernde Durchführung der Wiederbelebungsversuche nicht verabsäumt werde.

Um die Wiederbelebungs-Versuche methodisch und mit genauer Rücksicht auf die besondere Beschaffenheit jedes einzelnen Falles durchzuführen, ist den Dominien in solchen Fällen

wincyi, do leczenia cholery użyci, pełnili postanowienia o postępowaniu z umarłymi na cholerę, wyrzeczone w §. 18. przepisu normalnego z dnia 14. Maja 1848, l. 39911, i z wszelką usilnością nie dopuszczali przedwczesnego takich umarłych grzebania, przyczém ku najściślejszemu zachowaniu dodaje się i to, iż pochowanie zwłok przed upływem 48 godzin, przepisanych do uważania trupa, w tym tylko wyjątkowym razie i to za osobną kartą pozwolenia, od zwierzchności miejscowéj wydaną, dozwolone być może, jeżeli podług pisemnego oświadczenia lekarza albo chirurga, do oglądu trupów powołanego, z jednéj strony z powodu szybko postępującego psucia się zwłok o istotnéj śmierci żadnéj nie ma wątpliwości, z drugiéj zaś strony przez opoźnienie pogrzebu szkodliwości dla zdrowia w okolicy obawiaćby się można.

b) Wszystkie dominija i plebanów miejscowych należy dla ich własnéj wiadomości i oświecenia przełożeństwa miejscowego i członków gminy okolnikiem, prędko w obieg puszczonym, na to uważnymi uczynić, że u chorych na cholerę częstokroć wydarzają się przypadki pozornéj śmierci, i onychże do wspólnego wezwać działania, aby nie grzebano nikogo, nimby nieomylne znaki istotnéj śmierci na nim wyraźnie się już objawiły, oznajmiając im w dodatku, że bez wchodzenia w wszelkie inne mniéj pewne oznaki, jedynie poczuty zapach trupi, niemniéj ciemne, w zielonawo wpadające plamy śmiertelne, które pospolicie najpierwéj na plecach i powierzchni brzucha pokazują się, azatém takowe jako niezawodne znamiona rzeczywistéj śmierci uważać potrzeba.

c) Należy przytém dominija i plebanów miejscowych pomienionym wyżéj okolnikiem wyraziście zawezwać, by całego wpływu swojego użyli ku temu, ażeby w każdym poszczególnym razie, gdyby tylko najmniejsze podobieństwo pozornéj śmierci zachodziło, nie zaniedbywano wytrwale doświadczać przywrócenia życia.

Aby doświadczania w przywracaniu do życia przeprowadzić metodycznie i z dokładném uwzględnieniem istoty poszczególnych wypadków, należy w takim razie dominija

die sogleiche Berufung des nächsten Arztes oder Wundarztes zur verantwortlichen Pflicht zu machen, und denselben sowie den Ortsseelsorgern, von deren Seite man auf eine besonders thätige dießfällige Mitwirkung rechnen zu können glaubt, zur weiteren Belehrung und Anleitung der bei dem Wiederbelebungs-Verfahren zu verwendenden Individuen anzudeuten, daß bis zur Ankunft des berufenen Sanitäts-Individuums, durch dieselben äußeren Mittel, welche für die erste Hilfe bei Cholera-Kranken vorgezeichnet sind, somit durch Einhüllungen des ganzen Körpers, mit Ausnahme des freizulassenden Kopfes, in erwärmte Tücher, Umlegung der Körperoberfläche mit erwärmten Gegenständen (Ziegeln, Sand, mit warmen Wasser gefüllten Flaschen) durch sorgfältige Bedeckung derselben, durch länger fortgesetzte, und mit kurzen Unterbrechungen oft wiederholte mäßige Reibung derselben mittelst wollenen, mit etwas erwärmten Essig, Branntwein oder Kampfergeist benetzten Lappen oder weichen Bürsten, vor Allem auf Erwärmung des vermeinten Scheintodten hinzuwirken sei; daß demselben, solange er noch ganz regungslos ist, im Zeitraum von 1/4 zu 1/4 Stunde Klystiere aus starkem Chamillen-Thee applizirt werden sollen, daß durch vor die Nase gehaltenen Hirschhorngeist, oder andere starke Riechmittel den Geruchsinn zu reizen, bei sich einstellender Neigung zum Erbrechen dieses mittelst einer den Gaumen reizenden Federfahne zu begünstigen, und wenn schon Schlingfähigkeit vorhanden wäre, in kleinen Gaben ein warmer aromatischer Aufguß von Chamillen- oder Krausemünz-Thee mit Vorsicht einzutröpfeln; daß dagegen bei bemerkbarer Aufgetriebenheit und dunkler Röthung des Gesichtes ein naßkalter Umschlag auf den Kopf zu legen, und bei stärkerer Ausbildung dieser Erscheinungen auf die Anlegung einiger Blutegel hinter den Ohren nicht zu unterlassen sei; daß jedoch unter allen Umständen auf die Beschleunigung der ärztlichen Hilfe einzuwirken, und bis diese möglich wird, bei rastloser Fortsetzung der dem hohen Zwecke der Rettung eines Menschenlebens nachstrebenden Versuche niemals außer At zu lassen sei, daß reine Luft eines der wichtigsten Wiederbelebungs-Mittel bleibt, daher auch aus dem nach Bedarf zu lüftenden Rettungslokale alle den Luftkreis verderbenden, und überdieß durch unberufene Einmengung den geregelten Gang des Wiederbelebungs-Verfahrens störenden müßigen Zuschauer zu entfernen sind.

d) Sämmtlichen Sanitäts-Individuen des Kreises ist endlich mit Berufung auf die Normal-Vorschrift vom 18. Juli

za to odpowiedzialnemi uczynić, iżby natychmiast, przyzwawszy najbliższego lekarza albo chirurga, tymże, a oraz i plebanom miejscowym, po których szczególniéj czynnego spółdziałania w tym względzie spodziewać się można, ku dalszemu nauczeniu i usposobieniu ludzi, którychby do przywrócenia życia osób, w letargu będących, użyć miano, oznajmiły, że nim przybędą powołani do tego urzędnicy zdrowia, używać potrzeba tych samych środków zewnętrznych, jakie dla najpiérwszéj pomocy chorych na cholerę są przepisane, azatém: całe ciało oprócz głowy obwijać w ogrzane prześcieradło, powierzchnią ciała okładać rozgrzanemi rzeczami, (cegłami, piaskiem, flaszkami, ciepłą wodą nalanemi) ciało dobrze nakrywać, długo i często z małemi przestankami lekko wełnianemi płatami, letnim octem, gorzałką lub wyskokiem kamforowym lub zwilżonemi albo miękkiemi szczotkami nacierać i temi sposobami pracować przedewszystkiém nad ogrzaniem w letargu będących, tymże, jak długo są całkiem bez czucia, dawać co kwadrans enemy z mocnego rumianku, podanym pod nos spirytusem rogu jeleniego, lub innych tęgich wonności drażnić zmysł powonienia, za objawiającą się skłonnością do wymiotów, takowym drażniąc piórkiem podniebienie, pomagać, a gdyby się już usposobienie do łykania pokazało, ostrożnie wpuszczać w małych dozach kroplami ciepłego odwaru z rumianku lub mięty kędzierzastéj; gdyby zaś na twarzy postrzegano nabrzmiałość i ciemną czerwoność, dawać na głowę zimne wilgotne okłady, a jeżeliby te pojawy mocniéj występowały, nie zaniedbać także stawić za uszyma kilka pijawek; wśród wszelkich atoli okoliczności starać się o jak najrychlejszą pomoc lekarską, i dopókiby téj mieć nie można, obok ciągłego niezmordowanego użycia wszelkich do tego wysokiego celu uratowania życia ludzkiego dążących środków, nigdy nie przepominać, że czyste powietrze jest zawsze jednym z najdzielniejszych środków przywrócenia życia, że zatém z lokalu, do ratunku obranego, wedle potrzeby przewietrzać się mającego, niepotrzebnych ludzi ciekawych, atmosferę tylko psujących, prócz tego zaś niepowołaném mieszaniem się swojém porządnemu tokowi ratowania przeszkadzających, oddalać należy.

d) Na ostatek przywiodłszy to wszystkim urzędnikom sanitarnym obwodu, z odwołaniem się do przepisu normal-

1843 Zahl 41339 die verantwortliche Berufspflicht zur unter keinem Vorwande abzulehnenden, oder auch nur zu verzögernden Rettung eines Scheintodten mit dem Beifügen neuerlich in Erinnerung zu bringen, daß man von ihrem Pflichtgefühle mit beruhigender Zuversicht erwarten zu können glaube, daß sie in jedem einzelnen Falle des vorkommenden Scheintod-Verdachtes im schnellen, unermüdeten und kunstgerechten Wirken Alles aufbieten werden, was Humanität von dem Arzte fordert und die Kunst zu leisten vermag.

Gubernial-Verordnung vom 11. Oktober 1848, Gubernial-Zahl 75161.

107.

In Betreff der Stempelbehandlung der Duplikate von Urtheilen, Verlassenschafts-Einantwortungs-Dekreten u. dgl., welche vor der Wirksamkeit des gegenwärtigen Tax- und Stempelgesetzes ergangen sind.

Die Duplikate, welche während der Wirksamkeit des Stempel- und Taxgesetzes vom 27. Jänner 1840, von noch vor der Wirksamkeit des neuen Stempel- und Taxgesetzes in streitigen Angelegenheiten erlassenen gerichtlichen Urtheilen oder ihre Stelle vertretenden Erkenntnissen ausgefertigt wurden, unterliegen im Sinne des §. 24. dieses Gesetzes dem in den §§. 35, 36, 37, 46 und 47 desselben Gesetzes (§§. 36, 37 und 38 ital. Textes) vorgeschriebenen Stempel.

Die während der Wirksamkeit des Stempel- und Taxgesetzes vom 27. Jänner 1840 ausgefertigten Duplikate der vor der Wirksamkeit des neuen Stempel- und Taxgesetzes erlassenen Verordnungen zur Einantwortung einer Verlassenschaft, zur Uebergabe des Pupillar- oder Kuratel-Vermögens, ferner der gerichtlichen Final-Erledigungen über die Absonderung der Allodialgüter von Fideikommiß-, Substituzions- oder Lehengütern und der Bewilligungen zur Vertauschung, Verwandlung oder Verschuldung eines Fideikommißgutes oder zur Auflösung des Fideikommißbandes, unterliegen in der ersten unter der Wirksamkeit des Stempel- und Taxgesetzes erfolgten Duplikats-Ausfertigung dem in den §§. 55, 57 und 66 dieses Gesetzes (§§. 46 und 48 ital. Textes) vorgeschriebenen Stempel, die etwa weiter auszufertigenden Duplikate

nego z dnia 18. Lipca 1843, l. 41339, na pamięć, że z powołania swojego obowiązani są pod odpowiedzialnością nie usuwać się pod żadnym pozorem od ratowania zaumarłych, ani nawet tylko z ratunkiem ociągać się; to w dodatku oznajmiono być ma, iż Rząd krajowy według swego po ich wewnętrznem poczuwaniu się do obowiązku z zaspokajającą otuchą spodziewać się może, iż w każdym poszczególnym razie wydarzonego zaumarcia w raczém, niezmordowaném i prawidłowo lekarskiém działaniu wszystkiego dołożą, cokolwiek ludzkość po lekarzu wymaga a sztuka dokazać zdoła.

Rozporządzenie gub. z d. 11. Października 1848, l. gub. 75161.

107.

O stęplu na duplikaty wyroków, dekretów przyznania dziedzictwa i t. p., które wyszły przed wejściem w działalność teraźniejszéj ustawy stęplowo-taksowéj.

Duplikaty wyroków sądowych, lub zastępujących ich miejsce rozstrzygnień w sprawach spornych, jeszcze przed wejściem w działalność nowéj ustawy stęplowo-taksowéj zapadłych, które podczas wprowadzonéj działalności ustawy stęplowo-taksowéj z dnia 27. Stycznia 1840 wystawione zostały, podlegają w myśl §. 24. téjże ustawy stęplowi, w §§. 35, 36, 37, 46 i 47 téjże ustawy (§§. 36, 37 i 38 tekstu włoskiego) przepisanemu.

Duplikaty rozporządzeń przed wejściem w działalność nowéj ustawy stęplowo-taksowéj, na przyznanie dziedzictwa, na wydanie majątku sierocińskiego lub pod kuratelą będącego, tudzież sądowych rezolucyj stanowczych na oddzielenie dóbr alodyjalnych od dóbr fideikomisowych, substytucyjnych albo lennych i pozwoleń na wymianę, przemianę lub zadłużenie majątku fideikomisowego, lub na zniesienie związku fideikomisowego, w ciągu wprowadzenia w działalność ustawy stęplowo-taksowéj z dnia 27. Stycznia 1840 wydane, podlegają co do pierwszego wystawienia duplikatów w ciągu zaszłéj działalności ustawy stęplowo-taksowéj uskutecznionego, stęplowi §§. 55, 57 i 66 téjże ustawy (§§. 46 i 48 tekstu włoskiego) przepisanemu; poźniejsze duplikaty, jako urzędowe ekspedycyje w myśl §. 81. l. 6. ustawy

sind als ämtliche Ausfertigungen im Sinne des §. 81 Zahl 6 des Stempel- und Taxgesetzes, mit Beobachtung der in dem Hofkammer-Dekrete vom 12. August 1846, Z. 32089 2234 angedeuteten Vorsichten, stempelfrei zu behandeln.

Die dermal auszufertigenden Duplikate der vor der Wirksamkeit des neuen Stempel- und Taxgesetzes erlassenen Verlassenschafts-Einantwortungs-Verordnungen, welche die Abhandlungs-Behörden in den Fällen, in welchen ein, einer andern Jurisdikzion unterstehender Pupille als Erbe eingetreten ist, den Vormundschafts-Behörden über ihr Belangen mittheilen, sind, in so ferne die Duplikate nicht an die Vormünder, Kuratoren oder andere Parteien hinausgegeben, oder von ihnen angesucht werden, sondern lediglich zum ämtlichen Gebrauche der Vormundschafts-Behörde bestimmt sind, auch bei der ersten Ausfertigung unter der Wirksamkeit des Stempel- und Taxgesetzes im Sinne des §. 81 Zahl 5 dieses Gesetzes vom Stempel frei.

Dieses wird hiemit in Folge hohen Finanz-Ministerial-Dekretes vom 19. September 1848, Zahl 29802 933, zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 12. Oktober 1848, Gubernial-Zahl 73416.

108.

Bestimmungen über den Gebrauch der Geschirre und der Farben bei dem Gewerbsbetriebe der Zucker- und Mandolettibäcker, sowie der Kuchenbäcker, Kaffeesieder und aller mit der Erzeugung und dem Verkaufe von Eßwaaren sich befassenden Geschäftsleute.

Laut Eröffnung des hohen Ministeriums des Innern vom 19. September l. J., Z. 3075, ist aus Anlaß des Vorkommens von Vergiftungs-Zufällen nach dem Genuße von in unverzinnten kupfernen und messingenen Geschirren bereiteten Gefrornen, mit Farben bemalten Zuckerwerken, und aus dem Auslande eingeführten, in Essig eingelegten Früchten, die Frage über die nöthigen Sicherheitsmaßregeln hinsichtlich der von den Zuckerbäckern, Mandolettibäckern, Kaffeesiedern und ähnlichen mit der Bereitung von Nahrungsmitteln sich beschäftigenden Gewerbsleuten bei ihren Erzeugnissen verwendeten Geschirre und Farben, sowie über die Untersuchung der im Inlande

stęplowo-taksowéj, z zachowaniem przepisów objętych dekretem Kamery nadwornéj z dnia 12. Sierpnia 1846, za l. 32089/2234, w postępowaniu za uwolnione od steplu uważane być mają.

Duplikaty na rozporzadzenia, przyznajace dziedzictwo, których instancyje pertraktacyjne w razie, gdzie pupil, pod inna juryzdykcyja zostajacy, jako dziedzic wchodzi, instancyjom opiekuńczym na ich żadanie udzielaja, przed działalnościa nowéj ustawy steplowo-taksowéj wydane, jak dalece te duplikaty do opiekunów, kuratorów lub innych stron nie są wydane, lub przez nich żądane, ale tylko dla użytku urzędowego instancyi opiekuńczéj przeznaczone, są i przy piérwszém wydaniu śród działalności ustawy stęplowo-taksowéj w myśl §. 81. l. 5. téjże ustawy od steplu wolne.

Co niniejszém w skutek dekretu wysokiego Ministerstwa Skarbu z dnia 19. Września 1848, za l. 29802/933, do powszechnéj wiadomości podaje sie.

Obwieszczenie gub. z d. 12. Października 1848, do l. gub. 73415.

108.

Przepisy, jakich naczyń i farb używać mają do wyrobów swoich cukiernicy i makaronikarze, równie jak pasztetnicy, kawiarze i wszyscy, robieniem i przedażą artykułów do jedzenia trudniący się profesyjoniści.

Podług oznajmienia wysokiego Ministerstwa Spraw wewnętrznych z dnia 19. Września 1848, l. 3075, z powodu wydarzonych przypadków otrucia się po użyciu lodów, robionych w naczyniach miedzianych lub mosiężnych, cyną niepobielanych, i po zjedzeniu cukierków farbowanych, tudzież wprowadzanych z zagranicy octem nalewanych owoców, wzięto pod roztrząśnienie rzecz o potrzebie środków bezpieczeństwa względem naczyń i farb, jakich do swoich wyrobów używają cukiernicy, makaronikarze, kawiarze i tym podobni, robieniem różnego jadła zajmujący się profesyjoniści, tudzież o potrzebie dochodzenia nalanych octem owo-

erzeugten, oder aus dem Auslande eingeführten nicht selten einen bedeutenden Kupfergehalt nachweisenden in Essig eingelegten Früchte in Verhandlung gennommen worden, in Folge dessen sich das hohe Ministerium veranlaßt gefunden hat, folgende Bestimmungen zu treffen:

1. Der Gebrauch unverzinnter kupferner und messingener Geschirre wird den Zucker- und Mandolettibäckern, sowie den Kuchenbäckern, Kaffeesiedern und allen mit der Erzeugung und dem Verkaufe von Eßwaaren sich befassenden Geschäftsleuten bei ihrem Gewerbsbetriebe gänzlich untersagt; bei den Arbeiten, zu welchen verzinnte kupferne oder messingene Gefäße nicht wohl verwendet werden können, sind nur allein Gefäße aus blankgehämmerten Eisen, oder aus Porzellaine in Gebrauch zu ziehen, rücksichtlich der übrigen Arbeiten aber, welche keine große Hitze erfordern, ist der vorgeschriebene Gebrauch gut verzinnter Geschirre aufrecht zu erhalten. Ebenso wird den vorberührten Gewerbsleuten der Gebrauch messingener Mörser, sowie derlei oder kupfernen Wagschalen, bei ihrem Geschäfte untersagt, und statt der ersteren sind eiserne oder steinerne Mörser, statt der letzteren verzinnte Wagschalen in Gebrauch zu ziehen. Die Verwendung irdener Geschirre wird bis zur allgemeinen Einführung einer metallfreien Glasur derselben auch fernerhin unter den bestehenden Vorschriften belassen.

2. Den Gewerbsleuten, welche sich mit dem Einmachen der Früchte in Essig befassen, sind die Vorschriften der §§. 156 bis 158, und des §. 160 des II. Theils des St. G. B. in Erinnerung zu bringen.

3. Sowohl die im Inlande erzeugten, als auch die aus dem Auslande eingeführten, in Essig eingemachten Früchte sind bei allen damit Handeltreibenden Gewerbsleuten durch das hiezu berufene öffentliche Sanitätspersonale öfter bezüglich ihrer Schädlichkeit oder Unschädlichkeit für die menschliche Gesundheit zu untersuchen, die gesundheitsschädlich Befundenen zu vertilgen.

4. Zum Bemalen der genußbaren Zuckerbäckerwaaren, der Tragantwaaren, sowie aller von Zuckerbäckern erzeugten sogenannten Schaustücke, die nicht zum Genuße bestimmt, dürfen nur folgende Farben verwendet werden:

a) Weiß. Der Tragant selbst,
b) Roth. Kochenill, Karmin, Alkermessaft, rothe Kornblumen.

ców, bądź w kraju przyrządzonych, bądź z zagranicy wprowadzonych, a częstokroć znaczną ilość miedzi w sobie zawierających, w skutek czego wysokie Ministerstwo spowodowaném zostało wydać przepisy następujące:

1. Używanie do robót naczyń miedzianych lub mosiężnych cyna niepobielanych zakazuje się zupełnie cukiernikom i makaronikarzom, równie jak i pasztetnikom, kawiarzom i wszystkim profesyjonistom, trudniącym się przyrządzaniem i przedażą jakowego jadła, do robót, których snadnie czynić nie można w naczyniach miedzianych lub mosiężnych cyną pobielanych, używać należy tylko naczynia z czystego kutego żelaza albo z porcelany; co do innych zaś robot, które nie wymagają wielkiego gorąca, utrzymują się niniejszém przepisane naczynia cyną dobrze pobielane. Podobnież zakazuje się pomienionym profesyjonistom używać do robót swoich moździerzy mosiężnych i takichże albo miedzianych szal do ważenia, natomiast mają być moździerze żelazne, albo kamienne, a szale cyną pobielane. Używanie naczyń glinianych dozwala się nadal pod zachowaniem istniejących przepisów, póki polewa (glazura) bezkruszcowa powszechnie zaprowadzona nie zostanie.

2. Profesyjonistom, zajmującym sie nalewaniem owoców octem, przypomnieć należy przepisy §§. 156 do 158 i §. 160 Ustawy karnéj Cz. II.

3. Nalewane octem owoce, tak w kraju przyrządzone, jak z zagranicy wprowadzane, powinni publiczni do tego powołani urzędnicy zdrowia u wszystkich tém handlujących profesyjonistów we względzie ich szkodliwości lub nieszkodliwości dla zdrowia ludzkiego częściéj rewidować, i te, które znajdą szkodliwémi, poniszczyć.

4. Do kraszenia jadalnych towarów cukierniczych, tudzież tragantowych i do wszystkich rzeczy cukrowych, które cukiernicy dla oka, jak to mówią, wyrabiają, a które nie są do jedzenia przeznaczone, tylko następujących farb używać wolno:

a) białéj: samego tragantu;
b) czerwonéj: koszenili (czerwca), karminu, soku alkiermesowego, kwiatu siedmlistowego;

c) Gelb. Saffran, Saflor, Kurkumewurzel,

d) Blau. Märzen-Veilchen, blaue Kornblumen, das Indigo-Berliner-Blau-Ultramarin und Bleu de mer (eine Art künstlichen Ultramarins).

e) Grün. Der Saft von Spinat, dann die Mischung von erlaubter gelber und blauer Farbe.

f) Violet. Die Zusammenmischung unschädlicher blauer und rother Farben, ein Kochenill-Aufguß mit Kalkwasser,

g) Goldfarbe. Aechtes Blattgold,

h) Silberfarbe. Aechtes Blattsilber.

Alle übrigen wie immer Namen habenden Farben werden in der Art verboten, daß selbst das Vorhandensein verbotener Farben bei den fräglichen Gewerbsleuten in dem Arbeits- oder Verkaufslokale schon die Uebertretung der in dieser Beziehung bestehenden gesetzlichen Vorschriften, und das hiernach Platz greifende Strafverfahren begründet.

5. Allen mit der Erzeugung und dem Verkaufe von Eßwaaren sich beschäftigenden Gewerbsleuten wird die größte Reinlichkeit zur Pflicht gemacht, und selbe sind in dieser Hinsicht durch die betreffenden Organe strenge zu überwachen.

6. Um jedem Mißbrauche zu steuern, sind alle diese Bestimmungen nicht nur den betreffenden Gewerbsleuten, sondern auch den Hilfsarbeitern bekannt zu geben, und Erstere werden daher dafür verantwortlich gemacht, sich die Ueberzeugung zu verschaffen, daß ihre Hilfsarbeiter in genauer Kenntniß der auf ihr Gewerbe Bezug nehmenden sanitätspolizeilichen Vorschriften sind; weßhalb es auch den Arbeitsgebern zur Pflicht gemacht wird, die betreffende Verordnung in dem Arbeitslokale an einem augenfälligen Orte zur Einsicht des Arbeits-Personales anzuheften, wobei jedoch die in Beziehung der Verantwortlichkeit der Arbeitsgeber für die Handlungen der Hilfsarbeiter bestehenden gesetzlichen Bestimmungen aufrecht erhalten bleiben.

Hievon werden die k. k. Kreisämter zur weiteren Verständigung der betreffenden Gewerbsleute und Hilfsarbeiter mit dem Bedeuten in die Kenntniß gesetzt, daß diese Bestimmungen, vom 1. Dezember 1848 an, in Vollzug zu setzen sind.

Gubernial-Verordnung vom 12. Oktober 1848, Gubernial-Zahl 75050.

c) żółtéj: szafranu, korkosu (safloru), korzenia imbiéru żółtego (kurkumy);

d) niebieskiéj: fiołków błękitnych (marcowych), bławatu, indychtu berlińskiego (ultramarin) i bleu de mer (gatunek sztucznego ultramarynu).

e) zielonéj: soku szpinakowego, tudzież mieszaniny z pozwolonych farb, żółtéj i niebieskiéj;

f) fioletowéj: z mieszaniny nieszkodliwych farb, niebieskiéj i czerwonéj, i woda z moczonéj koszenili z wodą wapienną;

g) złotéj: z prawdziwego złota płatkowego;

h) śrebrnéj: z prawdziwego śrebra płatkowego.

Wszelkie inne farby, jakiegobądź rodzaju, zakazuje się tak dalece, że dosyć będzie znaleźć zakazane farby u rzeczonych profesyjonistów w pracowni lub sklepie, aby z tego powodu istniało przekroczenie przepisów, w téj mierze istniejących, i aby była podstawa do postępowania karnego.

5. Na wszystkich profesyonistów, trudniących się wyrobem i przedażą artykułów do jedzenia, wkłada się obowiązek utrzymywania jak największéj czystości, nad czém czuwać mają organy właściwych urzędów.

6. Dla zapobieżenia wszelkiemu nadużyciu, należy o tych przepisach nietylko dotyczących profesyjonistów, ale i robotników pomocniczych uwiadomić; następnie zaś profesyjonistów czyni się za to odpowiedzialnymi, aby się przekonywali, że pomocnicy ich mają dokładną znajommość sanitarno-policyjnych, do ich profesyi odnoszących się przepisów, dla czego téż wkłada się także na pryncypałów i ten obowiązek, aby dotyczące rozporządzenie w pracowni, na miejscu w oko wpadającém, przybili tak, iżby ich pomocnicy takowe czytać mogli, przyczém także postanowienie co do odpowiedzialności pryncypałów za uczynki pomocników prawnie istniejące utrzymuje się w swojéj mocy.

O którychto przepisach czyni się c. k. Urzędom obwodowym wiadomo ku dalszemu zawiadomieniu profesyjonistów, których się to tyczy, i ich pomocników, z tym dokładem, że takowe z dniem 1. Grudnia 1848 w wykonanie wejść mają.

Rozporządzenie gub. z d. 12. Października 1848, l. gub. 75050.

109.

Wegen kommissionsweiser Hinausgabe neuer fünfperzentiger Kasse-Anweisungen.

In Entsprechung eines von der hohen Finanz-Verwaltung ausgedrückten Wunsches hat die Direkzion der privilegirten österreichischen Nazionalbank beschlossen, auch in Lemberg zur kommissions-weisen Hinausgabe von jenen fünfperzentigen Kasse-Anweisungen zu schreiten, zu deren Emission das h. Finanz-Ministerium laut seiner Kundmachung vom 30. August und 19. September 1848 sich bestimmt fand.

Die Hinausgabe dieser Anweisungen wird durch die hierortige Bank-Filialkasse unter den in den bezogenen Kundmachungen des Finanz-Ministeriums näher bezeichneten Modalitäten geschehen.

Was im Nachhange zu dem hierortigen Kreisschreiben vom 5. Oktober 1848, Zahl 74061, zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 21. Oktober 1848, Gubernial-Z. 76591.

110.

Patent mit der Bestimmung, welche direkten und indirekten Steuern und Abgaben für das Verwaltungsjahr 1849 auszuschreiben und einzuheben sind, welche dagegen mit Ende Oktober 1848 aufzuhören haben.

Wir Ferdinand der Erste, konstituzioneller Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, dieses Namens der Fünfte, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Oesterreich; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Ober- und Nieder-Schlesien; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren, gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol rc. rc.

Sankzioniren den folgenden, von Unserem verantwortlichen Ministerium Uns vorgelegten Reichstagsbeschluß, und verordnen, wie folgt:

109.

O puszczaniu w obieg przez komis nowych pięcioprocentowych asygnacyj kasowych.

Przychylając się do życzenia wysokiego Ministerstwa Skarbu, postanowiła dyrekcyja uprzywilejowanego austryjackiego banku narodowego przystąpić do puszczania w obieg także we Lwowie przez komis owych pięcioprocentowych asygnacyj kasowych, do których wydania wysokie Ministerstwo według swego ogłoszenia z dnia 30. Sierpnia i 19. Września 1848 spowodowaném się widziało.

Asygnacyje te będzie puszczała w obieg tutejsza filijalna kasa bankowa sposobem w zmiankowaném ogłoszeniu Ministerstwa Skarbu dokładniéj oznaczonym.

Co się dodatkowo do okolnika gubernialnego z dnia 5. Października 1848, do l. 74061, do powszechnéj wiadomości podaje.

Obwieszczenie gub. z d. 21. Października 1848, l. gub. 76591.

110.

Patent, stanowiący, które podatki i opłaty stałe i niestałe na rok administracyjny 1849 rozpisane i pobiérane, a które z końcem Października 1848 ustać mają.

My Ferdynand Piérwszy, konstytucyjny Cesarz Austryi; Król Węgierski i Czeski, tegoż imienia Piąty; Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Iliryi; Arcyksiąże Austryi; Książę Lotaryngii, Zalcburga, Styryi, Karyntyi, Karnioli, Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

Sankcyjonujemy następującą, przez Nasze odpowiedzialne Ministerstwo przedłożoną Nam uchwałę sejmową i rozporządzamy, co następuje:

1. In Berücksichtigung der unabweisbaren Nothwendigkeit, dem Staatshaushalte die erforderlichen Mittel zu verschaffen, jedoch unter ausdrücklichem Vorbehalte der Aenderungen, welche über direkte und indirekte Abgaben nach Berathung des vorzulegenden Staatsvoranschlages und der vom Finanz-Ministerium in den genauesten Details sogleich auszuweisenden Ergebnisse des Staatshaushaltes vom Jahre 1847 von der Reichsversammlung werden beschlossen werden, sind für den ersten Semester des Verwaltungsjahres 1849 die bisher eingeführten direkten und indirekten Abgaben, alle Weg-, Brücken- und Wassermäute, jedoch so wie überhaupt diejenigen indirekten Abgaben, welche durch Verpachtung oder Abfindung eingehoben werden, für das ganze Verwaltungsjahr 1849 im dermaligen Ausmaße auszuschreiben.

2. Unter Beobachtung der bestehenden Vorschriften sind die für öffentliche Zwecke gestatteten, jedoch über den gegenwärtigen Betrag auf keinen Fall zu erhöhenden Zuschläge zu den direkten und indirekten Abgaben für die im ersten Absatze festgesetzten Termine einzuheben.

Der ständische Domestikalfonds-Zuschuß vom sogenannten Rustikale hat jedoch aufzuhören.

3. Die Urbarial- und Zehentsteuer hat vom 1. November 1848 aufzuhören, und die Umlegung der provinziellen Gesammt-Grundsteuer hat, da alle Unterschiede zwischen Dominikal- und Rustikalgründen aufgehoben wurden, gleichmäßig zu geschehen, was in Tirol und Vorarlberg dadurch erzielt wird, daß vom katastermäßigen Gutswerthe das Dominikal-Kapital nicht mehr in Absatz gebracht wird.

Die Zehentsteuer in Dalmazien, welche als Ersatz der Grundsteuer an den Staat bezahlt wird, hat jedoch fortzubestehen.

4. Die Judensteuern, sowie alle, auf den Juden als solchen lastenden Paß- und sonstigen Ortspolizei-Steuern, mit Inbegriff der nur für Wien bestehenden Judenaufenthaltssteuer, sind aufgehoben, und vom 1. November 1848 an nicht mehr auszuschreiben; die Rückstände an den bis zu diesem Zeitpunkte bestandenen Gebühren dieser Art sind im ordentlichen Wege einzubringen. Dagegen sind die Juden als Handelsleute bei der Besteuerung mit den Christen gleich zu behandeln, sowie auch der Bequartierungslast und den Beiträgen zu dem Schemale der mit demselben belasteten Gemeinden zu unterziehen.

1. Mając wzgląd na nieodbitą potrzebę dostarczenia gospodarstwu Państwa potrzebnych środków, jednakże z wyraźnem zastrzeżeniem odmian, jakieby co do podatków stałych i niestałych zgromadzenie sejmowe po roztrząśnieniu przedłożyć się mającego budżetu i wynikłości z gospodarstwa Państwa z roku 1847, przez Ministerstwo Skarbu z najdokładniejszemi szczegółami zaraz wykazać się mających, uchwaliło, mają być na piérwsze półrocze roku administracyjnego 1849 dotychczas zaprowadzone podatki stałe i niestałe, wszelkie myta drogowe, mostowe i przewozowe (wodne) zaś, jak w ogólności podatki niestałe, które przez wydzierzawienie albo ugodę pobiéra się, na cały rok administracyjny 1849 w teraźniejszym wymiarze rozpisane.

2. Przestrzegając istniejących przepisów, należy dozwolone na cele publiczne, jednakże na dotychczasową ilość w żadnym razie podwyższyć się niemające dodatki do podatków stałych i niestałych pobrać za wymienione w piérwszym odstępie terminy.

Stanowy dodatek do funduszu domestykalnego od tak zwanego rustykale ma jednakże ustać.

3. Podatek urbaryjalny i od dziesięciny ma z 1. Listopada 1848 ustać, a rozkład prowincyjnego ogółowego podatku gruntowego ma ze względu na okoliczność, że wszelką różnicę między gruntami dominikalnemi i rustykalnemi zniesiono, dziać się jednostajnie, co w Tyrolu i Forarlbergu tym sposobem się osiągnie, że od wyprowadzonéj przez kataster wartości dóbr kapitał dominikalny już się nie odtrąci.

Podatek od dziesięciny w Dalmacyi, który jako wynagrodzenie za podatek gruntowy do Skarbu płaci się, ma jednakże trwać daléj.

4. Podatki żydowskie, niemniéj wszelkie na żydach jako takich ciążące podatki paszportowe i inne podatki na policyję miejscową, włącznie z ustanowionym tylko dla Wiédnia żydowskim podatkiem od pobytu, są zniesione i od dnia 1. Listopada 1848 nie mają być już więcéj rozpisywane; zaległości z należytości tego rodzaju, które do tego czasu istniały, mają być zwyczajnym sposobem pobrane. Żydzi atoli jako kupcy, powinni być przy nakładaniu podatku zarówno z chrześcijanami uważani, i pociągnieni do ponoszenia ciężaru kwaterunku i dodatków do należytości szemalnéj, któremi gminy są obciążone.

5. Die in Böhmen von mehreren Industrial-Nutzungen als Beihilfe zur Grundsteuer entrichtete Fiktizialsteuer wird vom 1. November 1848 aufgehoben.

Unser Ministerium ist mit der Vollziehung dieser Bestimmungen beauftragt.

Gegeben in Unserer königlichen Hauptstadt Olmütz am zwanzigsten Oktober im Eintausend acht Hundert acht und vierzigsten, Unserer Reiche im vierzehnten Jahre.

Ferdinand m. p.

(L. S.)

Wessenberg, Minister-Präsident.

Krauß, Finanzminister.

Gubernial-Kundmachung vom 7. November 1848, Präsidial-Zahl 14414, (Gubernial-Zahl 82089).

111.

Portofreiheit der Korrespondenz portopflichtiger Behörden in Gegenständen des klinischen Irren-, Gebär- und Findelfonds in Lemberg.

In Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 25. Mai 1848, Z. 15703/619, ist die Korrespondenz portopflichtiger Behörden in Sachen des klinischen Irren-, Gebär- und Findelfonds in Lemberg dem Gegenstande nach, bei der Auf- und Abgabe portofrei zu behandeln; dabei sind jedoch die für derlei Postfreiheiten allgemein geltenden Vorschriften genau zu beobachten.

Wovon die k. k. Kreisämter zur Wissenschaft und weiteren Verlautbarung in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 14. November 1848, Gubernial-Zahl 72651.

5. Opłacany w Czechach od niektórych użytków przemysłowych jako zasiłek do podatku gruntowego podatek fiktycyjny znosi się z dniem 1. Listopada 1848.

Nasze Ministerstwo otrzymało polecenie wykonania tych postanowień.

Dano w Naszém królewskiém głównem mieście Ołomuńcu dnia 20. Października w tysiącznym ośmsetnym czterdziestym ósmym, a panowania Naszego czternastym roku.

Ferdynand m. p.

(L. S.)

Wessenberg, Prezydent Ministrów.

Krauss, Minister Skarbu.

Obwieszczenie gub. z d. 7. Listopada 1848, l. prez. 14414 (gub. 82089).

111.

Że korespondencyje władz, do placenia pocztowego obowiązanych, prowadzone w sprawach funduszu klinicznego domu obłąkanych, tudzież funduszu położniczego i podrzutków we Lwowie, wolne są od opłaty pocztowego.

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa Skarbu z dnia 25. Maja 1848, za l. 15703/619, korespondencyja władz, do płacenia pocztowego obowiązanych, w rzeczach funduszu klinicznego domu obłąkanych, tudzież funduszu położniczego i podrzutków we Lwowie, ma ze względu przedmiotu swojego tak przy oddawaniu, jak i odbiorze być poczytana jako wolna od opłaty pocztowéj; przyczém jednak ogólne przepisy tyczące się podobnéj wolności od opłaty pocztowéj w ogólności ściśle zachować należy.

Któreto rozporządzenie oznajmia się c. k. Urzędom obwodowym dla własnéj wiadomości i ku dalszemu ogłoszeniu.

Rozporządzenie gub. z d. 14. Listopada 1848, l. gub. 72651.

112.

Nachträgliche Bestimmung über die Repartizion und Einforderung der Wasserbau-Konkurrenz-Beiträge.

Das hohe Ministerium der öffentlichen Arbeiten hat die demselben zur Einsicht vorgelegte hierortige Verordnung vom 1. August 1848, Zahl 42363, in Betreff der in Folge der Aufhebung der Urbarial-Leistungen geänderten Repartizion der Konkurrenz-Wasserbau-Auslagen, mit Dekret vom 23. Oktober 1848, Zahl 6213, zur genehmigenden Wissenschaft genommen und Folgendes angeordnet:

Für den Fall, als laut des Schlußabsatzes der Gubernial-Verordnung bereits nach dem früheren Repartizions-Maßstabe ausgemittelte Wasserbau-Konkurrenz-Beiträge in größeren Beträgen einzufordern kommen, darf diese Einforderung von solchen, gegen die frühere Repartizion dermal weit größeren Wasserbau-Konkurrenz-Beiträgen ausdrücklich nur in Folge einer neuerlichen Repartizion der betroffenen Konkurrenz-Beiträge geschehen, und bei dieser dermaligen zweiten Repartizion muß unerläßlich der gesetzlich vorgeschriebene Fürgang in Betreff der Beiziehung der Interessenten, der Verständigung derselben von den einzelnen auf sie entfallenden Beitrags-Quoten, der Freilassung der allenfälligen Beschwerden gegen die Beitrags-Ausmaß u. s. w. genau beobachtet werden.

Wovon die k. k. Kreisämter im Nachhange zu der bezogenen Verordnung zur Nachachtung und in vorkommenden Fällen zur Verständigung der betreffenden Parteien verständigt werden.

Gubernial-Verordnung vom 17. November 1848, Gubernial-Zahl 80867.

113.

Schwefeläther (Schwefelnaphta) und Chloroform (Chloroformyl) werden den zubereiteten Apothekerwaaren, Post 14 des Zolltarifs vom Jahre 1838, beigezählt.

Das hohe k. k. Finanz-Ministerium hat laut Dekret vom 2. November 1848, Zahl 31827/186, im Einvernehmen mit dem

112.

Dodatkowe przepisy o rozkładzie i poborze dodatków konkurencyjnych na budowy wodne.

Wysokie Ministerstwo Robót publicznych, mając sobie do przeglądu przedłożone rozporządzenie tutejsze, wydane dnia 1. Sierpnia 1848. l. 42363, względem odmienionego rozkładu wydatków na budowy wodne, w drodze konkurencyi pokrywanych, spowodowane zniesieniem powinności urbaryjalnych, przyjęło, zatwierdziwszy je dekretem z dnia 23. Października 1848, za l. 6213. do wiadomości, i rozporządziło co następuje:

Gdyby podług ostatniego ustępu rozporządzenia gubernijalnego, dodatki konkurencyjne na budowy wodne, podług dawniejszego wymiaru repartycyjnego już oznaczone, w większych ilościach pobierane być miały, pobór tych w porównaniu z dawniejszym rozkładem teraz daleko większych dodatków konkurencyjnych na budowy wodne wyraźnie tylko za nowym rozkładem dotyczących składek konkurencyjnych nastąpić może, przy teraźniejszéj zaś drugiéj rapartycyi potrzeba będzie nieodzownie ściśle zachować prawem przepisane postępowanie względem przyzwania stron interesowanych, uwiadomienia ich o szczegółowych na nie przypadających kwotach dodatkowych, z zostawieniem wolności do zanoszenia wszelakich zażaleń przeciwko wymiarowi dodatku i t. d.

O czém zawiadamia się c. k. Urzędy obwodowe w dodatku do powołanego rozporządzenia ku zachowaniu się, i w zachodzących zdarzeniach ku zawiadomieniu stron interesowanych.

Rozporządzenie gub. z d. 17. Listopada 1848, l. gub. 80867.

113.

Eter siarkowy (nafta siarkowa) i chloroform (chloroformyl) liczą się do przyrządzonych towarów aptécznych pozycyi 14. taryfy cła z roku 1838.

Wysokie Ministerstwo Skarbu, zniosłszy się z Ministerstwem Spraw wewnętrznych, rozporządziło dekretem z dnia 2. Li-

Ministerium des Innern, folgende Anordnung getroffen: Schwefeläther (Schwefelnaphta) und Chloroform (Chloroformyl) werden den zubereiteten Apothekerwaaren, Post 14 des Zolltarifs vom Jahre 1838, beigezählt, und ihre Einfuhr wird nur unter den für letztere bestehenden besonderen Bedingungen gestattet.

Was hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 18. November 1848, Gubernial Z. 82825.

114.

In Betreff der Kompetenz zur Verhandlung von Streitigkeiten zwischen den ehemaligen Unterthanen und Herrschaften.

Mit Hinweisung auf das mit der Kundmachung des Landes-Guberniums vom 18. September 1848, Z. 69072, publizirte Allerhöchste Patent vom 7. September 1848, wegen Aufhebung des Unterthänigkeitsbandes und Entlastung des bäuerlichen Besitzes, wird hiemit erklärt, daß es im Grunde Erlasses des hohen Ministeriums des Innern vom 12. November 1848, Zahl 8508, vor der Hand, in solange keine weitere Weisung erfolgt, bei der bisherigen Behandlung der Streitigkeiten zwischen den ehemaligen Unterthanen und Herrschaften durch die politischen Behörden nach den bisherigen Vorschriften zu verbleiben habe.

Gubernial-Kundmachung vom 21. November 1848, Präsidial-Z. 14954.

115.

Die Befreiung der Leichenfuhren überhaupt von der Entrichtung der Mauth.

Mit dem gedruckten Kreisschreiben vom 25. Mai 1827, Zahl 30187, wurde die Mauthbefreiung derjenigen Leichenfuhren und der sie begleitenden Wägen, welche mit priesterlicher Begleitung zur Begräbnißstätte ziehen, kundgemacht.

Da das hohe k. k. Finanz-Ministerium mit Dekret vom 6. November 1848, Zahl 25851, zu bestimmen gefunden hat, daß die Mauthbefreiung auch auf Leichenfuhren, die ohne priesterlicher Begleitung zur Begräbnißstätte ziehen, auszudehnen ist, so wird dieß hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 21. November 1848, Gub. Z. 83927.

stopada 1848, do l. 31827/186, co następuje: Eter siarkowy (nafta siarkowa) i chloroform (chloroformyl) liczą się do przyrządzonych towarów aptecznych pozycyi 14. taryfy cła z roku 1838 i niewolno ich wprowadzać tylko pod osobnemi, dla tych ostatnich postanowionemi warunkami.

Co się niniejszém do powszechnej wiadomości podaje.

Obwieszczenie gub. z d. 18. Listopada 1848, l gub. 82825.

114.

O kompetencyi rozstrzygania sporów między byłymi poddanymi a państwami.

Odnośnie do najwyższego Patentu z dnia 7. Września 1848. względem uchylenia stosunku poddaństwa i uwolnienia od ciężarów posiadłości chłopskich, ogłoszonego obwieszczeniem Rządu krajowego z dnia 18. Września 1848, za l. 69072, deklaruje się niniejszém: że na zasadzie rozporządzenia wysokiego Ministerstwa Spraw wewnętrznych z dnia 12. Listopada 1848, za l. 8508, tymczasowie, dopóki dalsze rozporządzenie nie nastąpi, spory między byłymi poddanymi a państwami jak dotąd przez władze polityczne podług dotychczasowych przepisów rozstrzygane być mają.

Obwieszczenie gub. z d. 21. Listopada 1848, l. prez. 14954.

115.

O uwolnieniu wozów z ciałem umarłego w ogólności od opłaty myta.

Okolnikiem drukowanym z dnia 25. Maja 1827, do l. 30187, ogłoszono uwolnienie tych wozów z ciałem umarłego i towarzyszących im powozów od myta, które w asystencyi księdza idą na cmętarz.

Ponieważ wysokie c. k. Ministerstwo Skarbu uznało dekretem z dnia 6. Listopada 1848, do l. 25851, za stosowną, rozciągnąć uwolnienie od myta także na wozy z ciałem umarłego, których ksiądz nie odprowadza na cmętarz, więc podaje się to niniejszém do publicznej wiadomości.

Obwieszczenie gub. z d. 21, Listopada 1848, l. gub. 83927.

116.

Verbot der Ausfuhr von Monturstüchern, Fußbekleidungen, Waffen und Munizion nach Ungarn.

In Folge hohen Erlaßes des k. k. Finanz-Ministeriums vom 24. November 1848, Zahl 7024, wird die Ausfuhr von Monturstüchern, Fußbekleidungen, Waffen und Munizion in das im Aufstande begriffene Königreich Ungarn bis auf Weiteres verboten.

Gubernial-Kundmachung vom 1. Dezember 1848, Präsidial-Zahl 15497.

116.

Zakaz wywożenia sukna mundurowego, obówia, broni i amunicyi do Węgier.

W skutek wysokiego rozporządzenia c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 24. Listopada 1848, za l. 7024, zakazuje się wywozić do Królestwa Węgierskiego, w powstaniu będącego, sukno na mundury, obówie, broń i amunicyje, aż do dalszego zarządzenia.

Obwieszczenie gub. z d. 1. Grudnia 1848, l. prez. 15497.

Alphabetisches Verzeichniß

der

in der Provinzial-Gesetzsammlung des Königreichs Galizien für das Jahr 1848 enthaltenen Verordnungen.

A.

C.

(Das unter C. nicht vorkommende siehe unter K. und Z.)

D.

F.

	Zahl der Verordnungen	Seite
Ausstellung im Kreise bei schweren Polizei-Uebertretungen	50	214
Gesetze, Straf-, I. und II. Theils; Abänderung mehrerer Paragraphe durch Einführung mildernder Bestimmungen derselben . .	58	230
— ; Aufhebung derjenigen, welche die Unterthänigkeit und das schutzobrigkeitliche Verhältniß normiren	88	316
Gesetzsachen, Justiz-; deren Hofkommission aufgelöst	87	306
Getränke; Stempelfreiheit der Unterthans-Beschwerden wegen verweigerter freier Einfuhr derselben zum eigenen Gebrauche .	29	78
Gewerbe; Verkauf der Unschlittkerzen nach dem Gewichte und in Packeten . . .	91	338
— , Kommerzial- und Polizei-; Verfahren bei Verleihung der Befugnisse zur Ausübung derselben	101	362
— ; Anordnungen über den Gebrauch der Farben und Geschirre bei Erzeugung von Zuckerwerken und sonstigen Eßwaaren für den Verkauf	108	386
Gewerbsbefugnisse; Grundsätze über das Verfahren bei Ertheilung derselben .	101	362
Gewerbsleute; Bestimmungen über den Gebrauch der Farben und Geschirre bei Erzeugung von Zuckerwerken und sonstigen Eßwaaren durch sie	108	386
Gewerbsunternehmer; Hintanhaltung der Uebergriffe der Privilegienbesitzer zum Nachtheile derselben	74	272
Gewicht für den Verkauf der Unschlittkerzen festgesetzt	91	338
Giebigkeiten, dem unterthänigen Grunde anklebende, gegen Entschädigung aufgehoben .	88	316
Gläubiger, Hypothekar-; Stempel für Urkunden über abgetretenes Tabular-Prioritätsrecht an denselben . . .	57	230
Gnadengaben der Zivil- und Militärbeamten u. s. w.; deren Besteuerung	55	224
Grenze, Nichtabnahme der Ueberwachungsgebühren von zollpflichtigen Artikeln bei Ge-		

J.

K.

N.

O.

S.

	Zahl der Verordnungen	Seite

T.

U.

	Zahl der Verordnungen	Seite

Z.

Spis abecadłowy

rozporządzeń, w prowincyjonalnym Zbiorze Ustaw Królestw Galicyi i Lodomeryi z roku 1848 zawartych.

C.

D.

E.

F.

G.

H.

Ł.

M.

R.

S.

Z.

BIBLIOTH: UNIV:
JAGELLONICAE